Holy Bible

Aionian Edition®

Արեւելահայերեն Աստվածաշունչ

Eastern Armenian Bible

AionianBible.org

աշխարհի առաջին հետ թարգմանված Աստվածաշունչը

100% ձրի կրկնօրինակելու կամ տպելու համար

հայտնի նաև

“ մանուշակագույն Աստվածաշունչ ”

Holy Bible Aionian Edition ®

Արեւելահայերեն Աստվածաշունչ
Eastern Armenian Bible

Creative Commons Attribution 4.0 International, 2018-2025
Source text: Crosswire.org
Source version: 7/17/2013
Source copyright: Public Domain
Translator unknown

Formatted by Speedata Publisher 5.1.9 (Pro) on 6/2/2025
100% Free to Copy and Print
TOR Anonymously
https://AionianBible.org

Published by Nainoia Inc, https://Nainoia-Inc.signedon.net
All profits are given to https://CoolCup.org

We pray for a modern Creative Commons translation in every language
Translator resources at https://AionianBible.org/Third-Party-Publisher-Resources
Report content and format concerns to Nainoia Inc
Volunteer help is welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

նախաբան

Արեւելահայերեն at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aïdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aïdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is eternal! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to eternal life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of eternal punishment. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Please understand these eleven words. The original translation is unaltered and a highlighted note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read at AionianBible.org, with Android, and with TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal and purple is the color of royalty! All profits are given to CoolCup.org.

History

Արեւելահայերեն at AionianBible.org/History

06/21/75 - Two boys, P. and J., wonder if Jesus saves all and pray.
04/15/85 - Aionian Bible conceived as B. and J. pray.
12/18/13 - Aionian Bible announced as J. and J. pray.
06/21/15 - Aionian Bible birthed as G. and J. pray.
01/11/16 - AionianBible.org domain registered.
06/21/16 - 30 translations available in 12 languages.
12/07/16 - Nainoia Inc established as non-profit corporation.
01/01/17 - Creative Commons Attribution No Derivatives 4.0 license added.
01/16/17 - Aionian Bible Google Play Store App published.
07/01/17 - 'The Purple Bible' nickname begins.
07/30/17 - 42 translations now available in 22 languages.
02/01/18 - Holy Bible Aionian Edition® trademark registered.
03/06/18 - Aionian Bibles available in print at Amazon.com.
09/15/18 - Aionian Bible dedicated as J. and J. pray again.
10/20/18 - 70 translations now available in 33 languages.
11/17/18 - 104 translations now available in 57 languages.
03/24/19 - 135 translations now available in 67 languages.
10/28/19 - Aionian Bible nursed as another J. and J. pray.
10/31/19 - 174 translations now available in 74 languages.
02/22/20 - Aionian Bibles available in print at Lulu.com.
05/25/20 - Illustrations by Gustave Doré, La Grande Bible de Tours, Felix Just.
08/29/20 - Aionian Bibles now available in ePub format.
12/01/20 - Right to left and Hindic languages now available in PDF format.
03/31/21 - 214 translations now available in 99 languages.
11/17/21 - Aionian Bible Branded Leather Bible Covers now available.
12/20/21 - Social media presence on Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube, etc.
01/01/22 - 216 translations now available in 99 languages.
01/09/22 - StudyPack resources for Bible translation study.
01/23/22 - Volunteers celebrate with pie and prayer.
02/14/22 - Strong's Concordance from Open Scriptures and STEPBible.
02/14/23 - Aionian Bible published on the TOR Network.
12/04/23 - Eleēsē added to the Aionian Glossary.
02/04/24 - 352 translations now available in 142 languages.
05/01/24 - 370 translations now available in 164 languages.
08/05/24 - 378 translations now available in 165 languages.
08/18/24 - Creative Commons Attribution 4.0 International, if source allows.
10/20/24 - Gospel Primer handout format.
11/24/24 - Progressive Web Application off-line format.
01/28/25 - All profits are given to CoolCup.org.
03/12/25 - 382 translations now available in 166 languages.
05/04/25 - 393 translations now available in 175 languages.
05/27/25 - 462 translations now available in 229 languages.

բովանդակություն

Հին Կտակարան

ԾՆՆԴՈՑ 11
ԵԼՔ 62

Նոր Կտակարան

ՄԱՏԹԷՈՍ 109
ՄԱՐԿՈՍ 141
ՂՈՒԿԱՍ 162
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 196

հավելված

ընթերցողի ուղեցույց
բառարան
քարտեզներ
ճակատագիր
նկարազարդումներ, Doré

Հին Կտակարան

Աստուած դուրս հանեց Ադամին, բնակեցրեց բերկրութեան դրախտի դիմաց եւ հրամայեց քերովբէներին ու բոցեղէն սրին շուրջանակի հսկել դէպի կենաց ծառը տանող ճանապարհները:

Ծննդոց 3:24

ԾՆՆԴՈՑ

1 Ի սկզբանէ Աստուած ստեղծեց երկինքն
ու երկիրը: 2 Երկիրն անձեւ ու անկազմ
էր, խաւար էր տիրում անհունի վրայ, եւ
Աստծու հոգին շրջում էր ջրերի վրայ: 3 Եւ
Աստուած ասաց. «Թող լոյս լինի»: Եւ լոյս
եղաւ: 4 Աստուած տեսաւ, որ լոյսը լաւ է,
եւ Աստուած լոյսը բաժանեց խաւարից: 5
Աստուած լոյսը կոչեց ցերեկ, իսկ խաւարը
կոչեց գիշեր: Եւ եղաւ երեկոյ, եւ եղաւ
առաւօտ՝ օր առաջին: 6 Աստուած ասաց.
«Թող տարածութիւն առաջանայ ջրերի միջեւ,
եւ ջրերը թող բաժանուեն ջրերից»: Եւ եղաւ
այդպէս: 7 Աստուած ստեղծեց տարածութիւնը,
որով Աստուած տարածութեան ներքեւում
եղած ջրերը անջրպետեց տարածութեան վրայ
եղած ջրերից: 8 Աստուած տարածութիւնը
կոչեց երկինք: Աստուած տեսաւ, որ լաւ
է: Եւ եղաւ երեկոյ, եւ եղաւ առաւօտ՝ օր
երկրորդ: 9 Աստուած ասաց. «Թող երկնքի
տակ գտնուող ջրերը հաւաքուեն մի տեղ, եւ
երեւայ ցամաքը»: Եւ եղաւ այդպէս. երկնքի
տակի ջրերը հաւաքուեցին մի տեղ, ու երեւաց
ցամաքը: 10 Աստուած ցամաքը կոչեց երկիր,
իսկ հաւաքուած ջրերը կոչեց ծով: Աստուած
տեսաւ, որ լաւ է: 11 Աստուած ասաց. «Թող
երկիրը իր տեսակի ու իր նմանութեան սերմը
պարունակող դալար բոյս եւ իր տեսակի ու իր
նմանութեան սերմը պարունակող, իր տեսակի
միրգ տուող պտղաբեր ծառ աճեցնի երկրի
վրայ»: Եւ եղաւ այդպէս. 12 հողը ամբողջ երկրի
վրայ ցանելու սերմը իր մէջ պարունակող
դալար բոյս եւ իր տեսակի սերմը իր մէջ
պարունակող, միրգ տուող ծառ աճեցրեց:
Աստուած տեսաւ, որ լաւ է: 13 Եւ եղաւ երեկոյ,
եւ եղաւ առաւօտ՝ օր երրորդ: 14 Աստուած
ասաց. «Թող լուսատուներ լինեն երկնքի
տարածութեան մէջ, որպէսզի լուսաւորեն
երկիրը եւ իրարից բաժանեն ցերեկն ու գիշերը:
Դրանք թող լինեն, որպէսզի ցոյց տան տարուայ
եղանակները, տօնական օրերն ու տարիները,
15 թող լինեն, ծագեն երկնքի տարածութեան
մէջ՝ երկիրը լուսաւորելու համար»: Եւ եղաւ
այդպէս: 16 Աստուած ստեղծեց երկու մեծ
լուսատուներ. մեծ լուսատուն՝ ցերեկն իշխելու,
իսկ փոքր լուսատուն՝ գիշերն իշխելու համար,
ինչպէս նաեւ աստղեր: 17 Աստուած դրանք
դրեց երկնքի տարածութեան մէջ՝ երկիրը
լուսաւորելու համար, 18 ինչպէս նաեւ
ցերեկուայ ու գիշերուայ վրայ իշխելու եւ
լոյսն ու խաւարը իրարից բաժանելու համար:
Աստուած տեսաւ, որ լաւ է: 19 Եւ եղաւ
երեկոյ, եւ եղաւ առաւօտ՝ օր չորրորդ: 20
Աստուած ասաց. «Թող ջրերն արտադրեն
կենդանութեան շունչ ունեցող զեռուններ,
եւ երկրի վրայ ու երկնքի տարածութեան
մէջ թող թեւաւոր թռչուններ լինեն»: Եւ
եղաւ այդպէս: 21 Աստուած ստեղծեց խոշոր
կէտեր, կենդանութեան շունչ ունեցող ամէն
տեսակ զեռուններ, որ արտադրեցին ջրերն
ըստ տեսակների, եւ ամէն տեսակ թեւաւոր
թռչուններ՝ ըստ տեսակների: Աստուած տեսաւ,
որ լաւ է: 22 Աստուած օրհնեց դրանց ու
ասաց. «Աճեցէք, բազմացէք եւ լցրէք ծովերի
ջրերը, իսկ թռչունները թող բազմանան երկրի
վրայ»: 23 Եւ եղաւ երեկոյ, եւ եղաւ առաւօտ՝
օր հինգերորդ: 24 Աստուած ասաց. «Թող
երկիրն արտադրի չորքոտանի կենդանիներ
իրենց տեսակներով, սողուններ եւ գազաններ
իրենց տեսակներով»: Եւ եղաւ այդպէս:
25 Աստուած ստեղծեց երկրի գազաններն
իրենց տեսակներով, անասուններն իրենց
տեսակներով եւ երկրի բոլոր սողուններն իրենց
տեսակներով: Աստուած տեսաւ, որ դրանք լաւ
են: 26 Աստուած ասաց. «Մարդ ստեղծենք մեր
կերպարանքով ու նմանութեամբ, նա թող իշխի
ծովի ձկների, երկնքի թռչունների, ողջ երկրի
անասունների եւ երկրի վրայ սողացող բոլոր
սողունների վրայ»: 27 Եւ Աստուած մարդուն
ստեղծեց իր պատկերով, Աստծու պատկերով
ստեղծեց նրան, արու եւ էգ ստեղծեց նրանց: 28
Աստուած օրհնեց նրանց ու ասաց. «Աճեցէք,
բազմացէք, լցրէք երկիրը, տիրեցէք դրան,
իշխեցէք ծովի ձկների, երկնքի թռչունների,
ողջ երկրի բոլոր անասունների ու երկրի
վրայ սողացող բոլոր սողունների վրայ»: 29
Աստուած ասաց. «Ահա ձեզ տուեցի ողջ երկրի
վրայ տարածուած սերմանելի բոլոր բոյսերի
սերմերը եւ իրենց մէջ պտուղ սերմանելու
սերմ պարունակող բոլոր ծառերը: Դրանք թող
ձեզ համար սնունդ լինեն, 30 իսկ բոլոր կանաչ

խոտերը երկրի բոլոր գազանների, երկնքի
բոլոր թռչունների եւ երկրի վրայ սողացող
բոլոր սողունների՝ բոլոր կենդանիների համար
թող լինեն կեր»: Եւ եղաւ այդպէս: 31 Աստուած
տեսաւ, որ այն ամէնը, ինչ ստեղծել էր, շատ
լաւ է: Եւ եղաւ երեկոյ, եւ եղաւ առաւօտ՝ օր
վեցերորդ:

2 Այսպիսով Աստուած ստեղծեց երկինքն ու
երկիրը եւ կարգաւորեց դրանք: 2 Աստուած
վեցերորդ օրն աւարտեց արարչագործութիւնը
եւ իր կատարած բոլոր գործերից յետոյ՝
եօթներորդ օրը, հանգստացաւ: 3 Աստուած
օրհնեց եօթներորդ օրը եւ սրբագործեց այն,
որովհետեւ այդ օրը Աստուած հանգստացաւ
իր այն բոլոր գործերից, որ սկսել էր անել:
4 Այս է երկնքի ու երկրի արարչութեան
պատմութիւնը: Այն օրը, երբ Աստուած
ստեղծեց երկինքն ու երկիրը, 5 երկրի վրայ դեռ
ոչ մի տունկ չէր բուսել, դեռ ոչ մի դաշտային բոյս
չէր աճել, որովհետեւ Տէր Աստուած անձրեւ
չէր տեղացրել երկրի վրայ, եւ մարդ չկար,
որ մշակէր հողը, 6 բայց աղբիւր էր բխում
երկրից եւ ոռոգում ողջ երկիրը: 7 Տէր Աստուած
մարդուն ստեղծեց երկրի հողից, նրա դէմքին
կենդանութեան շունչ փչեց, եւ մարդն եղաւ
կենդանի էակ: 8 Աստուած դրախտ տնկեց
Եդեմում՝ արեւելեան կողմը, եւ այնտեղ դրեց
իր ստեղծած մարդուն: 9 Տէր Աստուած երկրից
բուսցրեց նաեւ ամէն տեսակի գեղեցկատեսիլ
ու համեղ մրգեր տուող ծառեր, իսկ կենաց
ծառը՝ բարու եւ չարի գիտութեան ծառը,
տնկեց դրախտի մէջտեղում: 10 Գետ էր
բխում Եդեմից, որպէսզի ոռոգէր դրախտը,
եւ այնտեղից բաժանւում էր չորս ճիւղերի:
11 Մէկի անունը Փիսոն էր: Նա է, որ պատում
է ամբողջ Եւիլատ երկիրը, այնտեղ, ուր ոսկի
կայ: 12 Այդ երկրի ոսկին ազնիւ է: Այնտեղ կայ
նաեւ սուտակ եւ դահանակ ակնաքարը: 13
Երկրորդ գետի անունը Գեհոն է: Նա պատում
է Եթովպացւոց երկիրը: 14 Երրորդ գետը
Տիգրիսն է: Սա հոսում է դէպի Ասորեստան:
Չորրորդ գետը Եփրատն է: 15 Տէր Աստուած իր
ստեղծած մարդուն տեղաւորեց բերկրութեան
դրախտում, որպէսզի սա մշակի ու պահպանի
այն: 16 Տէր Աստուած պատուիրեց Ադամին ու
ասաց. «Դրախտում ամէն ծառի պտուղներից
կարող ես ուտել, 17 բայց բարու եւ չարի
գիտութեան ծառից մի՛ կերէք, որովհետեւ այն
օրը, երբ ուտէք դրանից, մահկանացու կը
դառնաք»: 18 Տէր Աստուած ասաց. «Լաւ չէ,
որ մարդը միայնակ լինի: Նրա նմանութեամբ
մի օգնական ստեղծենք նրա համար»: 19 Տէր
Աստուած ստեղծեց նաեւ դաշտային բոլոր
գազաններին, երկնքի բոլոր թռչուններին եւ
բերեց Ադամի մօտ, որ տեսնի, թէ Ադամը ինչ
անուն կը տայ դրանց: Եւ Ադամն ինչ անուն
որ տար ամէն մի կենդանուն, այն էլ կը լինէր
դրա անունը: 20 Ադամը բոլոր անասուններին,
երկնքի բոլոր թռչուններին եւ դաշտային
բոլոր գազաններին տուեց անուններ, բայց
Ադամը չգտաւ իր նմանութիւնն ունեցող
մի օգնական: 21 Տէր Աստուած թմրութիւն
բերեց Ադամի վրայ, եւ սա քնեց: Աստուած
հանեց նրա կողոսկրերից մէկը եւ այդ տեղը
մաշկով ծածկեց: 22 Տէր Աստուած Ադամից
վերցրած կողոսկրից կին արարեց եւ նրան
բերեց Ադամի մօտ: 23 Ադամն ասաց. «Այժմ
սա ոսկոր է իմ ոսկորներից եւ մարմին՝ իմ
մարմնից: Թող սա կոչուի կին, որովհետեւ իր
ամուսնուց ստեղծուեց»: 24 Այդ իսկ պատճառով
տղամարդը թողնելով իր հօրն ու մօրը՝ պէտք է
միանայ իր կնոջը, եւ երկուսը պէտք է լինեն մի
մարմին: 25 Եւ երկուսն էլ՝ Ադամն ու իր կինը,
մերկ էին ու չէին ամաչում:

3 Օձը երկրի վրայ Աստծու ստեղծած բոլոր
գազաններից աւելի խորամանկ էր: Օձն
ասաց կնոջը. «Ինչո՞ւ Աստուած ասաց,
թէ դրախտում գտնուող բոլոր ծառերի
պտուղներից չէք կարող ուտել»: 2 Կինն ասաց
օձին. «Դրախտի ծառերի պտուղներից կարող
ենք ուտել: 3 Սակայն դրախտի մէջտեղի ծառի
պտղի համար Աստուած ասաց. «Դրանից
չուտէք եւ չմօտենաք, որպէսզի չմեռնէք»: 4
Օձն ասաց կնոջը. «Չէք մահանայ, 5 որովհետեւ
Աստուած գիտէր, որ այն օրը, երբ դրանից
ուտէք, կը բացուեն ձեր աչքերը, եւ դուք
կը լինէք աստուածների նման՝ կ'իմանաք
բարին ու չարը»: 6 Կինը տեսաւ, որ ծառի
պտուղը լաւ է ուտելու համար, ակնահաճոյ է
եւ գրաւիչ՝ ըմբռնելու համար: Նա առաւ նրա
պտղից, կերաւ եւ տուեց իր մօտ կանգնած

ամուսնուն, եւ նրանք կերան: 7 Երկուսի
աչքերն էլ բացուեցին, եւ նրանք հասկացան,
որ մերկ են: Նրանք թզենու տերեւներն իրար
կարեցին եւ իրենց համար գոգնոց շինեցին:
8 Երեկոյեան նրանք լսեցին Տէր Աստծու՝
դրախտում շրջագայելու ոտնաձայնը, եւ
Ադամն ու իր կինը Տէր Աստծուց թաքնուեցին
դրախտի ծառերի մէջ: 9 Տէր Աստուած կանչեց
Ադամին ու ասաց նրան. «Ո՞ւր ես»: 10 Ադամը
պատասխանեց. «Լսեցի քո ձայնն այստեղ՝
դրախտում, ամաչեցի, որովհետեւ մերկ էի, եւ
թաքնուեցի»: 11 Աստուած ասաց նրան. «Ո՞վ
յայտնեց քեզ, թէ մերկ ես: Արդեօք կերա՞ր այն
ծառի պտղից, որից պատուիրել էի, որ չուտես»:
12 Ադամն ասաց. «Այս կինը, որ տուեցիր ինձ,
նա՛ տուեց ինձ ծառի պտղից, եւ ես կերայ»: 13
Տէր Աստուած ասաց կնոջը. «Այդ ի՞նչ ես արել»:
Կինն ասաց. «Օձը խաբեց ինձ, եւ ես կերայ»:
14 Տէր Աստուած ասաց օձին. «Քանի որ այդ
բանն արեցիր, անիծեալ լինես երկրի բոլոր
անասունների ու գազանների մէջ: Քո լանջի
ու որովայնի վրայ սողաս, ողջ կեանքումդ հող
ուտես: 15 Թշնամութիւն պիտի դնեմ քո եւ
այդ կնոջ միջեւ, քո սերնդի ու նրա սերնդի
միջեւ: Նա պիտի ջախջախի քո գլուխը, իսկ
դու պիտի խայթես նրա գարշապարը»: 16
Իսկ կնոջն ասաց. «Պիտի անչափ բազմացնեմ
քո ցաւերն ու քո հառաչանքները: Ցաւերով
երեխաներ պիտի ծնես, քո ամուսնուն պիտի
ենթարկուես, եւ նա պիտի իշխի քեզ վրայ»: 17
Աստուած Ադամին ասաց. «Քանի որ անսացիր
քո կնոջ ձայնին եւ կերար այն ծառի պտղից,
որի՛ց միայն քեզ պատուիրեցի չուտել, բայց
կերար դրանից, թող անիծեալ լինի երկիրը քո
արածի պատճառով: Տանջանքով հայթայթես
քո սնունդը քո կեանքի բոլոր օրերին: 18 Փուշ
ու տատասկ թող աճեցնի քեզ համար երկիրը,
եւ դու դաշտային բոյսերով սնուես: 19 Քո
երեսի քրտինքով ուտես հացդ մինչեւ հող
դառնալդ, որից ստեղծուեցիր, որովհետեւ հող
էիր եւ հող էլ կը դառնաս»: 20 Եւ Ադամն
իր կնոջ անունը դրեց Կեանք, որովհետեւ
նա է բոլոր մարդկանց նախամայրը: 21 Տէր
Աստուած Ադամի ու նրա կնոջ համար կաշուից
զգեստներ պատրաստեց եւ հագցրեց նրանց:
22 Տէր Աստուած ասաց. «Ահա Ադամը դարձաւ
մեզ նման մէկը, նա գիտի բարին եւ չարը:
Արդ, գուցէ նա ձեռքը մեկնի, քաղի կենաց
ծառից, ուտի եւ անմահ դառնայ»: 23 Եւ Տէր
Աստուած արտաքսեց նրան բերկրութեան
դրախտից, որպէսզի նա մշակի այն հողը,
որից ստեղծուել էր: 24 Աստուած դուրս հանեց
Ադամին, բնակեցրեց բերկրութեան դրախտի
դիմաց եւ հրամայեց քերովբէներին ու բոցեղէն
սրին շուրջանակի հսկել դէպի կենաց ծառը
տանող ճանապարհները:

4 Ադամը պառկեց իր կին Եւայի հետ, սա
յղիացաւ, ծնեց Կայէնին ու ասաց. «Մարդ
ծնեցի Աստծու զօրութեամբ»: 2 Դրանից
յետոյ նա ծնեց նրա եղբայր Աբէլին: Աբէլը
դարձաւ ոչխարների հովիւ, իսկ Կայէնը հող էր
մշակում: 3 Որոշ ժամանակ անց Կայէնը երկրի
բարիքներից ընծայ բերեց Աստծուն, 4 իսկ
Աբէլը բերեց իր ոչխարների առաջնեկներից
ու գէրերից: Աստուած բարի աչքով նայեց
Աբէլին ու նրա ընծաներին, 5 իսկ Կայէնի ու
նրա ընծաների վրայ ուշադրութիւն չդարձրեց:
Կայէնը շատ տրտմեց, նրա դէմքը մռայլուեց:
6 Տէր Աստուած Կայէնին ասաց. «Ինչո՞ւ
տրտմեցիր, ինչո՞ւ մռայլուեց դէմքդ: 7 Չէ՞ որ
եթէ արդար ես զոհաբերում, բայց արդար չես
բաժանում, մեղանչած ես լինում: Հանգի՛ստ
եղիր, դու կարող ես մեղքից ազատուել, դու
ի վիճակի ես այն յաղթահարելու»: 8 Կայէնն
ասաց իր եղբայր Աբէլին. «Արի գնանք դաշտ»:
Երբ նրանք դաշտ հասան, Կայէնը յարձակուեց
իր եղբայր Աբէլի վրայ եւ սպանեց նրան: 9 Տէր
Աստուած հարցրեց Կայէնին. «Ո՞ւր է քո եղբայր
Աբէլը»: Սա պատասխանեց. «Չգիտեմ, մի՞թէ
ես իմ եղբօր պահակն եմ»: 10 Աստուած ասաց.
«Այդ ի՞նչ արեցիր, քո եղբօր արեան կանչը
երկրից բողոքում է ինձ: 11 Արդ, անիծեալ լինես
երկրի վրայ, որը բացեց իր բերանը եղբօրդ՝ քո
ձեռքով թափած արիւնն ընդունելու համար:
12 Դու պիտի մշակես հողը, բայց նա պիտի
չկարողանայ քեզ տալ իր արդիւնքը: Ահ ու
դողի եւ երերման մէջ պիտի լինես երկրի վրայ»:
13 Կայէնն ասաց Աստծուն. «Գործած մեղքս
մեծ է թողութեան արժանի լինելու համար: 14
Եթէ այսօր ինձ հանես երկրից, ես կը թաքնուեմ
քեզնից, ահ ու դողի եւ երերման մէջ կը լինեմ

երկրի վրայ, եւ ով հանդիպի, կը սպանի ինձ»: 15
Տէր Աստուած ասաց նրան. «Այդպէս չէ: Նա,
ով կը սպանի Կայէնին, եօթնապատիկ վրէժի
կ՚արժանանայ»: Եւ Տէր Աստուած նշան դրեց
Կայէնի վրայ, որպէսզի ոչ ոք, ով հանդիպի
նրան, չսպանի: 16 Կայէնը հեռացաւ Աստծու
մօտից եւ բնակուեց Նայիդ երկրում՝ Եդեմի
դիմաց: 17 Կայէնը պառկեց իր կնոջ հետ, սա
յղիացաւ ու ծնեց Ենոքին: Կայէնը քաղաք
կառուցեց եւ քաղաքը կոչեց իր որդու՝ Ենոքի
անուամբ: 18 Ենոքը Գայերիդադ անուամբ որդի
ունեցաւ: Գայերիդադը ծնեց Մայիէլին, Մայիէլը
ծնեց Մաթուսաղային, Մաթուսաղան ծնեց
Ղամէքին: 19 Ղամէքն առաւ երկու կին. մէկի
անունը Ադդա էր, իսկ երկրորդի անունը՝ Սէլլա:
20 Ադդան ծնեց Յոբէլին: Սա խաշնարածների
վրաններում բնակուողների նախահայրն է:
21 Նրա եղբօր անունը Յոբաղ է: Նա է յօրինել
երգն ու քնարը: 22 Սէլլան ծնեց Թոբէլին,
որը պղնձի ու երկաթի հմուտ դարբին էր:
Թոբէլի քոյրը Նոյեման էր: 23 Ղամէքն ասաց
իր կանանց՝ Ադդային ու Սէլլային. «Լսեցէք
իմ խօսքը, Ղամէքի կանայք, ակամջ դրէք իմ
ասածին: Ես մի երիտասարդ մարդ սպանեցի,
որովհետեւ նա ինձ վիրաւորել եւ հարուածել
էր: 24 Եթէ սպանութեան համար Կայէնից եօթն
անգամ վրէժ է պահանջւում, ապա Ղամէքից՝
եօթանասունեօթն անգամ»: 25 Ադամը պառկեց
իր կին Եւայի հետ, սա յղիացաւ, ծնեց որդի,
նրա անունը դրեց Սէթ եւ ասաց. «Կայէնի
սպանած Աբէլի փոխարէն Աստուած ինձ ուրիշ
զաւակ պարգեւեց»: 26 Սէթն ունեցաւ որդի եւ
նրա անունը դրեց Ենոս: Նա յուսալով կանչում
էր Տէր Աստծու անունը:

5 Սա մարդկանց ազգաբանութեան այն օրերի
պատմութիւնն է, երբ Աստուած ստեղծեց
Ադամին: Ըստ Աստծու պատկերի ստեղծեց
նրան, 2 արու եւ էգ ստեղծեց նրանց, օրհնեց
եւ ադամ, այսինքն՝ մարդ անուանեց նրանց
այն օրը, երբ ստեղծեց նրանց: 3 Ադամը երկու
հարիւր երեսուն տարեկանին իր նման ու իր
կերպարանքով որդի ծնեց եւ անունը դրեց Սէթ:
4 Սէթին ծնելուց յետոյ Ադամն ապրեց եւս եօթը
հարիւր տարի եւ ծնեց ուստրեր ու դուստրեր:
5 Ադամը մեռաւ՝ ապրելով ինը հարիւր երեսուն
տարի: 6 Սէթը երկու հարիւր հինգ տարեկանին
ծնեց Ենոսին: 7 Ենոսին ծնելուց յետոյ Սէթն
ապրեց եւս եօթը հարիւր եօթը տարի եւ
ծնեց ուստրեր ու դուստրեր: 8 Սէթը մեռաւ՝
ապրելով ինը հարիւր տասներկու տարի: 9
Ենոսը հարիւր իննսուն տարեկանին ծնեց
Կայնանին: 10 Կայնանին ծնելուց յետոյ Ենոսն
ապրեց եւս եօթը հարիւր տասնհինգ տարի եւ
ծնեց ուստրեր ու դուստրեր: 11 Ենոսը մեռաւ՝
ապրելով ինը հարիւր հինգ տարի: 12 Կայնանը
հարիւր եօթանասուն տարեկանին ծնեց
Մաղաղայէլին: 13 Մաղաղայէլին ծնելուց յետոյ
Կայնանն ապրեց եւս եօթը հարիւր քառասուն
տարի եւ ծնեց ուստրեր ու դուստրեր: 14
Կայնանը մեռաւ՝ ապրելով ինը հարիւր տասը
տարի: 15 Մաղաղայէլը հարիւր վաթսունհինգ
տարեկանին ծնեց Յարէդին: 16 Յարէդին
ծնելուց յետոյ Մաղաղայէլն ապրեց եւս եօթը
հարիւր երեսուն տարի եւ ծնեց ուստրեր ու
դուստրեր: 17 Մաղաղայէլը մեռաւ՝ ապրելով
ութ հարիւր իննսունհինգ տարի: 18 Յարէդը
հարիւր վաթսուներկու տարեկանին ծնեց
Ենոքին: 19 Ենոքին ծնելուց յետոյ Յարէդն
ապրեց եւս ութ հարիւր տարի եւ ծնեց ուստրեր
ու դուստրեր: 20 Յարէդը մեռաւ՝ ապրելով
ինը հարիւր վաթսուներկու տարի: 21 Ենոքը
հարիւր վաթսունհինգ տարեկանին ծնեց
Մաթուսաղային: 22 Ենոքը Մաթուսաղային
ծնելուց յետոյ սիրելի եղաւ Աստծուն երկու
հարիւր տարի եւ ծնեց ուստրեր ու դուստրեր:
23 Ենոքը ապրեց երեք հարիւր վաթսունհինգ
տարի: 24 Ենոքը սիրելի եղաւ Աստծուն: Նա
անյայտացաւ, որովհետեւ Աստուած նրան
տարաւ իր մօտ: 25 Մաթուսաղան հարիւր
ութսունեօթը տարեկանին ծնեց Ղամէքին: 26
Ղամէքին ծնելուց յետոյ Մաթուսաղան ապրեց
եւս ութ հարիւր երկու տարի եւ ծնեց ուստրեր
ու դուստրեր: 27 Մաթուսաղան մեռաւ՝ ապրելով
ինը հարիւր վաթսունինը տարի: 28 Ղամէքը
հարիւր ութսունութ տարեկանին ծնեց որդի:
29 Նա նրա անունը դրեց Նոյ: Ղամէքն ասաց.
«Սա մեզ կը հանգստացնի մեր գործերից, մեր
ձեռքերի ցաւերից եւ այն երկրից, որ անիծեց
Տէր Աստուած»: 30 Նոյին ծնելուց յետոյ Ղամէքն
ապրեց եւս հինգ հարիւր վաթսունհինգ տարի
եւ ծնեց ուստրեր ու դուստրեր: 31 Ղամէքը

մեռաւ՝ ապրելով եօթը հարիւր յիսուներեք
տարի: 32 Նոյը հինգ հարիւր տարեկանին ծնեց
երեք որդի. Սէմին, Քամին եւ Յաբէթին:

6 Երբ սկսեցին մարդիկ բազմանալ երկրի վրայ
եւ դուստրեր ունեցան, 2 Աստծու որդիները,
տեսնելով որ մարդկանց դուստրերը գեղեցիկ
են, կին առան նրանց, ում ընտրեցին: 3 Տէր
Աստուած ասաց. «Իմ ոգին յաւիտեան թող
չմնայ այդ մարդկանց մէջ, որովհետեւ նրանք
մարմնաւոր են: Նրանց կեանքի սահմանը
թող լինի հարիւր քսան տարի»: 4 Այդ օրերին
հսկաներ էին ապրում երկրի վրայ: Երբ
Աստծու որդիները մարդկանց դուստրերի
հետ պառկեցին, իրենց համար որդիներ
ծնեցին: Նրանք այն հսկաներն էին, որոնք
հնուց ի վեր անուանի մարդիկ էին: 5
Երբ Տէր Աստուած տեսաւ, որ մարդկանց
չարագործութիւնները բազմանում են երկրի
վրայ, եւ ամէն ոք իր մտքում ամէն օր
խնամքով չարագործութիւններ է նիւթում, 6
զղջաց Աստուած, որ մարդ է ստեղծել երկրի
վրայ, եւ տրտմեց իր հոգու խորքում: 7 Տէր
Աստուած ասաց. «Երկրի երեսից վերացնելու
եմ իմ ստեղծած ամէն մի էակ՝ մարդուց
մինչեւ անասուն եւ սողուններից մինչեւ
երկնքի թռչունները, որովհետեւ զղջացել եմ,
որ ստեղծել եմ նրանց»: 8 Նոյը, սակայն,
արժանացել էր Տէր Աստծու սիրուն: 9 Այս
է Նոյի պատմութիւնը: Նոյը կատարեալ եւ
արդար մարդ էր իր ազգի մէջ: Նոյը սիրելի
եղաւ Աստծուն: 10 Նոյը ծնեց երեք որդի.
Սէմին, Քամին, Յաբէթին: 11 Ապականուեց
երկիրն Աստծու առաջ, աշխարհը լցուեց
անարդարութեամբ: 12 Տէր Աստուած տեսաւ,
որ երկիրն ապականուած է, որովհետեւ
երկրի վրայ ամէն էակ ապականել էր իր
ճանապարհը: 13 Տէր Աստուած ասաց Նոյին.
«Բոլոր մարդկանց վերջը հասել է, որովհետեւ
երկիրը լցուել է նրանց անիրաւութիւններով:
Ես կ'ոչնչացնեմ նրանց ու երկիրը: 14 Արդ, դու
քեզ համար քառակուսի փայտից տապան
կը շինես: Տապանը բաժանմունքներով կը
պատրաստես եւ ներսից ու դրսից կուպրով
կը ծեփես: 15 Տապանն այսպէս կը շինես.
թող երեք հարիւր կանգուն լինի տապանի
երկարութիւնը, յիսուն կանգուն՝ լայնութիւնը,
եւ երեսուն կանգուն՝ բարձրութիւնը: 16
Տապանն աստիճանաբար նեղացնելով կը
շինես, այնպէս, որ նրա ծածկը մի կանգուն լինի:
Տապանի դուռը կողքից կ'անես. ներքնայարկ,
միջնայարկ ու վերնայարկ թող ունենայ
տապանը: 17 Իսկ ես, ահա, ջրով կը հեղեղեմ
երկիրը՝ ոչնչացնելու համար երկնքի տակ
գտնուող ամէն մի շնչաւոր էակ. եւ այն ամէնը,
ինչ կայ երկրի վրայ, կ'ոչնչանայ: 18 Ես իմ
ուխտը կը հաստատեմ քեզ հետ, եւ տապան
կը մտնես դու, քեզ հետ նաեւ՝ քո որդիները,
քո կինը եւ քո որդիների կանայք: 19 Բոլոր
կենդանիներից, բոլոր գազաններից ու բոլոր
էակներից երկու-երկու կը մտցնես տապան, որ
նրանք կերակրուեն քեզ հետ: Թող դրանք արու
եւ էգ լինեն: 20 Ամէն տեսակ թռչուններից, ամէն
տեսակ կենդանիներից, երկրի ամէն տեսակ
սողուններից՝ բոլորից երկու-երկու, արու եւ էգ,
թող մտնեն քեզ հետ, որ կերակրուեն քեզ հետ:
21 Եւ դու կը վերցնես բոլոր այն ուտելիքներից,
որոնցով պիտի սնուէք: Դրանք կը կուտակես
քեզ մօտ, որպէսզի քեզ ու նրանց համար
կերակուր լինեն»: 22 Եւ Նոյն արեց այն ամէնը,
ինչ պատուիրեց նրան Տէր Աստուած: Նա
այդպէս էլ արեց:

7 Տէր Աստուած ասաց Նոյին. «Դու եւ քո
ողջ ընտանիքը մտէք տապան, որովհետեւ
մարդկային ցեղի մէջ միայն քեզ գտայ արդար
իմ հանդէպ: 2 Անպիղծ բոլոր կենդանիներից
եօթը-եօթը՝ արու եւ էգ, կը մտցնես քեզ
հետ, իսկ պիղծ բոլոր կենդանիներից երկու-
երկու՝ արու եւ էգ, 3 նաեւ երկնքի անպիղծ
թռչուններից եօթը-եօթը՝ արու եւ էգ, իսկ
պիղծ թռչուններից երկու-երկու՝ արու եւ էգ,
որ սերունդ պահպանուի ողջ երկրի վրայ: 4
Եօթը օր յետոյ ես քառասուն օր ու քառասուն
գիշեր անձրեւ պիտի թափեմ երկրի վրայ
եւ երկրի երեսից պիտի ջնջեմ իմ ստեղծած
ամէն մի էակ»: 5 Նոյն արեց այն ամէնը,
ինչ պատուիրեց Տէր Աստուած: 6 Նոյը վեց
հարիւր տարեկան էր, երբ ջրհեղեղ եղաւ
երկրի վրայ: 7 Ջրհեղեղի պատճառով Նոյի հետ
տապան մտան նրա որդիները, նրա կինն ու
նրա որդիների կանայք: 8 Անպիղծ թռչուններից
ու պիղծ թռչուններից, երկրի վրայ սողացող
բոլոր սողուններից 9 երկու-երկու՝ արու եւ էգ,

Նոյի հետ մտան տապան, ինչպէս պատուիրել
էր նրան Տէր Աստուած: 10 Եօթը օր յետոյ
երկրի վրայ ջրհեղեղ եղաւ: 11 Նոյի կեանքի
վեցհարիւրերորդ տարում, երկրորդ ամսի
քսանեօթին ժայթքեցին ստորգետնեայ բազում
աղբիւրներ, բացուեցին երկնքի ջրվէժները:
12 Երկրի վրայ անձրեւ թափուեց քառասուն
օր ու քառասուն գիշեր: 13 Այդ օրը Նոյի հետ
տապան մտան Սէմը, Քամը, Յաբէթը՝ Նոյի
որդիները, Նոյի կինը եւ նրա որդիների երեք
կանայք: 14 Նրանք եւ ամէն տեսակ գազան,
ամէն տեսակ անասուն, երկրի վրայ սողացող
ամէն տեսակ սողուն եւ ամէն տեսակ թռչուն
15 մտան տապան՝ Նոյի մօտ, երկու-երկու բոլոր
այն էակներից, որոնց մէջ կենդանութեան շունչ
կար: 16 Տապան մտնող էակները արու եւ էգ
էին, ինչպէս պատուիրել էր Աստուած Նոյին:
Տէր Աստուած նրա ետեւից փակեց տապանը:
17 Երկրի վրայ քառասուն օր ու քառասուն
գիշեր ջրհեղեղ եղաւ: Յորդացաւ ջուրն ու
բարձրացրեց տապանը, եւ տապանը կտրուեց
գետնից: 18 Ջուրն աւելի ու աւելի վարարեց,
ողողեց երկիրը, եւ տապանը լողաց ջրերի
վրայ: 19 Ջուրն այնքան սաստկացաւ երկրի
վրայ, որ ծածկեց երկնքի տակ գտնուող բոլոր
բարձրաբերձ լեռները: 20 Տասնհինգ կանգուն
աւելի վեր բարձրացաւ ջուրը եւ ծածկեց բոլոր
լեռները: 21 Մեռան երկրի վրայ շարժուող բոլոր
կենդանի էակները՝ թռչունները, անասուններն
ու գազանները, երկրի վրայ սողացող բոլոր
սողուններն ու բոլոր մարդիկ: 22 Ցամաքի
վրայ եղած ամէն բան, որ կենդանի շունչ ունէր
իր ռունգերի մէջ, ոչնչացաւ: 23 Աստուած
բնաջնջեց երկրի երեսին գտնուող ամէն մի
էակ՝ մարդուց մինչեւ անասուն, սողուններից
մինչեւ երկնքի թռչունները: Նրանք վերացան
երկրի երեսից: Կենդանի մնաց միայն Նոյը,
նաեւ նրանք, որ նրա հետ տապանում էին: 24
Ջուրը հարիւր յիսուն օր ողողեց երկիրը:

8 Աստուած յիշեց Նոյին, նրա հետ տապանում
գտնուող բոլոր գազաններին, բոլոր
անասուններին ու բոլոր թռչուններին:
Աստուած հողմ բարձրացրեց երկրի վրայ,
եւ անձրեւը դադարեց: 2 Փակուեցին
ստորգետնեայ աղբիւրներն ու երկնքի
սահանքները, դադարեց նաեւ երկնքից
թափուող անձրեւը: 3 Ջուրը գնալով իջնում,
քաշւում էր երկրի վրայից, եւ հարիւր յիսուն
օր անց այն նուազեց: 4 Եօթներորդ ամսի
քսանեօթին տապանը նստեց Արարատ լերան
վրայ: 5 Ջուրը մինչեւ տասներորդ ամիսը
քաշւում էր, նուազում: Տասնմէկերորդ ամսի
առաջին օրը երեւացին լեռների գագաթները:
6 Քառասուն օր յետոյ Նոյը բացեց իր կառուցած
տապանի պատուհանը: 7 Նա արձակեց մի
ագռաւ, որը գնաց, բայց չվերադարձաւ, մինչեւ
որ ջուրը ցամաքէր երկրի վրայից: 8 Յետոյ
նա արձակեց մի աղաւնի՝ տեսնելու, թէ ջրերը
քաշուե՞լ են երկրի երեսից: 9 Աղաւնին իր ոտքը
դնելու տեղ չգտնելով՝ վերադարձաւ նրա մօտ՝
տապան, որովհետեւ ջուրը դեռ ծածկել էր ողջ
երկիրը: Նոյը երկարեց ձեռքը, բռնեց նրան եւ
բերեց իր մօտ՝ տապան: 10 Նա սպասեց եւս
եօթը օր ու տապանից դարձեալ արձակեց
աղաւնուն: 11 Աղաւնին նրա մօտ վերադարձաւ
երեկոյեան: Նրա կտուցին ձիթենու մի շիւղ
կար: Նոյը դրանից հասկացաւ, որ ջրերը
քաշուել են երկրի վրայից: 12 Նոյն սպասեց եւս
եօթը օր ու նորից արձակեց աղաւնուն, որն
այլեւս նրա մօտ չվերադարձաւ: 13 Նոյի կեանքի
վեցհարիւրմէկերորդ տարում, առաջին ամսի
առաջին օրը ջրերը քաշուեցին երկրի վրայից:
Նոյը բացեց իր կառուցած տապանի ծածկը եւ
տեսաւ, որ ջուրը քաշուել է երկրի երեսից: 14
Երկրորդ ամսի քսանեօթներորդ օրը երկիրը
ցամաքեց: 15 Տէր Աստուած Նոյին ասաց. 16
«Դուրս եկէք այդ տապանից դու, քո կինը, քո
որդիները եւ քո որդիների կանայք, 17 նաեւ քեզ
հետ եղող բոլոր գազանները, բոլոր էակները՝
թռչուններից մինչեւ անասունները: Դուրս
հանիր քեզ հետ նաեւ երկրի վրայ սողացող
բոլոր սողուններին, նրանք թող սողան երկրի
վրայ: Աճեցէ՛ք եւ բազմացէ՛ք երկրի վրայ»: 18
Դուրս ելան Նոյը, նրա հետ նաեւ իր կինը, իր
որդիներն ու իր որդիների կանայք: 19 Երկրի
բոլոր գազանները, բոլոր սողուններն ու բոլոր
թռչունները՝ իրենց տեսակներով, դուրս ելան
տապանից: 20 Նոյը զոհասեղան շինեց Աստծու
համար: Նա առաւ բոլոր տեսակի անպիղծ
անասուններից, բոլոր տեսակի անպիղծ
թռչուններից եւ ողջակիզեց զոհասեղանի վրայ:
21 Եւ Տէր Աստուած հոտոտեց անուշ բոյրը:

Տէր Աստուած իր մտքում ասաց. «Մարդկանց
չար արարքների համար ես երկիրն այլեւս
չեմ անիծի, որովհետեւ մարդկանց միտքը
մանկուց չարի ծառայութեան մէջ է: Ես այլեւս
ոչ մի կենդանի էակի չեմ պատուհասի, ինչպէս
արեցի: 22 Այսուհետեւ, քանի դեռ կայ երկիրը,
թող չդադարեն սերմն ու հունձը, ցուրտն ու
տօթը, ամառն ու գարունը, ցերեկն ու գիշերը»:

9 Աստուած օրհնելով Նոյին ու նրա որդիներին՝
ասաց նրանց. «Աճեցէք, բազմացէք, լցրէք
երկիրն ու տիրեցէք դրան: 2 Ձեր ահն ու երկիւղը
թող լինի երկրի բոլոր գազանների, երկնքի
բոլոր թռչունների, երկրի բոլոր զեռունների եւ
ծովի բոլոր ձկների վրայ, որ ենթարկել եմ ձեզ: 3
Ամէն մի կենդանի զեռուն թող կերակուր լինի
ձեզ, ինչպէս խոտն ու բանջարն եմ տուել: 4
Կենսատու արիւն պարունակող միս չուտէք,
5 քանզի ես էլ ձեր կենսատու արիւնը կը
պահանջեմ, բոլոր գազանների, ինչպէս նաեւ
մարդու միջոցով կը պահանջեմ այն: Մարդու
միջոցով պիտի պահանջեմ իր եղբօր հոգին:
6 Ով թափի մարդու արիւնը, նրա արեան
փոխարէն թող թափուի իր արիւնը, որովհետեւ
Աստծու պատկերով եմ ստեղծել ես մարդուն: 7
Իսկ դուք աճեցէք, բազմացէք, լցրէք երկիրը
եւ բազմացէք դրա վրայ»: 8 Տէր Աստուած,
դիմելով Նոյին ու նրա որդիներին, որոնք նրա
հետ էին, ասաց. 9 «Ահա ես ուխտ եմ դնում
ձեզ հետ, ձեզնից յետոյ եկող ձեր սերունդների
հետ, 10 ձեզ հետ եղող բոլոր կենդանի էակների
հետ՝ թռչունների, անասունների, երկրի բոլոր
գազանների, այդ տապանից դուրս եկած բոլորի
եւ երկրի բոլոր կենդանիների հետ: 11 Ես ուխտ
եմ դնում ձեզ հետ. այլեւս ոչ մի էակ չի մեռնի
ջրհեղեղից, ողջ երկիրը ոչնչացնող ջրհեղեղ
չի լինի այլեւս»: 12 Տէր Աստուած ասաց Նոյին.
«Իմ ու ձեր միջեւ, ձեզ հետ եղող ամէն կենդանի
էակի միջեւ գալիք բոլոր սերունդների համար
իմ հաստատած ուխտի նշանն այս է. 13 իմ
ծիածանը կը կապեմ ամպերի մէջ: Եւ դա թող
լինի իմ ու ողջ երկրի միջեւ յաւիտենական
ուխտի նշանը: 14 Երբ երկրի վրայ ամպեր
կուտակեմ, իմ ծիածանը թող երեւայ ամպերի
մէջ: 15 Այնժամ ես կը յիշեմ իմ ուխտը, որ
հաստատել եմ իմ ու ձեր միջեւ եւ շնչաւոր բոլոր
էակերի միջեւ: Այլեւս ջրհեղեղ չի լինի, որպէսզի
բոլոր էակները չոչնչանան: 16 Թող իմ ծիածանը
լինի ամպերի մէջ, որպէսզի ես տեսնեմ այն եւ
յիշեմ իմ ու երկրի վրայ գտնուող բոլոր շնչաւոր
էակների միջեւ իմ հաստատած յաւիտենական
ուխտը»: 17 Տէր Աստուած ասաց Նոյին. «Այս
է նշանն այն ուխտի, որ հաստատեցի իմ
ու ձեր միջեւ եւ երկրի վրայ գտնուող բոլոր
էակների միջեւ»: 18 Նոյի՝ տապանից դուրս
եկած որդիներն էին Սէմը, Քամը եւ Յաբէթը:
Քամը Քանանի հայրն էր: 19 Այս երեքն էին
Նոյի որդիները, եւ ժողովուրդները սրանցից
սերուելով տարածուեցին ողջ երկրի վրայ:
20 Նոյը՝ հողագործ այդ մարդը, առաջինն էր,
որ հող մշակեց եւ այգի տնկեց: 21 Նա խմեց
դրա գինուց, հարբեց ու մերկացաւ իր տան
մէջ: 22 Քամը՝ Քանանի հայրը, տեսաւ իր հօր
մերկութիւնն ու դուրս գնալով՝ այդ մասին
պատմեց իր երկու եղբայրներին: 23 Սէմն
ու Յաբէթը, երկուսն էլ, հագուստներ առան
իրենց ուսերին եւ, յետ-յետ գնալով, ծածկեցին
իրենց հօր մերկութիւնը: Նրանք մէջքով էին
կանգնած, այնպէս որ իրենց հօր մերկութիւնը
չտեսան: 24 Նոյը սթափուելով գինովութիւնից՝
իմացաւ, թէ ինչ է արել իր նկատմամբ իր
կրտսեր որդին, 25 եւ ասաց. «Անիծեալ լինի
ստրուկ Քանանը եւ իր եղբայրների ծառան
թող լինի»: 26 Նա աւելացրեց. «Օրհնեալ լինի
Տէր Աստուած՝ Սէմի Աստուածը, իսկ Քանանը
թող լինի նրա ծառան: 27 Աստուած թող
բարգաւաճեցնի Յաբէթին, նա թող բնակուի
Սէմի տանը, իսկ Քանանը թող լինի նրա
ծառան»: 28 Ջրհեղեղից յետոյ Նոյը ապրեց
երեք հարիւր յիսուն տարի: 29 Նոյը ինը հարիւր
յիսուն տարի ապրելուց յետոյ մեռաւ:

10 Սրանք են Նոյի որդիների՝ Սէմի, Քամի,
Յաբէթի սերունդները. ջրհեղեղից յետոյ
որդիներ ծնուեցին նրանց: 2 Յաբէթի որդիներն
են Գամերը, Մագոգը, Մադան, Յաւանը,
Ելիսան, Թոբէլը, Մոսոքը եւ Թիրասը: 3
Գամերի որդիներն են Ասքանազը, Ռիփաթը եւ
Թորգոման: 4 Յաւանի որդիներն են Ելիսան
ու Թարսիսը, կիտացիներն ու ռոդացիները: 5
Սրանցից է, որ բաժանուեցին եւ ծովեզերքում
բնակութիւն հաստատեցին ժողովուրդները՝
իւրաքանչիւրն ըստ իր երկրում ունեցած

լեզուների եւ տոհմերի: 6 Քամի որդիներն են
Քուշն ու Մեստրեմը, Փուդն ու Քանանը: 7 Քուշի
որդիներն են Սաբան, Եւիլան, Սաբաթան,
Ռեգման եւ Սաբակաթան: Ռեգմայի որդիներն
են Սաբան եւ Յուդադանը: 8 Քուշը ծնեց
Նեբրոթին: Նա առաջին հսկան էր երկրի վրայ:
9 Նա քաջ որսորդ էր Աստծու առաջ: Դրա
համար էլ ասույթ դարձաւ. «Նեբրոթի պէս քաջ է
Տէր Աստծու առաջ»: 10 Նրա թագաւորութիւնն
սկիզբ առաւ Բաբելոնում եւ ընդգրկում էր
Որէքը, Աքադն ու Քաղանէն, որոնք գտնւում
էին Սենաար երկրում: 11 Նեբրոթն ելաւ
այդ երկրից ու գնաց Ասուր, կառուցեց
Նինուէն, Ռոբոթ քաղաքը, Քաղանը, 12 ինչպէս
նաեւ Նինուէի ու Քաղանի միջեւ գտնուող
Դասեմանը: Սա մեծ քաղաք էր: 13 Մեստրեմը
սերեց լուդիիմացիներին, սենիիմացիներին,
սաղբիիմացիներին, հեփթաղիիմացիներին,
14 պատրոսոնիիմացիներին եւ
քասղոնիիմացիներին, որոնցից սկիզբ առան
փղշտացիներն ու կափթորիմացիները:
15 Քանանը ծնունդ տուեց Սիդոնին՝
իր անդրանիկ որդուն, քետացիներին,
16 յեբուսացիներին, ամորհացիներին,
գերգեսացիներին, 17 խեւացիներին,
արուակացիներին, ամինացիներին, 18
արադիոնացիներին, սամարացիներին եւ
ամաթացիներին: Դրանից յետոյ սփռուեցին
քանանացիների ցեղերը: 19 Քանանացիների
սահմանները ձգուեցին Սիդոնից մինչեւ
Գերարա, որ Գազայի մօտ էր, մինչեւ Սոդոմ եւ
Գոմոր, Ադամայից ու Սեբոյիմից մինչեւ Լասա:
20 Ահա սրանք են Քամի որդիներն ըստ իրենց
ցեղերի, ըստ իրենց լեզուների, իրենց երկրների
ու իրենց տոհմերի: 21 Յաբէթի երէց եղբայրը՝
Սէմը, որ Եբերի բոլոր որդիների նախահայրն
էր, նոյնպէս ծնեց որդիներ: 22 Սեմի որդիներն են
Ելամը, Ասուրը, Արփաքսադը, Լուդն ու Արամը:
23 Արամի որդիներն են Հուսը, Եմուղը, Գաղերն
ու Մոսոքը: 24 Արփաքսադը ծնեց Կայնանին,
Կայնանը ծնեց Սաղային, իսկ Սաղան ծնեց
Եբերին: 25 Եբերը ծնեց երկու որդի. մէկի
անունը Փաղէկ էր, որովհետեւ նրա օրօք
ցրուեցին մարդիկ, իսկ եղբօր անունը Յեկտան
էր: 26 Յեկտանը ծնեց Էլմոդադին, Սալէքին,
Ասարմոդին, Յարաքին, 27 Յոդորամին, Եզէլին,
Դեկլային, 28 Գեբաղին, Աբիմէէլին, Սաբէիին, 29
Ուփիրին, Եւիլային ու Յոբաբին: Սրանք բոլորը
Յեկտանի որդիներն են: 30 Նրանք բնակութիւն
հաստատեցին Մասէից մինչեւ Սոփերա,
որ գտնւում էր արեւելեան լերան կողմը: 31
Ահա սրանք են Սէմի որդիներն ըստ իրենց
ցեղերի, ըստ իրենց լեզուների, իրենց երկրի
ու տոհմերի: 32 Այս է Նոյի որդիների ցեղերի
ծննդաբանութիւնն ըստ իրենց տոհմերի:
Ջրհեղեղից յետոյ աշխարհով մէկ սփռուած
ժողովուրդները սրանցից են առաջացել:

11 Այն ժամանակ ողջ երկիրը մէկ լեզուով,
մէկ բարբառով էր խօսում: 2 Արեւելքից
տեղաշարժուելու ժամանակ նրանք Սենաար
երկրում մի դաշտ գտան եւ բնակուեցին
այնտեղ: 3 Նրանք միմեանց դիմելով՝ ասացին.
«Եկէք աղիւս շինենք ու այն թրծենք կրակով»:
Աղիւսը նրանց համար ծառայեց իբրեւ քար,
իսկ կուպրը՝ իբրեւ շաղախ: 4 Նրանք ասացին.
«Եկէք մեզ համար քաղաք կառուցենք եւ
աշտարակ, որի գագաթը հասնի մինչեւ երկինք:
Համբաւ ձեռք բերենք ողջ աշխարհով մէկ
սփռուելուց առաջ»: 5 Տէրն իջաւ, որպէսզի
տեսնի այն քաղաքն ու աշտարակը, որ
կառուցում էին մարդկանց որդիները: 6
Տէրն ասաց. «Սրանք մէկ ժողովուրդ են,
ունեն մէկ լեզու եւ սկսել են այդ գործն
անել: Արդ, ոչինչ չի խանգարում նրանց,
որ կառուցեն այն, ինչ կամենում են: 7
Արի իջնենք եւ խառնենք նրանց լեզուն
այնպէս, որ ոչ մէկը չհասկանայ իր ընկերոջ
ասածը»: 8 Տէր Աստուած այնտեղից նրանց
սփռեց աշխարհով մէկ, եւ նրանք դադարեցին
քաղաքն ու աշտարակը կառուցելուց: 9
Դրա համար այն կոչուեց Խառնակութիւն
(Բաբելոն), որովհետեւ Տէր Աստուած այնտեղ
խառնեց ամբողջ երկրի բնակիչների լեզուները
եւ այնտեղից նրանց սփռեց ողջ աշխարհով
մէկ: 10 Սէմի սերունդները սրանք են. Սէմը
հարիւրամեայ հասակում, ջրհեղեղից երկու
տարի յետոյ ծնեց Արփաքսադին: 11 Սէմն
Արփաքսադին ծնելուց յետոյ ապրեց եւս
հինգ հարիւր տարի: Նա ծնեց ուստրեր ու
դուստրեր եւ մեռաւ: 12 Արփաքսադը հարիւր
երեսունհինգ տարեկան հասակում ծնեց

Կայնանին: 13 Արփաքսադը Կայնանին ծնելուց
յետոյ ապրեց եւս չորս հարիւր տարի, ծնեց
ուստրեր ու դուստրեր եւ մեռաւ: Կայնանը
հարիւր երեսուն տարեկան հասակում ծնեց
Սաղային: Կայնանը Սաղային ծնելուց յետոյ
ապրեց եւս երեք հարիւր երեսուն տարի, ծնեց
ուստրեր ու դուստրեր եւ մեռաւ: 14 Սաղան
հարիւր երեսուն տարեկան հասակում ծնեց
Եբերին: 15 Սաղան Եբերին ծնելուց յետոյ
ապրեց եւս երեք հարիւր երեսուն տարի, ծնեց
ուստրեր ու դուստրեր եւ մեռաւ: 16 Եբերը
հարիւր երեսունչորս տարեկան հասակում
ծնեց Փաղէկին: 17 Եբերը Փաղէկին ծնելուց
յետոյ ապրեց եւս երկու հարիւր եօթանասուն
տարի, ծնեց ուստրեր ու դուստրեր եւ
մեռաւ: 18 Փաղէկը հարիւր երեսունչորս
տարեկան հասակում ծնեց Ռագաւին: 19
Փաղէկը Ռագաւին ծնելուց յետոյ ապրեց եւս
երկու հարիւր ինը տարի, ծնեց ուստրեր ու
դուստրեր եւ մեռաւ: 20 Ռագաւը հարիւր
երեսուներկու տարեկան հասակում ծնեց
Սերուքին: 21 Ռագաւը Սերուքին ծնելուց յետոյ
ապրեց եւս երկու հարիւր եօթը տարի, ծնեց
ուստրեր ու դուստրեր եւ մեռաւ: 22 Սերուքը
հարիւր երեսուն տարեկան հասակում ծնեց
Նաքորին: 23 Սերուքը Նաքորին ծնելուց
յետոյ ապրեց եւս երկու հարիւր տարի, ծնեց
տղաներ ու աղջիկներ եւ մեռաւ: 24 Նաքորը
եօթանասունինը տարեկան հասակում ծնեց
Թարային: 25 Նաքորը Թարային ծնելուց յետոյ
ապրեց եւս հարիւր քսաներկու տարի, ծնեց
տղաներ ու աղջիկներ եւ մեռաւ: 26 Թարան
եօթանասուն տարեկան հասակում ծնեց
Աբրամին, Նաքորին եւ Առանին: 27 Թարայի
սերունդը այս է. Թարան ծնեց Աբրամին,
Նաքորին ու Առանին, իսկ Առանը ծնեց
Ղովտին: 28 Առանը մեռաւ իր հայր Թարայի
կենդանութեան օրօք, իր ծննդավայրում՝
Քաղդէացւոց երկրում: 29 Աբրամն ու Նաքորը
ամուսնացան: Աբրամի կնոջ անունը Սարա
էր, իսկ Նաքորի կնոջ անունը՝ Մեղքա: Սա
Առանի՝ Մեղքայի եւ Յէսքայի հօր դուստրն էր:
30 Սարան ամուլ էր՝ երեխայ չէր ունենում: 31
Թարան իր որդի Աբրամին, իր որդի Նաքորին,
իր որդի Առանի որդի Ղովտին ու իր հարսին՝
իր որդի Աբրամի կնոջը, Քաղդէացւոց երկրից
առաւ տարաւ Քանանացւոց երկիրը: Նրանք
հասան Խառան ու բնակուեցին այնտեղ: 32
Խառանում Թարան դարձաւ երկու հարիւր
հինգ տարեկան. Թարան Խառանում էլ մեռաւ:

12 Աստուած ասաց Աբրամին. «Հեռացիր քո
երկրից, քո ցեղից ու քո հօր տնից եւ
գնա՛ այն երկիրը, որ ցոյց կը տամ քեզ: 2
Քեզ մեծ ցեղի նախահայր պիտի դարձնեմ,
պիտի օրհնեմ քեզ, պիտի փառաւորեմ քո
անունը, եւ դու օրհնեալ պիտի լինես: 3
Պիտի օրհնեմ քեզ օրհնողներին, իսկ քեզ
անիծողներին պիտի անիծեմ: Քեզնով պիտի
օրհնուեն աշխարհի բոլոր ժողովուրդները»:
4 Եւ Աբրամը գնաց, ինչպէս ասել էր նրան
Աստուած: Նրա հետ գնաց նաեւ Ղովտը:
Աբրամը եօթանասունհինգ տարեկան էր,
երբ հեռացաւ Խառանից: 5 Աբրամն առաւ
իր կին Սարային, իր եղբօրորդի Ղովտին,
Խառանում ձեռք բերած ողջ ունեցուածքն
ու ստրուկներին: Նրանք ճանապարհ ընկան,
որ գնան Քանանացւոց երկիրը: Նրանք եկան
Քանանի երկիրը: 6 Աբրամը կտրեց անցաւ
երկիրն իր երկարութեամբ մինչեւ Սիւքէմ
վայրը՝ Բարձր կաղնին: Այդ ժամանակ, սակայն,
քանանացիներն էին բնակւում այդ երկրում:
7 Տէրը երեւաց Աբրամին եւ ասաց նրան.
«Քո յետնորդներին եմ տալու այս երկիրը»:
Աբրամն իրեն երեւացած Տիրոջ համար
զոհասեղան շինեց այդտեղ: 8 Այդտեղից նա
գնաց Բեթէլի արեւելեան կողմում գտնուող
լեռը: Այնտեղ՝ Բեթէլում, խփեց իր վրանը, ծովի
դիմաց, իսկ արեւելքում Անգէն էր: Այնտեղ
Տիրոջ համար զոհասեղան շինեց ու կանչեց
Աստծու անունը: 9 Աբրամը հեռացաւ, գնաց
ու բնակուեց անապատում: 10 Երբ սով եղաւ
երկրում, Աբրամն իջաւ Եգիպտոս, որ այնտեղ
ապրի պանդխտութեան մէջ, քանի որ սովը
սաստկացել էր երկրում: 11 Երբ Աբրամը
մօտեցաւ Եգիպտոսին, իր կին Սարային ասաց.
«Գիտեմ, որ դու գեղեցիկ կին ես: 12 Արդ, եթէ
պատահի, որ եգիպտացիները տեսնեն քեզ եւ
ասեն՝ սա նրա կինն է, ու սպանեն ինձ, իսկ
քեզ ողջ թողնեն, 13 կ՚ասես, թէ՝ նրա քոյրն
եմ, որպէսզի քո շնորհիւ ես չտուժեմ եւ քո
շնորհիւ կենդանի մնամ»: 14 Երբ Աբրամը

մտաւ Եգիպտոս, եգիպտացիները տեսան,
որ նրա կինը շատ գեղեցիկ է: 15 Տեսան
նրան նաեւ փարաւոնի իշխանները, գովեցին
նրան փարաւոնի առաջ ու նրան տարան
փարաւոնի պալատը: 16 Սարայի համար նրանք
լաւ վերաբերմունք ցոյց տուեցին Աբրամին:
Եւ նա ոչխարների, կովերի, էշերի, ծառաների
եւ աղախինների, ջորիների եւ ուղտերի տէր
դարձաւ: 17 Աբրամի կին Սարայի պատճառով
Աստուած փարաւոնին ու նրա ընտանիքի
անդամներին պատժեց մեծամեծ ու դաժան
պատուհասներով: 18 Փարաւոնը կանչեց
Աբրամին ու ասաց նրան. «Այս ինչ փորձանք
բերեցիր իմ գլխին, ինչո՞ւ չյայտնեցիր, թէ նա
քո կինն է: 19 Ինչո՞ւ ասացիր, թէ «Իմ քոյրն
է», ես էլ նրան կնութեան առայ: Արդ, ահա
քո կինը քո առաջ է, ա՛ռ նրան ու հեռացի՛ր»:
20 Փարաւոնն իր մարդկանց պատուիրեց,
որ Աբրամին, իր ունեցուածքով, նրա կնոջը,
ինչպէս նաեւ Ղովտին ճանապարհ դնեն:

13 Եգիպտոսից Աբրամն ելաւ գնաց
անապատ, ինքը՝ իր ամբողջ
ունեցուածքով, իր կինը եւ Ղովտն էլ նրա հետ:
2 Աբրամը շատ հարուստ էր անասուններով,
արծաթով եւ ոսկով: 3 Նա իր հասած տեղից՝
անապատից, գնաց Բեթէլ, որտեղ նախապէս
նրա վրանն էր խփած, Բեթէլի եւ Անգէի
միջեւ գտնուող վայրը, 4 ուր սկզբնապէս նա
զոհասեղան էր կառուցել: Այդտեղ Աբրամը
կանչեց Տէր Աստծու անունը: 5 Աբրամի հետ
գնացող Ղովտը նոյնպէս ունէր արջառներ,
ոչխարներ, անասուններ, 6 բայց երկիրը նրանց
չէր բաւականացնում միասին ապրելու համար,
քանի որ նրանք մեծ ունեցուածքի տէր էին,
ուստի հնարաւոր չէր համատեղ ապրել: 7 Կռիւ
եղաւ Աբրամի հօտերի հովիւների ու Ղովտի
հօտերի հովիւների միջեւ: Քանանացիներն ու
փերեզացիներն այդ ժամանակ բնակւում էին
այդ երկրում: 8 Աբրամն ասաց Ղովտին. «Թող
կռիւ չլինի իմ ու քո եւ իմ հովիւների ու քո
հովիւների միջեւ, որովհետեւ մենք եղբայրներ
ենք: 9 Մի՞թէ ողջ երկիրն առաջդ չի փռուած.
հեռացի՛ր ինձնից: Եթէ դու ձախ գնաս, ես աջ
կը գնամ, իսկ եթէ դու աջ գնաս, ես ձախ կը
գնամ»: 10 Ղովտն աչքերը բարձրացրեց ու
տեսաւ, որ Յորդանանի բոլոր շրջաններն էլ
ոռոգելի են: Քանի դեռ Աստուած չէր կործանել
Սոդոմն ու Գոմորը, մինչեւ Զոորայի սահմանը
Աստծու դրախտի նման էր, Եգիպտացւոց
երկրի նման: 11 Ղովտն ընտրեց Յորդանանի
ողջ շրջանը եւ գնաց դէպի արեւելք: Այսպիսով
եղբայրները բաժանուեցին միմեանցից: 12
Աբրամը պանդխտեց Քանանացւոց երկրում,
իսկ Ղովտը հաստատուեց այդ կողմերում
գտնուող մի քաղաքում՝ ապրեց Սոդոմում: 13
Սոդոմացիները չար մարդիկ էին եւ Աստծու
հանդէպ բազում մեղքեր էին գործում: 14
Ղովտի հեռանալուց յետոյ Աստուած Աբրամին
ասաց. «Կանգնածդ տեղից քո աչքերով նայի՛ր
դէպի հիւսիս ու հարաւ, դէպի արեւելք ու
ծով: 15 Որքան աչքդ կտրում է, այդ ողջ
երկիրը յաւիտեան քեզ եմ տալու եւ քո
սերունդներին: 16 Քո յետնորդներին պիտի
բազմացնեմ երկրի աւազի չափ. եթէ որեւէ
մէկը ի վիճակի լինի հաշուելու երկրի աւազը,
ապա քո յետնորդներն էլ թիւ կ'ունենան: 17 Իսկ
արդ, արի շրջի՛ր այդ երկիրն իր երկարութեամբ
ու լայնութեամբ, որովհետեւ այն քեզ եմ
տալու»: 18 Աբրամը ճանապարհ ընկաւ, եկաւ
բնակուեց Քեբրոնում գտնուող Մամբրէի
կաղնու մօտ եւ այնտեղ Տէր Աստծու համար
զոհասեղան շինեց:

14 Սենաարի արքայ Ամարփաղի
թագաւորութեան ժամանակ Սելլասարի
արքայ Արիոքը, Ելամի արքայ Քոդողագոմորը
եւ ազգերի արքայ Թարգաղը 2
պատերազմեցին սոդոմացիների արքայ
Բաղակի, գոմորացիների արքայ Բարսայի,
ադամաացիների արքայ Սենայի,
սեբոյիմացիների արքայ Սիմոբորի, ինչպէս
նաեւ Բաղակի՝ նոյն ինքը Սեգոր թագաւորի
դէմ: 3 Սրանք բոլորը հաւաքուեցին
Աղի ձորում, որ Աղի ծովն է: 4 Նրանք
տասներկու տարի ենթարկուել էին
Քոդողագոմորին եւ տասներեքերորդ տարում
ապստամբեցին: 5 Տասնչորսերորդ տարում
եկան Քոդողագոմորն ու նրա հետ եղած
թագաւորները եւ կոտորեցին Աստարոթ
Կառնայիմում գտնուող հսկաներին ու նրանց
հետ եղած հզօր ցեղերին, ինչպէս նաեւ
սոմացիներին՝ նրանց Շաւէ քաղաքում,
6 կոտորեցին նաեւ Սէիրի լեռներում

բնակուող քոռացիներին եւ հասան մինչեւ
անապատում գտնուող Բեւեկնի ձորը: 7
Նրանք վերադարձան Դատաստանի աղբիւրը,
այսինքն՝ Կադէս, եւ կոտորեցին Ամաղէկի բոլոր
իշխաններին ու Ասասանթամարում բնակուող
ամորհացիներին: 8 Սոդոմացիների արքան,
գոմորացիների արքան, ադամացիների
արքան, սեբոյիմացիների արքան ու Բաղակի՝
այսինքն Սեգորի արքան ելան եւ Աղի
ձորում ճակատամարտ տուեցին 9 Ելամի
արքայ Քոդողոգոմորի, ազգերի արքայ
Թարգաղի, Սենաարի արքայ Ամարփաղի,
Սելլասարի արքայ Արիոքի դէմ. չորս թագաւոր՝
հնգի դէմ: 10 Աղի ձորում հորեր կային՝
կուպրի հորեր: Սոդոմացիների արքան ու
գոմորացիների արքան փախուստի դիմելիս
ընկան դրանց մէջ, իսկ մնացածները փախան
լերան կողմը: 11 Նրանք բռնագրաւեցին
սոդոմացիների ու գոմորացիների ողջ աւարն
ու բոլոր պաշարները եւ գնացին: 12 Նրանք
գերեցին նաեւ Սոդոմում բնակուող Ղովտին՝
Աբրամի եղբօրորդուն, բռնագրաւեցին նրա
ունեցուածքը եւ գնացին: 13 Ճողոպրածներից
մէկն եկաւ ու այդ մասին պատմեց միւս
կողմում գտնուող Աբրամին: Նա բնակւում
էր Աբրամի դաշնակիցներ Եսքողի եղբօր եւ
Օնանի եղբօր՝ ամորհացի Մամբրէի կաղնու
մօտ: 14 Երբ Աբրամն իմացաւ, թէ գերեվարուել
է իր եղբօրորդի Ղովտը, հաւաքեց իր երեք
հարիւր տասնութ ընդոծիններին, 15 ինքն
ու իր ծառաները գիշերով հարուածեցին
նրանց, քշեցին մինչեւ Քոբաղ, որ Դամասկոսի
ձախ կողմում է գտնւում: 16 Աբրամը ետ
առաւ սոդոմացիների ամբողջ աւարը,
ազատեց իր եղբօրորդի Ղովտին, նրա
ամբողջ ունեցուածքը, ինչպէս նաեւ կանանց
ու ժողովրդին: 17 Երբ նա վերադառնում
էր Քոդողոգոմորին եւ նրա հետ եղած
թագաւորներին կոտորելուց, Շաւէի ձորում,
այսինքն՝ Թագաւորների դաշտում նրան
ընդառաջ գնաց սոդոմացիների արքան: 18
Շաղէմի արքայ Մելքիսեդեկը հաց ու գինի
հիւրասիրեց նրան, որովհետեւ ինքը բարձրեալ
Աստծու քահանան էր: 19 Նա օրհնեց Աբրամին՝
ասելով. «Օրհնեալ է Աբրամը բարձրեալ
Աստծու կողմից, որ ստեղծեց երկինքն ու
երկիրը: 20 Օրհնեալ է բարձրեալն Աստուած,
որ քո թշնամիներին մատնեց քո ձեռքը»:
Աբրամը նրան տասանորդ տուեց ամէն ինչից:
21 Սոդոմացիների արքան, սակայն, ասաց
Աբրամին. «Դու ինձ տուր այդ մարդկանց,
իսկ աւարը թող մնայ քեզ»: 22 Աբրամն
ասաց սոդոմացիների արքային. «Երդւում
եմ երկինքն ու երկիրը ստեղծած բարձրեալ
Աստուծով, 23 որ քեզ պատկանող ոչ մի բանից՝
թելից մինչեւ կօշիկի կապն անգամ ես չեմ
վերցնի, որպէսզի չասես, թէ՝ «ես հարստացրի
Աբրամին», 24 բացի ծառաների կերածից:
Իսկ ինձ հետ եկած մարդիկ՝ Օնանը, Եսքողն
ու Մամբրէն, իրենք թող ստանան իրենց
բաժինը»:

15 Այս դէպքերից յետոյ Աբրամը երազում
լսեց Տիրոջ խօսքը, որն ասում էր. «Մի՛
վախեցիր, Աբրա՛մ, ես քեզ հովանաւոր պիտի
լինեմ, եւ քո վարձը չափազանց շատ պիտի
լինի»: 2 Աբրամն ասաց. «Տէ՛ր ամենակալ, ի՞նչ
ես անելու ինձ, չէ՞ որ ես անորդի եմ կորչում, եւ
ինձ ժառանգելու է Եղիազար Դամասկացին՝
իմ ընդոծին Մասեկի որդին»: 3 Աբրամն
աւելացրեց. «Քանի որ ինձ զաւակ չտուեցիր,
ուստի իմ ընդոծինն է ինձ ժառանգելու»: 4
Նրան իսկոյն հասաւ Աստծու ձայնը, որն ասում
էր. «Նա չէ, որ ժառանգելու է քեզ, այլ քեզնից
ծնուածն է ժառանգելու քեզ»: 5 Աստուած
դուրս հանեց նրան ու ասաց. «Նայի՛ր երկնքին
ու հաշուի՛ր աստղերը, եթէ կարող ես հաշուել
դրանք»: Նա աւելացրեց. «Այդքան է լինելու քո
սերունդը»: 6 Աբրամը հաւատաց Աստծուն,
եւ այդ հաւատը իր համար արդարութիւն
համարուեց: 7 Աստուած ասաց նրան. «Ես
եմ քո Տէր Աստուածը, որ քեզ դուրս հանեցի
Քաղդէացւոց երկրից, որպէսզի այս երկիրը
քեզ տամ որպէս ժառանգութիւն»: 8 Աբրամն
ասաց. «Տէ՛ր ամենակալ, ինչի՞ց գիտենամ, որ
ժառանգելու եմ այն»: 9 Աստուած ասաց նրան.
«Դու ինձ համար մա՛ռ երեք տարեկան երինջ,
երեք տարեկան նոխազ, երեք տարեկան խոյ,
տատրակ եւ աղաւնի»: 10 Աբրամն առաւ այդ
ամէնը, կտրեց մէջտեղից ու կտորները դրեց
իրար դիմաց, իսկ թռչունները չկտրատեց:
11 Գիշակեր թռչուններ էին իջնում դրանց
կտրտուած մարմինների վրայ, բայց Աբրամը

հսկում էր կտրտուած մարմինները: 12 Արեւի
մայր մտնելու ժամանակ Աբրամը թմբիրի
մէջ ընկաւ, սարսափելի վախ համակեց նրա
սիրտը: 13 Տէրն ասաց Աբրամին. «Լաւ իմացիր,
որ քո յետնորդները պանդուխտ են լինելու
օտար երկրում: Նրանց պիտի ստրկացնեն,
պիտի չարչարեն, պիտի տանջեն չորս հարիւր
տարի, 14 բայց ես դատաստան պիտի
տեսնեմ այն ազգի հետ, որը պիտի ստրկացնի
նրանց: Դրանից յետոյ նրանք այստեղ պիտի
վերադառնան բազում հարստութեամբ: 15 Դու
խաղաղ հոգով պիտի գնաս քո նախնիների
գիրկը՝ խոր ծերութեան հասնելով: 16 Չորրորդ
սերունդը պիտի վերադառնայ այստեղ,
որովհետեւ ամորհացիների մեղքերը դեռ
իրենց լրումին չեն հասել»: 17 Երբ արեւը
մայր մտնելու մօտ էր, կրակ բոցավառուեց,
երեւաց ծխացող մի հնոց, եւ կրակի լեզուները
անցան անասունների կտրտուած մարմինների
միջով: 18 Այդ օրը Տէրն ուխտ դրեց Աբրամի
հետ եւ ասաց. «Քո յետնորդներին եմ
տալու այդ երկիրը՝ եգիպտացիների գետից
մինչեւ Եփրատ մեծ գետը, 19 նրանց պիտի
ենթարկուեն կինեցիները, կենեզացիները,
կեդմոնացիները, 20 քետացիները,
փերեզացիները, ռափիմացիները, 21
ամորհացիները, քանանացիները եւ
յեբուսացիները»:

16 Աբրամի կին Սարան նրան երեխայ չէր
պարգեւում: Սարան ունէր մի եգիպտացի
աղախին, որի անունն Ագար էր: 2 Սարան
Քանանացւոց երկրում ասաց Աբրամին.
«Քանի որ Տէրն ինձ զրկել է երեխայ
ունենալուց, պառկիր իմ աղախնի հետ,
որպէսզի նրա միջոցով որդի ունենամ»: Եւ
Աբրամն անսաց Սարայի ասածին: 3 Սարան՝
Աբրամի կինը, եգիպտացի աղախին Ագարին
կնութեան տուեց իր ամուսնուն՝ Աբրամին,
Քանանացիների երկրում տասը տարի նրա
ապրելուց յետոյ: 4 Աբրամը պառկեց Ագարի
հետ, եւ սա յղիացաւ: Երբ Ագարը տեսաւ, որ
ինքը յղի է, տիրուհին ընկաւ նրա աչքից: 5 Այն
ժամանակ Սարան ասաց Աբրամին. «Անիրաւ
ես դու իմ նկատմամբ. ես իմ աղախնուն
յանձնեցի քո գիրկը. իսկ նա տեսնելով, որ ինքը
յղիացել է, արհամարհում է ինձ: Աստուած թող
իմ ու քո դատաստանը տեսնի»: 6 Աբրամն
ասաց Սարային. «Քո աղախինն ահա քո
ձեռքում է, վարուիր նրա հետ այնպէս, ինչպէս
հաճոյ է քեզ»: Սարան չարչարեց նրան, եւ
աղախինը փախաւ նրա մօտից: 7 Տիրոջ
հրեշտակը նրան գտաւ անապատում, ջրի
աղբիւրի մօտ, այն աղբիւրի, որ Սուր տանող
ճանապարհի վրայ է: 8 Տիրոջ հրեշտակը նրան
ասաց. «Ագար, Սարայի աղախին, որտեղից ես
գալիս, կամ ո՞ւր ես գնում»: Նա պատասխանեց.
«Իմ տիրուհի Սարայի մօտից եմ փախչում ես»:
9 Տիրոջ հրեշտակը նրան ասաց. «Վերադարձիր
քո տիրուհու մօտ եւ հնազանդ եղիր նրան»:
10 Տիրոջ հրեշտակն աւելացրեց. «Ես անչափ
բազմացնելու եմ քո սերունդը, այնքան, որ
հաշուել հնարաւոր չլինի»: 11 Տիրոջ հրեշտակը
ասաց նաեւ. «Դու արդէն յղի ես, որդի պիտի
ունենաս եւ նրա անունը Իսմայէլ պիտի դնես,
որովհետեւ Տէրը լսեցաւ քո տառապանքները:
12 Նա վայրագ մարդ է լինելու: Նա ձեռք է
բարձրացնելու բոլորի դէմ, եւ բոլորը ձեռք
են բարձրացնելու նրա դէմ: Նա բնակուելու
է իր բոլոր եղբայրների դիմաց»: 13 Ագարն
իր հետ խօսող Տիրոջը դիմելով՝ ասաց. «Դու
այն Աստուածն ես, որ ինձ զօրավիգ եղաւ. -
քանզի ասաց, - ես իմ առաջ տեսայ նրան, ով
երեւացել է ինձ»: 14 Այդ իսկ պատճառով ջրհորը
կոչուեց Ջրհոր, այսինքն՝ «որի դիմաց տեսայ
Աստծուն»: Այն գտնւում է Կադէսի ու Բարադի
միջեւ: 15 Ագարը Աբրամի համար ծնեց մի որդի,
եւ Աբրամը Ագարի՝ իր համար ծնած որդու
անունը դրեց Իսմայէլ: 16 Աբրամը ութսունվեց
տարեկան էր, երբ Ագարը նրա համար ծնեց
Իսմայէլին:

17 Երբ Աբրամը իննսունինը տարեկան եղաւ,
Տէր Աստուած երեւաց Աբրամին ու ասաց
նրան. «Ես եմ քո Աստուածը, հնազանդ եղիր
ինձ, եղիր անարատ: 2 Ուխտ եմ դնելու իմ
եւ քո միջեւ. ես անչափ բազմացնելու եմ
քո սերունդը»: 3 Աբրամը երկրպագեց, իսկ
Աստուած, դիմելով նրան, ասաց. 4 «Այս է
իմ՝ քեզ հետ դրած ուխտը. բազում ազգերի
նախահայր պիտի դառնաս: 5 Սրանից յետոյ
քո անունը Աբրամ պիտի չլինի, այլ Աբրահամ

պիտի լինի քո անունը, որովհետեւ բազում
ազգերի նախահայր եմ դարձնելու քեզ: 6
Քո սերունդը շատ եմ աճեցնելու, քեզնից
բազում ազգեր պիտի սերեմ, թագաւորներ
պիտի ծնուեն քեզնից: 7 Իմ ուխտը պիտի
հաստատեմ իմ եւ քո միջեւ, քեզնից յետոյ գալիք
քո սերունդների ու նրանց ցեղերի միջեւ որպէս
յաւիտենական ուխտ, որով ես եմ լինելու քո եւ
քեզնից յետոյ գալիք սերունդների Աստուածը: 8
Քեզ ու քո սերունդներին իբրեւ յաւիտենական
սեփականութիւն տալու եմ այս երկիրը,
ուր դու բնակւում ես պանդխտութեան մէջ,
Քանանացիների ամբողջ երկիրը: Ես լինելու եմ
նրանց Աստուածը, 9 իսկ դու եւ քեզնից յետոյ
գալիք քո զաւակները, սերնդից սերունդ, պէտք
է պահէք իմ ուխտը: 10 Այս է իմ ուխտը, որ պիտի
պահես իմ եւ քո միջեւ ու քեզնից յետոյ գալիք
քո զաւակների միջեւ, սերնդից սերունդ: 11 Ձեր
բոլոր արու զաւակները պիտի թլփատուեն,
պիտի թլփատէք ձեր անդամների թլիփները,
եւ դա թող լինի իմ եւ ձեր միջեւ ուխտի
նշանը: 12 Ձեր մանուկները՝ ձեր ցեղերի բոլոր
արուները, ընդոծինն ու արծաթով գնուած
ստրուկները, ամէն մի օտարածին, որ քո
սերնդից չէ, ութօրեայ հասակում պէտք է
թլփատուեն: Պէտք է անպայման թլփատուեն
քո տան ընդոծինն ու արծաթով գնուած քո
ստրուկը: 13 Ձեր թլփատութեան մասին իմ
ուխտը թող յաւիտենական ուխտ լինի: 14
Ութերորդ օրը թլիփը չթլփատուած արուն
թող վերանայ իր ցեղի միջից, որովհետեւ
խախտած կը լինի իմ ուխտը»: 15 Աստուած
ասաց Աբրահամին. «Քո կին Սարայի անունն
այլեւս Սարա թող չլինի, այլ Սառա թող
լինի նրա անունը: 16 Ես կ'օրհնեմ նրան եւ
նրա միջոցով քեզ զաւակ կը պարգեւեմ,
ես կ'օրհնեմ նրան, նա ազգերի նախամայր
կը դառնայ, նրանից ցեղերի թագաւորներ
կը ծնուեն»: 17 Աբրահամը երկրպագեց,
ծիծաղեց ու ինքն իրեն ասաց. «Կարո՞ղ է
հարիւր տարեկան մարդը որդի ունենալ,
ինսնունամեայ Սառան կարո՞ղ է ծնել»: 18
Աբրահամն ասաց Աստծուն. «Այս Իսմայէլը թող
ապրի քո առաջ»: 19 Աստուած պատասխանեց
Աբրահամին. «Այո՛. ահա քո կին Սառան քեզ
համար որդի է բերելու, եւ իմ ուխտը, որպէս
յաւիտենական ուխտ, հաստատելու եմ նրա
հետ ու նրանից յետոյ գալիք սերունդների
հետ: 20 Ինչ վերաբերում է Իսմայէլին, ապա
ընդառաջում եմ քեզ: Նրան կ'օրհնեմ, նրան
կ'աճեցնեմ եւ անչափ կը բազմացնեմ նրա
սերունդները: Նա տասներկու ազգ է սերելու,
եւ նրան մեծ ազգի նախահայր եմ դարձնելու, 21
բայց իմ ուխտը ես հաստատելու եմ Իսահակի
հետ, որին կը ծնի Սառան քեզ համար միւս
տարի այս ժամանակ»: 22 Աստուած վերջացրեց
իր խօսքը Աբրահամի հետ եւ հեռացաւ նրա
մօտից: 23 Աբրահամը իր որդի Իսմայէլի, իր
բոլոր ընդոծինների, արծաթով գնուած իր բոլոր
ստրուկների եւ Աբրահամի տանն եղած բոլոր
արու մարդկանց թլիփը նոյն օրն իսկ թլփատեց,
ինչպէս ասել էր նրան Աստուած: 24 Աբրահամը
ինսնունինը տարեկան էր, երբ թլփատեց իր
թլիփը, 25 իսկ իր որդի Իսմայէլը տասներեք
տարեկան էր, երբ թլփատուեց նրա թլիփը:
26 Այդ օրը թլփատուեցին Աբրահամն ու իր
որդի Իսմայէլը: 27 Նա թլփատեց իր տան բոլոր
տղամարդկանց՝ ընդոծիններ լինեն նրանք թէ
արծաթով գնուած օտարածին ստրուկներ:

18 Աստուած Աբրահամին երեւաց Մամբրէի
կաղնու մօտ, երբ սա կէսօրին դեռ նստած
էր իր վրանի դռան մօտ: 2 Աբրահամը
բարձրացրեց աչքերը եւ իր դիմաց տեսաւ
երեք տղամարդկանց: Տեսնելով նրանց՝ նա իր
վրանի դռան մօտից ընդառաջ գնաց, գլուխը
խոնարհեց մինչեւ գետին ու ասաց նրանց. 3
«Տէր, եթէ շնորհ գտայ քո առաջ, քո ծառային
անտես մի՛ արա, 4 թող մի քիչ ջուր բերեն,
լուան ձեր ոտքերը, ապա հովացէք ծառի տակ:
5 Հաց բերեմ, կերէք եւ ապա գնացէք ձեր
ճանապարհով, որովհետեւ ձեր ծառայի մօտ
գալու համար շեղեցիք ձեր ճանապարհը»:
Նրանք պատասխանեցին. «Արա՛ այնպէս,
ինչպէս ասացիր»: 6 Աբրահամն շտապեց
դէպի վրանը՝ Սառայի մօտ, եւ ասաց նրան.
«Շտապի՛ր, երեք գրիւ ընտիր ալիւր հունցի՛ր ու
նկանակ պատրաստի՛ր»: 7 Աբրահամը գնաց
դէպի նախիր, վերցրեց մի մատղաշ, լաւ հորթ,
տուեց ծառային ու շտապեցրեց, որ կերակուր
պատրաստի: 8 Նա վերցրեց կարագ, կաթ
ու հորթի մսից պատրաստուած կերակուրը

եւ դրեց նրանց առաջ: Նրանք կերան, իսկ
ինքը կանգնած մնաց նրանց առաջ, ծառի
տակ: 9 Նրանք հարցրին. «Ո՞ր է քո կին
Սառան»: Նա պատասխանեց. «Վրանում է»: 10
Նրանցից մէկն ասաց. «Ես եկող տարի նոյն
այս օրերին կը գամ քեզ մօտ եւ քո կին Սառան
որդի կ'ունենայ»: Սառան ականջ էր դնում
վրանի դռանը՝ նրա ետեւում կանգնած: 11
Աբրահամն ու Սառան ծերացել էին, նրանց
տարիքն առաջացել էր, եւ Սառան կորցրել
էր ծննդաբերելու յատկութիւնը: 12 Ծիծաղեց
Սառան իր մտքում եւ ասաց. «Այն, ինչ
մինչեւ այժմ չկարողացայ անել, հիմա՞ պիտի
կարողանամ: Իսկ իմ ամուսինն էլ ծերացել
է»: 13 Տէրն ասաց Աբրահամին. «Այդ ինչո՞ւ է
ծիծաղում Սառան իր մտքում եւ ասում, թէ՝
«Իրո՞ք կը ծնեմ, չէ՞ որ ես պառաւել եմ»: 14
Մի՞թէ Աստծու համար անկարելի բան կայ:
Եկող տարի այս ժամանակ՝ այս օրերին ես
կը վերադառնամ քեզ մօտ, եւ Սառան որդի
կ'ունենայ»: 15 Ժխտեց Սառան՝ ասելով. «Ես
չծիծաղեցի»: Նա վախեցել էր: Տէրը ասաց.
«Ո՛չ, այդպէս չէ, ծիծաղեցիր»: 16 Նրանք
այդտեղից վեր կենալով ճանապարհ ընկան
դէպի Սոդոմացւոց ու Գոմորացւոց երկիրը,
իսկ Աբրահամը գնաց նրանց ճանապարհելու:
17 Տէրն ասաց. «Մի՞թէ ես իմ ծառայ Աբրահամից
գաղտնի պիտի պահեմ այն, ինչ անելու
եմ: 18 Աբրահամը, հաստատապէս, մեծ եւ
բազմանդամ ազգի նախահայր է լինելու,
եւ նրա միջոցով պիտի օրհնուեն երկրի
բոլոր ազգերը. 19 որովհետեւ ես գիտէի, որ
նա իր որդիներին ու իր յետնորդներին կը
պատուիրի, որ նրանք Տիրոջ ճանապարհով
ընթանան՝ պահպանելով արդարութիւնն ու
իրաւունքը: Տէր Աստուած կը կատարի այն
ամէնը, ինչ խոստացել է Աբրահամին»: 20
Այնուհետեւ Տէրն ասաց. «Սոդոմացիների ու
գոմորացիների աղաղակը ահագնացել, հասել
է ինձ. նրանց մեղքերը խիստ շատացել են: 21
Արդ, իջնեմ տեսնեմ, թէ ինձ. հասած նրանց
աղաղակը համապատասխանո՞ւմ է նրանց
կատարածին, թէ՞ ոչ: Այդ եմ ուզում գիտենալ»: 22
Այնտեղից շրջուելով՝ այդ մարդիկ եկան Սոդոմ:
Աբրահամը կանգնած էր Տիրոջ դիմաց: 23
Աբրահամը մօտեցաւ Տիրոջն ու ասաց. «Մի՞թէ
դու արդարին ամբարշտի հետ կ'ոչնչացնես,
եւ արդարը նոյն բանին կ'ենթարկուի, ինչ որ
ամբարիշտը: 24 Եթէ քաղաքում յիսուն արդար
լինի, կ'ոչնչացնե՞ս նրանց, չե՞ս խնայի ամբողջ
քաղաքը յանուն այնտեղ գտնուող յիսուն
արդարների: 25 Քա՛ւ լիցի, չանես այդ բանը՝
արդարին սպանես ամբարշտի հետ, եւ արդարը
ենթարկուի նոյն բանին, ինչ որ ամբարիշտը:
Ո՛չ, դու, որ դատում ես ամբողջ աշխարհը,
այդպիսի դատաստան չես անի»: 26 Տէրն ասաց.
«Եթէ Սոդոմում՝ այդ քաղաքում գտնուի յիսուն
արդար, յանուն նրանց ես կը խնայեմ ամբողջ
քաղաքը»: 27 Պատասխան տուեց Աբրահամն
ու ասաց. «Հիմա համարձակւում եմ խօսել
Տիրոջ հետ, թէեւ ես հող եմ ու մոխիր: 28
Իսկ եթէ յիսուն արդարները պակասեն հինգ
հոգով, այդ հնգի պատճառով դարձեա՞լ կը
կործանես ողջ քաղաքը»: Տէրն ասաց. «Չեմ
կործանի, եթէ այնտեղ գտնուի քառասունհինգ
արդար»: 29 Աբրահամը շարունակեց խօսել
նրա հետ ու ասաց. «Իսկ եթէ այնտեղ գտնուի
քառասո՞ւն»: Նա ասաց. «Չեմ կործանի յանուն
այդ քառասունի»: 30 Աբրահամն ասաց. «Տէ՛ր,
ինձ որեւէ բան կը պատահի՞, եթէ շարունակեմ
խօսել. իսկ եթէ այնտեղ գտնուի երեսո՞ւն»:
Տէրը պատասխանեց. «Չեմ կործանի, եթէ
այնտեղ գտնուի երեսուն»: 31 Աբրահամն
ասաց. «Քանի սկսել եմ խօսել Տիրոջ հետ,
ասեմ. իսկ եթէ այնտեղ գտնուի քսա՞ն»:
Տէրը պատասխանեց. «Չեմ կործանի յանուն
այդ քսանի»: 32 Աբրահամն ասաց. «Տէ՛ր,
ինձ որեւէ բան կը պատահի՞, եթէ դարձեալ
խօսեմ. իսկ եթէ այնտեղ գտնուի տա՞սը»:
Տէրը պատասխանեց. «Չեմ կործանի յանուն
տասի»: 33 Եւ Տէրը, վերջացնելով Աբրահամի
հետ խօսակցութիւնը, գնաց, իսկ Աբրահամը
վերադարձաւ իր բնակատեղին:

19 Երկու հրեշտակները երեկոյեան եկան
Սոդոմ: Ղովտը նստած էր Սոդոմի
դարպասի մօտ: Երբ Ղովտը տեսաւ նրանց,
ընդառաջ գնաց, գլուխը խոնարհեց մինչեւ
գետին ու ասաց. 2 «Համեցէ՛ք, տի՛ւրք, եկէք
մտէ՛ք ձեր ծառայի տունը եւ գիշերեցէ՛ք
այստեղ: Ես կը լուամ ձեր ոտքերը, եւ
դուք վաղ առաւօտեան կը շարունակէք
ձեր ճանապարհը»: Նրանք ասացին. «Ո՛չ,

մենք այստեղ՝ քաղաքի հրապարակում կը
գիշերենք»: 3 Ղովտը նրանց շատ ստիպեց,
եւ նրանք դարձան նրա կողմը ու մտան նրա
տունը: Ղովտը ընթրիք պատրաստեց, բաղարջ
հաց եփեց նրանց համար, եւ նրանք կերան: 4
Երբ դեռ նրանք քուն չէին մտել, սոդոմացիների
քաղաքի տղամարդիկ՝ երիտասարդից մինչեւ
ծերը, ամբողջ ժողովուրդը միասին պաշարեցին
տունը, 5 Ղովտին դուրս կանչեցին ու հարցրին
նրան. «Ո՞ւր են այն տղամարդիկ, որ գիշերը քեզ
մօտ եկան: Նրանց բէր մեզ մօտ, որ կենակցենք
նրանց հետ»: 6 Ղովտը դռնից դուրս՝ նրանց
մօտ եկաւ եւ դուռը փակեց իր ետեւից: 7
Նա նրանց ասաց. «Քա՛ւ լիցի, եղբայրնե՛ր, մի՛
գործէք այդ չարիքը: 8 Ես երկու դուստր ունեմ,
որոնց տղամարդ չի մօտեցել: Բերեմ նրանց
ձեզ մօտ, եւ նրանց հետ արէք այն, ինչ հաճոյ
է ձեզ, միայն թէ այդ մարդկանց նկատմամբ
որեւէ մեղք մի՛ գործէք, որովհետեւ նրանք
մտել են իմ յարկի տակ»: 9 Նրանք ասացին.
«Հեռո՛ւ կաց: Դու մեր երկիրը մտար իբրեւ
պանդուխտ բնակուելու. միթէ դատաստանն
էլ ես ուզում տեսնել: Հիմա քեզ աւելի շատ
կը չարչարենք, քան նրանց»: Նրանք շատ
էին բռնանում այդ մարդու՝ Ղովտի վրայ, եւ
քիչ էր մնացել, որ ջարդէին դուռը: 10 Ներսի
մարդիկ, իրենց ձեռքերը մեկնելով, Ղովտին
իրենց մօտ՝ տուն քաշեցին եւ տան դռները
փակեցին, 11 դռան մօտ գտնուող մարդկանց՝
փոքրից մինչեւ մեծը կուրացրին, եւ սրանք
յոգնեցին դուռը փնտռելուց: 12 Այդ մարդիկ
Ղովտին հարցրին. «Այս քաղաքում դու փեսայ,
որդիներ, դուստրեր կամ ուրիշ որեւէ մէկն
ունե՞ս: Հանի՛ր նրանց այս վայրից, 13 որովհետեւ
մենք կործանելու ենք այս քաղաքը, քանի որ
սրանց աղաղակը հասել է Տիրոջը, եւ Տէրը
մեզ ուղարկել է, որ կործանենք այն»: 14 Ղովտը
գնաց իր փեսացուների մօտ, որոնք առնելու
էին իր դուստրերին, եւ ասաց նրանց. «Հեռացէ՛ք
այստեղից, որովհետեւ Տէրը կործանելու է
այս քաղաքը»: Փեսացուներին թուաց, թէ
նա կատակ է անում: 15 Երբ լոյսը բացուեց,
հրեշտակներն սկսեցին շտապեցնել Ղովտին՝
ասելով. «Ա՛ռ քո կնոջը, երկու դուստրերիդ
եւ հեռացի՛ր այստեղից, որ դու էլ չկորչես
այս քաղաքի անօրէնութեան մէջ»: 16 Նրանք
իրար անցան. եւ քանի որ Տէրը խնայել
էր Ղովտին, հրեշտակները բռնեցին նրա,
նրա կնոջ ու երկու դուստրերի ձեռքերից եւ
քաղաքից դուրս հանեցին: 17 Երբ նրանց
դուրս հանեցին, հրեշտակներն ասացին.
«Փրկի՛ր անձդ, ետ չնայես, կանգ չառնես
այս երկրի որեւէ շրջանում: Փախի՛ր լեռը, որ
միւսների հետ չտուժես»: 18 Ղովտն ասաց
նրանց. «Աղաչում եմ, Տէ՛ր, 19 թէեւ իմ անձին
փրկութիւն պարգեւելով դու ողորմեցիր քո
ծառային եւ նրա հանդէպ ցուցաբերեցիր
քո մեծ արդարութիւնը, բայց ես չեմ կարող
փախչել լեռը, որովհետեւ գուցէ ինձ էլ
հասնի փորձանքը, եւ ես մեռնեմ: 20 Ահա
մօտակայքում գտնուող այս քաղաքում կարելի
է ապաստանել, այն փոքր է, կարելի է այնտեղ
փրկուել: Չէ՞ որ այն փոքր է: Քո շնորհիւ ես
կը փրկուեմ»: 21 Տէրն ասաց նրան. «Ահա
ես շնորհ եմ անում քեզ ու քո այդ ասածին
անսալով՝ չեմ կործանի այն քաղաքը, որի
մասին ասացիր: 22 Արդ, շտապ փախի՛ր այնտեղ,
որովհետեւ ոչինչ անել չեմ կարող. մինչեւ որ
դու այնտեղ հասնես»: Դրա համար էլ նա
այդ քաղաքի անունը կոչեց Սեգոր: 23 Արեւ
ծագեց երկրի վրայ, եւ Ղովտը մտաւ Սեգոր:
24 Տէրը երկնքից ծծումբ ու կրակ թափեց
Սոդոմի ու Գոմորի վրայ, 25 կործանեց այդ
քաղաքներն ու դրանց ամբողջ շրջակայքը,
ոչնչացրեց քաղաքների բոլոր բնակիչներին
ու երկրի ամբողջ բուսականութիւնը: 26
Ղովտի կինը ետ նայեց ու դարձաւ աղէ
արձան: 27 Աբրահամը վաղ առաւօտեան գնաց
այնտեղ, ուր ինքը կանգնել էր Տիրոջ առաջ,
28 նայեց սոդոմացիների ու գոմորացիների
կողմը, ամբողջ շրջակայքը եւ տեսաւ, թէ
ինչպէս երկրի բոցը բարձրանում է հնոցի
ծխի պէս: 29 Երբ Տէրը կործանեց այդ բոլոր
քաղաքներն իրենց շրջակայ բնակավայրերով,
յիշեց Աբրահամին եւ քաղաքից հանեց ու
կորստից փրկեց Ղովտին, երբ կործանում էր
այն քաղաքները, ուր Ղովտն էր բնակուել: 30
Ղովտը ելաւ Սեգորից եւ լեռը բարձրացաւ,
որովհետեւ վախենում էր մնալ Սեգորում: Նրա
հետ էին նաեւ իր երկու դուստրերը: Ինքն ու
իր երկու դուստրերը միասին բնակուեցին այդ
լերան մի քարայրում: 31 Աւագ դուստրն ասաց

կրտսերին. «Մեր հայրը ծերացել է, եւ երկրում
չկայ մէկը, որ մեզ հետ պառկի, ինչպէս ողջ
աշխարհի կարգն է: 32 Արի գինի խմեցնենք
մեր հօրը, պառկենք նրա հետ ու մեր հօրից
զաւակ ունենանք»: 33 Նրանք իրենց հօրը գինի
խմեցրին այդ գիշեր: Աւագ դուստրն այդ գիշեր
պառկեց իր հօր հետ, իսկ Ղովտը չիմացաւ
նրա պառկելն ու վեր կենալը: 34 Առաւօտեան
աւագն ասաց կրտսերին. «Ես երէկ պառկեցի
իմ հօր հետ: Նրան այս գիշեր էլ գինի խմեցնենք,
եւ դու մտիր, պառկիր նրա հետ, որ զաւակ
ունենանք մեր հօրից»: 35 Այդ գիշեր էլ գինի
խմեցրին իրենց հօրը, եւ կրտսերը պառկեց
իր հօր հետ: Ղովտը չիմացաւ նրա պառկելն
ու վեր կենալը: 36 Ղովտի երկու դուստրերն էլ
յղիացան իրենց հօրից: 37 Աւագը ծնեց որդի եւ
նրա անունը դրեց Մովաբ, որ նշանակում է «Իմ
հօրից»: Նա է մովաբացիների նախահայրը
մինչեւ այսօր: 38 Կրտսերը նոյնպէս ծնեց որդի
եւ նրա անունը դրեց Ամման, որ նշանակում է
«Իմ ազգատոհմի որդի»: Նա է ամոնացիների
նախահայրը մինչեւ այսօր:

20 Աբրահամն այդտեղից գնաց երկրի
հարաւը, բնակուեց Կադէսի ու Սուրի
միջեւ, ապա տարաբնակուեց Գերարայում:
2 Աբրահամն իր կին Սառայի մասին ասում
էր, թէ նա իր քոյրն է: Գերարացիների
արքայ Աբիմելէքն ուղարկեց իր մարդկանց
եւ կին առաւ Սառային: 3 Գիշերն Աստուած
Աբիմելէքին երեւաց երազում եւ ասաց. «Դու
մեռնելու ես այն կնոջ պատճառով, որին առար,
որովհետեւ այդ կինը ամուսին ունի»: 4 Սակայն
Աբիմելէքը, որ չէր մերձեցել նրան, ասաց. «Տէր,
մի՞թէ դու կը սպանես բանից անտեղեակ ու
արդար մարդկանց: 5 Չէ՞ որ նա ասաց ինձ՝ «Իմ
քոյրն է», իսկ սա ասաց ինձ՝ «Իմ եղբայրն է»:
Ես մաքուր սրտով ու արդար ձեռքով արեցի
դա»: 6 Աստուած երազի մէջ ասաց նրան.
«Գիտեմ, որ դու մաքուր սրտով ես արել այդ,
դրա համար էլ ես խնայեցի քեզ, որ չմեղանչես
իմ դէմ: Այդ պատճառով էլ թոյլ չտուեցի, որ
մերձենաս նրան: 7 Արդ, կնոջը վերադարձրու իր
ամուսնուն, որովհետեւ նա մարգարէ է, աղօթք
կ'անի քեզ համար, եւ դու կենդանի կը մնաս:
Եթէ չվերադարձնես, իմացիր, որ դու եւ բոլոր
նրանք, ովքեր քո իւրայիններն են, կը մեռնէք»:
8 Աբիմելէքն առաւօտեան վաղ վեր կացաւ,
կանչեց իր բոլոր ստրուկներին եւ նրանց
պատմեց այս բոլոր բաները: Ամէնքը խիստ
վախեցան: 9 Աբիմելէքը կանչեց Աբրահամին
ու ասաց նրան. «Այդ ինչ փորձանք բերեցիր դու
մեր գլխին: Մենք ինչ մեղք էինք գործել քո դէմ,
որ իմ ու իմ թագաւորութեան վրայ այդպիսի
մեծամեծ մեղքեր բարդեցիր: Դու ինձ հետ
արեցիր այն, ինչ ոչ ոք չէր արել»: 10 Աբիմելէքն
ասաց Աբրահամին. «Ինչ մտածեցիր, որ նման
բան արեցիր»: 11 Աբրահամը պատասխանեց.
«Ես կարծեցի, թէ գուցէ այս վայրում էլ
աստուածապաշտութիւն չկայ, եւ հնարաւոր
է, որ ինձ սպանեն իմ կնոջ պատճառով: 12
Բայց նա, արդարեւ, իմ քոյրն է իմ հօր եւ
ոչ թէ մօր կողմից, եւ դարձաւ իմ կինը: 13
Երբ Աստուած ինձ հանեց իմ հօր տնից, ես
կնոջս ասացի. «Այս արդար քայլն արա՛ ինձ
համար. ուր էլ գնանք, իմ մասին կ'ասես, թէ՝
իմ եղբայրն է»: 14 Աբիմելէքն առաւ հազար
սատեր, արջառ ու ոչխար, ստրուկներ ու
ստրկուհիներ եւ տուեց Աբրահամին: Նրան
վերադարձրեց նաեւ նրա կին Սառային: 15
Աբիմելէքն ասաց Աբրահամին. «Ահա քո դիմաց
փռուած է իմ երկիրը, ուր հաճելի է քեզ,
այնտեղ էլ բնակուի՛ր»: 16 Իսկ Սառային դիմելով՝
ասաց. «Ահա հազար սատեր եմ տալիս քո
եղբօրը: Այն թող պատուի վկայութիւն լինի
քեզ եւ քեզ հետ գտնուող բոլոր կանանց
համար: Այսուհետեւ կը պատմես ամբողջ
ճշմարտութիւնը»: 17 Աբրահամն աղօթեց
Աստծուն, որը բուժեց Աբիմելէքին, ինչպէս
նաեւ նրա կնոջն ու նրա աղախիններին: Նրանք
արդէն կարողանում էին երեխայ ունենալ:
18 Մինչ այդ Տէրը Աբրահամի կին Սառայի
պատճառով Աբիմելէքի ողջ տան կանանց
զրկել էր երեխայ ունենալու կարողութիւնից:

21 Տէրն այցելեց Սառային, ինչպէս ասել
էր, եւ կատարեց Սառային տուած իր
խոստումը: 2 Սառան յղիացաւ ու Աբրահամի
համար ծեր տարիքում որդի ծնեց ճիշտ այն
ժամանակ, ինչպէս Աստուած յայտնել էր
Աբրահամին: 3 Աբրահամն իր որդու անունը,
որին ծնեց Սառան նրա համար, դրեց Իսահակ:
4 Աբրահամն ութերորդ օրը թլփատեց իր

որդի Իսահակին, ինչպէս պատուիրել էր
նրան Տէր Աստուած: 5 Աբրահամը հարիւր
տարեկան էր, երբ ունեցաւ իր որդի Իսահակին:
6 Սառան ասաց. «Աստուած ուրախութիւն
պարգեւեց ինձ, եւ ով որ լսի այդ մասին,
ինձ հետ կ'ուրախանայ»: 7 Նա աւելացրեց.
«Ո՞վ կ'ասէր Աբրահամին, թէ Սառան երեխայ
կը սնուցանի, քանի որ ծեր հասակում որդի
ծնեցի»: 8 Մանուկն աճեց, նրան կրծքից
կտրեցին, եւ Աբրահամն իր որդի Իսահակի
կրծքից կտրուելու առթիւ մեծ խնջոյք արեց: 9
Երբ Սառան տեսաւ, որ եգիպտուհի Ագարից
Աբրահամի ունեցած որդին խաղում է իր
որդի Իսահակի հետ, ասաց Աբրահամին. 10
«Հեռացրու քո աղախնին եւ նրա որդուն,
որպէսզի քո աղախնի որդին իմ որդի Իսահակի
հետ հաւասար ժառանգութիւն չստանայ»:
11 Իր որդու մասին ասուած այդ խօսքերը
ցաւ պատճառեցին Աբրահամին: 12 Աստուած
ասաց Աբրահամին. «Մանկան եւ աղախնի
մասին ասուած խօսքերը թող քեզ ցաւ
չպատճառեն: Ինչ որ ասի քեզ Սառան, լսիր
նրան, որովհետեւ Իսահակի միջոցով ես դու
սերունդդ շարունակելու, 13 բայց քո աղախնի
որդու սերունդն էլ ես նշանաւոր կը դարձնեմ,
որովհետեւ նա էլ քո սերմից է»: 14 Առաւօտեան
վեր կացաւ Աբրահամը, առաւ հաց ու մի
տիկ ջուր, տուեց Ագարին, մանկանը դրեց
նրա շալակին եւ տնից դուրս հանեց: Ագարը
թափառում էր անապատում, Երդման ջրհորի
մօտ: 15 Տիկի ջուրն սպառուեց, մայրը մանկանը
դրեց մի եղեւնու տակ 16 եւ գնաց նստեց
նրա դիմաց, մի նետընկեց հեռաւորութեան
վրայ՝ ասելով. «Թող ես չտեսնեմ իմ որդու
մահը»: Նա նստել էր նրա դիմաց: Երեխան
բարձրաձայն լալիս էր: 17 Աստուած լսեց
երեխայի ձայնը, որ գալիս էր այնտեղից:
Աստուած երկնքից Ագարին ձայն տուեց ու
ասաց. «Ինչ է պատահել, Ագա՛ր: Մի՛ վախեցիր,
որովհետեւ Աստուած լսեց քո որդու ձայնը
այնտեղից, ուր նա գտնւում է: 18 Բռնի՛ր քո
մանկան ձեռքից, որովհետեւ ես նրան մեծ
ազգի նախահայր եմ դարձնելու»: 19 Աստուած
բացեց Ագարի աչքերը, սա տեսաւ ըմպելի
ջրի մի ջրհոր, գնաց, տիկը լցրեց ջրով ու
խմեցրեց երեխային: 20 Եւ Աստուած երեխայի
հետ էր. սա աճեց, դարձաւ աղեղնաւոր 21
եւ բնակուեց Փառանի անապատում: Մայրը
նրա համար Եգիպտացիների երկրից կին
առաւ: 22 Այդ ժամանակներում Աբիմելէքը,
նրա սենեկապետ Ոքոզաթն ու նրա զօրքերի
սպարապետ Փիքողը, խօսելով Աբրահամի
հետ, ասացին. «Աստուած քեզ հետ է բոլոր այն
գործերում, ինչ դու անում ես: 23 Արդ, Աստծու
անունով ինձ երդուի՛ր, որ ո՛չ իմ, ո՛չ իմ զաւակի,
ո՛չ իմ անուան դէմ չես մեղանչի, այլ կը վարուես
այնպէս արդար, ինչպէս ես վարուեցի քո
նկատմամբ, նոյնպէս եւ իմ երկրի նկատմամբ,
ուր դու բնակւում ես»: 24 Աբրահամն ասաց.
«Երդւում եմ»: 25 Աբրահամն Աբիմելէքին
յանդիմանեց այն ջրհորի համար, որ Աբիմելէքի
ծառաները խլել էին: 26 Աբիմելէքն ասաց նրան.
«Ես չեմ իմացել, թէ ով է արել այդ բանը, իսկ դու
էլ ինձ բան չես ասել: Ես միայն այսօր եմ լսում
այդ մասին»: 27 Աբրահամն առաւ արջառներ
ու ոչխարներ, տուեց Աբիմելէքին, եւ երկուսն
իրար հետ հաշտութիւն կնքեցին: 28 Աբրահամը
եօթը որոջ առանձնացրեց: 29 Աբիմելէքը
հարցրեց Աբրահամին. «Ինչ են նշանակում
այս եօթը որոջները, որոնց առանձնացրիր»:
30 Նա պատասխանեց. «Այս եօթը որոջները
ստացիր ինձնից ի հաւաստումն այն բանի,
թէ ես եմ փորել այդ ջրհորը»: Դրա համար
էլ այդ վայրը կոչուեց Երդման ջրհոր, Նա
պատասխանեց. «Այս եօթը որոջները ստացիր
ինձնից ի հաւաստումն այն բանի, թէ ես եմ
փորել այդ ջրհորը»: Դրա համար էլ այդ վայրը
կոչուեց Երդման ջրհոր, 31 որովհետեւ նրանք
երկուսով միմեանց երդում տուեցին այնտեղ.
Երդման ջրհորի մօտ հաշտութիւն կնքեցին:
32 Աբիմելէքը, նրա սենեկապետ Ոքոզաթն ու
նրա զօրքերի սպարապետ Փիքողը այնտեղից
վեր կացան ու վերադարձան Փղշտացւոց
երկիրը: որովհետեւ նրանք երկուսով միմեանց
երդում տուեցին այնտեղ. Երդման ջրհորի մօտ
հաշտութիւն կնքեցին: 33 Աբրահամը Երդման
ջրհորի մօտ ծառ տնկեց, այնտեղ պաշտեց
Տիրոջը, նրան կոչեց Աստուած յաւիտենական:
34 Աբրահամը Փղշտացւոց երկրում պանդուխտ
մնաց երկար ժամանակ:

22 Այս դէպքերից յետոյ Աստուած փորձեց
Աբրահամին: Նա ձայն տուեց նրան.

«Աբրահամ, Աբրահամ»: Սա պատասխանեց.
«Այստեղ եմ»: 2 Աստուած ասաց նրան. «Ա՛ռ
քո միակ որդուն՝ քո սիրելի Իսահակին,
գնա՛ մի բարձրադիր տեղ եւ այնտեղ՝ լերան
վրայ, որ ցոյց կը տամ քեզ, ողջակիզի՛ր
նրան»: 3 Աբրահամն առաւօտեան վեր
կացաւ, համետը դրեց իր էշի վրայ, հետը
վերցրեց երկու ստրուկ ծառաներ, իր որդի
Իսահակին, ողջակիզութեան համար փայտ
կոտրեց եւ ճանապարհ ընկաւ, եկաւ այն
տեղը, որ Աստուած ասել էր նրան: 4 Երրորդ
օրը Աբրահամը բարձրացրեց իր աչքերը եւ
հեռուից տեսաւ այդ տեղը: 5 Աբրահամն ասաց
իր ծառաներին. «Նստեցէ՛ք այստեղ՝ էշի մօտ,
իսկ ես ու այս պատանին գնանք այնտեղ,
երկրպագութիւն անենք ու վերադառնանք ձեզ
մօտ»: 6 Աբրահամը վերցրեց ողջակիզութեան
փայտը, դրեց այն իր որդի Իսահակի մէջքին,
իր ձեռքն առաւ կրակն ու դանակը, եւ
երկուսով գնացին: 7 Իսահակը դիմեց իր
հօրը՝ Աբրահամին. «Հայր»: Սա ասաց. «Ինչ է,
որդի՛ս»: Նա հարցրեց. «Ահա կրակը, եւ ահա
փայտը, հապա ո՞ւր է ողջակիզելու ոչխարը»:
8 Սա պատասխանեց. «Աստուած կը հոգայ
իր ողջակիզելու ոչխարի մասին, որդեակ»:
Նրանք երկուսով գնացին 9 եւ հասան այն
տեղը, որ նրան ցոյց էր տուել Աստուած:
Աբրահամն այնտեղ զոհասեղան շինեց, վրան
դրեց փայտը, իր որդի Իսահակին կապեց եւ
դրեց զոհասեղանի փայտի վրայ: 10 Աբրահամը
երկարեց ձեռքը, որ վերցնի դանակն ու մորթի
իր որդուն: 11 Տիրոջ հրեշտակը երկնքից ձայն
տուեց նրան ու ասաց. «Աբրահա՛մ, Աբրահա՛մ»:
Սա պատասխանեց նրան. «Այստեղ եմ»: 12
Նա ասաց. «Ձեռք մի՛ տուր պատանուն, նրան
որեւէ վնաս մի՛ պատճառիր, որովհետեւ այժմ
համոզուեցի, որ դու երկիւղ ունես Աստծու
նկատմամբ եւ ինձ համար չես խնայի քո
որդուն»: 13 Աբրահամը բարձրացրեց իր աչքերը
եւ տեսաւ, որ մացառուտ թփի մէջ եղջիւրներից
մի խոյ է կախուած: Աբրահամը գնաց, առաւ
խոյն ու այն ողջակիզեց իր որդի Իսահակի
փոխարէն: 14 Աբրահամն այդ վայրի անունը
դրեց «Տէրը տեսաւ», եւ մինչեւ այսօր էլ ասում
են՝ «Այդ լերան վրայ երեւաց Տէրը»: 15 Տիրոջ
հրեշտակը երկնքից երկրորդ անգամ ձայն
տալով՝ ասաց Աբրահամին. 16 «Անձովս եմ
երդւում, - ասում է Տէրը, - քանի որ դու
արեցիր այդ բանը՝ ինձ համար չխնայեցիր
քո սիրելի որդուն, 17 անչափ պիտի օրհնեմ
քեզ եւ երկնքի աստղերի, ծովեզերքի աւազի
չափ պիտի բազմացնեմ քո սերունդը: Քո
սերունդը պիտի տիրանայ իր թշնամիների
քաղաքներին, 18 քո սերնդի շնորհիւ պիտի
օրհնուեն աշխարհի բոլոր ազգերը այն բանի
համար, որ անսացիր իմ ձայնին»: 19 Աբրահամը
վերադարձաւ իր ծառաների մօտ: Նրանք
միասին ելան գնացին դէպի Երդման ջրհորը,
եւ Աբրահամը բնակուեց Երդման ջրհորի
մօտ: 20 Այս դէպքերից յետոյ Աբրահամին
յայտնեցին, որ ահա Մեղքան եւս քո եղբայր
Նաքորի համար ծնել է որդիներ՝ 21 անդրանիկ
որդի Ովքին, նրա եղբայր Բաւին, ասորիների
նախահայր Կամուէլին, 22 Քասադին, Ազաւին,
Փալդասին, Յետդափին եւ Բաթուէլին: 23 Եւ
Բաթուէլը ծնել է Ռեբեկային: Սրանք են այն ութ
որդիները, որոնց ծնեց Մեղքան Աբրահամի
եղբայր Նաքորի համար: 24 Նրա հարճը, որի
անունը Ռեէմա էր, նա էլ ծնեց Տաբեկին,
Դաամին, Տոքոսին եւ Մոքային:

23 Սառան դարձաւ հարիւր քսանեօթը
տարեկան: 2 Նա մեռաւ կիրճի մէջ գտնուող
Արբոկ քաղաքում: Սա Քանանացիների
երկրում գտնուող Քեբրոնն է: Աբրահամը
եկաւ, որ ողբայ ու սգայ Սառայի մահը: 3
Աբրահամը հեռացաւ իր հանգուցեալի մօտից
եւ դիմելով Քետի որդիներին՝ ասաց. 4 «Ես
ձեր մէջ պանդուխտ ու օտարական եմ: Արդ,
որպէս սեփականութիւն ինձ մի գերեզմանի հող
տուէ՛ք ձեզ մօտ, որ թաղեմ իմ հանգուցեալին»:
5 Քետի որդիները պատասխան տուեցին
Աբրահամին՝ ասելով. 6 «Լսի՛ր մեզ, տէ՛ր:
Դու մեր մէջ Աստծու նշանակած թագաւորն
ես: Քո հանգուցեալին թաղի՛ր մեր լաւագոյն
գերեզմաններից մէկում, որովհետեւ մեզնից ոչ
մէկը չի հրաժարուի քեզ շիրիմի համար տեղ
տրամադրելուց»: 7 Աբրահամը ելաւ եւ գլուխ
տուեց այդ երկրի ժողովրդին՝ Քետի որդիներին:
8 Աբրահամը նրանց դիմելով՝ ասաց. «Եթէ դուք
յօժար էք, որ իմ հանգուցեալին ես անձամբ
թաղեմ, լսեցէ՛ք ինձ եւ իմ մասին բարեխօսեցէ՛ք
Սահառի որդի Եփրոնին, 9 որ ինձ տայ

իր ագարակի սահմաններում գտնուող զոյգ
քարայրը այնքան արծաթով, որքան արժէ այն:
Թող այն ձեր ներկայութեամբ ինձ տայ որպէս
շիրմավայր»: 10 Եփրոնը քետացիների հետ
նստած էր ժողովատեղում: Եփրոն քետացին
պատասխան տուեց Աբրահամին եւ ի լուր
Քետի որդիների ու բոլոր նրանց, ովքեր մտնում
էին նրա քաղաքի դարպասով, 11 ասաց. «Նայիր
ինձ, տէր, եւ լսիր ինձ: Ագարակը տալիս եմ
քեզ, քեզ եմ տալիս նաեւ այնտեղ գտնուող
քարայրը: Իմ բոլոր համաքաղաքացիների
ներկայութեամբ այն քեզ եմ յանձնում: Թաղիր
քո հանգուցեալին»: 12 Աբրահամը գլուխ
տուեց երկրի ժողովրդի առաջ, 13 Եփրոնի
հետ խօսեց ի լուր երկրի ժողովրդի եւ ասաց.
«Քանի որ անսացիր ինձ, ուրեմն լսիր ինձ:
Ես քեզ կը տամ ագարակի փոխարժէքը:
Վերցրու այն ինձնից, եւ ես այնտեղ կը թաղեմ
իմ հանգուցեալին»: 14 Եփրոնն Աբրահամին
պատասխանեց եւ ասաց. 15 «Ո՛չ, տէր իմ, լսել
եմ, որ հողամասը չորս հարիւր սատեր արծաթ
արժէ: Դա ինչ է որ իմ ու քո միջեւ: Դու թաղիր
քո հանգուցեալին»: 16 Աբրահամը Եփրոնին
լսելուց յետոյ կշռեց եւ նրան վճարեց չորս
հարիւր սատեր արծաթը, ինչպէս խոստացել
էր ի լուր Քետի որդիների, վաճառականների
մօտ ընդունուած գնով: 17 Եփրոնի ագարակը,
որ Մամբրէի կաղնու հանդիպակաց զոյգ
քարայրի մօտն էր, այսինքն՝ ագարակն ու
նրա մէջ գտնուող քարայրը, ագարակի եւ
նրա շրջակայքի բոլոր ծառերը դարձան
Աբրահամի սեփականութիւնը, 18 Քետի
որդիների ներկայութեամբ, որոնք մտնում
էին քաղաքի դարպասով: 19 Դրանից յետոյ
Աբրահամն իր կին Սառային թաղեց ագարակի
զոյգ քարայրում, որ Մամբրէի կաղնու
դիմաց էր գտնւում, այսինքն՝ Քեբրոնում՝
Քանանացիների երկրում: 20 Ագարակն ու նրա
մէջ գտնուող քարայրը Քետի որդիների կողմից
տրուեցին Աբրահամին իբրեւ նրա սեփական
գերեզմանոց:

24 Աբրահամը ծերացել էր, տարիքն առել:
Եւ Տէրն օրհնեց Աբրահամին ըստ
ամենայնի: 2 Աբրահամն ասաց իր տան
աւագագոյն ծառային՝ իր ամբողջ ունեցուածքի
կառավարչին. «Ձեռքդ դիր իմ ազդրի տակ եւ
3 քեզ երդուեցնեմ Տիրոջ՝ երկնքի Աստծու եւ
երկրի Աստծու անունով, որ իմ որդի Իսահակի
համար կին չես առնի քանանացիների
դուստրերից (որոնց մէջ եմ բնակւում ես), 4
այլ կը գնաս այն երկիրը, որտեղ ծնուել եմ, իմ
տունը, եւ այնտեղից իմ որդի Իսահակի համար
կին կ՚առնես»: 5 Ծառան նրան պատասխանեց.
«Գուցէ կինը չցանկանայ ինձ հետ գալ այս
երկիրը: Այդ դէպքում ես տանեմ քո որդուն այն
երկիրը, որտեղ ծնուել ես դու»: 6 Աբրահամն
ասաց. «Զգոյշ եղիր, իմ որդուն այնտեղ
չվերադարձնես: 7 Երկնքի Տէր Աստուածը
եւ երկրի Տէր Աստուածը, որն ինձ հանեց իմ
հօր տնից ու այն երկրից, ուր ծնուել եմ, որը
խօսեց ինձ հետ, երդուեց ինձ ու ասաց, թէ՝ «Քո
սերունդներին եմ տալու այդ երկիրը», նա իր
հրեշտակին կ՚ուղարկի քո առաջ, եւ այնտեղից
կին կ՚առնես իմ որդի Իսահակի համար: 8 Իսկ
եթէ կինը չուզենայ քեզ հետ գալ այս երկիրը,
քո տուած երդումից անպարտ համարուես,
միայն թէ իմ որդուն այնտեղ չվերադարձնես»:
9 Աբրահամի ծառան ձեռքը դրեց իր տիրոջ
ազդրի տակ եւ երդուեց նրան այդ բանի
համար: 10 Ծառան առաւ իր տիրոջ ուղտերից
տասը ուղտ եւ գնաց՝ իր հետ ունենալով իր
տիրոջ բոլոր բարիքներից: Նա ելաւ գնաց
Միջագետք, Նաքորի քաղաքը: 11 Երեկոյեան
ուղտերին նստեցրեց քաղաքից դուրս, ջրհորի
մօտ այն պահին, երբ ջրուորը դուրս է գալիս
ջրի: 12 Նա ասաց. «Իմ տէր Աբրահամի Տէր
Աստուած, այսօր ինձ յաջողութիւն պարգեւիր
եւ ողորմիր իմ տէր Աբրահամին: 13 Ահա ես ջրի
աղբիւրի մօտ եմ, եւ այս քաղաքի բնակիչների
դուստրերը գալիս են ջուր հանելու: 14 Թող
լինի մի կոյս, որին ասեմ՝ «Թեքիր սափորդ,
որ խմեմ», իսկ նա ինձ պատասխանի՝ «Խմիր,
քո ուղտերին էլ ջուր կը տամ, մինչեւ որ
յագենան խմելուց»: Թող նրան էլ նախատեսած
լինես քո ծառայ Իսահակի համար, եւ դրանով
էլ իմանամ, որ բարեհաճ ես եղել իմ տէր
Աբրահամի նկատմամբ»: 15 Նա մտքում դեռ
չէր վերջացրել իր խօսքը, երբ եկաւ Ռեբեկան,
որը Աբրահամի եղբայր Նաքորի Մեղքա կնոջ
որդի Բաթուէլի դուստրն էր: Նա ուսին սափոր
ունէր: 16 Կոյսը դէմքով շատ գեղեցիկ էր, մի

աղջիկ, որին դեռ տղամարդ չէր մօտեցել: Նա
իջաւ աղբիւրի մօտ, լցրեց իր սափորն ու ելաւ:
17 Ծառան ընդառաջ գնաց նրան ու ասաց.
«Այդ սափորից ինձ մի քիչ ջուր տուր խմելու»:
18 Նա պատասխանեց. «Խմի՛ր, տէ՛ր»: Նա իր
սափորը փութով իջեցրեց իր թեւերի վրայ, 19
ջուր տուեց նրան, մինչեւ որ դադարեց խմելուց:
Ապա աւելացրեց. «Քո ուղտերի համար էլ ջուր
կը հանեմ, այնքան, որ բոլորն էլ յագենան»:
20 Նա սափորի ջուրն իսկոյն թափեց գուռի
մէջ եւ նորից գնաց ջրհորը՝ ջուր հանելու: Նա
նրա բոլոր ուղտերի համար ջուր հանեց: 21
Մարդն ուշադիր հետեւում էր նրան ու լուռ
մտածում, թէ Տէրը կը յաջողեցնի՞ իր գործը,
թէ՞ ոչ: 22 Երբ բոլոր ուղտերը յագեցան, մարդը
նրան տուեց ոսկէ գինդեր՝ իւրաքանչիւրը մէկ
դահեկանի քաշով, եւ տասը դահեկանի քաշով
երկու ապարանջան դրեց նրա ձեռքերին: 23
Նա հարցրեց նրան ու ասաց. «Ո՞ւմ դուստրն
ես դու, յայտնի՛ր ինձ, քո տանը մեզ համար
իջեւանելու տեղ կա՞յ»: 24 Սա պատասխանեց
նրան. «Ես Մեղքայի եւ Նաքորի որդի Բաթուէլի
դուստրն եմ»: 25 Ապա աւելացրեց. «Յարդ ու
խոտ շատ ունենք, նաեւ իջեւանելու տեղ»: 26
Մարդն ուրախացաւ, երկրպագեց Աստծուն
եւ ասաց. 27 «Օրհնեալ է իմ տէր Աբրահամի
Տէր Աստուածը, որ իմ տիրոջը չզրկեց իր
արդարութիւնից ու ճշմարտութիւնից: Տէրն
ինձ յաջողութիւն պարգեւեց իմ տիրոջ եղբօր
տանը»: 28 Գնաց աղջիկն ու կատարուածի
մասին պատմեց իր մօր տանը: 29 Ռեբեկան
ունէր Լաբան անունով մի եղբայր: Լաբանը
գնաց դուրս՝ դէպի աղբիւրը, այդ մարդու մօտ:
30 Երբ նա տեսաւ գինդերն ու իր քրոջ ձեռքերի
ապարանջանները, եւ իր քոյր Ռեբեկայից
լսած լինելով, թէ՝ «Այսպէս խօսեց ինձ հետ
այդ մարդը», 31 մօտեցաւ մարդուն, որ դեռ
կանգնած էր իր ուղտերի կողքին, աղբիւրի
մօտ, եւ ասաց նրան. «Արի տուն մտի՛ր, Տիրոջով
օրհնեալ, ինչո՞ւ ես մնացել դրսում: Ես քեզ
համար տուն եւ քո ուղտերի համար տեղ եմ
պատրաստել»: 32 Մարդը մտաւ տուն, իսկ
Լաբանը ուղտերի վրայից հանեց թամբերը:
Ուղտերին յարդ ու խոտ տուեցին եւ ջուր՝ նրա
ու նրա հետ եկածների ոտքերը լուալու համար:
33 Նրանց առաջ հաց դրեցին, որ ուտեն: Ծառան
ասաց. «Չեմ ուտի, մինչեւ չասեմ ասելիքս»:
Նրանք ասացին. «Խօսի՛ր»: 34 Նա ասաց. «Ես
Աբրահամի ծառան եմ: 35 Տէրը մեծապէս
օրհնեց իմ տիրոջը, եւ նա մեծ մարդ դարձաւ:
Աստուած նրան արջառ ու ոչխար, արծաթ ու
ոսկի, ծառաներ ու աղախիններ, ուղտեր ու էշեր
տուեց: 36 Սառան՝ իմ տիրոջ կինը, ծերունական
հասակում գտնուող իմ տիրոջը պարգեւեց մի
որդի, որին իմ տէրը յանձնեց այն ամէնը, ինչ
ունէր: 37 Իմ տէրն ինձ երդուեցնելով ասաց.
«Իմ որդի Իսահակի համար քանանացիների
աղջիկներից կին չառնես, այն քանանացիների,
որոնց երկրում ես պանդխտեցի, 38 այլ կը գնաս
իմ հօր տունը, իմ տոհմի մէջ եւ այնտեղից կին
կը բերես իմ որդու համար»: 39 Ես իմ տիրոջն
ասացի. «Գուցէ կինն ինձ հետ չգայ»: 40 Նա
ասաց ինձ. «Իմ Տէր Աստուածը, որի հանդէպ
վարուեցի այնպէս, ինչպէս հաճոյ էր նրան, քեզ
հետ կ'ուղարկի իր հրեշտակին, կը յաջողեցնի
քո գործը, եւ դու իմ որդու համար կին կ'առնես
իմ ազգից ու իմ հօր տնից: 41 Այ՛ն ժամանակ
դու ազատուած կը լինես իմ նզովքից: Իսկ
եթէ գնաս իմ տոհմի մէջ, եւ կին չտան, ինձ
տուած երդումից ազատ կը լինես»: 42 Երբ
այսօր աղբիւրի մօտ եկայ, ասացի. «Իմ տէր
Աբրահամի Տէր Աստուած, եթէ յաջողեցնելու
ես իմ գործը, որի համար ես այժմ եկել եմ, 43
ահա հասել եմ ջրի աղբիւրի մօտ, եւ քաղաքի
մարդկանց դուստրերը գալիս են ջուր հանելու:
Եւ այն կոյսը, որին ասեմ, թէ՝ ' Քո սափորից մի
քիչ ջուր տո՛ւր խմելու», 44 եւ նա ասի ինձ, թէ՝ '
Խմի՛ր, քո ուղտերի համար էլ ջուր կը հանեմ»,
նա էլ կը լինի այն կինը, որին նախատեսել է
Տէրը իր ծառայ Իսահակի համար, որովհետեւ
դրանից էլ կ'իմանամ, որ բարեհաճ ես եղել իմ
տէր Աբրահամի նկատմամբ»: 45 Դեռ իմ մտքում
չէի վերջացրել իմ խօսքը, երբ իսկոյն երեւաց
Ռեբեկան: Նա իր ուսին սափոր ունէր: Նա իջաւ
աղբիւրը եւ ջուր հանեց: Ես ասացի նրան. «Ինձ
ջուր տո՛ւր խմելու»: 46 Նա իր ուսից փութով
իջեցրեց սափորն ու ասաց. «Դու խմի՛ր, յետոյ
քո ուղտերին էլ ջուր կը տամ»: Ես խմեցի, եւ նա
իմ ուղտերին էլ ջուր տուեց: 47 Ես նրան հարցրի
ու ասացի. «Դու ո՞ւմ դուստրն ես, ասա՛ ինձ»:
Նա պատասխանեց. «Ես Մեղքայի եւ Նաքորի
որդի Բաթուէլի դուստրն եմ»: Ես գինդեր դրեցի

նրա ականջներին, ապարանջաններ՝ նրա
ձեռքերին եւ ուրախացայ, 48 երկրպագեցի
Տիրոջը, օրհնեցի իմ տէր Աբրահամի Տէր
Աստծուն, որ յաջողութիւն պարգեւեց իմ ազնիւ
գործին՝ իմ տիրոջ եղբօր աղջկան կին առնելու
նրա որդու համար: 49 Արդ, եթէ իմ տիրոջ
նկատմամբ շնորհ եւ արդար գործ էք անելու,
ասացէք ինձ: 50 Իսկ եթէ ոչ, ցոյց տուէք ինձ,
ա՞ջ գնամ, թէ՞ ձախ»: Պատասխան տուեցին
Լաբանն ու Բաթուէլը եւ ասացին. «Տէրն է
այսպէս կարգադրել, մենք չենք կարող դրական
կամ բացասական պատասխան տալ: 51 Ահա
Ռեբեկան առաջդ կանգնած է, ա՛ռ եւ գնա՛:
Նա թող լինի քո տիրոջ որդու կինը, ինչպէս
կարգադրել է Տէրը»: 52 Երբ Աբրահամի ծառան
լսեց նրանց խօսքերը, երկրպագեց Տիրոջը: 53
Ծառան հանեց ոսկէ ու արծաթէ զարդեր եւ
զգեստներ, տուեց Ռեբեկային: Նա նուէրներ
տուեց նաեւ նրա եղբայրներին ու մօրը: 54
Կերան ու խմեցին նա եւ այն մարդիկ, որոնք
նրա հետ էին, եւ ապա քնեցին: Առաւօտեան
վեր կենալով՝ նա ասաց. «Ճանապարհեցէք
ինձ, որ գնամ տիրոջս մօտ»: 55 Ռեբեկայի
եղբայրներն ու մայրը ասացին. «Թող աղջիկը
մեզ մօտ մնայ մի տասը օր, յետոյ թող գնայ»:
56 Ծառան ասաց նրանց. «Ինձ մի՛ պահէք,
որովհետեւ Տէրը յաջողութիւն է պարգեւել
իմ գործին: Թողէք որ գնամ տիրոջս մօտ»: 57
Ռեբեկայի եղբայրներն ասացին. «Կանչենք
աղջկան եւ նրան հարցնենք»: 58 Նրանք
կանչեցին Ռեբեկային ու հարցրին. «Կը գնա՞ս
այս մարդու հետ»: Նա պատասխանեց. «Կը
գնամ»: 59 Նրանք ճանապարհեցին իրենց քոյր
Ռեբեկային իր ունեցուածքով, ինչպէս նաեւ
Աբրահամի ծառային ու նրանց, ովքեր նրա հետ
էին: 60 Նրանք օրհնելով Ռեբեկային՝ ասացին
նրա. «Քո՛յր մեր, հազար ու բիւր դառնաս: Քո
յետնորդները թող տիրանան քո թշնամիների
քաղաքներին»: 61 Ռեբեկան ու իր նաժիշտները
վեր կացան, նստեցին ուղտերի վրայ եւ այդ
մարդու հետ ճանապարհ ընկան: Ծառան
Ռեբեկային առնելով գնաց: 62 Իսահակը
եկել էր անապատ՝ Տեսիլքի ջրհորի մօտ,
որովհետեւ բնակւում էր երկրի հարաւային
կողմում: 63 Իսահակը երեկոյեան ելաւ դաշտ՝
զբօսնելու: Նա իր աչքերը բարձրացնելով՝
տեսաւ, որ գալիս են տասը ուղտեր: 64 Աչքերը
վեր բարձրացրեց նաեւ Ռեբեկան եւ տեսաւ
Իսահակին: Նա անմիջապէս իջաւ ուղտից
65 եւ հարցրեց ծառային. «Ո՞վ է այն մարդը,
որ դաշտում մեզ ընդառաջ է գալիս»: Ծառան
պատասխանեց. «Նա իմ տէրն է»: Ռեբեկան
առաւ քողն ու գցեց իր վրայ: 66 Ծառան
Իսահակին պատմեց այն ամէնը, ինչ արել
էր ինքը: 67 Իսահակը մտաւ իր մօր՝ Սառայի
տունը, առաւ Ռեբեկային, եւ սա դարձաւ նրա
կինը: Իսահակը սիրեց նրան եւ մխիթարուեց
իր մօր՝ Սառայի սգից:

25 Աբրահամն առաւ մի կին էլ, որի անունը
Քետտուրա էր: 2 Սա նրա համար
ծնեց Զեմրանին, Յեկսանին, Մադանին,
Մադիանին, Յեսբոկին եւ Սովիւէին: 3 Յեկսանը
ծնեց Սաբային, Թեմանին եւ Դադանին:
Դադանի որդիներն էին Ռագուէլը, Նաբդեէլը,
Ասուրիիմը, Լատուսիիմը եւ Լովովմիմը: 4
Մադիամի որդիներն էին Գեփարը, Ափերը,
Ենոքը, Աբիդան եւ Եդրագան: Սրանք բոլորը
Քետտուրայի որդիներն էին: 5 Աբրահամն
իր ողջ ունեցուածքը տուեց իր որդի
Իսահակին, 6 իսկ իր հարճերի որդիներին,
որոնք Աբրահամից էին, պարգեւներ տուեց
եւ, քանի դեռ կենդանի էր, նրանց հեռացրեց
իր որդի Իսահակի մօտից դէպի արեւելք՝
արեւելեան երկիրը: 7 Աբրահամն ապրեց
հարիւր եօթանասունհինգ տարի: 8 Աբրահամը
հոգին աւանդեց ու մեռաւ երջանիկ ծերութեան
մէջ, զառամեալ, ալեւորած տարիքում, եւ
գնաց միացաւ իր նախնիներին: 9 Նրա
որդիներ Իսահակն ու Իսմայէլը նրան թաղեցին
քետացի Սահառի որդի Եփրոնի ագարակի
զոյգ քարայրում, 10 որը գտնւում է Մամբրէի
կաղնու դիմաց: Աբրահամին ու նրա կին
Սառային թաղեցին այն ագարակում ու
քարայրում, որ Աբրահամը Քետի որդիներից
էր գնել: 11 Աբրահամի մահից յետոյ Աստուած
օրհնեց նրա որդի Իսահակին, եւ Իսահակը
բնակուեց Տեսիլքի ջրհորի մօտ: 12 Սրանք
են սերունդները Աբրահամի որդի Իսմայէլի,
որին ծնեց եգիպտուհի Ագարը՝ Սառայի
աղախինը, Աբրահամի համար: 13 Ահա
Իսմայէլի որդիների անուններն ըստ նրանց
ցեղերի. Իսմայէլի անդրանիկը՝ Նաբեոթ, ապա

Կեդար, Աբդեէլ, Մաբսամ, 14 Մասմա, Իդումա,
Մասէ, 15 Քոլդադ, Թեմա, Յետուր, Նափէս
եւ Կեդմա: 16 Սրանք են Իսմայէլի որդիները,
եւ սրանք են նրանց անուններն ըստ իրենց
բնակավայրերի եւ իրենց վրանների, նրանց
տասներկու իշխաններն ըստ իրենց ցեղերի:
17 Իսմայէլն ապրեց հարիւր երեսունեօթը
տարի: Նա հոգին աւանդեց ու մեռաւ եւ
գնաց միացաւ իր նախնիներին: 18 Նա
բնակութիւն հաստատեց Եւիլայից մինչեւ
Սուր, որը գտնւում է Եգիպտոսի դիմաց, մինչեւ
Ասորեստանի սահմանները: Նա բնակուեց իր
բոլոր եղբայրների դէմ յանդիման: 19 Սրանք
են Աբրահամի որդի Իսահակի սերունդները.
Աբրահամը ծնեց Իսահակին: 20 Իսահակը
քառասուն տարեկան էր, երբ ամուսնացաւ
Ասորական Միջագետքում ապրող ասորի
Բաթուէլի դուստր Ռեբեկայի հետ, որը ասորի
Լաբանի քոյրն էր: 21 Իսահակն աղաչեց Տիրոջը
իր կին Ռեբեկայի համար, որովհետեւ սա
ամուլ էր: Աստուած լսեց նրան, եւ նրա կին
Ռեբեկան յղիացաւ: 22 Նրա արգանդում իրար
էին բախւում երեխաները: Նա ասաց. «Եթէ
այսպէս էր լինելու ինձ, հապա ինչո՞ւ յղիացայ»:
Եւ նա գնաց այդ մասին Տիրոջը հարցնելու:
23 Տէրը նրան ասաց. «Քո արգանդում երկու
ցեղ կայ, քո արգանդից երկու ժողովուրդ
պիտի ծնուի: Մի ժողովուրդը միւս ժողովրդին
պիտի գերիշխի, եւ աւագը կրտսերին պիտի
ենթարկուի»: 24 Երբ հասան նրա ծննդաբերելու
օրերը, նրա որովայնում երկու երեխաներ
կային: 25 Անդրանիկ որդին ծնուեց բոլորովին
շէկ, թաւամազ մորթով, եւ հայրը նրան կոչեց
Եսաւ: Ապա Եսաւի գարշապարից բռնած
ծնուեց նրա եղբայրը: Սրան էլ կոչեց Յակոբ:
26 Իսահակը վաթսուն տարեկան էր, երբ
Ռեբեկան ծնեց նրանց: Մանուկները մեծացան:
27 Եսաւը հմուտ որսորդ էր եւ վայրենաբարոյ,
իսկ Յակոբը մեղմաբարոյ էր ու տնակեաց:
28 Իսահակը սիրեց Եսաւին, որովհետեւ նրա
որսը կերակուր էր իր համար, իսկ Ռեբեկան
սիրեց Յակոբին: 29 Յակոբը մի անգամ
ապուր էր եփել, երբ Եսաւը դաշտից եկաւ
քաղցից թուլացած: 30 Եսաւն ասաց Յակոբին.
«Այդ կարմրաւուն ապուրից տուր ուտեմ,
որովհետեւ քաղցից թուլացած եմ» (դրա
համար էլ նրան Եդոմ կոչեցին): 31 Յակոբն
ասաց Եսաւին. «Կը տամ, եթէ այսօր ինձ
վաճառես քո անդրանկութիւնը»: 32 Եսաւը
պատասխանեց. «Ես մեռնելու վրայ եմ, էլ
ինչ՞ իս է պէտք անդրանկութիւնը»: 33 Յակոբն
ասաց նրան. «Հէնց այսօր երդուի՛ր ինձ»: Եւ նա
երդուեց նրան: Եսաւն իր անդրանկութիւնը
վաճառեց Յակոբին, 34 իսկ Յակոբը Եսաւին
տուեց հաց ու ոսպապուր: Սա կերաւ, խմեց
ու վեր կացաւ գնաց: Այսպիսով Եսաւն
արհամարհեց իր անդրանկութիւնը:

26 Սով եղաւ երկրում. ոչ այն սովը, որ եղել
էր Աբրահամի ժամանակ: 2 Իսահակը
գնաց փղշտացիների արքայ Աբիմելէքի մօտ,
Գերարա: Նրան երեւաց Տէրն ու ասաց.
«Եգիպտոս մի՛ իջի՛ր, այլ բնակուի՛ր այն երկրում,
որտեղ ասացի քեզ. 3 իբրեւ պանդուխտ ապրի՛ր
այս երկրում, որ ես լինեմ քեզ հետ եւ օրհնեմ
քեզ, որովհետեւ քեզ ու քո սերունդներին
եմ տալու այս ողջ երկիրը: Ես հաստատ
կը պահեմ այն երդումը, որ տուեցի քո
հայր Աբրահամին: 4 Ես բազմացնելու եմ
քո սերունդները երկնքի աստղերի չափ, քո
զաւակներին եմ տալու այս ամբողջ երկիրը,
եւ քո սերունդների միջոցով օրհնուելու են
երկրի բոլոր ազգերը 5 ի հատուցումն այն
բանի, որ քո հայր Աբրահամը լսեց իմ խօսքը,
պահեց իմ հրամանները, իմ պատուիրանները,
իմ կանոններն ու օրէնքները»: 6 Իսահակը
բնակուեց գերարացիների հետ: 7 Տեղի մարդիկ
հարցրին նրա կին Ռեբեկայի մասին, եւ նա
ասաց. «Իմ քոյրն է»: Նա վախեցաւ ասել «Իմ
կինն է». գուցէ Ռեբեկայի պատճառով տեղի
մարդիկ սպանէին իրեն, որովհետեւ Ռեբեկան
դէմքով գեղեցիկ էր: 8 Նա այնտեղ մնաց երկար
ժամանակ: Փղշտացիների արքայ Աբիմելէքը
պատուհանից դուրս ձգուեց ու տեսաւ, որ
Իսահակը կատակում է իր կին Ռեբեկայի
հետ: 9 Աբիմելէքը կանչեց Իսահակին եւ ասաց
նրան. «Ուրեմն նա քո կինն է: Ինչո՞ւ, սակայն,
ասացիր, թէ՝ «Իմ քոյրն է»: Իսահակն ասաց
նրան. «Որովհետեւ մտածեցի, թէ գուցէ նրա
պատճառով սպանուեմ»: 10 Աբիմելէքը նրան
ասաց. «Ինչո՞ւ այդ բանն արեցիր մեզ հետ:
Քիչ էր մնում, որ իմ ազգակիցներից մէկը

պառկէր քո կնոջ հետ եւ մեզ մեղքի մէջ գցէիր»: Եւ Աբիմելէքը հրաման արձակեց իր
ողջ ժողովրդին՝ ասելով. 11 «Բոլոր նրանք,
ովքեր կը դիպչեն այդ մարդուն կամ նրա
կնոջը, մահուան կը դատապարտուեն»: 12
Իսահակը գարի ցանեց այդ երկրում եւ նոյն
տարում էլ հարիւրապատիկ բերք ստացաւ:
Տէրն օրհնեց նրան, 13 եւ սա հարստացաւ:
Նա առաջադիմում էր, հարստանում այն
աստիճան, որ մեծահարուստ դարձաւ: 14 Նա
ունեցաւ ոչխարի ու արջառի հօտեր, բազում
կալուածքներ: 15 Փղշտացիները նախանձեցին
նրան եւ խցանեցին այն բոլոր ջրհորները, որ
նրա հօր՝ Աբրահամի օրօք փորել էին նրա
ծառաները. փղշտացիները 16 դրանք լցրին
հողով: Աբիմելէքն ասաց Իսահակին. «Հեռացիր
մեր մօտից, որովհետեւ մեզնից շատ աւելի
զօրաւոր եղար»: 17 Իսահակն այդտեղից գնաց
ու վրան խփեց գերարացիների ձորում: Նա
բնակուեց այնտեղ: 18 Իսահակը դարձեալ
փորեց այն ջրհորները, որ փորել էին նրա հօր՝
Աբրահամի ծառաները, իսկ փղշտացիները
նրա հայր Աբրահամի մահից յետոյ խցանել
էին: Իսահակն այդ ջրհորները կոչեց այն
անուններով, որ տուել էր դրա նց իր հայր
Աբրահամը: 19 Իսահակի ծառաները հող
փորեցին գերարացիների ձորում եւ այնտեղ
գտան ըմպելի ջրի աղբիւր: 20 Գերարացիների
հովիւները կռուեցին Իսահակի հովիւների
հետ՝ ասելով, թէ իրենցն է այդ ջրհորը: Նրանք
ջրհորը կոչեցին Անիրաւութիւն, քանի որ
նրա հանդէպ անիրաւութիւն էին գործել: 21
Իսահակը գնաց այդտեղից ու փորեց մի
այլ ջրհոր եւս: Վէճ ծագեց սրա համար էլ:
Իսահակը այն կոչեց Թշնամութիւն: 22 Նա գնաց
այդտեղից եւ փորեց մի այլ ջրհոր եւս: Դրա
շուրջ վէճ չառաջացաւ, եւ այդ պատճառով այն
կոչեց Անդորրութիւն՝ ասելով, թէ՝ «Այժմ մեզ
ընդարձակ տեղ տուեց Տէրը եւ բազմացրեց
մեզ երկրի վրայ»: 23 Իսահակն այդտեղից գնաց
Երդման ջրհորի մօտ: Տէրն այդ գիշեր երեւաց
նրան ու ասաց. 24 «Ես քո հօր Աստուածն
եմ: Մի՛ վախեցիր, որովհետեւ քեզ հետ եմ,
ես օրհնելու եմ քեզ, բազմացնելու եմ քո
սերունդները ի սէր քո հայր Աբրահամի»:
25 Իսահակն այդտեղ զոհասեղան շինեց ու
երկրպագեց Տիրոջը: Նա այդտեղ խփեց իր
վրանը: Իսահակի ծառաները այդտեղ ջրհոր
փորեցին: 26 Գերարայից նրա մօտ գնացին
Աբիմելէքը, նրա սենեկապետ Ոքոզաթը եւ նրա
զօրքերի սպարապետ Փիքողը: 27 Իսահակը
նրանց ասաց. «Ինչո՞ւ եկաք ինձ մօտ, չէ՞
որ դուք ատեցիք ինձ եւ հալածեցիք ձեր
մօտից»: 28 Նրանք պատասխանեցին. «Մենք
պարզիպարզոյ տեսանք, որ Տէրը քեզ հետ
է, ուստի ասացինք. «Հաշտութիւն թող լինի
մեր եւ քո միջեւ: Մենք պայման թող դնենք
քեզ հետ. 29 մեր նկատմամբ որեւէ վատ
բան չանես, քանի որ մենք չենք մեղանչել քո
դէմ, քեզ բարերարութիւն ենք արել եւ քեզ
խաղաղութեամբ ճանապարհ դրել, որովհետեւ
դու Տիրոջ օրհնած մարդն ես»: 30 Իսահակը
նրանց պատուին խնջոյք սարքեց, նրանք
կերան, խմեցին 31 եւ առաւօտեան վաղ
վեր կենալով՝ երդուեցին միմեանց: Իսահակը
ճանապարհ դրեց նրանց, եւ նրանք իր մօտից
հաշտ ու խաղաղ գնացին: 32 Այդ օրը եկան
Իսահակի ծառաները եւ յայտնեցին նրան
իրենց փորած ջրհորի մասին, թէ՝ «Ջուր չենք
գտել»: 33 Իսահակն այդ ջրհորն անուանեց
Երդումն: Դրա համար էլ այդ քաղաքը
մինչեւ այսօր կոչւում է Երդման ջրհոր: 34
Եսաւը քառասուն տարեկան հասակում կին
առաւ քետացի Բէերի դուստր Յուդիթին եւ
խեւացի Ելոմի դուստր Մասեմաթին, 35 որոնք
վշտացնում էին Իսահակին եւ Ռեբեկային:

27 Երբ Իսահակը ծերացաւ, եւ վատացաւ
նրա աչքի տեսողութիւնը, կանչեց իր աւագ
որդի Եսաւին ու ասաց նրան. «Որդեակ իմ»: Սա
ասաց. «Այստեղ եմ»: 2 Նա ասաց նրան. «Ահա
ես ծերացել եմ եւ չգիտեմ, թէ երբ կը մեռնեմ: 3
Արդ, առ քո զէնքը՝ աղեղն ու կապարճը, գնա՛
դաշտ եւ ինձ համար ո՛րս արա, 4 ինձ համար
պատրաստի՛ր իմ սիրած խորտիկները եւ բե՛ր,
մատուցի՛ր ինձ, որ ուտեմ եւ օրհնեմ քեզ, քանի
դեռ կենդանի եմ»: 5 Ռեբեկան լսեց այն, ինչ
ասաց Իսահակն իր որդուն: Եսաւը գնաց դաշտ,
որ որս անի իր հօր համար, 6 իսկ Ռեբեկան,
դիմելով իր որդի Յակոբին, ասաց. «Ես քո հօրից
լսեցի այն, ինչ նա ասում էր քո եղբօրը: Նա
նրան ասաց. 7 «Ինձ ո՛րս բեր եւ ինձ համար
խորտիկներ պատրաստի՛ր, որ ուտեմ եւ օրհնեմ

քեզ Տիրոջ առաջ, քանի դեռ կենդանի եմ»: 8
Արդ, որդեակ իմ, լսիր, թէ ինչ եմ ասում քեզ:
9 Գնա՛ եւ հօտի միջից ինձ երկու մատղաշ ու
ընտիր ուլ բեր, որ դրանցով քո հօր համար նրա
սիրած խորտիկները պատրաստեմ: 10 Դու այն
կը մատուցես քո հօրը, որ ուտի եւ քեզ օրհնի
քո հայրը, քանի դեռ կենդանի է»: 11 Յակոբն
ասաց իր մայր Ռեբեկային. «Իմ եղբայր Եսաւը
մազոտ մարդ է, իսկ ես՝ լերկ: 12 Գուցէ շօշափի
ինձ իմ հայրը, ես խայտառակ լինեմ նրա առաջ,
եւ օրհնութեան փոխարէն անէծք թափուի
գլխիս»: 13 Մայրը նրան ասաց. «Թող ինձ վրայ
լինի այդ անէծքը, որդեակ, միայն թէ լսիր իմ
ասածը, գնա դրանք բեր ինձ»: 14 Նա գնաց եւ
ուլերը բերեց իր մօր մօտ, 15 իսկ սա նրա հօր
սիրած խորտիկները պատրաստեց: Ռեբեկան
առաւ աւագ որդու ընտիր պատմուճանը, որ
կար իր տանը, հագցրեց իր կրտսեր որդի
Յակոբին, 16 ուլի մորթին փաթաթեց նրա
թեւերին ու մերկ պարանոցին: 17 Նա իր
պատրաստած խորտիկներն ու հացը տուեց իր
որդի Յակոբի ձեռքը: 18 Սա տարաւ դրանք իր
հօրն ու ասաց. «Հայր իմ»: Նա ասաց. «Այստեղ
եմ»: Հայրը հարցրեց. «Դու ո՞վ ես, որդեակ»: 19
Յակոբը պատասխանեց հօրը. «Ես Եսաւն եմ՝
քո անդրանիկ որդին: Արեցի այնպէս, ինչպէս
ասացիր ինձ: Արի նստի՛ր ու կե՛ր իմ որսից, որ
օրհնես ինձ»: 20 Իսահակն ասաց որդուն. «Այդ
ինչպե՞ս է, որ այդքան շուտ որս գտար, որդեակ»:
Նա պատասխանեց. «Ինչպէս Աստուած ինքը
դրեց իմ առաջ»: 21 Իսահակն ասաց Յակոբին.
«Մօտ արի, որ շօշափեմ քեզ, որդեակ, որպէսզի
իմանամ, թէ դո՞ւ ես իմ որդի Եսաւը, թե՞ ոչ»:
22 Յակոբը մօտեցաւ իր հայր Իսահակին, սա
շօշափեց նրան ու ասաց. «Ձայնդ Յակոբի
ձայնն է, բայց ձեռքերդ Եսաւի ձեռքերն են»: 23
Իսահակը չճանաչեց նրան, որովհետեւ նրա
ձեռքերը իր եղբայր Եսաւի ձեռքերի նման
մազոտ էին: Նա օրհնեց նրան ու ասաց. 24
«Դո՞ւ ես իմ որդի Եսաւը»: Նա պատասխանեց.
«Ես եմ»: 25 Իսահակն ասաց. «Մատուցի՛ր
ինձ, որ ուտեմ քո որսից, որդեակ, որպէսզի
օրհնեմ քեզ»: Յակոբը մատուցեց նրան, եւ
նա կերաւ: Նրան գինի բերեց, եւ նա խմեց:
26 Նրա հայր Իսահակը ասաց նրան. «Մօտ
արի եւ համբուրի՛ր ինձ, որդեակ»: 27 Յակոբը
մօտեցաւ, համբուրեց նրան: Իսահակն առաւ
նրա հագուստի հոտը եւ օրհնելով նրան՝ ասաց.
«Իմ որդին Տիրոջ օրհնած բերրի արտի հոտն
ունի: 28 Թող Աստուած քեզ մաս հանի երկնքի
ցօղից, երկրի պարարտութիւնից եւ ցորենի
ու գինու առատութիւն պարգեւի: 29 Թող քեզ
ծառայեն ժողովուրդները, եւ իշխանները թող
քեզ երկրպագեն: Քո եղբօր տէրը լինես, թող
քեզ երկրպագեն քո հօր որդիները: Ով անիծի
քեզ, ինքն անիծեալ թող լինի, իսկ ով օրհնի քեզ,
ինքն օրհնեալ թող լինի»: 30 Երբ Իսահակը իր
որդի Յակոբին օրհնելը վերջացրեց, եւ Յակոբը
գնաց իր հայր Իսահակի մօտից, որսից եկաւ
նրա եղբայր Եսաւը: 31 Սա եւս խորտիկներ
պատրաստեց եւ մատուցելով իր հօրը՝ ասաց.
«Թող վեր կենայ իմ հայրը, ուտի իր որդու
որսից, որպէսզի օրհնի ինձ»: 32 Եսաւի հայր
Իսահակը հարցրեց նրան. «Ո՞վ ես դու»: Սա
պատասխանեց. «Ես Եսաւն եմ՝ քո անդրանիկ
որդին»: 33 Իսահակը մեծապէս զարմացաւ
ու ասաց. «Իսկ այն ո՞վ էր, որ ինձ համար որս
որսաց, բերեց մատուցեց, ես կերայ ամենից,
երբ դեռ դու չէիր եկել, օրհնեցի նրան, եւ նա
թող օրհնեալ լինի»: 34 Երբ Եսաւը լսեց իր հայր
Իսահակի խօսքերը, անչափ դառնացաւ, մեծ
աղմուկ բարձրացրեց ու ասաց իր հօրը. «Արդ,
ի՞նձ էլ օրհնի՛ր, հայր»: 35 Իսահակն ասաց նրան.
«Քո եղբայրը եկաւ նենգութեամբ եւ առաւ
քեզ համար սահմանուած օրհնութիւնը»: 36
Եսաւն ասաց. «Իրաւամբ նրա անունը Յակոբ է
դրուել, որովհետեւ այս երկրորդ անգամն է, որ
խաբում է ինձ. նախ խլեց իմ անդրանկութիւնը,
իսկ այժմ խլեց ինձ համար սահմանուած
օրհնութիւնը»: Եսաւն ասաց իր հօրը. «Եւ
ոչ մի օրհնութիւն չթողեցի՞ր ինձ, հայր»:
37 Պատասխան տուեց Իսահակն ու ասաց նրան.
«Քանի որ նրան դարձրի քո տէրը եւ նրա բոլոր
եղբայրներին դարձրի նրա ծառաները եւ նրան
ապահովեցի ցորենով ու գինով, քե՞զ համար
ինչ անեմ, որդեակ»: 38 Եսաւը հարցրեց հօրը.
«Միթէ մի՞կ օրհնութիւն ունես, հայր. ի՞նձ էլ
օրհնի՛ր, հայր»: Երբ Իսահակի սիրտը կսկծաց,
Եսաւը բարձրաձայն լաց եղաւ: 39 Նրա հայր
Իսահակը պատասխանեց նրան ու ասաց.
«Երկրի պարարտութիւնից եւ վերեւից՝ երկնքի
ցօղից պիտի լինի քո ապրուստը: 40 Քո սրով

պիտի ապրես եւ քո եղբօրը պիտի ծառայես:
Բայց պիտի գայ ժամանակ, որ դու պիտի
քանդես եւ շպրտես նրա լուծը քո պարանոցից»:
41 Եսաւը պահում էր Յակոբի նկատմամբ
ունեցած ոխը այն օրհնութեան պատճառով,
որ իր հայրը տուել էր նրան: Եսաւն ասաց իր
մտքում. «Թող մօտենան իմ հօր մահուան սգի
օրերը, որ սպանեմ Յակոբին՝ իմ եղբօրը»: 42
Ռեբեկային տեղեկացրին իր աւագ որդի Եսաւի
խօսքերը, եւ նա մարդ ուղարկեց, կանչեց իր
կրտսեր որդի Յակոբին ու ասաց նրան. «Ահա
քո եղբայր Եսաւը սպառնում է սպանել քեզ:
43 Արդ, լսիր իմ խօսքը, որդեակ. ելիր գնա՛
Միջագետք, իմ եղբայր Լաբանի մօտ, Խառան:
44 Նրա մօտ կ'ապրես երկար ժամանակ, մինչեւ
որ անցնի եղբօրդ զայրոյթն ու ցասումը քո
դէմ, 45 եւ նա մոռանայ այն, ինչ արել ես դու
նրան: Յետոյ մարդ կ'ուղարկեմ, կը կանչեմ քեզ
այնտեղից. չլինի թէ ձեր երկուսից էլ զրկուեմ
նոյն օրը»: 46 Ռեբեկան ասաց Իսահակին.
«Յոգնել եմ Քետի ցեղի դուստրերից»: Եթէ
Յակոբը կին առնի Քետի ցեղի դուստրերից՝
այս երկրի դուստրերից, էլ ինչո՞ւ եմ ապրում
ես»:

28 Իսահակը կանչեց Յակոբին, օրհնեց նրան
ու պատուիրեց՝ ասելով. «Քանանացիների
դուստրերից կին չառնես: 2 Գնա՛ Ասորիների
Միջագետք, քո մօր հօր՝ Բաթուէլի տունը եւ
այնտեղից, քո մօրեղբայր Լաբանի դուստրերից
քեզ կին առ: 3 Իմ Աստուածը թող օրհնի
քեզ, աճեցնի քեզ, բազմացնի քեզ, բազում
ժողովուրդների նախահայր լինես: Նա քեզ
եւ քեզնից յետոյ գալիք քո սերունդներին
թող տայ իմ հայր Աբրահամի օրհնութիւնը,
4 որպէսզի ժառանգես քո պանդխտութեան
երկիրը, որ Աստուած տուել էր Աբրահամին»: 5
Իսահակը ճանապարհ դրեց Յակոբին, եւ սա
գնաց Ասորիների Միջագետք, ասորի Բաթուէլի
որդի Լաբանի մօտ, որը Ռեբեկայի՝ Յակոբի
ու Եսաւի մօր եղբայրն էր: 6 Երբ Եսաւը
տեսաւ, թէ Իսահակն օրհնեց Յակոբին, եւ սա
գնաց Ասորիների Միջագետք, որ այնտեղից
կին առնի, ինչպէս հայրը Յակոբին օրհնելիս
պատուիրել էր ու ասել, թէ՝ «Քանանացիների
դուստրերից կին չառնես», 7 Յակոբն էլ
անսալով իր հօր ու մօր խօսքերին՝ գնացել
էր Ասորիների Միջագետք, 8 համոզուեց, որ
քանանացիների դուստրերը իր հայր Իսահակի
աչքին հաճոյ չեն, 9 ուստի գնաց Իսմայէլի
մօտ եւ ի յաւելումն իր ունեցած կանանց, կին
առաւ նաեւ Աբրահամի որդի Իսմայէլի դուստր
Մայելէթին՝ Նաբէութի քրոջը: 10 Յակոբը
Երդման ջրհորի մօտից ելաւ գնաց Խառան: 11
Հասնելով մի տեղ՝ նա քնեց այնտեղ, որովհետեւ
արեւն արդէն մայր էր մտել: Նա առաւ այնտեղի
քարերից մէկը, դրեց գլխի տակ ու քնեց
այնտեղ: 12 Նա երազ տեսաւ. երկրի վրայ
հաստատուած էր մի սանդուղք, որի ծայրը
հասնում էր երկինք, իսկ Աստծու հրեշտակները
դրանով ելնում իջնում էին: 13 Տէրը կանգնած
էր սանդուղքի վրայ: Նա ասաց. «Ես Տէրն եմ,
քո հայր Աբրահամի Աստուածը եւ Իսահակի
Աստուածը: Մի՛ վախեցիր, որովհետեւ այն
հողը, որի վրայ քնել ես դու, քեզ եմ տալու եւ
քո սերունդներին: 14 Քո սերունդները երկրի
աւազի չափ շատ են լինելու, տարածուելու են
դէպի ծովակողմ, դէպի արեւելք, դէպի հիւսիս ու
հարաւ: Քո շնորհիւ եւ քո սերունդների շնորհիւ
օրհնուելու են աշխարհի բոլոր ազգերը: 15 Ես
ահա քեզ հետ եմ, որ պահպանեմ քեզ քո բոլոր
ճանապարհներին, որոնցով գնալու ես: Քեզ
վերադարձնելու եմ այս երկիրը, որովհետեւ
քեզ չեմ լքելու, մինչեւ որ չկատարեմ այն
ամէնը, ինչ խոստացել եմ քեզ»: 16 Զարթնեց
Յակոբն իր քնից ու ասաց. «Տէրն այստեղ է,
իսկ ես չգիտէի»: 17 Նա վախեցաւ եւ ասաց.
«Սարսռազդեցիկ է այս վայրը, եւ սա այլ բան
չէ, եթէ ոչ Աստծու տունը, իսկ սա էլ երկնքի
դուռն է»: 18 Առաւօտեան Յակոբը վեր կացաւ,
վերցրեց այն քարը, որ դրել էր իր գլխի տակ,
եւ այն կանգնեցրեց իբրեւ կոթող: Նա իւղով
օծեց քարի գագաթը: 19 Յակոբն այդ վայրը
կոչեց Աստծու տուն. նախկինում այդ քաղաքի
անունը Ուլմաւուս էր: 20 Յակոբն ուխտ անելով՝
ասաց. «Եթէ Տէր Աստուած ինձ հետ լինի եւ
ինձ պահպանի այն ճանապարհին, որով գնում
եմ ես, ինձ ուտելու հաց տայ եւ հագնելու
հագուստ, 21 ինձ ողջ-առողջ վերադարձնի
իմ հօր տունը, ուրեմն թող նա լինի ինձ Տէր
Աստուած, 22 իսկ այն քարը, որ իբրեւ կոթող
կանգնեցրի, թող ինձ համար լինի Աստծու

տուն: Այն ամենից, Տէր, ինչ կը տաս ինձ, քեզ
տասանորդ կը հանեմ»:

29 Յակոբը վեր կացաւ գնաց արեւելեան
երկիրը, ասորի Բաթուէլի որդի Լաբանի
մօտ, որը Ռեբեկայի՝ Յակոբի ու Եսաւի
մօր եղբայրն էր: 2 Նա դաշտում մի ջրհոր
տեսաւ: Այնտեղ մակաղել էր ոչխարների
երեք հօտ. այդ ջրհորից ջուր էին տալիս
ոչխարներին: 3 Ջրհորի բերանին մի մեծ քար
կար: Բոլոր հօտերն այնտեղ էին հաւաքւում:
Հովիւները գլորում էին ջրհորի բերանը ծածկող
քարը, ջուր էին տալիս ոչխարներին եւ ապա
քարը դարձեալ դնելով իր տեղը՝ փակում
էին ջրհորի բերանը: 4 Յակոբը հարցրեց
նրանց. «Եղբայրներ, որտեղից էք»: 5 Նրանք
պատասխանեցին. «Խառանից ենք»: Նա
հարցրեց նրանց. «Դուք ճանաչո՞ւմ էք Նաքորի
որդի Լաբանին»: Նրանք պատասխանեցին.
«Ճանաչում ենք»: 6 Նա հարցրեց նրանց.
«Նա ողջ-առո՞ղջ է»: Նրանք պատասխանեցին.
«Ողջ-առողջ է»: Հէնց այդ պահին նրա դուստր
Ռաքէլը գալիս էր ոչխարների հետ: 7 Յակոբն
ասաց. «Օրը դեռ առջեւում է, ոչխարները
հաւաքելու ժամանակը չէ, ջուր տուէք
ոչխարներին եւ տարէք էլի արածեցնելու»: 8
Նրանք ասացին. «Դա անհնար է, քանի դեռ
չեն հաւաքուել բոլոր հովիւները եւ ջրհորի
բերանից քարը չեն գլորել. դրանից յետոյ ջուր
կը տանք ոչխարներին»: 9 Մինչ նա խօսում
էր նրանց հետ, ահա Լաբանի դուստր Ռաքէլը
եկաւ իր հօր ոչխարների հետ, որովհետեւ նա
էր արածեցնում իր հօր ոչխարները: 10 Երբ
Յակոբը տեսաւ իր մօրեղբայր Լաբանի դուստր
Ռաքէլին եւ իր մօրեղբայր Լաբանի ոչխարները,
մօտեցաւ, ջրհորի բերանից գլորեց քարը եւ
ջրեց իր մօրեղբայր Լաբանի ոչխարները: 11
Յակոբը համբուրեց Ռաքէլին ու բարձրաձայն
լաց եղաւ: 12 Յակոբը Ռաքէլին յայտնեց, որ
ինքը նրա հօրեղբայրն է՝ Ռեբեկայի որդին:
Ռաքէլը գնաց ու հօրը պատմեց այն, ինչ
պատահել էր: 13 Երբ Լաբանը լսեց իր քրոջ
որդի Յակոբի անունը, ընդառաջ գնաց, գիրկն
առաւ նրան, համբուրեց ու տարաւ իր տունը:
Յակոբը Լաբանին պատմեց այդ բոլոր բաները:
14 Լաբանն ասաց նրան. «Իմ ոսկորներից եւ
իմ միս ու արիւնից ես դու»: Յակոբը նրա մօտ
մնաց մի ամբողջ ամիս: 15 Լաբանն ասաց
Յակոբին. «Քանի որ դու իմ եղբայրն ես, ինձ
ձրի չես ծառայի: Ասա՛ ինձ, ի՞նչ է քո վարձը»: 16
Լաբանն ունէր երկու դուստր: Աւագի անունը
Լիա էր, իսկ կրտսերինը՝ Ռաքէլ: 17 Լիայի
տեսողութիւնը թոյլ էր, իսկ Ռաքէլը բարեկազմ
էր ու դէմքով գեղեցիկ: 18 Յակոբը սիրեց
Ռաքէլին. նա ասաց. «Քեզ եօթը տարի կը
ծառայեմ քո կրտսեր դուստր Ռաքէլի համար»:
19 Լաբանն ասաց նրան. «Աւելի լաւ է նրան
քեզ տամ, քան օտար մարդու: Ապրի՛ր դու ինձ
մօտ»: 20 Յակոբը Ռաքէլի համար ծառայեց
եօթը տարի, բայց նրա աչքին այդ տարիները
օրեր թուացին, որովհետեւ սիրում էր նրան:
21 Յակոբն ասաց Լաբանին. «Տո՛ւր ինձ իմ
հարսնացուին, որպէսզի պառկեմ նրա հետ,
որովհետեւ սահմանուած ժամկէտը վերջացել
է»: 22 Լաբանը հաւաքեց տեղի բոլոր մարդկանց
ու հարսանիք արեց: 23 Երբ գիշերը վրայ
հասաւ, Լաբանն առաւ իր դուստր Լիային,
տարաւ Յակոբի մօտ, եւ Յակոբը պառկեց
նրա հետ: 24 Լաբանն իր աղախին Զելփային
իբրեւ նաժիշտ տուեց իր դուստր Լիային:
Առաւօտեան Յակոբը տեսաւ, որ իր կողքինը
Լիան է: 25 Յակոբն ասաց Լաբանին. «Այս ինչ
արեցիր, մի՞թէ Ռաքէլի համար չծառայեցի քեզ,
ինչո՞ւ խաբեցիր ինձ»: 26 Լաբանն ասաց. «Մեր
երկրում ընդունուած չէ մեծից առաջ կրտսերին
ամուսնացնել: 27 Արդ, սրա համար էլ եօթը
տարի ծառայիր, եւ ինձ համար աշխատած այդ
եօթը տարուայ աշխատանքիդ համար սրան էլ
քեզ կին կը տամ»: 28 Յակոբն այդպէս էլ արեց.
նա եօթը տարի եւս ծառայեց սրա համար,
եւ Լաբանն իր դուստր Ռաքէլին կնութեան
տուեց նրան: 29 Լաբանն իր աղախին Բալլային
իբրեւ նաժիշտ տուեց իր դուստր Ռաքէլին: 30
Յակոբը մտաւ Ռաքէլի ծոցը եւ Ռաքէլին սիրեց
աւելի, քան Լիային: Նա սրա համար ծառայեց
եւս եօթը տարի: 31 Երբ Տէրը տեսաւ, որ
Լիան Յակոբի համար ատելի է, նրա արգանդը
բեղմնաւոր դարձրեց, իսկ Ռաքէլը ամուլ մնաց:
32 Յղիացաւ Լիան եւ Յակոբի համար ծնեց
որդի: Նա նրան կոչեց Ռուբէն՝ ասելով. «Տէրը
տեսաւ իմ տառապանքները: Արդ, ինձ պիտի
սիրի իմ ամուսինը»: 33 Դարձեալ յղիացաւ
Լիան, Յակոբի համար ծնեց երկրորդ որդի

եւ ասաց. «Քանի որ Տէրը լսեց, որ ատելի
եմ, սրան էլ պարգեւեց ինձ»: Եւ նրա անունը
դրեց Շմաւոն: 34 Նա նորից յղիացաւ, ծնեց
որդի եւ ասաց. «Այլեւս իմ կողքին կը լինի իմ
ամուսինը, որովհետեւ նրա համար երեք որդի
ծնեցի»: Դրա համար էլ նրան կոչեց Ղեւի: 35
Նա մի անգամ էլ յղիացաւ, ծնեց որդի եւ ասաց.
«Այս անգամ էլ պիտի գոհանամ Տիրոջից»: Եւ
նրա անունը դրեց Յուդա: Դրանից յետոյ նա
դադարեց երեխայ ունենալուց:

30 Երբ Ռաքէլը տեսաւ, որ ինքը Յակոբի
համար որդի չի ծնում, նախանձեց իր
քրոջը եւ Յակոբին ասաց. «Ինձ զաւակներ
պարգեւի՛ր, այլապէս կը մեռնեմ»: 2 Բարկացաւ
Յակոբը Ռաքէլի վրայ ու ասաց նրան. «Մի՞թէ
Աստծու փոխարինողն եմ ես, որ զրկել է քեզ
ծննդաբերելուց»: 3 Ռաքէլն ասաց Յակոբին.
«Ահա իմ աղախին Բալլան: Մտի՛ր նրա ծոցը,
նա թող ծննդաբերի իմ ծնկների վրայ, որ ես
նրա միջոցով որդիներ ունենամ»: 4 Եւ նա իր
աղախին Բալլային տուեց նրան կնութեան:
Յակոբը մտաւ նրա ծոցը: 5 Յղիացաւ Ռաքէլի
նաժիշտ Բալլան եւ որդի ծնեց Յակոբի համար:
6 Ռաքէլն ասաց. «Աստուած ինձ արդար
դատեց, լսեց իմ ձայնը եւ ինձ որդի պարգեւեց»:
Դրա համար էլ նրա անունը դրեց Դան: 7
Դարձեալ յղիացաւ Ռաքէլի նաժիշտ Բալլան եւ
երկրորդ որդի ծնեց Յակոբի համար: 8 Ռաքէլն
ասաց. «Աստուած ինձ օգնեց, որովհետեւ
ընդհարուեցի քրոջս հետ եւ յաղթեցի»: Եւ
որդու անունը դրեց Նեփթաղիմ: 9 Երբ Լիան
տեսաւ, որ ինքը դադարել է ծնելուց, իր նաժիշտ
Զելփային տուեց Յակոբին կնութեան: 10
Լիայի նաժիշտ Զելփան յղիացաւ եւ Յակոբի
համար ծնեց որդի: 11 Նա ասաց. «Ես երջանիկ
եմ»: Եւ նրա անունը դրեց Գադ: 12 Յղիացաւ
Լիայի նաժիշտ Զելփան եւ երկրորդ որդի
էլ ծնեց Յակոբի համար: 13 Լիան ասաց.
«Ես բախտաւոր եմ, որովհետեւ կանայք ինձ
երանի են տալու»: Եւ որդու անունը դրեց
Ասեր՝ Մեծութիւն: 14 Ռուբէնը ցորենի հնձի
օրերին գնաց, դաշտում մանրագորի խնձոր
գտաւ եւ այն բերեց իր մայր Լիային: Ռաքէլը
դիմելով իր քոյր Լիային՝ ասաց. «Քո որդու
մանրագորներից մի քիչ տո՛ւր ինձ»: 15 Լիան
պատասխանեց. «Բաւական չէ՞, որ խլեցիր
իմ ամուսնուն, հիմա էլ իմ որդու մանրագո՞րն
ես ուզում առնել»: Ռաքէլն ասաց. «Այդպէս
չէ: Քո որդու մանրագորների փոխարէն թող
նա այս գիշեր պառկի քեզ հետ»: 16 Երբ
երեկոյեան Յակոբը դաշտից վերադարձաւ
տուն, նրան ընդառաջ գնաց Լիան ու ասաց.
«Այսօր իմ ծոցը պիտի մտնես, որովհետեւ
իմ որդու մանրագորների փոխարէն վարձել
եմ քեզ»: Եւ նա գիշերը պառկեց նրա հետ:
Աստուած անսաց Լիային: 17 Սա յղիացաւ
եւ Յակոբի համար ծնեց հինգերորդ որդի:
18 Լիան ասաց. «Աստուած տուեց իմ վարձը
այն բանի համար, որ իմ աղախնին տուեցի
իմ ամուսնուն»: Եւ նա նրա անունը դրեց
Իսաքար, որ նշանակում է վարձ: 19 Մի անգամ
էլ յղիացաւ Լիան եւ Յակոբի համար ծնեց
վեցերորդ որդի: 20 Լիան ասաց. «Աստուած ինձ
լաւ նուէր պարգեւեց. սրանից յետոյ ամուսինս
ինձ կը սիրի, որովհետեւ նրա համար վեց որդի
ծնեցի: Եւ նա նրա անունը դրեց Զաբուղոն: 21
Դրանից յետոյ նա աղջիկ ծնեց եւ նրա անունը
դրեց Դինա: 22 Աստուած յիշեց Ռաքէլին,
անսաց նրան եւ բեղմնաւոր դարձրեց նրա
արգանդը: 23 Սա յղիացաւ եւ Յակոբի համար
ծնեց որդի: Ռաքէլն ասաց. «Աստուած ինձնից
վերացրեց իմ ամլութեան նախատինքը»: 24
Եւ նրա անունը դրեց Յովսէփ: Նա ասաց.
«Աստուած թող ինձ պարգեւի մի որդի եւս»:
25 Երբ Ռաքէլը ծնեց Յովսէփին, Յակոբն
ասաց Լաբանին. «Ինձ թո՛յլ տուր, որ գնամ իմ
բնակավայրն ու իմ երկիրը: 26 Տո՛ւր կանանց,
որոնց համար ծառայեցի քեզ, ու իմ որդիներին,
որպէսզի գնամ: Դու ինքդ էլ գիտես, թէ ինչ
ծառայութիւն մատուցեցի քեզ»: 27 Լաբանը
պատասխանեց նրան. «Քանի որ արժանացայ
քո բարեհաճութեանը, փորձով համոզուեցի,
որ Աստուած ինձ օրհնեց իմ տուն քո ոտք
դնելու առթիւ»: 28 Լաբանն աւելացրեց. «Ասա՛
ինձ քո վարձը, եւ ես կը տամ»: 29 Յակոբն
ասաց նրան. «Դու գիտես, թէ որքան ծառայեցի
քեզ, եւ թէ որքան ոչխար էիր յանձնել ինձ:
Իմ գալուց առաջ դրանք փոքրաթիւ էին,
30 իսկ այժմ դրանք անչափ աճել են: Տէր
Աստուած քեզ օրհնեց քո տուն իմ ոտք
դնելու առթիւ: Արդ, ե՞րբ եմ ես տուն-տեղ

ունենալու»: 31 Լաբանը հարցրեց նրան. «Ինչ
տամ քեզ»: Յակոբը պատասխանեց. «Ինձ
ոչինչ մի՛ տուր, բայց միայն հետեւեալն արա՛.
ես դարձեալ արածեցնեմ ու պահպանեմ քո
ոչխարները: 32 Այսօր թող քո առաջով անցնի
քո ամբողջ հօտը, եւ դու ջոկի՛ր իրարից բոլոր
խատուտիկ ու գորշ ոչխարները եւ արածող
բոլոր թուխ ոչխարները: Բոլոր խատուտիկ
ոչխարներն ու պտաւոր այծերը թող լինեն իմ
վարձը: 33 Իմ արդար լինելը կ'երեւայ վաղը,
որ ես վարձ ունեմ քեզնից ստանալիք: Այն
բոլոր այծերը, որոնք բծաւոր ու պտաւոր
չեն, եւ ոչխարները, որոնք խայտաճամուկ
չեն, թող ինձ գողօն համարուեն»: 34 Լաբանն
ասաց նրան. «Թող քո ասածը լինի»: 35
Լաբանն այդ օրը առանձնացրեց մոխրագոյն
ու պտաւոր նոխազները, բոլոր մոխրագոյն
ու պտաւոր այծերը, սպիտակ ու թուխ
ոչխարները, 36 տուեց իր որդիներին եւ
նրանց ուղարկեց Յակոբից հեռու երեք
օրուայ ճանապարհ: Յակոբն արածեցնում էր
Լաբանի մնացած հօտերը: 37 Յակոբն առաւ
խնկենու, ընկուզենու եւ սօսու դալար ճիւղեր,
հանեց դրանց կեղեւը, եւ երեւաց սպիտակը:
Գաւազաններից կանաչ մասը քերծելուց յետոյ
գաւազանների քերծուած սպիտակը գունագեղ
էր երեւում: 38 Քերծած գաւազանները նա
դրեց ջրի գուռերի մէջ, որ երբ հօտերը
գան ջուր խմելու, այդ գաւազանների
մօտ բեղմնաւորուեն: 39 Մաքիները
գաւազանների մօտ բեղմնաւորւում էին
եւ ծնում խայտաճամուկ, պտաւոր ու
խատուտիկ գառներ: 40 Յակոբը էգ գառներն
առանձնացնում էր ու դնում մաքիների
դիմաց, նաեւ՝ մոխրագոյն խոյերը եւ բոլոր
խայտաճամուկ ոչխարները: Նա իր հօտն
առանձնացնում էր, չէր խառնում Լաբանի
հօտերին: 41 Երբ գալիս էր մաքիների
զուգաւորուելով յղիանալու ժամանակը,
Յակոբը գաւազանները դնում էր մաքիների
դիմաց, գուռերի մէջ, որպէսզի նրանք
բեղմնաւորուեն գաւազանների մօտ, 42 իսկ
երբ մաքիները ծնում էին, այլեւս չէր դնում:
Նշան չունեցողները լինում էին Լաբանի
սեփականութիւնը, իսկ նշան ունեցողները՝
Յակոբի: 43 Այսպիսով Յակոբը չափազանց
շատ հարստացաւ. նա ունեցաւ շատ ոչխարներ
ու արջառներ, ծառաներ ու աղախիններ,
ուղտեր ու էշեր:

31 Յակոբի ականջին հասան Լաբանի
որդիների ասածները, թէ՝ «Յակոբը տէր
դարձաւ մեր հօր ողջ ունեցուածքին, մեր
հօր ունեցուածքի շնորհիւ նա դիզեց մեծ
հարստութիւն»: 2 Յակոբը նայելով Լաբանի
դէմքին՝ հասկացաւ, որ նա իր հետ այնպէս
բարեացակամ չէ, ինչպէս առաջներում էր: 3
Տէր Աստուած ասաց Յակոբին. «Վերադարձի՛ր
քո հօր երկիրը, քո ցեղի մօտ, եւ ես կը լինեմ քեզ
հետ»: 4 Յակոբը մարդ ուղարկեց եւ Ռաքէլին
ու Լիային կանչեց այն դաշտը, ուր հօտերն էին
գտնւում: 5 Նա նրանց ասաց. «Նայելով ձեր
հօր դէմքին՝ զգում եմ, որ նա ինձ հետ այնպէս
բարեացակամ չէ, ինչպէս առաջներում էր:
Սակայն իմ հօր Աստուածը ինձ հետ է: 6 Դուք
ինքներդ էլ գիտէք, որ իմ ամբողջ ուժով ես
ծառայեցի ձեր հօրը, 7 բայց ձեր հայրը խաբեց
ինձ, իմ վարձից տասը գառներ խլեց, սակայն
Աստուած թոյլ չտուեց, որ նա ինձ վատութիւն
անի: 8 Եթէ նա ասի, թէ՝ «Երանգաւոր մաքիները
թող լինեն քո վարձը», ապա բոլոր մաքիները
երանգաւոր գառներ կը ծնեն, իսկ եթէ ասի, թէ՝
«Սպիտակները թող լինեն քո վարձը», ապա
բոլոր մաքիները սպիտակ գառներ կը ծնեն: 9
Աստուած ձեր հօր բոլոր մաքիները առաւ ու
ինձ տուեց: 10 Երբ մաքիները բեղմնաւորւում
էին, ես երազում, իմ աչքերով տեսնում էի,
թէ ինչպէս նոխազներն ու խոյերը ելնում
էին պտաւոր, խատուտիկ ու խայտաճամուկ
մաքիների ու այծերի վրայ: 11 Երազի մէջ
Աստծու հրեշտակն ինձ ասաց. «Յակո՛բ»: Ես
պատասխանեցի. «Ինչ է»: 12 Նա ասաց. «Քո
աչքով նայի՛ր ու տե՛ս, որ մաքիների ու էգ այծերի
վրայ ելնող խոյերն ու արու այծերը ինչպէ՞ս
պտաւոր են, խայտաճամուկ ու խատուտիկ: Չէ՞
որ ես տեսայ, թէ ինչքան անարդար վարուեց
քեզ հետ Լաբանը: 13 Ես այն Աստուածն եմ, որ
երեւացի քեզ Աստծու տուն կոչուող վայրում,
ուր ինձ համար կոթողը իւղով օծեցիր եւ ուխտ
արեցիր: Արդ, դո՛ւրս արի այս երկրից, գնա՛
քո ծննդավայրը, եւ ես կը լինեմ քեզ հետ»: 14
Պատասխան տուեցին Ռաքէլն ու Լիան եւ
ասացին նրան. «Մի՞թէ սրանից յետոյ մենք մեր

հօր ունեցուածքից բաժին եւ ժառանգութիւն
կ՚ունենանք. 15 չէ՞ որ նա մեզ օտար համարեց,
քանի որ վաճառեց մեզ եւ մեր փողը կերաւ: 16
Այն հարստութիւնն ու փառքը, որ Աստուած
առաւ մեր հօր ձեռքից, թող մերը լինի ու մեր
որդիներինը: Արդ, ինչ որ ասել է քեզ Աստուած,
արա՛»: 17 Յակոբը վեր կացաւ, առաւ իր
կանանց ու երեխաներին եւ նրանց նստեցրեց
ուղտերի վրայ: 18 Նա իր հետ վերցրեց իր ողջ
ունեցուածքն ու հարստութիւնը, որ կուտակել
էր Ասորիների Միջագետքում, որպէսզի գնայ
Քանանացիների երկիրը՝ իր հայր Իսահակի
մօտ: 19 Լաբանը գնացել էր իր ոչխարները
խուզելու: Ռաքէլը գողացաւ իր հօր կուռքերը,
20 իսկ Յակոբը շեղեց իր աներոջ Լաբանի
ուշադրութիւնը, որովհետեւ չէր ուզում յայտնել
նրան, որ պիտի գնայ: 21 Եւ նա գնաց իր ամբողջ
ունեցուածքով: Նա անցաւ գետը եւ ուղղուեց
դէպի Գաղաադ լեռը: 22 Երրորդ օրը ասորի
Լաբանին յայտնեցին, որ Յակոբը գնացել
է: 23 Նա իր հետ վերցրեց իր եղբայրներին,
հետապնդեց նրան՝ անցնելով եօթը օրուայ
ճանապարհ եւ նրան հասաւ Գաղաադ լերան
մօտ: 24 Գիշերը երազում Աստուած երեւաց
ասորի Լաբանին ու ասաց նրան. «Զգոյշ եղիր,
չլինի թէ Յակոբի հետ չարութեամբ խօսես»:
Լաբանը հասաւ Յակոբին: 25 Յակոբն իր
վրանը խփել էր լերան վրայ, իսկ Լաբանն
իր եղբայրներին դադար տուեց Գաղաադ
լերան վրայ: 26 Լաբանն ասաց Յակոբին.
«Ինչո՞ւ արեցիր դու այդ բանը, ինչո՞ւ ինձնից
գաղտնի հեռացար, կողոպտեցիր ինձ, իսկ իմ
դուստրերին իբրեւ ռազմագերի տարար: 27 Եթէ
տեղեակ պահէիր ինձ, քեզ ճանապարհ կը դնէի
ուրախութեամբ, թմբուկների ու քնարների
նուագակցութեամբ: 28 Մի՞թէ ես արժանի չէի,
որ համբուրէի իմ որդիներին ու դուստրերին:
Արդ, անմիտ բան ես արել: 29 Ես հիմա
կարող էի քեզ վատութիւն անել, բայց քո հօր
Աստուածը երէկ ասաց ինձ. «Զգոյշ եղիր, չլինի
թէ Յակոբի հետ չարութեամբ խօսես»: 30 Արդ,
գնում ես, որովհետեւ շատ ես ցանկանում
գնալ քո հօր տունը: Բայց ինչո՞ւ գողացար
իմ աստուածները»: 31 Պատասխան տուեց
Յակոբն ու ասաց Լաբանին. «Որովհետեւ
վախեցայ: Մտածեցի, թէ գուցէ դու քո
դուստրերին, նաեւ իմ ողջ ունեցուածքը կը
խլես ինձնից»: 32 Յակոբն աւելացրեց. «Ում
մօտ որ գտնես քո աստուածները, թող նա
մեր եղբայրների ներկայութեամբ սպանուի:
Արդ, քո ունեցածից ինչ որ գտնես ինձ մօտ,
վերցրո՛ւ»: Նա ոչինչ չգտաւ նրա մօտ: Յակոբը,
սակայն, չգիտէր, որ Ռաքէլն էր գողացել
դրանք: 33 Լաբանը, մտնելով, խուզարկեց
Յակոբի կացարանը, Լիայի կացարանն ու
երկու հարճերի կացարանը, բայց ոչինչ չգտաւ:
Դուրս գալով Լիայի կացարանից՝ Լաբանը
մտաւ Ռաքէլի կացարանը: 34 Ռաքէլն առնելով
կուռքերը՝ դրանք դրել էր ուղտի թամբի տակ եւ
նստել դրանց վրայ: Լաբանը խուզարկեց ողջ
վրանը, բայց ոչինչ չգտաւ: 35 Նա ասաց իր հօրը.
«Մի՛ բարկացիր, տէ՛ր, որ քո ներկայութեամբ չեմ
կարող ոտքի ելնել, որովհետեւ կանանց յատուկ
վիճակի մէջ եմ»: Լաբանը խուզարկեց ողջ
կացարանը, բայց կուռքերը չգտաւ: 36 Յակոբը
զայրացած վիճում էր Լաբանի հետ: Յակոբը,
պատասխան տալով Լաբանին, ասաց. «Ի՞նչ
վնաս եմ տուել ես, կամ ո՞րն է իմ յանցանքը,
որ հետապնդեցիր ինձ 37 եւ խուզարկեցիր իմ
ողջ ունեցուածքը: Իմ տանը քո ունեցուածքից
որեւէ բան գտա՞ր. դի՛ր այն իմ եղբայրների
ու քո եղբայրների առաջ, եւ նրանք թող
դատ անեն մեր երկուսի միջեւ: 38 Քսան
տարի է, ինչ քեզ հետ էի, քո մաքիներն
ու այծերը չստերջացան, եւ քո մաքիների
խոյերը ես չկերայ: 39 Գազաններից յօշոտուած
կենդանիները ես չբերեցի քեզ մօտ, այլ ես ինքս
էի հատուցում ցերեկը գողացուածի ու գիշերը
գողացուածի վնասը: 40 Ցերեկը տանջւում
էի շոգից, իսկ գիշերը՝ ցրտից: Քունը փախել
էր աչքերիցս: 41 Քսան տարի է, որ քո տանն
էի: Տասնչորս տարի քո դուստրերի համար
աշխատեցի եւ վեց տարի՝ քո հօտերի համար,
բայց դու խաբեցիր ինձ եւ իմ բաժնից տասը
ոչխար խլեցիր: 42 Եթէ ինձ հետ չլինէին իմ
հօր Աստուածը, Աբրահամի Աստուածն ու
Իսահակի երկիւղը, այժմ գուցէ ինձ ձեռնունայն
յետ ուղարկէիր: Աստուած, սակայն, տեսաւ
իմ չարչարանքն ու իմ ձեռքի գործը եւ երէկ
քեզ յանդիմանեց»: 43 Պատասխան տուեց
Լաբանն ու ասաց Յակոբին. «Դուստրերդ
իմ դուստրերն են, որդիներդ իմ որդիներն

են, հօտերդ իմ հօտերն են: Այն ամէնը, ինչ
տեսնում ես դու, իմն են ու իմ դուստրերինը:
Արդ, հիմա ես ինչպէ՞ս կարող եմ վատութիւն
անել իմ դուստրերին ու նրանց որդիներին:
44 Արի պայման դնենք ես ու դու: Դա թող
վկայութիւն լինի իմ ու քո միջեւ»: Նա իր խօսքը
շարունակելով՝ ասաց նրան. «Ահա մեր միջեւ
որպէս վկայ Աստծուց բացի ոչ ոք չկայ»: 45
Եւ Յակոբը վերցրեց մի քար եւ կանգնեցրեց
որպէս կոթող: 46 Դիմելով իր եղբայրներին՝
նա ասաց. «Քարեր հաւաքեցէ՛ք»: Նրանք
քարեր կուտակեցին, քարակոյտ սարքեցին
եւ այդ քարակոյտի վրայ կերան ու խմեցին:
47 Լաբանն այն կոչեց Վկայութեան կարկառ,
իսկ Յակոբը կոչեց Վկայ կարկառ: 48 Լաբանն
ասաց նրան. «Այս քարակոյտն այսօր վկայ է
իմ ու քո միջեւ»: Ահա թէ ինչու Լաբանն այն
կոչեց Վկայութեան քարակոյտ, իսկ Յակոբն
այն կոչեց Վկայ քարակոյտ: Լաբանն ասաց
Յակոբին. «Ահա այս քարակոյտն ու այս
կոթողը, որ կանգնեցրի իմ ու քո միջեւ. վկայ
է այս քարակոյտը, վկայ է այս կոթողը»: Դրա
համար էլ քարակոյտը կոչու»ց Վկայութիւն 49
եւ Դիտանոց, որի մասին ասաց, թէ՝ «Աստծու
աչքը թող ինձ ու քեզ վրայ լինի, որովհետեւ
մենք, ահա, բաժանւում ենք միմեանցից: 50 Եթէ
վշտացնես իմ դուստրերին, եթէ իմ դուստրերի
կենդանութեան օրօք կանայք առնես, զգոյշ
եղիր, քանի որ մարդ չկայ, որ այդ բանը
տեսնի, բայց Աստուածն վկայ կը լինի իմ
ու քո միջեւ»: 51 Լաբանն ասաց Յակոբին.
«Ահա այս քարակոյտն ու այս կոթողը, որ
կանգնեցրինք իմ ու քո միջեւ. 52 վկայ թող լինի
այս քարակոյտը, վկայ թող լինի այս կոթողը,
որ ես չեմ անցնի քարակոյտից այն կողմ, իսկ
դու էլ չես անցնի քարակոյտից ու կոթողից
այս կողմ չար դիտաւորութեամբ: 53 Մեր
դատաւորը Աբրահամի Աստուածը, Նաքորի
Աստուածը, նրանց հայրերի Աստուածը թող
լինի»: 54 Եւ Յակոբը երդուեց իր հայր Իսահակի
երկիւղով: Յակոբը զոհ մատուցեց լերան վրայ
եւ կանչեց իր եղբայրներին, որ հաց ուտեն:
Նրանք կերան, խմեցին ու գիշերեցին լերան
վրայ: 55 Լաբանն առաւօտեան վեր կացաւ,
համբուրեց իր որդիներին ու դուստրերին,
օրհնեց նրանց եւ վերադառնալով՝ գնաց իր
բնակատեղին:

32 Յակոբն էլ գնաց իր ճանապարհով: Նա
տեսաւ Աստծու հրեշտակների բանակը.
նրան ընդառաջ եկան Աստծու հրեշտակները:
2 Յակոբը տեսնելով նրանց՝ ասաց. «Սա
Աստծու բանակն է». եւ այդ վայրի անունը
դրեց Բանակատեղի: 3 Յակոբն իրենից առաջ
բանագնացներ ուղարկելով իր եղբայր Եսաւի
մօտ, Սէիր գաւառը, Եդոմի երկիրը՝ պատուէր
տուեց նրանց ու ասաց. 4 «Այսպէս կ'ասէք
իմ տէր Եսաւին, թէ այսպէս է ասում քո
ծառայ Յակոբը. «Լաբանի մօտ ապրեցի եւ
մինչեւ հիմա այնտեղ մնացի: 5 Ունեցայ
արջառներ, ոչխարներ, էշեր, ծառաներ ու
աղախիններ: Հիմա մարդ եմ ուղարկում իմ
տէր Եսաւին՝ խնդրելու, որ քո ծառան շնորհ
գտնի քո առաջ»: 6 Բանագնացները Յակոբի
մօտ վերադառնալով՝ ասացին. «Գնացինք
քո եղբայր Եսաւի մօտ. նա, նրա հետ նաեւ
չորս հարիւր տղամարդիկ, քեզ ընդառաջ են
գալիս»: 7 Վախեցաւ Յակոբն ու կասկածանքի
մէջ ընկաւ: Նա իր հետ եղած ժողովրդին,
արջառները, ոչխարները եւ ուղտերը բաժանեց
երկու խմբի: 8 Յակոբը մտածեց. «Եթէ
Եսաւը յարձակուի առաջին խմբի վրայ
եւ ջարդի այն, ապա կը փրկուի երկրորդ
խումբը»: 9 Եւ Յակոբն ասաց. «Իմ հայր
Աբրահամի Աստուած, իմ հայր Իսահակի
Աստուած, Տէ՛ր, ինձ ասացիր, թէ՝ «Գնա՛ քո
ծննդավայրը եւ բարիք կ'անեմ քեզ»: 10 Ես
արժանի չեմ բոլոր այն արդարութիւններին ու
ճշմարտութիւններին, որ արեցիր քո ծառային,
որովհետեւ ցուպը ձեռքիս անցայ Յորդանանի
այս կողմը, իսկ հիմա բաժանուել եմ երկու
մասի: 11 Փրկի՛ր ինձ իմ եղբայր Եսաւի ձեռքից,
որովհետեւ ես նրանից վախենում եմ. գուցէ
նա գայ եւ հարուածի ինձ ու մայրերին՝ իրենց
երեխաների հետ: 12 Դու ասացիր, թէ՝ «Բարիք
կ'անեմ քեզ եւ քո սերունդները աւազի պէս կը
բազմացնեմ, այնքան, որ անթիւ ու անհամար
կը լինեն նրանք»: 13 Եւ նա այդ գիշեր քնեց
այդտեղ: Նա բերածներից իր ձեռքով, իբրեւ
ընծայ, իր եղբայր Եսաւին ուղարկեց 14 երկու
հարիւր այծ, քսան նոխազ, երկու հարիւր մաքի,
քսան խոյ, 15 երեսուն ուղտ՝ իրենց նորածին

ձագերի հետ, քառասուն կով եւ տասը ցուլ,
քսան էշ եւ տասը քուռակ: 16 Նա իր ծառաներին
յանձնեց հօտերն առանձին-առանձին եւ ասաց
նրանց. «Դուք գնացէք ինձնից առաջ, հօտերն
առանձին-առանձին՝ իրարից հեռու կը տանէք»:
17 Նա առաջինին պատուիրեց՝ ասելով. «Եթէ
քեզ հանդիպի իմ եղբայր Եսաւը եւ հարցնի,
թէ՝ «Ո՞վ ես եւ ո՞ւր ես գնում, ո՞ւմ է պատկանում
այն, ինչ քո առջեւից է գնում», 18 կ'ասես.
«Քո ծառայ Յակոբի ընծաներն են, որ նա
ուղարկում է իր տէր Եսաւին, իսկ ինքը
գալիս է մեր ետեւից»: 19 Նա պատուիրեց
առաջինին, երկրորդին, երրորդին եւ բոլոր
նրանց, ովքեր հօտերի հետ գնում էին առջեւից,
եւ ասաց. «Երբ կը հանդիպէք Եսաւին, կ'ասէք
նրան այն, ինչ ասացի ես ձեզ: 20 Դուք
կ'ասէք. «Ահա քո ծառայ Յակոբը գալիս է մեր
ետեւից»: Նա ինքն իրեն մտածում էր. «Նրան
կը մեղմեմ այն ընծաներով, որ ուղարկում
եմ ինձնից առաջ, եւ ապա անձամբ կը
հանդիպեմ նրան, թերեւս բարեացակամ լինի
իմ նկատմամբ»: 21 Ընծաներն ուղարկուեցին
իրենից առաջ, իսկ ինքն այդ գիշեր քնեց
այդտեղ՝ Բանակատեղիում: 22 Նոյն գիշերը
վեր կենալով՝ նա առաւ իր երկու կանանց,
երկու աղախիններին ու տասնմէկ որդիներին,
անցկացրեց Յոբոկ գետի ծանծաղուտով: 23 Նա
նրանց ու իրեն պատկանող ամէն ինչ վերցրած՝
անցկացրեց գետով: 24 Յակոբը մնաց միայնակ:
Մի մարդ նրա հետ մարտնչեց մինչեւ առաւօտ:
25 Երբ մարդը տեսաւ, որ չի կարողանում յաղթել
նրան, կռուի ընթացքում բռնեց Յակոբի ազդրի
ջլերը եւ անզգայացրեց դրանք: 26 Մարդն
ասաց նրան. «Թո՛յլ տուր գնամ, որովհետեւ
արդէն լուսացաւ»: Յակոբը պատասխանեց.
«Թոյլ չեմ տայ, որ գնաս, մինչեւ ինձ չօրհնես»:
27 Մարդն ասաց նրան. «Ի՞նչ է քո անունը»: Նա
պատասխանեց նրան՝ Յակոբ: 28 Մարդն ասաց
նրան. «Այսուհետեւ քեզ Յակոբ թող չկոչեն,
այլ Իսրայէլ թող լինի քո անունը, որովհետեւ
դիմացար Աստծու հետ մաքառելիս, ուստի
մարդկանց նկատմամբ էլ ուժեղ լինես»: 29
Յակոբը հարց տուեց. «Ասա՛ ինձ քո անունը»:
Նա ասաց. «Ինչո՞ւ ես հարցնում իմ անունը»:
Եւ նա տեղնուտեղը օրհնեց նրան: 30 Յակոբն
այդ տեղն անուանեց Երեւումն Աստուծոյ,
որովհետեւ, - ասում է, - Աստծուն տեսայ դէմ առ
դէմ, եւ փրկուեց հոգիս»: 31 Երբ անյայտացաւ
Աստծու տեսիլքը, նրա վրայ արեւ ծագեց, իսկ
նա իր ազդրի պատճառով կաղալով էր գնում:
32 Դրա համար էլ իսրայէլացիները մինչեւ օրս
կենդանիների ազդրի ջլերը չեն ուտում, քանի
որ Աստուած բռնել էր Յակոբի ազդրի ջլերը եւ
անզգայացրել դրանք:

33 Յակոբն աչքերը բարձրացրեց ու
տեսաւ իր եղբայր Եսաւին, որ գալիս
էր չորս հարիւր հոգով: Յակոբն իր
երեխաներին բաժանեց Լիայի, Ռաքէլի եւ
երկու աղախինների միջեւ: 2 Նա երկու
աղախիններին ու նրանց որդիներին ուղարկեց
առջեւից, Լիային ու նրա որդիներին՝
նրանցից յետոյ, իսկ Ռաքէլին ու Յովսէփին՝
ամենավերջում: 3 Ինքն անցաւ նրանցից առաջ
եւ եօթն անգամ գետին խոնարհուեց մինչեւ իր
եղբօրը մօտենալը: 4 Եսաւն ընդառաջ գնաց
նրան, գրկեց եւ համբուրեց, փաթաթուեց վզին
եւ համբուրեց նրան: Նրանք երկուսով լաց
եղան: 5 Եսաւը վեր նայելով տեսաւ կանանց ու
երեխաներին եւ հարց տուեց. «Սրանք քո ի՞նչն
են»: Նա պատասխանեց. «Իմ երեխաներն են,
որոնցով Աստուած ողորմեց ինձ՝ քո ծառային»:
6 Աղախիններն ու նրանց որդիները մօտեցան
ու խոնարհուեցին նրա առաջ: 7 Մօտեցան
նաեւ Լիան ու իր որդիները եւ խոնարհուեցին
նրա առաջ: Յետոյ մօտեցան Յովսէփն ու
Ռաքէլը եւ խոնարհուեցին նրա առաջ: 8 Եսաւը
հարց տուեց. «Ի՞նչ է այս մեծ շարանը, որ ինձ
հանդիպեց»: Նա պատասխանեց. «Որպէսզի
քո ծառան շնորհ գտնի քո առաջ»: 9 Եսաւն
ասաց. «Ես էլ շատ ունեմ, եղբա՛յր, քոնը քեզ
թող մնայ»: 10 Յակոբն ասաց. «Այդպէս չի
լինի: Եթէ շնորհ եմ գտել քո առաջ, ուրեմն
ընդունի՛ր ինձնից ընծաները. որովհետեւ քո
դէմքը տեսայ այնպէս, ինչպէս մարդ Աստծու
դէմքը տեսնի: Ուրախացի՛ր ինձ հետ 11 եւ
ընդունի՛ր իմ ընծաները, որ մատուցեցի քեզ,
որովհետեւ ողորմեց ինձ Աստուած, եւ ես ամէն
ինչ ունեմ»: Յակոբն ստիպեց նրան, եւ սա
ընդունեց: 12 Եսաւն ասաց. «Ելնենք գնանք
ուղիղ ճանապարհով»: 13 Յակոբն ասաց նրան.
«Իմ տէրն ինքը գիտի, որ երեխաներս փոքր
են, իսկ ոչխարն ու արջառը արդէն ծնել են:

Եթէ դրանց ստիպեմ մի օրուայ ճանապարհ
գնալ, ապա բոլոր անասունները կը սատկեն:
14 Ուրեմն իմ տէրն իր ծառայի առջեւից
թող գնայ, իսկ ես ըստ իմ կարողութեան ու
անասունների ընթացքի, ըստ իմ երեխաների
զօրութեան կը շարժուեմ, մինչեւ որ Սէիրում
հասնեմ իմ տիրոջը»: 15 Եսաւը հարցրեց. «Քեզ
մօտ թողնեմ ինձ հետ եղած մարդկանց մի
մասին»: Սա պատասխանեց. «Ինչ կարիք կայ:
Բաւական է, որ շնորհ գտայ քո առաջ, տէր»: 16
Այդ օրը Եսաւը իր ճանապարհով վերադարձաւ
Սէիր, 17 իսկ Յակոբը գնաց դէպի վրանը,
այնտեղ իր համար տներ կառուցեց, իսկ իր
հօտերի համար փարախ շինեց: Դրա համար էլ
այդ վայրը կոչեց Վրան: 18 Վերադառնալով
Ասորիների Միջագետքից՝ Յակոբն եկաւ
սիկիմացիների Սաղէմ քաղաքը, որը գտնուում
էր Քանանացիների երկրում, եւ բնակուեց
քաղաքի դիմաց: 19 Նա Սիւքեմի հայր Եմորից
հարիւր ոչխարով մի կալուածք գնեց, ուր եւ
խփեց իր վրանը: 20 Նա այնտեղ զոհասեղան
կառուցեց եւ երկրպագեց Իսրայէլի Աստծուն:

34 Լիայի՝ Յակոբի համար ծնած դուստրը՝
Դինան, ելաւ այդ կողմի աղջիկներին
տեսնելու: 2 Նրան տեսաւ քոռեցի Եմորի որդի
Սիւքեմը, որը երկրի իշխանն էր, առեւանգեց
նրան, պառկեց նրա հետ եւ պղծեց նրան: 3
Սիւքեմը, ամբողջ հոգով կապուելով Յակոբի
դուստր Դինայի հետ, սիրեց աղջկան եւ
քաղցրութեամբ խօսեց նրա հետ: 4 Սիւքեմը,
դիմելով իր հայր Եմորին, ասաց. «Այս աղջկան
ինձ համար կնութեան առ»: 5 Յակոբն
իմացաւ, որ Եմորի որդին պղծել է իր
դուստր Դինային: Այդ ժամանակ իր որդիները
դաշտում՝ անասունների մօտ էին: Յակոբը լուռ
մնաց մինչեւ նրանց գալը: 6 Սիւքեմի հայր
Եմորը գնաց Յակոբի մօտ՝ հետը խօսելու: 7
Դաշտից եկան նաեւ Յակոբի որդիները: Երբ
տղամարդիկ իմացան կատարուածի մասին,
զայրացան: Նրանք շատ տխրեցին, որովհետեւ
Սիւքեմը, Յակոբի դստեր ծոցը մտնելով, մեծ
նախատինք էր հասցրել Իսրայէլին: Դա չպէտք
է լինէր: 8 Եմորը նրանց դիմելով՝ ասաց.
«Իմ որդի Սիւքեմը ամբողջ հոգով սիրել է
ձեր դստերը: Արդ, աղջկան տուէք նրան
կնութեան եւ խնամութիւն արէք մեզ հետ. 9 ձեր
դուստրերին տուէք մեզ եւ մեր դուստրերին
առէք ձեր որդիներին: 10 Բնակուեցէք մեզ
հետ: Մեր ընդարձակ երկիրը փռուած է ձեր
առաջ, բնակուեցէք այնտեղ, վաստակեցէք եւ
կալուածքներ ձեռք բերէք դրա մէջ»: 11 Սիւքեմն
ասաց նրա հօրն ու եղբայրներին. «Թող շնորհ
գտնեմ ձեր առաջ: Ինչ էլ պահանջէք, կը տանք:
12 Ինչքան ուզէք, աւելացրէք պարգեւագինը
եւ օժիտը, որքան էլ ասէք, կը տամ, միայն
թէ այդ աղջկան տուէք ինձ կնութեան»:
13 Յակոբի որդիները խորամանկութեամբ
պատասխանեցին Սիւքեմին ու նրա հայր
Եմորին, քանի որ Սիւքեմը պղծել էր իրենց
քոյր Դինային: 14 Լիայի որդիները՝ Դինայի
եղբայրներ Շմաւոնն ու Ղեւին, ասացին. «Չենք
կարող անել այդ բանը՝ մեր քրոջը տալ
անթլփատ մի մարդու, որովհետեւ դա մեզ
համար նախատինք կը լինի: 15 Մենք կը
համակերպուենք ձեզ հետ եւ կը բնակուենք
ձեր երկրում միայն այն դէպքում, եթէ դուք
նմանուէք մեզ՝ թլփատուեն ձեր բոլոր արու
զաւակները: 16 Միայն այն ժամանակ մեր
դուստրերին կը տանք ձեզ եւ ձեր դուստրերից
մեզ կին կ'առնենք: 17 Մենք կը բնակուենք ձեզ
հետ եւ կը լինենք իբրեւ մէկ ժողովուրդ: Իսկ
եթէ չլսէք մեզ՝ չթլփատուէք, մեր դուստրերին
կ'առնենք ու կը հեռանանք»: 18 Եմորին ու
Եմորի որդի Սիւքեմին հաճելի թուացին այս
խօսքերը: 19 Երիտասարդը չյապաղեց անել
այդ բանը, որովհետեւ շատ էր սիրում Յակոբի
դստերը: Նա իր հօր ընտանիքի անդամների մէջ
ամենից աւելի յարգանք էր վայելում: 20 Եմորն
ու իր որդի Սիւքեմը եկան իրենց քաղաքի
դարպասի մօտ եւ, դիմելով իրենց քաղաքի
տղամարդկանց, ասացին նրանց. 21 «Այդ
մարդիկ հաշտ ու խաղաղ են մեզ հետ: Արդ, թող
բնակուեն այս երկրում եւ վաստակ ձեռք բերեն
այստեղ, որովհետեւ այս ընդարձակ երկիրը
փռուած է նրանց առաջ: Նրանց դուստրերին
մեզ կին առնենք եւ մեր դուստրերին տանք
նրանց: 22 Այդ մարդիկ մեզ նման լինելով՝ կը
բնակուեն մեզ հետ, եւ մենք կը լինենք իբրեւ
մէկ ժողովուրդ միայն այն պայմանով, որ մեր
բոլոր զաւակները թլփատուեն, ինչպէս որ
իրենք են թլփատուած: 23 Միթէ այդ ձեւով

նրանց ունեցուածքը, նրանց անասունը եւ
նրանց չորքոտանին մերը չե՞ն լինի: Եթէ նրանց
այդ պայմանն ընդունենք, նրանք կը բնակուեն
մեզ հետ»: 24 Եմորի ու նրա որդի Սիւքեմի
հետ համաձայնեցին բոլոր նրանք, ովքեր
անցնում էին իրենց քաղաքի դարպասով,
եւ թլփատուեցին բոլոր տղամարդիկ, ովքեր
անցնում էին այդ քաղաքի դարպասով: 25
Երրորդ օրը, երբ դեռ նրանք ցաւերի մէջ էին,
Յակոբի երկու որդիները՝ Դինայի եղբայրներ
Շմաւոնն ու Ղեւին, ամէն մէկն առնելով իր
սուրը, կազմ ու պատրաստ մտան քաղաքն ու
կոտորեցին բոլոր արուներին: 26 Նրանք սրի
քաշեցին նաեւ Եմորին ու նրա որդի Սիւքեմին,
իսկ Սիւքեմի տնից առան Դինային ու գնացին:
27 Յակոբի միւս որդիները յարձակուեցին
վիրաւորների վրայ եւ կողոպտեցին այն
քաղաքը, ուր պղծել էին իրենց քոյր Դինային:
28 Նրանք վերցրին քաղաքում եւ դաշտում
գտնուող նրանց արջառն ու ոչխարը, նրանց
էշերը, 29 գերեվարեցին ողջ մնացած մարդկանց
ու նրանց կանանց, աւար առան նրանց ամբողջ
գոյքը: նրանք յափշտակեցին եւ քաղաքում,
եւ տներում եղած ամէն ինչ: 30 Այն ժամանակ
Յակոբն ասաց Շմաւոնին ու Ղեւիին. «Դուք ինձ
ատելի դարձրիք: Ես երկրի բոլոր բնակիչներին՝
քանանացիներին ու փերեզացիներին անխիղճ
մարդ պիտի թուամ: Մենք սակաւաթիւ ենք:
Եթէ նրանք հաւաքուեն, ինձ վրայ յարձակուեն
ու հարուածեն ինձ, ապա կ'ոչնչանամ եւ ես,
եւ իմ տոհմը»: 31 Նրանք պատասխանեցին.
«Հապա ինչպէ՞ս է, որ նրանք իբրեւ բոզ լլկեցին
մեր քրոջը»:

35 Աստուած ասաց Յակոբին. «Վեր կաց
գնա՛ բնակավայրդ՝ Բեթէլ, բնակուի՛ր այդ
վայրում եւ այնտեղ զոհասեղան կառուցի՛ր
Աստծուն, որ երեւաց քեզ քո եղբայր Եսաւից
փախչելու ժամանակ»: 2 Յակոբն ասաց
իր տնեցիներին ու իր հետ եղած բոլոր
մարդկանց. «Վերացրէ՛ք ձեր միջից ձեզ մօտ
եղած օտար աստուածները, մաքրուեցէ՛ք,
փոխեցէ՛ք ձեր զգեստները, 3 որ վեր կենանք
գնանք Բեթէլ, այնտեղ զոհասեղան կառուցենք
Աստծուն, որը լսեց ինձ նեղ օրերին, ինձ հետ
եղաւ եւ ինձ պահպանեց իմ ուղեւորութեան
ընթացքում»: 4 Նրանք Յակոբին յանձնեցին
իրենց մօտ եղած օտար աստուածներն ու
իրենց ականջօղերը: Յակոբը դրանք թաղեց
բեւեկնի ծառի տակ, Սիկիմում, այնպէս,
որ դրանք կորած են մինչեւ այսօր: 5
Իսրայէլը չուեց Սիկիմից: Աստծու երկիւղը
պատեց դրա շուրջը գտնուող քաղաքները, եւ
նրանց բնակիչները չհետապնդեցին Իսրայէլի
որդիներին: 6 Յակոբն ինքը եւ իր հետ եղած
ամբողջ ժողովուրդը եկան Լուզ, այսինքն՝
Բեթէլ, որը գտնուում է Քանանացիների
երկրում: 7 Նա այնտեղ զոհասեղան շինեց, եւ
այդ վայրը կոչեց Բեթէլ, որովհետեւ այնտեղ
էր, որ Աստուած երեւացել էր նրան, երբ նա
փախչում էր իր եղբայր Եսաւից: 8 Մեռաւ
Դեբորան՝ Ռեբեկայի դայեակը, եւ թաղուեց
Բեթէլից ներքեւ, կաղնու տակ: Յակոբն այդ
վայրի անունը դրեց Սգոյ կաղնի: 9 Աստուած
երեւաց Յակոբին, երբ սա Լուզում էր: Երբ
Յակոբը Ասորիների Միջագետքից եկաւ Լուզ,
Աստուած օրհնելով նրան՝ 10 ասաց. «Քո
անունը Յակոբ է, բայց այլեւս Յակոբ չես
կոչուելու, այլ Իսրայէլ կը լինի քո անունը»:
Եւ նա կոչուեց Իսրայէլ: 11 Աստուած ասաց
նրան. «Ես եմ քո ամենակարող Աստուածը:
Աճի՛ր եւ բազմացի՛ր: Ցեղեր ու ցեղախմբեր
պիտի ծնուեն քեզնից, եւ թագաւորներ պիտի
ելնեն քո կողից: 12 Այն երկիրը, որ տուել եմ
Աբրահամին ու Իսահակին, քեզ եմ տալու,
քոնը թող լինի: Քեզնից յետոյ քո սերնդին եմ
տալու այդ երկիրը»: 13 Եւ Աստուած վերացաւ
նրանից, այն վայրից, որտեղ խօսել էր նրա
հետ, 14 իսկ Յակոբը կոթող կանգնեցրեց այն
տեղում, որտեղ խօսել էր նրա հետ, քարէ
կոթող, նրա վրայ գինի թափեց, իւղով օծեց
կոթողը 15 եւ այն տեղը, որտեղ Աստուած
խօսել էր իր հետ, կոչեց Բեթէլ: 16 Նա գնաց
Բեթէլից, եւ երբ մօտեցաւ Քաբրաթա երկրին,
որ մտնի Եփրաթա, Ռաքէլը ծննդաբերեց:
17 Նրա ծննդաբերութիւնը դժուարին եղաւ,
եւ երկունքի ժամանակ մանկաբարձն ասաց
նրան. «Արիացի՛ր, որովհետեւ էլի տղայ ես
ունենում»: 18 Հոգին աւանդելիս, քանի որ
մեռնում էր, նա որդու անունը դրեց Իմ վշտերի
որդի, իսկ հայրը նրան կոչեց Բենիամին: 19
Մեռաւ Ռաքէլն ու թաղուեց Եփրաթայի՝ նոյն
ինքը Բեթղեհէմի ճանապարհի վրայ: 20 Յակոբը

նրա շիրիմի վրայ կոթող կանգնեցրեց: Դա մինչեւ այսօր էլ յայտնի է իբրեւ Ռաքէլի
շիրիմի կոթող: 21 Իսրայէլը գնաց եւ իր
վրանը խփեց Գադերի աշտարակից այն
կողմ: 22 Երբ Իսրայէլը բնակուեց այդ
երկրում, Ռուբէնը գնաց ու պառկեց իր հօր
հարճի՝ Բալլայի հետ: Իսրայէլն իմացաւ,
եւ այդ բանը վատ թուաց նրան: Յակոբն
ունէր տասներկու որդի: 23 Լիայից ծնուած
որդիներն էին՝ Յակոբի անդրանիկ որդին՝
Ռուբէնը, Շմաւոնը, Ղեւին, Յուդան, Իսաքարը,
Զաբուղոնը: 24 Ռաքէլից ծնուած որդիներն
էին՝ Յովսէփն ու Բենիամինը: Ռաքէլի նաժիշտ
Բալլայից ծնուած որդիներն էին՝ Դանն ու
Նեփթաղիմը: 25 Լիայի նաժիշտ Զելփայից
ծնուած որդիներն էին՝ Գադն ու Ասերը: 26 Ահա
սրանք են Յակոբի որդիները, որ նա ունեցաւ
Ասորիների Միջագետքում: 27 Յակոբը եկաւ
իր հայր Իսահակի մօտ, Մամբրէի կողմերում
դաշտային մի քաղաք, այսինքն՝ Քեբրոն, որ
գտնւում է Քանանացիների երկրում, ուր
պանդխտեցին Աբրահամն ու Իսահակը: 28
Իսահակն ապրեց հարիւր ութսուն տարի: 29
Իսահակը հոգին աւանդեց ու մեռաւ տարիքն
առած, խոր ծերութեան մէջ, նա գնաց միացաւ
իր նախնիներին: Նրան թաղեցին իր որդիները՝
Եսաւն ու Յակոբը:

36 Այս է Եսաւի, այսինքն՝ Եդոմի
ծննդաբանութիւնը: 2 Եսաւը կին առաւ
քանանացիների դուստրերից Ադդային՝
քետացի Ելոնի դստերը, Ոլիբամային՝ խեւացի
Սեբեգոնի որդի Անայի դստերը, 3 եւ
Բասեմաթին՝ Իսմայէլի դստերը, որը Նաբէոթի
քոյրն էր: 4 Ադդան Եսաւի համար ծնեց
Ելիփազին, իսկ Բասեմաթը ծնեց Ռագուէլին 5
Ոլիբաման ծնեց Յէուսին, Եգղոմին ու Կորխին:
Սրանք Եսաւի այն որդիներն են, որ նա
ունեցաւ Քանանացիների երկրում: 6 Եսաւն
առաւ իր կանանց, տղաներին ու աղջիկներին,
իր տան բոլոր մարդկանց, ողջ ունեցուածքն ու
անասունները, այն ամէնը, ինչ ստացել, ձեռք էր
բերել Քանանացիների երկրում, եւ հեռացաւ
իր եղբայր Յակոբի մօտից՝ Քանանացիների
երկրից, 7 որովհետեւ նրանց անասուններն
այնքան շատ էին, որ պանդխտութեան երկիրը
ի վիճակի չէր նրանց բաւարարելու: 8 Ուստի
Եսաւը՝ նոյն ինքը Եդոմը, հաստատուեց Սէիր
լերան վրայ: 9 Այս է Եսաւի՝ եդոմայեցիների
նախահօր սերունդը Սէիր լերան վրայ: 10
Սրանք են Եսաւի որդիների անունները.
Ելիփազ՝ Եսաւի կին Ադդայի որդին, Ռագուէլ՝
Եսաւի կին Բասեմաթի որդին: 11 Ելիփազի
որդիներն են՝ Թեմանը, Ոմարը, Սոփարը,
Գոթոմն ու Կենէզը: 12 Թամարը Ելիփազի՝
Եսաւի որդու հարճն էր եւ Ելիփազի համար
ծնեց Ամաղէկին: Սրանք Ադդայի՝ Եսաւի
կնոջ որդիներն են: 13 Ռագուէլի որդիներն են՝
Նաքոթը, Զարեհը, Ամման եւ Մեզան: Սրանք
Բասեմաթի՝ Եսաւի կնոջ որդիներն են: 14
Ոլիբամայի՝ Սեբեգոնի որդի Անայի դստեր եւ
Եսաւի կնոջ որդիներն են Յէուսը, Եգղոմն ու
Կորխը: 15 Եսաւի ցեղապետ յետնորդներն են.
Եսաւի անդրանիկ որդու՝ Ելիփազի որդիները՝
ցեղապետ Թեմանը, ցեղապետ Ոմարը,
ցեղապետ Սոփարը, ցեղապետ Կենէզը,
16 ցեղապետ Կորխը, ցեղապետ Գոթոմը,
ցեղապետ Ամաղէկը: Սրանք Ադդայից ծնուած
Ելիփազի ցեղապետերն են Եդոմացիների
երկրում: 17 Եսաւի որդի Ռագուէլի որդիներն
են՝ ցեղապետ Նաքոթը, ցեղապետ Զարեհը,
ցեղապետ Ամման, ցեղապետ Մոզէն: Սրանք
Եսաւի կին Բասեմաթից ծնուած Ռագուէլի
ցեղապետերն են Եդոմի երկրում: 18 Եսաւի կին
Ոլիբամայի որդիներն են՝ ցեղապետ Յէուսը,
ցեղապետ Եգղոմը, ցեղապետ Կորխը: Սրանք
Եսաւի կին՝ Անայի դուստր Ոլիբամայից
ծնուած ցեղապետերն են: 19 Սրանք են Եսաւի
որդիները, եւ սրանք են նրանց ցեղապետերը՝
Եդոմի որդիները: 20 Սէիրում բնակուող
քոռեցի Սէիրի որդիներն են՝ Ղոտանը, Սեբաղը,
Սեբեգոնը, Անան, 21 Դեսոնը, Ասերը եւ Ռիսոնը:
Սրանք քոռեցու՝ Սէիրի որդու ցեղապետերն
են Եդոմի երկրում: 22 Ղոտանի որդիներն
են Քոռին, Եմման, իսկ Ղոտանի քոյրը
Թամնան էր: 23 Սոբաղի որդիներն են՝ Գաղոմը,
Մանաքաթը, Գեբաղը, Սոփարը եւ Ոնանը: 24
Սեբեգոնի որդիներն են՝ Այիէն եւ Ոնանը: Սա
այն Ոնանն է, որ անապատում աղբիւր գտաւ,
երբ արածեցնում էր իր հայր Սեբեգոնի էշերը:
25 Անայի որդիներն են՝ Դեսոնը եւ Ոլիբաման՝
Անայի դուստրը: 26 Դեսոնի որդիներն են՝
Ամադանը, Եսբանը, Յեթրանը եւ Քառանը:

27 Ասերի որդիներն են՝ Բալլանը, Զուկանը,
Ոսնիկանը եւ Ուկամը: 28 Ռիսոնի որդիներն
են՝ Ոսը եւ Առանը: 29 Քոռի ցեղապետերն
են՝ ցեղապետ Ղոտանը, ցեղապետ Սոբաղը,
ցեղապետ Սեբեգոնը, ցեղապետ Անան,
30 ցեղապետ Դեսոնը, ցեղապետ Ասերը,
ցեղապետ Ռիսոնը: Սրանք Քոռի ցեղապետերն
են իրենց գաւառներում, Եդոմի երկրում:
31 Սրանք են այն թագաւորները, որոնք
թագաւորեցին Եդոմայեցիների երկրում,
երբ դեռ որեւէ թագաւոր չէր թագաւորում
Իսրայէլում: 32 Եդոմում թագաւորեց Սեպփորի
որդի Բաղակը. նրա քաղաքի անունը
Դեննաբա էր: 33 Մեռաւ Բաղակը, եւ նրա
փոխարէն թագաւորեց Զարեհի որդի Յոբաբը,
որ Բոսորայից էր: 34 Մեռաւ Յոբաբը, եւ
նրա փոխարէն թագաւորեց Ասոմը, որը
Թեմանացիների երկրից էր: 35 Մեռաւ Ասոմը,
եւ նրա փոխարէն թագաւորեց Բարադի
որդի Ադադը: Սա էր, որ Մովաբացիների
դաշտում կոտորեց Մադիամին: Նրա քաղաքի
անունը Գեթէմ էր: 36 Մեռաւ Ադադը, եւ
նրա փոխարէն թագաւորեց Սամաղան՝
Մասեկկայից: 37 Մեռաւ Սամաղան, եւ նրա
փոխարէն թագաւորեց Սաւուղը՝ Ռոբոթից,
որը գտնւում է գետի եզերքին: 38 Մեռաւ
Սաւուղը, եւ նրա փոխարէն թագաւորեց
Ոքոբորի որդի Բալլայենոնը: 39 Մեռաւ
Ոքոբորի որդի Բալլայենոնը, եւ նրա փոխարէն
թագաւորեց Բարադի որդի Ադադը: Նրա
քաղաքի անունը Փոգով էր, իսկ նրա կնոջ
անունը՝ Մետաբէել: Սա Մազոբի որդի
Մատրէթի դուստրն էր: 40 Սրանք են Եսաւի
սերունդների, Եսաւի ցեղապետերի անուններն
ըստ իրենց ցեղերի, ըստ իրենց վայրերի՝
իրենց աշխարհում, եւ ըստ իրենց տոհմերի,
համաձայն նրանց անունների. ցեղապետ
Թամանա, ցեղապետ Ղոտան, ցեղապետ
Յեթաթ, 41 ցեղապետ Ոլիբամասա, ցեղապետ
Հեղա, ցեղապետ Փենոն, 42 ցեղապետ Կենէզ,
ցեղապետ Թեման, ցեղապետ Մազար, 43
ցեղապետ Մագեդիէլ, ցեղապետ Զաբոյին:
Սրանք եդոմայեցիների ցեղապետերն են ըստ
երկրում իրենց ստացած բնակավայրերի, եւ
այս Եսաւն է, որ դարձաւ Եդոմի նախահայրը:

37 Յակոբը բնակւում էր Քանանացիների
երկրում՝ այնտեղ, ուր պանդխտել էր իր
հայրը: 2 Յակոբի սերունդը հետեւեալն է.
Յովսէփը տասնեօթը տարեկան էր, երբ իր
եղբայրների հետ ոչխարներ էր արածեցնում:
Իր հօր կանանց՝ Բալլայի որդիներից եւ
Զելփայի որդիներից փոքր էր նա: Որդիներն
իրենց հայր Իսրայէլի մօտ վատաբանում
էին Յովսէփին, 3 բայց Իսրայէլը Յովսէփին
աւելի շատ էր սիրում, քան մնացած բոլոր
որդիներին, որովհետեւ Յովսէփը նրա ծեր
տարիքում ծնուած որդին էր: Նա նրա համար
կարել էր տուել ծաղկազարդ մի պատմուճան:
4 Երբ նրա եղբայրները տեսան, որ իրենց
հայրը նրան սիրում է իր բոլոր որդիներից
աւելի, ատեցին նրան եւ նրա հետ հանգիստ
խօսել չէին կարողանում: 5 Երազ տեսաւ
Յովսէփն ու այն պատմեց իր եղբայրներին:
Դրա համար եղբայրները առաւել եւս ատեցին
նրան: 6 Նա ասաց նրանց. «Լսեցէ՛ք իմ տեսած
երազը: 7 Թւում էր, թէ մի դաշտում հասկերի
խուրձ էինք կապում: Իմ խուրձը բարձրացաւ,
կանգնեց ուղիղ, իսկ ձեր խրձերը դարձան
ու երկրպագեցին իմ խրձին»: 8 Եղբայրներն
ասացին նրան. «Միթէ որպէս թագաւո՞ր պիտի
թագաւորես մեզ վրայ, կամ տէր դառնալով
պիտի տիրե՞ս մեզ»: Եւ նրանք առաւել եւս
ատեցին նրան այդ երազների ու խօսքերի
համար: 9 Նա տեսաւ մի այլ երազ եւս եւ
այն պատմեց իր հօրն ու եղբայրներին: Նա
ասաց. «Ահա մի այլ երազ եւս տեսայ: Իբրեւ թէ
արեգակն ու լուսինը եւ տասնմէկ աստղեր
երկրպագում էին ինձ»: 10 Հայրը սաստեց
նրան ու ասաց. «Այդ ի՞նչ երազ է, որ տեսել
ես: Հիմա ես, քո մայրը եւ եղբայրները պիտի
գանք եւ երկրպագե՞նք քեզ»: 11 Վրդովուեցին
նրա եղբայրները, բայց հայրը մտքում պահեց
նրա պատմածը: 12 Նրա եղբայրները գնացին
Սիւքեմ՝ իրենց հօր ոչխարներն արածեցնելու:
13 Իսրայէլն ասաց Յովսէփին. «Չէ՞ որ հիմա
քո եղբայրները ոչխարներ են արածեցնում
Սիւքեմում: Արի՛ քեզ ուղարկեմ նրանց մօտ»: 14
Յովսէփն ասաց նրան. «Ես պատրաստ եմ»:
Իսրայէլն ասաց նրան. «Գնա տե՛ս, թէ ողջ-
առո՞ղջ են քո եղբայրներն ու ոչխարները, եւ
ինձ լուր բեր»: Եւ Յակոբը նրան ուղարկեց

այնտեղ Քեբրոնի հովտից: 15 Յովսէփը եկաւ
Սիւքեմ եւ մի մարդ տեսաւ նրան դաշտում
մոլորուած: Սա հարցրեց. «Ինչ ես փնտռում»:
16 Նա պատասխանեց. «Իմ եղբայրներին
եմ փնտռում: Ասա՛ ինձ, որտե՞ղ են նրանք
ոչխարներ արածեցնում»: 17 Մարդն ասաց
նրան. «Նրանք այստեղից քոչեցին գնացին,
բայց ես լսեցի, որ նրանք ասում էին. «Գնանք
Դոթայիմ»: Յովսէփը գնաց իր եղբայրների
ետեւից եւ նրանց գտաւ Դոթայիմում: 18
Նրա եղբայրները հեռուից առաջինը իրենք
նկատեցին նրան, երբ նա դեռ չէր մօտեցել
իրենց: Նրանք իրար մէջ չար խորհուրդ
արեցին, որ սպանեն նրան: 19 Իւրաքանչիւրն
իր եղբօրը դիմելով՝ ասում էր: 20 «Ահա
երազատեսը գալիս է: Եկէք սպանենք նրան,
նետենք այստեղի հորերից մէկի մէջ եւ
ասենք, թէ՝ «Վայրի գազան է կերել նրան»:
Այն ժամանակ տեսնենք, թէ ինչ կը լինեն
նրա երազները»: 21 Երբ Ռուբէնը լսեց դա,
նրանց ձեռքից փրկեց նրան. նա ասաց.
«Չսպանենք նրան»: 22 Ռուբէնն աւելացրեց.
«Չթափենք նրա արիւնը, այլ նետեցէք նրան
այս անապատի հորերից մէկի մէջ: Ձեռք մի՛
տուէք նրան»: Դա ասում էր, որպէսզի նրան
փրկի նրանց ձեռքից եւ հասցնի իր հօրը:
23 Երբ Յովսէփն եկաւ իր եղբայրների մօտ,
նրանք նրա վրայից հանեցին ծաղկազարդ
պատմուճանը 24 եւ նրան նետեցին հորի
մէջ: Հորը դատարկ էր, մէջը ջուր չկար:
25 Նրանք նստեցին հաց ուտելու: Աչքերը
վեր բարձրացնելով՝ տեսան, որ իսմայէլացի
ճանապարհորդներ են գալիս Գաղաադից,
ուղտերը խնկերով, ռետինով ու խէժով
բարձած, որպէսզի դրանք տանեն Եգիպտոս:
26 Յուդան իր եղբայրներին ասաց. «Ինչ օգուտ,
եթէ սպանենք մեր եղբօրը եւ թաքցնենք
նրա արիւնը: 27 Եկէք նրան վաճառենք
իսմայէլացիներին, եւ մեր ձեռքը նրա արեամբ
չպղծուի, որովհետեւ ի վերջոյ նա մեր եղբայրն
է՝ նոյն միս ու արիւնից»: Եւ իր եղբայրները
լսեցին նրան: 28 Այնտեղից անցնում էին
մադիանացի վաճառականներ: Եղբայրները
Յովսէփին քաշեցին-հանեցին հորից եւ քսան
դահեկանով վաճառեցին իսմայէլացիներին:
29 Իսմայէլացիները Յովսէփին տարան
Եգիպտոս: Ռուբէնը վերադարձաւ դէպի
հորը եւ Յովսէփին հորի մէջ չգտաւ: 30 Նա
պատառոտեց իր հագուստները, վերադարձաւ
իր եղբայրների մօտ ու ասաց. «Պատանին
այնտեղ չէ, ես այժմ ո՞ւր գնամ»: 31 Նրանք առան
Յովսէփի պատմուճանը, մի ուլ մորթեցին,
պատմուճանը թաթախեցին ուլի արեան
մէջ, 32 ապա ծաղկազարդ պատմուճանն
ուղարկեցին իրենց հօրն ու ասացին. «Գտել
ենք սա, տե՛ս, քո՞ որդու պատմուճանն է
սա, թէ՞ ոչ»: 33 Նա ճանաչեց այն ու ասաց.
«Այս պատմուճանը իմ որդունն է, վայրի
գազան է կերել նրան, մի գազան է յօշոտել
Յովսէփին»: 34 Եւ նա պատառոտեց իր
հագուստները, քուրձ կապեց իր մէջքին եւ
երկար ժամանակ սուգ էր պահում իր որդու
համար: 35 Հաւաքուեցին նրա բոլոր որդիներն
ու դուստրերը, եկան նրան մխիթարելու, բայց
չէր կամենում մխիթարուել: Նա ասում էր.
«Ես այս սգով էլ կ'իջնեմ գերեզման՝ իմ որդու
մօտ»: Եւ հայրը ողբաց նրան: (Sheol h7585) 36 Իսկ
մադիանացիները Եգիպտոսում Յովսէփին
վաճառեցին փարաւոնի դահճապետին՝
ներքինի Պետափրէսին:

38 Այդ ժամանակ Յուդան հեռացաւ իր
եղբայրներից եւ եկաւ Իրաս անունով
ոդոդոմացի մի մարդու մօտ: 2 Յուդան այնտեղ
տեսաւ քանանացի մի մարդու դստերը, որի
անունը Շաւա էր: Նա ամուսնացաւ նրա հետ եւ
մտաւ նրա ծոցը: 3 Սա յղիացաւ, ունեցաւ որդի
եւ անունը դրեց Էր: 4 Շաւան նորից յղիացաւ,
ունեցաւ որդի եւ նրա անունը դրեց Օնան: 5
Նա մի որդի էլ ունեցաւ եւ նրա անունը դրեց
Սելոմ: Շաւան Քասբիում էր, երբ ծնեց նրան:
6 Յուդան իր անդրանիկ որդի Էրի համար մի
կին առաւ, որի անունը Թամար էր: 7 Յուդայի
անդրանիկ որդի Էրը հաճելի չթուաց Տիրոջը,
եւ Աստուած առաւ նրա հոգին: 8 Յուդան
ասաց Օնանին. «Մտի՛ր քո եղբօր կնոջ ծոցը,
ամուսնացի՛ր նրա հետ եւ զաւակ պարգեւի՛ր քո
եղբօրը»: 9 Երբ Օնանը հասկացաւ, որ զաւակը
իրենը չի լինի, իր եղբօր կնոջ ծոցը մտնելիս
սերմը թափեց գետին, որպէսզի զաւակ չտայ
իր եղբօրը: 10 Օնանի արածը Աստծուն դուր
չեկաւ, ուստի նրա հոգին էլ առաւ: 11 Յուդան
ասաց իր հարս Թամարին. «Այրի՛ մնա քո հօր

տանը, մինչեւ որ մեծանայ իմ որդի Սելոմը»:
Յուդան վախենում էր, որ նա էլ կը մեռնի իր
եղբայրների պէս: 12 Թամարը գնաց ու ապրեց
իր հօր տանը: Շատ օրեր անցան, եւ մեռաւ
Յուդայի կին Շաւան: Յուդան սգից դուրս
գալուց յետոյ իր ոդողոմացի հովիւ Իրասի
հետ գնաց Թամնա՝ իր ոչխարները խուզելու:
13 Այդ մասին իմացաւ նրա հարս Թամարը,
որովհետեւ նրան յայտնել էին, թէ՝ «Ահա քո
սկեսրայրը գալիս է Թամնա՝ իր ոչխարները
խուզելու»: 14 Թամարն իր վրայից հանեց
այրիութեան զգեստները, քող նետեց երեսին,
զարդարուեց ու նստեց Ենանի դարպասի մօտ,
Թամնա տանող ճանապարհի վրայ, որովհետեւ
տեսաւ, որ Սելոմը մեծացել է, բայց Յուդան
իրեն կնութեան չի տալիս նրան: 15 Երբ Յուդան
տեսաւ նրան, կարծեց, թէ բոզ է, որովհետեւ նա
երեսը ծածկել էր, ուստի ինքը նրան չճանաչեց:
16 Իր ճանապարհը թեքելով՝ Յուդան գնաց
դէպի նա եւ ասաց. «Թոյլ տուր մտնեմ ծոցդ»:
Նա չգիտէր, որ դա իր հարսն է: Սա ասաց.
«Ինչ կը տաս ինձ, եթէ մտնես ծոցս»: 17 Նա
պատասխանեց. «Քեզ իմ հօտից այծի ուլ բերել
կը տամ»: Սա ասաց. «Իսկ մինչեւ բերել տալդ
գրաւ կը տամս»: Նա ասաց. «Ինչ գրաւ տամ
քեզ»: 18 Սա ասաց. «Տուր մատանիդ, մանեակդ
եւ այն գաւազանը, որ քո ձեռքին է»: Եւ նա
մտաւ նրա ծոցը: Թամարը յղիացաւ նրանից
19 եւ վեր կացաւ գնաց: Նա իր վրայից հանեց
քողը եւ հագաւ այրիութեան իր զգեստները:
20 Յուդան իր ոդողոմացի հովուի միջոցով
այծի ուլ ուղարկեց, որպէսզի այդ կնոջից յետ
ստանայ գրաւը, բայց հովիւը չգտաւ նրան: 21
Դիմելով տեղի մարդկանց՝ նա հարցրեց նրանց.
«Ու՞ր է այն բոզը, որ Ենանում էր, ճանապարհի
վրայ»: 22 Նրանք պատասխանեցին. «Այստեղ
ոչ մի բոզ չի եղել»: Վերադառնալով Յուդայի
մօտ՝ նա ասաց. «Նրան չգտայ: Տեղի մարդիկ
էլ ասացին. «Այստեղ բոզ չկայ»: 23 Յուդան
ասաց. «Գրաւը նրան թող մնայ, միայն թէ
ծաղրի առարկայ չդառնանք: Ես ուղը տուել
եմ, որ տանես, դու էլ այդ կնոջը չես գտել»: 24
Երեք ամիս յետոյ Յուդային յայտնեցին, թէ՝
«Պոռնկացել է քո հարս Թամարը եւ ահա
պոռնկանալու պատճառով յղիացել է»: Յուդան
ասաց. «Դուրս հանեցէք նրան, թող ողջ-ողջ
այրուի»: 25 Իրեն տանելու ճանապարհին
Թամարը գրաւներն ուղարկեց իր սկեսրայրին՝
ասելով. «Ես յղիացել եմ այն տղամարդուց, որին
պատկանում են այս գրաւները»: Եւ աւելացրեց.
«Ճանաչիր, ումն են այս մատանին, մանեակը
եւ գաւազանը»: 26 Յուդան ճանաչեց դրանք ու
ասաց. «Նա աւելի արդար է, քան ես, որովհետեւ
նրան իմ որդի Սելոմին կնութեան չտուեցի»:
Եւ այլեւս չմտաւ նրա ծոցը: 27 Երբ Թամարը
ծննդաբերելու վրայ էր, նրա որովայնում երկու
զաւակներ կային: 28 Ծննդաբերութեան պահին
զաւակներից մէկն աւելի շուտ հանեց իր ձեռքը:
Մանկաբարձը նրա ձեռքին կարմիր թել կապեց
ու ասաց. «Անդրանիկը սա թող լինի»: 29 Երբ
սա ձեռքը յետ տարաւ, անմիջապէս դուրս ելաւ
նրա եղբայրը: Մանկաբարձն ասաց. «Ինչո՞ւ
ճեղքեցիր պատնէշը»: Եւ նա նրա անունը դրեց
Փարէս: 30 Ապա դուրս ելաւ նրա եղբայրը,
որի ձեռքին կարմիր թել էր կապուած, եւ նրա
անունը դրեց Զարա:

39 Յովսէփին տարան Եգիպտոս: Ումն
եգիպտացի՝ փարաւոնի ներքինի
դահճապետ Պետափրէսը, նրան գնեց նրան
Եգիպտոս տարած իսմայէլացիներից: 2 Տէրը
Յովսէփի հետ էր, նրա գործերը բարեյաջող էին,
եւ նա մնաց իր տիրոջ տանը՝ Եգիպտոսում: 3
Երբ իր տէրը տեսաւ, որ Տէրը նրա հետ է, եւ ինչ
էլ որ ինքն անում է, Տէրը յաջողութիւն է տալիս
նրան, Յովսէփը շնորհ գտաւ տիրոջ առաջ,
քանի որ հաճելի էր եղել նրան: 4 Դրա համար
էլ նա նրան իր տան վերակացու կարգեց եւ
իր ողջ ունեցուածքը վստահեց Յովսէփին:
Երբ տէրը նրան իր տան եւ իր ունեցած
ամէն ինչին վերակացու կարգեց, 5 Աստուած
Յովսէփի համար օրհնեց եգիպտացու տունը,
եւ այդ օրհնութիւնը տարածուեց նրա տանն
ու դաշտում եղած ամբողջ ունեցուածքի
վրայ: Այն ամէնն, ինչ տէրն ունէր, թողեց
Յովսէփի տնօրինութեանը: 6 Պետափրէսը
չգիտէր, թէ ինչ կայ իր տանը, բացի իր կերած
հացից: Յովսէփը դէմքով շատ գեղեցիկ էր
ու վայելչակազմ: 7 Այս բոլորից յետոյ նրա
տիրոջ կինն իր աչքը գցեց Յովսէփի վրայ ու
ասաց նրան. «Պառկիր ինձ հետ»: 8 Բայց նա
մերժեց՝ իր տիրոջ կնոջն ասելով, թէ՝ «Եթէ իմ
տէրը իր տան ողջ ունեցուածքը վստահել է

ինձ, 9 եւ այս տանը ինձնից աւելի մեծ մարդ
չկայ, ու ինձ ոչինչ չի արգելուած, քեզնից բացի,
որովհետեւ նրա կինն ես, ապա ես ինչպէ՞ս
կարող եմ անել այդ չար ու սոսկալի բանը եւ
մեղանչել Աստծու առաջ»: 10 Թէեւ նա ամէն
օր այդ մասին էր խօսում Յովսէփի հետ, բայց
Յովսէփը չէր համաձայնում պառկել նրա հետ,
ոչ իսկ մօտենալ նրան: 11 Այնպէս պատահեց,
որ մի օր Յովսէփը իր ինչ-որ գործով տուն
մտաւ: Ընտանիքի անդամներից ոչ ոք չկար
տանը: 12 Կինը բռնեց նրա շորերից ու ասաց.
«Պառկիր ինձ հետ»: Յովսէփը թողնելով իր
շորերը նրա ձեռքում՝ դուրս փախաւ: 13 Երբ
կինը տեսաւ, որ նա շորերը իր ձեռքում թողած
դուրս է փախել, տան անդամներին կանչելով՝
ասաց. 14 «Տեսէ՛ք, ամուսինս եբրայեցի ծառայ
բերեց տուն, որ մեզ խայտառակ անի: Նա,
մտնելով իմ սենեակը, ասաց. «Պառկիր ինձ
հետ»: Ես բարձրաձայն աղաղակեցի, 15 իսկ
նա, լսելով իմ բարձրաձայն աղաղակը, շորերն
ինձ մօտ թողած՝ փախաւ, գնաց դուրս»: 16 Նա
շորերը պահեց մօտը մինչեւ ամուսինը տուն
եկաւ, նրա հետ խօսեց այս բաները՝ ասելով,
թէ՝ 17 «Սենեակս մտաւ քո բերած եբրայեցի
ծառան, որպէսզի խայտառակի ինձ: Նա ասաց՝
«Պառկիր ինձ հետ»: 18 Իսկ երբ լսեց, որ ձայնս
բարձրացրի, շորերն ինձ մօտ թողած՝ փախաւ,
գնաց դուրս»: 19 Երբ տէրը լսեց իր կնոջ
պատմածը, թէ՝ «Այսպէս վարուեց ինձ հետ քո
ծառան», խիստ բարկացաւ: 20 Յովսէփի տէրը
բռնեց ու բանտ նետեց նրան, այնտեղ, ուր
արքունի կալանաւորներ էին բանտարկուած:
21 Բայց Աստուած Յովսէփի հետ էր. նա
ողորմութիւն պարգեւեց նրան, եւ այնպէս
արեց, որ նա բանտապետի բարեհաճութեանն
արժանանայ: 22 Բանտապետը բանտն ու
բանտում եղած բոլոր կալանաւորներին
վստահեց Յովսէփին: Եւ ինչ էլ որ լինում էր
այնտեղ, նա էր անողը: 23 Բանտապետը նրա
շնորհիւ բանտի գործերին չէր խառնւում,
որովհետեւ ամէն ինչ յանձնուած էր Յովսէփի
ձեռքը: Աստուած նրա հետ էր, եւ ինչ էլ որ ինքն
անում էր, Տէրը յաջողութիւն էր տալիս նրան:

40 Այս դէպքերից յետոյ Եգիպտոսի արքայի
տակառապետն ու մատակարարը
մեղանչեցին իրենց տիրոջ՝ եգիպտացիների
արքայի հանդէպ: 2 Բարկացաւ փարաւոնն
իր երկու ներքինիների՝ տակառապետի եւ
մատակարարի վրայ, 3 նրանց բանտ նետեց
դահճապետի մօտ, այն բանտը, ուր Յովսէփն
էր արգելափակուած: 4 Դահճապետը նրանց
յանձնարարեց Յովսէփին. սա սպասարկում
էր նրանց: Նրանք որոշ ժամանակ մնացին
բանտում: 5 Միեւնոյն գիշերը բանտում
երազ տեսան եգիպտացիների արքայի
տակառապետն ու մատակարարը՝ ամէն մէկն
իր երազը: 6 Առաւօտեան Յովսէփը մտաւ
նրանց մօտ եւ տեսաւ, որ նրանք յուզուած են:
7 Նա հարց տուեց փարաւոնի ներքինիներին,
որոնք իր հետ իր տիրոջ բանտում էին. «Ինչո՞ւ
ձեր դէմքերն այսօր մռայլ են»: 8 Նրանք
պատասխանեցին. «Երազ ենք տեսել, եւ չկայ
մէկը, որ կարողանայ մեկնել այն»: Յովսէփն
ասաց նրանց. «Չէ՞ որ Աստծու օգնութեամբ
հնարաւոր է դրանց մեկնութիւնը: Պատմեցէ՛ք
ինձ»: 9 Տակառապետը Յովսէփին պատմեց իր
երազը եւ ասաց. «Երազում իմ առաջ երեւաց
մի որթատունկ: 10 Որթատունկն ունէր երեք
շատ կանաչ ճիւղեր եւ հասունացած խաղողի
երեք ողկոյզներ: 11 Փարաւոնի բաժակն իմ
ձեռքին էր. վերցնում էի խաղողը, ճմլում
փարաւոնի բաժակի մէջ եւ բաժակը տալիս
էի փարաւոնի ձեռքը»: 12 Յովսէփն ասաց
նրան. «Դրա մեկնութիւնը հետեւեալն է. երեք
ճիւղերը երեք օրեր են: 13 Կ’անցնի երեք օր,
փարաւոնը կը յիշի քո նախկին իշխանութիւնը
եւ քեզ նոյն տակառապետի պաշտօնին կը
նշանակի: Դու փարաւոնի բաժակը կը տաս
նրա ձեռքը՝ ըստ քո նախկին իշխանութեան,
ինչպէս անում էիր տակառապետ եղած
ժամանակ: 14 Իսկ երբ գործդ յաջող ընթանայ,
դու յիշի՛ր ինձ, ողորմած եղի՛ր իմ հանդէպ, յիշի՛ր
ինձ փարաւոնի առաջ 15 եւ ինձ ազատի՛ր
այս բանտից, որովհետեւ առեւանգելով՝
ինձ բերեցին Եբրայեցիների երկրից. եւ
այստեղ ոչինչ չարեցի, բայց ինձ նետեցին այս
բանտախուցը»: 16 Երբ մատակարարը տեսաւ,
որ նա երազին ուղիղ մեկնութիւն տուեց,
ասաց Յովսէփին. «Ես էլ եմ երազ տեսել:
Երազիս մէջ գլխիս վրայ ընտիր ալիւրով լի
երեք զամբիւղ կար: 17 Վերեւի զամբիւղի մէջ
կային մատակարարների պատրաստած այն

բոլոր ուտելիքները, որ ուտում էր փարաւոն
արքան: Թռչուններն ուտում էին իմ գլխի
վրայ գտնուող զամբիւղից»: 18 Յովսէփը,
դիմելով նրան, ասաց. «Այս է դրա մեկնութիւնը.
երեք զամբիւղները երեք օրեր են: 19 Երեք
օր յետոյ փարաւոնը կը կտրի քո գլուխը,
իսկ մարմինդ կը կախի ծառից, եւ երկնքի
թռչունները կը յօշոտեն քո մարմինը»: 20 Երեք
օր յետոյ փարաւոնի ծննդեան տարեդարձի
օրն էր: Փարաւոնը խնջոյք էր կազմակերպել
իր բոլոր ծառաների համար: Ի թիւս իր
ծառաների, նա յիշեց իր պաշտօնեաներ
տակառապետին ու մատակարարին: 21
Նա տակառապետին վերականգնեց իր
պաշտօնում, եւ սա բաժակը տուեց փարաւոնի
ձեռքը, 22 իսկ մատակարարին կախեց ծառից,
ինչպէս մեկնել էր Յովսէփը: 23 Տակառապետը,
սակայն, չյիշեց Յովսէփին. նա մոռացաւ նրան:

41 Երկու տարի անց փարաւոնը երազ
տեսաւ: Երազում ինքը կանգնած էր գետի
եզերքին, 2 իսկ գետից դուրս էին գալիս տեսքով
գեղեցիկ ու մարմնով պարարտ եօթը երինջներ,
որոնք արածում էին այնտեղ՝ ճահճուտում:
3 Դրանցից յետոյ գետից դուրս էին գալիս
տեսքով տգեղ ու մարմնով նիհար եօթը այլ
երինջներ եւ միւս երինջների հետ արածում
գետի եզերքին: 4 Տեսքով տգեղ ու մարմնով
նիհար եօթը երինջներն ուտում էին տեսքով
գեղեցիկ ու պարարտ եօթը երինջներին:
Զարթնեց փարաւոնը: Նորից քուն մտաւ: 5 Նա
տեսաւ մի երկրորդ երազ. ահա մէկ ցօղունից
բուսնում էին ընտիր ու գեղեցիկ եօթը հասկեր:
6 Ապա բուսան չորուկ ու խորշակահար եօթը
այլ հասկեր, 7 եւ չորուկ ու խորշակահար
եօթը հասկերը կուլ տուեցին ընտիր ու լի
եօթը հասկերը: 8 Զարթնեց փարաւոնը եւ
տեսաւ, որ երազ էր: Առաւօտեան խռովուեց
նրա հոգին: Նա մարդ ուղարկեց, կանչել
տուեց Եգիպտոսի բոլոր երազահաններին,
երկրի բոլոր իմաստուններին եւ պատմեց
իր երազները, բայց չգտնուեց մէկը, որ
կարողանար մեկնել փարաւոնի երազները:
9 Տակառապետը, դիմելով փարաւոնին,
ասաց. «Այսօր յիշեցնեմ իմ յանցանքը: 10 Երբ
փարաւոնը բարկացել էր իր ծառաների վրայ,
ինձ ու մատակարարին արգելափակել էր
դահճապետի տանը: 11 Մենք երկուսս էլ երազ
տեսանք միեւնոյն գիշերը. իւրաքանչիւրս
տեսաւ իր երազը: 12 Այնտեղ մեզ հետ էր
դահճապետի ծառայ եբրայեցի մի պատանի:
Պատմեցինք նրան, 13 եւ նա մեկնեց մեզ մեր
երազները՝ տալով իւրաքանչիւրիս իր երազի
մեկնութիւնը: Եւ եղաւ, որ ինչպէս մեկնել էր
մեզ, այնպէս էլ կատարուեց. ես եկայ հասայ իմ
պաշտօնին, իսկ նրան կախեցին ծառից»: 14
Փարաւոնը մարդ ուղարկեց ու կանչել տուեց
Յովսէփին: Հանեցին նրան բանտից, երեսն
ածիլեցին, փոխեցին նրա պատմուճանը, եւ
նա ներկայացաւ փարաւոնին: 15 Փարաւոնն
ասաց Յովսէփին. «Երազ եմ տեսել, եւ չկայ
մէկը, որ մեկնի այն: Ես լսել եմ քո մասին:
Ասում են, որ եթէ երազները պատմեն քեզ, դու
կը մեկնես դրանք»: 16 Պատասխան տալով՝
Յովսէփն ասաց փարաւոնին. «Առանց Աստծու
օգնութեան փարաւոնի համար փրկարար
ոչ մի պատասխան չի լինի»: 17 Փարաւոնը,
դիմելով Յովսէփին, ասաց. «Երազումս ինձ
թւում էր, թէ կանգնած էի գետի եզերքին,
18 եւ, իբրեւ թէ, գետից ելնում էին մարմնով
պարարտ ու տեսքով գեղեցիկ եօթը երինջներ,
որոնք արածում էին այնտեղ՝ ճահճուտում: 19
Ապա, դրանցից յետոյ գետից դուրս էին գալիս
տեսքով շատ այլանդակ ու զզուելի եւ մարմնով
նիհար եօթը երինջներ, որոնցից աւելի զզուելին
չեմ տեսել ողջ Եգիպտացիների երկրում: 20
Յոթը նիհար ու զզուելի երինջներն ուտում
էին գեղեցիկ ու պարարտ առաջին եօթը
երինջներին: 21 Նրանք թէեւ կուլ էին տալիս
վերջիններիս, բայց չէր երեւում, որ նրանք
սրանց կուլ են տուել. նրանց տեսքը առաջուայ
պէս զզուելի էր: Զարթնեցի ու նորից քնեցի: 22
Դարձեալ երազում տեսայ, որ, իբրեւ թէ, մէկ
ցօղունից բուսնում էին լի ու գեղեցիկ եօթը
հասկեր: 23 Նրանց կողքին բուսան բարակ,
չորուկ ու խորշակահար եօթը այլ հասկեր, 24
եւ չորուկ ու խորշակահար եօթը հասկերը կուլ
էին տալիս գեղեցիկ ու լի հասկերը: Երազներս
պատմեցի երազահաններին, բայց ոչ մէկը
չկար, որ դրանք մեկնէր ինձ»: 25 Յովսէփն ասաց
փարաւոնին. «Փարաւոնի տեսած երազները
մէկ իմաստ ունեն. Աստուած փարաւոնին
յայտնել է այն, ինչ անելու է: 26 Եօթը գեղեցիկ

երինջները եօթը տարի են նշանակում,
եւ եօթը գեղեցիկ հասկերը նոյնպէս եօթը
տարի են նշանակում: Փարաւոնի տեսած
երազները մէկ իմաստ ունեն: 27 Դրանցից
յետոյ ելած տգեղ ու վտիտ եօթը երինջները
եօթը տարի են նշանակում, իսկ չորուկ ու
խորշակահար եօթը հասկերը նշանակում են,
որ եօթը տարի սով է լինելու: 28 Փարաւոնին
ասածիս իմաստն այն է, որ Աստուած
փարաւոնին յայտնել է այն, ինչ անելու է: 29
Ահա ողջ Եգիպտացիների երկրում լինելու են
բերքառատ եօթը տարիներ: 30 Դրանցից յետոյ
կը գան սովի եօթը տարիներ, եւ կը մոռացուի
երկրում եղած բերքի առատութիւնը: 31 Սովը
կը սպառի երկիրը, եւ մարդիկ չեն իմանայ
բերքի առատութիւնը դրան յաջորդող սովի
պատճառով, քանի որ սովը շատ սաստիկ է
լինելու: 32 Փարաւոնի երազի երկու անգամ
կրկնուելը վկայում է, որ Աստծու խօսքը
հաստատապէս կատարուելու է, եւ Աստուած
չի յապաղի այն ի կատար ածելուց: 33 Արդ,
տես, գտիր խոհեմ ու իմաստուն մի մարդու,
որ դառնայ փարաւոնի խորհրդականը, եւ
նրան վերակացու նշանակիր Եգիպտացիների
երկրի վրայ: 34 Փարաւոնը երկրի վրայ
նաեւ գործակալներ թող նշանակի, որ
Եգիպտացիների երկրի առատութեան
եօթը տարիների ընթացքում բերքի մէկ
հինգերորդ մասը հարկ վերցնեն: 35 Նրանք
թող հաւաքեն առաջին եօթը տարիների
բերքի ամբողջ պաշարը, ցորենը թող դրուի
փարաւոնի տրամադրութեան տակ, եւ
պարէնը թող պահուի քաղաքներում: 36 Երկրի
պարէնը թող պահուի Եգիպտացիների երկրի
վրայ տարածուելիք սովի եօթը տարիների
համար, որպէսզի երկիրը սովից չկոտորուի»:
37 Յովսէփի խօսքերը հաճելի թուացին
փարաւոնին ու նրա բոլոր պաշտօնեաներին: 38
Փարաւոնն ասաց իր բոլոր պաշտօնեաներին.
«Մի՞թէ կը գտնենք այսպիսի մի մարդ, որ
իր անձի մէջ կրի Աստծու ոգին»: 39 Եւ
փարաւոնն ասաց Յովսէփին. «Քանի որ
Աստուած քեզ յայտնեց այդ ամէնը, ուրեմն
քեզնից աւելի իմաստուն ու խելացի մարդ
չկայ: 40 Դո՛ւ եղիր իմ տան վերակացուն, եւ
քո հրամանին թող ենթարկուի իմ ամբողջ
ժողովուրդը: Իմ գահո՛վ միայն ես քեզնից
բարձր կը լինեմ»: 41 Փարաւոնն ասաց
Յովսէփին. «Ահա այսօր քեզ վերակացու եմ
կարգում Եգիպտացիների երկրի վրայ»: 42 Եւ
փարաւոնը մատից հանելով իր մատանին՝
դրեց Յովսէփի մատին, նրան հագցրեց
բեհեզեայ պատմուճան, ոսկէ մանեակ
անցկացրեց նրա պարանոցին, 43 նրան
նստեցրեց իր երկրորդ կառքը: Մունետիկը
Յովսէփի առաջից գնալով՝ այդ մասին
ազդարարեց, եւ նա վերակացու կարգուեց
Եգիպտացիների երկրի վրայ: 44 Փարաւոնն
ասաց Յովսէփին. «Ահա ես փարաւոնն
եմ: Ամբողջ Եգիպտացիների երկրում ոչ
ոք իրաւունք չունի նոյնիսկ իր ոտքը կամ
ձեռքը բարձրացնելու առանց քո հրամանի»:
45 Եւ փարաւոնը Յովսէփի անունը դրեց
Փսոմփթոմբանէ, իսկ Արեգ քաղաքի քուրմ
Պետափրէսի դուստր Ասանէթին նրան տուեց
կնութեան: Եւ Յովսէփը գնաց փարաւոնի
մօտից: 46 Յովսէփը երեսուն տարեկան էր,
երբ ներկայացաւ եգիպտացիների փարաւոն
արքային: Յովսէփը, գնալով փարաւոնի
մօտից, շրջեց ողջ Եգիպտոսում: 47 Երկիրը
առատութեան եօթը տարիների ընթացքում
հարուստ բերք տուեց: 48 Յովսէփը հաւաքեց
Եգիպտացիների երկրի առատութեան եօթը
տարիների ողջ բերքը՝ ամէն մի քաղաքի
շուրջը գտնուող դաշտերի բերքը ամբարելով
այդ քաղաքում: 49 Յովսէփը ծովի աւազի չափ
շատ ցորեն հաւաքեց ու ամբարեց այնտեղ
այնքան, որ հնարաւոր չէր հաշուել, քանի
որ անթիւ-անհամար էր: 50 Երբ դեռ չէր եկել
եօթը տարուայ սովը, Յովսէփն ունեցաւ երկու
որդի, որոնց ծնել էր Արեգ քաղաքի քուրմ
Պետափրէսի դուստր Ասանէթը նրա համար:
51 Յովսէփն անդրանիկ որդու անունը դրեց
Մանասէ, «Որովհետեւ, - ասում է, - Աստուած
ինձ մոռացնել տուեց իմ ու իմ հօր բոլոր
վշտերը»: 52 Երկրորդ որդու անունը դրեց
Եփրեմ, «Որովհետեւ, - ասում է, - Աստուած ինձ
բազմացրեց իմ տառապանքների երկրում»: 53
Անցան Եգիպտացիների երկրի առատութեան
եօթը տարիները, 54 եւ վրայ հասան սովի
եօթը տարիները, ինչպէս ասել էր Յովսէփը:
Սով եղաւ ամբողջ երկրում, որովհետեւ ողջ

Եգիպտացիների երկրում հաց չէր գտնուում:
55 Սովի մատնուեց համայն Եգիպտացիների
երկիրը, եւ ամբողջ ժողովուրդը հացի համար
աղաղակ բարձրացրեց փարաւոնի առաջ:
Փարաւոնն ասաց բոլոր եգիպտացիներին.
«Գնացէք Յովսէփի մօտ, եւ ինչ որ ասի նա
ձեզ, կատարեցէք»: 56 Սով էր ամբողջ երկրում:
Յովսէփը բացեց ցորենի բոլոր շտեմարանները
եւ ցորեն էր վաճառում բոլոր եգիպտացիներին:
Սովը սաստկացաւ Եգիպտացիների երկրում:
57 Եւ բոլոր երկրներից գալիս էին Եգիպտոս՝
Յովսէփից հաց գնելու, որովհետեւ սովը
սաստկանում էր ամբողջ աշխարհում:

42 Յակոբը իմանալով, որ ցորենի վաճառք
կայ Եգիպտացիների երկրում, ասում
է իր որդիներին. «Ինչո՞ւ էք յապաղում: 2
Իմացել եմ, որ Եգիպտոսում ցորեն կայ:
Գնացէք այնտեղ եւ մեզ համար մի քիչ պարէն
գնեցէք, որ ապրենք, սովամահ չլինենք»: 3
Յովսէփի տասը եղբայրները իջան Եգիպտոսից
ցորեն գնելու: 4 Յակոբը Յովսէփի եղբայր
Բենիամինին չթողեց, որ գնայ իր եղբայրների
հետ, որովհետեւ ասում էր, թէ՝ «Գուցէ նա
կը հիւանդանայ»: 5 Իսրայէլի որդիներն այլ
ճանապարհորդների հետ եկան ցորեն գնելու,
քանի որ Քանանացիների երկրում սով էր:
6 Յովսէփը երկրի իշխանն էր, ուստի ինքն
էր ցորեն վաճառում երկրի ողջ ժողովրդին:
Յովսէփի եղբայրները, գալով, գլուխները
խոնարհեցին մինչեւ գետին: 7 Երբ Յովսէփը
տեսաւ իր եղբայրներին, ճանաչեց նրանց, բայց
օտար ձեւացրեց իրեն, խստագոյնս խօսեց
նրանց հետ եւ ասաց. «Որտեղից էք գալիս»:
Նրանք պատասխանեցին. «Քանանացիների
երկրից. եկել ենք պարէն գնելու»: 8 Յովսէփը
ճանաչեց իր եղբայրներին, բայց նրանք
չճանաչեցին իրեն: 9 Յովսէփը յիշեց իր տեսած
երազները եւ ասաց նրանց. «Դուք լրտեսներ էք
եւ եկել էք երկիրը հետախուզելու»: 10 Նրանք
ասացին. «Ո՛չ, տէր: Մենք՝ քո ծառաները, եկել
ենք ցորեն գնելու: 11 Մենք ամէնքս մի մարդու
զաւակներ ենք: Խաղաղասէր մարդիկ ենք
մենք, քո ծառաները լրտեսներ չեն»: 12 Յովսէփն
ասաց նրանց. «Ո՛չ, դուք եկել էք երկիրը
հետախուզելու»: 13 Նրանք պատասխանեցին.
«Մենք՝ քո ծառաները, տասներկու եղբայրներ
էինք, Քանանացիների երկրում մի մարդու
որդիներ: Այս պահին մեր կրտսեր եղբայրն
իր հօր մօտ է, իսկ միւսն այլեւս չկայ»: 14
Յովսէփն ասաց նրանց. «Ահա թէ ինչպիսի
փորձի պիտի ենթարկուէք. հէնց դրա համար
ասացի ձեզ՝ դուք լրտեսներ էք: 15 Երդւում եմ
փարաւոնի արեւով, որ այստեղից դուրս չէք
գայ, քանի ձեր կրտսեր եղբայրն այստեղ չի
եկել: 16 Արդ, ձեզնից մէկին ուղարկեցէք, որ
այստեղ բերի ձեր եղբօրը, իսկ դուք կը մնաք
արգելարանում, մինչեւ որ պարզուի, թէ ճիշտ
էք ասում, թէ՞ ոչ: Հակառակ դէպքում, երդւում
եմ փարաւոնի արեւով, որ դուք լրտեսներ
էք»: 17 Եւ երեք օր նրանց բանտարկեց:
18 Յովսէփը երրորդ օրն ասաց նրանց.
«Այսպէս արէք, որպէսզի փրկուէք. ես ինքս էլ
աստուածավախ մարդ եմ: 19 Եթէ խաղաղասէր
մարդիկ էք, ձեր եղբայրներից մէկն այստեղ՝
բանտում կը մնայ, իսկ մնացածներդ կը
տանէք ձեր գնած ցորենը: 20 Ձեր կրտսեր
եղբօրն ինձ մօտ կը բերէք, որ հաւատամ
ձեր ասածներին, ապա թէ ոչ՝ մահուան
կը դատապարտուէք»: 21 Նրանք այդպէս
էլ արեցին: Նրանք՝ եղբայրները, միմեանց
ասացին. «Այո՛, մենք մեր եղբօր նկատմամբ
մեղաւոր ենք, որովհետեւ անտեսեցինք նրա
հոգու մղձաւանջը, երբ նա մեզ աղաչում էր, իսկ
մենք նրան չլսեցինք: Դրա համար էլ մեր գլխին
է իջնում այս պատուհասը»: 22 Պատասխան
տուեց Ռուբէնն ու ասաց նրանց. «Ես ձեզ
չասացի, թէ՝ «Մեղք մի՛ գործէք պատանու
դէմ», իսկ դուք ինձ չլսեցիք: Հիմա նրա արեան
գինն է պահանջւում»: 23 Նրանք չգիտէին, որ
Յովսէփը հասկանում էր նրանց, որովհետեւ
թարգմանիչ ունէր: Եւ նրանցից մեկուսանալով՝
Յովսէփը լաց եղաւ: 24 Նա դարձեալ եկաւ
նրանց մօտ եւ խօսեց նրանց հետ: Ապա
նրանցից առանձնացնելով Շմաւոնին՝ նրանց
ներկայութեամբ շղթայեց նրան: 25 Յովսէփը
հրամայեց, որ նրանց պարկերը լցնեն ցորենով,
իւրաքանչիւրի արծաթը դնեն իր պարկի մէջ եւ
ճանապարհի պաշար տան: Այդպէս էլ արեցին:
26 Նրանք բարձելով իրենց էշերը՝ գնացին
այնտեղից: 27 Նրանցից մէկը, իջեւանում իր
գրաստին կեր տալու համար բացելով իր
պարկը, տեսաւ, որ իր արծաթի քսակը դրուած

է իր պարկի բերանին: 28 Այն ժամանակ նա
ասաց իր եղբայրներին. «Դրամը վերադարձրել
են ինձ, ահա իմ պարկի մէջ է»: Նրանք
զարմացան, իրար անցան ու ասացին. «Այս
ինչ արեց մեզ Աստուած»: 29 Նրանք եկան
իրենց հայր Յակոբի մօտ, Քանանի երկիրը,
պատմեցին նրան այն ամէնը, ինչ պատահել
էր իրենց հետ, եւ ասացին. 30 «Մարդը, որ
երկրի տէրն էր, մեզ հետ շատ խիստ խօսեց
եւ մեզ, իբրեւ այդ երկրի լրտեսներ, բանտ
նետեց: 31 Մենք նրան ասացինք. «Մենք
խաղաղասէր մարդիկ ենք, լրտեսներ չենք:
32 Մենք տասներկու եղբայրներ ենք՝ մեր
հօր որդիները: Մէկը չկայ, իսկ կրտսերն այս
պահին մեր հօր մօտ է՝ Քանանացիների
երկրում»: 33 Երկրի տէրը մեզ ասաց. «Ձեր
խաղաղասէր լինելը սրանով կ'իմանամ, եթէ
ձեր մի եղբօրն այստեղ՝ ինձ մօտ թողնէք, ձեր
գնած ցորենը վերցնէք տանէք ձեր տուն 34
եւ ձեր կրտսեր եղբօրը բերէք ինձ մօտ: Այն
ժամանակ ես կ'իմանամ, որ դուք լրտեսներ չէք,
այլ խաղաղասէր մարդիկ էք, եւ ձեր այս եղբօրն
էլ կը վերադարձնեմ ձեզ, եւ դուք այս երկրում
առեւտուր կ'անէք»: 35 Երբ նրանք դատարկում
էին իրենց պարկերը, իւրաքանչիւրի արծաթի
քսակը իր պարկում էր: Եւ երբ նրանք տեսան
իրենց արծաթի քսակները, իրենք եւ իրենց
հայրը խիստ վախեցան: 36 Նրանց հայրը՝
Յակոբը, ասաց նրանց. «Ինձ անզաւակ էք
թողնում: Յովսէփը չկայ, Շմաւոնը չկայ, հիմա էլ
Բենիամինին էք վերցնելու: Այս բոլորը իմ գլխին
են թափւում»: 37 Ռուբէնը, դիմելով հօրը, ասաց.
«Դու իմ երկու որդիներին կը սպանես, եթէ
նրան չվերադարձնեմ քեզ: Դու Բենիամինին
վստահիր ինձ, եւ ես նրան կը վերադարձնեմ
քեզ»: 38 Նա ասաց. «Իմ որդին ձեզ հետ չի իջնի,
որովհետեւ սրա եղբայրը մեռաւ, եւ միայն սա
է մնացել: Եթէ սա հիւանդանայ ձեր գնացած
ճանապարհին, ապա դուք ինձ վշտով այս ծեր
հասակում գերեզման կ'իջեցնէք»: (Sheol h7585)

43 Սովը աւելի ու աւելի էր սաստկանում
երկրում: 2 Երբ կերան-սպառեցին
Եգիպտացիների երկրից բերած ցորենը, հայրն
ասաց նրանց. «Դարձեալ գնացէք եւ մի քիչ
պարէն գնեցէք»: 3 Յուդան, դիմելով նրան,
ասաց. «Մարդը մեզ կտրուկ ու յստակ ասաց.
«Իմ աչքին չերեւաք, եթէ ձեր կրտսեր եղբայրը
ձեզ հետ չլինի»: 4 Արդ, եթէ թողնես, որ մեր
եղբայրը գայ մեզ հետ, կը գնանք եւ պարէն
կը գնենք, 5 իսկ եթէ մեր եղբօրը մեզ հետ
չթողնես, չենք գնայ, որովհետեւ այդ մարդը
մեզ հետ խօսեց ու ասաց. «Իմ աչքին չերեւաք,
եթէ ձեր կրտսեր եղբայրը ձեզ հետ չլինի»: 6
Իսրայէլն ասաց. «Այդ ինչ փորձանք բերեցիք
իմ գլխին, ինչո՞ւ յայտնեցիք այդ մարդուն, թէ
եղբայր ունէք»: 7 Նրանք ասացին. «Այդ մարդը
հարցուփորձ արեց մեր եւ մեր ընտանիքի
մասին, թէ՝ «Տակաւին կենդանի՞ է ձեր հայրը»,
թէ՝ «Եղբայր ունէ՞ք»: Եւ մենք յայտնեցինք
նրան ըստ նրա հարցերի: Ինչ իմանայինք,
թէ ասելու է մեզ. «Բերէ՞ք ձեր եղբօրը»: 8
Յուդան ասաց իր հայր Իսրայէլին. «Թո՛յլ տուր,
որ պատանին գայ ինձ հետ, վեր կենանք
գնանք, որպէսզի եւ մենք, եւ դու, եւ մեր
ընտանիքի անդամները ապրենք, սովամահ
չլինենք: 9 Ես նրա համար պատասխանատու
եմ. ինձնի՛ց կը պահանջես նրան: Եթէ նրան
յետ չբերեմ ու քո առաջ չկանգնեցնեմ, թող
մեղաւոր լինեմ իմ ամբողջ կեանքում: 10
Որովհետեւ եթէ չդանդաղէինք, ապա երկու
անգամ գնացած-եկած կը լինէինք»: 11 Իրենց
հայր Իսրայէլն ասաց նրանց. «Ճիշտ էք ասում:
Այդպէս էլ արէք: Մեր երկրի բարիքներով
լցրէք ձեր ամանները, այդ մարդուն իբրեւ
նուէր տարէք կնդրուկ, մեղր, խունկ, խէժ,
բեւեկն եւ ընկոյզ: 12 Կրկնակի արծաթ վերցրէք
ձեզ հետ, ինչպէս նաեւ այն արծաթը, որ ձեր
պարկերի մէջ յետ բերեցիք, տարէք ձեզ հետ,
գուցէ դա սխալմունք էր: 13 Վերցրէք նաեւ
ձեր եղբօրն ու գնացէք այդ մարդու մօտ:
Իմ Աստուածը թող այնպէս անի, որ շնորհ
գտնէք այդ մարդու մօտ, եւ նա կ'արձակի
ձեզ հետ ձեր միւս եղբօրն ու Բենիամինին: 14
Բայց ես ինչպէս անզաւակացայ, այնպէս էլ
անզաւակ մնացի»: 15 Եւ մարդիկ, առնելով
նուէրներ ու կրկնակի արծաթ, Բենիամինի
հետ գնացին իջան Եգիպտոս եւ ներկայացան
Յովսէփին: 16 Երբ Յովսէփը տեսաւ նրանց
եւ իր եղբայր Բենիամինին՝ ասաց պալատի
կառավարիչին. «Այս մարդկանց տուն տար,
անասուն մորթի՛ր եւ ճաշ պատրաստի՛ր,

որովհետեւ այս մարդիկ կէսօրին ինձ հետ են
ճաշելու»: 17 Մարդն արեց այնպէս, ինչպէս ասել
էր Յովսէփը, եւ մարդկանց տարաւ Յովսէփի
տունը: 18 Այս մարդիկ տեսնելով, որ իրենց
տարան Յովսէփի տունը, ասացին. «Նախորդ
անգամ մեր պարկերում մեզ վերադարձուած
արծաթի պատճառով է, որ մեզ բերեցին
այստեղ, որպէսզի մեզ խուզարկեն: Նրանք
մեզ վրայ կը յարձակուեն, մեզ կը ստրկացնեն
եւ կը տիրանան մեր էշերին»: 19 Մօտենալով
Յովսէփի պալատի կառավարիչին՝ նրանք
դռան մօտ ասացին նրան. 20 «Աղաչում ենք
քեզ, տէր, լսիր մեզ: Երբ առաջին անգամ եկանք
պարէն գնելու 21 եւ վերադառնալիս իջեւան
հասանք, բացելով մեր պարկերը՝ տեսանք, որ
իւրաքանչիւրիս արծաթը իր պարկի մէջ է: Արդ,
արծաթը նոյն կշռով յետ ենք բերել, ահա այն
մեր ձեռքին է: 22 Ուրիշ արծաթ էլ ենք բերել մեզ
հետ, որ պարէն գնենք: Մենք չգիտենք, թէ ով է
արծաթը դրել մեր պարկերի մէջ»: 23 Նա ասաց
նրանց. «Խաղաղութիւն ընդ ձեզ, մի՛ վախեցէք:
Ձեր եւ ձեր հայրերի Աստուածն է դրել գանձերը
ձեր պարկերի մէջ, իսկ ես արդէն ստացել եմ
ձեր արծաթը եւ գոհացել եմ»: Եւ նա բանտից
հանեց ու նրանց մօտ բերեց Շմաւոնին: 24
Մարդը նրանց տարաւ ներս՝ Յովսէփի տունը:
Ջուր բերեցին, որ նրանք լուանան իրենց
ոտքերը, եւ նա նրանց գրաստներին կեր տուեց:
25 Նրանք պատրաստեցին ընծաները, երբ
Յովսէփը դեռ չէր եկել կէսօրին, որովհետեւ լսել
էին, որ այնտեղ է ճաշելու: 26 Յովսէփը տուն
մտաւ, եւ նրանք այդ տանը նրան մատուցեցին
իրենց ձեռքերում բռնած ընծաները եւ գլուխ
խոնարհեցին նրան մինչեւ գետին: 27 Յովսէփը,
դիմելով նրանց, հարցրեց. «Ինչպէ՞ս էք, ողջ-
առո՞ղջ է ձեր ծերունի հայրը, որի մասին
ասել էիք, թէ տակաւին կենդանի է»: 28
Նրանք պատասխանեցին. «Ողջ-առողջ է քեզ
ծառայ մեր հայրը, տակաւին կենդանի է»:
Նա ասաց. «Այդ մարդն օրհնեալ է Աստծուց»:
Եւ նրանք խոնարհուելով գլուխ տուեցին
նրան: 29 Յովսէփը բարձրացրեց իր աչքերը եւ,
տեսնելով իր համամայր եղբայր Բենիամինին,
հարցրեց. «Սա՞ է ձեր կրտսեր եղբայրը, որի
մասին ասել էիք, թէ կը բերէք ինձ մօտ»: Եւ
ասաց. «Աստուած թող ողորմի քեզ, որդեակ»:
30 Յուզուեց Յովսէփը, իր եղբօր համար
ճմլուեց սիրտը եւ ուզում էր լաց լինել: Եւ,
մտնելով իր սենեակը, նա լաց եղաւ: 31 Յետոյ
նա լուաց երեսը, դուրս եկաւ եւ, զսպելով
իրեն, ասաց. «Ճաշ մատուցէք»: 32 Քանի որ
եգիպտացիները զզւում էին եբրայեցիներից
եւ նրանց հետ սեղան չէին նստում, ուստի
նրան եւ նրանցից իւրաքանչիւրին, ինչպէս
նաեւ նրա հետ ճաշող եգիպտացիներից
իւրաքանչիւրին ճաշ մատուցեցին առանձին-
առանձին: 33 Նրա դիմաց նստեց անդրանիկը՝
ըստ իր աւագութեան, իսկ կրտսերը՝ ըստ
իր կրտսերութեան: Եւ մարդիկ զարմացել
էին իւրաքանչիւրն իր եղբօր համար: 34
Նրանք Յովսէփից ստացան իրենց ճաշի
բաժինը, եւ Բենիամինի բաժինը բոլորի բաժնի
հնգապատիկը դարձաւ: Նրանք նրա հետ
խմեցին ու գինովցան:

44 Յովսէփն իր պալատի կառավարչին
հրաման տուեց եւ ասաց. «Այդ մարդկանց
պարկերը լցրէք պարէնով այնքան, որքան
կարող են տանել, եւ իւրաքանչիւրի արծաթը
դրէք իր պարկի բերանին: 2 Իմ արծաթէ
սկիհը դրէք կրտսեր եղբօր պարկի մէջ: Այնտեղ
դրէք նաեւ նրա ցորենի գինը»: Եւ արուեց
ըստ Յովսէփի ասածի: 3 Առաւօտեան թոյլ
տուեցին, որ նրանք գնան իրենց էշերով: 4 Երբ
նրանք քաղաքից դուրս ելան, բայց դեռ հեռու
չէին գնացել, Յովսէփն ասաց իր պալատի
կառավարիչին. «Վեր կաց, հետապնդիր այդ
մարդկանց, հասիր նրանց ու ասա՛. «Ինչո՞ւ
էք լաւութեան դիմաց վատութիւն անում:
5 Ինչո՞ւ գողացաք արծաթէ սկիհը: Չէ՞ որ
դրանով էր խմում իմ տէրը եւ դրանով էր
գուշակութիւն անում: Արդ, ձեր արածը չար
գործ է»: 6 Երբ նա հասաւ նրանց, այդպէս
էլ ասաց: 7 Նրանք պատասխանեցին նրան.
«Ինչո՞ւ է տէրը այդպիսի բաներ ասում: Քա՛ւ
լիցի, որ քո ծառաները նման բան արած լինեն:
8 Եթէ մեր պարկերում գտնուած արծաթը
Քանանացիների երկրից մենք վերադարձրել
ենք ձեզ, էլ ինչո՞ւ քո տիրոջ տնից արծաթ կամ
ոսկի պիտի գողանայինք: 9 Արդ, քո ծառաներից
ում մօտ որ գտնուի սկիհը, թող մահուան
դատապարտուի, իսկ մենք՝ մնացածներս,
լինենք մեր տիրոջ ստրուկները»: 10 Նա ասաց.

«Թող լինի այնպէս, ինչպէս ասացիք. ում մօտ
որ գտնուի սկիհը, թող նա դառնայ իմ ստրուկը,
իսկ մնացածներդ համարուէք անպարտ»: 11
Եւ նրանցից իւրաքանչիւրն շտապ իջեցնելով
իր բեռը՝ բացեց իր պարկը: 12 Կառավարիչը,
աւագից սկսած մինչեւ կրտսերը, խուզարկեց
եւ սկիհը գտաւ Բենիամինի պարկի մէջ: 13
Նրանք պատառոտեցին իրենց զգեստները,
եւ իւրաքանչիւրն իր բեռը բարձելով իր էշի
վրայ՝ վերադարձաւ քաղաք: 14 Յուդան ու իր
եղբայրները ներկայացան Յովսէփին, երբ նա
դեռ տանն էր, եւ նրա առաջ երեսի վրայ ընկան
գետին: 15 Յովսէփն ասաց նրանց. «Այս ինչ է
ձեր արածը, մի՞թէ չգիտէք, որ այնպիսի մի մարդ,
ինչպիսին ես եմ, գուշակելու կարողութիւն
ունի»: 16 Յուդան ասաց. «Ի՞նչ պատասխան
տանք մեր տիրոջը, ի՞նչ ասենք կամ ինչպէ՞ս
արդարանանք: Աստուած բռնեց քո ծառաների
գործած յանցանքը: Արդ, ահա մեր տիրոջ
ստրուկներն ենք ե՛ւ մենք, ե՛ւ նա, ում մօտ
գտնուեց սկիհը»: 17 Նա ասաց. «Քա՛ւ լիցի, ես
այդպիսի բան չեմ անի: Այն մարդը, որի մօտ
գտնուել է սկիհը, նա՛ թող լինի իմ ստրուկը,
իսկ դուք ողջ ու անվնաս գնացէք ձեր հօր
մօտ»: 18 Յուդան, մօտենալով նրան, ասաց.
«Աղաչում եմ, տէ՛ր, թո՛յլ տուր, որ քո ծառան մի
բան ասի քո առաջ: Մի՛ բարկացիր քո ծառայի
վրայ, որովհետեւ փարաւոնից յետոյ դո՛ւ ես:
19 Տէ՛ր, դու հարցրեցիր քո ծառաներին եւ
ասացիր, թէ՝ «Հայր կամ եղբայր ունէ՞ք»: 20 Եւ
մենք պատասխանեցինք մեր տիրոջը. «Ունենք
տարիքն առած մի հայր եւ մի կրտսեր եղբայր,
որ նա ունեցել է ծեր տարիքում: Սրա եղբայրը
մեռել է, եւ սա մնացել է իր մօր միակ որդին, եւ
հայրը սիրում է նրան»: 21 Դու քո ծառաներին
ասացիր. «Նրան բերէ՛ք ինձ մօտ, եւ ես կը հոգամ
նրա մասին«: 22 Մենք ասացինք մեր տիրոջը.
«Երեխան չի կարող բաժանուել իր հօրից,
որովհետեւ եթէ բաժանուի իր հօրից, հայրը
կը մեռնի»: 23 Դու ասացիր քո ծառաներին.
«Եթէ ձեր կրտսեր եղբայրը ձեզ հետ չիջնի,
չհամարձակուէք երեւալ իմ աչքին»: 24 Երբ
մենք գնացինք քո ծառայի՝ մեր հօր մօտ եւ
յայտնեցինք նրան մեր տիրոջ խօսքերը, 25
մեր հայրն ասաց. «Նորից գնացէ՛ք եւ մի քիչ
պարէն գնեցէ՛ք»: 26 Մենք ասացինք. «Չենք
կարող այնտեղ իջնել, եթէ մեր կրտսեր եղբայրը
մեզ հետ չիջնի: Մենք միայն այդ պայմանով
կ'իջնենք: Եթէ մեր կրտսեր եղբայրը մեզ հետ
չլինի, ապա այդ մարդուն ներկայանալ չենք
կարող»: 27 Քո ծառան՝ մեր հայրը, մեզ ասաց.
«Դուք ինքներդ էլ գիտէք, որ իմ կին Ռաքէլն
ինձ համար երկու որդի ծնեց: 28 Մէկը տնից
հեռացաւ, եւ դուք ասացիք, թէ նա գազանի
բաժին դարձաւ: Նրան այլեւս չեմ տեսել մինչեւ
հիմա: 29 Արդ, եթէ սրան էլ տանէք իմ մօտից, եւ
ճանապարհին նա հիւանդանայ, ապա դուք
ինձ վշտով այս ծեր հասակում գերեզման
կ'իջեցնէք»: (Sheol h7585) 30 Արդ, եթէ մենք գնանք
քո ծառայի՝ մեր հօր մօտ, եւ պատանին մեզ
հետ չլինի, ապա մեր հօր կեանքը կախուած
կը լինի սրա կեանքից: 31 Այնպէս որ, եթէ
նա այդ երեխային մեզ հետ չտեսնի, կը
մեռնի, եւ մենք՝ քո ծառաները, քո ծառային՝
մեր հօրը, ծեր հասակում խոցուած սրտով
գերեզման կ'իջեցնենք: (Sheol h7585) 32 Ես՝ քո
ծառան, այդ մանկանն իր հօրից ստացել եմ իմ
երաշխաւորութեամբ: Ես ասել եմ. «Եթէ նրան
չվերադարձնեմ ու չներկայացնեմ քեզ, ապա
իմ ամբողջ կեանքում թող յանցաւոր լինեմ
հօրս առաջ»: 33 Արդ, այս մանկան փոխարէն
ես՝ քո ծառան, լինեմ իմ տիրոջ ստրուկը, իսկ
պատանին թող գնայ իր եղբայրների հետ:
34 Որովհետեւ ինչպէ՞ս կարող եմ իմ հօրը
ներկայանալ, եթէ այս պատանին մեզ հետ
չլինի: Թող ես չտեսնեմ այն դժբախտութիւնը,
որ հօրս է վիճակուելու»:

45 Յովսէփը չկարողացաւ իրեն զսպել իր
շուրջը գտնուող բոլոր եգիպտացիների
ներկայութեամբ եւ ասաց. «Բոլորին դո՛ւրս
հանէք»: Երբ նրանցից ոչ ոք չմնաց նրա
մօտ, նա եղբայրներին յայտնեց իր ով լինելը:
2 Նա բարձրաձայն լաց եղաւ այնպէս, որ
դա լսեցին եգիպտացիները, եւ եղելութիւնը
յայտնի դարձաւ փարաւոնի արքունիքում:
3 Յովսէփն ասաց իր եղբայրներին. «Ես
Յովսէփն եմ: Իրօք, դեռ կենդանի՞ է իմ հայրը»:
Նրա եղբայրները չէին կարողանում նրան
պատասխանել, որովհետեւ տակնուվրայ եղան
նրա ներկայութիւնից: 4 Յովսէփն ասաց
եղբայրներին. «Մօտեցէ՛ք ինձ»: Նրանք մօտ
գնացին: Յովսէփն ասաց. «Ես ձեր եղբայր

Յովսէփն եմ, որին դուք վաճառեցիք, որ
Եգիպտոս տանեն: 5 Բայց դուք մի՛ տրտմէք, մի՛
նեղուէք, որ ինձ վաճառել էք այստեղ բերելու
համար, որովհետեւ Աստուած ձեզ փրկելու
համար է ուղարկել ինձ այստեղ ձեզնից առաջ:
6 Հիմա երկրի վրայ եղած սովի երկրորդ տարին
է, եւ հինգ տարի եւս կայ, որ ո՛չ վար է լինելու, ո՛չ
հունձ: 7 Աստուած ձեզնից առաջ ինձ ուղարկել
է այստեղ, որ երկրի վրայ պահպանի ձեր
սերնդին եւ կերակրի ձեզ՝ մնացածներիդ մեծ
մասին: 8 Արդ, ոչ թէ դուք էք ինձ ուղարկել
այստեղ, այլ՝ Աստուած: Նա ինձ դարձրեց
փարաւոնի գործերի վերակացու, նրա ողջ
տան տէրը եւ համայն Եգիպտացիների երկրի
իշխանը: 9 Արդ, շտապ գնացէ՛ք իմ հօր մօտ
եւ ասացէ՛ք նրան. «Այսպէս է ասում քո որդի
Յովսէփը. Աստուած ինձ ողջ Եգիպտացիների
երկրի տէր է դարձրել: Արի իջի՛ր ինձ մօտ եւ
մի՛ դանդաղիր: 10 Դու կը բնակուես Գեսեմ
երկրում՝ Արաբիայում եւ մօտ կը լինես ինձ,
դու, քո որդիները, քո որդիների որդիները
քո ոչխարներով ու արջառներով, ամբողջ
ունեցուածքով: Ես քեզ կը կերակրեմ այստեղ,
11 որովհետեւ դեռ հինգ տարի եւս սով է լինելու,
որպէսզի չկոտորուէք դու, քո որդիները, եւ
չոչնչանայ քո ամբողջ ունեցուածքը: 12 Ահա
դուք եւ Բենիամինը ձեր սեփական աչքերով
տեսնում էք, որ անձամբ ես եմ խօսում ձեզ
հետ»: 13 Իմ հօրը պատմեցէ՛ք այն փառքի
մասին, որին ես հասել եմ Եգիպտոսում, նաեւ
այն մասին, ինչ տեսել էք: Իմ հօրը շտապ
բերէ՛ք այստեղ»: 14 Եւ նա փաթաթուեց իր
եղբայր Բենիամինի պարանոցին ու լաց եղաւ.
Բենիամինն էլ լաց եղաւ նրա պարանոցին
փաթաթուած: 15 Յովսէփը համբուրեց նաեւ իր
բոլոր եղբայրներին եւ գրկախառնուած լաց
եղաւ: Դրանից յետոյ միայն իր եղբայրները
խօսեցին նրա հետ: 16 Լուրը հասաւ
փարաւոնի պալատ. ասացին. «Յովսէփի
եղբայրներն են եկել»: Ուրախացան փարաւոնն
ու նրա պաշտօնեաները: 17 Փարաւոնն
ասաց Յովսէփին. «Քո եղբայրներին ասա՛
«Այսպէ՛ս արէք. լցրէ՛ք ձեր պարկերը, գնացէ՛ք
Քանանացիների երկիրը 18 եւ, վերցնելով
ձեր հօրն ու ձեր ունեցուածքը, եկէ՛ք ինձ
մօտ: Ես ձեզ կը տամ Եգիպտոսի բոլոր
բարիքներից, եւ դուք կը վայելէք երկրի
սերուցքը»: 19 Դու այսպիսի կարգադրութիւն
կ'անես. «Եգիպտացիների երկրից առէ՛ք սայլեր
ձեր մանուկների ու կանանց համար եւ
ձեր հօրը վերցնելով՝ բերէ՛ք այստեղ: 20
Ձեր աչքերը թող ագահութեամբ չնայեն
ձեր ունեցուածքի վրայ, որովհետեւ ողջ
Եգիպտացիների երկրի բարիքները ձերն են
լինելու»: 21 Այդպէս էլ արեցին Իսրայէլի
որդիները: Յովսէփը փարաւոն արքայի
կարգադրութեան համաձայն՝ նրանց տուեց
սայլեր ու ճանապարհի պաշար: 22 Նա
բոլորին երկուական պատմուճան տուեց, իսկ
Բենիամինին տուեց երեք հարիւր դահեկան եւ
հինգ պատմուճան՝ փոխնիփոխ հագնելու: 23
Նոյնպէս եւ, հօրը տանելու համար, նա տուեց
տասը էշի վրայ բեռնուած Եգիպտոսի բոլոր
բարիքներից, պարէնով բեռնաւորուած տասը
ջորի, նաեւ՝ հօր համար ճանապարհի պաշար:
24 Նա ճանապարհեց իր եղբայրներին, եւ սրանք
գնացին: Նա նրանց ասաց. «Ճանապարհին
չվիճէք»: 25 Նրանք Եգիպտոսից ելան-գնացին
Քանանացիների երկիրը, իրենց հօր՝ Յակոբի
մօտ: 26 Պատմեցին նրան եւ ասացին. «Քո որդի
Յովսէփը կենդանի է, նա ողջ Եգիպտացիների
երկրի իշխանն է»: Յակոբը զարմացաւ,
որովհետեւ չէր հաւատում նրանց: 27 Նրանք
իրենց հօրը հաղորդեցին այն ամէնը, ինչ ասել
էր Յովսէփը: Նրանց հայր Յակոբը, տեսնելով
այն սայլերը, որ Յովսէփն էր ուղարկել՝
իրեն տանելու համար, վերակենդանացաւ: 28
Իսրայէլն ասաց. «Բաւ է ինձ, որ իրօք տակաւին
կենդանի է իմ որդի Յովսէփը: Քանի ողջ եմ,
գնամ տեսնեմ նրան»:

46 Իսրայէլն իր ամբողջ ունեցուածքով
ճանապարհ ընկաւ եւ եկաւ Երդման
ջրհորի մօտ: Նա զոհ մատուցեց իր հայր
Իսահակի Աստծուն: 2 Գիշերը Աստուած
տեսիլքի մէջ Իսրայէլին ասաց. «Յակո՛բ,
Յակո՛բ»: Սա հարցրեց. «Դու ո՞վ ես»:
3 Նա պատասխանեց. «Ես քո հայրերի
Աստուածն եմ: Մի՛ վախեցիր Եգիպտոս
իջնելուց, որովհետեւ քեզ այնտեղ մեծ ազգ
եմ դարձնելու: 4 Ես քեզ հետ կ'իջնեմ
Եգիպտոս, եւ ինքս էլ քեզ ընդմիշտ կը հանեմ

այնտեղից: Եւ Յովսէփն իր ձեռքով կը փակի
քո աչքերը»: 5 Յակոբը Երդման ջրհորի
մօտից ելաւ, եւ Իսրայէլի որդիներն իրենց
հայր Յակոբին, կահկարասին ու կանանց
տեղաւորեցին այն սայլերի վրայ, որ Յովսէփն
էր ուղարկել՝ նրան բերելու համար: Վերցնելով
իրենց ունեցուածքն 6 ու Քանանացիների
երկրում ձեռք բերած ամէն ինչ, Եգիպտոս
մտան Յակոբն ու նրա ողջ սերունդը՝ 7
իր որդիներն ու որդիների որդիները, իր
դուստրերն ու դուստրերի դուստրերը: Նա իր
ողջ սերունդը բերեց Եգիպտոս: 8 Սրանք են
Իսրայէլի այն որդիների անունները, որոնք
Եգիպտոս մտան. այն է՝ Յակոբն ու իր
որդիները: Յակոբի անդրանիկ որդին էր
Ռուբէնը: 9 Ռուբէնի որդիներն են՝ Ենոքը,
Փալլուսը, Ասրոնն ու Քարմին: 10 Շմաւոնի
որդիներն են՝ Յամուէլը, Յամինը, Ահոդը,
Յաքինը, Սահառն ու քանանացի կնոջից
ծնուած Սաւուղը: 11 Ղեւիի որդիներն են՝
Գերսոնը, Կահաթն ու Մերարին: 12 Յուդայի
որդիներն են՝ Էրը, Օնանը, Սելոմը, Փարէսն ու
Զարան: Էրն ու Օնանը մեռան Քանանացիների
երկրում: Փարէսի որդիները եղան Ասրոմն ու
Յամուէլը: 13 Իսաքարի որդիներն են՝ Թողան,
Փուղը, Յասուբն ու Զամմը: 14 Զաբուղոնի
որդիներն են՝ Սերեդը, Ալլոնն ու Էելը: 15
Սրանք Լիայի որդիներն են, որոնց, նաեւ իր
դուստր Դինային, նա ծնեց Յակոբի համար՝
Ասորիների Միջագետքում. բոլորը՝ որդիներն
ու դուստրերը, երեսուներեք հոգի էին: 16 Գադի
որդիներն են՝ Սափոնը, Մեդիսը, Սաւնիան,
Թաւսոբամը, Այեդիսը, Արոյէլիսը եւ Արիէլիսը:
17 Ասերի որդիներն են՝ Յեմնան, Յեսուան,
Յէուլը, Բարիան եւ նրանց քոյր Սարան:
Բարիայի որդիներն են՝ Քոբորը եւ Մելքիէլը: 18
Սրանք որդիներն են Զելփայի, որին Լաբանը
տուել էր իր դուստր Լիային: Սա Յակոբի
համար ունեցաւ այս տասնվեց որդիներին: 19
Ռաքէլի՝ Յակոբի կնոջ որդիներն են՝ Յովսէփն
ու Բենիամինը: 20 Եգիպտացիների երկրում
Արեգ քաղաքի քուրմ Պետրափրեսի դուստր
Ասանէթից Յովսէփն ունեցաւ իր Մանասէ ու
Եփրեմ որդիներին: Մանասէն ասորի հարճից
ունեցաւ որդիներ, որոնցից մէկն էր Մաքիրը:
Մաքիրը ծնեց Գաղաադին: Եփրեմի՝ Մանասէի
եղբօր որդիներն են՝ Սուտաղաամն ու Տաամը:
Սուտաղաամի որդին է Եդ»մը: 21 Բենիամինի
որդիներն են՝ Բաղան, Բոքորն ու Ասբեէն:
Բաղան ծնեց որդիներ՝ Գէերային, Նէեմանին,
Անաքիսին, Ռոսին, Մամփիմին ու Ոփիմինին:
Գէերան ծնեց Արադին: 22 Սրանք Ռաքէլի
որդիներն են, որոնց նա ծնեց Յակոբի համար.
բոլորը՝ տասնութ հոգի: 23 Դանի որդիներից
մէկն է Ասոմը: 24 Նեփթաղիմի որդիներն են՝
Ասիէլը, Գոնին, Ասարն ու Սիլլեմը: 25 Սրանք
որդիներն են Բալայի, որին Լաբանը տուեց
իր դուստր Ռաքէլին. Բալլան ծնեց սրանց
Յակոբի համար. բոլորը՝ եօթը հոգի: 26 Յակոբի
կողից ծնուած եւ նրա հետ Եգիպտոս մտած
բոլոր մարդկանց թիւը, չհաշուած Յակոբի
որդիների կանանց, վաթսունվեց է: 27 Յովսէփը
Եգիպտոսում ունեցաւ երկու որդի: Այսպիսով
Յակոբի ընտանիքի՝ Եգիպտոս մտած բոլոր
տղամարդկանց թիւը եօթանասունհինգ է: 28
Յակոբը իրենից առաջ Յուդային ուղարկեց
Յովսէփի մօտ, որպէսզի սա ընդառաջ գայ
նրան Քաջաց քաղաքի մօտ՝ Ռամէսի երկրում,
իսկ ինքն եկաւ Գեսեմ երկիրը: 29 Յովսէփը
լծեց իր կառքը եւ Քաջաց քաղաքի մօտ
ընդառաջ գնաց իր հայր Իսրայէլին: Երբ
Յովսէփը հանդիպեց նրան, փաթաթուեց նրա
վզին եւ հեկեկալով լաց եղաւ: 30 Իսրայէլն
ասաց Յովսէփին. «Այսուհետեւ կարող եմ
մեռնել, որովհետեւ տեսայ քո երեսը, եւ դու
տակաւին կենդանի ես»: 31 Յովսէփն ասաց իր
եղբայրներին ու իր հօր ընտանիքին. «Գնամ
յայտնեմ փարաւոնին, որ Քանանացիների
երկրում բնակուող իմ եղբայրներն ու հօրս
ընտանիքը եկել են ինձ մօտ: 32 Նրանք
խաշնարածներ են եւ իրենց անասունները,
արջառներն ու ողջ ունեցուածքը բերել են
այստեղ: 33 Արդ, եթէ փարաւոնը կանչի ձեզ
ու հարցնի, թէ՝ «Ինչ է ձեր գործը», 34 կ'ասէք,
որ «Մենք՝ քո ծառաները, մանուկ հասակից
մինչեւ այժմ խաշնարածներ ենք, մենք եւ մեր
հայրը», որպէսզի նա թոյլ տայ ձեզ բնակուել
Գեսեմ երկրում, որովհետեւ եգիպտացիները
խորշում են ոչխարների հովիւներից»:

47 Յովսէփն եկաւ եւ այդ մասին պատմեց
փարաւոնին: Նա ասաց. «Իմ հայրն
ու եղբայրները իրենց ոչխարներով ու

արջառներով, իրենց ամբողջ ունեցուածքով
եկել են Քանանացիների երկրից եւ ահա
Գեսեմում են»: 2 Նա իր եղբայրներից
հինգին հետն առնելով՝ ներկայացրեց
փարաւոնին: 3 Փարաւոնը հարցրեց Յովսէփի
եղբայրներին. «Ի՞նչ գործ էք անում»: Նրանք
պատասխանեցին փարաւոնին. «Թէ՛ մենք,
թէ՛ մեր հայրերը՝ քո ծառաները, ոչխարների
հովիւներ ենք»: 4 Նրանք ասացին փարաւոնին.
«Պանդխտութեան ենք եկել այս երկիրը,
որովհետեւ քո ծառաների ոչխարները կեր
չունեն, քանի որ Քանանացիների երկրում
սաստկացել է սովը: Արդ, թո՛յլ տուր, որ մենք՝
քո ծառաները, բնակուենք Գեսեմ երկրում»: 5
Փարաւոնը, դիմելով Յովսէփին, ասաց. «Քո
հայրն ու քո եղբայրները եկել են քեզ մօտ: 6
Ահա Եգիպտացիների երկիրը քո առջեւ է.
արգաւանդ մի շրջանում բնակեցրո՛ւ քո հօրն
ու եղբայրներին: Նրանք թող բնակուեն Գեսեմ
երկրում: Իսկ եթէ գիտես, որ նրանց մէջ կան
կարող մարդիկ, իմ ոչխարների հօտերի վրայ
վերակացու կարգի՛ր»: 7 Յովսէփն իր հայր
Յակոբին բերեց ու ներկայացրեց փարաւոնին:
Եւ Յակոբն օրհնեց փարաւոնին: 8 Փարաւոնը
հարցրեց Յակոբին. «Քանի՞ տարեկան ես»:
9 Յակոբը պատասխանեց փարաւոնին.
«Պանդխտութեան մէջ անցկացրած
տարիներիս թիւը հարիւր երեսուն է: Քիչ ու
դժուարին են եղել իմ ապրած տարիները եւ չեն
հասել իմ նախնիների պանդխտութեան մէջ
անցկացրած տարիներին»: 10 Յակոբն օրհնեց
փարաւոնին եւ հեռացաւ նրա մօտից: 11
Յովսէփը իր հօրն ու եղբայրներին բնակեցրեց
Եգիպտացիների երկրի բարեբեր մի շրջանում՝
Ռամէսի երկրում, ինչպէս հրամայել էր
փարաւոնը: 12 Յովսէփը օրապահիկ էր
տալիս իր հօրն ու եղբայրներին, իսկ իր հօր
ընտանիքի բոլոր անդամներին՝ ցորեն ըստ
շնչի: 13 Պարէնն սպառուել էր ողջ երկրում,
քանի որ սովը խիստ սաստկացել էր: Սովից
հիւծուեցին Եգիպտացիների երկիրն ու
Քանանացիների երկիրը: 14 Յովսէփը ցորեն
վաճառելով հաւաքեց Եգիպտացիների երկրի
ու Քանանացիների երկրի ողջ արծաթը, որի
դիմաց այդ երկրների մարդկանց պարէն էր
տալիս: Յովսէփը ամբողջ արծաթը տարաւ
փարաւոնի արքունիքը: 15 Արծաթն սպառուեց
Եգիպտացիների երկրից ու Քանանացիների
երկրից: Բոլոր եգիպտացիները եկան Յովսէփի
մօտ ու ասացին. «Մեզ հա՛ց տուր. ինչո՞ւ
մեռնենք քո աչքի առաջ, քանի որ արծաթը
վերջացաւ»: 16 Յովսէփն ասաց նրանց. «Եթէ
արծաթն սպառուել է, բերէ՛ք ձեր անասունները,
եւ ես ձեր անասունների փոխարէն հաց
կը տամ ձեզ»: 17 Նրանք անասունները
բերեցին Յովսէփի մօտ, իսկ Յովսէփը ձիու,
ոչխարի, արջառի եւ էշի փոխարէն նրանց
հաց էր տալիս: Նա այդ տարի նրանց բոլոր
անասունների փոխարէն նրանց կերակրեց
հացով: 18 Այդ տարին անցաւ. նրանք երկրորդ
տարին եկան Յովսէփի մօտ եւ ասացին.
«Արդեօ՞ք կորստի կը մատնուենք մեր տիրոջ
կողմից: Տէ՛ր, եթէ արծաթ կար, վերջացաւ, եթէ
ոչխարներ եւ անասուններ՝ քեզ մօտ են: Մենք
այլեւս ոչինչ չունենք մեր տիրոջը տալու, բացի
մեր անձերից ու մեր հողից: 19 Արդ, որպէսզի
քո աչքի առաջ սովամահ չլինենք, եւ երկիրն
էլ չկործանուի, ստացի՛ր մեզ եւ մեր հողը
հացի փոխարէն. մենք ու մեր հողը թող լինենք
փարաւոնի սեփականութիւն: Սերմացու
տո՛ւր, որ ցանենք, ապրենք ու չմեռնենք, եւ
երկիրն էլ չկործանուի»: 20 Եւ Յովսէփը գնեց
ողջ Եգիպտացիների երկիրը փարաւոնի
համար, որովհետեւ եգիպտացիներն իրենց
հողերը վաճառեցին փարաւոնին, քանի որ
սովը սաստիկ սպառնում էր նրանց կեանքին:
Այսպիսով երկիրը դարձաւ փարաւոնի
սեփականութիւն, 21 եւ սա Եգիպտոսի
մի ծայրից մինչեւ միւս ծայրը բնակուող
ժողովրդին դարձրեց իր ստրուկը, 22 բացի
քրմերի կալուածքներից, որովհետեւ Յովսէփը
դրանք չգնեց, քանի որ փարաւոնը քրմերին
առատօրէն պարգեւատրում էր, եւ նրանք
սնւում էին այն պարգեւներով, որ նրանց
էր տալիս փարաւոնը: Այդ է պատճառը, որ
նրանք չվաճառեցին իրենց կալուածքները:
23 Յովսէփը բոլոր եգիպտացիներին ասաց.
«Ահա ձեզ եւ ձեր հողը ես գնեցի փարաւոնի
համար: Առէ՛ք ձեր սերմացուն եւ ցանեցէ՛ք
ձեր հողերում: 24 Երբ բերքը կը ստանաք,
փարաւոնին կը տաք դրա մէկ հինգերորդ
մասը, իսկ չորս հինգերորդը թող ձեզ լինի իբրեւ

հողի սերմացու եւ սնունդ՝ ձեզ, ձեր ընտանիքի
բոլոր անդամների ու ձեր երեխաների համար»:
25 Նրանք ասացին. Մեզ փրկեցիր, մենք
արժանացանք մեր տիրոջ գթութեանը, ուստի
թող լինենք փարաւոնի ստրուկները»: 26
Յովսէփը նրանց համար օրէնք սահմանեց, որ
մինչեւ այսօր էլ գործում է Եգիպտացիների
երկրում. բերքի մէկ հինգերորդ մասը տուրք
տալ փարաւոնին, բացի քրմական հողերից,
որոնք փարաւոնին չէին պատկանում: 27
Իսրայէլը բնակուեց Եգիպտացիների երկրում՝
Գեսեմում: Նրանք այնտեղ կալուածքներ
ստացան, խիստ աճեցին ու բազմացան: 28
Յակոբը Եգիպտացիների երկրում ապրեց
տասնեօթը տարի, եւ նա դարձաւ հարիւր
քառասունեօթը տարեկան: 29 Երբ մօտեցան
Իսրայէլի մահուան օրերը, նա կանչեց իր որդի
Յովսէփին ու ասաց նրան. «Եթէ ես շնորհ
գտայ քո առաջ, ապա ձեռքդ դիր իմ զիստի
տակ ու խոստացիր, որ իմ նկատմամբ արդար
եւ ողորմած կը լինես եւ ինձ Եգիպտոսում չես
թաղի. 30 երբ միանամ իմ նախնիներին, ինձ
թող տանեն Եգիպտոսից ու թաղեն նրանց
գերեզմանում»: Յովսէփն ասաց. «Կ'անեմ
ինչպէս ասացիր»: 31 Յակոբն ասաց. «Երդուիր
ինձ»: Եւ նա երդուեց նրան, մինչ Իսրայէլը
խոնարհուեց նրա գաւազանի գլխի վրայ:

48 Այս դէպքերից յետոյ Յովսէփին յայտնեցին,
թէ՝ «Քո հայր Յակոբը հիւանդ է»:
Յովսէփը վերցնելով իր երկու որդիներին՝
Մանասէին ու Եփրեմին, եկաւ Յակոբի մօտ:
Այդ մասին Յակոբին տեղեակ պահեցին՝
ասելով. 2 «Ահա քո որդի Յովսէփը քեզ
մօտ է գալիս»: Իսրայէլն ուժերը հաւաքեց
ու նստեց անկողնում: 3 Յակոբն ասաց
Յովսէփին. «Իմ Աստուածն ինձ երեւաց
Լուզում՝ Քանանացիների երկրում, օրհնեց
ինձ 4 ու ասաց. «Ահա ես կ'աճեցնեմ ու կը
բազմացնեմ քեզ, բազում ազգերի նախահայր
կը դարձնեմ: Այս երկիրը քեզ կը տամ իբրեւ
յաւիտենական ժառանգութիւն»: 5 Արդ, մինչեւ
իմ Եգիպտոս գալը Եգիպտոսում ծնուած քո
երկու որդիները իմն են: Եփրեմն ու Մանասէն
ինձ համար թող լինեն ինչպէս Ռուբէնն ու
Շմաւոնը, 6 իսկ միւս զաւակները, որոնց ծնունդ
կը տաս սրանցից յետոյ, թող քոնը լինեն: Նրանք
իրենց ժառանգութիւնն ստանալու համար
թող կոչուեն իրենց եղբայրների անուամբ: 7
Երբ ես գալիս էի Ասորիների Միջագետքից
ու մի ասպարէզի չափ մօտեցել էի Քաբրաթա
երկրին, Քանանացիների երկրում մեռաւ քո
մայր Ռաքէլը: Ես նրան թաղեցի ճանապարհին,
Եփրաթա չհասած. դա Բեթղեհէմն է»: 8 Երբ
Իսրայէլը տեսաւ Յովսէփի որդիներին, հարց
տուեց. «Սրանք քո ինչն են»: 9 Յովսէփը
պատասխանեց հօրը. «Իմ որդիներն են, որոնց
Աստուած պարգեւեց ինձ այստեղ»: Յակոբն
ասաց. «Նրանց բեր ինձ մօտ, որ օրհնեմ
նրանց»: 10 Իսրայէլի աչքերը ծերութեան
պատճառով տկարացել էին, նա լաւ չէր
տեսնում: Յովսէփը նրանց մօտեցրեց նրան,
Յակոբը համբուրեց նրանց ու իր գիրկն առաւ:
11 Իսրայէլն ասաց Յովսէփին. «Ահա ոչ միայն
կարօտս առայ քեզնից, այլեւ Աստուած ինձ
ցոյց տուեց նաեւ քո զաւակներին»: 12 Յովսէփը
նրանց վերցրեց նրա ծնկներից, եւ նրանք
մինչեւ գետին խոնարհուեցին նրա առաջ:
Յովսէփը առաւ իր երկու որդիներին՝ 13
Եփրեմին ունենալով իր աջ կողմում, այսինքն՝
Իսրայէլի ձախ կողմում, եւ Մանասէին իր ձախ
կողմում, այսինքն՝ Իսրայէլի աջ կողմում, ու
մօտեցրեց նրան: 14 Իսրայէլը մեկնելով իր աջ
ձեռքը՝ դրեց Եփրեմի գլխին, որ կրտսերն էր,
իսկ ձախը՝ Մանասէի գլխին եւ փոխեց ձեռքերի
տեղը, քանի որ Մանասէն էր անդրանիկը: 15
Օրհնեց նրանց եւ ասաց. «Աստուած, որին
հաճոյ եղան իմ նախնիները՝ Աբրահամն ու
Իսահակը, Աստուած, որ պահպանեց ինձ իմ
մանկութիւնից մինչեւ այսօր, 16 Հրեշտակը,
որ փրկեց ինձ ամէն տեսակ փորձանքներից,
թող օրհնի այս մանուկներին, թող սրանց
մէջ վերապրի իմ անունը եւ իմ նախնիների՝
Աբրահամի ու Իսահակի անունը, նրանք
օրհնեալ լինեն երկրի վրայ եւ շատ բազմանան»:
17 Յովսէփը տեսաւ, որ հայրն իր աջը դրել
է Եփրեմի գլխին, եւ դա ծանր թուաց նրան:
Յովսէփն ուզեց օգնել հօրը, որ նա իր ձեռքը
հանի Եփրեմի գլխի վրայից եւ դնի Մանասէի
գլխին: 18 Յովսէփն ասաց իր հօրը. «Կարգն
այդպէս չէ, հայր, որովհետեւ սա է անդրանիկը:
Քո աջը դիր սրա գլխին»: 19 Հայրը, սակայն,
այդ չկամեցաւ, այլ ասաց. «Գիտեմ, որդեակ,

գիտեմ: Սա նոյնպէս ժողովուրդ թող դառնայ,
փառաւորուի, բայց սրա կրտսեր եղբայրը
նրանից մեծ կը լինի: Նրա որդին բազում
ազգերի նախահայր կը լինի»: 20 Յակոբն
այդ օրը օրհնեց նրանց՝ ասելով. «Իսրայէլը
թող ձեր միջոցով օրհնեալ լինի: Թող ասեն.
«Աստուած քեզ հետ թող վարուի այնպէս,
ինչպէս Եփրեմի ու Մանասէի հետ»: Եւ նա
Եփրեմին աւելի առաջ դասեց, քան Մանասէին:
21 Իսրայէլն ասաց Յովսէփին. «Ահա մեռնում
եմ: Աստուած ձեզ հետ լինի եւ ձեզ վերադարձնի
ձեր նախնիների երկիրը: 22 Ես քեզ իբրեւ
սեփականութիւն տալիս եմ իմ սրով ու աղեղով
ամորհացիներից գրաւած Սիկիմը, որն աւելի
մեծ է, քան քո եղբայրների բաժինը»:

49 Յակոբը կանչեց իր որդիներին ու ասաց.
«Հաւաքուեցէք, որ ձեզ յայտնեմ այն,
ինչ պատահելու է ձեզ հետագայում: 2
Հաւաքուեցէք եւ լսեցէք, Յակոբի որդիներ,
լսեցէք ձեր հայր Իսրայէլին: 3 Ռուբէն, իմ
անդրանիկ որդի, իմ զօրութիւն ու իմ որդիների
սկիզբ. դու ինձ հետ խիստ վարուեցիր եւ
մեծ յանդգնութեամբ կշտամբեցիր ինձ: 4
Ջրի նման մի՛ եռա, քանզի մտել ես մահիճը
քո հօրու պղծել այնժամ մահիճը նրա: 5
Եղբայրներ Շմաւոնն ու Ղեւինանիրաւութիւն
գործեցին կամովին: 6 Խորհրդին նրանց
մասնակից չի լինի անձն իմ.նրանց դաւին
յօժար չէ սիրտն իմ. ցասումով իրենց մարդ
սպանեցինհաճոյքի համար ջլակոտոր արեցին
ցուլեր: 7 Անիծեալ լինի ցասումը նրանց, քանզի
յանդուգն էր. անիծուի նրանց ոխն ու մոլուցքը,
քանզի սաստիկ էր: Կը բաժանեմ ես նրանց
Յակոբի մէջ, կը ցրեմ նրանց Իսրայէլի մէջ: 8
Յուդա, քեզ կ'օրհնեն եղբայրները քո.ձեռքը
քո կ'իջնի թիկունքի վրայ թշնամիներիդ: Հօրդ
որդիներն գլուխ խոնարհեն պիտի քո առաջ: 9
Յուդա, կորիւն առիւծի, իմ շառաւիղից ելար,
որդեակ իմ, Ելար, բազմեցիր, ննջեցիր դու
որպէս առիւծ, որպէս կորիւն առիւծի: Ո՞վ
պիտի արդեօք արթնացնի նրան: 10 Յուդայից
իշխան չի պակասելու, ոչ էլ առաջնորդ՝ նրա
կողերից, մինչեւ որ գայ նա, ում պատկանում
են հանդերձեալները: Նրա՛ն են սպասում
ժողովուրդները: 11 Իր աւանակին կը կապի
որթից, իսկ որթի ոստից՝ էշի քուռակին: Իր
պատմուճանը կը լուայ գինովեւ իր հագուստը՝
խաղողի արեամբ: 12 Գինուց զուարթ են
աչքերը նրա, իսկ ատամներն սպիտակ՝ կաթից
աւելի: 13 Զաբուղոնը կը բնակուի ծովի
եզերքին, որպէս նաւերի նա նաւահանգիստու
կը տարածուի նա մինչեւ Սիդոն: 14 Իսաքարը
բարուն ցանկացաւ եւ հանգիստ ապրեց իր
տարածքներում: 15 Տեսնելով, որ հանգիստը լաւ
է, հողը՝ բարեբեր, ուսերը դրեց աշխատանքի
տակու դարձաւ բարիք ստեղծող մի մարդ:
16 Դանը կը դատի իր ժողովրդին Իսրայէլի
մէջ մէկ մարդու նման. 17 Դանը թող լինի
օձ դարանակալ ճանապարհի վրայ՝խայթելու
համար ձիու գարշապարն ու ցած գցելու
հեծեալին նրա: 18 Մնա՛լ, սպասե՛լ Տիրոջ
փրկութեան: 19 Գադն աւազակների ծուղակը
կ'ընկնիեւ ինքն էլ, սակայն, կը հետապնդի
աւազակներին: 20 Ասերի հացը առատ կը
լինի, իշխաններին էլ նա պարէն կը տայ: 21
Նեփթաղիմը բարձրուղէշ ծառ է, որ իր բազում
ճիւղերով գեղեցկութիւն է սփռում: 22 Փառքի
բարձրացած որդեակ իմ Յովսէփ, որդեակ իմ՝
դարձած դու նախանձելի, դարձի՛ր դու ինձ
մօտ, որդեակ իմ մատաղ, բանսարկուները
բամբասում էին, դատափետում քեզ: 23 Նրա
դէմ ոխով բորբոքւում էին աղեղնաւորներ: 24
Փշրուեցին զօրութեամբ աղեղները նրանց, ու
թուլացան ջլերը նրանց բազուկներիՅակոբի
հզօր Աստծու ձեռքով, 25 նրա՛ կողմից,
ով զօրացրեց Իսրայէլին՝Աստծուց քո հօր:
Եւ քեզ օգնեց Աստուածն իմ, նա օրհնեց
քեզ ի վերուստ օրհնութեամբ մի երկնային,
ամէն ինչով լի երկրի օրհնութեամբեւ օրհնեց
նաեւ ստինք ու արգանդ: 26 Քո հօր
օրհնութիւնն ու մօր օրհնութիւննառաւել
ուժեղ, քան օրհնանքը յաւերժական լեռների,
քան օրհնանքը յաւիտենական բլուրների,
իջնի թող գլխի վրայ Յովսէփի ու գլխին
նրա եղբայրների, որոնց առաջնորդեց նա: 27
Բենիամի՛ն՝ յափշտակող գայլ, առաւօտեան իր
որսն ուտող, երեկոյեան պատառ բաշխող»:
28 Այս բոլորը՝ Յակոբի որդիները, տասներկու
ցեղերն են: Սա է ահա, ինչ որ խօսեց
նրանց հայրը իրենց հետ: Նա իւրաքանչիւրին
օրհնեց իրեն արժանի օրհնութեամբ: 29 Նա
պատուիրեց նրանց՝ ասելով. «Ես գնում եմ

իմ նախնիների գիրկը: Ինձ թաղեցէք իմ
նախնիների մօտ, այն քարայրում, որ քետացի
Եփրոնի ագարակում է, այն զոյգ քարայրում,
որ այդ դաշտում է, 30 Մամբրէի կաղնու
դիմաց, Քանանացիների երկրում: Այդ քարայրը
Աբրահամը գնել էր քետացի Եփրոնից իբրեւ
սեփական շիրմավայր: 31 Այնտեղ են թաղել
Աբրահամին ու նրա կնոջը՝ Սառային: Այնտեղ
են թաղել Իսահակին ու նրա կնոջը՝ Ռեբեկային:
Այնտեղ են թաղել Լիային. 32 սա ագարակի եւ
նրա մէջ գտնուող քարայրի այն կալուածքն
է, որ գնուեց Քետի որդիներից: 33 Յակոբը
դադարեց իր որդիներին պատուիրան տալուց,
ոտքերը յետ բերեց մահիճի մէջ, մեռաւ եւ գնաց
իր նախնիների գիրկը:

50 Յովսէփն ընկնելով իր հօր երեսին՝
լաց եղաւ նրա վրայ եւ համբուրեց
նրան: 2 Յովսէփը հրամայեց դի զմռսող իր
սպասաւորներին զմռսել իր հօրը. զմռսողները
զմռսեցին Իսրայէլին: 3 Լրացան նրա
քառասուն օրերը. այդքան էր տեւում թաղելու
կարգը: Եգիպտոսը եօթանասուն օր սգաց
նրան: 4 Սգոյ օրերն անցնելուց յետոյ Յովսէփը
խօսեց փարաւոնի իշխանների հետ եւ ասաց.
«Եթէ շնորհ եմ գտել ձեր առաջ, ապա դիմեցէք
փարաւոնին եւ ասացէք, 5 որ իմ հայրը
երդուեցրել է ինձ ու ասել. «Ահա ես մեռնում
եմ: Ինձ կը թաղես այն շիրիմում, որ ես ինձ
համար փորել եմ Քանանացիների երկրում»:
Արդ, թոյլ տուր գնամ, թաղեմ իմ հօրն ու
վերադառնամ»: 6 Փարաւոնն ասաց. «Գնա՛,
թաղի՛ր քո հօրը, ինչպէս որ նա երդուեցրել
է քեզ»: 7 Յովսէփը գնաց, որ թաղի իր
հօրը: Նրա հետ գնացին նաեւ փարաւոնի
բոլոր ծառաները, նրա պալատի աւագանին,
Եգիպտացիների երկրի բոլոր աւագները, 8
Յովսէփի ամբողջ ընտանիքը, նրա եղբայրները,
նրա հօր ընտանիքի բոլոր անդամները: Իսկ
մերձաւորներին, ոչխարներին ու արջառներին
թողեցին Գեսեմ երկրում: 9 Նրա հետ գնացին
նաեւ կառքերն ու հեծելները եւ դարձան մի
հսկայ բանակ: 10 Նրանք հասան Յորդանանի
այն կողմը գտնուող Ատադի կալը եւ այնտեղ
սաստիկ ողբ ու կոծ արեցին նրա վրայ: Նա հօր
համար եօթը օր սուգ արեց: 11 Քանանացիների
երկրի բնակիչները, տեսնելով Ատադի կալում
արուած սուգը, ասացին. «Եգիպտացիները
մեծ սգի մէջ են»: Դրա համար էլ այդ վայրը
կոչուեց Եգիպտոսի Սուգ. այն Յորդանանի
միւս կողմն է: 12 Իսրայէլի որդիները նրա
դիակի հետ վարուեցին այնպէս, ինչպէս նա
էր պատուիրել իրենց. 13 վերցրին նրան
ու թաղեցին այնտեղ: Նրա որդիները նրան
տարան Քանանացիների երկիրը եւ թաղեցին
Մամբրէի կաղնու դիմաց, զոյգ քարայրում,
որ Աբրահամը գնել էր քետացի Եփրոնից
իբրեւ սեփական շիրմավայր: 14 Յովսէփը
վերադարձաւ Եգիպտոս. ինքը, իր եղբայրները
եւ իր հօրը թաղելու համար իր հետ գնացած
բոլոր մարդիկ: 15 Երբ Յովսէփի եղբայրները
տեսան, որ իրենց հայրը մահացել է, ասացին.
«Գուցէ Յովսէփը ոխ է պահել մեր դէմ եւ
վրէժ կը լուծի այն բոլոր չարիքների համար,
որ մենք պատճառեցինք նրան»: 16 Նրանք
եկան Յովսէփի մօտ ու ասացին. «Քո հայրը
երբ դեռ չէր մեռել, մեզ երդուեցրել էր 17
ու ասել. «Այսպէս կ'ասէք Յովսէփին. նրանք
չարիք գործեցին քո դէմ, բայց դու կը ներես
նրանց յանցանքներն ու մեղքերը»: Արդ, ների՛ր
քո հօր Աստծու ծառաների յանցանքները»:
Յովսէփն իրեն ասուած այս խօսքերի համար
լաց եղաւ: 18 Նրա եղբայրները գալով իր մօտ՝
ընկան նրա ոտքերն ու ասացին. «Ահա մենք քո
ծառաներն ենք»: 19 Յովսէփը նրանց ասաց. «Մի՛
վախեցէք, որովհետեւ ես էլ Աստծու մարդն
եմ: 20 Դուք մտածեցիք ինձ չարիք պատճառել,
բայց Աստուած իմ նկատմամբ բարի վարուեց,
ինչպէս որ եղաւ այսօր, որովհետեւ մարդկանց
մեծ բազմութիւն կերակրեցի ես»: 21 Նա ասաց
նրանց. «Մի՛ վախեցէք: Ես կը կերակրեմ ձեզ
եւ ձեր ընտանիքները»: Յովսէփը մխիթարեց
եւ հանգստացրեց նրանց: 22 Եւ Եգիպտոսում
բնակուեցին Յովսէփն ինքը, իր եղբայրներն ու
իր հօր ողջ գերդաստանը: Յովսէփն ապրեց
հարիւր տասը տարի: 23 Յովսէփը տեսաւ
Եփրեմի որդիների մինչեւ երրորդ սերունդը:
Մանասէի որդի Մաքիրի որդիները ծնուեցին
Յովսէփի ծնկներին: 24 Յովսէփը, դիմելով իր
եղբայրներին, ասաց. «Ահա ես մեռնում եմ:
Աստուած թող այցելի ձեզ, հանի այս երկրից ու
տանի այն երկիրը, որ Աստուած երդուել է տալ
մեր նախնիներին՝ Աբրահամին, Իսահակին ու

Յակոբին»: 25 Յովսէփը երդուեցրեց Իսրայէլի
որդիներին ու ասաց. «Այն ժամանակ, երբ
Աստուած ձեզ կ'այցելի, այստեղից կը հանէք
նաեւ իմ ոսկորները եւ կը տանէք ձեզ հետ»:
26 Յովսէփը վախճանուեց հարիւր տասը
տարեկան հասակում: Թաղեցին նրան ու
տապանի մէջ դրեցին Եգիպտոսում:

ԵԼՔ

1 Սրանք են Իսրայէլի այն որդիների
անունները, որոնք իրենց հօր հետ մտան
Եգիպտոս, իւրաքանչիւրն իր ամբողջ
ընտանիքով մտաւ. 2 Ռուբէն, Շմաւոն, Ղեւի,
Յուդա, 3 Իսաքար, Զաբուղոն եւ Բենիամին, 4
Դան եւ Նեփթաղիմ, Գադ եւ Ասեր: 5 Յակոբից
սերուած բոլոր մարդիկ եօթանասունհինգ
հոգի էին: Յովսէփը գտնուում էր Եգիպտոսում:
6 Վախճանուեց Յովսէփը. նաեւ նրա բոլոր
եղբայրներն ու ամբողջ սերունդը: 7 Իսրայէլի
որդիները, սակայն, աճեցին ու բազմացան:
Նրանք խիստ բազմացան ու հզօրացան,
որովհետեւ երկիրը նպաստում էր նրանց
բազմանալուն: 8 Գահ բարձրացաւ մի ուրիշ
թագաւոր, որը Յովսէփին չէր ճանաչում: Նա
իր ժողովրդին ասաց. 9 «Իսրայէլի որդիների
սերունդը մեծ է զօրութեամբ եւ զօրանում
է մեզնից աւելի: 10 Արդ, եկէք ինչ-որ բան
հնարենք նրանց դէմ, գուցէ աւելի բազմանան,
եւ երբ պատերազմ ծագի, նրանք միանան
թշնամիներին ու մեր դէմ կռուելով՝ դուրս
ելնեն այս երկրից»: 11 Եւ նա վերակացուներ
կարգեց նրանց վրայ, որ գործի լծելով՝
չարչարեն նրանց: Նրանք փարաւոնի համար
կառուցեցին Փիդոն, Ռամեսէ եւ Ովն անառիկ
քաղաքները: Ովնը Արեգ քաղաքն է: 12 Բայց
որքան ճնշում էին նրանց, նրանք այնքան
աւելի էին բազմանում ու անչափ հզօրանում:
13 Եգիպտացիները զզուեցնում էին Իսրայէլի
որդիներին, բռնութիւն գործադրելով նեղում
էին նրանց, տաժանակիր աշխատանքի
էին լծում, 14 նրանց կեանքը մաշում կաւի,
աղիւսաշինութեան ու դաշտային բոլոր
գործերի մէջ՝ բռնութեամբ ստիպելով նրանց,
որ ծառայեն: 15 Եգիպտացիների արքան
դիմեց եբրայեցիների մանկաբարձներին.
նրանցից մէկի անունը Սեփորա էր, իսկ
երկրորդի անունը՝ Փուա: Եւ արքան 16
ասաց. «Երբ երկունքով բռնուած եբրայեցի
կանանց մօտ գնաք ծննդաբերութեան
օգնելու, եթէ ծնուածը արու լինի, սպանեցէք
նրան, իսկ եթէ էգ լինի, ողջ թողէք»: 17
Մանկաբարձները, աստուածավախ լինելով,
չարեցին այն, ինչ եգիպտացիների արքան
հրամայել էր իրենց. նրանք ողջ էին թողնում
նաեւ արուներին: 18 Եգիպտացիների արքան
կանչեց մանկաբարձներին ու ասաց նրանց.
«Ինչո՞ւ էք այդպէս վարւում, ինչո՞ւ էք ողջ
թողնում արուներին»: 19 Մանկաբարձները
պատասխանեցին փարաւոնին. «Եբրայեցի
կանայք եգիպտացի կանանց նման չեն. նրանք
ծննդաբերում են մինչեւ որ մանկաբարձները
իրենց մօտ գան»: 20 Նրանք ծննդաբերում
էին, եւ Աստուած բարութիւն էր անում
մանկաբարձներին, ուստի ժողովուրդը խիստ
բազմանում էր ու անչափ հզօրանում: 21
Քանի որ մանկաբարձները աստուածավախ
էին, նրանք տուն-տեղ դրին: 22 Փարաւոնն
իր ամբողջ ժողովրդին հրամայելով՝ ասաց.
«Եբրայեցիներից ծնուած բոլոր արու
զաւակներին գետը նետեցէք, իսկ բոլոր աղջիկ
զաւակներին ողջ թողէք»:

2 Այնտեղ էր գտնուում Ղեւիի ցեղից մի մարդ,
որն ամուսնացաւ Ղեւիի դուստրերից մէկի
հետ: 2 Սա յղիացաւ ու ծնեց մի արու զաւակ:
Տեսնելով, որ նա գեղեցիկ է, երեք ամիս
թաքցրին նրան: 3 Երբ այլեւս չէին կարող նրան
թաքցնել, նրա մայրն առաւ եղէգից հիւսուած
մի զամբիւղ, այն ծեփեց կպրածիւթով, դրա մէջ
դրեց մանկանը եւ զամբիւղը դրեց ծանծաղուտ
մի տեղ, գետափին մօտիկ: 4 Մանկան քոյրը
հեռուից հետեւում էր՝ տեսնելու համար, թէ
ինչ կը պատահի նրան: 5 Այդ ժամանակ էր, որ
փարաւոնի դուստրն եկաւ գետում լողանալու,
իսկ նրա նաժիշտները քայլում էին գետի ափով:
Ծանծաղուտի մէջ զամբիւղ նկատելով՝ նա մի
նաժիշտ ուղարկեց, որ վերցնի այն: 6 Նա բացեց
եւ տեսաւ երեխային: Երեխան լաց էր լինում
զամբիւղում: Փարաւոնի դուստրը, խղճալով
նրան, ասաց. «Եբրայեցիների երեխաներից
է դա»: 7 Մանկան քոյրն ասաց փարաւոնի
դստերը. «Ուզո՞ւմ ես, որ եբրայեցիներից մի
դայեակ կին կանչեմ, նա թող կերակրի այդ
մանկանը»: 8 Փարաւոնի դուստրն ասաց՝
«գնա՛»: Աղջիկը գնաց ու կանչեց մանկան
մօրը: 9 Փարաւոնի դուստրը նրան ասաց.
«Վերցրո՛ւ այդ մանկանը եւ կերակրի՛ր նրան
ինձ համար: Ես կը տամ քո վարձը»: Կինը
վերցրեց մանկանը եւ կերակրեց նրան:
Երբ մանուկը մեծացաւ, կինը նրան բերեց

փարաւոնի դստեր մօտ, 10 եւ մանուկը
նրան որդեգիր դարձաւ: Նա նրան Մովսէս
կոչեց ասելով՝ ջրից եմ հանել նրան: 11 Շատ
օրեր յետոյ, երբ Մովսէսը մեծացաւ, գնաց
իր ազգակիցների՝ իսրայէլացիների մօտ,
ականատես եղաւ նրանց չարչարանքներին:
Նա նկատեց, որ մի եգիպտացի ծեծում էր իր
եբրայեցի եղբայրներից մէկին՝ մի իսրայէլացու:
12 Մովսէսն այս ու այն կողմ նայեց եւ ոչ ոքի
չտեսնելով, սպանեց եգիպտացուն եւ նրան
թաղեց աւազի տակ: 13 Յաջորդ օրը նա տեսաւ
իրար հետ կռուող երկու եբրայեցիների եւ
անիրաւութիւն անողին ասաց. «Ինչո՞ւ ես
ծեծում ընկերոջդ»: 14 Սա պատասխանեց.
«Ո՞վ է քեզ իշխան ու դատաւոր կարգել
մեզ վրայ, թէ՞ ինձ էլ ես ուզում սպանել,
ինչպէս որ երէկ սպանեցիր եգիպտացուն»:
Մովսէսը վախեցաւ՝ մտածելով, որ եղելութիւնը
յայտնի է դարձել: 15 Երբ փարաւոնը լսեց
այդ դէպքի մասին, պահանջեց, որ սպանեն
Մովսէսին: Մովսէսը փախաւ փարաւոնի
պատճառով ու բնակուեց Մադիամի երկրում:
16 Մադիամի երկիրը գալով՝ նա նստեց մի
ջրհորի մօտ: Մադիանացիների քուրմն ունէր
եօթը դուստր, որոնք արածեցնում էին իրենց
հօր ոչխարները: Նրանք եկել էին ջուր հանելու
եւ լցնելու աւազանները, որպէսզի ջրեն
իրենց հօր ոչխարները: 17 Բայց եկան ուրիշ
հովիւներ եւ աղջիկներին հեռու քշեցին:
Մովսէսը ոտքի ելաւ եւ պաշտպանեց նրանց,
ջուր հանեց ու ջրեց նրանց ոչխարները:
18 Աղջիկներն եկան իրենց հօր՝ Հռագուէլի
մօտ: Սա նրանց հարցրեց. «Ինչո՞ւ այսօր
օրը ցերեկով վերադարձաք»: 19 Նրանք
պատասխանեցին. «Մի եգիպտացի տղամարդ
մեզ փրկեց այդ հովիւների ձեռքից, ջուր հանեց
ու ջրեց մեր ոչխարները»: 20 Հայրը հարցրեց
իր դուստրերին. «Իսկ ո՞ւր է նա, ինչո՞ւ թողեցիք
այդ մարդուն: Արդ, կանչեցէ՛ք նրան, որ հաց
ուտի»: 21 Եւ Մովսէսը բնակուեց այդ մարդու
մօտ, եւ սա իր դուստր Սեփորային Մովսէսին
կնութեան տուեց: 22 Կինը յղիացաւ ու ծնեց
որդի, որին Մովսէսը Գերսամ անուանեց
ասելով՝ ես պանդուխտ եմ օտար երկրում:
23 Շատ օրեր անց մեռաւ եգիպտացիների
թագաւորը: Իսրայէլացիները, որոնք տանջւում
էին տաժանակիր աշխատանքի մէջ,
աղաղակ բարձրացրին. նրանց աղաղակը
հասաւ Աստծուն: Եւ Աստուած լսեց նրանց
հեծութիւնը, 24 յիշեց իր ուխտը, որ կապել
էր Աբրահամի, Իսահակի ու Յակոբի
հետ: 25 Աստուած իր հայեացքն ուղղեց
իսրայէլացիներին: Նա յայտնուեց նրանց:

3 Մովսէսն արածեցնում էր իր աներոջ՝
Յոթորի՝ մադիանացիների քրմի ոչխարները:
Նա ոչխարները տարաւ անապատ ու հասաւ
Աստծու լեռը՝ Քորէբ: 2 Տիրոջ հրեշտակը
երեւաց նրան մորենու միջից կրակի բոցով:
Մովսէսը տեսնում էր, որ մորենին հրով
վառւում էր, բայց չէր այրւում: 3 Մովսէսն
ինքն իրեն ասաց. «Գնամ տեսնեմ այս մեծ
տեսարանը: Ինչպէ՞ս է, որ մորենին չի այրւում»:
4 Երբ Տէրը նկատեց, որ Մովսէսը տեսնելու
համար մօտ է գնում, մորենու միջից ձայն
տուեց նրան ու ասաց. «Մովսէ՛ս, Մովսէ՛ս»:
Սա ասաց. «Ի՞նչ է»: 5 Աստուած ասաց. «Մի՛
մօտեցիր այստեղ: Կօշիկներդ հանի՛ր քո
ոտքերից, որովհետեւ այն վայրը, ուր կանգնած
ես դու, սուրբ հող է»: 6 Եւ աւելացրեց.
«Ես քո հօր Աստուածն եմ, Աբրահամի
Աստուածը, Իսահակի Աստուածը ու Յակոբի
Աստուածը»: Եւ Մովսէսը շուռ տուեց իր երեսը,
որովհետեւ վախենում էր նայել Աստծուն: 7
Տէրն ասաց Մովսէսին. «Ես ականատես եղայ
Եգիպտոսում գտնուող իմ ժողովրդի կրած
տառապանքներին, 8 լսեցի վերակացուների
պատճառով նրանց բարձրացրած աղաղակը,
տեղեակ եմ նրանց վշտերին: Ես իջայ, որ նրանց
փրկեմ եգիպտացիների ձեռքից, նրանց հանեմ
այդ երկրից, նրանց տանեմ մի լաւ ու ընդարձակ
երկիր՝ Քանանացիների, Քետացիների,
Ամորհացիների, Փերեզացիների, Խեւացիների,
Գերգեսացիների ու Յ»բուսացին»րի »րկիրը«
ուր կաթ ու մ»ղր է հոսում: 9 Արդ, ահաւասիկ
իսրայէլացիների աղաղակը հասել է ինձ.
ես տեսայ այն տառապանքները, որ նրանք
կրում են եգիպտացիների ձեռքից: 10
Արդ, արի՛ քեզ ուղարկեմ եգիպտացիների
արքայ փարաւոնի մօտ, որ իմ ժողովրդին՝
իսրայէլացիներին հանես Եգիպտացիների
երկրից»: 11 Մովսէսն ասաց Աստծուն. «Ես
ո՞վ եմ, որ գնամ եգիպտացիների արքայ

փարաւոնի մօտ եւ իսրայէլացիներին հանեմ
Եգիպտացիների երկրից»: 12 Աստուած ասաց.
«Ես քեզ հետ կը լինեմ, եւ երբ այս լերան վրայ
Աստծուն պաշտէք, այդ քեզ համար նշան կը
լինի, որ ես եմ ուղարկել քեզ, որպէսզի իմ
ժողովրդին հանես Եգիպտացիների երկրից»:
13 Մովսէսն ասաց Աստծուն. «Ես կը գնամ
իսրայէլացիների մօտ ու նրանց կ'ասեմ.
«Ձեր հայրերի Աստուածն է առաքել ինձ ձեզ
մօտ»: Եւ եթէ նրանք հարցնեն ինձ, թէ ինչ
է նրա անունը, ես ինչ պատասխան տամ
նրանց»: 14 Աստուած ասաց Մովսէսին. «Ես այն
Աստուածն եմ, որ Է»: Եւ աւելացրեց. «Այսպէս
կ'ասես իսրայէլացիներին. «Որ Է-ն առաքեց
ինձ ձեզ մօտ»: 15 Աստուած դարձեալ ասաց
Մովսէսին. «Այսպէս կ'ասես իսրայէլացիներին.
«Ձեր հայրերի Տէր Աստուածը՝ Աբրահամի
Աստուածը, Իսահակի Աստուածը եւ Յակոբի
Աստուածն է առաքել ինձ ձեզ մօտ»: Այս է
իմ յաւիտենական անունը, որ յիշատակ է
ազգից ազգ: 16 Արդ, գնա հաւաքիր իսրայէլացի
ծերերին ու նրանց ասա. «Ձեր հայրերի
Տէր Աստուածը՝ Աբրահամի Աստուածը,
Իսահակի Աստուածը եւ Յակոբի Աստուածը
երեւաց ինձ ու ասաց. «Ես այցելեցի ձեզ ու
գիտեմ, թէ ինչ բաներ պատահեցին ձեզ հետ
Եգիպտոսում: 17 Ես ասում եմ. «Ձեզ հանելու
եմ Եգիպտացիների՝ չարչարանքների երկրից
եւ տանելու եմ Քանանացիների, Քետացիների,
Ամորհացիների, Փերեզացիների,
Գերգեսացիների, Խեւացիների ու
Յեբուսացիների երկիրը, ուր կաթ ու մեղր է
հոսում»: 18 Նրանք կը լսեն քեզ: Դու իսրայէլացի
ծերերի հետ կը մտնես եգիպտացիների
արքայ փարաւոնի մօտ եւ կ'ասես նրան.
«Եբրայեցիների Տէր Աստուածը մեզ կանչում
է իր մօտ: Հիմա պիտի գնանք երեք օրուայ
ճանապարհ դէպի անապատ, որպէսզի
մեր Աստծուն զոհ մատուցենք»: 19 Ես
գիտեմ, որ եգիպտացիների արքան թոյլ չի
տայ, որ դուք գնաք, բայց հզօր մի ձեռք
կը ստիպի նրան: 20 Ես ձեռքս մեկնելով
պիտի հարուածեմ Եգիպտոսին իմ բոլոր
զարմանահրաշ գործերով, որ պիտի գործեմ
նրանց մէջ, եւ դրանից յետոյ միայն նա պիտի
ազատ արձակի ձեզ: 21 Ես եգիպտացիների
ներկայութեամբ շնորհներ եմ տալու իմ
ժողովրդին, որ երբ դուրս գաք, ձեռնունայն
դուրս չգաք: 22 Ամէն մի կին իր հարեւանից
կամ իր հարեւանութեամբ բնակուողից թող
ուզի ոսկէ ու արծաթէ անօթներ եւ զգեստներ:
Դուք կը զարդարէք ձեր տղաներին ու ձեր
աղջիկներին եւ այդպիսով կողոպտած կը լինէք
եգիպտացիներին»:

4 Պատասխան տուեց Մովսէսն ու ասաց.
«Եթէ ինձ չհաւատան, իմ ասածը չլսեն, (քանի
որ նրանք կարող են ասել, թէ՝ Աստուած քեզ
չի երեւացել), ես ինչ ասեմ նրանց»: 2 Տէրն
ասաց նրան. «Այդ ինչ է քո ձեռքին»: Սա ասաց.
«Գաւազան»: 3 Նա ասաց. «Գետին գցիր դա»:
Մովսէսը գետին գցեց գաւազանը, այն օձ
դարձաւ, եւ Մովսէսը փախաւ դրանից: 4 Տէրն
ասաց Մովսէսին. «Երկարիր ձեռքդ եւ բռնիր
դրա պոչից»: Նա երկարեց ձեռքն ու բռնեց
պոչից, եւ օձը գաւազան դարձաւ իր ձեռքում: 5
«Այդպէս կ'անես, որպէսզի քեզ հաւատան, որ
քեզ երեւացել է նրանց հայրերի Աստուածը՝
Աբրահամի Աստուածը, Իսահակի Աստուածը
եւ Յակոբի Աստուածը»: 6 Տէրը նորից ասաց
նրան. «Ձեռքդ ծոցդ դիր»: Նա ձեռքը դրեց իր
ծոցը, ապա հանեց այն իր ծոցից, եւ ձեռքը
ձեան նման սպիտակեց, ինչպէս բորոտների
մօտ է լինում: 7 Աստուած ասաց. «Ձեռքդ
ծոցդ դիր»: Նա ձեռքը դրեց իր ծոցը, յետոյ
հանեց այն իր ծոցից, եւ ձեռքը վերստացաւ
իր մարմնի նախկին գոյնը: 8 Աստուած ասաց.
«Եթէ չհաւատան քեզ եւ չունկնդրեն առաջին
նշանի ձայնին, ապա կը հաւատան քո երկրորդ
նշանին: 9 Եթէ պատահի, որ չհաւատան երկու
նշաններին էլ, չանսան քո ասածին, ապա
գետից ջուր կը վերցնես, կը թափես գետին, եւ
գետից քո առած ջուրը գետնի վրայ արիւն կը
դառնայ»: 10 Մովսէսն ասաց Տիրոջը. «Աղաչում
եմ քեզ, Տէր, մինչեւ օրս ես պերճախօս չեմ եղել,
ոչ իսկ երբ սկսեցիր խօսել քո ծառայի հետ,
որովհետեւ անվարժ եմ խօսում, ծանրախօս
եմ»: 11 Տէրն ասաց Մովսէսին. «Ո՞վ է մարդուն
բերան տուել, կամ ո՞վ է ստեղծել խուլին ու
համրին, տեսնողին ու կոյրին: Մի՞թէ ոչ ես՝
Աստուածս: 12 Արդ, գնա, ես կը բացեմ քո
բերանը, քեզ կը սովորեցնեմ, որ ասես այն, ինչ
պէտք է ասել»: 13 Մովսէսն ասաց. «Աղաչում եմ

քեզ, Տէր, մի այլ կարող մարդու ընտրիր, նրան ուղարկիր»: 14 Տէրը խիստ բարկացաւ Մովսէսի
վրայ ու ասաց. «Մի՞թէ ղեւտացի Ահարոնը
քո եղբայրը չէ: Գիտեմ, որ նա քո փոխարէն
փայլուն կը խօսի: Նա քեզ ընդառաջ կ'ելնի եւ
քեզ տեսնելով՝ ամբողջ հոգով կ'ուրախանայ:
15 Կը խօսես նրա հետ եւ իմ պատգամները կը
դնես նրա շրթներին: Ես կը բացեմ քո բերանն
ու նրա բերանը, ձեզ կը սովորեցնեմ այն, ինչ
պէտք է անէք: 16 Ժողովրդի հետ քո փոխարէն
նա կը խօսի, նա կը լինի քո խօսափողը, իսկ դու
նրա համար կը լինես ներշնչող Աստուած: 17
Այն գաւազանը, որ օձ դարձաւ, կ'առնես ձեռքդ
եւ դրանով նշաններ կը գործես»: 18 Մովսէսը
գնաց իր աներոջ՝ Յոթորի մօտ ու ասաց նրան.
«Վերադառնամ Եգիպտոսում գտնուող իմ
եղբայրների մօտ եւ տեսնեմ, թէ տակաւին
կենդանի՞ են»: Յոթորն ասաց Մովսէսին. «Բարի
ճանապարհ»: 19 Այս դէպքերից բազում օրեր
անց, երբ վախճանուել էր եգիպտացիների
արքան, Տէրը Մադիամում ասաց Մովսէսին.
«Գնա՛, վերադարձի՛ր Եգիպտոս, որովհետեւ
արդէն մեռել են բոլոր նրանք, ովքեր ուզում էին
խլել քո կեանքը»: 20 Մովսէսը, առնելով իր կնոջն
ու երեխաներին, նրանց նստեցրեց գրաստների
վրայ ու վերադարձաւ Եգիպտոս: Մովսէսն իր
ձեռքն առաւ գաւազանը, որ Աստուած էր տուել
իրեն: 21 Տէրն ասաց Մովսէսին. «Եգիպտոս
գնալիս ու վերադառնալիս փարաւոնի առաջ
ջանա՛, որ անես բոլոր այն նշանները, որոնք
անելու շնորհը տուել եմ քո ձեռքը: Ես խստասիրտ կը դարձնեմ փարաւոնին, եւ
նա ազատ չի արձակի ժողովրդին: 22 Դու
կ'ասես փարաւոնին. «Այսպէս է ասում Տէրը.
իմ անդրանիկ որդին Իսրայէլն է: 23 Քեզ ասացի՝
ազատ արձակի՛ր իմ ժողովրդին, որ պաշտի ինձ:
Իսկ եթէ չուզենաս ազատ արձակել նրան, այդ
դէպքում ես կը սպանեմ քո անդրանիկ որդուն»:
24 Ճանապարհին, իջեւանում, Մովսէսին
հանդիպեց Տիրոջ հրեշտակը, որն ուզում էր
սպանել նրան: 25 Սեպփորան, վերցնելով մի
սուր քար, թլփատեց իր անթլփատ որդուն եւ
հրեշտակի ոտքերն ընկնելով՝ ասաց. «Ահա
կատարուեց իմ մանկան թլփատութեան
կարգը»: 26 Հրեշտակը հեռացաւ նրանից,
քանի որ նա ասել էր, թէ՝ «Կատարուեց
իմ մանկան թլփատութեան կարգը»: 27
Տէրն ասաց Ահարոնին. «Գնա՛ անապատ՝
Մովսէսին ընդառաջ»: Նա գնաց, նրան
հանդիպեց Աստծու լերան վրայ ու համբուրեց
նրան: 28 Մովսէսն Ահարոնին յայտնեց իրեն
ուղարկող Տիրոջ բոլոր պատգամներն ու
բոլոր այն նշանները, որ պատուիրել էր իրեն
կատարել: 29 Մովսէսն ու Ահարոնը գնացին
եւ հաւաքեցին իսրայէլացիների ամբողջ
ծերակոյտը: 30 Ահարոնը նրանց հաղորդեց
բոլոր այն պատգամները, որ Տէրը յայտնել
էր Մովսէսին, եւ Մովսէսը նշաններ գործեց
ժողովրդի առաջ: 31 Ժողովուրդը հաւատաց
եւ ուրախացաւ, որ Աստուած այցելել է
իսրայէլացիներին, ականատես եղել իրենց
տառապանքներին: Ժողովուրդը խոնարհուեց
ու երկրպագեց:

5 Այնուհետեւ Մովսէսն ու Ահարոնը եկան
փարաւոնի մօտ ու ասացին նրան. «Այսպէս
է ասում Իսրայէլի Տէր Աստուածը. «Արձակի՛ր
իմ ժողովրդին, որ իմ պատուին տօն կատարի
անապատում»: 2 Փարաւոնն ասաց. «Ո՞վ
է նա, որի ձայնին անսալով՝ պիտի ազատ
արձակեմ իսրայէլացիներին: Այդ Տիրոջը ես
չեմ ճանաչում եւ իսրայէլացիներին էլ չեմ
արձակում»: 3 Նրան ասացին. «Եբրայեցիների
Աստուածն է կանչել մեզ իր մօտ: Արդ,
երեք օրուայ ճանապարհ պիտի գնանք
անապատով, որպէսզի զոհ մատուցենք
մեր տէր Աստծուն, այլապէս մեզ մահ կամ
սպանութիւն է սպասում»: 4 Եգիպտացիների
արքան նրանց ասաց. «Մովսէս եւ Ահարոն,
դուք ինչո՞ւ էք մարդկանց կտրում իրենց
գործից: Ամէն մէկը թող գնայ իր գործին»: 5
Եւ փարաւոնը շարունակեց. «Ահա երկրիս
մէջ խիստ բազմանում է ժողովուրդը,
նրանց գործից չկտրենք»: 6 Փարաւոնն այդ
օրը ժողովրդի գործավարներին ու նրանց
վերակացուներին հրամայեց՝ ասելով. 7
«Այդ մարդկանց այլեւս յարդ չտաք աղիւս
շինելու համար, ինչպէս տալիս էիք մինչեւ
օրս: Իրենք թող գնան ու իրենց համար յարդ
հայթայթեն: Եւ ստիպեցէ՛ք, 8 որ, որքան առաջ
էին նրանք աղիւս շինում, նոյնքան էլ շինեն
այսուհետեւ. բան չպակասեցնէ՛ք: Անգործ

մնալու պատճառով է, որ նրանք աղաղակում
են ու ասում. «Գնանք, զոհ մատուցենք մեր
Աստծուն»: 9 Թող մարդկանց գործն էլ աւելի
ծանրանայ, որպէսզի դրանով զբաղուեն եւ
ոչ թէ դատարկ բաների մասին մտածեն»:
10 Ժողովրդի գործավարները եւ նրանց
վերակացուները խիստ ծանր աշխատանքի
լծեցին նրանց եւ, դիմելով ժողովրդին, ասացին.
«Այսպէս է ասում փարաւոնը. «Ձեզ այլեւս
յարդ չեմ տայ: 11 Դուք ինքներդ գնացէք, ձեզ
համար յարդ հաւաքեցէք, ուր որ գտնէք,
բայց սահմանուած չափից ոչինչ չպիտի
պակասի»: 12 Ժողովուրդը սփռուեց ամբողջ
Եգիպտոսով մէկ, որպէսզի եղէգ հաւաքի յարդ
պատրաստելու համար: 13 Գործավարներն
ստիպում էին նրանց անընդհատ աշխատել՝
ասելով. «Ձեր ամենօրեայ գործն արէք այն
չափով, ինչպէս որ երբ յարդ էին տալիս
ձեզ»: 14 Եւ իսրայէլացի գործավարները
տանջանքի էին ենթարկւում փարաւոնի՝
իրենց վրայ նշանակած վերակացուներից,
որոնք ասում էին. «Ինչո՞ւ այսօր էլ աղիւս
չէք շինում այնքան, որքան մինչեւ օրս»:
15 Իսրայէլացի գործավարները գնացին
բողոքեցին փարաւոնին՝ ասելով. «Ինչո՞ւ ես
այդպէս վարւում քո ծառաների հետ: 16 Քո
ծառաներին յարդ չեն տալիս, բայց հրամայում
են, որ աղիւս շինենք: Քո ծառաներն, ահա,
տանջանքի մէջ են: Դու կեղեքում ես քո
ժողովրդին»: 17 Փարաւոնը նրանց ասաց.
«Դուք ծոյլ ու անբան մարդիկ էք, դրա համար
էլ ասում էք. «Գնանք զոհ մատուցենք մեր
Աստծուն»: 18 Արդ, գնացէք աշխատեցէք,
որովհետեւ ոչ ոք ձեզ յարդ չի տալու, բայց
դուք աղիւսի սահմանուած քանակը պէտք է
տաք»: 19 Իսրայէլացիների գործավարները,
տեսնելով իրենց այս ծանր կացութիւնը,
իրար մէջ ասացին. «Ոչ ոք չի նուազեցնի
աղիւս շինելու մեր ամենօրեայ քանակը»: 20
Նրանք հանդիպեցին Մովսէսին ու Ահարոնին,
որոնք փարաւոնի պալատից ելնելով՝ գալիս
էին իրենց մօտ: 21 Նրանք ասացին նրանց.
«Թող Աստուած աչքի առաջ ունենայ ձեզ եւ
դատի, քանի որ մեր հոտը գարշելի դարձրիք
փարաւոնի ու նրա պաշտօնեաների աչքին:
Դուք սուր տուեցիք նրա ձեռքը, որ նա մեզ
սպանի»: 22 Դիմելով Տիրոջը՝ Մովսէսն ասաց.
«Տէր, ինչո՞ւ չարչարեցիր քո ժողովրդին եւ
ինչո՞ւ ուղարկեցիր ինձ: 23 Այն պահից, երբ մտայ
փարաւոնի պալատը քո անունից նրա հետ
խօսելու համար, նա չարչարեց ժողովրդին, իսկ
դու երբեք չես փրկում քո ժողովրդին»:

6 Տէրն ասաց Մովսէսին. «Հիմա կը տեսնես,
թէ ինչ եմ անելու փարաւոնին: Նա հզօր
ձեռքի միջոցով պիտի արձակի նրանց, եւ
բարձրացուած բազուկով նրանց պիտի հանի
նաեւ իր երկրից»: 2 Աստուած խօսեց Մովսէսի
հետ եւ ասաց նրան. «Ես եմ Տէրը: 3 Ես երեւացի
Աբրահամին, Իսահակին ու Յակոբին: Նրանց
Աստուածը ես եմ, իմ անունը Տէր է, բայց ես
դա նրանց չյայտնեցի: 4 Ես նրանց հետ ուխտ
եմ կնքել, որ նրանց տամ Քանանացիների
երկիրը, ուր նրանք պանդխտեցին: 5 Ես
լսեցի հեծեծանքը իսրայէլացիների, որոնց
եգիպտացիները ստրկացրել են, եւ յիշեցի ձեզ
տուած իմ ուխտը: 6 Գնա՛ իսրայէլացիների
մօտ ու ասա՛ նրանց. «Ես եմ Տէրը: Ես ձեզ
ազատելու եմ եգիպտացիների բռնութիւնից,
ձեզ փրկելու եմ նրանց ծառայելուց, ձեզ
ազատելու եմ իմ հզօր բազկով ու նրանց
գլխին մեծամեծ պատիժներ հասցնելով:
7 Ձեզ պիտի դարձնեմ իմ ժողովուրդը եւ
պիտի լինեմ ձեր Աստուածը: Դուք պիտի
գիտենաք, որ ես եմ ձեր Տէր Աստուածը, որ ձեզ
ազատելու եմ եգիպտացիների բռնութիւնից 8
եւ ձեզ տանելու եմ այն երկիրը, որ երդուեցի
տալ Աբրահամին, Իսահակին ու Յակոբին:
Այն ձեզ եմ տալու որպէս ժառանգութիւն,
որովհետեւ ես եմ Տէրը»: 9 Մովսէսը այս
բանը հաղորդեց իսրայէլացիներին, բայց
նրանք չլսեցին նրան վհատութեան եւ
տաժանակիր աշխատանքի պատճառով: 10
Տէրը, խօսելով Մովսէսի հետ, ասաց. «Մտի՛ր ու
խօսի՛ր եգիպտացիների արքայ փարաւոնի
հետ, 11 որ նա իսրայէլացիներին արձակի
Եգիպտացիների երկրից»: 12 Մովսէսը,
Տիրոջը դիմելով, ասաց. «Իսրայէլացիներն
իսկ ինձ չլսեցին, փարաւոնն ինձ ինչո՞ւ
պիտի լսի: Ես ճարտարախօս չեմ»: 13
Տէրը խօսեց Մովսէսի ու Ահարոնի հետ
եւ իսրայէլացիներին ու եգիպտացիների
արքայ փարաւոնին ուղղուած հրաման տուեց՝

հանելու իսրայէլացիներին Եգիպտացիների
երկրից: 14 Ահա Մովսէսի ու Ահարոնի
ընտանիքների առաջնորդների անունները.
Իսրայէլի անդրանիկ որդի Ռուբէնի որդիներն
են՝ Ենոքն ու Փալլուսը, Ասրոնն ու Քարմին:
Սա Ռուբէնի ազգատոհմն է: 15 Շմաւոնի
որդիներն են՝ Յամուէլը, Յամինը, Ահոդը,
Յաքինը, Սահառն ու Սաւուղը, որը փիւնիկեցի
կնոջից էր ծնուել: Սրանք Շմաւոնի որդիների
տոհմերն են: 16 Ղեւիի որդիների անունները,
ըստ իրենց ընտանիքների, հետեւեալն են.
Գեթսոն, Կահաթ եւ Մերարի: Ղեւին ապրեց
հարիւր երեսունեօթը տարի: 17 Գեթսոնի
որդիներն են՝ Լոբենին եւ Սեմէին՝ իրենց
նահապետների ընտանիքներով: 18 Կահաթի
որդիներն են՝ Ամրամը, Սահառը, Քեբրոնն ու
Ոզիէլը: Կահաթն ապրեց հարիւր երեսուներեք
տարի: 19 Մերարիի որդիներն են՝ Մոոլին
ու Մուսին: Սրանք Ղեւիի ընտանիքներն են
ըստ իրենց ցեղերի: 20 Ամրամն ամուսնացաւ
իր հօրեղբօր դուստր Յոքաբեէթի հետ,
եւ սա նրանից ունեցաւ Ահարոնին,
Մովսէսին ու նրանց քոյր Մարիամին:
Ամրամն ապրեց հարիւր երեսունեօթը
տարի: 21 Սահառի որդիներն են՝ Կորխը,
Նափեգն ու Զեքրին: 22 Ոզիէլի որդիներն
են՝ Միսայէլը, Ելիսափանն ու Սեթրին: 23
Ահարոնն ամուսնացաւ Ամինադաբի դուստր,
Նաասոնի քոյր Եղիսաբէթի հետ: Սա նրանից
ունեցաւ Նաբադին, Աբիուդին, Եղիազարին
ու Իթամարին: 24 Կորխի որդիներն են՝
Ասիրը, Եղկանան ու Բիասափը: Սրանք
Կորխի յետնորդներն են: 25 Ահարոնի
որդի Եղիազարը ամուսնացաւ Փուտիէլի
դուստրերից մէկի հետ, եւ սա նրանից
ունեցաւ Փենեէսին: Սրանք են ղեւտացիների
ընտանիքների առաջնորդները ըստ իրենց
ցեղերի: 26 Այս Ահարոնին ու Մովսէսին էր,
որ Աստուած ասաց՝ իսրայէլացիներին հանել
իրենց զօրքով հանդերձ Եգիպտացիների
երկրից: 27 Եւ սրանք էին, որ դիմեցին
եգիպտացիների արքայ փարաւոնին՝ դուրս
հանելու Եգիպտոսից իսրայէլացիներին:
28 Սրանք այն Մովսէսն ու Ահարոնն են,
որոնց օրօք Տէրը Եգիպտացիների երկրում
խօսելով Մովսէսի հետ՝ 29 ասաց նրան. «Ես եմ
Տէրը: Եգիպտացիների արքայ փարաւոնին
հաղորդիր այն ամէնը, ինչ ասում եմ քեզ»: 30 Եւ
Մովսէսը, դիմելով Տիրոջը, ասաց. «Չէ՞ որ ես
անվարժ եմ խօսում, փարաւոնն ինձ ինչպէ՞ս
կը լսի»:

7 Տէրն ասաց Մովսէսին. «Ահա ես քեզ
փարաւոնի համար մի աստուած դարձրի,
իսկ քո եղբայր Ահարոնը թող լինի քո
մարգարէն: 2 Դու Ահարոնին կը յայտնես
այն ամէնը, ինչ կը պատուիրեմ քեզ, իսկ քո
եղբայր Ահարոնը թող դիմի փարաւոնին, որ
սա իսրայէլացիներին արձակի իր երկրից:
3 Ես կը կարծրացնեմ փարաւոնի սիրտը,
բայց եւ կը բազմապատկեմ իմ նշաններն ու
զարմանահրաշ գործերը Եգիպտացիների
երկրում, 4 փարաւոնը ձեզ չի լսի, ես
իմ ձեռքը կը դնեմ Եգիպտոսի վրայ եւ
իմ զօրութեամբ մեծապէս վրէժխնդիր
լինելով՝ Եգիպտացիների երկրից կը հանեմ
իմ ժողովրդին՝ իսրայէլացիներին: 5 Եւ
եգիպտացիները կ'իմանան, որ ես եմ Տէրը:
Ես իմ ձեռքը կը մեկնեմ դէպի Եգիպտոս եւ
իսրայէլացիներին դուրս կը հանեմ նրանց
միջից»: 6 Մովսէսն ու Ահարոնը արեցին
այնպէս, ինչպէս Տէրն էր պատուիրել իրենց.
նրանք այդպէս էլ արեցին: 7 Մովսէսն ութսուն
տարեկան էր, իսկ Ահարոնը՝ ութսուներեք
տարեկան, երբ նրանք խօսեցին փարաւոնի
հետ: 8 Տէրը, դիմելով Մովսէսին ու Ահարոնին,
ասաց. 9 «Եթէ փարաւոնը խօսի ձեզ հետ ու
ասի՝ «Մեզ նշան կամ զարմանահրաշ գործ ցոյց
տուէ՞ք», այն ժամանակ քո եղբայր Ահարոնին
կ'ասես. «Ա՛ռ քո գաւազանը, այն գետին
գցի՛ր փարաւոնի ու նրա պաշտօնեաների
առաջ, եւ դա վիշապ կը դառնայ»: 10
Մովսէսն ու Ահարոնը մտան փարաւոնի
մօտ եւ արեցին այնպէս, ինչպէս իրենց
պատուիրել էր Տէրը: Ահարոնը գաւազանը
գցեց փարաւոնի ու նրա պաշտօնեաների
առաջ, եւ դա վիշապ դարձաւ: 11 Փարաւոնը
կանչեց եգիպտացի իմաստուններին ու
կախարդներին: Եգիպտացի մոգերը նոյնն
արեցին իրենց կախարդութեամբ: 12
Իւրաքանչիւրն իր գաւազանը գցեց գետին, եւ
դրանք վիշապներ դարձան, բայց Ահարոնի

գաւազանը կուլ տուեց նրանց գաւազանները:
13 Կարծրացաւ փարաւոնի սիրտը, եւ նա չլսեց
նրանց, ինչպէս որ ասել էր Տէրը: 14 Տէրն ասաց
Մովսէսին. «Փարաւոնի սիրտը կարծրացել
է. նա որոշել է չարձակել ժողովրդին: 15
Առաւօտեան գնա՛ փարաւոնի մօտ: Երբ
նա դէպի գետը կը գնայ, կանգնի՛ր գետի
եզերքին, նրա դիմաց, եւ քո ձեռքն առ այն
գաւազանը, որ օձ դարձաւ: 16 Դու նրան
կ'ասես. «Եբրայեցիների Տէր Աստուածն է
ուղարկել ինձ քեզ մօտ՝ ասելով. «Արձակի՛ր իմ
ժողովրդին, որ նա պաշտի ինձ անապատում:
Մինչեւ հիմա ինձ չլսեցիր»: 17 Տէրն այսպէս է
ասում. «Սրանով կ'իմանաս, որ ես եմ Տէրը.
ահա ես իմ ձեռքի գաւազանով կը հարուածեմ
գետի ջրին, եւ այն կը վերածուի արեան: 18
Գետի մէջ եղած ձկները կը սատկեն, գետը
կը նեխի, եւ եգիպտացիները չեն կարողանայ
գետից ջուր խմել»: 19 Տէրն ասաց Մովսէսին.
«Ահարոնին ասա՛, որ առնի գաւազանը եւ
ձեռքը մեկնի Եգիպտոսի ջրերի վրայ՝ նրանց
գետերի վրայ, նրանց լճերի վրայ, նրանց
ջրաւազանների վրայ, նրանց ջրակոյտերի
վրայ, եւ ջուրը կը վերածուի արեան: Արեան
պիտի վերածուի ողջ Եգիպտացիների երկրում
գտնուող անգամ փայտէ ու քարէ ամանների
մէջ »ղած ջուրը»: 20 Մովսէսն ու Ահարոնը
արեցին այնպէս, ինչպէս որ իրենց պատուիրել
էր Տէրը. փարաւոնի ու նրա պաշտօնեաների
առաջ Ահարոնը վեր բարձրացնելով իր
գաւազանը՝ հարուածեց գետի ջրին եւ գետի
բոլոր ջրերը վերածեց արեան: 21 Գետում
եղած ձկները սատկեցին, գետը նեխեց, եւ
եգիպտացիները չէին կարողանում գետից ջուր
խմել: Եգիպտացիների ամբողջ երկրում արիւն
էր: 22 Իրենց կախարդութեամբ նոյնն արեցին
նաեւ եգիպտացի մոգերը: Կարծրացաւ
փարաւոնի սիրտը, եւ, ինչպէս որ ասել էր Տէրը,
նա չլսեց նրանց: 23 Փարաւոնը վերադարձաւ,
մտաւ իր պալատը: Այս դէպքը չէր ազդել նրա
վրայ: 24 Բոլոր եգիպտացիները հորեր փորեցին
գետի շուրջը, որպէսզի խմելու ջուր ունենան,
որովհետեւ գետից չէին կարողանում ջուր
խմել: 25 Եօթը օր էր անցել, որ Տէրը հարուած
էր հասցրել գետին:

8 Տէրն ասաց Մովսէսին. «Մտի՛ր փարաւոնի
մօտ ու ասա՛ նրան. «Այսպէս է ասում
Տէրը. արձակի՛ր իմ ժողովրդին, որ նա
պաշտի ինձ: 2 Եթէ չուզենաս արձակել, ես,
ահա, գորտերով կ'ապականեմ քո բովանդակ
երկիրը: 3 Գետի մէջ գորտեր կը վխտան, եւ
դրանք, գետից դուրս գալով, կը մտնեն քո
պալատները, քո սենեակների պահարանները,
քո անկողինները, քո պաշտօնեաների ու
քո ժողովրդի տները, քո թոնիրներն ու քո
խմորի զանգուածների մէջ: 4 Գորտերը կը
բարձրանան նաեւ քեզ վրայ, քո ժողովրդի
ու քո պաշտօնեաների վրայ»: 5 Տէրն ասաց
Մովսէսին. «Քո եղբայր Ահարոնին ասա՛.
«Ձեռքիդ գաւազանը մեկնի՛ր գետի վրայ,
ջրանցքների, ճահիճների վրայ եւ գորտեր
դուրս բե՛ր Եգիպտացիների երկրի վրայ»: 6
Ահարոնն իր ձեռքը մեկնեց եգիպտացիների
ջրերի վրայ ու գորտեր դուրս բերեց: Գորտերն
ելան ու ծածկեցին Եգիպտացիների երկիրը: 7
Իրենց կախարդութիւններով նոյնն արեցին
նաեւ եգիպտացի մոգերը եւ գորտեր դուրս
բերեցին Եգիպտացիների երկրի վրայ: 8
Կանչելով Մովսէսին ու Ահարոնին՝ փարաւոնն
ասաց. «Աղօթեցէ՛ք Տիրոջը, որ նա գորտերը
հեռացնի ինձնից ու իմ ժողովրդից, որ ես
արձակեմ ձեր ժողովրդին, նրանք գնան
զոհ մատուցեն Տիրոջը»: 9 Մովսէսն ասաց
փարաւոնին. «Ժամանակ սահմանի՛ր, թէ ե՞րբ
աղօթեմ քեզ համար, քո պաշտօնեաների
ու քո ժողովրդի համար, որպէսզի գորտերը
չքանան քո, քո ժողովրդի մօտից ու ձեր
տներից եւ մնան միայն գետում»: 10 Նա
ասաց. «Վաղը»: Սա ասաց. «Թող ասածիդ
պէս լինի, եւ դու կ'իմանաս, որ մեր տէր
Աստծուց բացի մի ուրիշ աստուած չկայ: 11
Գորտերը կը չքանան քո պալատներից, քո, քո
ծառաների, քո ժողովրդի մօտից եւ կը մնան
միայն գետի մէջ»: 12 Մովսէսն ու Ահարոնը
դուրս ելան փարաւոնի մօտից: Մովսէսն
աղօթեց Տիրոջը, որպէսզի գորտերը հեռանան,
ինչպէս որ խոստացել էր փարաւոնին: 13
Տէրն արեց այնպէս, ինչպէս որ խնդրել էր
Մովսէսը: Գորտերը չքացան տներից, բակերից
ու դաշտերից: 14 Դրանք հաւաքեցին կոյտ-
կոյտ, եւ երկիրը լցուեց գարշահոտութեամբ: 15

Երբ փարաւոնը տեսաւ, որ դժուարութիւնը
վերացել է, նորից կարծրացաւ նրա սիրտը,
նա չլսեց նրանց, ինչպէս որ ասել էր Տէրը:
16 Տէրն ասաց Մովսէսին. «Ահարոնին ասա,
որ ձեռքի գաւազանը մեկնի ու հարուածի
գետնին, որպէսզի մժեղ լինի մարդկանց,
անասունների եւ Եգիպտացիների ամբողջ
երկրի վրայ»: 17 Այդպէս էլ արեցին. Ահարոնն
իր գաւազանը մեկնեց ու հարուածեց գետնին:
Մժեղ եղաւ մարդկանց, անասունների ու
Եգիպտացիների ամբողջ երկրի վրայ: 18
Իրենց կախարդութիւններով նոյնը ուզեցին
անել նաեւ մոգերը, որպէսզի մժեղ հանեն,
բայց չկարողացան: Մժեղ լցուեց մարդկանց
ու անասունների վրայ: 19 Մոգերն ասացին
փարաւոնին. «Սրա մէջ Աստծու մատը խառն
է»: Կարծրացաւ փարաւոնի սիրտը, եւ նա,
ինչպէս որ ասել էր Տէրը, չլսեց նրանց: 20
Տէրն ասաց Մովսէսին. «Առաւօտեան վեր
կաց, գնա կանգնիր փարաւոնի առաջ, երբ նա
դէպի գետը կը գնայ: Նրան կ'ասես. «Այսպէս է
ասում Տէրը. արձակիր իմ ժողովրդին, որ նա
պաշտի ինձ: 21 Իսկ եթէ չուզենաս արձակել իմ
ժողովրդին, ես, ահա, շնաճանճեր կ'ուղարկեմ
քեզ վրայ, քո պաշտօնեաների ու քո ժողովրդի
վրայ եւ ձեր տների վրայ: Եգիպտացիների
տներն ու նրանց բնակեցրած երկիրը կը լցուեն
շնաճանճերով: 22 Նոյն օրը ես զարմանահրաշ
գործեր կ'անեմ իմ ժողովրդի բնակած Գեսեմ
երկրում, եւ այնտեղ շնաճանճեր չեն լինի,
որպէսզի իմանաս, որ ես եմ Տէրը՝ ամբողջ
երկրի Տէրը: 23 Ես պիտի բաժանեմ իմ
ժողովրդին քո ժողովրդից: Վաղն իսկ այդ նշանը
կը կատարուի քո երկրում»: 24 Եւ Տէրն այդպէս
էլ արեց: Բազում շնաճանճեր թափուեցին
փարաւոնի պալատների, նրա պաշտօնեաների
տների ու Եգիպտացիների ամբողջ երկրի
վրայ: Շնաճանճերից կործանուեց երկիրը: 25
Կանչելով Մովսէսին ու Ահարոնին՝ փարաւոնն
ասաց. «Գնացէք, այս երկրում զոհ մատուցէք
ձեր տէր Աստծուն»: 26 Մովսէսն ասաց.
«Ընդունուած չէ, որ եգիպտացիների պիղծ
անասունները զոհ մատուցենք մեր տէր
Աստծուն, քանի որ, եթէ եգիպտացիների պիղծ
անասունները զոհ մատուցենք նրան, մեզ կը
քարկոծեն: 27 Ուրեմն՝ երեք օրուայ ճանապարհ
գնանք դէպի անապատ եւ զոհ մատուցենք
մեր տէր Աստծուն, ինչպէս որ մեզ ասել է
Տէրը»: 28 Փարաւոնն ասաց. «Ես արձակում
եմ ձեզ, անապատում զոհ մատուցէք ձեր տէր
Աստծուն: Միայն թէ հեռու չգնաք: Արդ, նաեւ
ինձ համար աղօթեցէք Տիրոջը»: 29 Մովսէսն
ասաց. «Ես քեզնից կը հեռանամ, կ'աղօթեմ
Աստծուն, եւ վաղն իսկ շնաճանճերը կը չքանան
փարաւոնի, նրա պաշտօնեաների ու ժողովրդի
վրայից: Միայն թէ փարաւոնը ժողովրդին
նորից չխաբի՝ չարգելի նրան գնալ ու Տիրոջ
համար զոհ մատուցել»: 30 Մովսէսը փարաւոնի
մօտից դուրս ելաւ եւ աղօթեց Աստծուն:
31 Տէրն արեց այնպէս, ինչպէս որ ասել էր
Մովսէսը. շնաճանճերը վերացրեց փարաւոնի,
նրա պաշտօնեաների ու ժողովրդի վրայից:
Մի շնաճանճ անգամ չմնաց: 32 Բայց դրանից
յետոյ էլ փարաւոնի սիրտը կարծրացաւ, եւ նա
չուզեց արձակել ժողովրդին:

9 Տէրն ասաց Մովսէսին. «Գնա՛ փարաւոնի
մօտ ու նրան ասա՛, որ այսպէս է ասում
եբրայեցիների Տէր Աստուածը. «Արձակիր
իմ ժողովրդին, որ պաշտեն ինձ: 2 Իսկ
եթէ չուզենաս արձակել իմ ժողովրդին եւ
դեռ պահես նրան, 3 Տիրոջ ձեռքը, ահա,
կ'իջնի դաշտում գտնուող քո անասունների
հօտերի՝ ձիերի, էշերի, ուղտերի, արջառների
ու ոչխարների վրայ, եւ շատ մեծ կոտորած
կը լինի: 4 Ես զարմանահրաշ գործեր կ'անեմ՝
եգիպտացիների հօտերը եւ իսրայէլացիների
հօտերը կը զատորոշեմ, եւ ոչ մի իսրայէլացու
անասուն չի կորչի»: 5 Եւ Աստուած ժամկէտ
նշանակեց ու ասաց. «Վաղն իսկ Տէրը
կ'իրագործի այդ բանը երկրի վրայ»: 6
Եւ Տէրը յաջորդ օրն իսկ արեց այդ
բանը. եգիպտացիների բոլոր անասունները
սատկեցին, իսկ իսրայէլացիների ոչ մի
անասուն չոչնչացաւ: 7 Երբ փարաւոնը
տեսաւ, որ իսրայէլացիների ոչ մի անասուն
չի ոչնչացել, կարծրացաւ նրա սիրտը, եւ նա
ժողովրդին չարձակեց: 8 Տէրը Մովսէսին
ու Ահարոնին ասաց. «Լիքը ձեռքով հնոցի
մոխիր վերցրէք, Մովսէսը փարաւոնի ու
նրա պաշտօնեաների առաջ այն թող շաղ
տայ դէպի երկինք: 9 Մոխիրը թող թափուի
Եգիպտացիների ամբողջ երկրի վրայ: Խոցեր

թող առաջանան մարդկանց ու անասունների
վրայ եւ ուռուցքներ՝ Եգիպտացիների ամբողջ
երկրի մարդկանց ու անասունների վրայ»: 10
Նրանք վերցրին հնոցի մոխիրը, եւ Մովսէսը
փարաւոնի առաջ այն շաղ տուեց դէպի երկինք:
Մարդկանց ու անասունների վրայ խոցեր եւ
ուռուցքներ առաջացան: 11 Մոգերը խոցերի
պատճառով չէին կարողանում Մովսէսի առաջ
կանգնել, որովհետեւ խոցեր առաջացան
նաեւ մոգերի ու Եգիպտացիների ամբողջ
երկրի մարդկանց վրայ: 12 Տէրը կարծրացրեց
փարաւոնի սիրտը, եւ, ինչպէս որ ասել էր
Տէրը Մովսէսին, փարաւոնը չլսեց նրանց: 13
Տէրն ասաց Մովսէսին. «Առաւօտեան վեր
կաց, կանգնիր փարաւոնի առաջ ու նրան
ասա՛, որ այսպէս է ասում եբրայեցիների
Տէր Աստուածը. «Արձակիր իմ ժողովրդին, որ
պաշտի ինձ, 14 այլապէս այս անգամ ամէն
տեսակ փորձանքներով պիտի պատուհասեմ
նաեւ քեզ, քո պաշտօնեաներին ու քո
ժողովրդին, որպէսզի իմանաս, որ ամբողջ
աշխարհում ինձ նման ուրիշ մէկը չկայ: 15
Որովհետեւ իմ ձեռքը մեկնելով՝ մահացու
հարուած պիտի հասցնեմ քեզ ու քո ժողովրդին,
եւ դու պիտի վերանաս երկրի երեսից: 16 Ես
քեզ խնայեցի այն նպատակով, որ քեզ ցոյց
տամ իմ զօրութիւնը, եւ իմ անունը յայտնի
լինի ողջ երկրում, 17 բայց դու դեռեւս ձեռքիդ
տակ ես պահում իմ ժողովրդին եւ չարչարում
նրան: 18 Ես, ահա, վաղն իսկ, հէնց այս
ժամին այնպիսի սաստիկ կարկուտ տեղացնեմ,
որպիսին դեռեւս չի եղել Եգիպտոսում իր
գոյութեան օրուանից մինչեւ այսօր: 19 Արդ,
շտապիր հաւաքել քո անասունները եւ այն
ամէնը, ինչ ունես դաշտում, որովհետեւ
դաշտում գտնուող ու դեռեւս տուն չմտած
մարդկանց ու անասունների վրայ կարկուտ
է թափուելու եւ ոչնչացնելու է նրանց»: 20
Փարաւոնի պաշտօնեաներից նա, ով մի անգամ
տեսել էր Տիրոջ սարսափը, իր ծառաներին ու
անասունները հաւաքեց տան մէջ, 21 իսկ ով
չանսաց Տիրոջ խօսքերին, դաշտում թողեց
իր ծառաներին ու անասունները: 22 Տէրն
ասաց Մովսէսին. «Ձեռքդ մեկնիր դէպի երկինք,
եւ թող կարկուտ թափուի Եգիպտացիների
երկրի վրայ, ինչպէս նաեւ մարդկանց ու
անասունների եւ Եգիպտացիների երկրի
դաշտերի բոլոր բոյսերի վրայ»: 23 Մովսէսը
ձեռքը մեկնեց դէպի երկինք, Տէրը որոտ ու
կարկուտ ուղարկեց, եւ երկրի վրայ սկսեց
կրակ թափուել: Տէրը կարկուտ տեղացրեց
Եգիպտացիների ամբողջ երկրի վրայ: 24
Կարկուտ էր տեղում, բայց կարկուտի մէջ
բորբոքուած կրակ կար: Կարկուտն այնքան
խոշոր էր, որ նմանը չէր եղել Եգիպտացիների
ամբողջ երկրի վրայ ազգի առաջացումից ի վեր:
25 Կարկուտը հարուածեց Եգիպտացիների
ամբողջ երկիրը, այն ամէնը, ինչ դաշտում էր
մնացել՝ մարդուց սկսած մինչեւ անասուն:
Կարկուտը հարուած հասցրեց դաշտում եղած
ամբողջ բուսականութեանը, ջարդուփշուր
արեց դաշտում եղած բոլոր ծառերը: 26
Իսրայէլացիների ապրած Գեսեմ երկրում,
սակայն, կարկուտ չտեղաց: 27 Փարաւոնը մարդ
ուղարկելով՝ կանչեց Մովսէսին ու Ահարոնին
եւ ասաց նրանց. «Մեղք եմ գործել: Այսուհետեւ
Տէրն արդար է, իսկ ես ու իմ ժողովուրդը
ամբարիշտներ ենք: 28 Ինձ համար աղօթեցէք
Տիրոջը, որ Աստծու որոտը, կարկուտն ու
կրակը դադարեն մեզ վրայ թափուելուց: Ես
ձեզ կ'արձակեմ, այլեւս դուք այստեղ չէք մնայ»:
29 Մովսէսն ասաց նրան. «Երբ դուրս կը գամ
այս քաղաքից, ձեռքս կը մեկնեմ առ Աստուած,
եւ ձայները կը դադարեն, կարկուտ ու անձրեւ
այլեւս չեն տեղայ, որպէսզի դու համոզուես,
որ երկիրը Տիրոջն է պատկանում: 30 Բայց
գիտեմ, որ դու եւ քո պաշտօնեաները դեռեւս
չէք վախենում տէր Աստծուց»: 31 Կտաւատն
ու գարին կարկտահարուեցին, որովհետեւ
գարին հասած էր, կտաւատը՝ սերմնակալած,
32 իսկ ցորենն ու հաճարը կարկտահար չեղան,
որովհետեւ դեռ չէին հասունացած: 33 Մովսէսը
փարաւոնի մօտից ելաւ ու գնաց քաղաքից
դուրս, ձեռքը մեկնեց Տիրոջը, եւ ձայներն ու
կարկուտը դադարեցին, անձրեւ այլեւս չտեղաց
երկրի վրայ: 34 Երբ փարաւոնը տեսաւ, որ
անձրեւը, կարկուտն ու ձայները դադարել են,
դարձեալ մեղք գործեց. նա կարծրացրեց իր
ու իր պաշտօնեաների սիրտը: 35 Կարծրացաւ
փարաւոնի սիրտը, եւ նա իսրայէլացիներին
չարձակեց, ինչպէս որ յայտնել էր Տէրը Մովսէսի
միջոցով:

10 Դիմելով Մովսէսին՝ Տէրն ասաց.
«Մտիր փարաւոնի մօտ, որովհետեւ ես
կարծրացրել եմ նրա ու նրա պաշտօնեաների
սիրտը, որպէսզի իմ նշանները հերթով
թափուեն նրանց գլխին, 2 որպէսզի դուք
պատմէք ձեր որդիներին ու ձեր որդիների
որդիներին, թէ որքան եմ ես ծաղրուծանակի
ենթարկել եգիպտացիներին, ինչպէս նաեւ
պատմէք իմ այն նշանների մասին, որ
կատարեցի նրանց մօտ, որպէսզի ճանաչէք,
թէ ես եմ Տէրը»: 3 Մովսէսն ու Ահարոնը մտան
փարաւոնի մօտ եւ ասացին նրան. «Այսպէս է
ասում եբրայեցիների Տէր Աստուածը. «Մինչեւ
ե՞րբ չես պատկառելու ինձնից: Արձակի՛ր իմ
ժողովրդին, որպէսզի պաշտի ինձ: 4 Եթէ
չկամենաս արձակել իմ ժողովրդին, ես, ահա,
վաղն իսկ, հէնց այս ժամին շատ մորեխ կը
թափեմ քո սահմաններից ներս: 5 Դրանք
կը ծածկեն ողջ երկրի երեսը, եւ դու չես
կարողանայ տեսնել երկիրը: Դրանք կը խժռեն
բոլոր մնացած այն բաները, որ ձեզ թողել
է կարկուտը, կը խժռեն բոլոր տունկերը,
որ բուսել են երկրի վրայ ձեզ համար: 6
Քո պալատները, քո պաշտօնեաների եւ
Եգիպտացիների ամբողջ երկրի բոլոր տները
այնպէս կը լցուեն մորեխներով, որ ո՛չ ձեր
հայրերը, ո՛չ էլ նրանց նախահայրերը երբեք չեն
տեսել երկրի վրայ իրենց ծնուած օրից մինչեւ
այսօր»: Եւ Մովսէսը դուրս եկաւ փարաւոնի
մօտից: 7 Փարաւոնի պաշտօնեաներն իրեն
ասացին. «Այս խոչընդոտը մինչեւ ե՞րբ
պիտի լինի մեր առաջ: Արձակի՛ր մարդկանց,
որպէսզի պաշտեն իրենց տէր Աստծուն: Գուցէ
ուզում ես տեսնել, թէ ինչպէ՞ս է կործանւում
Եգիպտոսը»: 8 Եւ նրանք Մովսէսին ու
Ահարոնին վերադարձրին փարաւոնի մօտ:
Փարաւոնը նրանց ասաց. «Գնացէք պաշտեցէ՛ք
ձեր տէր Աստծուն: Գնացողները, սակայն,
ովքե՞ր են լինելու»: 9 Մովսէսն ասաց. «Կը
գնանք մենք մեր երիտասարդներով ու
ծերերով, մեր տղաներով ու աղջիկներով,
կը գնանք մեր արջառների ու ոչխարների
հետ, որովհետեւ մեր տէր Աստծու տօնն է»:
10 Փարաւոնն ասաց նրանց. «Թող այդպէս
լինի: Տէրը ձեզ հետ: Քանզի արձակում եմ
ձեզ. բայց մի՞թէ ձեր ունեցուածքն էլ եմ ազատ
արձակում: Տեսնո՛ւմ էք, որ չարութիւն կայ ձեր
մէջ: 11 Այդպէս չի լինի: Նախ թող գնան միայն
տղամարդիկ եւ պաշտեն Աստծուն, քանի որ
դուք հէնց այդ էիք ուզում»: Եւ նրանց վռնդեցին
փարաւոնի մօտից: 12 Տէրն ասաց Մովսէսին.
«Ձեռքդ մեկնի՛ր Եգիպտացիների երկրի
վրայ, եւ մորեխ պիտի ելնի Եգիպտացիների
երկրի վրայ եւ պիտի խժռեն երկրի այն ողջ
բուսականութիւնն ու ծառերի պտուղները,
որ փրկուել են կարկտից»: 13 Մովսէսը ձեռքը
մեկնեց դէպի երկինք, եւ Տէրը մի ամբողջ ցերեկ
ու գիշեր հարաւային հողմ բարձրացրեց երկրի
վրայ: Երբ առաւօտ եղաւ, հարաւային հողմն
առաւ մորեխն 14 ու ցրեց Եգիպտացիների
ամբողջ երկրի վրայ, նրա սահմաններից
ներս: Ո՛չ դրանից առաջ էր այդքան մորեխ
եղել, եւ ո՛չ էլ դրանից յետոյ այդքան մորեխ
եղաւ: 15 Մորեխը ծածկեց ամբողջ երկիրը, եւ
երկիրը բուսականութիւնից զրկուեց: Մորեխը
կերաւ երկրի այն ողջ բուսականութիւնն
ու ծառերի պտուղները, որ փրկուել էին
կարկտից: Եգիպտացիների ամբողջ երկրում
կանաչ բան չմնաց ո՛չ ծառերի, ո՛չ էլ դաշտային
տունկերի վրայ: 16 Փարաւոնն շտապ կանչեց
Մովսէսին ու Ահարոնին եւ ասաց. «Ես մեղք
գործեցի ձեր տէր Աստծու եւ ձեր դէմ: 17 Արդ,
ներեցէ՛ք իմ այս յանցանքը եւս եւ աղաչեցէ՛ք
ձեր տէր Աստծուն, որ ինձ ազատի այս
մորեխներից»: 18 Մովսէսը գնաց փարաւոնի
մօտից եւ աղօթեց Աստծուն: 19 Աստուած
ծովի կողմից սաստիկ հողմ բարձրացրեց,
հողմն առաւ մորեխն ու լցրեց Կարմիր ծովը:
Եգիպտացիների ամբողջ երկրում մորեխ
չմնաց: 20 Տէրը կարծրացրեց փարաւոնի
սիրտը, եւ նա չարձակեց իսրայէլացիներին:
21 Տէրն ասաց Մովսէսին. «Ձեռքդ մեկնի՛ր
դէպի երկինք, եւ Եգիպտացիների երկրի վրայ
թող խաւար լինի՝ թանձրամած խաւար»: 22
Մովսէսը ձեռքը մեկնեց դէպի երկինք, եւ
Եգիպտացիների ամբողջ երկրի վրայ երեք
օր խաւար, մէգ ու մութ եղաւ: 23 Երեք օր
եղբայրն իր եղբօրը չտեսաւ, երեք օր ոչ
ոք իր անկողնուց վեր չելաւ, մինչդեռ բոլոր
իսրայէլացիների բոլոր բնակավայրերում լոյս
էր: 24 Փարաւոնը, կանչելով Մովսէսին ու
Ահարոնին, ասաց նրանց. «Գնացէք պաշտեցէ՛ք

ձեր տէր Աստծուն, ձեր ունեցուածքը վերցրէք
ձեզ հետ, բայց ձեր արջառն ու ոչխարը թողէք
այստեղ»: 25 Մովսէսն ասաց. «Ողջակիզութեան
ու զոհաբերութեան անասուններ դու ինքդ մեզ
պիտի տաս, որ մատուցենք մեր տէր Աստծուն:
26 Մեր անասուններն էլ մեզ հետ պիտի
գնան, մենք մի կճղակ անգամ չենք թողնելու
այստեղ, որովհետեւ մեր տէր Աստծուն
դրանցից պիտի զոհ մատուցենք: Մինչեւ
մեր այնտեղ հասնելը մենք դեռ չգիտենք, թէ
ինչ պիտի զոհաբերենք մեր տէր Աստծուն»:
27 Տէրը կարծրացրեց փարաւոնի սիրտը,
եւ փարաւոնը չուզեց արձակել նրանց: 28
Փարաւոնն ասաց. «Հեռացիր ինձնից, զգոյշ
եղիր, այլեւս չհամարձակուես իմ աչքին
երեւալ, որովհետեւ այն օրը, որ երեւաս ինձ, կը
սպանուես»: 29 Մովսէսն ասաց. «Դու արդէն
ասացիր. այլեւս աչքիդ չեմ երեւայ»:

11 Տէրն ասաց Մովսէսին. «Մի պատուհաս
էլ պիտի հասցնեմ փարաւոնին ու
Եգիպտոսին, որից յետոյ փարաւոնը ձեզ
կ'արձակի այստեղից: Բայց երբ նա արձակի
ձեզ, կ'արձակի ձեր ամբողջ ունեցուածքով:
2 Արդ, ժողովրդին գաղտնի յայտնիր, որ
իւրաքանչիւր տղամարդ եգիպտացի իր
ընկերոջից եւ իւրաքանչիւր կին իր եգիպտացի
հարեւանուհուց թող խնդրի ոսկեայ եւ
արծաթեայ զարդեր ու զգեստներ»: 3
Տէրը շնորհ պարգեւեց իր ժողովրդին
եգիպտացիների առաջ, եւ սրանք զարդեր
տուին նրանց: Մովսէսը եգիպտացիների,
փարաւոնի, նրա բոլոր պաշտօնեաների առաջ
ու ժողովրդի աչքին շատ յարգարժան դարձաւ: 4
Մովսէսն ասաց փարաւոնին. «Այսպէս է ասում
Տէրը. «Կէս գիշերին ես կը մտնեմ Եգիպտոս,
5 եւ Եգիպտացիների երկրում կը մեռնեն
բոլոր անդրանիկ զաւակները՝ իր գահին
բազմած փարաւոնի անդրանիկ որդուց սկսած
մինչեւ երկանքի մօտ աշխատող աղախնի
անդրանիկ որդին, բոլոր անասունների
առաջնածինները: 6 Եւ Եգիպտացիների
ամբողջ երկրում այնպիսի մեծ աղաղակ կը
բարձրանայ, որի նմանը չի եղել, եւ այդպիսին
չի էլ լինի: 7 Բայց իսրայէլացիների շրջանում
մի շուն անգամ չի կլանչելու մարդկանց ու
անասունների վրայ, որպէսզի իմանաս, թէ
ինչպիսի զարմանահրաշ գործեր է անում
Տէրը եգիպտացիների ու իսրայէլացիների
մէջ: 8 Այս բոլոր ծառաներդ պիտի գան
ծնրադրեն իմ առաջ, երկրպագեն ինձ ու ասեն.
«Ելէք գնացէք դու եւ քո ողջ ժողովուրդը,
որին դու ես առաջնորդում: Այդ ժամանակ
էլ ես կ'ելնեմ»: 9 Եւ Մովսէսը փարաւոնի
մօտից դուրս ելաւ խիստ զայրացած: Տէրն
ասաց Մովսէսին. «Փարաւոնը ձեզ չպիտի լսի,
որպէսզի ես Եգիպտացիների երկրում էլ աւելի
շատ նշաններ ցոյց տամ ու զարմանահրաշ
գործեր անեմ»: 10 Մովսէսն ու Ահարոնը
Եգիպտացիների երկրում փարաւոնի առաջ
արեցին այս բոլոր նշաններն ու զարմանահրաշ
գործերը: Տէրը կարծրացրեց փարաւոնի
սիրտը, եւ փարաւոնը չուզեց իսրայէլացիներին
Եգիպտացիների երկրից արձակել:

12 Տէրը Եգիպտացիների երկրում խօսեց
Մովսէսի ու Ահարոնի հետ եւ ասաց.
2 «Այս ամիսը թող ձեզ համար ամիսների
սկիզբը լինի. այն թող տարուայ առաջին
ամիսը լինի: 3 Դու խօսիր իսրայէլացի ողջ
ժողովրդի հետ ու ասա. «Այս ամսի տասներորդ
օրը ամէն մարդ թող մի ոչխար առնի ըստ
իր ընտանիքի՝ ամէն մի տան համար մէկ
ոչխար: 4 Եթէ մի ընտանիքի անդամները
այնքան քիչ են, որ չեն կարող մէկ ոչխար
ուտել, ապա ընտանիքի մեծը, ըստ ընտանիքի
թուի թող միանայ իր հարեւանի կամ ընկերոջ
հետ, եւ իւրաքանչիւրը թող ստանայ ոչխարի
համապատասխան բաժինը: 5 Ձեր այդ ոչխարը
որեւէ պակասութիւն թող չունենայ, լինի արու,
մէկ տարեկան ու անարատ: Այն կարող է գառ
կամ ուլ լինել: 6 Այն կը պահէք մինչեւ այս ամսի
տասնչորսերորդ օրը, եւ իսրայէլացիները
այն թող մորթեն երեկոյեան: 7 Թող վերցնեն
նրա արիւնից ու քսեն այն տան դռան սեմին
երկու տեղ ու դռան շրջանակի վերեւը այն
տան, ուր այն ուտելու են: 8 Այդ գիշեր թող
ուտեն կրակի վրայ խորոված միսը, այն թող
ուտեն բաղարջ հացով ու դառն խոտերով: 9
Դրանք հում կամ խաշած չուտէք, այլ՝ կրակի
վրայ խորովելով: Կ'ուտէք նաեւ ոչխարի
գլուխը, ոտքերն ու փորոտիքը: 10 Առաւօտեան
դրանից ոչինչ թող չմնայ: Ոչխարի ոսկորները

մի՛ ջարդէք, այլ, ինչ որ աւելանայ դրանից,
կրակով կ՚այրէք: 11 Եւ կ՚ուտէք այսպէս.
ձեր գօտիները թող ձեր մէջքին լինեն, ձեր
կօշիկները՝ ձեր ոտքերին, ձեր ցուպերը՝ ձեր
ձեռքին: Արագ կ՚ուտէք, որովհետեւ Տիրոջ
զատիկն է: 12 Այդ գիշեր ես պիտի անցնեմ
Եգիպտացիների ամբողջ երկրով եւ պիտի
պատուհասեմ Եգիպտացիների երկրի բոլոր
արու առաջնածիններին՝ թէ՛ մարդկանց,
թէ՛ անասունների: Եգիպտացիների բոլոր
աստուածներից վրէժ պիտի լուծեմ, որովհետեւ
ես եմ Տէրը: 13 Եւ նշուած արիւնը այն տների
վրայ, ուր ուտելու էք, թող ձեզ նշան լինի:
Ես, տեսնելով այդ արիւնը, պիտի խնայեմ
ձեզ, եւ ձեր գլխին չեն իջնի մահաբեր այն
հարուածները, որոնցով պիտի պատուհասեմ
Եգիպտացիների երկիրը: 14 Այդ օրը ձեզ
համար յիշարժան թող լինի, եւ դուք, իբրեւ
Տիրոջ տօն, այդ օրը տօնեցէք սերնդէսերունդ:
Դա, իբրեւ կարգ, յաւիտեան կը տօնէք»: 15
«Եօթը օր բաղարջ հաց կ՚ուտէք, առաջին իսկ
օրից սկսած ձեր տնից կը վերացնէք թթխմորը:
Բոլոր նրանք, ովքեր առաջին օրից մինչեւ
եօթներորդ օրը թթխմորով հաց կ՚ուտեն, կը
վերացուեն իսրայէլացիների միջից: 16 Առաջին
օրը թող սուրբ հռչակուի: Ձեզ համար թող
սուրբ լինի նաեւ նուիրական եօթներորդ օրը:
Այդ օրերին ոչ մի աշխատանք չկատարէք,
այլ կատարեցէք միայն այն, ինչ կապուած է
իւրաքանչիւր մարդու անձնական կարիքների
հետ: 17 Իմ այս պատուիրանները կը պահէք,
որպէսզի այդ օրը ես ձեր ժողովրդին հանեմ
Եգիպտացիների երկրից: Այդ օրը, իբրեւ կարգ,
ձեր ժողովրդի մէջ կը նշէք յաւիտենապէս: 18
Առաջին ամսուայ տասնչորսերորդ օրուայ
երեկոյից սկսած բաղարջ հաց կ՚ուտէք մինչեւ
ամսի քսանմէկերորդ օրուայ երեկոն: 19
Եօթը օր ձեր տներում թթխմոր չպիտի լինի:
Բոլոր նրանք, ովքեր թթխմորով հաց կ՚ուտեն,
կը վերացուեն Իսրայէլի ժողովրդի միջից:
20 Ձեր երկիրն եկած եկուորներ լինեն թէ
տեղաբնակներ, ոչ ոք թթխմորով հաց թող
չուտի: Ձեր բոլոր բնակավայրերում բաղարջ
հաց պիտի ուտէք»: 21 Մովսէսը կանչեց
բոլոր իսրայէլացի ծերերին ու նրանց ասաց.
«Գնացէք, ձեր իւրաքանչիւր ընտանիքի
համար մի ոչխար առէք եւ մորթեցէք զատկի
համար: 22 Վերցրէք մի խուրձ ծոթրին, այն
թաթախեցէք դռան մօտ եղած արեան մէջ եւ
դրանով նշան արէք դռան սեմին երկու տեղ եւ
դռան շրջանակի վերեւը: Բայց ձեզնից ոչ ոք
մինչեւ առաւօտ իր տան դռնից դուրս չգայ: 23
Տէրն անցնելու է եգիպտացիներին կոտորելու
համար: Նա, տեսնելով դռան սեմին երկու տեղ
եւ դռան շրջանակի վերեւում եղած արիւնը,
կ՚անցնի կը գնայ այդ դռնով եւ Ոչնչացնողին
թոյլ չի տայ մտնել ձեր տներն ու կոտորել ձեզ:
24 Այս խօսքերը մինչեւ յաւիտեան օրէնք թող
լինեն քեզ եւ քո որդիների համար: 25 Երբ կը
մտնէք այն երկիրը, որ Տէրը, իր խոստման
համաձայն, տալու է ձեզ, կը կատարէք այդ
ծիսակատարութիւնը: 26 Եթէ պատահի,
որ ձեր որդիները հարցնեն ձեզ, թէ՝ «Ի՞նչ
է նշանակում այս ծիսակատարութիւնը»,
27 նրանց կը պատասխանէք, որ Տիրոջ
համար զատկի զոհն է սա, այն Տիրոջ, որ
Եգիպտոսում եգիպտացիներին կոտորելիս
խնայեց իսրայէլացիներին, փրկեց մեր
ընտանիքները»: Ժողովուրդը խոնարհուեց ու
երկրպագութիւն արեց: 28 Իսրայէլացիները
գնացին ու արեցին այնպէս, ինչպէս Տէրն էր
պատուիրել Մովսէսին ու Ահարոնին. նրանք
այդպէս էլ արեցին: 29 Երբ կէս գիշեր եղաւ,
Տէրը Եգիպտացիների երկրում կոտորեց
եգիպտացի բոլոր անդրանիկ զաւակներին՝
իր գահին բազմած փարաւոնի անդրանիկից
մինչեւ բանտի մէջ արգելափակուած գերի
կնոջ անդրանիկը, նաեւ անասունների բոլոր
առաջնածինները: 30 Գիշերը վեր կացան
փարաւոնն ինքը, նրա բոլոր պաշտօնեաներն
ու բոլոր եգիպտացիները: Եգիպտացիների
ամբողջ երկրում մեծ աղաղակ բարձրացաւ,
որովհետեւ տուն չկար, որտեղ մեռել չլինէր:
31 Փարաւոնը գիշերով կանչեց Մովսէսին
ու Ահարոնին եւ ասաց նրանց. «Դուք եւ
իսրայէլացիներդ վեր կացէք գնացէք իմ
ժողովրդի միջից, գնացէք պաշտեցէք ձեր
տէր Աստծուն, ինչպէս որ ասացիք: 32
Ձեզ հետ տարէք նաեւ ձեր արջառն ու
ոչխարը, ինչպէս որ ասացիք, բայց ինձ էլ
օրհնեցէք»: 33 Եւ եգիպտացիներն ստիպում
էին իսրայէլացի ժողովրդին, որ շտապ

դուրս գան երկրից, որովհետեւ ասում էին.
«Նրանց պատճառով մենք բոլորս էլ կը
մեռնենք»: 34 Ժողովուրդն իր հունցած,
բայց դեռեւս չհասած խմորը շորերի մէջ
փաթաթելով՝ ուսն առաւ: 35 Իսրայէլացիներն
արեցին այնպէս, ինչպէս իրենց հրամայել էր
Մովսէսը. եգիպտացիներից նրանք ուզեցին
ոսկեայ, արծաթեայ զարդեր ու զգեստներ:
36 Տէրը շնորհ պարգեւեց իր ժողովրդին
եգիպտացիների առաջ. սրանք զարդեր
տուին նրանց: Այսպիսով նրանք կողոպտեցին
եգիպտացիներին: 37 Իսրայէլացիները՝
վեց հարիւր հազար տղամարդ, հետիոտն,
բացի մնացած բազմութիւնից, Ռամեսից
մեկնեցին Սոկքոթ: 38 Նրանց հետ ճանապարհ
ընկաւ մի խառնիճաղանջ բազմութիւն,
մեծ քանակութեամբ արջառ, ոչխար ու այլ
անասուն: 39 Նրանք Եգիպտոսից բերած
ու դեռ չհասած խմորով բաղարջ հաց
եփեցին, որովհետեւ այն դեռ չէր խմորուել,
քանի որ եգիպտացիները երկրից հանել էին
իրենց, եւ իրենք չէին կարողացել սպասել ու
իրենց ճանապարհի պաշար չէին արել: 40
Իսրայէլացիներն իրենք ու իրենց հայրերը
Եգիպտացիների երկրում եւ Քանանացիների
երկրում ապրեցին չորս հարիւր երեսուն տարի:
Երբ չորս հարիւր երեսուն տարին վերջացաւ,
նոյն օրն իսկ 41 Տիրոջ ամբողջ ժողովուրդը
գիշերով Եգիպտացիների երկրից դուրս եկաւ:
42 Իսրայէլացիները Տիրոջ հրամանով այդ
գիշերը անքուն մնացին, որպէսզի նա նրանց
դուրս բերի Եգիպտացիների երկրից. դա
Տիրոջ անքուն մնալու այն գիշերն էր, որ
բոլոր իսրայէլացիները սերնդէսերունդ պիտի
յիշեն: 43 Տէրը Մովսէսին ու Ահարոնին ասաց.
«Սա է զատկի կարգը. ոչ մի օտարական
չպիտի ուտի դրանից: 44 Որեւէ մէկը իր
ծառային ու փողով գնուած ստրուկին թող
թլփատի եւ թլփատուելուց յետոյ միայն
թող նա ուտի դրանից: 45 Պանդուխտն ու
վարձկանը թող չուտեն դրանից: 46 Տան մէջ
պէտք է ուտուի այն. միսը տնից դուրս չպիտի
հանէք եւ դրա ոսկորը չպիտի ջարդէք: 47
Իսրայէլի ողջ ժողովուրդը պէտք է կատարի
դա: 48 Եթէ մի օտարական մօտենայ ձեզ եւ
ուզենայ կատարել Տիրոջ զատիկը, դու պէտք
է թլփատես նրա բոլոր արու զաւակներին, եւ
դրանից յետոյ միայն նա կարող է մօտենալ
կատարելու զատիկը: Նա կը համարուի երկրի
տեղաբնակ: Ոչ մի անթլփատ դրանից չպէտք է
ուտի: 49 Օրէնքը հաւասարապէս տարածւում է
եւ՛ տեղաբնակի, եւ՛ ձեզ մօտ ապրել ցանկացող
օտարականի վրայ»: 50 Բոլոր իսրայէլացիներն
արեցին այնպէս, ինչպէս պատուիրել էր Տէրը
Մովսէսին ու Ահարոնին. նրանք այդպէս էլ
արեցին: 51 Ահա այդ օրն էր, որ Տէրը բոլոր
իսրայէլացիներին հանեց Եգիպտացիների
երկրից:

13 Տէրը խօսեց Մովսէսի հետ եւ ասաց. 2
«Ինձ նուիրաբերիր բոլոր իսրայէլացիների
անդրանիկ զաւակներին, ամէն մի նախածին,
մարդ թէ անասուն, որովհետեւ իմն է»: 3
Մովսէսն ասաց ժողովրդին. «Յիշեցէք այս
օրը, երբ դուք դուրս եկաք Եգիպտոսից՝
ստրկութեան այս տնից, որովհետեւ Տէրը ձեզ
իր հզօր ձեռքով հանեց այստեղից: Թթխմորով
հաց չպիտի ուտէք, 4 որովհետեւ դուք այսօր,
գարնանային վաղահաս բերքի ամսին էք դուրս
գալիս: 5 Երբ քո Տէր Աստուածը քեզ տանի
քո հայրերին խոստացած Քանանացիների,
Քետացիների, Ամորհացիների, Խեւացիների,
Յեբուսացիների, Փերեզացիների ու
Գերգեսացիների երկիրը, ուր կաթ ու մեղր
է հոսում, ապա հէնց այդ ամսին այս
ծիսակատարութիւնը կ՚անես: 6 Եօթը օր
բաղարջ հաց կ՚ուտէք, իսկ եօթներորդ օրը
Տիրոջ տօնը կը լինի. բաղարջ հաց կ՚ուտէք: 7
Ձեր տանը թթխմորով հաց չլինի, քո ողջ երկրի
սահմաններում թթխմոր չերեւայ: 8 Այդ օրը քո
որդուն կը պատմես՝ ասելով. «Դա կատարւում
է ի յիշատակ այն բանի, ինչ արել է ինձ Տէր
Աստուածը, երբ դուրս էի գալիս Եգիպտոսից»:
9 Ասածս նշան արա՛ ձեռքիդ վրայ, նաեւ նշան՝
ճակատիդ, որ յիշես: Տիրոջ օրէնքները թող քո
բերանում լինեն, քանի որ Տիրոջ հզօր ձեռքն
է հանել քեզ Եգիպտոսից: 10 Այս օրէնքները
կը պահպանէք տարէցտարի ձեր կեանքի
բոլոր օրերում»: 11 «Երբ քո Տէր Աստուածը
քեզ կը տանի Քանանացիների երկիրը, ինչպէս
խոստացել է քեզ ու քո հայրերին, եւ այն կը
տայ քեզ, 12 Տիրոջ համար կ՚առանձնացնես
անդրանիկ բոլոր արու ծնունդներին եւ քո

արջառների ու ոչխարների առաջնածիններին,
որոնք պիտի ծնուեն: Դրանք բոլորը Տիրոջը
կը նուիրաբերես: 13 Առաջնածին էշը կը
փոխանակես ոչխարի հետ, իսկ եթէ չուզենաս
փոխանակել, ապա դա փրկագին կը տաս:
Քո որդիների բոլոր անդրանիկ զաւակներին
կը փրկագնես: 14 Եթէ դրանից յետոյ որդիդ
հարցնի քեզ ու ասի, թէ՝ «Ինչ է այս», նրան
կ'ասես, թէ՝ «Տէրը հզօր ձեռքով է հանել
մեզ Եգիպտացիների երկրից՝ ստրկութեան
տնից: 15 Երբ փարաւոնի սիրտը կարծրացաւ
ու մեզ չարձակեց, Տէրը Եգիպտացիների
երկրում կոտորեց բոլոր անդրանիկներին՝
մարդկանց անդրանիկ զաւակներից մինչեւ
անասունների առաջնածինները: Հէնց դրա
համար էլ ես Տիրոջն եմ նուիրաբերում բոլոր
առաջնածին արուներին, իսկ իմ որդիներից
բոլոր անդրանիկ զաւակն»ին փրկագին կը
տամ»: 16 Ասածս նշան արա՛ ձեռքիդ վրայ, նաեւ
նշան՝ ճակատիդ, որ յիշես, թէ Տէրը ինչպէս
է հզօր ձեռքով մեզ հանել Եգիպտոսից»:
17 Երբ փարաւոնն արձակեց ժողովրդին,
Աստուած նրանց կարճ ճանապարհով՝
Փղշտացիների երկրով չառաջնորդեց,
որովհետեւ Աստուած մտածեց, թէ ժողովուրդը
պատերազմի բռնուելով՝ գուցէ վախենայ
ու Եգիպտոս վերադառնայ: 18 Դրա համար
Աստուած ժողովրդին շրջանցիկ՝ անապատի
ճանապարհով տարաւ դէպի Կարմիր ծով:
Իսրայէլացիները Եգիպտացիների երկրից
դուրս եկան հինգերորդ սերնդի ժամանակ: 19
Մովսէսն իր հետ տարաւ Յովսէփի ոսկորները,
որովհետեւ Յովսէփը, երդուեցնելով Իսրայէլի
որդիներին, ասել էր. «Երբ Տէրը ձեզ այցի գայ,
իմ ոսկորները կը հանէք այստեղից ու կը
տանէք ձեզ հետ»: 20 Սոկքոթից դուրս գալով՝
իսրայէլացիները եկան եւ կայք հաստատեցին
Ութոմում՝ անապատի եզրին: 21 Աստուած
ցերեկը նրանց առաջնորդում էր ամպի սիւնով,
որպէսզի ճանապարհ ցոյց տայ նրանց, իսկ
գիշերը՝ հրէ սիւնով, որպէսզի գիշեր-ցերեկ
նրանք ուղեցոյց ունենան: 22 Ցերեկը ամպի
սիւնը, իսկ գիշերը հրէ սիւնը միշտ ամբողջ
ժողովրդի աչքի առաջ էր:

14 Տէրը, խօսելով Մովսէսի հետ,
ասաց. 2 «Իսրայէլացիներին ասա՛, որ
վերադառնան, կայք հաստատեն Մագդոլի
ու ծովի միջեւ գտնուող հանգրուանում,
Բեէղսեպփոնի դիմաց: Դրանց դիմաց՝ Կարմիր
ծովի եզերքին կայք կը հաստատես: 3
Փարաւոնը իսրայէլացիներիդ մասին կ'ասի,
թէ՝ «Մոլորուել են այս երկրում, որովհետեւ
անապատը շրջափակել է նրանց»: 4 Ես
պիտի կարծրացնեմ փարաւոնի սիրտը, նա
պիտի հետապնդի նրանց, 5 իսկ ես պիտի
փառաւորուեմ փարաւոնի ու նրա ամբողջ
զօրքի առաջ: Եւ բոլոր եգիպտացիները
պիտի իմանան, որ ես եմ Տէրը»: Եւ այդպէս
էլ արեցին: 6 Եգիպտացիների արքային
յայտնեցին, թէ՝ «Ժողովուրդը փախել է»:
Փարաւոնի ու նրա պաշտօնեաների սրտերն
ըմբոստացան ժողովրդի դէմ, եւ նրանք
ասացին. «Այդ ինչ արեցինք, ինչո՞ւ թոյլ
տուեցինք, որ իսրայէլացիները գնան, եւ մենք
զրկուենք մեր ստրուկներից»: 7 Փարաւոնը
լծեց իր կառքը եւ իր հետ տարաւ իր
ամբողջ ժողովրդին: Նա վերցրեց վեց հարիւր
ընտիր կառքեր, եգիպտացիների ամբողջ
հեծելազօրն ու դրանց զօրավարներին: 8
Տէրը կարծրացրեց եգիպտացիների արքայ
փարաւոնի սիրտը, եւ սա հետապնդեց
իսրայէլացիներին: Իսրայէլացիները գնում էին՝
ձեռքները բարձր պահած: 9 Եգիպտացիները
հետապնդեցին նրանց ու նրանց գտան
ծովեզերքի մօտ՝ կայք հաստատած: Փարաւոնի
ողջ հեծելազօրն ու կառքերը, նրա հեծեալներն
ու բանակը կանգնեցին հանգրուանածների
դիմաց, Բեէղսեպփոնի դէմ առ դէմ: 10
Փարաւոնը մօտեցաւ: Իսրայէլացիները
բարձրացնելով իրենց աչքերը՝ տեսան,
որ եգիպտացիները կայք են հաստատել
իրենց թիկունքում. սաստիկ վախեցան: 11
Իսրայէլացիները աղաղակ բարձրացրին
առ Աստուած ու Մովսէսին ասացին. «Իբր
թէ Եգիպտացիների երկրում գերեզմաններ
չկայի՞ն, որ մեզ բերեցիր այստեղ՝ անապատում
սպանուելու: Այս ինչ բերեցիր մեր գլխին,
ինչո՞ւ մեզ հանեցիր Եգիպտոսից: 12 Մի՞թէ
Եգիպտացիների երկրում քեզ չասացինք, թէ՝
«Թո՛յլ տուր, որ ծառայենք եգիպտացիներին»:
Մեզ համար աւելի լաւ կը լինէր, որ ծառայէինք
եգիպտացիներին, քան մեռնէինք այս

անապատում»: 13 Մովսէսն ասաց ժողովրդին.
«Քաջալերուեցէք, պինդ կացէք եւ կը տեսնէք
Տիրոջ արած փրկութիւնը, որ նա պարգեւելու
է ձեզ այսօր, քանզի այսօր ձեր տեսած
եգիպտացիներին այլեւս յար յաւիտեան
չէք տեսնելու: 14 Տէրը պիտի պատերազմի
ձեր փոխարէն, դուք լռուռ մնացէք»: 15 Տէրն
ասաց Մովսէսին. «Ինչո՞ւ ես կանչում ինձ:
Ասա՛ իսրայէլացիներին, որ շարժուեն գնան:
16 Իսկ դու ա՛ռ գաւազանդ, ձեռքդ մեկնի՛ր
ծովի վրայ, ճեղքի՛ր այն, եւ իսրայէլացիները
թող մտնեն ծովի մէջ ու անցնեն ինչպէս
ցամաքով: 17 Ես կը կարծրացնեմ փարաւոնի
եւ բոլոր եգիպտացիների սիրտը, սրանք
նրանց յետեւից ծով կը մտնեն, եւ ես կը
փառաւորուեմ փարաւոնի, նրա ամբողջ
զօրքի, կառքերի ու հեծելազօրի առաջ: 18
Բոլոր եգիպտացիները կը գիտենան, որ ես
եմ Տէրը, երբ փառաւորուեմ փարաւոնի,
նրա կառքերի ու հեծելազօրի առաջ»: 19
Իսրայէլացիների բանակի առջեւից գնացող
Աստծու հրեշտակը ելաւ ու անցաւ գնաց
նրանց յետեւը: Վերացաւ ամպի սիւնը նրանց
առջեւից ու կանգնեց նրանց թիկունքին:
20 Ամպի սիւնը մտաւ եգիպտացիների ու
իսրայէլացիների բանակների միջեւ: Խաւար ու
մէգ պատեց: Գիշերն անցաւ, բայց ողջ գիշերը
բանակները իրար չմօտեցան: 21 Մովսէսը
ձեռքը մեկնեց ծովի վրայ, եւ հարաւային հողմի
ուժով ողջ գիշեր ծովը յետ մղուեց. բացուեց
ծովի յատակը, ջուրը երկուսի բաժանուեց: 22
Իսրայէլացիները մտան յատակը բացուած
ծովի մէջ ու առաջ շարժուեցին ինչպէս
ցամաքով: Ջուրը նրանց աջ ու ձախ կողմերից
պարիսպ էր դարձել: 23 Եգիպտացիները
հետապնդեցին նրանց, եւ փարաւոնի ամբողջ
հեծելազօրը, նրա կառքերն ու հեծեալները
նրանց յետեւից մտան ծովը: 24 Առաւօտեան
Տէրը հրի ու ամպի սեան միջով նայեց
եգիպտացիների բանակին եւ խուճապի
մատնեց եգիպտացիների բանակը. 25 նա
կաշկանդեց նրանց կառքերի անիւները, եւ
նրանք դժուարութեամբ էին առաջ շարժւում:
Եգիպտացիներն ասացին. «Հեռո՛ւ փախչենք
իսրայէլացիներից, որովհետեւ Տէրը յօգուտ
նրանց է պատերազմում եգիպտացիներիս
դէմ»: 26 Տէրն ասաց Մովսէսին. «Ձեռքդ
մեկնի՛ր ծովի վրայ, եւ ջրերը թող միանան ու
ծածկեն եգիպտացիներին, նրանց կառքերն ու
հեծեալներին»: 27 Մովսէսը ձեռքը մեկնեց ծովի
վրայ, եւ ջրերն առաւօտեան վերադարձան
իրենց տեղը: Եգիպտացիները փորձեցին
փախչել ջրից, բայց Տէրը եգիպտացիներին
թափեց ծովը 28 եւ, նորից իրար միացնելով
ծովի ջրերը, ծածկեց կառքերը, հեծեալներին
եւ փարաւոնի բոլոր զօրքերին, որոնք ծով էին
մտել նրանց հետ: Նրանցից ոչ ոք կենդանի
չմնաց: 29 Իսրայէլացիները ծովի միջով կարծես
ցամաքի վրայով էին գնում, իսկ ջուրը նրանց
աջ ու ձախ կողմերից պարիսպ էր դարձել:
30 Տէրն այդ օրը իսրայէլացիներին փրկեց
եգիպտացիների ձեռքից: 31 Իսրայէլացիները
տեսան եգիպտացիների դիակները, որոնք
ծովի ափ էին նետուած: Իսրայէլացիները
տեսնելով Տիրոջ հզօր ձեռքը, եգիպտացիների
գլխին բերած փորձանքը՝ վախեցան Տիրոջից,
հաւատացին Աստծուն ու նրա ծառայ
Մովսէսին:

15 Այդ ժամանակ Մովսէսն ու
իսրայէլացիները հետեւեալ օրհներգն
ուղղեցին Աստծուն՝ ասելով. «Օրհնենք
Տիրոջը, որ փառքով է փառաւորուած: Նրանց
երիվարներն ու հեծեալներին թափեց ծովը: 2
Տէրը ինձ համար ընդունելի օգնական եղաւ,
նա ինձ համար փրկութիւն եղաւ: 3 Նա՛ է իմ
Աստուածը, եւ ես նրան եմ փառաւորելու: Նա
իմ հօր Աստուածն է, եւ ես պիտի մեծարեմ
նրան: Տէրը խորտակում է պատերազմները,
նրա անունը Տէր է: 4 Նա փարաւոնի կառքերն
ու զօրքերը ծովը թափեց, նաեւ ընտիր
հեծեալներին ու զօրավարներին: Նրանք
ջրասոյզ եղան Կարմիր ծովում: 5 Ծովը
ծածկեց նրանց, նրանք քարի պէս ընկղմուեցին
ծովի յատակը: 6 Քո աջը, Տէ՛ր, զօրութեամբ
փառաւորուեց, քո աջը, Տէ՛ր, խորտակեց
թշնամուն: 7 Դու փառքի հզօրութեամբ
ջարդուփշուր արեցիր հակառակորդներին,
առաքեցիր քո բարկութիւնը, եւ այն հրոյ
ճարակ դարձրեց նրանց ինչպէս եղէգ: 8
Քո զայրոյթի հողմից ճեղքուեցին ջրերը,
պարիսպների նման դիզուեցին ջրերը, ծովի

մէջ քարացան ալիքները: 9 Թշնամին ասաց.
«Հետապնդեմ ու հասնեմ նրանց, բաժանեմ
աւարը եւ դրանցով յագուրդ տամ ինձ: Սրի
քաշեմ նրանց, որ իմ ձեռքը տիրի նրանց»:
10 Դու քո հողմն առաքեցիր, նրանց ծածկեց
ծովը, եւ նրանք կապարի նման սուզուեցին
ջրերի խորքը: 11 Աստուածների մէջ, Տէր, ո՞վ
կայ քեզ նման, եւ կամ ո՞վ կարող է նմանուել
քեզ՝ փառաւորեալդ սրբերի մէջ, փառքով
սքանչացեալդ, որ նշաններ ես գործում: 12
Աջ ձեռքդ մեկնեցիր, եւ երկիրը կուլ տուեց
նրանց: 13 Արդարութեամբ առաջնորդեցիր
քո այս ժողովուրդին, որին փրկեցիր, քո
զօրութեամբ մխիթարեցիր նրան քո սուրբ
բնակավայրում: 14 Ժողովուրդները լսեցին
լուրն այս ու բարկացան: Սարսափը պատեց
Քանանացիների երկրի բնակիչներին: 15
Խուճապահար եղան Եդոմի դատաւորներն
ու մովաբացիների իշխանները: Դող բռնեց
նրանց, հալումաշ եղան Քանանացիների երկրի
բոլոր բնակիչները: 16 Թող պատեն նրանց
ահն ու սարսափը, քո բազկի հզօրութեամբ
թող քարանան նրանք, մինչեւ որ անցնի
քո ժողովուրդը, Տէր, մինչեւ որ անցնի քո
այս ժողովուրդը, որին ստացար: 17 Տա՛ր,
բնակեցրո՛ւ նրանց այն լերան վրայ, որ
ժառանգութիւնն է քո, քո պատրաստած
բնակավայրում, որ սրբութիւն ես դարձրել, Տէ՛ր:
Տէ՛ր, քո ձեռքե՛ր պատրաստեցին այդ: 18 Տէրը
յաւիտենական, առաւել քան յաւիտենական
թագաւոր է»: 19 Երբ փարաւոնի հեծելազօրն
իր կառքերով ու հեծեալներով ծով մտաւ,
Տէրը նրա վրայ թափեց ծովի ջրերը, իսկ
իսրայէլացիները յատակը բացուած ծովի
միջով անցան գնացին: 20 Մարիամ մարգարէն՝
Ահարոնի քոյրը, իր ձեռքն առաւ թմբուկը, եւ
բոլոր կանայք գնացին նրա յետեւից՝ թմբուկ
խփելով ու պարելով: 21 Առաջից գնում էր
Մարիամն ու ասում. «Օրհնենք Տիրոջը, քանզի
նա փառքով է փառաւորուած. նա երիվարներն
ու հեծեալներին ծովը թափեց»: 22 Մովսէսը
իսրայէլացիներին Կարմիր ծովից տարաւ
հասցրեց Սուր կոչուած անապատը: Նրանք
երեք օրուայ ճանապարհ գնացին անապատի
միջով, բայց խմելու ջուր չգտան: 23 Եկան
Մեռա, բայց Մեռայում էլ չկարողացան ջուր
խմել, որովհետեւ այն դառն էր: Դրա համար
Մովսէսն այդ վայրն անուանեց Դառնութիւն:
24 Ժողովուրդը տրտնջաց Մովսէսի դէմ ու
ասաց. «Ի՞նչ խմենք»: 25 Մովսէսն աղաղակեց
առ Աստուած. եւ Տէրը նրան մի փայտ ցոյց
տուեց: Մովսէսն այն նետեց ջրի մէջ, եւ ջուրը
քաղցրահամ դարձաւ: Այնտեղ Աստուած
ժողովրդին տուեց օրէնք ու իրաւունք եւ
այնտեղ էլ փորձութեան ենթարկեց նրան: Նա
ասաց. 26 «Եթէ ուշադիր լսես քո տէր Աստծու
ձայնը, նրա համար հաճելի գործեր կատարես,
ունկնդիր լինես նրա պատուիրաններին ու
ենթարկուես նրա բոլոր հրամաններին, քեզ
վրայ չեմ թափի բոլոր այն հիւանդութիւնները,
որ թափեցի եգիպտացիների վրայ, քանզի
ես եմ քեզ բժշկող Տէրը»: 27 Եւ եկան հասան
Եղիմ: Այնտեղ կային ջրի տասներկու աղբիւր
ու եօթանասուն արմաւենի: Նրանք կայք
հաստատեցին այնտեղ, ջրի մօտ:

16 Իսրայէլացի ամբողջ ժողովուրդը Եղիմից
ճանապարհ ընկաւ ու եկաւ Սին
անապատը, որը գտնւում է Եղիմի ու Սինայի
միջեւ: 2 Եգիպտացիների երկրից դուրս
գալու երկրորդ ամսուայ տասնհինգերորդ օրը
իսրայէլացի ողջ ժողովուրդը անապատում
դժգոհեց Մովսէսից ու Ահարոնից: 3
Իսրայէլացիներն ասացին նրանց. «Աւելի
լաւ կը լինէր Տիրոջ հարուածների զոհը
դառնայինք Եգիպտացիների երկրում, երբ
մսով լի կաթսաների մօտ էինք նստում ու
կուշտ հաց ուտում, քան բերէիք մեզ այս
անապատը, որ ողջ ժողովրդին սովամահ
անէք»: 4 Տէրն ասաց Մովսէսին. «Ահա ես ձեզ
հաց կը թափեմ երկնքից: Իմ ժողովուրդը թող
վեր կենայ ու այն հաւաքի, ինչքան անհրաժեշտ
է իւրաքանչիւր օրուայ համար: Ես այդ
կերպ կը փորձեմ նրանց, թէ կ'ենթարկուե՞ն
իմ օրէնքներին, թէ ո՞չ: 5 Վեցերորդ օրը
թող պատրաստեն նախորդ իւրաքանչիւր
օրուայ համար հաւաքածի կրկնապատիկը»: 6
Մովսէսն ու Ահարոնը ասացին իսրայէլացի
ամբողջ ժողովրդին. «Երեկոյեան կ'իմանաք,
որ Տէրն է ձեզ հանել Եգիպտացիների երկրից,
7 իսկ առաւօտեան ականատես կը լինէք
Տիրոջ փառքին, որովհետեւ նա լսել է Աստծու
հանդէպ ձեր տրտունջը: Մենք ովքե՞ր ենք, որ

տրտնջում էք մեր դէմ»: 8 Մովսէսն ասաց.
«Տէրը լսեց մեր դէմ ուղղուած ձեր տրտունջը,
դրա համար էլ նա երեկոները ձեզ ուտելու
միս, իսկ առաւօտները յագենալու չափ
հաց պիտի տայ: Մենք ովքե՞ր ենք, որ ձեր
տրտունջը մեր դէմ էք ուղղում. ձեր տրտունջը
Աստծու դէմ է ուղղուած»: 9 Մովսէսն ասաց
Ահարոնին. «Իսրայէլացի ամբողջ ժողովրդին
յայտնի՛ր. «Մօտեցէ՛ք Տիրոջը, որովհետեւ
նա լսեց ձեր տրտունջը»: 10 Մինչ Ահարոնը
խօսում էր իսրայէլացի ամբողջ ժողովրդի
հետ, նրանք նայեցին դէպի անապատ, եւ
ահա Տիրոջ փառքը երեւաց ամպի ձեւով:
11 Տէրը խօսելով Մովսէսի հետ՝ ասաց. 12
«Լսեցի իսրայէլացիների տրտունջը: Արդ,
խօսի՛ր նրանց հետ ու ասա՛. «Երեկոները
միս կ'ուտէք, իսկ առաւօտները հացով կը
յագենաք: Եւ կ'իմանաք, որ ես եմ ձեր Տէր
Աստուածը»: 13 Երեկոյեան լորամարգիներ
թափուեցին ու ծածկեցին բանակատեղին:
14 Առաւօտեան, երբ ցօղը վերանում էր
բանակատեղիի շրջապատից, անապատի
երեսին գինձի սպիտակ սերմի նման մանր
եւ երկրի վրայի եղեամի նման մի բան կար:
15 Երբ իսրայէլացիները տեսան այն, իրար
ասացին. «Ի՞նչ է սա»: Որովհետեւ չգիտէին,
թէ դա ինչ է: Մովսէսն ասաց նրանց. «Դա
այն հացն է, որ Տէրը ձեզ տուել է ուտելու: 16
Տէրը հետեւեալն է պատուիրել. «Իւրաքանչիւր
ոք դրանցից թող հաւաքի այնքան, որքան
անհրաժեշտ է մէկ մարդու համար, ըստ ձեր
ընտանիքների շնչերի թուի: Հաւաքեցէ՛ք ըստ
վրանում գտնուող իւրաքանչիւր մարդու
թուի»: 17 Իսրայէլացիներն այդպէս էլ արեցին.
հաւաքեցին ոմանք շատ, ոմանք քիչ: 18
Չափեցին եւ տեսան, որ ումը որ շատ
էր, սահմանուած չափից չաւելացաւ, իսկ
ումը՝ քիչ, սահմանուած չափից չպակասեց:
Իւրաքանչիւրը իր կարիքի չափով էր հաւաքել:
19 Մովսէսն ասաց նրանց. «Ոչ ոք մինչեւ
առաւօտ դրանից աւելցուկ չթողնի»: 20 Ոմանք,
սակայն, Մովսէսին չլսեցին. դրանից աւելցուկ
մնաց առաւօտեան: Դա որդնոտեց ու նեխեց:
Մովսէսը զայրացաւ նրանց վրայ: 21 Դրանից
յետոյ ամէն առաւօտ իւրաքանչիւրը հաւաքում
էր իրեն պէտք եղածի չափ: Երբ արեւը
տաքացնում էր, այն հալւում էր: 22 Վեցերորդ
օրը հաւաքեցին պէտք եղածի կրկնապատիկը՝
ամէն մէկի համար երկուական բաժին:
Ժողովրդի բոլոր առաջնորդները գնացին
Մովսէսի մօտ ու նրան յայտնեցին այդ մասին:
23 Մովսէսն ասաց. «Այս է Տիրոջ ասածը.
«Վաղը շաբաթ է, Տիրոջ հանգստեան սուրբ
օրը: Ինչ որ եփելու էք, եփեցէ՛ք, ինչ որ թխելու
էք, թխեցէ՛ք այսօր, իսկ մնացած ամէն ինչ
թողէ՛ք ամանների մէջ մինչեւ առաւօտ»: 24
Եւ դա թողեցին մինչեւ առաւօտ, ինչպէս
նրանց հրամայել էր Մովսէսը. այն չնեխեց,
չորդնոտեց: 25 Մովսէսն ասաց. «Այդ կերէ՛ք
այսօր, քանի որ Տիրոջ շաբաթ օրն է այսօր,
դրանից այսօր դաշտում չէք գտնի: 26 Վեց
օր կը հաւաքէք դա, իսկ եօթներորդ օրը՝
շաբաթ օրը դրանից չի լինի»: 27 Եօթներորդ
օրը ժողովրդի միջից ոմանք ելան դրանից
հաւաքելու, բայց չգտան: 28 Տէրն ասաց
Մովսէսին. «Մինչեւ ե՞րբ չպիտի անսաք իմ
պատուիրաններին ու օրէնքներին: 29 Տեսաք,
որ Տէրը ձեզ հանգստեան օր նշանակեց այս
շաբաթ օրը: Դրա համար էլ նա վեցերորդ
օրը ձեզ երկու օրուայ հաց տուեց՝ ասելով.
«Ձեզնից իւրաքանչիւրը թող նստի իր տանը,
եօթներորդ օրը թող ոչ ոք չելնի այդ տեղից»: 30
Եւ ժողովուրդը եօթներորդ օրը հանգստացաւ:
31 Իսրայէլացիները իրենց կերածի անունը
դրեցին ման: Դա գինձի սերմի նման սպիտակ
էր ու մեղրախորիսխի համ ունէր: 32 Մովսէսն
ասաց. «Ահա թէ ինչ հրամայեց Աստուած.
«Մի ամանի մէջ մէկ չափ մանանայ լցրէ՛ք
եւ այն պահեցէ՛ք ձեր սերունդների համար,
որպէսզի աչքի առաջ ունենաք այն հացը,
որ դուք կերաք անապատում, երբ Տէրը ձեզ
հանեց Եգիպտացիների երկրից»: 33 Մովսէսն
ասաց Ահարոնին. «Մի ոսկէ սափոր առ, դրա
մէջ մէկ չափ մանանայ լցրո՛ւ եւ դի՛ր Աստծու
առաջ՝ պահելու ձեր սերունդների համար,
ինչպէս Տէրն է հրամայել Մովսէսին»: 34 Եւ
Ահարոնն այն ի պահ դրեց Կտակարանների
արկղի առաջ: 35 Իսրայէլացիները քառասուն
տարի մանանայ կերան, մինչեւ որ հասան մի
բնակեցուած շրջան: Նրանք մանանայ էին
ուտում, մինչեւ որ հասան փիւնիկեցիների

կողմերը: 36 Մէկ չափը հաւասար է երեք գրիւի
մէկ տասներորդ մասի:

17 Իսրայէլացի ամբողջ ժողովուրդը Տիրոջ
կարգադրութեան համաձայն խումբ-
խումբ գնաց Սին անապատից եւ կայք
հաստատեց Ռափիդիմում: Այստեղ, սակայն,
ջուր չկար, որ ժողովուրդը խմէր: 2 Ժողովուրդն
սկսեց մեղադրել Մովսէսին՝ ասելով. «Մեզ
ջո՛ւր տուր, որ խմենք»: Մովսէսը նրանց
ասաց. «Ինչո՞ւ էք ինձ մեղադրում, ինչո՞ւ էք
փորձում Տիրոջը»: 3 Ժողովուրդն այնտեղ
ծարաւ զգալով՝ տրտնջաց Մովսէսի դէմ ու
ասաց. «Ինչո՞ւ մեզ հանեցիր Եգիպտոսից,
որ ծարաւից կոտորուե՞նք մենք եւ մեր
երեխաներն ու անասունները»: 4 Մովսէսը
պաղատագին խնդրելով Տիրոջը՝ ասաց.
«Ի՞նչ անեմ ես այս ժողովրդին: Մի քիչ էլ
մնայ՝ ինձ կը քարկոծեն»: 5 Տէրն ասաց
Մովսէսին. «Գնա՛ ժողովրդի առջեւից, քեզ հետ
վերցրո՛ւ ժողովրդի ծերերին, ձեռքդ ա՛ռ քո
այն գաւազանը, որով հարուածեցիր գետին,
եւ ճամփայ ընկի՛ր: 6 Ես քեզնից առաջ
այնտեղ հասնելով՝ կը կանգնեմ Քորէբի ժայռի
վրայ: Կը հարուածես ժայռին, դրանից ջուր
կը բխի, եւ քո ժողովուրդը կը խմի»: 7
Մովսէսն իսրայէլացիների ներկայութեամբ
այդպէս էլ արեց: Նա այդ վայրը կոչեց
Փորձութիւն եւ Մեղադրանք, որովհետեւ
իսրայէլացիները մեղադրել էին եւ Տիրոջը
փորձել՝ ասելով. «Տէրը մեր մէ՞ջ է, թէ՞ ոչ»:
8 Ամաղէկացիներն եկան ու Ռափիդիմում
պատերազմեցին իսրայէլացիների դէմ: 9
Մովսէսն ասաց Յեսուին. «Ուժեղ տղամարդիկ
ընտրի՛ր եւ առաւօտեան վեր կենալով
պատերազմի՛ր ամաղէկացիների դէմ: Ես կը
գամ ու կը կանգնեմ բլրի գագաթին, եւ Աստծու
գաւազանը կը լինի իմ ձեռքին»: 10 Յեսուն արեց
այնպէս, ինչպէս իրեն ասել էր Մովսէսը. նա
պատերազմեց ամաղէկացիների դէմ: Մովսէսը,
Ահարոնն ու Ովրը բարձրացան բլրի գագաթը:
11 Երբ Մովսէսը բարձր էր պահում ձեռքերը,
առաւելութեան էին հասնում իսրայէլացիները,
իսկ երբ իջեցնում էր ձեռքերը, առաւելութեան
էին հասնում ամաղէկացիները: 12 Եւ քանի
որ Մովսէսի ձեռքերը յոգնելուց ծանրանում
էին, Ահարոնն ու Ովրը մի քար առան եւ նրա
տակը դրեցին: Մովսէսը նստեց դրա վրայ, իսկ
Ահարոնն ու Ովրը՝ մէկն այս կողմից, միւսն
այն կողմից նրա ձեռքերը բռնած բարձր էին
պահում: Այսպիսով Մովսէսի ձեռքերը մինչեւ
արեւի մայր մտն»լը բարձրացած մնացին: 13
Յեսուն սրակոտոր արեց ամաղէկացիներին
ու նրանց ողջ զօրքը: 14 Տէրն ասաց Մովսէսին.
«Այս դէպքը որպէս յիշատակ գրի՛ առ: Հաղորդի՛ր
Յեսուին, որ ամաղէկացիների յիշատակը
ջնջելու եմ երկրի վրայ՝ երկնքի ներքոյ»: 15
Մովսէսը Տիրոջ համար զոհասեղան շինեց
եւ դրա անունը դրեց՝ «Տէրն իմ ապաւէնն է»:
16 Նա ասաց. «Այսպէս կոչեցի, քանի որ Տէրն
իր անտեսանելի ձեռքով պատերազմում է
ամաղէկացիների դէմ սերնդից սերունդ»:

18 Մադիամի քուրմ Յոթորը՝ Մովսէսի աները,
իմացաւ այն ամէնը, ինչ Տէրն արել էր
Մովսէսին ու իսրայէլացի ժողովրդին. այն, որ
Տէրը իսրայէլացիներին հանել էր Եգիպտոսից:
2 Երբ Մովսէսն իր կին Սեփորային յետ
ուղարկեց, Մովսէսի աները՝ Յոթորը, իր
հետ վերցրեց Սեփորային 3 ու նրա երկու
որդիներին, որոնցից մէկի անունը Գերսամ
էր եւ նշանակում էր՝ «Պանդուխտ էի օտար
երկրում», 4 իսկ երկրորդի անունը՝ Եղիազար,
որ նշանակում էր՝ «Իմ հօր Աստուածը իմ
օգնականն է եւ նա փրկեց ինձ փարաւոնի
ձեռքից»: 5 Յոթորը, որ Մովսէսի աներն էր, նրա
կնոջ եւ նրա որդիների հետ եկաւ Մովսէսի մօտ՝
անապատ, ուր նա բնակւում էր Աստծու լերան
վրայ: 6 Յայտնեցին Մովսէսին՝ ասելով. «Ահա
քո աներ Յոթորը, կինդ ու երկու որդիներդ նրա
հետ գալիս են քեզ մօտ»: 7 Մովսէսն ընդառաջ
գնաց իր աներոջը, ծնրադրեց նրա առաջ եւ
համբուրեց նրան: Նրանք ողջագուրուեցին
խաղաղութեամբ, եւ Մովսէսը նրան տարաւ
իր վրանը: 8 Մովսէսն իր աներոջը պատմեց
այն ամէնը, ինչ իսրայէլացիների համար Տէրն
արել էր փարաւոնի ու եգիպտացիների դէմ,
բոլոր այն չարչարանքները, որ իրենք կրել
էին ճանապարհին, եւ թէ ինչպէս էր Տէրը
փրկել իրենց: 9 Յոթորը զարմացաւ այն բոլոր
բարեգործութիւնների համար, որ Տէրն արել
էր նրանց, եւ թէ ինչպէս էր նրանց ազատել
եգիպտացիների ու փարաւոնի ձեռքից: 10
Յոթորն ասաց. «Օրհնեալ լինի Տէրը, որ փրկել է

սրանց եգիպտացիների ու փարաւոնի ձեռքից,
որ ժողովրդին ազատել է եգիպտացիների
ձեռքից: 11 Հիմա գիտեմ, որ Տէրն աւելի մեծ է,
քան բոլոր աստուածները: Դա երեւաց, երբ
եգիպտացիները բռնանում էին նրանց վրայ:
12 Մովսէսի աները՝ Յոթորը, ողջակէզ ու զոհ
մատուցեց Աստծուն: Մովսէսը, Ահարոնն ու
իսրայէլացի բոլոր ծերերը Մովսէսի աներոջ
հետ գնացին Տիրոջ առաջ ճաշելու: 13
Առաւօտեան Մովսէսը նստեց ժողովրդին
դատելու: Ողջ ժողովուրդը առաւօտից մինչեւ
երեկոյ կանգնել էր Մովսէսի շուրջը: 14 Յոթորը
տեսնելով այն ամէնը, ինչ Մովսէսն անում
էր ժողովրդի համար, ասաց. «Այդ ի՞նչ ես
անում դու ժողովրդին: Ինչո՞ւ ես դու միայն
նստած, իսկ ժողովուրդը առաւօտից մինչեւ
երեկոյ կանգնած է շուրջդ»: 15 Մովսէսն ասաց
աներոջը. «Որովհետեւ ժողովուրդը գալիս է
ինձ մօտ Աստծուց իրաւունք հայցելու համար:
16 Երբ նրանց միջեւ վէճ է ծագում, գալիս են ինձ
մօտ: Ես դատում եմ նրանցից իւրաքանչիւրին
եւ յայտնում Աստծու հրամաններն ու
օրէնքները»: 17 Մովսէսի աները նրան ասաց.
«Արածդ ճիշտ չէ»: 18 Սոսկալի տանջանքներով
ես տանջւում դու եւ քեզ հետ եղող ամբողջ
ժողովուրդը: Քեզ համար ծանր է այդ գործը,
դա միայնակ անել չես կարող: 19 Արդ, լսի՛ ինձ,
ես քեզ խորհուրդ պիտի տամ, եւ Աստուած
քեզ հետ կը լինի: Աստծու մօտ եղի՛ր ժողովրդի
ներկայացուցիչը եւ մարդկանց ասածը
հաղորդի՛ր Աստծուն: 20 Նրանց տեղեակ կը
պահես Աստծու հրամաններին ու օրէնքներին,
նրանց ցոյց կը տաս այն ճանապարհը, որով
ընթանալու են, եւ այն գործերը, որ պէտք է
կատարեն: 21 Դու ողջ ժողովրդի միջից ընտրի՛ր
ուժեղ տղամարդկանց՝ աստուածապաշտ,
արդարադատ, գոռոզութիւնն ատող
մարդկանց ու ժողովրդի վրայ սրանց
հազարապետներ, հարիւրապետներ,
յիսնապետներ ու տասնապետներ կարգի՛ր:
22 Նրանք մշտապէս թող դատեն ժողովրդին,
կարեւոր գործերը թող յանձնեն քեզ, իսկ փոքր
դատաստանները թող անեն իրենք. դրանով
կը թեթեւացնես քո գործերը, եւ նրանք կը
լինեն քո օգնականները: 23 Եթէ այս բանն
անես, Աստուած կը զօրացնի քեզ, դու կը
կարողանաս տոկալ, եւ ողջ ժողովուրդը
խաղաղութեամբ կը վերադառնայ իր տեղը»:
24 Մովսէսն անսաց իր աներոջ ասածին
եւ արեց այն ամէնը, ինչ նա ասաց իրեն:
25 Մովսէսը բոլոր իսրայէլացիների միջից
ընտրեց ուժեղ տղամարդկանց, ժողովրդի վրայ
նրանց հազարապետներ, հարիւրապետներ,
յիսնապետներ ու տասնապետներ կարգեց:
Սրանք ամբողջ ժամանակ պատրաստ էին
ժողովրդին դատելու: 26 Նրանք կարեւոր
գործերը յանձնում էին Մովսէսին, իսկ փոքր
գործերը դատում էին իրենք: 27 Մովսէսը
ճանապարհ դրեց իր աներոջը, եւ սա գնաց իր
երկիրը:

19 Եգիպտացիների երկրից իսրայէլացիների
դուրս գալուց երեք ամիս անց, առաջին
իսկ օրը նրանք հասան Սինայի անապատը:
2 Նրանք դուրս գալով Ռափիդիմից, եկան
Սինայի անապատը եւ կայք հաստատեցին
այնտեղ, անապատում: Իսրայէլացիները կայք
հաստատեցին այնտեղ, լերան դիմաց: 3
Մովսէսը բարձրացաւ Աստծու լեռը: Աստուած
լերան վրայից կանչեց նրան ու ասաց. «Այսպէս
կ'ասես Յակոբի յետնորդներին եւ կը յայտնես
Իսրայէլի որդիներին. 4 «Դուք ինքներդ տեսաք,
թէ ինչեր բերեցի եգիպտացիների գլխին, իսկ
ձեզ, ինչպէս արծիւն է իր թեւերի վրայ առնում,
բարձրացրի ինձ մօտ: 5 Արդ, եթէ ուշադի՛ր
լսէք իմ ասածը եւ պահէք իմ դրած ուխտը,
դուք բոլոր ազգերի մէջ կը լինէք իմ ընտրեալ
ժողովուրդը, որովհետեւ իմն է ամբողջ
երկիրը: 6 Դուք կը լինէք ինձ համար որպէս
թագաւորութիւն, որպէս քահանայութիւն եւ
որպէս սուրբ ազգ: Իմ այս ասածները դու
կը հաղորդես իսրայէլացիներին»: 7 Մովսէսը
վերադարձաւ, կանչեց ժողովրդի ծերերին եւ
նրանց հաղորդեց բոլոր այն խօսքերը, որ
նրան պատուիրել էր Աստուած: 8 Ժողովուրդը
միահամուռ պատասխան տուեց ու ասաց. «Այն
ամէնը, ինչ ասել է Աստուած, կը կատարենք
ու կը հնազանդուենք»: Մովսէսը ժողովրդի
ասածը հաղորդեց Աստծուն: 9 Տէրն ասաց
Մովսէսին. «Ահա ես քեզ մօտ պիտի գամ ամպի
սեան մէջ, որ ժողովուրդը լսի այն, ինչ ես ասելու
եմ քեզ, եւ նա յաւիտեան պիտի հաւատայ
քեզ»: Մովսէսը ժողովրդի ասածը հաղորդեց

Աստծուն: 10 Տէրն ասաց Մովսէսին. «Իջի՛ր,
կարգադրի՛ր ժողովրդին, մաքրի՛ր նրանց այսօր
եւ վաղը, նաեւ թող լուանան իրենց զգեստները,
11 որպէսզի երրորդ օրը պատրաստ լինեն,
որովհետեւ երրորդ օրը Տէրը ողջ ժողովրդի
աչքի առաջ իջնելու է Սինա լերան վրայ:
12 Ժողովրդի ու լերան միջեւ տարածութիւն
կը թողնես եւ կ'ասես. «Զգո՛յշ եղէք, լերան
վրայ մարդ չբարձրանայ ու դրան չմօտենայ,
որովհետեւ ով մօտենայ լերան, մահուամբ
պիտի պատժուի: 13 Լերան մօտեցողին որեւէ
ձեռք չդիպչի, որովհետեւ դրան դիպչողը կը
քարկոծուի կամ նետահար կը լինի. անասուն
լինի, թէ մարդ՝ չի ապրի: Նրանք կարող են
լեռը բարձրանալ միայն այն ժամանակ, երբ
որոտները, շեփորահարութիւնն ու ամպը
վերանան լերան վրայից»: 14 Մովսէսը
լեռից իջաւ ժողովրդի մօտ ու մաքրեց
նրանց: Նրանք լուացին իրենց զգեստները:
Մովսէսն ասաց ժողովրդին. 15 «Պատրաստ
եղէք, երեք օր կանանց չմերձենաք»: 16
Երրորդ օրն առաւօտեան Սինա լերան վրայ
որոտներ լսուեցին, փայլատակումներ ու
միգախառն ամպ երեւաց. եւ շեփորի ձայնը
ուժգին հնչում էր: Բանակատեղում գտնուող
ողջ ժողովուրդը զարհուրեց: 17 Մովսէսը
ժողովրդին բանակատեղիից տարաւ Աստծուն
ընդառաջ եւ կանգնեցրեց Սինա լերան
ստորոտի շուրջը: 18 Սինա լեռն ամբողջովին
ծխում էր, քանի որ Աստուած նրա վրայ իջել
էր իբրեւ հուր: Նրա ծուխը բարձրանում էր
ինչպէս հնոցի ծուխ: Բոլոր մարդիկ խիստ
զարհուրեցին, 19 որովհետեւ շեփորի ձայնը
տարածւում էր աւելի հեռու եւ հնչում էր
չափազանց ուժեղ: Մովսէսը խօսում էր, իսկ
Աստուած որոտաձայն պատասխանում էր
նրան: 20 Տէրն իջաւ Սինա լերան վրայ, լերան
կատարին: Տէրը Մովսէսին կանչեց լերան
գագաթը, եւ Մովսէսը բարձրացաւ այնտեղ: 21
Աստուած խօսեց Մովսէսի հետ՝ ասելով. «Իջի՛ր,
կարգադրի՛ր քո ժողովրդին. Աստծուն տեսնելու
համար չմերձենան եւ այդ պատճառով
նրանցից շատերը չկորչեն: 22 Աստծուն
մօտեցող քահանաներն էլ թող մաքրուեն,
որպէսզի Տէրը կորստեան չմատնի նրանց»:
23 Մովսէսն ասաց Աստծուն. «Ժողովուրդը չի
կարող Սինա լեռը բարձրանալ, որովհետեւ
դու ինքդ ես մեզ պատուիրել եւ ասել, թէ՝
«Մարդկանց ու լերան միջեւ տարածութիւն կը
թողնես եւ լեռը սուրբ կը հռչակես»: 24 Տէրն
ասաց նրան. «Գնա՛, իջի՛ր ու յետոյ այստեղ
բարձրացի՛ր Ահարոնի հետ, բայց քահանաներն
ու ժողովուրդը թող չյանդգնեն բարձրանալ
Աստծու մօտ, որպէսզի Տէրը նրանց կորստեան
չմատնի»: 25 Մովսէսն իջաւ ժողովրդի մօտ եւ
ասաց նրանց.

20 Տէրը յայտնեց հետեւեալ բոլոր
պատգամները՝ ասելով. 2 «Ես եմ քո Տէր
Աստուածը, որ քեզ հանեցի Եգիպտացիների
երկրից՝ ստրկութեան տնից: 3 Ինձնից բացի
այլ աստուածներ չպիտի լինեն քեզ համար:
4 Վերեւում՝ երկնքում, ներքեւում՝ երկրի
վրայ, եւ երկրի խորքի ջրերի մէջ եղած որեւէ
բանի նմանութեամբ քեզ կուռքեր չպիտի
կերտես: 5 Չպիտի երկրպագես ու չպիտի
պաշտես դրանց, որովհետեւ ես եմ քո Տէր
Աստուածը՝ մի նախանձոտ Աստուած. հայրերի
մեղքերի համար պատժում եմ որդիներին, ինձ
ատող մարդկանց նոյնիսկ երրորդ ու չորրորդ
սերնդին, 6 իսկ ինձ սիրող ու իմ հրամանը
կատարող մարդկանց մինչեւ հազարերորդ
սերնդին ողորմում եմ: 7 Քո տէր Աստծու
անունն զուր տեղը չպիտի արտասանես,
որովհետեւ Տէրը արդար չի համարում նրան,
ով իր անունը զուր տեղն է արտասանում: 8
Յիշի՛ր շաբաթ օրը, որպէսզի սուրբ պահես
այն: 9 Վեց օր պիտի աշխատես եւ պիտի
կատարես քո բոլոր գործերը: 10 Եօթներորդ
օրը քո տէր Աստծու շաբաթ օրն է: Այդ օրը
դու ոչ մի գործ չպիտի անես, ոչ էլ քո տղան
ու աղջիկը, քո ծառան ու քո աղախինը, քո
էշն ու քո եզը, քո բոլոր անասունները, քեզ
մօտ գտնուող օտարականն ու քեզ մօտ
բնակուող պանդուխտը, 11 որովհետեւ Տէր
Աստուած վեց օրում ստեղծեց երկինքն ու
երկիրը, ծովն ու այն ամէնը, ինչ դրանց մէջ
է, իսկ եօթներորդ օրը հանգստացաւ: Դրա
համար էլ Տէրն օրհնեց եօթներորդ օրը եւ այն
սուրբ հռչակեց: 12 Պատուի՛ր քո հօրն ու քո
մօրը, որպէսզի բարիք գտնես, երկար ապրես
բարեբեր այն երկրի վրայ, որ Տէր Աստուած

տալու է քեզ: 13 Մի սպանիր: 14 Մի շնացիր:
15 Մի գողացիր: 16 Քո հարեւանի դէմ սուտ
վկայութիւն մի տուր: 17 Ո՛չ քո մերձաւորի տան,
ո՛չ նրա ագարակի վրայ աչք մի ունեցիր: Ո՛չ քո
մերձաւորի կնոջ վրայ, ո՛չ նրա ծառայի վրայ, ո՛չ
նրա աղախնու վրայ, ո՛չ նրա եզան վրայ, ո՛չ
նրա էշի վրայ, ո՛չ նրա անասունի վրայ, ո՛չ այն
ամենի վրայ, ինչ քո մերձաւորինն է, աչք մի
ունեցիր»: 18 Ողջ ժողովուրդը լսում էր որոտը,
շեփորի ձայնը, տեսնում փայլատակումներն ու
ծխացող լեռը: Ողջ ժողովուրդը զարհուրեց,
ընկրկեց ու կանգնեց հեռու: 19 Մարդիկ
ասացին Մովսէսին. «Դո՛ւ խօսիր մեզ հետ, եւ
մենք կը հնազանդուենք: Աստուած թող չխօսի
մեզ հետ, թէ չէ կարող ենք մեռնել: 20 Մովսէսն
ասաց նրանց. «Սրտապնդուեցէ՛ք, որովհետեւ
Աստուած ձեզ փորձելու համար եկաւ ձեզ մօտ,
որպէսզի նրա երկիւղը լինի ձեր մէջ, եւ դուք
մեղք չգործէք»: 21 Ժողովուրդը լեռից հեռու էր
կանգնած, իսկ Մովսէսը մտաւ մառախուղի
մէջ, ուր գտնւում էր Աստուած: 22 Տէրն ասաց
Մովսէսին. «Այսպէս կ՚ասես Յակոբի սերնդին
եւ կը հաղորդես Իսրայէլի որդիներին. «Դուք
ինքներդ տեսաք, որ ես երկնքից խօսեցի
ձեզ հետ: 23 Ձեզ համար ոսկէ ու արծաթէ
աստուածներ չպատրաստէք: 24 Ինձ համար
հողաշէն զոհասեղան կը պատրաստէք եւ
դրա վրայ, ամէն տեղ, ուր կը դնեմ իմ անունը,
կը մատուցէք ձեր ողջակէզներն ու ձեր
խաղաղութեան զոհերը, ձեր ոչխարներն
ու ձեր արջառները: Ես կը գամ քեզ մօտ
ու կ՚օրհնեմ քեզ: 25 Իսկ եթէ զոհասեղանը
քարից կառուցես, դրա քարերը յոկուած թող
չլինեն, որովհետեւ եթէ քո ձեռքի գործիքը
դիպցնես դրան, ապա դա պղծուած կը լինի:
26 Իմ զոհասեղանի վրայ աստիճաններով
չբարձրանաս, որպէսզի դրա վրայ քո ամօթոյքը
չերեւայ»:

21 «Սրանք են այն կանոնները, որ պիտի
յայտնես նրանց. 2 Եթէ գնես եբրայեցի մի
ստրուկ, վեց տարի նա թող ծառայի քեզ եւ
եօթներորդ տարում առանց փրկագնի ազատ
թող արձակուի: 3 Եթէ նա միայնակ է տունդ
մտել, միայնակ էլ թող գնայ, իսկ եթէ իր կնոջ
հետ է մտել, կինն էլ թող գնայ նրա հետ: 4
Եթէ իր տէրը նրան կին տայ, եւ կինը նրա
համար տղաներ եւ աղջիկներ ծնի, ապա կինն
ու զաւակները թող պատկանեն նրա տիրոջը,
իսկ նա թող գնայ միայնակ: 5 Եթէ ստրուկն
առարկելով ասի, թէ՝ «Սիրեցի իմ տիրոջը, իմ
կնոջն ու իմ զաւակներին եւ ազատութիւն չեմ
ուզում», ապա նրա տէրը նրան թող կանգնեցնի
Աստծու ատեանին, 6 այնուհետեւ բերի իր տան
դռան սեմի մօտ, հերիւնով ծակի նրա ականջը,
եւ նա նրան թող ծառայի ցմահ: 7 Եթէ որեւէ
մէկն իր աղջկան որպէս աղախին վաճառի,
ապա այդ աղջիկը թող չազատագրուի, ինչպէս
ազատագրւում են ստրկուհիները: 8 Եթէ այդ
աղախինը, որը սահմանուած էր իր տիրոջ
համար, այլեւս հաճելի չլինի նրան, ապա
Տէրը թող փրկագնով վաճառի նրան, բայց
օտարազգի մարդու վաճառելու իրաւունք
չունի, թէ չէ նրան անարգած կը լինի: 9
Եթէ նա իր գնած աղախնին սահմանել է իր
որդու համար, նրա հետ թող վարուի այնպէս,
ինչպէս վարւում է իր դուստրերի հետ: 10
Եթէ ամուսնացած մի մարդ ամուսնանայ
նաեւ մի ուրիշ կնոջ հետ, թող չզրկի նախկին
կնոջը զոյութեան միջոցներից, զգեստներից ու
ամուսնական պարտականութիւնից: 11 Եթէ
ամուսինն այս երեք պահանջները չկատարի
նրա նկատմամբ, ապա կինն առանց փրկագնի՝
ձրի, ազատ թող արձակուի»: 12 «Եթէ որեւէ
մարդ հարուածի մէկին, եւ սա մահանայ, ապա
հարուածողը մահապատժի թող ենթարկուի:
13 Եթէ սպանութիւնը կատարուել է ոչ թէ
սպանողի կամքով, այլ Աստուած է մատնել
նրան նրա ձեռքը, ապա սպանողին թող
ցոյց տրուի մի տեղ, ուր նա ապաստան
թող գտնի: 14 Եթէ մէկը չարանենգօրէն
սպանի իր մերձաւորին եւ փախուստի դիմելով
ապաստանի իմ զոհասեղանին, դարձեալ
կ՚առնես նրան ու կը սպանես: 15 Ով որ
հարուածի իր հօրը կամ մօրը, մահապատժի
թող ենթարկուի: 16 Եթէ մէկը գողանայ մի
իսրայէլացու եւ վաճառի, եւ կամ իր մօտ գտնեն
նրան, ապա սա մահապատժի թող ենթարկուի:
17 Ով որ վատաբանի իր հօրն ու իր մօրը,
մահապատժի թող ենթարկուի: 18 Եթէ երկու
մարդիկ կռուեն, եւ նրանցից մէկը քարով
կամ բռունցքով հարուածի միւսին, եւ սա ոչ
թէ մահանայ, այլ անկողին ընկնի, 19 ապա

եթէ տուժածը ոտքի կանգնի եւ կարողանայ
ցուպի օգնութեամբ քայլել, հարուածողը թող
անպարտ լինի, բայց տուժածի աշխատանքից
զրկուելու վնասի ու բժշկութեան համար թող
հատուցում վճարի: 20 Եթէ մէկը գաւազանով
հարուածի իր ստրուկին կամ իր ստրկուհուն,
եւ սրանք մեռնեն նրա հարուածից, ապա
տէրը վրէժխնդրութեան պիտի ենթարկուի
դատաստանով, 21 իսկ եթէ նրանք մէկ կամ
երկու օր ապրեն, տէրը վրէժխնդրութեան չի
ենթարկուի, քանի որ նա նրանց իր արծաթով
է գնել: 22 Եթէ երկու տղամարդիկ կռուելիս
զարնուեն մի յղի կնոջ, եւ կինը պտուղը
դեռ չձեւաւորուած վիժի, հարուածողը թող
հատուցի վնասը. ինչ որ պահանջի կնոջ
ամուսինը, նա թող վճարի ըստ սահմանուած
կարգի եւ տայ աղաչելով: 23 Իսկ եթէ պտուղը
ձեւաւորուած լինի, ապա թող հատուցի ըստ
այս կարգի. կեանքի դիմաց՝ կեանք, աչքի
դիմաց՝ 24 աչք, ատամի դիմաց՝ ատամ, ձեռքի
դիմաց՝ ձեռք, ոտքի դիմաց՝ ոտք, 25 խարանի
դիմաց՝ խարան, վէրքի դիմաց՝ վէրք, հարուածի
դիմաց՝ հարուած: 26 Եթէ մէկը հարուածի իր
ստրկի կամ իր ստրկուհու աչքին ու կուրացնի
նրան, ապա իր կուրացրած աչքի համար
նրանց ազատ թող արձակի: 27 Եթէ ջարդի
իր ստրկի կամ ստրկուհու ատամը, ապա
իր ջարդած ատամի համար նրանց ազատ
թող արձակի»: 28 «Եթէ մի ցուլ հարուածի
մի տղամարդու կամ կնոջ, եւ սրանք մեռնեն,
ապա ցուլը թող քարկոծուի, նրա միսը թող
չուտեն, իսկ ցուլի տէրը անպարտ թող լինի:
29 Եթէ ցուլը նախկինում եւս հարուածող է
եղել, եւ այդ առթիւ նրա տիրոջը բողոքած են
եղել, բայց սա ցուլին մէջտեղից չի վերացրել,
եւ եթէ ցուլը տղամարդ կամ կին սպանի,
ապա ցուլը թող քարկոծուի, իսկ ցուլի տէրը
միաժամանակ մահապատժի թող ենթարկուի:
30 Իսկ եթէ տիրոջ վրայ փրկագին նշանակուի,
ապա իր խլած կեանքի դիմաց տէրը թող վճարի
նշանակուած փրկագինը: 31 Եթէ ցուլը մի տղայի
կամ մի աղջկայ հարուածի, նոյն կերպ թող
վարուեն նրա հետ: 32 Եթէ ցուլը մի ստրուկի
կամ ստրկուհու հարուածի, ցլատէրը նրանց
տիրոջը երեսուն սիկղ արծաթ թող վճարի,
իսկ ցուլը թող քարկոծուի: 33 Եթէ մէկը փոս
բացելուց կամ ջրհոր փորելուց յետոյ դրանք
չծածկի, եւ դրանց մէջ արջառ կամ էշ ընկնի,
34 փոսի տէրը արծաթ թող վճարի անասունի
տիրոջը, իսկ լէշը թող յանձնուի իրեն: 35 Եթէ
մէկի ցուլը հարուածի մի ուրիշ մարդու ցուլին,
եւ սա սատկի, կենդանի մնացած ցուլը թող
վաճառեն եւ դրա արժէքը թող բաժանեն: Թող
բաժանեն նաեւ սպանուած ցուլը: 36 Իսկ եթէ
նախկինում էլ գիտէին, որ ցուլը հարուածող է
եղել, եւ այդ մասին դրա տիրոջը բողոքած են
եղել, բայց նա իր ցուլը մէջտեղից չի վերացրել,
թող ցուլ հատուցուի ցուլի փոխարէն, իսկ
սպանուած ցուլը թող տրուի տիրոջը»:

22 «Եթէ մէկը արջառ կամ ոչխար գողանայ,
մորթի կամ վաճառի այն, ապա մէկ
արջառի փոխարէն հինգ արջառ թող հատուցի,
իսկ մէկ ոչխարի փոխարէն՝ չորս ոչխար: 2
Եթէ գողին մահացու հարուած հասցնեն տան
պատին անցք բացելիս, թող դա սպանութիւն
չդիտուի: 3 Իսկ եթէ դէպքը արեւածագից
յետոյ կատարուի, սպանողը մահապարտ կը
դիտուի եւ մահուան կ'ենթարկուի: Եթէ գողը
հատուցելու ոչինչ չունի, ապա ինքը թող
վաճառուի, որպէսզի հատուցի իր գողացածի
փոխարէն: 4 Իսկ եթէ նա բռնուի, եւ գողօնը՝
արջառ, էշ եւ ոչխար, գտնուի իր մօտ, ապա
նա կրկնակին թող հատուցի: 5 Եթէ մէկն
իր անասունն արածեցնելիս թոյլ է տալիս,
որ անասունն արածի ուրիշի հանդում, ապա
իր հանդից թող հատուցի ըստ փչացրած
բերքի չափի: Իսկ եթէ հանդը փչացրել է
ամբողջութեամբ, ապա թող հատուցի իր
հանդի ու իր այգու ընտիր հատուածով: 6 Եթէ
մէկը իր հանդի փշերը վառելու համար կրակ
անի, եւ նրա վառած կրակը տարածուի ու այրի
մէկ ուրիշի կալը կամ ցորենի շեղջը կամ հանդը,
ապա վնասը թող հատուցի նա, ով հրդեհի
համար մեղաւոր է: 7 Եթէ մէկը մի մարդու
արծաթ կամ որեւէ այլ իր տայ պահելու, եւ
այն գողացուի այդ մարդու տնից, եթէ գողը
գտնուի, թող կրկնակին հատուցի, 8 իսկ եթէ
գողը չգտնուի, ապա տան տէրը թող Աստծու
առաջ երդուի, որ ինքն ամենեւին չի իւրացրել
այդ մարդու իրեն պահ տուած իրը: 9 Արջառի
ու էշի, ոչխարի ու հագուստի եւ ամէն տեսակ
բաների կորուստներին վերաբերող եւ վէճ

յարուցող խնդիրների իսկութիւնը պարզելու
նպատակով երկու կողմերը թող կանգնեն
Աստծու դատաստանի առաջ: Նրանցից ում
որ Աստուած մեղաւոր ճանաչի, նա կրկնակին
թող հատուցի միւսին: 10 Եթէ մէկը մի մարդու
էշ, եզ, ոչխար կամ որեւէ այլ անասուն ի պահ
տայ եւ պահ տրուածը վնասուածք ստանայ,
սատկի կամ յափշտակուի, եւ այդ բանը
հաստատող ոչ մի վկայ չլինի, 11 ապա երկուսի
միջեւ թող Աստծուն տրուած երդումը որպէս
վկայութիւն լինի: Նա, ում մօտ անասունը պահ
է տրուած եղել, եթէ երդուի, որ երբեք նենգ
մտադրութիւն չի ունեցել միւսի տուած աւանդի
նկատմամբ, ապա տէրը թող բաւարարուի
դրանով, իսկ պահողը թող չտուգանուի: 12
Իսկ եթէ ապացուցուի, որ իրօք իր մօտից են
գողացել, ապրանքի տիրոջը թող հատուցի
վնասը: 13 Իսկ եթէ պահ տրուած անասունին
մի գազան է յօշոտել, որպէս ապացոյց նա թող
բերի անասունի լէշը եւ վնասը չհատուցի: 14
Եթէ մէկը մի իր կամ անասուն խնդրի մէկ
ուրիշից, եւ դրանք ջարդուեն, սատկեն կամ
յափշտակուեն, իսկ տէրը դրանց մօտ ներկայ
չլինի, ապա աւանդը վերցնողը թող հատուցի
վնասը: 15 Եթէ դէպքը կատարուելիս տէրը
աւանդի մօտ ներկայ լինի, աւանդ վերցնողը
վնասը թող չհատուցի: Եթէ դա վարձով է փոխ
առել, վնասն այդ վարձով էլ թող հատուցի»:
16 «Եթէ մէկը խաբի չնշանուած մի կոյսի եւ
պառկի նրա հետ, գլխագին թող վճարի ու
ամուսնանայ նրա հետ: 17 Եւ եթէ աղջկայ
հայրը չհամաձայնի նրան կնութեան տալ իր
աղջկան, խաբողը նրա հօրը արծաթ թող վճարի
այնքան, ինչքան գլխագին է սահմանուած
կոյսերի համար: 18 Մի թողէք, որ կախարդներն
ապրեն: 19 Ով որ կենակցի անասունի հետ,
նրան մահապատժի ենթարկեցէք: 20 Ով
որ կուռքերին զոհ մատուցի, մահապատժի
թող ենթարկուի: Զոհ մատուցեցէք միայն
Տիրոջը: 21 Պանդուխտին մի չարչարէք, մի
նեղէք նրան, որովհետեւ դուք եւս պանդուխտ
էիք Եգիպտացիների երկրում: 22 Ոչ մի այրի
կնոջ կամ որբի մի տանջէք: 23 Եթէ տանջէք
նրանց, եւ նրանք բողոք բարձրացնելով դիմեն
ինձ, ես կը լսեմ նրանց ձայնը, 24 սաստիկ
կը բարկանամ, սրակոտոր կ'անեմ ձեզ, ձեր
կանայք կ'այրիանան, իսկ ձեր զաւակները
որբ կը դառնան: 25 Եթէ արծաթ ես փոխ
տալիս աղքատ եղբօրդ, նեղը մի գցիր նրան
եւ տոկոսներ մի պահանջիր նրանից: 26
Եթէ գրաւ վերցնես մէկի բաճկոնը, մինչեւ
արեւի մայր մտնելը վերադարձրու այն, 27
որովհետեւ դա նրա եւ՛ վերարկուն է, եւ՛
նրա մերկութիւնը ծածկող հանդերձը, որով
եւ նա քնում է: Եւ եթէ նա բողոքի ինձ, ես
կը լսեմ նրան, որովհետեւ ողորմած եմ: 28
Քո աստուածներին մի վատաբանիր եւ քո
ժողովրդի առաջնորդին մի հայհոյիր: 29 Քո
կալի ու հնձանի արդիւնքը մի կտրիր ինձնից:
30 Քո որդիներից անդրանիկներին ինձ կը
նուիրաբերես: Նոյն կերպ կը վարուես քո
արջառի, ոչխարի ու էշի առաջնածինների հետ:
Դրանք եօթը օր թող մնան իրենց մօր մօտ,
իսկ ութերորդ օրը դրանք կը նուիրաբերես
ինձ: 31 Իմ այս ասածները կատարելով՝ դուք
ինձ համար սուրբ մարդիկ կը լինէք: Գազանի
յօշոտած կենդանու միս մի կերէք, այլ շանը
նետեցէք»:

23 «Ականջ մի դիր սուտ լուրերին: Ցանձն
մի առ յօգուտ անիրաւի անիրաւ վկայ
լինել: 2 Մեծամասնութեանը հետեւելով՝ չար
գործերի յետեւից մի ընկիր: Բազմութեանը մի
խառնուիր՝ անիրաւութիւն գործելու համար
նրան ենթարկուելով, 3 եւ դատի տակ ընկածին
յանիրաւի մի խղճա դատաստանի ժամանակ:
4 Եթէ հանդիպես քո թշնամու մոլորուած
եզան կամ էշին, դրան կը դարձնես ու կը
հասցնես իր տիրոջը: 5 Եթէ տեսնես, որ մէկի
գրաստը բեռան ծանրութեան տակ ընկել
է, նրա կողքից անտարբեր մի անցիր, այլ
նրան օգնելով բարձրացրու այն: 6 Մի շեղիր
դատի ընթացքը, եթէ նոյնիսկ դատուողը քո
ծանօթն է: 7 Հեռու կը մնաս ամէն տեսակ
անիրաւ գործերից: Մահուան չդատապարտես
անպարտին ու արդարին: Մեղաւորին
կաշառուելով չարդարացնես: 8 Կաշառք
չվերցնես, որովհետեւ կաշառքը կուրացնում
է անգամ պայծառատեսների աչքերը եւ
աւերում արդար գործերը: 9 Պանդուխտին մի
ճնշիր. դուք գիտէք պանդուխտ մարդկանց
վիճակը, որովհետեւ դուք եւս պանդուխտ էիք

Եգիպտացիների երկրում»: 10 «Վեց տարի
կը մշակես քո հողը եւ կը հաւաքես դրա
բերքը: 11 Եօթներորդ տարում չես մշակի
այն եւ կը թողնես, որ հանգստանայ: Քո
ցեղի աղքատները թող ուտեն ինքնաբոյս
բերքը, իսկ դրանից աւելացածները թող ուտեն
վայրի գազանները: Այդպէս կը վարուես քո
այգու եւ քո ձիթաստանի հետ: 12 Վեց օր
կ'աշխատես, իսկ եօթներորդ օրը կը թողնես,
որ հանգստանան քո եզն ու էշը, հանգստանան
նաեւ քո աղախնու եւ օտարականի որդիները:
13 Ինչ որ ասացի ձեզ, կը կատարէք: Օտար
աստուածներ մի՛ պաշտէք, նրանց անունները
ձեր բերանից չլսուեն»: 14 «Տարուայ մէջ երեք
անգամ ինձ համար տօն կը կատարէք: 15
Բաղարջակերաց տօնը կը պահէք: Նոր բերքի
ամսին եօթը օր բաղարջ հաց կ'ուտէք, ինչպէս
պատուիրել եմ ձեզ, որովհետեւ դուք այդ
ժամանակ ելաք Եգիպտացիների երկրից:
Իմ առաջ դատարկաձեռն չերեւաս: 16 Ինչ էլ
որ ցանած լինես քո հանդում, կը կատարես
ամառուայ քո առաջին բերքը քաղելու տօնը:
Տօն կը կատարես նաեւ տարուայ վերջում, երբ
հանդից հաւաքած կը լինես քո բերքը: 17 Քո
ժողովրդի բոլոր արու զաւակները տարուայ
մէջ երեք անգամ պէտք է ներկայանան տէր
Աստծուն: 18 Քո արած զոհաբերութեան
արիւնը թթխմորով հացի վրայ չթափես, եւ
իմ տօնին արուած զոհաբերութեան ճարպը
մինչեւ առաւօտ չպահես: 19 Քո առաջին
բերքի արդիւնքը կը բերես քո տէր Աստծու
տունը: Գառը իր մօր կաթի մէջ չեփես»: 20
«Եւ ահա ես իմ հրեշտակին ուղարկում եմ
քեզ մօտ, որպէսզի նա քո առաջից գնալով՝
քեզ պահպանի ճանապարհին ու տանի այն
երկիրը, որ պատրաստեցի քեզ համար: 21 Զգոյշ
եղիր անձիդ նկատմամբ, լսի՛ր ու հնազանդուի՛ր
նրան, որպէսզի նա չխորշի քեզնից, որովհետեւ
նա իմ անունով է գործելու: 22 Եթէ ուշադիր
լսես իմ խօսքը եւ կատարես այն ամէնը, ինչ
ասել եմ քեզ, ես կը լինեմ քո թշնամիների
թշնամին եւ կը դառնամ քո հակառակորդների
հակառակորդը, 23 որովհետեւ իմ
հրեշտակը քեզ առաջնորդ կը լինի, քեզ
կը տանի ամորհացիների, քետացիների,
փերեզացիների, քանանացիների,
գերգեսացիների, խեւացիների ու
յեբուսացիների մօտ, որոնց ես կոտորելու
եմ: 24 Չերկրպագես նրանց աստուածներին,
չպաշտես նրանց եւ չկատարես այն, ինչ
նրանք են կատարում, այլ քարուքանդ
արա դրանք եւ ջարդիր փշրի՛ր նրանց
յուշարձանները: 25 Պաշտի՛ր քո տէր Աստծուն,
եւ ես կ'օրհնեմ քո հացն ու ջուրը եւ ձեզնից
կը վանեմ հիւանդութիւնները: 26 Քո երկրում
անսեռունակ տղամարդ եւ ամուլ կին չեն
լինելու: Ես աւելացնելու եմ քո կեանքի
տարիները: 27 Ես պիտի ուղարկեմ իմ ահը, որ
դա առաջնորդի քեզ, պիտի սարսափեցնեմ
բոլոր այն ազգերին, որոնց երկիրը ոտք
պիտի դնես: Քո բոլոր հակառակորդներին
փախուստի պիտի մատնեմ: 28 Քո առաջից
իշամեղուներ պիտի ուղարկեմ, որ քեզնից
հեռու քշեն ամորհացիներին, խեւացիներին,
քանանացիներին ու քետացիներին: 29
Մի տարուայ ընթացքում չէ, որ պիտի
հեռացնեմ նրանց քեզնից, որպէսզի երկիրը
անապատի չվերածուի, եւ քո շրջակայքում
չբազմանան երկրի գազանները: 30 Կամաց-
կամաց պիտի հեռացնեմ դրանց քեզնից,
մինչեւ որ բազմանաս ու ժառանգես երկիրը:
31 Քո երկրի տարածքը սահմանելու եմ
Կարմիր ծովից մինչեւ Փղշտացիների ծովը եւ
անապատից մինչեւ Եփրատ մեծ գետը: Ձեր
ձեռքը պիտի յանձնեմ այդ երկրի բնակիչներին
ու նրանց հեռու պիտի քշեմ քեզնից: 32
Դու նրանց ու նրանց աստուածների հետ
ուխտ չդնես: 33 Նրանք քո երկրում չպիտի
բնակուեն, որպէսզի իմ նկատմամբ յանցանքի
չմղեն քեզ, որովհետեւ, եթէ ծառայես նրանց
աստուածներին, նրանք գայթակղութիւն կը
լինեն քեզ համար»:

24 Աստուած ասաց Մովսէսին. «Բարձրացէ՛ք
Տիրոջ մօտ դու, Ահարոնը, Նաբադը,
Աբիուդն ու Իսրայէլի ծերերից եօթանասուն
տղամարդ: Նրանք Տիրոջը թող երկրպագեն
հեռուից: 2 Աստծուն թող մօտենայ միայն
Մովսէսը, իսկ միւսները թող չմօտենան:
Ժողովուրդը նրանց հետ թող չբարձրանայ»:
3 Մովսէսն եկաւ ու ժողովրդին յայտնեց
Աստծու բոլոր պատգամներն ու կանոնները:
Ողջ ժողովուրդը միաձայն պատասխան

տուեց ու ասաց. «Կը կատարենք բոլոր
այն պատգամները, որ տուել է Տէրը,
կ'ենթարկուենք դրանց»: 4 Մովսէսը գրի
առաւ Տիրոջ բոլոր պատգամները: Մովսէսն
առաւօտեան վեր կենալով՝ զոհասեղան
կառուցեց լերան ստորոտին եւ տասներկու
վէմ կանգնեցրեց՝ ըստ Իսրայէլի տասներկու
ցեղերի թուի: 5 Նա ուղարկեց իսրայէլացի
երիտասարդներ, որոնք ողջակէզներ
մատուցեցին, փրկութեան համար Աստծուն
հորթեր զոհաբերեցին: 6 Մովսէսն առնելով
զոհերի արեան կէսը՝ լցրեց ամանների մէջ,
իսկ արեան միւս կէսը հեղեց զոհասեղանի
առաջ: 7 Նա, վերցնելով ուխտի գիրքը, կարդաց
ի լուր ժողովրդի: Ժողովուրդն ասաց. «Այն
ամէնը, ինչ ասել է Տէրը, կը կատարենք,
կ'ենթարկուենք»: 8 Մովսէսը, վերցնելով
արիւնը, շաղ տուեց ժողովրդի վրայ ու
ասաց. «Սա այն ուխտի արիւնն է, որ կնքեց
Տէրը ձեզ հետ, որպէսզի կատարէք նրա
բոլոր պատգամները»: 9 Մովսէսը, Ահարոնը,
Նաբադը, Աբիուդն ու իսրայէլացի ծերերից
եօթանասուն տղամարդ բարձրացան 10 եւ
տեսան այն տեղը, ուր կանգնել էր Իսրայէլի
Աստուածը: Նրա կանգնած տեղը կարծես
շափիւղայի աղիւսներով էր զարդարուած,
եւ դա ջինջ երկնքի նմանութիւնն ունէր: 11
Իսրայէլացի ընտրեալներից ոչ մէկը չմեռաւ:
Նրանք յայտնուեցին այնտեղ, ուր գտնուում
էր Աստուած: Եւ կերան ու խմեցին: 12 Տէրն
ասաց Մովսէսին. «Բարձրացիր ինձ մօտ՝
լեռը, այնտեղ եղիր, եւ քեզ պիտի տամ քարէ
այն տախտակները, որոնց վրայ գրելու եմ
իմ օրէնքներն ու պատուիրանները: Դրանք
նրանց համար օրէնսդրութիւն պիտի լինեն»:
13 Մովսէսն ու նրա սպասաւոր Յեսուն
բարձրացան Աստծու լեռը: 14 Մովսէսն ասաց
ծերերին. «Հանգստացէք այստեղ, մինչեւ որ
մենք վերադառնանք ձեզ մօտ: Ահարոնն
ու Ովրը ձեզ հետ են: Եթէ որեւէ մէկը վէճ
ունենայ, թող գնայ նրանց մօտ»: 15 Մովսէսը
բարձրացաւ լեռը, եւ ամպը ծածկեց լեռը: 16
Տիրոջ փառքն իջաւ Սինա լերան վրայ, եւ
ամպն այն ծածկեց վեց օր: Տէրը եօթներորդ
օրը Մովսէսին կանչեց ամպի միջից: 17
Տիրոջ փառքի տեսիլքը բորբոքուած կրակի
նման իջաւ Իսրայէլի որդիների առաջ, լերան
գագաթը: 18 Մովսէսը մտաւ ամպի մէջ ու
բարձրացաւ լեռը: Մովսէսը լերան վրայ մնաց
քառասուն օր ու քառասուն գիշեր:

25 Տէրը խօսեց Մովսէսի հետ ու ասաց. 2
«Իսրայէլի որդիներին կ'ասես, որ առնեն
ինձ սահմանուած ընծաները: Թող առնեն
նրանցից, ում սրտից են բխում: 3 Սրանք են այն
ընծաները, որ դուք կ'առնէք նրանցից. ոսկի,
արծաթ, պղինձ, 4 կապոյտ, ծիրանի եւ կրկնակի
կարմիր կտաւ, նրբահիւս բեհեզ, այծի մազ, 5
խոյերի կարմիր ներկուած մորթիներ, կապոյտ
ներկուած մորթիներ եւ կարծր փայտեր, 6 լոյսի
համար ձէթ եւ օծութեան իւղի ու խնկի համար
բաղադրանիւթեր, 7 սարդիոնի քարեր, վակասի
վրայ ագուցուելու քարեր եւ պատմուճան:
8 Ինձ համար սրբարան կը կառուցես, եւ
ես կ'երեւամ ձեզ: 9 Դու խորանն ու նրա
ամբողջ սպասքը ինձ համար կը պատրաստես
ըստ այն օրինակի, որ լերան վրայ ցոյց կը
տամ քեզ: Այսպէս կը պատրաստես. 10
Վկայութեան տապանակ կը պատրաստես
կարծր փայտից: Երկուսուկէս կանգուն թող
լինի դրա երկարութիւնը, մէկուկէս կանգուն՝
դրա լայնութիւնը, մէկուկէս կանգուն՝ դրա
բարձրութիւնը: 11 Այն կը պատես մաքուր
ոսկով՝ ներսից ու դրսից կ'ոսկեզօծես այն: Դրա
վրայ շուրջանակի կը դնես ոսկէ պսակ: 12
Դրա համար չորս ոսկէ օղակներ կը ձուլես
եւ կը դնես դրա չորս կողմերին. երկու
օղակները՝ մի կողմից, եւ երկու օղակները՝
միւս կողմից: 13 Կարծր փայտից լծակներ կը
պատրաստես եւ դրանք կը պատես ոսկով:
14 Լծակները կ'անցկացնես տապանակի
կողքերին ամրացուած օղակների մէջ,
որպէսզի դրանցով բարձրացնեն տապանակը:
15 Լծակները վկայութեան տապանակի
օղակների մէջ թող մնան՝ լինեն դրան
ամրացուած: 16 Տապանակի մէջ կը դնես այն
պատուիրանները, որ ես պիտի տամ քեզ:
17 Քաւութեան խնկամանի կափարիչը կը
պատրաստես մաքուր ոսկուց: Երկուսուկէս
կանգուն թող լինի դրա երկարութիւնը,
մէկուկէս կանգուն՝ դրա լայնութիւնը: 18
Կոփածոյ երկու ոսկեայ քերովբէներ կը

պատրաստես եւ դրանք կը դնես կափարիչի
երկու ծայրերին: 19 Քերովբէներից մէկը թող
լինի կափարիչի մի ծայրին, իսկ միւսը՝ միւս
ծայրին: 20 Երկու քերովբէներ կը դնես դրա
երկու ծայրերին. թող քերովբէները դէպի վեր
տարածեն իրենց թեւերը եւ իրենց թեւերով
հովանի անեն կափարիչի վրայ: Նրանց
գլուխները թող լինեն միմեանց յանդիման,
որպէսզի քերովբէների երեսները նայեն
կափարիչին: Կափարիչը կը դնես տապանակի
վրայ՝ վերեւի կողմից: 21 Տապանակի մէջ
կը դնես այն պատուիրանները, որ ես պիտի
տամ քեզ: 22 Ես քեզ կը յայտնուեմ այնտեղ
եւ վկայութեան տապանակի կափարիչի
վրայ գտնուող երկու քերովբէների արանքից
քեզ հետ կը խօսեմ այն ամենի մասին, ինչ
պատուիրելու եմ քեզ Իսրայէլի որդիների
վերաբերեալ»: 23 «Սեղան կը պատրաստես
կարծր փայտից: Երկու կանգուն թող լինի դրա
երկարութիւնը, մէկ կանգուն՝ դրա լայնութիւնը,
եւ մէկուկէս կանգուն՝ դրա բարձրութիւնը:
24 Այն կը պատես մաքուր ոսկով: Դրա վրայ
շուրջանակի կը դնես ոսկէ պսակ: 25 Դրա
չորս կողմը մէկ թզաչափ բարձրութեամբ
շրջանակ կը դնես եւ այն չորս կողմից կը
պատիս ոսկով: 26 Եւ չորս ոսկէ օղակներ կը
պատրաստես եւ օղակները կը դնես չորս
անկիւններին, ուր, պսակից ներքեւ, դրա չորս
ոտքերն են: 27 Օղակները կը ծառայեն այն
բանին, որ լծակները դրանց մէջ անցկացնելով՝
կը բարձրացնեն սեղանը: 28 Լծակները կը
պատրաստես չփչացող փայտից եւ դրանք
կը պատես մաքուր ոսկով: Դրանցից բռնելով՝
կը բարձրացուի սեղանը: 29 Կը պատրաստես
դրա խնկամաններն ու սկուտեղները, դրա
գաւաթներն ու սկիհները, որոնցով գինի պիտի
մատուցես: Մաքուր ոսկուց կը պատրաստես
դրանք: 30 Սեղանի վրայ, իմ առաջ, մշտապէս
կը դնես առաջաւորութեան հաց»: 31
«Մաքուր ոսկուց աշտանակ կը պատրաստես:
Քանդակազարդ կ'անես աշտանակը եւ
այնպէս, որ բունը, ճիւղերը, սկահակները,
գնդիկներն ու շուշանաձեւ ծաղիկները միաձոյլ
լինեն: 32 Վեց ճիւղեր պէտք է տարածուեն
նրա կողքերից. աշտանակի երեք ճիւղերը
պէտք է լինեն մի կողմից, իսկ աշտանակի
միւս երեք ճիւղերը՝ միւս կողմից: 33 Ամէն մի
ճիւղ պէտք է ունենայ գնդիկից ու ծաղկից
բաղկացած երեք ընկուզաձեւ սկահակներ:
Միւս ճիւղերն էլ պէտք է ունենան գնդիկից
ու ծաղկից բաղկացած երեք ընկուզաձեւ
սկահակներ: Այսպէս թող լինեն աշտանակի
կողքերից դուրս եկած վեց ստեղները. 34
աշտանակի բունը պէտք է ունենայ գնդիկից
ու ծաղկից բաղկացած չորս սկահակներ:
35 Իրենց բնի կողքերից դուրս եկած երկու
ճիւղերի տակ պէտք է լինի մի գնդիկ: Իրենց
բնի կողքերից դուրս եկած երկու միւս ճիւղերի
տակ նոյնպէս պէտք է լինի մի գնդիկ: Նոյն
ձեւով կը պատրաստես աշտանակի կողքերից
դուրս եկած վեց ճիւղերը, 36 այնպէս, որ
նրանց գնդիկներն ու ճիւղերը դուրս եկած
լինեն իրենց բնի կողքերից՝ ամբողջութեամբ
քանդակազարդ, մէկ կտոր մաքուր ոսկուց: 37
Դրա համար կը պատրաստես եօթը կանթեղ
եւ կանթեղները կը դնես աշտանակի վրայ
այնպէս, որ դրանք լուսաւորեն դէմից: 38
Դրա ունելիներն ու պատուանդանը կը
պատրաստես մաքուր ոսկուց: 39 Այս ամբողջ
սպասքը մի տաղանդ մաքուր ոսկուց կը
պատրաստես: 40 Ուշադիր եղիր, կ'անես ըստ
այն օրինակի, որ քեզ ցոյց տրուեց լերան
վրայ»:

26 «Նրբահիւս բեհեզից, կապոյտ, ծիրանի եւ
կրկնակի կարմիր կտաւից տասշերտանի
վարագոյրով խորան կը պատրաստես: Այն
կը զարդարես ասեղնագործ քերովբէներով: 2
Վարագոյրի ամէն շերտի երկարութիւնը պէտք
է լինի քսանութ կանգուն, իսկ լայնութիւնը՝ չորս
կանգուն: Բոլոր շերտերի չափը նոյնը պէտք է
լինի: 3 Հինգ շերտերը պէտք է միացած լինեն
իրար: Իրար պէտք է միացած լինեն նաեւ միւս
հինգ շերտերը: 4 Շերտերի կցուածքի մի կողմից
մէկ շերտի եզերքին կապոյտ ճարմանդներ
պէտք է դնես: Նոյնը պէտք է անես նաեւ
երկրորդ կցուածքի արտաքին շերտի եզերքին:
5 Յիսուն ճարմանդ կը դնես մի շերտի վրայ,
յիսուն ճարմանդ էլ՝ կը դնես երկրորդ կցուածքի
շերտի կողմից: Բոլոր ճարմանդները միմեանց
դիմաց պէտք է լինեն: 6 Կը պատրաստես
յիսուն ոսկէ օղակներ եւ շերտերը իրար կը
միացնես կեռիկներով: Այսպիսով կը ստացուի

մի խորան: 7 Խորանի համար այծի մազից
հիւսուած ծածկոց կը պատրաստես: Տասնմէկ
շերտերից թող բաղկացած լինի այն: 8
Ամէն մի շերտի երկարութիւնը պէտք է լինի
երեսուն կանգուն, իսկ լայնութիւնը՝ չորս
կանգուն: Տասնմէկ շերտերի չափը նոյնը
պէտք է լինի: 9 Հինգ շերտերը իրար կը
միացնես առանձին եւ վեց շերտերը՝ առանձին:
Վեցերորդ շերտը իբրեւ կրկնակի ծածկոց
թող կախուի խորանի ճակատի կողմից: 10
Յիսուն ճարմանդ կը պատրաստես կցուածքի
ամէն շերտի եզերքին, յիսուն ճարմանդ էլ՝
երկրորդ կցուածքի շերտի եզերքին: 11 Կը
պատրաստես յիսուն պղնձէ օղակներ եւ
ճարմանդները օղակների մէջ անցկացնելով՝
իրար կը միացնես շերտերը: Կը ստացուի
մի ամբողջութիւն: 12 Շերտերի աւելացած
մասերը կը տեղաւորես վրանի տակ. շերտի
այդ աւելացած մասի կէսով կը ծածկես վրանի
ծայրամասերը՝ յետեւի կողմից: 13 Վրանի
վարագոյրների երկարութեան աւելացած
մասից մի կանգուն թող կախուի այս կողմից
եւ մի կանգուն՝ այն կողմից: Վրանի ծայրերը
թող ծածկուեն այս ու այն կողմից: 14 Վրանի
ծածկը կը պատրաստես խոյերի շիկակարմիր
մորթուց, իսկ դրա վրայ էլ մի ծածկ կը դնես
կապոյտ մորթուց: 15 Վրանի ուղղահայեաց
մոյթերը կը պատրաստես կարծր փայտից: 16
Ամէն մոյթի երկարութիւնը տասը կանգուն
թող լինի, իսկ ամէն մոյթի հաստութիւնն ու
լայնութիւնը մէկուկէս կանգուն թող լինի: 17
Ամէն մի մոյթ թող ունենայ իրար ագուցուած
երկու ծղնի: Այդպէս կը պատրաստես վրանի
բոլոր մոյթերը: 18 Վրանի հիւսիսային կողմում
կը դնես քսան մոյթեր 19 եւ այդ քսան մոյթերի
համար կը պատրաստես քառասուն արծաթէ
խարիսխներ. երկու խարիսխ՝ վրանի մի մոյթի
երկու կողմերի համար եւ երկու խարիսխ՝
մի մոյթի երկու կողմերի համար: 20 Վրանի
միւս՝ հարաւային կողմում նոյնպէս կը դնես
քսան մոյթեր իրենց քառասուն արծաթէ
խարիսխներով: 21 Երկու խարիսխ՝ մի մոյթի
երկու կողմերի համար: 22 Վրանի յետեւի՝
ծովահայեաց կողմում վեց մոյթ կը դնես: 23
Երկու մոյթ կը դնես խորանի անկիւններին՝
յետեւի կողմից: 24 Ներքեւի կողմից դրանք
պէտք է իրար հաւասար լինեն: Նոյն ձեւով
հաւասար թող լինեն դրա իրար ագուցուած
զոյգ խոյակները: Նոյն ձեւով կը շինես երկու
անկիւնների մոյթերը: 25 Այսպիսով կը ստացուի
ութ մոյթ: Դրանց խարիսխները արծաթից թող
լինեն. տասնվեց խարիսխ: Երկու խարիսխ՝ մի
մոյթի համար նրա երկու կողմերից, եւ երկու
խարիսխ էլ՝ միւս մոյթի համար: 26 Կարծր
փայտից նիգեր կը պատրաստես. հինգ նիգ՝
վրանի մի կողմի մոյթի համար, 27 հինգ նիգ՝
վրանի երկրորդ կողմի միւս մոյթի համար
եւ հինգ նիգ՝ վրանի թիկունքի՝ ծովահայեաց
կողմի մոյթի համար: 28 Մի նիգ էլ մոյթերի մի
ծայրից մինչեւ միւսն անցկացուելով՝ դրանք
թող միացնի իրար: 29 Մոյթերը կը պատես
ոսկով: Կը պատրաստես ոսկէ օղակներ, որոնց
մէջ կը հագցնես նիգերը: Նիգերը կը պատես
ոսկով: 30 Վրանը կը կանգնեցնես այն ձեւով,
որ ցոյց տրուեց քեզ լերան վրայ: 31 Կապոյտ,
ծիրանի ու կարմիր կտաւից եւ նրբահիւս
բեհեզից վարագոյր կը պատրաստես: Այն կը
զարդարես ասեղնագործուած քերովբէով: 32
Այն կ՚ամրացնես կարծր փայտից շինուած
եւ ոսկով պատած չորս մոյթերի վրայ:
Դրանց խոյակները թող լինեն ոսկուց,
իսկ խարիսխները՝ արծաթից: Վարագոյրը
կը ձգես մոյթից մոյթ: 33 Վկայութեան
տապանակը կը տանես այնտեղ, վարագոյրի
ներսի կողմը, եւ վարագոյրը ձեզ համար
սրբութիւնը կ՚առանձնացնի սրբութիւնների
սրբութիւնից: 34 Սրբութիւնների սրբութեան
տեղում վկայութեան տապանակը կը ծածկես
վարագոյրով: 35 Զոհասեղանը կը դնես
վարագոյրի դրսի կողմը, իսկ աշտանակը՝
զոհասեղանի դիմաց, վրանի հարաւային
կողմում: Զոհասեղանը կը դնես վրանի
հիւսիսային կողմում: 36 Կապոյտ, ծիրանի
ու կարմիր կտաւից եւ նրբահիւս բեհեզից
կը պատրաստես վրանի դռան առագաստը՝
նկարազարդ մի գործ: 37 Առագաստի համար
կարծր փայտից հինգ մոյթ կը պատրաստես
եւ դրանք կ՚ոսկեզօծես: Դրանց խոյակները
թող լինեն ոսկուց: Դրանց համար հինգ պղնձէ
խարիսխ կը ձուլես»:

27 «Կարծր փայտից զոհասեղան կը
պատրաստես: Հինգ կանգուն թող լինի դրա

երկարութիւնը, հինգ կանգուն՝ լայնութիւնը:
Քառակուսի թող լինի զոհասեղանը: Երեք
կանգուն թող լինի դրա բարձրութիւնը: 2
Դրա չորս անկիւնների վրայ եղջիւրներ
կ'անես այնպէս, որ դրանք միաձոյլ լինեն
զոհասեղանի հետ: Դրանք կը պատես
պղնձով: 3 Զոհասեղանի համար շրջանակ
կը պատրաստես: Դրա խուփը, տաշտերը,
մեծ պատառաքաղները, կրակարանները եւ
ամբողջ սպասքը պղնձից կը պատրաստես: 4
Դրա համար պղնձից վանդակաւոր կասկարայ
կը պատրաստես: Կասկարայի համար չորս
կողմից չորս պղնձէ օղակներ կը պատրաստես:
5 Դրանք կը դնես զոհասեղանի կասկարայի
տակ՝ ներքեւի մասում: Կասկարան թող հասնի
մինչեւ զոհասեղանի մէջտեղը: 6 Զոհասեղանի
համար լծակներ կը պատրաստես՝ լծակներ
կարծր փայտից, եւ դրանք կը պատես պղնձով:
7 Լծակները կը մտցնես օղակների մէջ:
Լծակները թող լինեն զոհասեղանի երկու
կողմերից, որպէսզի հնարաւոր լինի այն
բարձրացնել: 8 Փայտեայ շինուածքների մէջը
դատարկ թող լինի: Կը պատրաստես ըստ այն
օրինակի, որ ցոյց է տրուել քեզ լերան վրայ:
Այդպէս կը պատրաստես այն»: 9 «Վրանի
առաջ բակ կը շինես, բակի հարաւային
կողմում՝ նրբահիւս բեհեզից պատրաստուած
առագաստ: Հարիւր կանգուն թող լինի բակի մի
կողմի երկարութիւնը: 10 Մոյթերը թող լինեն
քսան հատ, դրանց պղնձէ խարիսխները՝ քսան
հատ: Դրանց օղակներն ու խոյակները թող
արծաթից լինեն: 11 Նոյն ձեւով հիւսիսային
կողմում առագաստների երկարութիւնը
թող լինի հարիւր կանգուն: Դրանց պղնձէ
մոյթերը թող լինեն քսան հատ, դրանց
պղնձէ խարիսխները՝ քսան հատ: Դրանց
գալարազարդերը, մոյթերը եւ խարիսխները
թող լինեն արծաթապատ: 12 Ծովահայեաց
բակի առագաստների լայնութիւնը թող լինի
յիսուն կանգուն: Դրանց մոյթերը թող լինեն
տասը հատ, դրանց խարիսխները՝ տասը
հատ: 13 Արեւելեան կողմի առաջին բակի
առագաստների լայնութիւնը թող լինի յիսուն
կանգուն: Դրանց մոյթերը թող լինեն տասը
հատ, դրանց խարիսխները՝ տասը հատ: 14
Առագաստների մի կողմի բարձրութիւնը թող
լինի տասնհինգ կանգուն: Դրանց մոյթերը թող
լինեն երեք, դրանց խարիսխները՝ երեք: 15
Առագաստների միւս կողմի բարձրութիւնը թող
լինի տասնհինգ կանգուն: Դրանց մոյթերը թող
լինեն երեք հատ, դրանց խարիսխները՝ երեք
հատ: 16 Բակի դռան վարագոյրի բարձրութիւնը
թող լինի քսան կանգուն: Կապոյտ, ծիրանի
ու կարմիր կտաւից եւ նրբահիւս բեհեզից
պատրաստուած թող լինի այն՝ նկարագեղ
ասեղնագործութեամբ: Դրանց մոյթերը թող
լինեն չորս հատ, խարիսխներն էլ՝ չորս հատ: 17
Բակի շրջակայ բոլոր մոյթերը արծաթապատ
թող լինեն, դրանց խոյակները՝ արծաթից,
դրանց խարիսխները՝ պղնձից: 18 Բակի
երկարութիւնը հարիւր կանգուն թող լինի,
լայնութիւնը՝ յիսուն, իսկ բարձրութիւնը՝
տասնհինգ կանգուն: Առագաստը նրբահիւս
բեհեզից թող լինի: Դրանց խարիսխները
պղնձից թող լինեն: 19 Վրանի ամբողջ սպասքը,
դրա բոլոր գործիքները եւ բակի բոլոր ցիցերը
պղնձից թող լինեն»: 20 «Իսրայէլացիներին
կարգադրիր, որ քեզ ձիթենու զուլալ, անարատ,
ծեծուած ձիթապտղի ձէթ բերեն լոյսի համար,
21 որպէսզի մշտավառ ճրագ լինի վկայութեան
խորանում, ուխտի վարագոյրից դուրս:
Եւ Ահարոնն ու նրա որդիները երեկոյից
մինչեւ առաւօտ թող այն վառեն Տիրոջ
առաջ: Դա Իսրայէլի որդիների կողմից
հաստատուած յաւիտենական օրէնք թող լինի
ձեր սերունդների մէջ»:

28 «Դու Իսրայէլի որդիներից քեզ մօտ կը
բերես քո եղբայր Ահարոնին, նրա հետ
նաեւ նրա որդիներին՝ Նաբադին ու Աբիուդին,
Եղիազարին ու Իթամարին, որպէսզի ինձ
համար քահանայութիւն անեն: 2 Ի պատիւ
եւ ի փառս քո եղբայր Ահարոնի սրբազան
զգեստներ կը պատրաստես: 3 Դու կը խօսես
մտքով իմաստուն բոլոր մարդկանց հետ,
որոնց ես իմաստութեան ոգով եմ լցրել,
որ նրանք Ահարոնին սրբազան զգեստներ
պատրաստեն սրբութեան համար, որոնցով էլ
նա քահանայութեան պաշտօն է կատարելու
ինձ համար: 4 Սրանք են այն զգեստները, որ
նրանք պիտի պատրաստեն. մինչեւ ոտքի
թաթերը հասնող երկարաւուն զգեստ, ուսի
ու լանջի վակասներ, բեհեզէ պատմուճան,

խոյր եւ գօտի: Սրբազան զգեստներ թող
պատրաստեն քո եղբայր Ահարոնի ու նրա
որդիների համար, որպէսզի ինձ համար
քահանայութիւն անեն: 5 Նրանք թող վերցնեն
ոսկի, կապոյտ, ծիրանի ու կարմիր կտաւ եւ
նրբահիւս բեհեզ: 6 Վակասը թող պատրաստեն
մաքուր ոսկուց, կապոյտ, ծիրանի ու կարմիր
նրբահիւս բեհեզից՝ այն զարդարելով նուրբ
ասեղնագործութեամբ: 7 Երկու վակասները
թող իրար միանան՝ երկու կողմերից իրար
կապուելով: 8 Վակասի վերեւի մասը նոյն
ձեւով պէտք է պատրաստուած լինի՝ մաքուր
ոսկուց, կապոյտ, ծիրանի ու կարմիր կտաւից
եւ նրբահիւս բեհեզից: 9 Զմրուխտէ երկու
ակնաքար կ’առնես եւ դրանց վրայ կը
փորագրես Իսրայէլի որդիների անունները.
նրանցից վեցի անունները կը փորագրես մի
ակնաքարի վրայ եւ միւս վեցինը՝ երկրորդ
ակնաքարի վրայ, ըստ իրենց ցեղերի: 10 Դա
ակնագործների արուեստին վայել մի գործ
պէտք է լինի: 11 Իսրայէլի որդիների անունները
կը քանդակես երկու ակնաքարերի վրայ
այնպէս, ինչպէս կնիքներն են քանդակում:
Դրանց շուրջը ոսկով կը զարդարես: 12
Երկու ակնաքարերը կը զետեղես ուսի վրայ
դրուող վակասի վրայ, որպէսզի դրանք
Իսրայէլի որդիների յիշատակի ակնաքարերը
լինեն: Ահարոնը, ի յիշատակ նրանց, Աստծու
առաջ իր երկու ուսերի վրայ պէտք է կրի
Իսրայէլի որդիների անունները: 13 Օղակ ու
ճարմանդ կը պատրաստես մաքուր ոսկուց: 14
Մաքուր ոսկուց կը պատրաստես այդ երկու
կապիչները, որոնք ծաղկազարդ մանուածքով
հիւսկէններ պէտք է լինեն: Կապիչները
կ’ամրացնես ուսանոցի երկու օղակներին՝
15 նրանց վտաւակների մօտ, առջեւի
կողմից»: 16 «Դատաստանի լանջապանակը
նկարազարդ կտորից կը պատրաստես.
վակասի նման՝ ոսկուց, կապոյտ, ծիրանի ու
կարմիր կտաւից եւ նրբահիւս բեհեզից: 17
Քառակուսի կը պատրաստես այն՝ մէկ թիզ
երկարութեամբ եւ մէկ թիզ լայնութեամբ:
18 Դրա վրայ ակնաքարերը կը շարես չորս
շարք ընդելուզուածքով: Ակնաքարերի
շարքերը այսպէս թող լինեն. առաջինը՝
զմրուխտ, սարդիոն եւ տպազիոն՝ մէկ շարք:
19 Երկրորդ շարքը՝ նռնաքար, շափիւղայ եւ
յասպիս: 20 Երրորդ շարքը՝ գոճազմ, ագատ եւ
սուտակ: 21 Չորրորդ շարքը՝ յակինթ, բիւրեղ
եւ եղնգաքար: Դրանք թող դասաւորուեն
ըստ իրենց նշուած շարքերի՝ ընդելուզուած,
ոսկով ամրացուած: 22 Իսրայէլի որդիների
անուններով փորագրուած ակնաքարերը
թող լինեն թուով տասներկու՝ ըստ նրանց
անունների թուի: Իւրաքանչիւրն ըստ այդ
տասներկու ցեղերի թող ունենայ իր անունը:
23 Լանջապանակի վրայ մաքուր ոսկուց
շինուած ոլորուն շղթայ կը պատրաստես: 24
Լանջապանակի վրայ երկու ոսկէ օղակներ կը
պատրաստես եւ երկու օղակներ կ’ամրացնես
լանջապանակի երկու ծայրերին: 25 Երկու
ոսկէ շղթաներ կ’անցկացնես լանջապանակի
ծայրին գտնուող երկու օղակների մէջ: 26 Երկու
շղթաների երկու ծայրերը կը մտցնես երկու
օղակների մէջ եւ վակասի առջեւի կողմից
տանելով՝ կ’անցկացնես վակասի ետեւի կողմը:
27 Երկու ոսկէ օղակներ էլ կը պատրաստես եւ
դրանք կ’ամրացնես լանջապանակի ներքեւի
երկու ծայրերին, վակասին կցուած եզրերին:
28 Երկու ոսկէ այլ օղակներ կը պատրաստես
եւ դրանք կ’անցկացնես վակասի երկու
ուսերին, ներքեւի կողմից, միմեանց դէմ
դիմաց: Դրա կոճակները թող լինեն վակասի
գօտու վրայ: 29 Լանջապանակի ու վակասի
օղակների միջով կապոյտ թել անցկացնելով՝
դրանք թող պինդ ամրացուեն իրար այնպէս,
որ լանջապանակը լինի վակասի գօտու
վրայ եւ վակասից չառանձնանայ: 30 Երբ
Ահարոնը սրբարան կը մտնի, նա իր կրծքի
վրայ թող կրի Իսրայէլի որդիների անուններով
քանդակուած դատաստանի լանջապանակը,
որպէսզի Աստծու առաջ յաւիտենապէս
պահպանի նրանց յիշատակը: 31 Դատաստանի
լանջապանակին կ’ամրացնես շղթաների
ծայրերը եւ լանջապանակի երկու կողմերից
կը կապես: Երկու վահանաձեւ կոճակ կը դնես
վակասի երկու ուսերին, առջեւի կողմից եւ
ներքեւից: Դատաստանի լանջապանակի վրայ
կը դնես յանդիմանութիւնն ու ճշմարտութիւնը:
Դա թող լինի Ահարոնի կրծքի վրայ« »րբ
նա սրբարան մտն»լով՝ ն»րկայանայ Տիրոջը:
Եւ Ահարոնը Տիրոջ առաջ իր կրծքի

վրայ միշտ թող կրի Իսրայէլի որդիների
դատաստանի լանջապանակը»: 32 «Պճղնաւոր
ներքին պատմուճան կը պատրաստես
ամբողջութեամբ կապոյտ թելով հիւսուած
կտաւից: 33 Դրա վերին մասը շուրջանակի կլոր
կտրելով՝ բացուածք կը թողնես: Միացման
տեղերը ամբողջական՝ մէկ կտոր թող լինեն,
որպէսզի այդ զգեստը չպատռուի: 34 Ներքին
պատմուճանների քղանցքներին, ներքեւի
մասում մանուած կապոյտ, ծիրանի ու
կարմիր թելերով եւ նրբահիւս բեհեզով
նռան ծաղկաբողբոջներ կը գործես: Դրանք
կը գործես ներքին պատմուճանների
քղանցքների շուրջբոլորը: Այդ զարդերը
թող ունենան նռան ծաղկաբողբոջի ձեւը, եւ
դրանց միջ»ւ շուրջանակի ոսկէ զանգակն»ր
թող լին»ն: 35 Ոսկէ զանգակներն ու
նռան ծաղկաբողբոջները շուրջանակի
թող զարդարեն ներքին պատմուճանների
քղանցքները: 36 Դա թող հագնի Ահարոնը,
որպէսզի, երբ պաշտամունք է կատարում,
Տիրոջ առաջ սրբարան մտնելիս ու ելնելիս
լսուեն դրանց արձակած ձայները, եւ Ահարոնը
չմեռնի: 37 Մաքուր ոսկուց թիթեղ կը
պատրաստես եւ դրա վրայ, ինչպէս կնիքի
վրայ են փորագրում, «Սրբութիւն Տեառն»
կը փորագրես: 38 Այն կ'ամրացնես նրբահիւս
կապոյտ ժապաւէնի վրայ: 39 Դա կը կապես
Ահարոնի գլխին դրուող խոյրի վրայ՝ ճակատի
կողմից: Ահարոնը պէտք է կրի Իսրայէլի
որդիների նուիրած բոլոր ընծաները, եթէ
նոյնիսկ նրանք անօրէնութիւններ գործած
լինեն դրանք նուիրելիս: Դա միշտ Ահարոնի
ճակատին պէտք է լինի, որպէսզի այդ
ընծաները ընդունելի լին»ն Տիրոջը: 40
Մինչեւ ոտքի թաթերը հասնող երկարաւուն
պատուճանը բեհեզից կը պատրաստես:
Բեհեզից կը պատրաստես նաեւ ապարօշն ու
նախշազարդ գօտին: 41 Ահարոնի որդիների
համար պատմուճաններ, գօտիներ եւ խոյրեր
կը պատրաստես պատուի եւ փառքի համար:
42 Դրանք կը հագցնես քո եղբայր Ահարոնին
ու նրա որդիներին: Կ'օծես նրանց, կ'օրհնես
ու կը սրբագործես նրանց, որպէսզի ինձ
համար քահանայութիւն անեն: 43 Նրանց
համար կտաւից անդրավարտիքներ կը
պատրաստես, որպէսզի դրանք նրանց մէջքից
մինչեւ սրունքները հասնելով՝ ծածկեն նրանց
ամօթոյքը: Ահարոնն ու նրա որդիները թող
հագնեն այն, երբ մտնեն վկայութեան խորանը,
կամ երբ պաշտամունք կատարելու համար
մօտենան սուրբ սեղանին: Նրանք մեղք թող
չգործեն, որպէսզի չմեռնեն: Դա թող լինի
յաւիտենական օրէնք իր եւ իրեն յաջորդող
սերնդի համար»:

29 «Ահա թէ ինչպէս կը վարուես նրանց
հետ: Կը սրբագործես նրանց, որպէսզի
ինձ համար քահանայութիւն անեն: Հօտից կը
վերցնես ոչ արատաւոր մի զուարակ եւ ոչ
արատաւոր երկու խոյ, 2 նաեւ բաղարջ հաց,
իւղով հունցուած բաղարջ կարկանդակներ
ու իւղով շաղուած բաղարջ բլիթներ: Այդ
բոլորը իւղով հունցուած ընտիր ալիւրով կը
պատրաստես: 3 Դրանք կը դնես մի սկուտեղի
վրայ եւ սկուտեղով էլ կը նուիրաբերես
դրանք, ինչպէս նաեւ զուարակն ու երկու
խոյերը: 4 Ահարոնին ու նրա որդիներին
կը բերես վկայութեան խորանի դռան մօտ
եւ նրանց կը լուանաս ջրով: 5 Զգեստներն
առնելով՝ քո եղբայր Ահարոնի ներքնազգեստի
վրայ կը հագցնես երկարաւուն պատուճանը,
վակասն ու լանջապանակը: Լանջապանակը
կ'ամրացնես վակասին: 6 Խոյրը կը դնես
նրա գլխին, իսկ թիթեղեայ սուրբ պսակը կը
դնես խոյրի վրայ: 7 Կը վերցնես օծութեան
իւղից, կը քսես նրա գլխին եւ կ'օծես նրան:
8 Մօտ կը բերես նրա որդիներին, նրանց
նոյնպէս կը հագցնես զգեստները, 9 Ահարոնի
ու նրա որդիների մէջքին կը կապես գօտիները,
ապարօշները կը դնես նրանց գլխին եւ նրանց
քահանայութիւնը ինձ համար յաւիտենական
կը լինի: Այսպէս կը սրբագործես դու Ահարոնին
ու նրա որդիներին: 10 Զուարակը կը բերես
վկայութեան խորանի դռան մօտ, եւ Ահարոնն
ու նրա որդիները վկայութեան խորանի դռան
մօտ իրենց ձեռքերը կը դնեն զուարակի
գլխին Տիրոջ առաջ: 11 Զուարակը կը մորթես
Տիրոջ առաջ, վկայութեան խորանի դռան
մօտ: 12 Կը վերցնես զուարակի արիւնից քո
մատով ու կը քսես զոհասեղանի եղջիւրաձեւ
անկիւններին, իսկ մնացած ամբողջ արիւնը կը
հեղես զոհասեղանի յատակին: 13 Կը վերցնես

փորոտիքը ծածկող ամբողջ ճարպը, լեարդի
տակի բլթակը եւ երկու երիկամներն իրենց
ճարպի հետ, կը դնես զոհասեղանի վրայ: 14
Զուարակի միսը, նրա մորթին ու կղկղանքը
թող այրեն բանակատեղիից դուրս: Դա հէնց
մեղքերի համար է: 15 Կ'առնես խոյերից մէկը,
եւ Ահարոնն ու նրա որդիները իրենց ձեռքերը
կը դնեն խոյի գլխին: 16 Կը մորթես խոյը եւ
վերցնելով նրա արիւնը՝ կը հեղես զոհասեղանի
շուրջը: 17 Խոյը կը բաժանես մասերի, ջրով կը
լուանաս նրա փորոտիքն ու ոտքերը եւ դրանք
նրա գլխի հետ կը դնես կտրտած մասերի վրայ:
18 Զոհասեղանի վրայ դրուած ամբողջ խոյը կը
լինի Տիրոջն առաքուած անուշահոտ ողջակէզ:
Դա Տիրոջը մատուցուած զոհն է: 19 Կ'առնես
երկրորդ խոյը, եւ Ահարոնն ու նրա որդիները
իրենց ձեռքերը կը դնեն խոյի գլխին: 20 Կը
մորթես խոյը, կը վերցնես նրա արիւնից եւ
կը քսես Ահարոնի աջ ականջի բլթակին, նրա
որդիների աջ ականջի բլթակին, Ահարոնի աջ
ձեռքի ծայրերին, նրա աջ ոտքի ծայրերին,
նրա որդիների աջ ականջների բլթակներին,
նրանց աջ ձեռքերի ծայրերին, նրանց աջ
ոտքերի ծայրերին: Մնացած արիւնը կը հ»ող»ս
զոհաս»ղանի շուրջը: 21 Կ'առնես զոհասեղանի
վրայ գտնուող արիւնից ու օծութեան իւղից եւ
կը ցանես Ահարոնի ու նրա զգեստների վրայ,
նրա որդիների ու նրա որդիների զգեստների
վրայ: Թող սրբագործուեն Ահարոնն ու իր
զգեստները, նրա հետ նաեւ՝ նրա որդիներն ու
նրա որդիների զգեստները: Խոյի արիւնը կը
հեղես զոհաս»ղանի շուրջը: 22 Կ'առնես խոյի
ճարպը, դմակը, փորոտիքը ծածկող ճարպը,
լեարդի տակի բլթակը, երկու երիկամներն
իրենց ճարպի հետ եւ աջ զիստը»: Դա սրբազան
նուիրագործութիւնն է: 23 «Տիրոջ առաջ դրուած
բաղարջների սկուտեղից կը վերցնես մի հաց,
իւղով հունցուած մի կարկանդակ ու մի բլիթ,
24 այդ ամէնը կը դնես Ահարոնի ձեռքերի
վրայ, նրա որդիների ձեռքերի վրայ եւ որպէս
ընծայ կը նուիրաբերես Տիրոջը: 25 Դրանք կը
վերցնես նրանց ձեռքերից եւ ողջակէզների
զոհասեղանի վրայ կ'այրես իբրեւ անուշահոտ
զոհ Տիրոջ առաջ»: Դա Տիրոջ համար
կատարուող զոհաբերութիւն է: 26 «Կ'առնես
Ահարոնին քահանայ օծելու համար զոհուած
խոյի կուրծքը եւ այն որպէս ընծայ կը
նուիրաբերես Տիրոջը, իսկ մնացեալը կը լինի
քո բաժինը: 27 Կը սրբագործես խոյի կուրծքը
որպէս նուիրաբերութիւն, ինչպէս նաեւ՝ նրա
զիստը, որը նուիրագործուեց: 28 Եւ այն
ամէնը, ինչ Ահարոնի եւ նրա որդիների կողմից
որպէս բաժին կը հանուի խոյից, յաւիտենական
օրէնք պիտի լինի Ահարոնի եւ նրա որդիների
համար իսրայէլացիների մօտ, քանզի դա է
ըստ օրինի նրանց հասանելիք բաժինը: Եւ դա
իսրայէլացիների՝ իրենց փրկութեան համար
Տիրոջ առաջ զոհաբ»ռու»լիք ընծան թող լինի:
29 Ահարոնի սրբազան զգեստները իրենից
յետոյ թող պատկանեն իր որդիներին, որպէսզի
նրանք օրհնուեն ու օծուեն այդ զգեստները
հագած: 30 Եօթը օր այդ զգեստները թող
հագնի այն քահանան, որը նրա որդիներից
լինելով՝ պիտի փոխարինի նրան, որպէսզի
վկայութեան խորան մտնի սրբարանում
պաշտամունք կատարելու համար: 31 Կը
վերցնես նուիրագործութեան խոյը եւ դրա
միսը կ'եփես մի սուրբ վայրում: 32 Ահարոնն
ու նրա որդիները թող ուտեն խոյի մսից:
Վկայութեան խորանի դռան մօտ թող ուտեն
նաեւ սկուտեղի վրայի բաղարջ հացերը եւ
33 այն բաները, որ իրենց ձեռնադրութեան
եւ սրբագործութեան որպէս քաւութիւն
ծառայեցին: Որեւէ օտարական թող դրանցից
չուտի, որովհետեւ դրանք սրբութիւններ են: 34
Եթէ նուիրագործութեան զոհի մսից ու հացից
մնայ մինչեւ առաւօտ, ապա մնացորդները
կ'այրես կրակով. այն թող չուտուի, որովհետեւ
Տիրոջ սրբութիւնն է: 35 Այն ամէնը, ինչ
կարգադրում եմ քեզ Ահարոնի ու նրա
որդիների վերաբերեալ, կը կատարես: Եօթը օր
կը կատարես նրանց օրհնութիւնը: 36 Մեղքերի
քաւութեան զուարակը կը զոհես սրբութեան
օրը: 37 Զոհ մատուցելու համար զոհասեղանը
պէտք է սրբագործուած լինի: Զոհասեղանը
սրբագործելու համար եօթը օր պէտք է
այն մաքրես, օծես, եւ զոհասեղանը կը լինի
սրբութիւն սրբոց: Զոհասեղանին դիպչող ամէն
ոք կը սրբագործուի»: 38 «Ահա թէ ինչ պիտի
զոհես զոհասեղանի վրայ. մշտնջենապէս,
ամէն օր մէկ տարեկան ոչ արատաւոր երկու
գառ պիտի զոհես զոհասեղանի վրայ. դա

մշտնջենական զոհաբերութիւն է լինելու: 39 Մի
գառ կը զոհես առաւօտեան, իսկ երկրորդ գառը
կը զոհես երեկոյեան: 40 Ամէն մի գառան հետ
կը բերես նաեւ շուրջ մէկուկէս լիտր զտուած
իւղ՝ շաղուած երեք կիլոգրամ ընտիր ալիւրի
հետ, ինչպէս նաեւ մէկուկէս լիտր գինի իբրեւ
ընծայ: 41 Երկրորդ գառը կը զոհես երեկոյեան
այնպէս, ինչպէս առաւօտեան զոհուած գառը՝
բերելով նոյն ընծաները: Այն որպէս անուշահոտ
զոհ կը մատուցես Տիրոջը: 42 Ձեր ազգի մէջ
դա պիտի լինի վկայութեան խորանի դռան
մօտ, Տիրոջ առաջ կատարուող մշտնջենական
զոհաբերութիւն: Ես քեզ յայտնուելու եմ
այնտեղ, որպէսզի խօսեմ քեզ հետ: 43
Այնտեղ պիտի երեւամ Իսրայէլի որդիներին
ու պիտի սրբագործուեմ իմ փառքով: 44 Ես
պիտի սրբագործեմ վկայութեան խորանն ու
զոհասեղանը, պիտի սրբագործեմ Ահարոնին
ու նրա որդիներին, որպէսզի նրանք ինձ
համար քահանայութիւն անեն: 45 Ես պիտի
անուանուեմ Իսրայէլի որդիների մէջ եւ պիտի
լինեմ նրանց Աստուածը: 46 Նրանք պիտի
գիտենան, որ ես եմ իրենց Տէր Աստուածը,
որ իրենց հանեց Եգիպտացիների երկրից,
որպէսզի նրանք տան իմ անունը, եւ ես լինեմ
իրենց Տէր Աստուածը»:

30 «Խնկարկութեան սեղան կը պատրաստես
կարծր փայտից: 2 Այն կը շինես մէկ
կանգուն երկարութեամբ եւ մէկ կանգուն
լայնութեամբ. քառակուսի թող լինի: Երկու
կանգուն թող լինի դրա բարձրութիւնը: Դրա
եղջիւրաւոր անկիւնները սեղանի հետ միաձոյլ
թող լինեն: 3 Մաքուր ոսկով կը պատես
այն, ինչպէս նաեւ դրա կասկարան, չորս
եզերքներն ու եղջիւրաւոր անկիւնները: Դրա
շուրջբոլորը ոսկէ պսակ կը պատրաստես:
4 Պսակի ներքեւի մասում, երկու կողմերին
մաքուր ոսկուց երկուական օղակներ կը
պատրաստես: 5 Դրանք կ'ամրացնես նրա
երկու կողմերին, որպէսզի լծակները օղակների
մէջ անցկացնելով կարելի լինի բարձրացնել
խնկարկութեան սեղանը: 6 Լծակները կը
պատրաստես կարծր փայտից ու դրանք կը
պատես ոսկով: 7 Խնկարկութեան սեղանը
կը դնես վկայութեան տապանակի առջեւ
գտնուող վարագոյրի դիմաց (վկայութեան
վրայ գտնուող քաւութեան դիմաց), ուր ես
երեւալու եմ քեզ: 8 Ահարոնը դրա վրայ,
իբրեւ կարգ, ամէն առաւօտ մանր աղացած
խունկ թող ծխի. թող խունկ ծխի դրա վրայ
երբ կանթեղներն է պատրաստում: 9 Երբ
Ահարոնը երեկոյեան վառի կանթեղները,
Տիրոջ առաջ, խնկարկութեան սեղանի վրայ
միշտ խունկ թող ծխի: Դա նրանց ազգի մէջ
խնկարկութեան մշտնջենական կարգ թող
լինի: 10 Խնկարկութեան սեղանի վրայ օտար
խունկ մի՛ ծխէք, ողջակէզներ, ուտուելիք ու
խմուելիք ընծաներ մի՛ մատուցէք: 11 Ահարոնը
տարին մէկ անգամ խնկարկութեան սեղանի
եղջիւրաւոր անկիւնների վրայ քաւութեան ծէս
պէտք է անի. նա այն պէտք է մաքրի մեղքերի
քաւութեան համար զոհուող կենդանու
արեամբ: Նրա սերունդները տարին մէկ
անգամ թող սրբագործեն այն, որովհետեւ
դա Տիրոջ սրբութիւնների սրբութիւնն է»:
12 Տէրը խօսեց Մովսէսի հետ ու ասաց.
«Երբ Իսրայէլի որդիների թիւն իմանալու
համար մարդահամար կը կատարես, նրանք
Տիրոջը պէտք է տան իրենց հոգու փրկագինը՝
ըստ իրենց անձերի թուի: Մարդահամարի
ժամանակ մահացութեան դէպքեր չպիտի
լինեն: 13 Մարդահամարի ենթարկուողները
պէտք է փրկագին վճարեն սրբարանի
երկդրամեանի կէսը: Երկդրամեանը քսան
դանգի է հաւասար: Երկդրամեանի կէսը
թող լինի Տիրոջը հասանելիք տուրքը: 14
Քսան տարեկան եւ աւելի բարձր տարիք
ունեցող բոլոր նրանք, ովքեր կ'անցնեն
մարդահամարով, Տիրոջը հասանելիք տուրքը
պէտք է վճարեն: 15 Մեծահարուստը թող
չաւելացնի, իսկ աղքատը թող չպակասեցնի
իսրայէլացիների՝ Տիրոջը որպէս տուրք
հասանելիք կէսդրամեանը, որպէսզի դա ձեզ
համար քաւութիւն լինի: 16 Որպէս տուրք
Տիրոջ հասանելիք դրամը կը վերցնես Իսրայէլի
որդիներից եւ այն կը յատկացնես վկայութեան
խորանի սպասաւորութեանը: Դա Տիրոջ
առաջ Իսրայէլի որդիների համար յիշատակ
կը լինի ի քաւութիւն նրանց»: 17 Տէրը
խօսեց Մովսէսի հետ ու ասաց. 18 «Պղնձէ
լուացարան պատրաստի՛ր: Պղնձից շինի՛ր
նրա պատուանդանը, որպէսզի լուացուեն

նրա մէջ: Այն կը դնես վկայութեան խորանի
ու զոհասեղանի միջեւ: Դրա մէջ ջուր կը
լցնես: 19 Ահարոնն ու նրա որդիները այդ
ջրով կը լուանան իրենց ձեռքերն ու ոտքերը.
20 երբ մտնեն վկայութեան խորանը, ջրով
թող լուացուեն, որպէսզի չմեռնեն: Կամ
երբ պաշտամունք կատարելու եւ Տիրոջը
ողջակէզներ մատուցելու համար մօտենան
զոհասեղանին, 21 թող լուանան իրենց
ձեռքերն ու ոտքերը, որպէսզի չմեռնեն: Դա
նրանց համար, նրա եւ նրանից յետոյ գալիք
նրա յետնորդների համար յաւիտենական
կարգ թող լինի»: 22 Տէրը խօսեց Մովսէսի
հետ ու ասաց. 23 «Վերցրու անուշահոտ
համեմունքներ. զմռնենու հինգ հարիւր սիկղ
ընտիր ծաղիկներ, դրա կէսի չափ՝ երկու
հարիւր յիսուն սիկղ անուշաբոյր կինամոն,
երկու հարիւր յիսուն սիկղ անուշաբոյր
խնկեղէգ, 24 հինգ հարիւր սիկղ սրբարանի
հիրիկ եւ ձիթապտղի շուրջ վեց լիտր ձէթ: 25
Դրանցից կը պատրաստես սուրբ օծութեան
համար իւղ այնպէս, ինչպէս վարպետ
իւղագործները ձէթ են պատրաստում: Այն
սուրբ օծութեան համար իւղ թող լինի:
26 Դրանով կ'օծես վկայութեան խորանը,
վկայութեան տապանակը, 27 զոհասեղանն
ու նրա ամբողջ սպասքը, աշտանակն ու նրա
ամբողջ սպասքը, խնկարկութեան սեղանը,
28 ողջակէզների սեղանն ու նրա ամբողջ
սպասքը, աւազանն ու նրա պատուանդանը:
29 Կը սրբագործես դրանք, եւ դրանք կը լինեն
սրբութիւնների սրբութիւն: Ամէն ոք, որ դիպչի
դրան, կը մաքրուի: 30 Կ'օծես Ահարոնին ու նրա
որդիներին, կը սրբագործես նրանց, որպէսզի
նրանք ինձ համար քահանայութիւն անեն: 31 Կը
խօսես Իսրայէլի որդիների հետ ու կ'ասես. «Այս
իւղը ձեր սերունդների մէջ ձեր սուրբ օծութեան
համար թող լինի: 32 Մարդու մարմնին թող
չքսուի այն: Ձեզ համար նոյն բաղադրութեամբ
նման բան չպատրաստէք, որովհետեւ դա
սրբութիւն է եւ ձեզ համար սրբութիւն էլ թող
մնայ: 33 Ով այդպիսի բան պատրաստի, եւ ով
դրանից օտարականի տայ, թող վերանայ իր
ժողովրդի միջից»: 34 Տէրն ասաց Մովսէսին.
«Վերցրու անուշաբոյր համեմունքներ. ստաշխ,
եղնգաքար, անուշաբոյր քաղբան եւ մաքուր
կնդրուկ: Դրանք թող քաշով իրար հաւասար
լինեն: 35 Դրանք իրար խառնելով՝ մաքուր,
սուրբ խունկ կը պատրաստես, ինչպէս
վարպետ իւղագործներն են պատրաստում: 36
Դրանք մանր կ'աղաս եւ կը դնես վկայութեան
դիմաց՝ վկայութեան խորանի մէջ, ուր պիտի
երեւամ քեզ: Ձեր պատրաստած այդ խունկը
ձեզ համար սրբութիւնների սրբութիւն թող
լինի: 37 Ձեզ համար նոյն բաղադրութեամբ
խունկ մի՛ պատրաստէք, որովհետեւ դա ձեզ
համար սրբութիւն պիտի լինի Տիրոջ առաջ:
38 Այն մարդը, որ հոտոտելու համար այս
բաղադրութեամբ խունկ կը պատրաստի, կը
վերանայ իր ժողովրդի միջից»:

31 Տէրը խօսեց Մովսէսի հետ ու ասաց.
2 «Ես, ահա, Յուդայի ազգից ընտրեցի
Բեսելիէլին, որը որդին է Ուրիի, իսկ սա՝
որդին Ովրի: 3 Ես նրան լցրի ամէն գործի
համար անհրաժեշտ գիտութեան, հանճարի
եւ իմաստութեան աստուածային ոգով, 4
որպէսզի նա մտածի ու ստեղծագործի,
5 որպէսզի մշակի ոսկին, արծաթն ու
պղինձը, մանի կապոյտ, ծիրանի ու կարմիր
կտաւը, զբաղուի արհեստի կատարելութիւն
հանդիսացող ակնագործութեամբ, նաեւ
ատաղձագործութեամբ, որ գործի դնի ամէն
մի արհեստ: 6 Ահա ես նրան օգնական
եմ տալիս Դանի ցեղից Աքիսամի որդի
Եղիաբին: Ամէն մի ուշիմ մարդու հոգու
մէջ դրի շնորհ, որպէսզի անի այն, ինչ
պատուիրել եմ քեզ, այսինքն՝ 7 պատրաստի
վկայութեան խորանը, կտակարանների
տապանակն ու նրա կափարիչը, խորանի
ամբողջ սպասքն ու զոհարանը, 8 զոհասեղանն
ու նրա ամբողջ սպասքը, սուրբ աշտանակն
ու նրա բոլոր զարդերը, խնկարկութեան
սեղանը, 9 ողջակէզների սեղանն ու նրա բոլոր
մասերը, աւազանն ու նրա պատուանդանը, 10
ծիսակատարութեան զգեստները, Ահարոն
քահանայի սրբազան զգեստներն ու նրա
որդիների՝ ինձ համար քահանայութիւն անելու
զգեստները, 11 օծութեան իւղն ու սրբարանի
խնկի համեմունքները: Այս բոլորը, ինչ մի
անգամ պատուիրել եմ քեզ, կը պատրաստես»:
12 Տէրը խօսեց Մովսէսի հետ եւ ասաց.
«Իսրայէլի որդիներին հաղորդի՛ր հետեւեալը.

«Զգոյշ եղէք, պահեցէք իմ շաբաթ օրերը, 13
որովհետեւ դա ձեր սերնդի մէջ իմ ու ձեր
միջեւ դրուած պայմանն է, որպէսզի ճանաչէք,
թէ ես եմ ձեզ սրբագործող Տէրը: 14 Կը
պահէք շաբաթ օրերը, որովհետեւ Տիրոջ եւ
ձեզ համար դա սրբութիւն է: Ով այն պղծի,
թող մահուան դատապարտուի: Ամէն ոք,
ով այդ օրը գործ կ'անի, թող վերանայ իր
ժողովրդի միջից: 15 Վեց օր գործ կ'անես, իսկ
եօթներորդ օրը Տիրոջ սուրբ հանգստեան
շաբաթ օրն է: Ով որ շաբաթ օրը գործ կ'անի,
թող մահուան դատապարտուի: 16 Իսրայէլի
որդիները թող պահեն շաբաթ օրերը, որպէսզի
դրանք ձեր սերնդի մէջ ի կատար ածուեն
որպէս յաւիտենական ուխտ 17 իմ ու Իսրայէլի
որդիների միջեւ: Դա իմ յաւիտենական
պայմանն է, որովհետեւ Տէրը վեց օրում
ստեղծեց երկինքն ու երկիրը, իսկ եօթներորդ
օրը դադար տուեց եւ հանգստացաւ»: 18 Երբ
Աստուած Սինա լերան վրայ աւարտեց իր
խօսքը, Մովսէսին տուեց վկայութեան երկու
տախտակները՝ Աստծու մատով գրուած քարէ
տախտակները:

32 Ժողովուրդը տեսնելով, որ Մովսէսն
ուշացաւ լեռից իջնելու, հաւաքուեց
Ահարոնի մօտ ու ասաց նրան. «Դէհ,
մեզ առաջնորդող աստուածներ ստեղծիր,
որովհետեւ չգիտենք, թէ ինչ եղաւ այն մարդը՝
Մովսէսը, որ մեզ Եգիպտոսից դուրս բերեց»:
2 Ահարոնն ասաց նրանց. «Ձեր կանանց,
ձեր տղաների ու աղջիկների ականջներից
հանեցէք ոսկէ գինդերը եւ բերէք ինձ»: 3 Բոլորը
իրենց ականջներից հանեցին ոսկէ գինդերը
եւ բերեցին տուեցին Ահարոնին: 4 Ահարոնը
դրանք առնելով նրանցից՝ կաղապարի մէջ
ձուլեց եւ կերտեց ձուլածոյ մի հորթ: Նրանք
ասացին. «Սա է քո աստուածը, Իսրայէլ, որ
քեզ դուրս բերեց Եգիպտացիների երկրից»:
5 Երբ Ահարոնն այդ տեսաւ, կուռքի առաջ
զոհասեղան շինեց: Ահարոնը յայտարարեց.
«Վաղը Տիրոջ տօնն է»: 6 Առաւօտեան վեր
կենալով՝ նա ողջակէզներ արեց եւ փրկութեան
զոհեր մատուցեց: Ժողովուրդը նստեց, որ
կերուխում անի, ապա վեր կացաւ, որ պարի:
7 Տէրը Մովսէսին ասաց. «Շո՛ւտ արա, գնա
իջի՛ր այստեղից, որովհետեւ անօրինութիւն
է կատարում քո ժողովուրդը, որին դուրս
բերեցիր Եգիպտացիների երկրից: 8 Նրանք
շատ շուտ շեղուեցին այն ճանապարհից, որ
ցոյց տուեցիր նրանց: Նրանք ձուլածոյ հորթ
են կերտել, երկրպագում են նրան, զոհեր
մատուցում ու ասում. «Սա՛ է քո աստուածը,
Իսրայէ՛լ, որ քեզ դուրս բերեց Եգիպտացիների
երկրից»: 9 Տէրն ասաց Մովսէսին. «Ես տեսնում
եմ, որ այս ժողովուրդը կամակոր է: 10 Արդ, թո՛յլ
տուր ինձ, որ նրանց վրայ թափեմ իմ զայրոյթը՝
կոտորեմ նրանց, իսկ քեզ մեծ ազգ դարձնեմ»:
11 Մովսէսն աղաչեց իր տէր Աստծուն՝ ասելով.
«Տէ՛ր, ինչո՞ւ ես այդպէս խիստ զայրանում քո
ժողովրդի վրայ, որին քո մեծ զօրութեամբ ու
հզօր բազկով դուրս բերեցիր Եգիպտացիների
երկրից: 12 Այնպէս չլինի, որ եգիպտացիներն
ասեն. «Չար մտադրութեամբ դուրս բերեց
նրանց, որպէսզի լեռների վրայ կոտորի,
երկրի երեսից վերացնի նրանց»: Մեղմացրո՛ւ
քո զայրոյթը, հրաժարուի՛ր քո ժողովրդին
չարիք պատճառելուց: 13 Յիշի՛ր քո ծառաներ
Աբրահամին, Իսահակին ու Յակոբին, որոնց
անձովդ երդուեցիր, խօսեցիր նրանց հետ՝
ասելով. «Երկնքի աստղերի չափ պիտի
բազմացնեմ ձեր սերունդը»: Եւ այն երկիրը,
որ խոստացար տալ նրանց զաւակներին,
նրանք յաւիտեան պիտի տիրանան դրան»:
14 Եւ Տէրը հրաժարուեց պատճառել այն
չարիքները, որոնցով սպառնում էր պատժել
ժողովրդին: 15 Մովսէսը վերադարձաւ եւ
իջաւ լեռից: Նրա ձեռքին էին վկայութեան
երկու տախտակները: Քարէ տախտակների
երկու երեսին՝ այս ու այն կողմից գրուած
էր: 16 Տախտակներն Աստծու գործն էին, իսկ
տախտակների վրայ գրուած գիրը Աստծու
արձանագրած գիրն էր: 17 Յեսուն, լսելով
աղաղակող ժողովրդի ձայնը, Մովսէսին ասաց.
«Բանակատեղիից պատերազմի ձայն է գալիս»:
18 Մովսէսն ասաց. «Դա ո՛չ յաղթանակած
կտրիճների ճիչ է, ո՛չ էլ պարտուած զօրքի
աղաղակ: Գինուց ընդարմացած մարդկանց
ձայնն է, որ լսում եմ ես»: 19 Երբ Մովսէսը
մօտեցաւ բանակատեղիին եւ տեսաւ
հորթն ու պարողներին, խիստ զայրացաւ,
նետեց ձեռքում եղած երկու տախտակներն

ու ջարդուփշուր արեց դրանք լերան ստորոտին: 20 Վերցնելով նրանց կերտած հորթը՝ Մովսէսը կրակը նետեց այն, ապա մանրեց, փոշու վերածեց, փոշին խառնեց ջրի մէջ ու տուեց ժողովրդին, որ խմի: 21 Մովսէսն ասաց Ահարոնին. «Ինչ է արել քեզ այս ժողովուրդը, որ նրան այդպիսի մեծ մեղքերի մղեցիր»: 22 Ահարոնն ասաց Մովսէսին. «Մի՛ զայրացիր, տէր իմ, որովհետեւ դու ինքդ էլ գիտես, որ քո ժողովուրդը չարամէտ է: 23 Նրանք ասացին. «Մեզ համար առաջնորդող աստուածներ ստեղծիր, որովհետեւ չգիտենք, թէ ինչ պատահեց այն մարդուն՝ Մովսէսին, որը Եգիպտոսից դուրս բերեց մեզ»: 24 Ես նրանց ասացի. «Եթէ որեւէ մէկը ոսկի ունի, նրանից հանեցէ՛ք դա եւ բերէ՛ք»: Նրանք ինձ տուեցին ոսկին, ես այն նետեցի կրակը, եւ ահա ստացուեց այս հորթը»: 25 Մովսէսը տեսաւ, որ ժողովուրդը պատուհիրանագանց է եղել, որովհետեւ Ահարոնը նրանց յանցագործութեան էր մղել ի չարախնդութիւն իրենց թշնամիների: 26 Մովսէսը, կանգնելով բանակատեղիի մուտքի մօտ, ասաց. «Ով Տիրոջն է պատկանում, ինձ մօտենայ»: Նրա շուրջը հաւաքուեցին Ղեւիի բոլոր որդիները: 27 Մովսէսը նրանց ասաց. «Այսպէս է ասում Իսրայէլի Տէր Աստուածը. «Իւրաքանչիւրը իր սուրը թող կապի իր ազդրին: Բանակատեղիի մի մուտքից միւսը գնացէք-եկէք, եւ ձեզնից իւրաքանչիւրը թող սպանի իր եղբօրը, իւրաքանչիւրը՝ իր ընկերոջը, իւրաքանչիւրը՝ իր մերձաւորին»: 28 Ղեւիի որդիներն արեցին այնպէս, ինչպէս ասել էր Մովսէսը: Այդ օրը ժողովրդի միջից շուրջ երեք հազար մարդ կոտորուեց: 29 Մովսէսն ասաց նրանց. «Այսօր իւրաքանչիւրդ ձեր ձեռքով ծառայեցիք Տիրոջը. մէկն սպանեց իր որդուն, միւսն՝ իր եղբօրը, որի համար այսօր ձեզ վրայ կ'իջնի Տիրոջ օրհնութիւնը»: 30 Յաջորդ օրը Մովսէսն ասաց ժողովրդին. «Դուք մեծ մեղք էք գործել, բայց ես հիմա կը բարձրանամ Աստծու մօտ, որպէսզի ձեր մեղքերի համար քաւութիւն խնդրեմ նրանից»: 31 Մովսէսը վերադարձաւ Տիրոջ մօտ ու ասաց նրան. «Աղաչում եմ քեզ, Տէր, այդ ժողովուրդը մեծ մեղք է գործել, որովհետեւ իր համար ոսկէ աստուածներ է կերտել: Արդ, եթէ ներելու ես իրենց մեղքերը, ների՛ր, 32 իսկ եթէ չես ներելու, ուրեմն իմ անունը ջնջի՛ր քո մատեանից, ուր գրել ես ինձ»: 33 Տէրն ասաց Մովսէսին. «Ես իմ մատեանից կը ջնջեմ նրան, ով մեղանչել է իմ դէմ: 34 Բայց հիմա գնա, իջի՛ր եւ այդ ժողովրդին առաջնորդի՛ր այն վայրը, որի մասին ասել եմ քեզ: Իմ հրեշտակը կը գնայ քո առաջից: Այն օրը, սակայն, երբ պիտի այցելեմ ձեզ, նրանց մեղքերը իրենց վրայ պիտի դնեմ»: 35 Եւ Տէրը ժողովրդին պատուհասեց այն հորթի համար, որ կերտել էր Ահարոնը:

33 Տէրն ասաց Մովսէսին. «Ելէ՛ք այստեղից դու եւ քո ժողովուրդը, որին դուրս բերեցիր Եգիպտացիների երկրից, եւ գնացէ՛ք այն երկիրը, որ երդուել եմ տալ Աբրահամին, Իսահակին ու Յակոբին՝ ասելով՝. «Ձեր սերնդին եմ տալու այն»: 2 Ես քո առաջից կ'ուղարկեմ իմ հրեշտակին, որ հալածի քանանացիներին, ամորհացիներին, քետացիներին, փերեզացիներին, գերգեսացիներին, խեւացիներին ու յեբուսացիներին, 3 քեզ կը տանեմ այն երկիրը, ուր կաթ ու մեղր է հոսում: Բայց ես, կամակո՛ր ժողովուրդ, քեզ հետ դուրս չպիտի ելնեմ, որպէսզի ճանապարհին քեզ չկոտորեմ»: 4 Ժողովուրդը, լսելով այդ խիստ խօսքերը, մեծ սուգ արեց, սգաւորի զգեստներ հագաւ, ոչ ոք իր վրայ զարդ չկրեց: 5 Տէրն ասաց Մովսէսին. «Դու իսրայէլացիներին ասա՛. «Դուք կամակոր ժողովուրդ էք: Զգո՛յշ եղէք, թէ չէ մի այլ պատուհաս էլ կը բերեմ ձեր գլխին եւ կը կոտորեմ ձեզ: Արդ, հանեցէ՛ք ձեր շքեղ պատմուճանները, ձեր զարդերը, որպէսզի ցոյց տամ ձեզ, թէ ինչ եմ անելու ձեզ»: 6 Իսրայէլացիները Քորեբ լերան մօտ հանեցին իրենց զարդերն ու պատմուճանները: 7 Մովսէսն իր վրանը խփեց բանակատեղիից դուրս՝ առանձին մի տեղում: Դա կոչուեց Վկայութեան վրան: Ով ինչ հայցում էր Տիրոջից, գալիս էր բանակատեղիից դուրս գտնուող Վկայութեան վրանը: 8 Երբ Մովսէսը դէպի վրանն էր գնում, ողջ ժողովուրդը՝ ամէն մէկն իր վրանի դռան մօտ կանգնած, ուշադիր դիտում էր նրան. նրանք հայեացքով հետեւում էին Մովսէսին, մինչեւ որ նա գնում մտնում

էր իր վրանը: 9 Երբ Մովսէսը մտնում էր
վրանը, ամպի մի սիւն էր իջնում ու կանգնում
վրանի դռան մօտ, եւ Տէրը խօսում էր Մովսէսի
հետ: 10 Ողջ ժողովուրդը, տեսնելով վրանի
դռան մօտ կանգնած ամպի սիւնը, ոտքի էր
կանգնում, իւրաքանչիւրը երկրպագում էր
իր վրանի դռան մօտ: 11 Տէրը Մովսէսի հետ
խօսում էր դէմ յանդիման, ինչպէս մէկը կը
խօսէր իր բարեկամի հետ, եւ ապա Մովսէսը
վերադառնում էր բանակատեղի: Բայց նրա
սպասաւոր Յեսուն՝ Նաւէի որդին, վրանից
դուրս չէր գալիս: 12 Մովսէսն ասաց Տիրոջը.
«Ահա ինձ ասում ես. «Տա՛ր այս ժողովրդին»,
բայց դու չես յայտնել, թէ ում ես ուղարկելու
ինձ հետ: Դու ինձ ասացիր՝ «Քեզ բոլորից
բարձր եմ դասում, դու վայելում ես իմ շնորհը»:
13 Արդ, եթէ քո շնորհին եմ արժանացել ես, ինձ
յայտնապէս երեւայ, որպէսզի իմանամ, թէ
ինչով եմ արժանացել քո շնորհին, իմանամ, որ
քո այս ժողովուրդը մեծ ազգ է լինելու»: 14 Տէրն
ասաց. «Ես ինքս պիտի գնամ քո առաջից ու
պիտի տեղաւորեմ քեզ»: 15 Մովսէսն ասաց
նրան. «Եթէ դու ինքդ մեզ հետ չգնաս, ուրեմն
ինձ այստեղից մի՛ հանիր: 16 Եւ ինչի՞ց պիտի
իմացուի, թէ ես ու քո ժողովուրդն, իրօք, քո
շնորհին ենք արժանացել: Եթէ դու մեզ հետ
գնաս, ես ու քո ժողովուրդը կը փառաւորուենք
շատ աւելի, քան երկրի վրայ եղած բոլոր
ազգերը»: 17 Տէրն ասաց Մովսէսին. «Այդ քո
ասածն էլ կը կատարեմ, որովհետեւ դու իմ
շնորհին ես արժանացել, եւ քեզ աւելի եմ
ճանաչում, քան մնացած բոլորին»: 18 Մովսէսն
ասաց. «Ցո՛յց տուր ինձ քո փառքը»: 19 Տէրն
ասաց. «Ես իմ փառքով կ՚անցնեմ քո առաջից,
քո առաջ կը կոչեմ իմ անունը՝ Տէր, կ՚ողորմեմ
նրան, ում ողորմելու եմ, եւ կը գթամ նրան, ում
գթալու եմ»: 20 Եւ Տէրն աւելացրեց. «Դու չես
կարող տեսնել իմ երեսը, որովհետեւ մարդ չի
կարող տեսնել իմ երեսն ու կենդանի մնալ»: 21
Տէրը շարունակեց. «Ահա իմ առաջ մի տեղ կայ,
կանգնի՛ր այս ժայռի վրայ: 22 Երբ ես անցնեմ իմ
փառքով, քեզ կը դնեմ ժայռի ծերպի մէջ եւ իմ
ձեռքով կը ծածկեմ քեզ, մինչեւ որ անցնեմ: 23
Իմ ձեռքը քո վրայից կը վերցնեմ, եւ ապա դու
ինձ կը տեսնես թիկունքից: Բայց իմ դէմքը քեզ
չի երեւայ»:

34 Տէրն ասաց Մովսէսին. «Դու ինքդ
նախկին տախտակների նման քարէ
երկու տախտակներ կոփի՛ր եւ ինձ մօտ՝ լեռը
բարձրացի՛ր: Տախտակների վրայ կը գրեմ այն
պատգամները, որ արձանագրուած էին քո
ջարդուփշուր արած նախկին տախտակների
վրայ: 2 Պատրաստ եղիր վաղը, որ վաղ
առաւօտեան բարձրանաս Սինա լեռը եւ
այնտեղ ինձ սպասես լերան գագաթին: 3
Հետդ ոչ ոք թող չբարձրանայ, ոչ ոք ամենեւին
չերեւայ լերան վրայ: Արջառ ու ոչխար
չարածեն լերան մօտ»: 4 Մովսէսը նախկինների
նմանութեամբ քարէ երկու տախտակներ
կոփեց: Առաւօտեան վեր կենալով՝ Մովսէսը
բարձրացաւ Սինա լեռը, ինչպէս Տէրն էր
հրամայել նրան: Մովսէսն իր հետ վերցրեց
քարէ երկու տախտակները: 5 Տէրն իջաւ
ամպի մեջ, կանգնեց այնտեղ՝ նրա դիմաց,
ու կոչեց իր անունը՝ Տէր: 6 Տէրն անցաւ
Մովսէսի առաջ՝ ասելով. «Տէր Աստուած
եմ, գթացող եւ ողորմած, համբերատար,
բարեգութ ու ճշմարիտ, որ 7 արդարութիւնն
է պաշտպանում, իր ողորմածութիւնն է
ցուցաբերում հազարաւոր սերունդների
հանդէպ, վերացնում անօրէնութիւնները,
անիրաւութիւններն ու մեղքերը, մեղաւորին
չի ազատում պատժից, հայրերի գործած
մեղքերը բարդում է որդիների եւ որդիների
որդիների վրայ մինչեւ երրորդ ու չորրորդ
ս»րունդը»: 8 Մովսէսն իսկոյն խոնարհուելով՝
երկրպագութիւն արեց 9 ու ասաց. «Տէ՛ր,
եթէ քո շնորհին եմ արժանացել, ուրեմն իմ
Տէրը մեզ հետ թող գնայ, որովհետեւ այս
ժողովուրդը կամակոր է: Դու կը ներես մեր
անօրէնութիւններն ու մեղքերը, եւ մենք կը
լինենք քոնը»: 10 Տէրն ասաց Մովսէսին. «Ահա
ես քո ու ամբողջ ժողովրդի առաջ քեզ հետ
ուխտ եմ դնում: Ես այնպիսի զարմանահրաշ
գործեր պիտի անեմ, որ ամբողջ երկրի
վրայ եւ բոլոր ազգերի մէջ չեն կատարուել:
Ամբողջ ժողովուրդը, նրանց թւում նաեւ դու,
ականատես պիտի լինէք Տիրոջ գործերին:
Որովհետեւ ձեզ համար »ս զարմանահրաշ
գործ»ր պիտի ան»մ: 11 Ըստ ամենայնի
դու ուշադիր եղիր, թէ ինչ եմ կարգադրելու
քեզ այսօր: Ես, ահա, ձեզնից հեռացնելու

եմ ամորհացիներին, քանանացիներին,
քետացիներին, փերեզացիներին,
խեւացիներին, գերգեսացիներին ու
յեբուսացիներին: 12 Զգոյշ եղիր, ուխտ չկապես
այն երկրի բնակիչների հետ, ուր մուտք
ես գործելու: Չլինի թէ գայթակղուէք: 13
Քարուքանդ կ'անէք նրանց բագինները,
ջարդուփշուր կ'անէք նրանց արձանները,
ամբողջովին կը կտրէք նրանց սրբազան
անտառները եւ կրակի կը տաք նրանց
աստուածների արձանները: 14 Օտար
աստուածների չերկրպագէք, որովհետեւ
Տէր Աստուածը նախանձոտ է, այո՛,
Աստուած նախանձոտ է: 15 Չլինի թէ
ձեր մարդիկ ուխտ կապեն այդ երկրի
բնակիչների հետ եւ նրանց աստուածներին
պաշտամունք մատուցելով՝ պոռնկանան,
զոհեր մատուցեն նրանց աստուածներին,
եւ նրանց հրաւէրն ընդունելով՝ չլինի թէ դու
էլ ուտես նրանց զոհաբերած անասունների
մսից, 16 քո տղաներին ամուսնացնես նրանց
դուստրերի հետ, քո դուստրերին կնութեան
տաս նրանց տղաներին, քո դուստրերը
նրանց աստուածներին պաշտամունք
մատուցելով՝ պոռնկանան ու պոռնկացնեն
նաեւ քո՛ տղաներին՝ աստուածներին
պաշտամունք մատուցելով: 17 Քեզ համար
աստուածների կուռքեր չձուլես: 18 Կը
պահես Բաղարջակերաց տօնը. նոր բերք
քաղելու ամսին, ինչպէս պատուիրել եմ քեզ,
եօթը օր բաղարջ հաց կ'ուտես, քանի որ
նոր բերք քաղելու ամսին ես դուրս եկել
Եգիպտոսից: 19 Ինձ պիտի պատկանեն բոլոր
մարդկանց անդրանիկ արու զաւակները, 20
նաեւ՝ քո անասունների՝ արջառի ու ոչխարի
առաջնածին արուները: Էշի առաջնածինին կը
փոխանակես գառով, իսկ եթէ չփոխանակես
այն, ինձ կը տաս դրա փոխարժէքը: Քո
որդիների բոլոր անդրանիկների փրկագինը
կը տաս ինձ: Իմ առաջ ձեռնունայն չերեւաս:
21 Վեց օր կ'աշխատես, իսկ եօթներորդ օրը
կը հանգստանաս: Կը հանգստանաս նաեւ
ցանքի ու հնձի ժամանակ: 22 Եօթնօրեակի
տօնը ինձ համար կը կատարես ցորենի հնձի
սկզբում, իսկ բերքահաւաքի տօնը՝ տարուայ
կէսին: 23 Տարին երեք անգամ քո բոլոր արու
երեխաները թող ներկայանան Իսրայէլի տէր
Աստծուն, 24 որովհետեւ ես ազգեր պիտի
հեռացնեմ քո մօտից, պիտի ընդարձակեմ
քո սահմանները, ոչ ոք աչք չպիտի ունենայ
քո երկրի վրայ, եթէ տարուայ մէջ երեք
անգամ ներկայանաս տէր Աստծուն: 25 Ինձ
զոհաբերած անասունի արիւնը թթխմորով
հացի վրայ չթափես, եւ զատկի տօնի զոհը
մինչեւ առաւօտ չմնայ: 26 Քո երկրի առաջին
բերքը կը տանես քո տէր Աստծու տունը:
Գառը իր մօր կաթի մէջ չեփես»: 27 Տէրն
այնուհետեւ ասաց Մովսէսին «Գրի՛ առ այդ
պատգամները, որովհետեւ այդ խօսքերով
եմ ես ուխտ կապում քեզ հետ եւ Իսրայէլի
հետ»: 28 Մովսէսը Տիրոջ հետ էր քառասուն
օր ու քառասուն գիշեր: Նա հաց չկերաւ, ջուր
չխմեց եւ տախտակների վրայ գրի առաւ
ուխտի խօսքերը՝ տասը պատուիրանները: 29
Երբ Մովսէսն իջնում էր Սինա լեռից, ուխտի
երկու տախտակները Մովսէսի ձեռքին էին:
Լեռից իջնելիս Մովսէսը չգիտէր, որ Տիրոջ հետ
խօսելու պատճառով իր երեսը ճառագում է: 30
Ահարոնն ու բոլոր իսրայէլացիները, տեսնելով
Մովսէսի ճառագող երեսը, վախեցան մօտենալ
նրան: 31 Մովսէսը կանչեց նրանց. Ահարոնն
ու ժողովրդի բոլոր առաջնորդները գնացին
նրա մօտ, եւ Մովսէսը խօսեց նրանց հետ: 32
Ապա նրան մօտեցան բոլոր իսրայէլացիները,
եւ Մովսէսը պատմեց նրանց այն ամէնը,
ինչ Տէրը խօսել էր իր հետ Սինա լերան
վրայ: 33 Երբ Մովսէսը նրանց հաղորդած իր
խօսքը վերջացրեց, երեսը ծածկեց քօղով: 34
Երբ Մովսէսը Տիրոջ հետ խօսելու համար
ներկայանում էր նրան, հանում էր քօղը
մինչեւ այնտեղից հեռանալը: Եւ երբ հեռանում
էր այնտեղից, նա բոլոր իսրայէլացիներին
հաղորդում էր այն, ինչ Տէրը հրամայել էր
իրեն: 35 Իսրայէլացիները տեսնում էին, որ
Մովսէսի երեսը ճառագում է: Մովսէսն այն
ժամանակ քօղով ծածկում էր երեսը մինչեւ
խօսելու համար նրա մօտ մտնելը:

35 Մովսէսը հաւաքեց ամբողջ իսրայէլացի
ժողովրդին ու ասաց նրանց. «Ահա այն
բաները, որ Տէրն ասաց, որ պէտք է անել. 2
«Վեց օր պիտի աշխատէք, իսկ եօթներորդ

օրը պիտի հանգստանաք. շաբաթ օրը սուրբ
Է՝ Տիրոջ հանգստեան օրը: Ով որ այդ օրն
աշխատի, կը մեռնի: 3 Շաբաթ օրը ձեր բոլորի
տներում կրակ չպիտի վառուի, որովհետեւ ես
եմ Տէրը»: 4 Մովսէսը, դիմելով իսրայէլի ամբողջ
ժողովրդին, ասաց. «Այս է այն պատգամը, որ
պատուիրել է Տէրը՝ ասելով. 5 «Դուք ձեր մէջ
տուրք հաւաքեցէք Տիրոջ համար: Ում սրտով
ինչ անցնի, այն թող նուիրի Տիրոջը. ոսկի,
արծաթ, պղինձ, կապոյտ, 6 ծիրանի եւ կրկնակի
կարմիր գոյնի մանուած թելեր, նրբահիւս
բեհեզ, այծի մազ, 7 խոյի կարմիր ներկուած
մորթի, կապոյտ ներկուած մորթիներ, կարծր
փայտեր, 8 լուսաւորութեան համար ձէթ,
օծութեան իւղի համար համեմունքներ,
խնկի բաղադրամասեր, 9 սարդիոն քարեր,
զմրուխտ քարեր, վակասի եւ երկարաւուն
պատմուճանի համար քարեր»: 10 «Ձեր միջի
խելահասները թող գան ու անեն այն ամէնը,
ինչ պատուիրել է Տէրը. 11 վրանն ու նրա
ծածկը, նրա ծոպաւոր վարագոյրներն ու
օղակները, նրա տախտակներն ու նիգերը,
նրա մոյթերն ու խարիսխները, 12 վկայութեան
տապանակը, նրա լծակները, կափարիչը,
քօղը, բակի առագաստն ու նրա մոյթերը,
զմրուխտ քարերը, խնկերը, օծութեան իւղը,
13 զոհասեղանն ու նրա ամբողջ սպասքը,
զոհասեղանի ամպհովանին, նրա լծակներն ու
ամբողջ սպասքը, առաջաւորութեան հացը,
14 լոյսի աշտանակն ու նրա բոլոր մասերը,
նրա կանթեղներն ու լուսաւորութեան ձէթը,
15 խնկարկութեան սեղանն ու նրա լծակները,
օծութեան իւղը, խնկերի համեմունքները,
վրանի դռան վարագոյրը, 16 ողջակէզների
զոհասեղանն ու նրա պղնձէ կասկարան,
նրա լծակներն ու ամբողջ սպասքը, 17
աւազանն ու նրա պատուանդանը, բակի
առագաստը, նրա մոյթերն ու խարիսխները,
18 բակի դռան առագաստը, վրանի ցցերն ու
բակի ցցերը, դրանց պարանները, 19 այն
զգեստները, որոնցով սրբազան պաշտամունք
պիտի կատարեն սրբարանում, Ահարոն
քահանայի սրբազան զգեստներն ու Ահարոնի
որդիների քահանայութեան զգեստները»: 20
Բոլոր իսրայէլացիները գնացին Մովսէսի
մօտից, 21 եւ ամէն մէկը բերեց իր սրտից
բխածը. նրանք Տիրոջն էին նուիրաբերում
այն ամէնը, ինչ անհրաժեշտ էր վկայութեան
խորանի, նրա կահաւորանքի, բոլոր սրբազան
զգեստների համար: 22 Բոլոր տղամարդիկ, ում
մտքով ինչ որ անցնում էր, բերեցին: Ոմանք՝
իրենց կանանց թանկագին քարերը, գինդերը,
մատանիները, ծամակալները, մանեակներն ու
ամէն տեսակ ոսկէ զարդեր: Բոլոր տղամարդիկ
իրենց ունեցած ոսկէ իրերը նուիրաբերում
էին Տիրոջը: 23 Ամէն տղամարդ, ում մօտ
կային կապոյտ, ծիրանի եւ կարմիր գոյնի
մանուած թելեր, նրբահիւս բեհեզ, այծի
մազ, խոյերի կարմիր ներկուած մորթիներ,
կապոյտ ներկուած մորթիներ, բերում էր:
24 Նուիրաբերողները արծաթէ ու պղնձէ
նուէրներ էին բերում Տիրոջը: Ում մօտ կահոյքի
համար պիտանի կարծր փայտ կար, բերում
էր: 25 Բոլոր շնորհալի կանայք իրենց ձեռքով
կապոյտ, ծիրանի ու կարմիր գոյնի թելեր ու
բեհեզ էին հիւսում եւ նուէր բերում: 26 Բոլոր
կանայք յօժարակամ այծերի մազ էին մանում
հմտութեամբ: 27 Ցեղապետները բերում էին
զմրուխտէ քարեր, վակասի ու լանջապանակի
համար անհրաժեշտ քարեր, 28 խնկերի համար
համեմունքներ, լուսաւորութեան համար ձէթ
ու օծութեան իւղ: 29 Բոլոր տղամարդիկ ու
կանայք յօժարակամ գալիս էին կատարելու
այն բոլոր գործերը, որ Տէրը պատուիրել էր անել
Մովսէսի միջոցով: Իսրայէլացիները նուէրներ
էին մատուցում Տիրոջը: 30 Մովսէսն ասաց
իսրայէլացիներին. «Տեսէք, Աստուած ընտրել
է յատկապէս Յուդայի ցեղից Բեսելիէլին՝
Ուրիի որդուն, որը որդին էր Ովրի: 31
Աստուած նրան լցրել է ամէն ինչի համար
անհրաժեշտ աստուածային իմաստութեան
ոգով, հանճարով եւ գիտութեամբ, 32 որպէսզի
նա ամէն մի գործ կատարի հմտութեամբ,
մշակի ոսկին, արծաթն ու պղինձը, 33 տաշի
թանկարժէք քարերը, մշակի փայտը եւ ամէն մի
գործ կատարի վարպետօրէն, որովհետեւ Տէրը
նրան իմաստութիւն է պարգեւել, 34 ինչպէս
որ Դանի ցեղից Աքիսամի որդի Եղիաբին, 35
որոնց իմաստուն միտք պարգեւեց, որպէսզի
սրանք սովորեն ու կատարեն սուրբ գործի
համար անհրաժեշտ ամէն տեսակ գործեր՝
ոստայնանկութիւն անեն կապոյտ, ծիրանի

ու կարմիր ներկուած թելերով եւ բեհեզով,
նկարեն, քանդակեն»:

36 Բեսելիէլը, Եղիաբն ու ընդունակ բոլոր
տղամարդիկ, որոնց Տէրը գործի մէջ
խելամուտ լինելու համար իմաստութիւն եւ
գիտութիւն էր պարգեւել, ըստ ամենայնի
կատարեցին սրբարանը հանդերձաւորելու
աշխատանքները այնպէս, ինչպէս հրամայել էր
Տէրը: 2 Մովսէսը կանչեց Բեսելիէլին, Եղիաբին
ու բոլոր նրանց, ովքեր ընդունակ էին գործ
անելու, եւ որոնց Աստուած իմաստութեան
ոգի էր պարգեւել, բոլորին, ովքեր յօժար
կամքով ուզում էին ձեռնարկել ու աւարտել
այդ գործը: 3 Նրանք Մովսէսից ստացան
այն բոլոր նուէրները, որ իսրայէլացիները
բերել էին սրբարանը հանդերձաւորելու
համար: Ամէն առաւօտ նրանք ընդունում էին
նաեւ նուիրատուների բերած նուէրները: 4
Գալիս էին սրբարանի գործերը կատարող
բոլոր վարպետները, որպէսզի իւրաքանչիւրն
ըստ իր մասնագիտութեան գործադրի իր
վարպետութիւնը: 5 Նրանք խօսեցին Մովսէսի
հետ ու ասացին. «Ժողովուրդը շատ աւելին
է բերում, քան անհրաժեշտ է Աստծու
հրամայած գործը կատարելու համար»:
6 Մովսէսը կարգադրեց բանակատեղիում
յայտարարութիւն անել եւ ասել. «Տղամարդ
լինի թէ կին, սրբարանի համար այլեւս նուէրներ
չպատրաստի»: Դրանից յետոյ ժողովրդին
արգելեցին նուէրներ բերել: 7 Բերում էին
միայն իրենց արդէն իսկ գործածները,
որպէսզի աւարտեն բոլոր գործերը: Եւ
մարդիկ դադարեցին բերելուց: 8 Գործի
ընդունակ բոլոր մարդիկ արհեստաւորների
հետ նրբահիւս բեհեզից, կապոյտ, ծիրանի ու
կրկնակի կարմիր կտաւից պատրաստեցին
տասշերտանի խորանը, այն զարդարեցին
ասեղնագործ քերովբէներով: 9 Մէկ շերտի
երկարութիւնը քսանութ կանգուն էր, իսկ
լայնութիւնը՝ չորս կանգուն: Բոլոր շերտերի
չափը նոյնն էր: 10 Հինգ շերտերը միացուած
էին միւս հինգ շերտերին, իսկ միւս հինգ
շերտերն էլ միացուած էին միւս հնգին: 11 Նա
կապոյտ ճարմանդներ դրեց մի շերտի եզրին՝
միացման տեղում: 12 Նոյնն արեց միացուող
երկրորդ շերտի արտաքին կցուածքի վրայ:
13 Յիսուն ճարմանդ դրեց մի շերտի եւ
յիսուն ճարմանդ էլ դրեց երկրորդ կցուածքի
շերտի կողմից, որպէսզի ճարմանդներից
իւրաքանչիւրը միանայ միւսին: Պատրաստեց
ոսկէ յիսուն օղակներ եւ դրանցով շերտերը
միացրեց միմեանց: Ստացուեց մի խորան:
14 Խորանի համար այծի մազից հիւսուած
ծածկեր պատրաստեց. տասնմէկ շերտից
շինեց դրանք: 15 Մէկ շերտի երկարութիւնը
երեսուն կանգուն էր, իսկ լայնութիւնը՝ չորս
կանգուն: Տասնմէկ շերտերի չափը նոյնն էր:
16 Հինգ շերտերը միացրեց առանձին, եւ վեց
շերտերն էլ՝ առանձին: 17 Միացման տեղում,
շերտերի եզրին դրեց յիսուն ճարմանդ եւ յիսուն
ճարմանդ էլ դրեց երկրորդ կցուածքի շերտի
եզրին: 18 Պատրաստեց յիսուն պղնձէ օղակներ,
եւ դրանք իրար կցեց, որ վրանը միակտուր
դառնայ: 19 Խորանի ծածկը պատրաստեց
խոյերի կարմիր ներկուած մորթիներից, իսկ
կապոյտ մորթուց պատրաստուած ծածկը
դրեց վերին կողմից: 20 Խորանի երկու
մոյթերը պատրաստեց կարծր փայտից եւ
դրեց ուղղահայեաց դիրքով: 21 Մէկ մոյթի
երկարութիւնը տասը կանգուն էր, իսկ
հաստութիւնն ու լայնութիւնը՝ մէկուկէս
կանգուն: 22 Ամէն մի մոյթի վրայ դրեց իրար
ագուցուած երկու ծղնի: Այդպէս պատրաստեց
նաեւ խորանի բոլոր մոյթերը: 23 Խորանի
համար մոյթեր պատրաստեց. քսան մոյթ
դրեց հարաւային կողմում եւ այդ քսան
մոյթերի համար պատրաստեց քառասուն
խարիսխ. 24 մէկ մոյթի երկու կողմերի համար՝
երկու խարիսխ եւ միւս մոյթի երկու կողմերի
համար էլ՝ երկու խարիսխ: 25 Վրանի երկրորդ՝
հիւսիսային կողմի համար պատրաստեց քսան
մոյթ 26 եւ արծաթէ քառասուն խարիսխ. մէկ
մոյթի համար՝ երկու խարիսխ, եւ միւս մոյթի
համար էլ՝ երկու խարիսխ: 27 Վրանի յետեւի՝
ծովահայեաց կողմում դրեց վեց մոյթ 28 եւ
երկու մոյթ էլ դրեց վրանի անկիւններին՝ յետեւի
կողմից: 29 Ներքեւի կողմից նրանք իրար
հաւասար էին: Նոյն ձեւով հաւասար էին գլխի՝
իրար միացուած կողմից: Նոյն ձեւով շինեց
նաեւ երկու անկիւնների մոյթերը: 30 Այսպիսով
ստացուեց ութ մոյթ: Դրանց խարիսխներն
արծաթից էին, ընդամէնը տասնվեց խարիսխ.

մէկ մոյթի համար՝ երկու խարիսխ, եւ երկու
խարիսխ էլ՝ միւս մոյթի համար: 31 Կարծր
փայտից նիգեր պատրաստեց. հինգ նիգ՝ վրանի
մի կողմի մի մոյթի համար, 32 հինգ նիգ՝
վրանի երկրորդ կողմի միւս մոյթի համար,
եւ հինգ նիգ՝ վրանի թիկունքի՝ ծովահայեաց
կողմի մոյթի համար: 33 Մէջտեղի նիգը
մոյթերի մի ծայրից մինչեւ միւսն անցկացնելով՝
միացրեց իրար: 34 Երկու մոյթերը պատեց
ոսկով: Ոսկուց պատրաստեց նրանց երկու
օղակները, որոնց մէջ մտնում էին նիգերը:
Նիգերը պատեց ոսկով: 35 Կապոյտ, ծիրանի
ու կարմիր կտաւից եւ նրբահիւս բեհեզից
վարագոյր պատրաստեց: Այն զարդարեց
ասեղնագործուած քերովբէով 36 եւ ամրացրեց
կարծր փայտից շինուած չորս մոյթերի վրայ:
Դրանց խոյակները ոսկուց էին, իսկ չորս
խարիսխները՝ արծաթից: 37 Վկայութեան
խորանի դռան առագաստը պատրաստեց
կապոյտ, ծիրանի ու կարմիր կտաւից եւ
նրբահիւս բեհեզից՝ վրան ասեղնագործուած
քերովբէ: 38 Շինեց խորանի հինգ մոյթերն ու
դրանց օղակները, դրանց խոյակները պատեց
ոսկով: Դրանց պղնձէ խարիսխները հինգն էին:

37 Բեսելիէլը տապանակը կառուցեց կարծր
փայտից. երկուսուկէս կանգուն էր դրա
երկարութիւնը, մէկուկէս կանգուն էր դրա
լայնութիւնը, մէկուկէս կանգուն էր դրա
բարձրութիւնը: Այն ներսից ու դրսից պատեց
ոսկով, 2 դրա վրայ շուրջանակի ոսկէ պսակ
շինեց: 3 Չորս ոսկէ օղակներ ձուլեց դրա
չորս կողմերի համար. երկու օղակներ՝ մի
կողմից, եւ երկու օղակներ՝ միւս կողմից:
Դրանք հագցրեց լծակներին: 4 Լծակները
շինեց կարծր փայտից եւ դրանք պատեց
ոսկով: 5 Լծակները տապանակի կողքերից
մտցրին օղակների մէջ, որպէսզի դրանցով
բարձրացնեն այն: 6 Տապանակի կափարիչը
պատրաստեցին մաքուր ոսկուց. երկուսուկէս
կանգուն էր դրա երկարութիւնը, մէկուկէս
կանգուն՝ դրա լայնութիւնը: 7 Կափարիչի երկու
ծայրերի երկու քերովբէները պատրաստեց
ոսկուց. կատարեալ մի գործ շինեց դրանք: 8
Մի քերովբէն դրուած էր կափարիչի մի ծայրին,
իսկ միւս քերովբէն՝ կափարիչի միւս ծայրին:
Երկու քերովբէները միաձոյլ էին կափարիչի
երկու ծայրերի հետ: 9 Քերովբէները դէպի
վեր էին տարածել իրենց թեւերը եւ իրենց
թեւերով հովանի էին անում կափարիչի
վրայ: Կափարիչի վրայ քերովբէների դէմքերը
իրար դէմ դիմաց էին: 10 Առաջաւորութեան
սեղանը պատրաստեց մաքուր ոսկուց: Դրա
համար ոսկէ չորս օղակներ ձուլեց. երկուսը՝
մի կողմի, եւ երկուսը՝ միւս կողմի համար:
Պատրաստեց նաեւ լծակներ, որպէսզի
դրանցով բարձրացնեն սեղանը: Տապանակի
ու սեղանի լծակները պատրաստեց կարծր
փայտից եւ դրանք պատեց ոսկով: Երկու
կանգուն էր ս»ղանի »րկարութիւնը« մէկուկէս
կանգուն՝ դրա լայնութիւնը, եւ մէկուկէս
կանգուն՝ դրա բարձրութիւնը: 11 Այն պատեց
մաքուր ոսկով եւ դրա համար շուրջանակի
ոսկէ պսակներ պատրաստեց: 12 Դրա վրայ
շուրջանակի, մէկ թզաչափ բարձրութեամբ
շրջանակ դրեց եւ դրա շրջանակի չորս կողմը
ոսկէ պսակներ դրեց: 13 Սեղանի համար ոսկէ
չորս օղակներ պատրաստեց եւ օղակներն
ամրացրեց չորս անկիւններին, 14 որոնք
նրա չորս ոտքերի վրայ էին՝ պսակի տակ:
Օղակները լծակների համար իբրեւ ագոյց
ծառայեցին, որպէսզի մարդիկ լծակներից
բռնած բարձրացնեն սեղանը: 15 Կարծր
փայտից երկու լծակներ պատրաստեց,
որպէսզի դրանցով բարձրացնեն սեղանը,
եւ դրանք պատեց ոսկով: 16 Մաքուր
ոսկուց պատրաստեց սեղանի անօթները՝
դրա խնկամաններն ու սկուտեղները, դրա
գաւաթներն ու սկիհները, որոնցով գինի են
մատուցում: 17 Ոսկուց պատրաստեց լոյսի
միաձոյլ աշտանակը՝ բունն ու նրա երկու
կողմերի ճիւղերը: Աշտանակի բնից բաժանւում
էին ճիւղերը՝ երեքը մի կողմից, եւ երեքը միւս
կողմից՝ իրար հաւասար: Ոսկուց պատրաստեց
դրա բոլոր միաձոյլ, ընկուզաձեւ ծայրեր
ունեցող լուսակալները, դրա ճրագակալները,
որոնց վրայ ճրագամանն»րն »ն դրւում« »ւ
աշտանակի »օթն»րորդ կանթ»ղը« որը բնի
ամենավերին մասում է դրւում: Մաքուր
ոսկուց պատրաստեց դրա վրայ գտնուող
եօթը ճրագամանները, ունելիներն ու
մոխրակալները: Քանդակազարդ արեց
աշտանակը, բունն ու նրա ճիւղերը, նրա

սկահակները: Գնդիկներն ու շուշանած»ւ
ծաղիկն»րը միաձոյլ էին: 18 Վեց ճիւղեր
էին բաժանւում նրա երկու կողմերից. երեք
ճիւղը՝ աշտանակի մի կողմից, եւ երեք ճիւղը՝
աշտանակի միւս կողմից: 19 Մի ճիւղն ունէր
գնդիկից ու շուշանաձեւ ծաղկից բաղկացած
երեք ընկուզաձեւ սկահակ, եւ միւս ճիւղն
էլ ունէր գնդիկից ու շուշանաձեւ ծաղկից
բաղկացած երեք ընկուզաձեւ սկահակ:
Այսպէս բոլոր վեց ճիւղերը բաժանուած էին
աշտանակի երկու կողմերից: 20 Աշտանակի
բնի վրայ քանդակուած էին ընկուզաձեւ չորս
սկահակներ իրենց գնդիկներով ու շուշանաձեւ
ծաղիկներով: 21 Երկու ճիւղերի տակ մէկական
գնդիկ ու ծաղիկ՝ բնին ձուլուած: Այսպէս էին
բնից բաժանուած վեց ճիւղերը: 22 Դրանց
գնդիկներն ու ծաղիկները միաձոյլ էին՝ բոլորը
քանդակուած մի կտոր մաքուր ոսկուց: 23
Դրա եօթը ճրագամանները, ունելիներն ու
մոխրակալները մաքուր ոսկուց էին: 24 Մի
տաղանդ մաքուր ոսկուց պատրաստեց
աշտանակն ու դրա բոլոր մասերը: 25 Նա
ոսկեպատ զոհասեղանը պատրաստեց կարծր
փայտից: Այն քառակուսի էր. հինգ կանգուն էր
երկարութիւնը, հինգ՝ կանգուն՝ լայնութիւնը,
եւ երեք կանգուն՝ բարձրութիւնը: Դրա
եղջիւրաւոր անկիւնները զոհասեղանի հետ
միաձոյլ էին: 26 Մաքուր ոսկով պատեց
այն, ինչպէս նաեւ դրա կափարիչը, բոլոր
կողերն ու եղջիւրաւոր անկիւնները: 27
Դրա չորս կողմերի համար պատրաստեց
ոսկէ պսակներ, պսակների տակ, երկու
կողմերին երկու ոսկէ օղակներ ամրացրեց,
որպէսզի այն բարձրացնելիս լծակները
մտցնեն այդ օղակների մէջ: 28 Լծակները
պատրաստեց կարծր փայտից եւ դրանք
պատեց ոսկով: 29 Նա վարպետ իւղագործների
նման պատրաստեց օծութեան սուրբ իւղը եւ
խնկերի համեմունքները:

38 Զոհասեղանը պղնձապատեց այն
բուրվառների պղնձով, որոնք Կորխի
ժողովրդի հետ ապստամբած մարդկանց
ձեռքին էին: Կարծր փայտից պատրաստեց
այն: Զոհասեղանը քառակուսի էր. հինգ
կանգուն էր դրա երկարութիւնը, հինգ
կանգուն՝ լայնութիւնը, իսկ երեք կանգուն՝
բարձրութիւնը: 2 Զոհասեղանի չորս կողմը
պատրաստեց եղջիւրաւոր անկիւններ,
որոնք զոհասեղանի հետ միաձոյլ էին: Նա
դրանք պատեց պղնձով: 3 Նա պատրաստեց
զոհասեղանի ամբողջ սպասքը՝ խարիսխները,
կափարիչը, տաշտերը, մեծ պատառաքաղներն
ու բուրվառները: Դրա ամբողջ սպասքը
պատրաստեց պղնձից: 4 Նա բուրվառներից
պատրաստեց զոհասեղանի ցանցաւոր
կասկարաները, որոնք շրջանակի տակից
հասնում էին մինչեւ զոհասեղանի մէջտեղը:
5 Զոհասեղանի կասկարայի չորս կողմերին
ամրացրեց պղնձէ չորս օղակներ, որպէսզի
լծակներն անցկացնեն այդ օղակների
մէջ: 6 Լծակները շինեց կարծր փայտից
եւ դրանք պատեց պղնձով: 7 Լծակներն
անցկացրին զոհասեղանի կողքերին գտնուող
օղակների մէջ, որպէսզի զոհասեղանը
դրանցով բարձրացնեն: Այն ամբողջովին
պատրաստուած էր տախտակներով: 8 Պղնձէ
աւազանն ու դրա պղնձէ պատուանդանը
պատրաստեց ուխտաւոր այն կանանց
հայելիների պղնձից, որոնք վրանը խփած
օրը վկայութեան խորանի դռան մօտ էին
հաւաքուել: 9 Կառուցեց մի բակ, որ դէպի
հարաւ էր նայում: Բակի առագաստները
նրբահիւս բեհեզից էին՝ հարիւր կանգուն
երկարութեամբ: 10 Դրանց սիւները քսան
հատ էին, դրանց պղնձէ խարիսխները՝
քսան հատ: Սիւների խարիսխներն ու
խոյակները արծաթից էին: 11 Հիւսիսային
կողմի առագաստն ունէր հարիւր կանգուն
երկարութիւն: Դրա սիւները քսան հատ էին,
պղնձէ խարիսխները՝ քսան հատ: Սիւների
խարիսխներն ու խոյակները արծաթից էին: 12
Ծովահայեաց բակի առագաստները յիսուն
կանգուն էին: Դրանց սիւները տասը հատ
էին, խարիսխները՝ տասը հատ: Սիւների
խարիսխներն ու խոյակները արծաթից
էին: 13 Արեւելեան կողմի բակի առագաստը
յիսուն կանգուն էր, 14 յետեւի կողմի բակի
առագաստները տասնհինգ կանգուն էին:
Դրանց սիւները երեք հատ էին, խարիսխները՝
երեք հատ: 15 Բակի դռան միւս կողմի
առագաստները տասնհինգ կանգուն էին:
Դրանց սիւները երեք հատ էին, խարիսխները՝

երեք հատ: 16 Խորանի չորս կողմերի բոլոր
առագաստները նրբահիւս բեհեզից էին: 17
Սիւների խարիսխները պղնձից էին, սիւների
դրուագներն ու դրանց գալարազարդերը՝
արծաթից, դրանց խոյակները՝ արծաթապատ,
բակի բոլոր սիւները՝ արծաթապատ: 18
Բակի դռան վարագոյրները կապոյտ, ծիրանի
ու կարմիր կտաւից էին եւ նրբահիւս
բեհեզով զարդարուած: Քսան կանգուն էր
դրանց երկարութիւնը, տասնհինգ կանգուն՝
բարձրութիւնը: Դրանց լայնութիւնը հաւասար
էր բակի առագաստների լայնութեանը: 19
Դրանց մոյթերը չորս հատ էին, դրանց
պղնձէ խարիսխները՝ չորս հատ: Դրանց
գալարազարդերը արծաթից էին, իսկ
դրանց խոյակները՝ արծաթապատ: 20
Բակի ու խորանի չորս կողմերի բոլոր
ցցերը պղնձից էին: 21 Ահա վկայութեան
խորանի կառուցման պայմանը. կառուցել
այնպէս, ինչպէս Աստուած հրամայել էր
Մովսէսին, որպէսզի ղեւտացիները Ահարոն
քահանայի որդի Իթամարի միջոցով այնտեղ
պաշտամունք կատարեն: 22 Յուդայի ցեղից
Բեսելիէլը՝ Ուրիի որդին, որը որդին էր
Ովրի, արեց այնպէս, ինչպէս Տէրը հրամայել
էր Մովսէսին: 23 Բեսելիէլին օգնում էր
Դանի ցեղից Աքիսամի որդի Եղիաբը, որը
կապոյտ, ծիրանի ու կարմիր կտաւ եւ
նրբահիւս բեհեզ գործածելով՝ կատարում էր
ոստայնանկութեանը, ասեղնագործութեանն
ու նկարչութեանը վերաբերող աշխատանքներ:
24 Սրբարանի բոլոր գործերի համար
օգտագործուած ոսկու կշիռը, որը գոյացած
էր նուէրներից, եղաւ քսանինը տաղանդ եւ
եօթը հարիւր երեսուն սիկղ՝ ըստ սրբարանի
սիկղի: 25 Մարդկանցից հաւաքուած արծաթէ
նուէրները կշռում էին հարիւր տաղանդ
եւ հազար եօթը հարիւր եօթանասունհինգ
սիկղ՝ ըստ սրբարանի սիկղի. մարդագլուխ մի
դրամ՝ սրբարանի սիկղի հետ համեմատած
կէս սիկղ: Քսան տարեկան եւ աւելի բարձր
տարիք ունեցող մարդիկ, ովքեր անցնում էին
մարդահամարից, վ»ց հարիւր »ր»ք հազար
հինգ հարիւր յիսուն հոգի էին: 26 Հարիւր
տաղանդ արծաթ ձուլուեց խորանի հարիւր
խոյակների եւ վարագոյրի խոյակների համար.
27 հարիւր տաղանդ հարիւր խոյակի համար,
մէկ տաղանդ ամէն մի խոյակի համար: 28
Հազար եօթը հարիւր եօթանասունհինգ
սիկղը գործածուեց մոյթերի գալարազարդերի
համար, ոսկով պատուեցին դրանց խոյակները
եւ զարդարուեցին: 29 Նուիրուած պղինձը
եօթանասուն տաղանդ եւ երկու հազար չորս
հարիւր սիկղ էր: 30 Դրանով պատրաստուեցին
վկայութեան խորանի դռան խարիսխները,
պղնձէ զոհասեղանը, պղնձէ զոհասեղանի
կասկարան, զոհասեղանի ամբողջ սպասքը,
բակի չորս կողմերի խարիսխները, բակի դռան
խարիսխները, 31 խորանի բոլոր ցցերը, բակի
չորս կողմի բոլոր ցցերը, եւ կապոյտ, ծիրանի
ու կարմիր կտաւից ու նրբահիւս բեհեզից
հիւսուած պարանների ծայրերի օղերը:

39 Պատրաստեց ծիսական զգեստներ,
որպէսզի սրբարանում դրանցով
պաշտամունք կատարեն: Պատրաստեց նաեւ
սրբարանում Ահարոն քահանայի հագնելիք
զգեստներն այնպէս, ինչպէս Տէրն էր հրամայել
Մովսէսին: 2 Վակասը պատրաստեցին ոսկով,
կապոյտ, ծիրանի ու կարմիր կտաւով եւ
նրբահիւս բեհեզով: 3 Ոսկու թերթերը թել-
թել կտրում էին, որպէսզի դրանք կապեն
կապոյտ, ծիրանի ու կարմիր ժապաւէնով եւ
նրբահիւս բեհեզով: Նկարազարդ վակասի
համար պատրաստեցին փոկեր, 4 որպէսզի այն
ամրացնեն երկու կողմից: 5 Նոյն ձեւով՝ ոսկով
եւ կապոյտ, ծիրանի ու կարմիր կտաւով եւ
նրբահիւս բեհեզով պատրաստեցին թիկնոցը,
ինչպէս Տէրն էր հրամայել Մովսէսին: 6 Ոսկով
ժապաւինուած եւ ընդելուզուած զմրուխտէ
երկու ակնաքարերի վրայ փորագրեցին
Իսրայէլի որդիների անուններն այնպէս,
ինչպէս կնիքներն են փորագրում, եւ դրանք
ամրացրեցին վակասի վրայ: 7 Իսրայէլի
որդիների յիշատակի ակնաքարերը ամրացրին
վակասի ուսին, ինչպէս որ հրամայել
էր Տէրը Մովսէսին: 8 Լանջապանակը
պատրաստեցին ոսկով, կապոյտ, ծիրանի
ու կարմիր կտաւով եւ նրբահիւս բեհեզով,
բանուածքով, այնպէս, ինչպէս վակասն էին
պատրաստել: 9 Քառակուսի եւ կրկնածալ
արեցին լանջապանակը. այն ունէր մի թզաչափ

երկարութիւն եւ մի թզաչափ լայնութիւն: 10
Դրա վրայ կար ակնաքարերի չորս շարք:
Առաջին շարքի վրայ կային սարդիոն,
տպազիոն եւ զմրուխտ: Դա առաջին շարքն
էր: 11 Երկրորդ շարքը նռնաքար էր, շափիւղայ
եւ յասպիս: 12 Երրորդ շարքը սուտակ էր,
մեղեսիկ եւ ագատ: 13 Չորրորդ շարքը
ոսկեքար էր, եղնգաքար եւ բիւրեղ՝ ոսկով
պատուած եւ ընդելուզուած: 14 Ակնաքարերն
ըստ Իսրայէլի որդիների անունների էին:
Նրանց տասներկու անունները գրուած
եւ փորագրուած էին ըստ տասներկու
ցեղերից իւրաքանչիւրի անունների: 15
Լանջապանակի երկու օղակների վրայ
ամրացրին մաքուր ոսկուց պատրաստուած
հիւսկէն շղթաներ: 16 Պատրաստեցին
ոսկէ երկու կոճակներ եւ ոսկէ երկու
օղակներ. ոսկէ երկու օղակներն ամրացրին
լանջապանակի վերին երկու ծայրերին: 17
Հիւսկէն շղթաները լանջապանակի երկու
կողմերից ամրացրին երկու օղակների մէջ,
իսկ երկու շղթաների ծայրերը մտցրին
երկու անցքերի մէջ: Լանջապանակը դրեցին
վակասի ուսերին՝ երեսի կողմից իրար դէմ
դիմաց: 18 Պատրաստեցին ոսկէ երկու այլ
օղակներ եւ լանջապանակի ներսի կողմից
ամրացրին վակասին կցուած մասի երկու
ծայրերին: Պատրաստեցին ոսկէ երկու այլ
օղակներ եւ դրեցին վակասի երկու ուսերին՝
ներսի կողմից՝ վակասի առջեւի միացման
տեղում: 19 Լանջապանակի օղակների ու
վակասի օղակների միջով կապոյտ ժապաւէն
անցկացնելով՝ այդ երկուսը միացրին իրար
այնպէս, որ լանջապանակն ու վակասը
միմեանցից չառանձնանան, ինչպէս Տէրն
էր հրամայել Մովսէսին: 20 Վակասից բացի
ամբողջութեամբ կապոյտ ժապաւէններով
հիւսուած կտաւից ներքին պատմուճաններ
պատրաստեցին: 21 Դրանց օձիքը հիւսածոյ
գործուածքի ճիշտ մէջտեղից էր, օձիքի
բացուածքը շուրջանակի չքանդուող եզերք
ունէր: 22 Դրանց քղանցքներին մանուած
կապոյտ, ծիրանի ու կարմիր ժապաւէններով
եւ նրբահիւս բեհեզով նռան ծաղկաբողբոջներ
գործեցին: 23 Մաքուր ոսկուց զանգակներ
պատրաստեցին եւ զանգակները ներքին
պատմուճանների քղանցքներին, շուրջանակի,
դրեցին նռնազարդերի միջեւ: 24 Նռնազարդերն
ու զանգակները ներքին պատմուճանների
քղանցքներին, շուրջանակի, յաջորդում
էին միմեանց: Քահանաները պաշտամունք
կատարելիս այդ զգեստները պէտք է հագնէին,
ինչպէս Տէրն էր հրամայել Մովսէսին: 25 Նրանք
բեհեզէ հիւսածոյ զգեստներ պատրաստեցին
Ահարոնի ու նրա որդիների համար, 26
ինչպէս նաեւ բեհեզէ ապարօշներ, բեհեզէ
խոյր, 27 բեհեզէ անդրավարտիք: 28 Նրանց
համար պատրաստեցին բեհեզից եւ մանուած
կապոյտ, ծիրանի ու կարմիր ժապաւէններով
հիւսուած գօտիներ՝ զարդանախշ մի գործ,
ինչպէս Տէրն էր հրամայել Մովսէսին: 29
Սուրբ պսակի թիթեղը պատրաստեցին
մաքուր ոսկուց եւ դրա վրայ փորագրեցին
«Սրբութիւն Տեառն»: 30 Այն կապեցին
կապոյտ մի ժապաւէնով, որպէսզի վերեւի
կողմից ամրացնեն խոյրի վրայ, ինչպէս
Տէրն էր հրամայել Մովսէսին: 31 Աւարտուեց
վկայութեան խորանի ամբողջ գործը: Իսրայէլի
որդիներն արեցին ամէն ինչ. ինչպէս Տէրն
էր հրամայել Մովսէսին, այդպէս էլ արեցին:
Նուէրներից աւելացած ոսկին նրանք
վերածեցին սպասքի, որոնցով Տիրոջ առաջ
պաշտամունք են կատարում: 32 Մովսէսի մօտ,
խորան բերեցին զգեստները, վրանի ծածկն
ու դրա բոլոր մասերը, դրա ճարմանդները,
փայտերը, միջաձողերը, դրա մոյթերը,
վերջինիս խարիսխները, 33 խոյերի կարմիր
ներկուած, մշակուած եւ անմշակ մորթիները,
կապոյտ վարագոյրները, 34 կտակարանների
տապանակը ծածկող վարագոյրը, 35 լծակները,
կափարիչը, առաջաւորութեան սեղանն ու
դրա ամբողջ սպասքը, առաջաւորութեան
հացը, 36 սուրբ աշտանակն ու դրա
ճրագամանները, կանթեղներն ու դրա
բոլոր մասերը, լուսաւորութեան ձէթը, 37
ոսկէ սեղանը, օծութեան իւղը, խնկերի
համեմունքները, 38 վրանի դռան վարագոյրը,
վրանը, 39 պղնձէ զոհասեղանը, դրա լծակներն
ու ամբողջ սպասքը, աւազանն ու դրա
պատուանդանը, բակի առագաստը, դրա
սիւներն ու խարիսխները, 40 վրանի դռան եւ
բակի դռան վարագոյրները, պարաններն ու

ցցերը, վկայութեան խորանի ամբողջ սպասքը,
41 սրբարանում պաշտամունք կատարելու
սրբազան զգեստները, Ահարոն քահանայի
սրբազան զգեստներն ու նրա որդիների
քահանայութեան համար նախատեսուած
զգեստները: 42 Ինչ Տէրը պատուիրել էր
Մովսէսին, Իսրայէլի որդիներն այդ ամէնը
կատարեցին: 43 Մովսէսը տեսաւ բոլոր
գործերը, որ նրանք կատարել էին այնպէս,
ինչպէս Տէրն էր հրամայել Մովսէսին: Նրանք
ճիշտ նոյն ձեւով էին կատարել: Եւ Մովսէսն
օրհնեց նրանց:

40 Տէրը խօսեց Մովսէսի հետ եւ ասաց.
2 «Առաջին ամսի առաջին օրը կը
կանգնեցնես վկայութեան խորանը, 3 այնտեղ
կը դնես վկայութեան տապանակը եւ
տապանակը կը ծածկես վարագոյրով: 4 Ներս
կը տանես սեղանը եւ դրա վրայ կը դասաւորես
հացը: Ներս կը տանես աշտանակը, դրա
վրայ կը դնես նրա ճրագամանները: 5
Կը տեղաւորես ոսկէ սեղանը, որպէսզի
խունկ ծխես վկայութեան տապանակի առաջ:
Վարագոյրի քօղը կ'իջեցնես վկայութեան
խորանի դռան վրայ: 6 Ողջակէզների
զոհասեղանը կը դնես վկայութեան խորանի
դռան մօտ եւ շուրջանակի կ'օծես վրանն ու
այն ամէնը, ինչ նրա մէջ է. դրանց չորս բոլորը
կը սրբես: 7 Աւազանը կը դնես վկայութեան
խորանի ու զոհասեղանի միջեւ եւ դրա
մէջ ջուր կը լցնես: 8 Բակը շուրջանակի
կ'օծես եւ կ'իջեցնես բակի դռան քօղը: 9
Կ'առնես օծութեան իւղը, կ'օծես խորանն ու
այն ամէնը, ինչ դրա մէջ է. կը սրբագործես
դա ու դրա ամբողջ սպասքը. այնուհետեւ
դրանք սրբութիւն կը լինեն: 10 Կ'օծես
ողջակէզների զոհասեղանն ու դրա ամբողջ
սպասքը: 11 Կը սրբագործես զոհասեղանը,
եւ դա սրբութիւնների սրբութիւն կը լինի:
Կ'օծես աւազանն ու նրա պատուանդանը
եւ կը սրբագործես այն: 12 Ահարոնին
ու նրա որդիներին կը բերես վկայութեան
խորանի դուռը եւ նրանց կը լուանաս
ջրով: 13 Ահարոնին կը հագցնես սրբազան
պատմուճանը, կ'օծես նրան, կը սրբագործես
նրան, եւ նա ինձ համար քահանայութիւն
կ'անի: 14 Կը բերես նրա որդիներին, նրանց կը
հագցնես պատմուճաններ, 15 կ'օծես նրանց
այնպէս, ինչպէս օծեցիր նրանց հօրը, եւ նրանք
ինձ համար քահանայութիւն կ'անեն: Նրանց
քահանայական օծումը իր»նց ց»ղ»րի մէջ
յաւիտ»նական թող լինի»: 16 Մովսէսն արեց
այն ամէնը, ինչ Տէրը պատուիրել էր իրեն.
նա հէնց այդպէս էլ արեց: 17 Եգիպտացիների
երկրից նրանց դուրս գալու երկրորդ տարուայ
առաջին ամսին, ամսուայ սկզբին վրանը
կանգնեցուեց: 18 Մովսէսը կառուցեց վրանը,
դրեց դրա խարիսխները եւ կանգնեցրեց դրա
մոյթերը, դրանց վրայ ամրացրեց խոյակները,
19 տեղադրեց միջաձողերը, տաշերտանի
վարագոյրը տարածեց վրանի վրայ: Վրանի
ծածկոցները գցեց դրա վրայ եւ ամրացրեց
վրանի ծածկերը վերեւից, ինչպէս Տէրն
էր հրամայել Մովսէսին: 20 Առաւ օրէնքի
քարէ տախտակները, դրեց տապանակի մէջ,
նիգերն անցկացրեց տապանակի վրայ եւ
կափարիչը դրեց տապանակի վրայից: 21
Տապանակը տարաւ խորանի ներսը, վրան
քաշելով վարագոյրը՝ ծածկեց վկայութեան
տապանակը, ինչպէս Տէրն էր հրամայել
Մովսէսին: 22 Սեղանը դրեց վկայութեան
խորանի մէջ՝ խորանի հիւսիսային կողմից,
խորանի վարագոյրից դուրս: 23 Դրա վրայ
Տիրոջ առաջ դասաւորեց առաջաւորութեան
հացը, ինչպէս Տէրն էր հրամայել Մովսէսին: 24
Աշտանակը դրեց վկայութեան խորանի մէջ,
սեղանի դիմաց, խորանի հարաւային կողմից:
25 Ճրագամանները դրեց դրա վրայ, Տիրոջ
առաջ, ինչպէս Տէրն էր հրամայել Մովսէսին:
26 Ոսկէ սեղանը դրեց վկայութեան խորանի
մէջ, վարագոյրի դիմաց: 27 Համեմունքներից
պատրաստուած խունկը դրեց դրա վրայ,
ինչպէս Տէրն էր հրամայել Մովսէսին: 28
Նա կախեց խորանի դռան վարագոյրը: 29
Ողջակէզների զոհասեղանը դրեց վկայութեան
խորանի դռան մօտ եւ դրա վրայ ողջակէզներ
ու զոհեր մատուցեց, ինչպէս Տէրն էր հրամայել
Մովսէսին: 30 Աւազանը դրեց վկայութեան
խորանի ու զոհասեղանի միջեւ եւ դրա մէջ
ջուր լցրեց, 31 որպէսզի Մովսէսը, Ահարոնն
ու նրա որդիները դրանով լուանան իրենց
ձեռքերն ու ոտքերը, 32 երբ վկայութեան
խորանը մտնեն կամ երբ զոհասեղանին

մօտենան պաշտամունք կատարելու: Նրանք
լուացուում էին դրա միջի ջրով, ինչպէս Տէրն
էր հրամայել Մովսէսին: 33 Բակ կառուցեց
խորանի ու զոհասեղանի չորս կողմը եւ քաշեց
բակի դռան վարագոյրը: Այսպիսով Մովսէսն
աւարտեց իր ամբողջ գործը: 34 Ամպը ծածկեց
վկայութեան խորանը, եւ խորանը լցուեց
Տիրոջ փառքով: 35 Մովսէսը չէր կարողանում
մտնել վկայութեան խորան, որովհետեւ ամպը
ծածկել էր այն, եւ խորանը լցուած էր Տիրոջ
փառքով: 36 Երբ ամպը վերանում էր խորանի
վրայից, Իսրայէլի որդիները չւում էին իրենց
ամբողջ բազմութեամբ, 37 իսկ երբ ամպը չէր
վերանում, չէին չւում մինչեւ այն օրը, որ ամպը
վերանար, 38 որովհետեւ իսրայէլացիների ողջ
երթի ընթացքում Տիրոջ ամպը ցերեկները
կանգնում էր խորանի վրայ, իսկ գիշերները
իսրայէլացիների առաջ դրա վրայ կրակ էր
վառվում:

Նոր Կտակարան

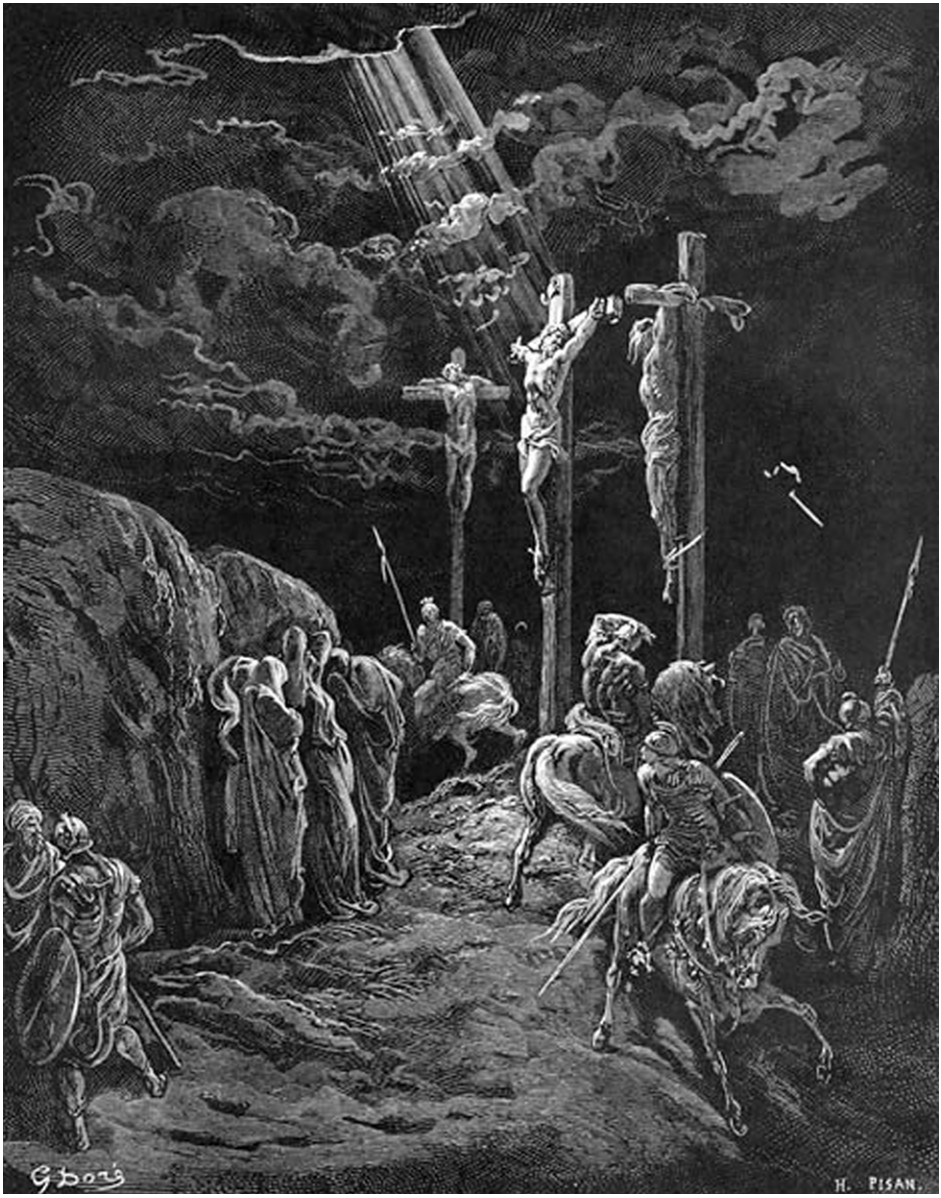

Եւ Յիսուս ասաց. «Հայր, ներիր դրանց, որովհետեւ չգիտեն, թէ ինչ են անում»: Եւ նրա կզեստները բաժանելու համար վիճակ գցեցին:
ՂՈՒԿԱՍ 23:34

ՄԱՏԹԷՈՍ

1 Գիրք ազգաբանութեան Յիսուս Քրիստոսի՝
Դաւթի որդու, Աբրահամի որդու: 2
Աբրահամը ծնեց Իսահակին. Իսահակը՝
Յակոբին. Յակոբը ծնեց Յուդային եւ նրա
եղբայրներին. 3 Յուդան ծնեց Փարեսին եւ
Զարային՝ Թամարից. Փարեսը ծնեց Եզրոնին.
Եզրոնը ծնեց Արամին. 4 Արամը ծնեց
Ամինադաբին. Ամինադաբը ծնեց Նաասոնին.
Նաասոնը ծնեց Սաղմոնին. 5 Սաղմոնը
ծնեց Բոոսին՝ Ռաքաբից. Բոոսը ծնեց
Օբէդին՝ Հռութից. Օբէդը ծնեց Յեսսէին. 6
Յեսսէն ծնեց Դաւիթ արքային: Դաւիթը ծնեց
Սողոմոնին՝ Ուրիայի կնոջից. 7 Սողոմոնը՝
Ռոբովամին. 8 Ռոբովամը ծնեց Աբիային. Աբիան
ծնեց Ասափին. Ասափը ծնեց Յոսափատին.
Յոսափատը ծնեց Յորամին. Յորամը ծնեց
Օզիային. 9 Օզիան ծնեց Յովաթամին.
Յովաթամը ծնեց Աքազին. Աքազը ծնեց
Եզեկիային. 10 Եզեկիան ծնեց Մանասէին.
Մանասէն ծնեց Ամոսին. 11 Ամոսը ծնեց
Յոսիային. Յոսիան ծնեց Յեքոնիային եւ
նրա եղբայրներին՝ Բաբելոնում գերութեան
ժամանակ: 12 Բաբելոնում գերութիւնից
յետոյ Յեքոնիան ծնեց Սաղաթիէլին. 13
Սաղաթիէլը ծնեց Զորոբաբէլին. Զորոբաբէլը
ծնեց Աբիուդին. Աբիուդը ծնեց Եղիակիմին. 14
Եղիակիմը ծնեց Ազորին. Ազորը ծնեց Սադոկին.
Սադոկը ծնեց Աքինին. Աքինը ծնեց Եղիուդին.
15 Եղիուդը ծնեց Եղիազարին. Եղիազարը ծնեց
Մատթանին. 16 Մատթանը ծնեց Յակոբին.
Յակոբը ծնեց Յովսէփին՝ Մարիամի մարդուն,
որի նշանածն էր կոյս Մարիամը, որից
ծնուեց Յիսուս, որ անուանուեց Քրիստոս:
17 Արդ, Աբրահամից մինչեւ Դաւիթը բոլոր
սերունդները՝ տասնչորս սերունդ. եւ Դաւթից
մինչեւ Բաբելոնի մէջ գերութիւնը՝ տասնչորս
սերունդ. Բաբելոնի մէջ գերութիւնից մինչեւ
Քրիստոս՝ տասնչորս սերունդ: 18 Յիսուս
Քրիստոսի ծնունդը այսպէս եղաւ. նրա մայրը՝
Մարիամը, որ Յովսէփի նշանածն էր, նախքան
նրանց՝ իրար մօտենալը, Սուրբ Հոգուց
յղիացած գտնուեց: 19 Եւ Յովսէփը՝ նրա
մարդը, քանի որ արդար էր եւ չէր կամենում
նրան խայտառակել, մտածեց առանց աղմուկի
արձակել նրան: 20 Եւ մինչ նա այս բանի մասին
էր մտածում, ահա Տիրոջ հրեշտակը երազի մէջ
երեւաց նրան եւ ասաց. «Յովսէփ, Դաւթի որդի,
մի վախեցիր քեզ մօտ առնելու Մարիամին՝ քո
կնոջը, որովհետեւ նրա մէջ ծնուածը Սուրբ
Հոգուց է: 21 Նա մի որդի պիտի ծնի, եւ նրա
անունը Յիսուս պիտի դնես, քանի որ նա պիտի
փրկի իր ժողովրդին՝ իր մեղքերից»: 22 Սակայն
այս ամէնը եղաւ, որպէսզի կատարուի, ինչ որ
Տիրոջ կողմից ասուել էր Եսայի մարգարէի
բերանով. 23 «Ահա կոյսը պիտի յղիանայ եւ
մի որդի պիտի ծնի, եւ նրան պիտի կոչեն
Էմմանուէլ, որ նշանակում է Աստուած մեզ
հետ»: 24 Եւ Յովսէփը քնից արթնանալով՝ արեց,
ինչպէս հրամայել էր իրեն Տիրոջ հրեշտակը,
եւ իր կնոջն առաւ իր մօտ: 25 Բայց նրա
հետ չյարաբերուեց, մինչեւ Մարիամը ծնեց
իր անդրանիկ որդուն եւ նրա անունը դրեց
Յիսուս:

2 Երբ Յիսուս ծնուեց Հրէաստանի Բեթղեհէմ
քաղաքում, Հերովդէս արքայի օրով, ահա
արեւելքից մոգեր եկան Երուսաղէմ եւ ասացին.
2 «Ո՞ւր է հրեաների արքան, որ ծնուեց,
որովհետեւ նրա աստղը տեսանք արեւելքում
եւ եկանք նրան երկրպագելու»: 3 Եւ երբ
Հերովդէս արքան լսեց այս, խռովուեց, նրա
հետ՝ եւ Երուսաղէմի ամբողջ ժողովուրդը: 4
Եւ հաւաքելով բոլոր քահանայապետներին ու
ժողովրդի օրէնսգէտներին՝ հարցրեց նրանց,
թէ ո՞ւր պիտի ծնուի Քրիստոսը: 5 Եւ
նրանք ասացին նրան. «Հրէաստանի Բեթղեհէմ
քաղաքում, որովհետեւ մարգարէի միջոցով
այսպէս է գրուած. 6 «Եւ դու, Բեթղեհէմ,
Յուդայի երկիր, Յուդայի քաղաքների մէջ
փոքրագոյնը չես. քեզնից մի իշխան պիտի ելնի
ինձ համար, որ պիտի հովուի իմ ժողովրդին՝
Իսրայէլին»: 7 Այն ժամանակ Հերովդէսը
գաղտնի կանչեց մոգերին եւ նրանցից ստուգեց
աստղի երեւալու ժամանակը: 8 Եւ նրանց
Բեթղեհէմ ուղարկելով՝ ասաց. «Գնացէք
ստոյգ իմացէք մանկան մասին եւ երբ
գտնէք, տեղեկացրէք ինձ, որպէսզի ես էլ
գնամ երկրպագեմ նրան»: 9 Եւ նրանք
երբ թագաւորից լսեցին այս, գնացին: Եւ
ահա այն աստղը, որ տեսել էին արեւելքում,
առաջնորդեց նրանց, մինչեւ որ եկաւ կանգնեց

այն տեղի վրայ, ուր մանուկն էր: 10 Աստղը
տեսնելուն պէս չափազանց ուրախացան: 11
Եւ երբ այն տունը մտան, տեսան մանկանը
իր մօր՝ Մարիամի հետ միասին եւ ընկան
ու երկրպագեցին նրան. եւ բանալով իրենց
գանձատուփերը՝ նրան նուէրներ մատուցեցին՝
ոսկի, կնդրուկ եւ զմուռս: 12 Եւ երազի մէջ
Աստծուց հրաման առնելով չվերադառնալ
Հերովդէսի մօտ, այլ ճանապարհով գնացին
իրենց երկիրը: 13 Եւ երբ նրանք այնտեղից
գնացին, ահա Տիրոջ հրեշտակը երազի մէջ
երեւաց Յովսէփին ու ասաց. «Վեր կաց,
վերցրու այդ մանկանը եւ նրա մօրը ու փախիր
Եգիպտոս. եւ այնտեղ մնա մինչեւ որ քեզ ասեմ.
քանի որ Հերովդէսը փնտռում է այդ մանկանը
կորստ»ան մատն»լու համար»: 14 Եւ նա վեր
կացաւ, առաւ մանկանն ու նրա մօրը, գիշերով,
եւ գնաց Եգիպտոս ու այնտեղ մնաց մինչեւ
Հերովդէսի մահը, 15 որպէսզի կատարուի
մարգարէի բերանով Տիրոջ կողմից ասուածը,
թէ՝ Եգիպտոսից պիտի կանչեմ իմ Որդուն: 16 Այն
ժամանակ, երբ Հերովդէսը տեսաւ, որ մոգերից
խաբուեց, սաստիկ բարկացաւ եւ մարդ
ուղարկեց ու կոտորեց այն բոլոր մանուկներին,
որ Բեթղեհէմում եւ նրա սահմաններում էին
գտնւում եւ երկու տարեկան ու դրանից
ցած էին՝ ըստ այն ժամանակի, որն ստուգ»լ
էր մոգ»ից: 17 Այն ժամանակ կատարուեց
Երեմիա մարգարէի բերանով ասուածը, թէ՝
Ռամայում մի ձայն գուժեց. ողբ ու լաց ու
սաստիկ կոծ. 18 Ռաքէլը լալիս էր իր զաւակների
վրայ եւ չէր ուզում մխիթարուել, քանի որ
նրանք այլեւս չկային: 19 Երբ Հերովդէսը
վախճանուեց, ահա Տիրոջ հրեշտակը երազի
մէջ երեւաց Յովսէփին Եգիպտոսում եւ ասաց.
20 «Վեր կաց, վերցրու այդ մանկանն ու իր մօրը
եւ վերադարձիր Իսրայէլի երկիրը, որովհետեւ
մեռան նրանք, որ այդ մանկան մահն էին
ուզում»: 21 Եւ Յովսէփը վեր կացաւ, առաւ
մանկանն ու մօրը եւ եկաւ Իսրայէլի երկիրը:
22 Իսկ երբ լսեց, թէ Արքեղայոսը թագաւորել
է Հրէաստանի վրայ իր հօր՝ Հերովդէսի
փոխարէն, վախեցաւ այնտեղ գնալ. եւ երազի
մէջ հրաման առնելով՝ գնաց Գալիլիայի
կողմերը 23 եւ եկաւ բնակուեց Նազարէթ
կոչուող քաղաքում, որպէսզի կատարուի
մարգարէների խօսքը, թէ՝ Նազովրեցի պիտի
կոչուի:

3 Այն օրերին Յովհաննէս Մկրտիչը գալիս
է քարոզելու Հրէաստանի անապատում
եւ ասում. 2 «Ապաշխարեցէք, որովհետեւ
երկնքի արքայութիւնը մօտեցել է»: 3 Սա է
այն մարդը, որի մասին Եսայի մարգարէի
բերանով ասուեց. «Անապատում կանչողի
ձայնն է, պատրաստեցէք Տիրոջ ճանապարհը
եւ հարթեցէք նրա շաւիղները»: 4 Եւ ինքը՝
Յովհաննէսը, ուղտի մազից զգեստ ունէր եւ
կաշուէ գօտի՝ իր մէջքին, իսկ նրա կերակուրն
էր մորեխ ու վայրի մեղր: 5 Այն ժամանակ նրա
մօտ էին գնում բոլոր երուսաղէմացիները,
ամբողջ Հրէաստանն ու Յորդանանի
շրջակայքի ժողովուրդը, 6 մկրտւում էին
նրանից Յորդանան գետում եւ խոստովանում
էին իրենց մեղքերը: 7 Եւ նա տեսնելով
սադուկեցիներից եւ փարիսեցիներից
շատերին, որոնք եկել էին իր մկրտութեանը,
ասաց նրանց. «Իժերի՛ ծնունդներ, ո՞վ ձեզ
սովորեցրեց փախչել վերահաս բարկութիւնից:
8 Այսուհետեւ ապաշխարութեան արժանի
գործեր կատարեցէք. 9 եւ մի՛ յաւակնէք
ասել դուք ձեզ, թէ՝ Աբրահամը մեր հայրն
է. ասում եմ ձեզ, որ Աստուած կարող է այս
քարերից էլ Աբրահամի որդիներ դուրս բերել.
10 որովհետեւ կացինն ահա ծառերի արմատին
է դրուած: Ամէն ծառ, որ բարի պտուղ չի
տայ, կտրւում եւ կրակն է գցւում: 11 Ես ձեզ
ջրով եմ մկրտում ապաշխարութեան համար,
բայց ով գալիս է ինձնից յետոյ, ինձնից աւելի
հզօր է, եւ ես արժանի չեմ հանելու նրա
կօշիկները. նա կը մկրտի ձեզ Սուրբ Հոգով
եւ հրով. նա, 12 որի քամիարը իր ձեռքում է,
եւ կը մաքրի իր կալը, ցորենը կը հաւաքի
իր շտեմարանում եւ յարդը կ'այրի անշէջ
կրակով»: 13 Այն ժամանակ Յիսուս Գալիլիայից
Յորդանան եկաւ, Յովհաննէսի մօտ՝ նրանից
մկրտուելու: 14 Իսկ Յովհաննէսն ընդդիմացաւ
նրան ու ասաց. «Ի՞նձ պէտք է, որ քեզնից
մկրտուեմ, եւ դու ի՞նձ մօտ ես գալիս»: 15 Յիսուս
պատասխանեց եւ ասաց նրան. «Թո՛յլ տուր
հիմա, որովհետեւ այսպէս վայել է, որ մենք
կատարենք Աստծու ամէն արդարութիւն»:
Եւ ապա նրան թոյլ տուեց: 16 Եւ երբ Յիսուս

մկրտուեց, իսկոյն ջրից դուրս ելաւ. եւ ահա
երկինքը բացուեց նրան, եւ նա տեսաւ Աստծու
Հոգին, որն իջնում էր ինչպէս աղաւնի եւ գալիս
էր իր վրայ: 17 Եւ ահա՝ մի ձայն երկնքից, որ
ասում էր. «Դա է իմ սիրելի Որդին, որն ունի իմ
ամբողջ բարեհաճութիւնը»:

4 Դրանից յետոյ Յիսուս անապատ տարուեց
Հոգուց՝ սատանայից փորձուելու: 2 Եւ
քառասուն օր ու քառասուն գիշեր ծոմ պահեց,
ապա քաղց զգաց: 3 Եւ փորձիչը՝ սատանան,
մօտենալով նրան՝ ասաց. «Եթէ Աստծու Որդին
ես, ասա՛, որ այս քարերը հաց լինեն»: 4 Նա
պատասխանեց եւ ասաց. «Գրուած է՝ միայն
հացով չի ապրի մարդ, այլ՝ այն ամէն խօսքով,
որ դուրս է գալիս Աստծու բերանից»: 5 Ապա
սատանան նրան տարաւ սուրբ քաղաքը եւ
կանգնեցրեց նրան տաճարի աշտարակի վրայ
ու ասաց նրան. 6 «Եթէ Աստծու Որդին ես,
քեզ այստեղից ցած գցիր, որովհետեւ գրուած
է՝ իր հրեշտակներին պատուիրուած է քո
մասին, եւ ձեռքերի վրայ պիտի վերցնեն քեզ,
որպէսզի երբեք քո ոտքը քարին չխփես»: 7
Յիսուս դարձեալ նրան ասաց. «Գրուած է՝ քո
Տէր Աստծուն պիտի չփորձես»: 8 Սատանան
նորից նրան առաւ տարաւ մի շատ բարձր
լերան վրայ եւ ցոյց տուեց նրան աշխարհի
բոլոր թագաւորութիւններն ու դրանց փառքը
եւ նրան ասաց. 9 «Այս բոլորը քեզ կը տամ,
եթէ գետին ընկնելով ինձ պաշտես»: 10 Այն
ժամանակ Յիսուս նրան ասաց. «Ետե՛ւս
գնա, սատանա՛, որովհետեւ գրուած է՝ պիտի
երկրպագես քո Տէր Աստծո՛ւն եւ միայն նրա՛ն
պիտի պաշտես»: 11 Ապա սատանան նրան
թողեց. եւ ահա հրեշտակներ մօտեցան ու
ծառայում էին նրան: 12 Եւ երբ Յիսուս լսեց, թէ
Յովհաննէսը բանտարկուել է, մեկնեց գնաց
Գալիլիա: 13 Եւ թողնելով Նազարէթը՝ եկաւ
բնակուեց Կափառնայումում, ծովեզերքի մօտ,
Զաբուղոնի եւ Նեփթաղիմի սահմաններում,
14 որպէսզի կատարուի Եսայի մարգարէի
բերանով ասուած խօսքը. 15 «Երկի՛ր
Զաբուղոնի եւ երկի՛ր Նեփթաղիմի, ճանապա՛րհ
ծովի, միւս ա՛փը Յորդանանի, Գալիլիա՛
հեթանոսների, 16 խաւարի մէջ նստած
ժողովուրդը մեծ լոյս տեսաւ. եւ լոյս ծագեց
նրանց վրայ, որ նստում էին մահուան երկրի
եւ ստուերների մէջ»: 17 Դրանից յետոյ Յիսուս
սկսեց քարոզել եւ ասել. «Ապաշխարեցէ՛ք,
որովհետեւ երկնքի արքայութիւնը մօտեցել է»:
18 Մինչ Յիսուս Գալիլիայի ծովեզերքով քայլում
էր, տեսաւ երկու եղբայրների՝ Սիմոնին,
որ Պետրոս էր կոչւում, եւ նրա եղբայր
Անդրէասին. ծովի մէջ ուռկան էին գցում, քանի
որ ձկնորսներ էին: 19 Եւ նրանց ասաց. «Իմ
յետեւի՛ց եկէք, եւ ես ձեզ մարդկանց որսորդներ
պիտի դարձնեմ»: 20 Եւ նրանք իսկոյն թողնելով
ուռկանները՝ գնացին նրա յետեւից: 21 Եւ
այնտեղից առաջ գնալով, տեսաւ երկու այլ
եղբայրների՝ Զեբեդէոսի որդի Յակոբոսին
եւ նրա եղբայր Յովհաննէսին, մինչ նաւակի
մէջ էին իրենց հօր՝ Զեբեդէոսի հետ միասին
եւ իրենց ուռկանները կարգի էին բերում. եւ
նրանց էլ կանչեց: 22 Նրանք իսկոյն թողնելով
նաւակը եւ իրենց հօրը՝ գնացին նրա յետեւից: 23
Եւ Յիսուս շրջում էր Գալիլիայի բոլոր կողմերը,
ուսուցանում էր նրանց ժողովարաններում,
քարոզում էր արքայութեան Աւետարանը
եւ բժշկում ժողովրդի մէջ եղած բոլոր
հիւանդութիւններն ու բոլոր ախտերը: 24
Եւ նրա համբաւը տարածուեց ամբողջ
Ասորիքում. եւ նրա մօտ բերեցին բոլոր
հիւանդներին, որոնք տառապում էին պէսպէս
ցաւերով ու տանջանքներով. եւ դիւահարների,
եւ լուսնոտների, եւ անդամալոյծների. եւ
նրանց բժշկեց: 25 Եւ Գալիլիայից, Դեկապոլսից,
Երուսաղէմից, Հրէաստանից եւ Յորդանանի
միւս կողմից բազում ժողովուրդ նրա յետեւից
էր գնում. եւ բժշկեց նրանց:

5 Եւ տեսնելով ժողովրդի բազմութիւնը՝
բարձրացաւ լերան վրայ: Եւ երբ այնտեղ
նստեց, նրա մօտ եկան իր աշակերտները.
2 եւ նա սկսեց նրանց ուսուցանել ու ասել.
3 - Երանի՛ հոգով աղքատներին, որովհետեւ
նրանցն է երկնքի արքայութիւնը: 4 -
Երանի՛ սգաւորներին, որովհետեւ նրանք
պիտի մխիթարուեն: 5 - Երանի՛ հեզերին,
որովհետեւ նրանք երկիրը պիտի ժառանգեն:
6 - Երանի՛ նրանց, որ քաղցն ու ծարաւն
ունեն արդարութեան, որովհետեւ նրանք
պիտի յագենան: 7 - Երանի՛ ողորմածներին,
որովհետեւ նրանք ողորմութիւն պիտի գտնեն:
8 - Երանի՛ նրանց, որ սրտով մաքուր են,

որովհետեւ նրանք Աստծուն պիտի տեսնեն:
9 - Երանի՜ խաղաղարարներին, որովհետեւ
նրանք Աստծու որդիներ պիտի կոչուեն:
10 - Երանի՜ նրանց, որ հալածւում են
արդարութեան համար, որովհետեւ նրանցն է
երկնքի արքայութիւնը: 11 - Երանի՜ է ձեզ, երբ
ձեզ նախատեն ու հալածեն եւ իմ պատճառով
ձեր մասին ամէն տեսակ չար խօսք՝ սուտ
ասեն: 12 Ցնծացէք եւ ուրախացէք, որովհետեւ
երկնքում ձեր վարձը շատ է, քանի որ այսպէս
հալածեցին մարգարէներին, որոնք ձեզնից
առաջ են եղել: 13 «Դո՛ւք էք երկրի աղը. սակայն
եթէ աղը անհամանայ, ինչո՞վ այն կ'աղուի.
այնուհետեւ ոչ մի բանի պիտանի չի լինի, այլ
միայն դուրս կը թափուի եւ մարդկանց ոտքի
կոխան կը լինի: 14 Դո՛ւք էք աշխարհի լոյսը.
մի քաղաք, որ լերան վրայ է կանգնած, չի
կարող թաքնուել: 15 Եւ ճրագ վառելով կաթսայի
տակ չեն դնում, այլ՝ աշտանակի վրայ, եւ նա
լոյս է տալիս բոլոր նրանց, որ տան մէջ են:
16 Թող այդպէս փայլի ձեր լոյսը մարդկանց
առաջ, որպէսզի տեսնեն ձեր բարի գործերն
ու փառաւորեն ձեր Հօրը, որ երկնքում է»: 17
«Մի՛ կարծէք, թէ Օրէնքը կամ մարգարէներին
ջնջելու եկայ. չեկայ ջնջելու, այլ՝ լրացնելու:
18 Ճշմարիտ եմ ասում ձեզ. մինչեւ որ երկինք
ու երկիր անցնեն, մի յոտ իսկ, - որ մի
նշանախեց է, - Օրէնքից եւ մարգարէներից
չի անցնի, մինչեւ որ այս բոլորը կատարուի:
19 Ով որ այս պատուիրաններից, փոքրերից
անգամ մի բան կը ջնջի եւ մարդկանց այդպէս
կ'ուսուցանի, երկնքի արքայութեան մէջ փոքր
պիտի համարուի. իսկ ով կը կատարի եւ
կ'ուսուցանի, երկնքի արքայութեան մէջ նա
մեծ պիտի համարուի: 20 Բայց ասում եմ
ձեզ, որ, եթէ ձեր արդարութիւնը աւելի չլինի,
քան օրէնսգէտներինը եւ փարիսեցիներինը,
երկնքի արքայութիւնը չէք մտնի: 21 Լսել էք,
թէ ինչ ասուեց նախնիներին. «Մի՛ սպանիր»,
որովհետեւ, ով որ սպանի, ենթակայ կը լինի
դատաստանի: 22 Իսկ ես ձեզ ասում եմ, թէ՝
ամէն մարդ, որ զուր տեղը բարկանում է իր
եղբօր վրայ, ենթակայ կը լինի դատաստանի,
եւ ով որ իր եղբօրն ասի՝ յիմար, ենթակայ կը
լինի ատեանի, եւ ով որ իր եղբօրն ասի՝ ապուշ,
ենթակայ կը լինի գեհենի կրակին: (Geenna g1067)
23 Եթէ սեղանի վրայ քո ընծան մատուցելու
լինես եւ այնտեղ յիշես, թէ քո եղբայրը քո դէմ
մի ոխ ունի, 24 քո ընծան թո՛ղ սեղանի առաջ եւ
գնա՛ նախ հաշտուի՛ր քո եղբօր հետ եւ ապա
եկ քո ընծան մատուցի՛ր: 25 Եթէ մէկը քեզ հետ
խնդիր ունի եւ քեզ դատի է կանչում, մինչ նրա
հետ դեռ ճանապարհին ես, եղի՛ր իրաւախոհ
կանխաւ. գուցէ նա քեզ դատաւորին յանձնի,
եւ դատաւորը՝ դահճին, ու դու բանտ նետուես:
26 Ճշմարիտ եմ ասում քեզ, այնտեղից դուրս
չես գայ, մինչեւ չվճարես վերջին դահեկանը:
27 Լսել էք, թէ ինչ ասուեց. «Մի՛ շնանար». 28
իսկ ես ձեզ ասում եմ. ամէն մարդ, որ կնոջ
նայում է նրան ցանկանալու համար, արդէն
շնացաւ նրա հետ իր սրտում: 29 Եթէ քո աջ
աչքը քեզ գայթակղեցնում է, հանի՛ր այն եւ դէ՛ն
գցի՛ր քեզնից. որովհետեւ քեզ համար լաւ է,
որ քո անդամներից մէկը կորչի, եւ քո ամբողջ
մարմինը չընկնի գեհեն: (Geenna g1067) 30 Եւ եթէ քո
աջ ձեռքը քեզ գայթակղեցնում է, կտրի՛ր այն եւ
դէ՛ն գցի՛ր քեզնից. որովհետեւ քեզ համար լաւ է,
որ քո անդամներից մէկը կորչի, եւ քո ամբողջ
մարմինը չընկնի գեհեն: (Geenna g1067) 31 Արդարեւ
ասուել է. «Ով որ արձակի իր կնոջը, թող նրան
արձակման թուղթը տայ»: 32 Իսկ ես ձեզ ասում
եմ. ամէն մարդ, որ իր կնոջն արձակում է առանց
պոռնկութեան պատճառի, նա՛ է, որ նրան
շնութեան է մղում. եւ ով որ արձակուածին է
առնում, շնանում է: 33 Լսել էք դարձեալ, թէ
ինչ ասուեց նախնիներին. «Երդմնազանց մի՛
լինիր, այլ արա՛ Տիրոջն այն, ինչ երդուել ես»:
34 Իսկ ես ձեզ ասում եմ՝ ամենեւի՛ն չերդուել.
ո՛չ երկնքի վրայ, որովհետեւ Աստծու աթոռն
է, 35 ո՛չ երկրի վրայ, որովհետեւ նրա ոտքերին
պատուանդան է, եւ ո՛չ Երուսաղէմի վրայ,
որովհետեւ մեծ Արքայի քաղաքն է: 36 Եւ քո
գլխով էլ չերդուես, որովհետեւ չես կարող
մի մազ իսկ սպիտակ կամ սեւ դարձնել: 37
Այլ ձեր խօսքը լինի՝ այո՛՝ այո, եւ ոչը՝ ոչ.
որովհետեւ դրանից աւելին չարից է: 38 Լսել էք՝
ինչ ասուեց. «Աչքի փոխարէն՝ աչք եւ ատամի
փոխարէն՝ ատամ»: 39 Իսկ ես ձեզ ասում եմ.
չարին հակառակ չկանգնե՛լ. այլ եթէ մէկը քո աջ
ծնօտին ապտակ տայ, նրան մի՛ւսն էլ դարձրու:
40 Եւ եթէ մէկը կամենայ քեզ բռնադատել եւ քո
շապիկն առնել, նրան քո բաճկո՛ննն էլ թող: 41 Եւ

եթէ մէկը քեզ հարկադրի մի մղոն ճանապարհ
անցնել, նրա հետ երկու էլ գնա: 42 Տուր նրան,
ով քեզնից խնդրում է. եւ ով կամենում է քեզնից
փոխ առնել, երես մի դարձրու նրանից: 43 Լսել
էք արդարեւ, թէ ինչ ասուեց. «Պիտի սիրես
ընկերոջդ եւ պիտի ատես քո թշնամուն»: 44 Իսկ
ես ձեզ ասում եմ. սիրեցէք ձեր թշնամիներին,
օրհնեցէք ձեզ անիծողներին, բարութիւն արէք
ձեզ ատողներին եւ աղօթեցէք նրանց համար,
որ չարչարում են ձեզ եւ հալածում, 45 որպէսզի
որդիները լինէք ձեր Հօր, որ երկնքում է. քանի
որ նա իր արեգակը ծագեցնում է չարերի
եւ բարիների վրայ եւ անձրեւ է թափում
արդարների եւ մեղաւորների վրայ: 46 Եթէ
սիրէք միայն նրանց, որոնք ձեզ սիրում են, ձեր
վարձն ինչ է. չէ՞ որ մաքսաւորներն էլ նոյնն են
անում: 47 Եւ եթէ միայն ձեր բարեկամներին
ողջոյն տաք, ինչ աւելի բան էք անում. չէ՞
որ մաքսաւորներն ու մեղաւորները նոյնն են
անում: 48 Արդ, կատարեալ եղէք դուք, ինչպէս
որ ձեր երկնաւոր Հայրն է կատարեալ»:

6 «Զգոյշ եղէք, որ ձեր ողորմութիւնը
մարդկանց առջեւ չանէք, որպէս թէ այն
լինէր ի ցոյց նրանց. այլապէս վարձ չէք
ընդունի ձեր Հօրից, որ երկնքում է: 2 Այլ
երբ ողորմութիւն անես, փող մի՛ հնչեցրու
քո առջեւ, ինչպէս անում են կեղծաւորները
ժողովարաններում եւ հրապարակներում,
որպէսզի փառաւորուեն մարդկանցից:
Ճշմարիտ եմ ասում ձեզ, այդ իսկ է նրանց
վարձը: 3 Այլ երբ դու ողորմութիւն անես, թող
քո ձախ ձեռքը չիմանայ, թէ ինչ է անում քո
աջը, 4 որպէսզի քո ողորմութիւնը ծածուկ լինի,
եւ քո Հայրը, որ տեսնում է, ինչ որ ծածուկ է, կը
հատուցի քեզ յայտնապէս»: 5 «Եւ երբ աղօթես,
չլինես կեղծաւորների նման, որոնք սիրում
են ժողովարաններում եւ հրապարակների
անկիւններում աղօթքի կանգնել, որպէսզի
մարդկանց երեւան. ճշմարիտ եմ ասում
ձեզ, այդ իսկ է նրանց վարձը: 6 Այլ դու
երբ աղօթես, մտի՛ր քո սենեակը, փակի՛ր քո
դռները եւ ծածո՛ւկ աղօթիր քո Հօրը, եւ քո
Հայրը, որ տեսնում է, ինչ որ ծածուկ է, կը
հատուցի քեզ յայտնապէս: 7 Աղօթք անելիս
շատախօս մի՛ լինէք ինչպէս հեթանոսները,
որովհետեւ նրանք կարծում են, թէ իրենց
շատ խօսքերի պատճառով լսելի կը լինեն:
8 Արդ, նրանց չնմանուէք, որովհետեւ ձեր
Հայրը գիտէ, թէ ինչ է ձեզ պէտք, նախքան
որ դուք նրանից մի բան ուզէք: 9 Եւ արդ,
դուք այսպէս աղօթեցէք». «Հայր մեր, որ
երկնքում ես. սո՛ւրբ թող լինի քո անունը.
10 քո թագաւորութի՛ւնը թող գայ. քո կամքը թող
լինի երկրի վրայ, ինչպէս որ երկնքում է՛. 11 մեր
հանապազօրեայ հացը տո՛ւր մեզ այսօր. 12 եւ
ների՛ր մեզ մեր յանցանքները, ինչպէս որ մենք
ենք ներում նրանց, որ յանցանք են գործում
մեր դէմ. 13 եւ մի՛ տար մեզ փորձութեան,
այլ փրկի՛ր մեզ չարից. որովհետեւ քո՛ւնն է
թագաւորութիւնը եւ զօրութիւնը եւ փառքը
յաւիտեանս. ամէն: 14 Եթէ դուք մարդկանց
ներէք իրենց յանցանքները, ձեր երկնաւոր
Հայրն էլ ձեզ կը ների: 15 Իսկ եթէ դուք
մարդկանց չներէք իրենց յանցանքները, ձեր
Հայրն էլ ձե՛զ չի ների ձեր յանցանքները»:
16 «Երբ ծոմ պահէք, տրտմերես մի՛ լինէք
կեղծաւորների նման, որոնք իրենց երեսները
այլանդակում են, որպէսզի մարդկանց այնպէս
երեւան, թէ ծոմ են պահում. ճշմարիտ եմ
ասում ձեզ, այդ իսկ է նրանց վարձը: 17 Այլ
երբ դու ծոմ պահես, օծի՛ր քո գլուխը եւ լուա՛
քո երեսը, 18 որպէսզի չերեւաս մարդկանց
որպէս ծոմ պահող, այլ քո Հօրը՝ գաղտնաբար.
եւ քո Հայրը, որ տեսնում է, ինչ որ ծածուկ
է, կը հատուցի քեզ»: 19 «Գանձեր մի՛ դիզէք
ձեզ համար երկրի վրայ, ուր ցեց եւ ժանգ
ոչնչացնում են, եւ ուր գողեր պատերն են
ծակում ու գողանում, 20 այլ գանձեր դիզեցէք
ձեզ համար երկնքում, որտեղ ո՛չ ցեց եւ ո՛չ
ժանգ չեն ոչնչացնում, եւ ո՛չ էլ գողերը պատերն
են ծակում ու գողանում. 21 քանի որ, ուր
ձեր գանձերն են, այնտեղ եւ ձեր սրտերը կը
լինեն: 22 Մարմնի ճրագը աչքն է. եթէ քո աչքը
պարզ է, քո ամբողջ մարմինը լուսաւոր կը
լինի: 23 Իսկ եթէ քո աչքը պղտոր է, քո ամբողջ
մարմինը խաւար կը լինի: Եւ արդ, եթէ քո
մէջ եղած լոյսը խաւար է, ապա խաւարը՝
որչա՛փ եւս աւելի»: 24 «Ոչ ոք չի կարող երկու
տիրոջ ծառայել. կամ մէկին կ՚ատի եւ միւսին
կը սիրի, կամ մէկին կը մեծարի եւ միւսին
կ՚արհամարհի. չէք կարող ծառայել Աստծուն
եւ՝ մամոնային»: 25 «Դրա համար ասում եմ

ձեզ. ձեր կեանքի համար հոգ մի՛ արէք, թէ ի՞նչ
պիտի ուտէք կամ ի՞նչ պիտի խմէք, եւ ոչ էլ
ձեր մարմնի համար, թէ ի՞նչ պիտի հագնէք.
չէ՞ որ կեանքը աւելին է, քան կերակուրը, եւ
մարմինը՝ քան զգեստը: 26 Նայեցէ՛ք երկնքի
թռչուններին. ո՛չ վարում են, ո՛չ հնձում եւ ո՛չ
էլ շտեմարանների մէջ հաւաքում. եւ ձեր
երկնաւոր Հայրը կերակրում է նրանց. չէ՞ որ
դուք աւելին էք, քան նրանք: 27 Եւ արդ, ձեզնից
ո՞վ կարող է հոգս անելով՝ իր հասակի վրայ մէկ
կանգուն աւելացնել: 28 Եւ հագուստի համար
ի՞նչու էք հոգս անում. նայեցէ՛ք վայրի շուշանին,
ի՞նչպէս է աճում. ո՛չ ջանք է թափում եւ ո՛չ
հիւսում: 29 Ասում եմ ձեզ, որ Սողոմոնն իսկ,
իր ամբողջ փառքի մէջ, չհագնուեց նրանցից
մէկի նման: 30 Իսկ եթէ դաշտի միջի խոտին, որ
այսօր կայ եւ վաղը հնոց կը նետուի, այդպէ՞ս է
հագցնում Աստուած, որքա՞ն եւս առաւել՝ ձեզ,
թերահաւատնե՛ր: 31 Այսուհետեւ հոգ մի՛ արէք
ու մի՛ ասէք՝ ի՞նչ պիտի ուտենք կամ ի՞նչ պիտի
խմենք կամ ի՞նչ պիտի հագնենք, 32 որովհետեւ
հեթանոսներն են այդ բոլորը որոնում. քանի
որ ձեր երկնաւոր Հայրը գիտէ, թէ այդ բոլորը
ձեզ պէտք է: 33 Նախ խնդրեցէ՛ք Աստծու
արքայութիւնը եւ նրա արդարութիւնը, եւ
այդ բոլորը Աստուած ձեզ աւելիով կը տայ: 34
Այսուհետեւ հոգ մի՛ արէք վաղուայ մասին,
որովհետեւ վաղուայ օրը իր մասին կը հոգայ.
օրուայ հոգսը բաւ է օրուայ համար»:

7 «Մի՛ դատէք, որ Աստծուց չդատուէք. 2
որովհետեւ ի՞նչ դատաստանով, որ դատէք,
նրանով էք դատուելու. եւ ի՞նչ չափով, որ
չափում էք, նրանով պիտի չափուի ձեզ համար:
3 Ի՞նչու քո եղբօր աչքի մէջ շիւղը տեսնում ես,
իսկ քո աչքի մէջ գերանը չես տեսնում. 4 կամ
ի՞նչպէ՞ս քո եղբօրն ասում ես՝ թո՛ղ որ հանեմ այդ
շիւղը քո աչքից, եւ ահա քո աչքում գերան կայ:
5 Կեղծաւո՛ր, նախ հանի՛ր քո աչքից այդ գերանը
եւ ապա յստակ կը տեսնես՝ քո եղբօր աչքից
շիւղը հանելու համար: 6 Մի՛ տուէք սրբութիւնը
շներին. եւ ձեր մարգարիտները խոզերի առաջ
մի՛ գցէք, որպէսզի դրանք ոտքի կոխան չանեն
եւ դառնալով ձեզ չպատառոտեն: 7 Խնդրեցէ՛ք
Աստծուց, եւ նա կը տայ ձեզ, փնտռեցէ՛ք եւ կը
գտնէք, բախեցէ՛ք, եւ կը բացուի ձեր առաջ.
8 որովհետեւ, ով որ ուզի, ստանում է, ով որ
փնտռի, գտնում է, եւ ով որ բախի, նրա առաջ
կը բացուի: 9 Ձեզնից ո՞վ է այն մարդը, որից
իր որդին եթէ հաց ուզի, միթէ քա՞ր կը տայ
նրան. 10 եւ կամ եթէ ձուկ ուզի, միթէ օ՞ձ կը տայ
նրան: 11 Արդ, եթէ դուք, որ չար էք, գիտէք ձեր
որդիներին բարի պարգեւներ տալ, որքա՞ն եւս
առաւել ձեր Հայրը, որ երկնքում է, բարիքներ
կը տայ նրանց, որ նրանից ուզում են»: 12 «Այն
ամէնը, ինչ կը կամենաք, որ մարդիկ ձեզ անեն,
այդպէս եւ դո՛ւք արէք նրանց, որովհետեւ այդ
իսկ են Օրէնքն ու մարգարէները»: 13 «Մտէ՛ք
նեղ դռնով. ինչքա՞ն լայն է դուռը եւ ընդարձակ՝
ճանապարհը, որ դէպի կորուստ է տանում, եւ
բազմաթիւ են նրանք, որ մտնում են դրանով: 14
Ինչքա՞ն անձուկ է դուռը եւ նեղ՝ ճանապարհը,
որ տանում է դէպի կեանք, եւ սակաւաթիւ
են նրանք, որ գտնում են այն»: 15 «Զգո՛յշ եղէք
սուտ մարգարէներից, որոնք մօտենում են
ձեզ ոչխարների զգեստներով, բայց ներսից
յափշտակող գայլեր են: 16 Իրենց գործերի՞ց
կը ճանաչէք նրանց. միթէ փշերից խաղող եւ
տատասկից թուզ կը քաղե՞ն: 17 Այսպէ՞ս, ամէն
բարի ծառ բարի պտուղ է տալիս, եւ չար ծառ
չար պտուղ է տալիս: 18 Լաւ ծառը չի կարող վատ
պտուղ տալ, ոչ էլ վատ ծառը՝ լաւ պտուղ տալ: 19
Ամէն ծառ, որ բարի պտուղ չի տալիս, կտրւում
եւ կրակն է նետւում: 20 Ուրեմն՝ իրենց գործերի՞ց
կը ճանաչէք նրանց»: 21 «Ոչ ամէն մարդ, որ ինձ
«Տէ՛ր, Տէ՛ր» է ասում, երկնքի արքայութիւն կը
մտնի, այլ նա՛, ով կատարում է կամքը իմ Հօր, որ
երկնքում է: 22 Այն օրը շատերն ինձ պիտի ասեն.
«Տէ՛ր, Տէ՛ր, չէ՞ որ քո անունով մարգարէացանք
եւ քո անունով դեւեր հանեցինք եւ քո
անունով բազում զօրաւոր գործեր արեցինք»:
23 Եւ այն ժամանակ ես նրանց պիտի ասեմ.
«Ես ձեզ երբեք չեմ ճանաչել, հեռո՛ւ կացէք
ինձանից դուք ամէնքդ, որ անօրէնութիւն էք
գործում»: 24 Ով որ լսում է իմ այս խօսքերը եւ
կատարում է դրանք, կը նմանուի մի իմաստուն
մարդու, որ իր տունը շինեց ժայռի վրայ. 25
անձրեւները թափուեցին, եւ գետերը յորդեցին,
հողմերը փչեցին եւ զարկեցին այդ տանը,
բայց չկործանուեց, որովհետեւ ժայռի վրայ
էր հաստատուած: 26 Իսկ ով որ լսում է իմ
այս խօսքերը եւ դրանք չի կատարում, կը

նմանուի մի յիմար մարդու, որ իր տունը շինեց աւազի վրայ. 27 անձրեւները թափուեցին,
գետերը բարձրացան, հողմերը փչեցին եւ
զարկեցին տանը, եւ նա ընկաւ. եւ նրա
կործանումը շատ մեծ եղաւ»: 28 Երբ Յիսուս
այս բոլոր խօսքերն աւարտեց, ժողովուրդը
զարմանում էր նրա վարդապետութեան վրայ.
29 որովհետեւ ուսուցանում էր ինչպէս մէկը,
որ հեղինակութիւն ունի եւ ոչ թէ՝ ինչպէս
օրէնսգէտները:

8 Երբ Յիսուս իջաւ լեռից, նրա յետեւից շատ
ժողովուրդ գնաց: 2 Եւ ահա մի բորոտ
մօտենալով՝ նրան երկրպագում էր ու ասում.
«Տէր, եթէ կամենաս, կարող ես ինձ մաքրել»: 3
Յիսուս իր ձեռքը երկարեց, դիպցրեց նրան եւ
ասաց. «Կամենում եմ, մաքրուի՛ր»: Եւ իսկոյն
բորոտութիւնը նրանից մաքրուեց: 4 Եւ Յիսուս
նրան ասաց. «Զգոյշ եղիր, ոչ ոքի չասես, այլ գնա՛
դու քեզ ցոյց տուր քահանային եւ մատուցի՛ր
Մովսէսի հրամայած ընծան՝ նրանց իբրեւ
վկայութիւն»: 5 Կափառնայում մտնելիս նրան
մօտեցաւ մի հարիւրապետ. աղաչում էր նրան
6 եւ ասում. «Տէր, ծառաս տանը անդամալոյծ
ընկած է եւ չարաչար տանջւում է»: 7 Յիսուս
նրան ասաց. «Ես կը գամ եւ կը բժշկեմ նրան»:
8 Հարիւրապետը պատասխանեց եւ ասաց.
«Տէր, ես արժանի չեմ, որ դու իմ յարկի տակ
մտնես. այլ խօսքո՛վ ասա, եւ իմ ծառան կը
բժշկուի. 9 քանի որ ես էլ իշխանութեան տակ
եղող մարդ եմ, ինձ ենթակայ զինուորներ ունեմ.
սրան ասում եմ՝ գնա՛, եւ գնում է, եւ մի ուրիշին,
թէ՝ ե՛կ, եւ գալիս է. եւ իմ ծառային, թէ՝ արա՛
այս, եւ անում է»: 10 Երբ Յիսուս այս լսեց,
զարմացաւ եւ իր հետ գնացողներին ասաց.
«Ճշմարիտ եմ ասում ձեզ, Իսրայէլի մէջ իսկ
այսպիսի հաւատ չգտայ երբեք: 11 Բայց ասում
եմ ձեզ, որ արեւելքից եւ արեւմուտքից շատերը
պիտի գան ու երկնքի արքայութեան մէջ
սեղան պիտի նստեն Աբրահամի, Իսահակի եւ
Յակոբի հետ. 12 իսկ արքայութեան որդիները
պիտի ելնեն արտաքին խաւարը. այնտեղ
պիտի լինի լաց եւ ատամների կրճտում»: 13
Եւ Յիսուս հարիւրապետին ասաց. «Գնա՛,
եւ ինչպէս հաւատացիր, այնպէս թող լինի
քեզ»: Եւ այդ նոյն ժամին նրա ծառան
առողջացաւ: 14 Յիսուս Պետրոսի տունը
գալով՝ տեսաւ, որ նրա զոքանչը տաքութեան
մէջ պառկած էր: 15 Բռնեց նրա ձեռքից, եւ
ջերմութիւնը նրան թողեց. ոտքի կանգնեց
եւ ծառայում էր նրանց: 16 Երբ երեկոյ եղաւ,
նրա մօտ բազում դիւահարներ բերեցին,
եւ նա խօսքով դեւերին հանեց ու բոլոր
հիւանդներին բժշկեց, 17 որպէսզի կատարուի
Եսայի մարգարէի բերանով ասուած խօսքը.
«Նա մեր հիւանդութիւնները իր վրայ վերցրեց
եւ մեր ցաւերը կրեց»: 18 Յիսուս իր շուրջը
բազում ժողովուրդ տեսնելով՝ հրամայեց միւս
կողմ գնալ: 19 Եւ մի օրէնսգէտ, մօտենալով,
ասաց նրան. «Վարդապե՛տ, ես էլ քո յետեւից
կը գամ, ուր էլ որ գնաս»: 20 Յիսուս նրան
ասաց. «Աղուէսները որջ ունեն, եւ երկնքի
թռչունները՝ բոյն. բայց մարդու Որդին մի
տեղ չունի, որ իր գլուխը դնի»: 21 Եւ իր
աշակերտներից մէկն ասաց. «Տէր, ինձ թո՛յլ
տուր, որ գնամ նախ իմ հօրը թաղեմ»: 22 Յիսուս
նրան ասաց. «Դու իմ յետեւի՛ց արի եւ թո՛յլ տուր,
որ մեռեալները թաղեն իրենց մեռելներին»: 23
Երբ նա նաւակ մտաւ, նրա յետեւից գնացին
իր աշակերտները: 24 Եւ ահա ծովի վրայ մեծ
փոթորիկ առաջացաւ, այնքան, որ նաւակը
ծածկուեց ալիքներից: Իսկ ինքը ննջում էր: 25
Եւ աշակերտները մօտենալով՝ վեր կացրին
նրան ու ասացին. «Տէր, փրկի՛ր մեզ, որովհետեւ
կորչում ենք»: 26 Նրանց ասաց. «Ինչո՞ւ էք
վախկոտ, թերահաւատնե՛ր»: Այն ժամանակ,
վեր կենալով, սաստեց հողմերին եւ ծովին,
ու մեծ խաղաղութիւն եղաւ: 27 Եւ մարդիկ
զարմացան ու ասում էին. «Ինչպիսի՞ մէկն է սա,
որ հողմերն ու ծովը հնազանդւում են սրան»:
28 Եւ երբ այն կողմ, գերգեսացիների երկիրն
անցաւ, նրան պատահեցին գերեզմաններից
ելած երկու դիւահար, այնքան սաստիկ
կատաղած, որ այդ ճանապարհով որեւէ
մէկը չէր կարող անցնել: 29 Եւ ահա նրանք
աղաղակեցին ու ասացին. «Ի՞նչ կայ մեր
եւ քո միջեւ, Յիսո՛ւս, Որդի՛ Աստծու, մեզ
տարաժամ տանջելո՞ւ եկար»: 30 Եւ նրանցից
քիչ հեռու արօտական խոզերի մի երամակ
կար: 31 Եւ դեւերը աղչում էին նրան ու
ասում. «Թէ մեզ այստեղից հանես, մեզ թո՛յլ
տուր գնալ խոզերի երամակը»: 32 Եւ նա

նրանց ասաց՝ գնացէք: Դեւերը դուրս ելնելով՝
գնացին խոզերի երամակ: Եւ ամբողջ երամակը
դարաւանդից դիմեց դէպի ծով, ու ջրերի մէջ
սատկեցին: 33 Իսկ խոզարածները փախան եւ
քաղաք գնալով՝ պատմեցին ամէն ինչ, նաեւ՝
դիւահարների դէպքը: 34 Եւ ահա ամբողջ
քաղաքը Յիսուսին ընդառաջ ելաւ. երբ նրան
տեսան, աղաչեցին, որ իրենց սահմաններից
հեռու գնայ:

9 Եւ նաւակ մտնելով՝ Յիսուս անցաւ ծովի
միւս կողմը. եւ եկաւ իր քաղաքը: 2 Եւ ահա
նրա մօտ բերեցին մի անդամալոյծ, որ պառկած
էր մահճի մէջ: Յիսուս նրանց հաւատը
տեսնելով՝ ասաց անդամալոյծին. «Քո մեղքերը
քեզ ներուած են»: 3 Եւ ահա օրէնսգէտներից
ոմանք իրենց մտքում ասացին՝ դա հայհոյում
է: 4 Եւ Յիսուս իմանալով նրանց մտածումները՝
նրանց ասաց. «Ինչո՞ւ դուք ձեր սրտերում
չար բան էք խորհում. 5 ի՞նչն է դիւրին. ասել՝
քեզ ներուա՞ծ են քո մեղքերը, թէ՞ ասել՝ վեր
կաց եւ քայլի՛ր: 6 Արդ, որպէսզի իմանաք, որ
մարդու Որդին իշխանութիւն ունի երկրի վրայ
մեղքերը ներելու, - ասաց նա այդ ժամանակ
անդամալոյծին, - վեր կաց, վերցրո՛ւ քո մահիճը
եւ գնա՛ քո տունը»: 7 Եւ նա վեր կենալով՝ իր
տունը գնաց: 8 Երբ ժողովուրդը այս տեսաւ,
զարմացաւ. եւ փառաւորում էր Աստծուն՝
մարդկանց այսպիսի իշխանութիւն տուողին:
9 Եւ Յիսուս այնտեղով անցնելով՝ տեսաւ
Մատթէոս անունով մի մարդու, որ նստել էր
մաքսատանը, ու նրան ասաց. «Իմ յետեւի՛ց
արի»: Եւ նա վեր կենալով՝ գնաց նրա յետեւից:
10 Եւ երբ Յիսուս նրա տանը սեղան էր
նստել, ահա բազմաթիւ մաքսաւորներ ու
մեղաւորներ եկան բազմեցին Յիսուսի եւ նրա
աշակերտների հետ: 11 Երբ փարիսեցիները
այդ տեսան, ասացին նրա աշակերտներին.
«Ինչո՞ւ է ձեր վարդապետը մաքսաւորների ու
մեղաւորների հետ ուտում»: 12 Իսկ Յիսուս,
երբ լսեց, նրանց ասաց. «Առողջներին բժիշկ
պէտք չէ, այլ՝ հիւանդներին: 13 Գնացէք,
սովորեցէք, թէ ինչ է նշանակում՝ ողորմութիւն
եմ կամենում եւ ոչ՝ զոհ. քանզի ես արդարներին
կանչելու չեմ եկել, այլ՝ մեղաւորներին: 14
Այն ժամանակ Յովհաննէսի աշակերտները
մօտեցան նրան եւ ասացին. «Ինչո՞ւ մենք եւ
փարիսեցիները յաճախ ծոմ ենք պահում,
իսկ քո աշակերտները չեն պահում»: 15
Յիսուս նրանց ասաց. «Միթէ կարելի՞ բան է,
որ հարսանքաւորները սուգ պահեն, քանի
փեսան նրանց հետ է. բայց կը գան օրեր, երբ
փեսան նրանցից կը վերցուի, եւ ապա ծոմ
կը պահեն: 16 Ոչ ոք չօգտագործուած կտաւի
կտորը հնացած ձորձի վրայ չի կարկատի,
քանի որ այն իր լրիւ չափով կը պատռի կը
հանի զգեստից, եւ պատռուածքը աւելի վատ
կը լինի: 17 Ոչ էլ նոր գինին հին տիկերի մէջ
են դնում. ապա թէ ոչ տիկերը կը պատռուեն.
եւ գինին դուրս կը թափուի, եւ տիկերը կը
փչանան. այլ նոր գինին նոր տիկերի մէջ են
լցնում, եւ երկուսն էլ պահւում են»: 18 Մինչ
Յիսուս նրանց այս բաներն էր ասում, ահա մի
իշխանաւոր, մօտենալով, երկրպագեց նրան ու
ասաց. «Իմ դուստրը հէնց նոր մեռաւ, սակայն
գայիր եւ քո ձեռքը նրա վրայ դնէիր, եւ նա
կը կենդանանար»: 19 Յիսուս վեր կացաւ եւ
իր աշակերտների հետ միասին գնաց նրա
յետեւից: 20 Եւ ահա տասներկու տարուց ի վեր
արիւնահոսութիւն ունեցող մի կին, յետեւից
մօտենալով Յիսուսին, դիպաւ նրա զգեստի
քղանցքին, 21 քանի որ մտքում ասում էր. «Եթէ
միայն դիպչեմ նրա զգեստին, կը փրկուեմ»:
22 Իսկ Յիսուս, երբ դարձաւ ու նրան տեսաւ,
ասաց. «Քաջալերուի՛ր, դո՛ւստր, քո հաւատը
քեզ փրկեց»: Եւ նոյն ժամին կինը բժշկուեց:
23 Երբ Յիսուս իշխանաւորի տունը եկաւ
եւ տեսաւ փողհարներին ու մեծ ամբոխ, 24
նրանց ասաց. «Հեռո՛ւ գնացէք, որովհետեւ այդ
աղջիկը ոչ թէ մեռած է, այլ ննջում է». 25 եւ
նրանք ծաղրում էին նրան: Եւ երբ ամբոխը
դուրս ելաւ, նա ներս մտաւ, բռնեց նրա ձեռքից,
եւ աղջիկը վեր կացաւ: 26 Եւ այս լուրը ամբողջ
այդ երկրով մէկ տարածուեց: 27 Եւ մինչ Յիսուս
անցնում էր այն տեղով, երկու կոյրեր գնացին
նրա յետեւից. նրանք աղաղակում էին ու
ասում. «Ողորմի՛ր մեզ, Դաւթի՛ Որդի»: 28 Երբ նա
տուն եկաւ, կոյրերը մօտեցան նրան: Յիսուս
նրանց ասաց. «Հաւատո՞ւմ էք, որ ես այդ բանը
ձեզ կարող եմ անել»: Նրանք ասացին նրան՝
այո՛, Տէ՛ր: 29 Այն ժամանակ դիպաւ նրանց
աչքերին եւ ասաց. «Ըստ ձեր հաւատի թող
լինի ձեզ»: 30 Եւ բացուեցին նրանց աչքերը:

Եւ Յիսուս նրանց խստիւ պատուիրեց եւ
ասաց. «Զգոյշ կացէք, ոչ ոք չիմանայ»: 31 Իսկ
նրանք ելան եւ նրա համբաւը տարածեցին
ամբողջ այդ երկրում: 32 Եւ երբ նրանք դուրս
եկան, ահա նրա մօտ բերեցին մի համր,
դիւահար մարդ: 33 Եւ երբ դեւը դուրս եկաւ,
համրը խօսեց. եւ ժողովուրդը զարմացաւ
ու ասաց. «Այսպիսի բան Իսրայէլում երբեք
տեսնուած չէ»: 34 Իսկ փարիսեցիներն
ասում էին. «Դա դեւերի իշխանի միջոցով
է հանում դեւերին»: 35 Եւ Յիսուս շրջում
էր բոլոր քաղաքներում եւ գիւղերում,
ուսուցանում նրանց ժողովարաններում,
քարոզում արքայութեան Աւետարանը
եւ բժշկում էր ժողովրդի բոլոր ախտերն
ու հիւանդութիւնները: 36 Եւ տեսնելով
ժողովրդի բազմութիւնը՝ Յիսուս գթաց նրանց,
որովհետեւ յոգնած էին եւ ցրուած, ինչպէս
ոչխարներ, որոնք հովիւ չունեն: 37 Այն
ժամանակ իր աշակերտներին ասաց. «Հունձը
առատ է, իսկ մշակները՝ սակաւ: 38 Արդ,
աղաչեցէք հնձի Տիրոջը, որ մշակներ հանի իր
հնձի համար»:

10 Եւ նա իր մօտ կանչելով իր տասներկու
աշակերտներին՝ նրանց իշխանութիւն
տուեց պիղծ դեւերի վրայ՝ հանելու դրանք եւ
բժշկելու ամէն ցաւ եւ ամէն հիւանդութիւն:
2 Եւ տասներկու առաքեալների անունները
սրանք էին. առաջին՝ Սիմոն Պետրոս կոչուածը,
եւ նրա եղբայրը Անդրէաս, 3 Զեբեդէոսի
որդի Յակոբոս եւ նրա եղբայրը Յովհաննէս,
Փիլիպպոս եւ Բարթողոմէոս, Թովմաս եւ
Մատթէոս մաքսաւոր, Ալփէոսի որդի Յակոբոս
եւ Ղեբէոս, որ Թադէոս կոչուեց, 4 Սիմոն
Կանանացի եւ Յուդա Իսկարիովտացի, որ
եւ մատնեց նրան: 5 Նրանց Տասներկուսին
Յիսուս ուղարկեց, պատուիրեց նրանց ու
ասաց. «Հեթանոսների շրջաններով չգնաք եւ
սամարացիների որեւէ քաղաքը չմտնէք, 6
այլ աւելի շուտ գնացէք Իսրայէլի տան կորած
ոչխարների մօտ: 7 Եւ երբ գնաք, քարոզեցէք
եւ ասացէք. «Երկնքի արքայութիւնը մօտեցել
է»: 8 Հիւանդներին բժշկեցէք, բորոտներին
մաքրեցէք, դեւերին հանեցէք, ձրի առաք, ձրի
էլ տուէք: 9 Մի՛ ունեցէք ո՛չ ոսկի, ո՛չ արծաթ
եւ ո՛չ էլ պղինձ դրամ՝ ձեր գօտիների մէջ.
10 ո՛չ պարկ՝ ճանապարհի համար. ո՛չ երկու
զգեստ, ո՛չ կօշիկներ եւ ո՛չ էլ ցուպ. որովհետեւ
մշակն արժանի է իր կերակրին: 11 Որ քաղաքը
կամ գիւղը մտնէք, հարցրէք, թէ ո՛վ է այնտեղ
արժանաւորը, եւ այնտեղ մնացէք, մինչեւ որ
այդտեղից դուրս ելնէք: 12 Եւ երբ այն տունը
մտնէք, ողջո՛յն տուէք նրան ու ասացէք. «Ողջո՛յն
այս տանը»: 13 Եթէ տունն արժանի է, ձեր
ողջոյնը նրա վրայ թող իջնի. իսկ եթէ արժանի
չէ, ձեր ողջոյնը ձեզ թող վերադառնայ: 14 Եւ եթէ
մի քաղաք չընդունի ձեզ եւ չլսի ձեր խօսքերը,
այդ քաղաքից դուրս գնալիս՝ ձեր ոտքերից
փոշին թօթափեցէք: 15 Ճշմարիտ եմ ասում
ձեզ, սոդոմացիների եւ գոմորացիների երկրի
համար աւելի հեշտ պիտի լինի դատաստանի
օրը, քան այդ քաղաքի համար»: 16 «Ահա ես
ձեզ ուղարկում եմ որպէս ոչխարներ՝ գայլերի
մէջ: Այսուհետեւ խորագէտ եղէք օձերի պէս
եւ միամիտ՝ աղաւնիների նման: 17 Զգուշացէք
մարդկանցից, որովհետեւ պիտի մատնեն ձեզ
ատեանների եւ պիտի տանջեն ձեզ իրենց
ժողովարաններում. 18 ձեզ պիտի տանեն
կուսակալների ու թագաւորների առաջ իմ
պատճառով, որ իմ մասին վկայութիւն տաք
նրանց եւ հեթանոսներին: 19 Բայց երբ ձեզ
մատնեն, հոգ մի՛ արէք, թէ ինչպէս կամ ինչ
պիտի խօսէք, որովհետեւ այդ ժամին ձեզ կը
տրուի այն, ինչ պիտի խօսէք. 20 քանի որ ոչ թէ
դուք էք, որ պիտի խօսէք, այլ ձեր Հօր Հոգին,
որ պիտի խօսի ձեր միջոցով: 21 Եղբայրն իր
եղբօրը մահուան պիտի մատնի, եւ հայրը՝
որդուն: Եւ որդիները հայրերի դէմ պիտի ելնեն
ու նրանց պիտի սպանեն: 22 Եւ իմ անուան
համար բոլորից պիտի ատուէք. իսկ ով մինչեւ
վերջ համբերի, նա պիտի փրկուի: 23 Եւ երբ ձեզ
հալածեն այս քաղաքում, կը փախչէք դէպի
մէկ ուրիշը. եւ եթէ ձեզ դրանից էլ հալածեն, կը
փախչէք դէպի այն միւսը: Ճշմարիտ եմ ասում
ձեզ, Իսրայէլի քաղաքները դեռ վերջացրած
պիտի չլինէք, նախքան մարդու Որդու գալը:
24 Աշակերտը աւելին չէ, քան վարդապետը,
եւ ոչ էլ ծառան՝ քան իր տէրը: 25 Աշակերտին
հերիք է, եթէ լինի իր վարդապետի նման, եւ
ծառային՝ իր տիրոջ նման. եթէ տանտիրոջը
Բէեղզեբուղ կոչեցին, որչա՛փ եւս առաւել՝

նրա ընտանիքը: 26 Այսուհետեւ նրանցից
չվախենաք, որովհետեւ չկայ ծածուկ բան, որ
չայայտնուի, եւ գաղտնի բան, որ չիմացուի: 27 Ինչ
ձեզ ասում եմ խաւարի մէջ, դուք ասացէք լոյսի
մէջ. եւ ինչ լսում էք ականջի մէջ փսփսուքով,
հրապարակեցէք տանիքների վրայից: 28 Եւ մի՛
վախեցէք նրանցից, որ մարմինն են սպանում,
բայց հոգին սպանել չեն կարող. այլ դուք առաւել
վախեցէք նրանից, ով կարող է գեհենի մէջ
կորստեան մատնել հոգին եւ մարմինը: (Geenna
g1067) 29 Չէ՞ որ երկու ճնճղուկ մէկ դահեկանի
է վաճառւում, բայց նրանցից մէկն անգամ
առանց ձեր Հօր գետին չի ընկնում. 30 եւ ձեր
գլխի մազերը բոլորն իսկ հաշուուած են: 31 Արդ,
մի՛ վախեցէք, քանի որ բազում ճնճղուկներից
լաւ էք դուք: 32 Ով որ ինձ կը խոստովանի
մարդկանց առաջ, ես էլ կը խոստովանեմ
նրան իմ Հօր առաջ, որ երկնքում է: 33 Եւ
ով ինձ կ'ուրանայ մարդկանց առաջ, ես էլ
նրան կ'ուրանամ իմ Հօր առաջ, որ երկնքում
է»: 34 «Մի՛ կարծէք, թէ եկայ խաղաղութիւն
հաստատելու երկրի վրայ. չեկայ հաստատելու
խաղաղութիւն, այլ՝ սուր. 35 քանի որ եկայ,
որ բաժանեմ որդուն իր հօրից, եւ դստերը՝ իր
մօրից, եւ հարսին՝ իր կեսուրից: 36 Մարդու
թշնամիները իր տնեցիները կը լինեն: 37 Ով
իր հօրը եւ կամ մօրը ինձնից աւելի է սիրում,
ինձ արժանի չէ. ով իր որդուն կամ դստերը
ինձնից աւելի է սիրում, ինձ արժանի չէ: 38
Եւ ով իր խաչը չի վերցնում ու իմ յետեւից
չի գալիս, ինձ արժանի չէ: 39 Ով որ իր անձը
գտնում է, այն կը կորցնի. եւ ով իր անձը
կորցրեց ինձ համար, այն կը գտնի: 40 Ով ձեզ
է ընդունում, ինձ է ընդունում, եւ ով ինձ է
ընդունում, ընդունում է ինձ ուղարկողին: 41
Ով մարգարէին ընդունում է իբրեւ մարգարէի,
մարգարէի վարձ կը ստանայ. ով արդարին
ընդունում է իբրեւ արդարի, արդարի վարձ
կը ստանայ: 42 Եւ ով այս փոքրիկներից մէկին
միայն մի բաժակ սառը ջուր կը տայ խմելու
իբրեւ աշակերտ, ճշմարիտ եմ ասում ձեզ, իր
վարձը չպիտի կորցնի»:

11 Եւ երբ Յիսուս վերջացրեց իր տասներկու
աշակերտներին պատուէր տալը,
այնտեղից գնաց՝ քարոզելու եւ ուսուցանելու
շրջակայ քաղաքներում: 2 Իսկ Յովհաննէսը,
երբ բանտում լսեց Քրիստոսի գործերի
մասին, ուղարկեց իր աշակերտներին եւ
նրանց միջոցով ասաց նրան. 3 «Դո՞ւ ես, որ
գալու էիր, թէ՞ ուրիշին սպասենք»: 4 Յիսուս
պատասխան տուեց նրանց եւ ասաց. «Գնացէք
պատմեցէք Յովհաննէսին, ինչ որ դուք լսեցիք
եւ տեսաք. 5 կոյրերը տեսնում են, կաղերը՝
քայլում, բորոտները՝ մաքրւում, խուլերը՝
լսում, մեռելները՝ յառնում, եւ աղքատներին
քարոզւում է Աւետարանը: 6 Եւ երանի՛ է
նրան, ով իմ պատճառով չի գայթակղւում»:
7 Երբ Յովհաննէսի աշակերտները գնացին,
Յիսուս սկսեց ժողովրդին ասել Յովհաննէսի
մասին. «Ի՞նչ տեսնելու ելաք անապատում.
հողմից շարժուող եղէգ: 8 Հապա ի՞նչ տեսնելու
ելաք. փափուկ զգեստներով զարդարուած
մա՞րդ. ահա նրանք, որ փափուկ բաներ են
հագել, թագաւորների պալատներում են: 9
Ապա ի՞նչ տեսնելու ելաք. մի մարգարէ՞. այո՛,
ասում եմ ձեզ. առաւե՛լ քան մի մարգարէ,
10 որովհետեւ նա է, որի մասին գրուած է.
«Ահա ես կ'ուղարկեմ իմ պատգամաւորին
քո առջեւից, որ քո առաջ քո ճանապարհը
պատրաստի»: 11 Ճշմարիտ եմ ասում ձեզ,
կանանցից ծնուածների մէջ Յովհաննէս
Մկրտչից աւելի մեծը չի ելել. բայց երկնքի
արքայութեան մէջ ամենից յետինը նրանից
մեծ է: 12 Յովհաննէս Մկրտչի օրերից մինչեւ
այժմ երկնքի արքայութիւնը բռնադատւում
է. եւ հզօրներն են յափշտակում այն, 13
քանի որ ամբողջ Օրէնքը եւ մարգարէները
մարգարէացան մինչեւ Յովհաննէսը: 14 Եւ
եթէ ուզում էք ընդունել, Յովհաննէ՛սն է
Եղիան, որ գալու է: 15 Ով լսելու ականջ ունի,
թող լսի: 16 Ո՞ւմ նմանեցնեմ այս սերնդին.
նման է նա մանուկների, որոնք նստած
են հրապարակներում, կանչում են իրենց
ընկերներին եւ ասում. 17 ձեզ համար փող
հնչեցրինք, բայց չպարեցիք. ձեզ համար ողբ
երգեցինք, բայց դուք լաց ու կոծ չարեցիք:
18 Եկաւ Յովհաննէսը. ո՛չ ուտում էր եւ ո՛չ
խմում. եւ ասացին՝ նրա մէջ դեւ կայ: 19
Եկաւ մարդու Որդին. ուտում է եւ խմում.
եւ ասում են՝ ահա ուտող եւ խմող մարդ,
բարեկամ՝ մաքսաւորների եւ մեղաւորների.
բայց իմաստութիւնը արդարացուեց իր

որդիների կողմից»: 20 Այն ժամանակ նա սկսեց
պարսաւել այն քաղաքները, որոնց մէջ նրա
բազում զօրաւոր գործերը տեղի ունեցան,
բայց նրանք չապաշխարեցին: 21 «Վա՛յ քեզ,
Քորազի՛ն, վա՛յ քեզ, Բեթսայիդա՛. որովհետեւ
եթէ Տիւրոսում եւ Սիդոնում տեղի ունեցած
լինէին այն զօրաւոր գործերը, որ ձեր մէջ
արուեցին, վաղուց արդէն քուրջով եւ մոխրով
ապաշխարած կը լինէին: 22 Բայց ասում
եմ ձեզ, Տիւրոսի եւ Սիդոնի երկրի համար
աւելի տանելի կը լինի դատաստանի օրը,
քան ձեզ համար: 23 Եւ դո՛ւ, Կապառնայո՛ւմ,
միթէ մինչեւ երկի՞նք պիտի բարձրանաս. ո՛չ,
պիտի իջնես մինչեւ դժոխք. որովհետեւ եթէ
Սոդոմում եղած լինէին այս զօրաւոր գործերը,
որ եղան քո մէջ, արդարեւ մինչեւ այսօր նրանք
կանգուն կը լինէին: (Hadēs g86) 24 Բայց ասում
եմ ձեզ, որ սոդոմացիների երկրի համար
դատաստանի օրը աւելի տանելի կը լինի,
քան քեզ համար»: 25 Այն ժամանակ Յիսուս
պատասխան տուեց եւ ասաց. «Գոհութիւն
եմ յայտնում քեզ, Հա՛յր, Տէ՛ր երկնքի եւ երկրի,
որ ծածկեցիր այս բանը իմաստուններից եւ
գիտուններից ու յայտնեցիր մանուկներին: 26
Այո՛, Հա՛յր, քանի որ այսպէս հաճելի եղաւ քեզ:
27 Ամենայն ինչ տրուեց ինձ իմ Հօրից. եւ ոչ
ոք չի ճանաչում Որդուն, եթէ ոչ՝ Հայրը. եւ ոչ
ոք չի ճանաչում Հօրը, եթէ ոչ՝ Որդին, եւ նա,
ում Որդին ուզենայ յայտնել: 28 Եկէ՛ք ինձ մօտ,
բոլոր յոգնածներդ ու բեռնաւորուածներդ, եւ
ես ձեզ կը հանգստացնեմ: 29 Իմ լուծը ձեր
վրայ վերցրէ՛ք եւ սովորեցէ՛ք ինձնից, որ հեզ եմ
եւ սրտով խոնարհ. եւ ձեզ համար հանգիստ
պիտի գտնէք, 30 որովհետեւ իմ լուծը քաղցր է
եւ իմ բեռը՝ թեթեւ»:

12 Յիսուս, շաբաթ օրով, անցաւ արտերի
միջով. նրա աշակերտները քաղցած
էին եւ սկսեցին հասկ պոկել եւ ուտել: 2
Փարիսեցիները երբ այս տեսան, Յիսուսին
ասացին. «Ահա քո աշակերտները անում են մի
բան, որ շաբաթ օրն անել օրինաւոր չէ»: 3 Եւ
նա նրանց ասաց. «Դուք չէ՞ք կարդացել, թէ ինչ
արեց Դաւիթը, երբ քաղց զգաց նա եւ նրանք, որ
նրա հետ էին: 4 Թէ ինչպէս մտաւ Աստծու տունը
եւ կերաւ առաջաւորութեան հացը, որն ուտել
օրէնք չէր ո՛չ նրա եւ ո՛չ էլ նրա հետ եղողների
համար, այլ միայն՝ քահանաների համար: 5
Կամ թէ Օրէնքում չէ՞ք կարդացել, որ շաբաթ
օրերը տաճարում քահանաները պղծում են
շաբաթը եւ անմեղ են: 6 Բայց ասում եմ ձեզ,
որ այստեղ տաճարից մեծ մէկը կայ: 7 Եւ եթէ
իմանայիք, թէ ի՞նչ է՝ ողորմութիւն եմ կամենում
եւ ոչ՝ զոհ, ապա դուք անպարտներին չէիք
դատապարտի. 8 ուրեմն մարդու Որդին շաբաթ
օրուայ տէրն է»: 9 Յիսուս այստեղից մեկնելով՝
եկաւ նրանց ժողովարանը: 10 Այնտեղ կար
մի մարդ, որի ձեռքը գօսացած էր: Յիսուսին
հարցրին ու ասացին. «Շաբաթ օրը թոյլատրելի՞
է բժշկել». որպէսզի նրան ամբաստանեն: 11 Եւ
նա ասաց նրանց. «Ո՞վ է ձեզնից այն մարդը,
որ մի ոչխար ունենայ, եւ դա շաբաթ օրն
ընկնի փոսի մէջ, միթէ չի՞ բռնի ու վեր հանի
այն: 12 Իսկ արդ, մարդը ոչխարից որքա՞ն եւս
առաւել է. ապա ուրեմն, պէտք է շաբաթ օրը
բարիք գործել»: 13 Այն ժամանակ մարդուն
ասաց՝ ձեռքդ երկարի՛ր. եւ նա երկարեց. եւ
առողջացաւ գօսացած ձեռքը, ինչպէս միւսը:
14 Իսկ փարիսեցիները դուրս գալով՝ նրա
դէմ խորհուրդ արին, թէ ինչպէս կորստեան
մատնեն նրան: 15 Երբ Յիսուս այդ իմացաւ,
այդտեղից մեկնեց: Նրա յետեւից գնաց շատ
ժողովուրդ, եւ նա բոլորին բժշկեց: 16 Եւ խստիւ
պատուիրեց նրանց, որ իր մասին ոչ ոքի բան
չասեն, 17 որպէսզի կատարուի այն, ինչ որ
ասուեց Եսայի մարգարէի բերանով. 22 Այն
ժամանակ նրա մօտ բերուեց կոյր ու համր
մի դիւահար, եւ նա բժշկեց նրան, այնպէս որ
համրն ու կոյրը խօսում էր ու տեսնում: 23
Ամբողջ ժողովուրդը զարմացաւ եւ ասում էր.
«Միթէ սա՞ է Քրիստոսը՝ Դաւթի Որդին»: 24
Բայց երբ փարիսեցիները լսեցին, ասացին.
«Նա դեւերին այլ կերպ չի հանում, եթէ ոչ
Բէեղզեբուղի՝ դեւերի իշխանի միջոցով»: 25
Երբ Յիսուս նրանց մտածումներն իմացաւ,
նրանց ասաց. «Ինքն իր մէջ բաժանուած ամէն
թագաւորութիւն աւերւում է, եւ ինքն իր մէջ
բաժանուած ամէն քաղաք կամ տուն կանգուն
չի մնայ. 26 եւ եթէ սատանան սատանային
հանում է, ուրեմն՝ ինքն իր մէջ բաժանուեց.
արդ, նրա թագաւորութիւնը ինչպէ՞ս կարող
է կանգուն մնալ: 27 Եւ եթէ ես Բէեղզեբուղով

եմ հանում դեւերին, ձեր որդիները ինչո՞վ
կը հանեն. դրա համար էլ նրանք կը լինեն
ձեր դատաւորները: 28 Իսկ եթէ Աստծու
Հոգով եմ հանում դեւերին, ուրեմն Աստծու
արքայութիւնը հասել է ձեր վրայ: 29 Կամ՝
ինչպէ՞ս կարող է մէկը մտնել հզօր մի մարդու
տունը եւ յափշտակել նրա գոյքերը, եթէ նախ
չկապի հզօրին եւ ապա նրա տունը կողոպտի:
30 Ով ինձ հետ չէ՝ իմ դէմ է, եւ ով ինձ հետ չի
հաւաքում՝ ցրում է»: 31 «Դրա համար ասում
եմ ձեզ. ամէն մեղք եւ հայհոյանք կը ներուեն
մարդկանց, բայց Հոգու դէմ հայհոյանքը չպիտի
ներուի: 32 Եւ ով որ մարդու Որդու դէմ
խօսք ասի, նրան պիտի ներուի, բայց ով ասի
Սուրբ Հոգու դէմ, նրան չպիտի ներուի ո՛չ այս
աշխարհում եւ ո՛չ էլ հանդերձեալում: (aiōn g165) 33
Կամ ծառը բարի արէք, եւ նրա պտուղն էլ բարի
կը լինի, կամ ծառը չար արէք, եւ նրա պտուղն
էլ չար կը լինի. քանի որ իր պտղից է ծառը
ճանաչւում: 34 Իժերի՛ ծնունդներ, դուք, որ չար
էք, ինչպէ՞ս կը կարողանաք բարի բաներ խօսել,
քանի որ բերանը սրտի լիութիւնից է, որ խօսում
է: 35 Բարի մարդը իր սրտի բարի գանձերից
հանում է բարի բաներ, իսկ չար մարդը իր
սրտի չար գանձերից հանում է չար բաներ: 36
Բայց ասում եմ ձեզ, թէ մարդիկ իրենց խօսած
ամէն դատարկ բանի համար դատաստանի
օրը հաշիւ պիտի տան, 37 որովհետեւ՝
քո խօսքերով պիտի արդարանաս եւ քո
խօսքերով պիտի դատապարտուես»: 38 Այն
ժամանակ օրէնսգէտներից եւ փարիսեցիներից
ոմանք նրան պատասխան տուեցին ու
ասացին. «Վարդապետ, քեզնից մի նշան ենք
կամենում տեսնել»: 39 Նա պատասխան տուեց
նրանց ու ասաց. «Չար եւ շնացող ազգը
նշան է փնտռում. այլ նշան չի տրուի նրան,
բայց միայն Յովնան մարգարէի նշանը. 40
որովհետեւ, ինչպէս Յովնանը երեք օր ու
երեք գիշեր կէտի փորի մէջ էր, նոյնպէս
եւ մարդու Որդին երկրի ընդերքում՝ երեք
օր ու երեք գիշեր: 41 Նինուէի մարդիկ
դատաստանի ժամանակ այս ազգի դէմ պիտի
դուրս գան եւ պիտի դատապարտեն նրան,
քանի որ նրանք Յովնանի քարոզութեամբ
ապաշխարեցին. եւ ահաւասիկ այստեղ
Յովնանից մեծը կայ: 42 Հարաւի Դշխոն
դատաստանի ժամանակ պիտի դուրս գայ
այս ազգի դէմ եւ պիտի դատապարտի նրան,
որովհետեւ նա երկրի ծագերից եկաւ լսելու
Սողոմոնի իմաստութիւնը. եւ ահա այստեղ
Սողոմոնից մեծը կայ»: 43 «Սակայն պիղծ ոգին
դուրս է ելնում մարդուց, շրջում է անջրդի
վայրերում, հանգիստ է որոնում եւ չի գտնում:
44 Այն ժամանակ ասում է՝ դառնամ իմ տունը,
որտեղից դուրս եկայ. եւ գալիս է ու այն գտնում
դատարկ՝ մաքրուած ու կարգի բերուած: 45
Այն ժամանակ գնում եւ վերցնում է իր հետ
իրենից աւելի չար եօթը այլ ոգիներ եւ մտնում
բնակւում է այնտեղ. եւ այդ մարդու վերջը
լինում է աւելի վատ, քան առաջ էր. այսպէս
պիտի լինի եւ այս չար սերնդին»: 46 Մինչ Յիսուս
դեռ խօսքն ուղղում էր բազմութեանը, ահա
նրա մայրն ու նրա եղբայրները կանգնած էին
դրսում եւ ուզում էին խօսել նրա հետ: 47 Եւ մէկն
ասաց նրան. «Ահա քո մայրն ու քո եղբայրները
դրսում կանգնած են եւ ուզում են քեզ հետ
խօսել»: 48 Նա այդ ասողին պատասխանեց
ու ասաց. «Ո՞վ է իմ մայրը, կամ ովքե՞ր են իմ
եղբայրները»: 49 Եւ իր ձեռքը երկարելով դէպի
իր աշակերտները՝ ասաց. «Ահա՛ իմ մայրը եւ իմ
եղբայրները. 50 որովհետեւ, ով կատարում է
կամքը իմ Հօր, որ երկնքում է, նա՛ է ինձ եղբայր
եւ քոյր եւ մայր»:

13 Այդ օրը Յիսուս տնից դուրս գալով՝
նստեց ծովեզերքին: 2 Եւ նրա մօտ շատ
ժողովուրդ հաւաքուեց, այնպէս որ նա նաւակ
մտաւ ու նստեց. իսկ ամբողջ ժողովուրդը
կանգնած էր ծովեզերքին: 3 Եւ նրանց հետ
առակներով շատ բաներ էր խօսում եւ ասում.
4 «Ահա մի սերմնացան ելաւ սերմանելու. եւ
երբ նա սերմանում էր, մի մաս սերմ ընկաւ
ճանապարհի եզերքին, եւ երկնքի թռչունը
եկաւ եւ այն կերաւ: 5 Եւ ուրիշ մի մաս ընկաւ
ապառաժի վրայ, ուր շատ հող չկար. եւ իսկոյն
բուսաւ, քանի որ հողը խորութիւն չունէր. 6
երբ արեւը ծագեց, խանձուեց. եւ քանի որ
արմատներ չկային, չորացաւ: 7 Եւ ուրիշ մի
մաս ընկաւ փշերի մէջ, ու փշերը բարձրացան
եւ այն խեղդեցին: 8 Եւ մէկ ուրիշ մաս ընկաւ
պարարտ հողի վրայ եւ պտուղ տուեց. կար որ
մէկին՝ հարիւր. եւ կար որ մէկին՝ վաթսուն. եւ
կար որ մէկին՝ երեսուն: 9 Ով լսելու ականջ ունի,

թող լսի»: 10 Եւ աշակերտները մօտենալով՝
նրան ասացին. «Ինչո՞ւ ես առակներով խօսում
նրանց հետ»: 11 Նա պատասխանեց եւ ասաց
նրանց. «Քանի որ ձեզ է տրուած իմանալ
երկնքի արքայութեան խորհուրդները, իսկ
նրանց տրուած չէ. 12 որովհետեւ՝ ով ունի,
նրան պիտի տրուի եւ պիտի աւելացուի, իսկ
ով չունի, նրանից պիտի վերցուի ունեցածն
էլ: 13 Նրանց հետ առակներով եմ խօսում նրա
համար, որ նայում են եւ չեն տեսնում, լսում են
եւ չեն իմանում ու չեն հասկանում: 14 Եւ նրանց
վրայ կատարւում է Եսայու մարգարէութիւնը,
որ ասում է՝ պիտի լսէք, պիտի լսէք ու պիտի
չիմանաք, պիտի նայէք, պիտի նայէք ու պիտի
չտեսնէք. 15 որովհետեւ այս ժողովրդի սիրտը
կարծրացաւ, եւ իրենց ականջներով ծանր են
լսում. եւ փակեցին իրենց աչքերը, որպէսզի
երբեք աչքերով չտեսնեն ու ականջներով չլսեն
եւ սրտով չիմանան եւ դարձի չգան, ու ես նրանց
չբժշկեմ: 16 Բայց երանի՛ է ձեր աչքերին, որ
տեսնում են, ու ձեր ականջներին, որ լսում են: 17
Ճշմարիտ եմ ասում ձեզ, որ շատ մարգարէներ
ու արդարներ ցանկացան տեսնել, ինչ որ դուք
տեսնում էք, բայց չտեսան, եւ լսել՝ ինչ որ դուք
լսում էք, բայց չլսեցին»: 18 «Եւ արդ, լսեցէք
դուք սերմնացանի առակը. 19 ամէն մէկից, ով
լսում է արքայութեան խօսքը եւ չի հասկանում,
չարը գալիս է եւ յափշտակում նրա սրտում
սերմանուածը. դա այն է, որ ճանապարհի
եզերքին սերմանուեց: 20 Եւ որ ապառաժի
վրայ սերմանուեց, այն է, որ երբ լսում է խօսքը,
իսկոյն ուրախութեամբ էլ ընդունում է այն: 21
Բայց քանի որ ինքն իր մէջ արմատներ չունի,
այլ մի որոշ ժամանակի համար է հաւատում,
երբ խօսքի համար նեղութիւն եւ հալածանքներ
լինեն, իսկոյն սայթաքում ընկնում է: 22 Իսկ որ
փշերի մէջ սերմանուեց, այն է, որ լսում է խօսքը,
բայց աշխարհիս հոգսերը եւ հարստութեան
պատրանքները խեղդում են խօսքը, եւ սա
լինում է անպտուղ: (aiōn g165) 23 Իսկ որ լաւ հողի
մէջ սերմանուեց, այն է, որ երբ լսում է խօսքը
եւ հասկանում, պտուղ է տալիս. կայ որ մէկի
դիմաց՝ հարիւր, կայ որ մէկի դիմաց՝ վաթսուն
եւ կայ որ մէկի դիմաց՝ երեսուն»: 24 Նա մէկ
ուրիշ առակ էլ նրանց առաջ դրեց ու ասաց.
«Երկնքի արքայութիւնը նմանուեց մի մարդու,
որ իր արտի մէջ բարի սերմ սերմանեց: 25 Եւ
երբ մարդիկ քնի մէջ էին, նրա թշնամին եկաւ եւ
ցանած ցորենի վրայ որոմ ցանեց ու գնաց: 26
Եւ երբ ցորենը բուսաւ ու պտուղ տուեց, ապա
երեւաց եւ այն որոմը: 27 Տանտիրոջ ծառաները
մօտեցան ու ասացին նրան. «Տէր, չէ՞ որ քո
արտի մէջ դու բարի սերմ սերմանեցիր, ուրեմն
որտեղի՞ց է այդ որոմը»: 28 Եւ տէրն ասաց
նրանց. «Թշնամի մարդ է արել այդ»: Ծառաները
նրան ասացին. «Կամենո՞ւմ ես, որ գնանք ու
քաղենք հանենք այն»: 29 Եւ տէրը նրանց
ասաց. «Ո՛չ, մի գուցէ որոմը քաղելիս, ցորենն
էլ նրա հետ արմատախիլ անէք: 30 Թողէք, որ
երկուսն էլ միասին աճեն մինչեւ հունձը, եւ հնձի
ժամանակ ես հնձողներին կ՚ասեմ՝ նախ այդ
որոմը քաղեցէք եւ դրանից խուրձեր կապեցէք
այրելու համար, իսկ ցորենը հաւաքեցէք իմ
շտեմարանների մէջ»: 31 Նրանց առաջ նա
մէկ ուրիշ առակ էլ դրեց ու ասաց. «Երկնքի
արքայութիւնը նման է մանանեխի հատիկի,
որ մի մարդ, առնելով, սերմանեց իր արտի մէջ:
32 Այն փոքր է, քան բոլոր սերմերը. սակայն
երբ աճում է, բոլոր բանջարներից աւելի է
մեծանում ու ծառ է լինում, այն աստիճան,
որ երկնքի թռչունները գալիս են ու նրա
ճիւղերի վրայ հանգստանում»: 33 Նա մէկ
ուրիշ առակ էլ պատմեց նրանց ու ասաց.
«Երկնքի արքայութիւնը նման է թթխմորի, որ
մի կին, առնելով, դրեց երեք չափ ալիւրի մէջ,
մինչեւ որ ամբողջը խմորուեց»: 34 Այս բոլորը
Յիսուս առակներով պատմեց բազմութեանը
եւ առանց առակի ոչինչ չէր ասում նրանց,
35 որպէսզի կատարուի մարգարէի կողմից
ասուածը. «Իմ բերանը առակներով պիտի
բանամ եւ աշխարհի սկզբից ի վեր ծածկուած
բաները պիտի յայտնեմ»: 36 Այն ժամանակ
Յիսուս արձակելով ժողովրդին՝ տուն եկաւ.
աշակերտները մօտեցան նրան ու ասացին.
«Մեկնի՛ր մեզ համար արտի որոմների առակը»:
37 Նա պատասխանեց եւ ասաց. «Այն, որ
սերմանում է բարի սերմը, մարդու Որդին է,
38 իսկ արտը այս աշխարհն է. բարի սերմը
նրանք են, որ արքայութեան որդիներն են,
իսկ որոմը չարի որդիներն են. 39 եւ թշնամին,
որ այն ցանեց, սատանան է. իսկ հունձը
այս աշխարհի վախճանն է, եւ հնձողները

հրեշտակներ են: (aiōn g165) 40 Ինչպէս որոմը հաւաքւում է եւ կրակի մէջ այրւում, այնպէս
կը լինի այս աշխարհի վախճանին: (aiōn g165) 41
Մարդու Որդին կ'ուղարկի իր հրեշտակներին,
եւ նրանք կը հաւաքեն նրա արքայութիւնից
բոլոր գայթակղութիւնները եւ նրանց, որոնք
անօրինութիւն են գործում: 42 Եւ կը գցեն
նրանց բոցավառ հնոցի մէջ. այնտեղ կը
լինի լաց եւ ատամների կրճտում: 43 Այն
ժամանակ արդարները երկնքի արքայութեան
մէջ կը ծագեն ինչպէս արեգակը: Ով լսելու
ականջ ունի, թող լսի»: 44 «Դարձեալ՝ երկնքի
արքայութիւնը նման է արտի մէջ թաքցուած
գանձի, որ մի մարդ, գտնելով, նորից թաքցնում
է. եւ ուրախութիւնից գնում վաճառում է իր
ամբողջ ունեցածը եւ այդ արտը գնում է: 45
Դարձեալ՝ երկնքի արքայութիւնը նման է մի
վաճառականի, որ գեղեցիկ մարգարիտներ
էր որոնում. 46 եւ գտնելով մի թանկարժէք
մարգարիտ՝ գնաց վաճառեց իր ամբողջ
ունեցածը եւ այդ մարգարիտը գնեց: 47
Դարձեալ՝ երկնքի արքայութիւնը նման է ծով
նետուած ուռկանի, որ ամէն տեսակ բան
է հաւաքել. 48 երբ լցուել էր, այն ցամաք
հանելով եւ նստելով՝ լաւերը մի առ մի
հաւաքեցին ամանների մէջ, իսկ անպէտքը
դուրս գցեցին: 49 Այնպէս էլ կը լինի այս
աշխարհի վախճանին: Հրեշտակները կ'ելնեն
եւ չարերին արդարների միջից կը բաժանեն (aiōn
g165) 50 ու կը գցեն նրանց բոցավառ հնոցի մէջ.
այնտեղ կը լինի լաց եւ ատամների կրճտում»: 51
Յիսուս իր աշակերտներին ասաց. «Այս բոլորը
իմացա՞ք»: Նրան ասացին՝ այո՛, Տէ՛ր: 52 Եւ
Յիսուս նրանց ասաց. «Դրա համար երկնքի
արքայութեանն աշակերտած ամէն օրէնսգէտ
նման է տանուտէր մարդու, որ իր գանձից
հանում է նորը եւ հինը»: 53 Երբ Յիսուս այս
առակները վերջացրեց, այնտեղից մեկնեց: 54
Եւ գալով իր գաւառը՝ նրանց ուսուցանում
էր իրենց ժողովարանում, այնպէս որ նրանք
զարմանում ու ասում էին. «Սրան որտեղի՞ց են
այս իմաստութիւնը եւ զօրութեան գործերը: 55
Սա հիւսնի որդին չէ՞. սրա մայրը չէ՞, որ Մարիամ
է կոչւում. եւ սրա եղբայրները՝ Յակոբոս,
Յովսէս, Սիմոն եւ Յուդա: 56 Եւ սրա քոյրերը
բոլորը մեզ մօտ չե՞ն. եւ արդ, որտեղի՞ց է սրան
այս բոլորը»: 57 Եւ նրանով գայթակղւում էին:
Իսկ Յիսուս նրանց ասաց. «Չկայ անարգուած
մարգարէ, բայց միայն՝ իր գաւառում եւ
իր տանը»: 58 Եւ նրանց անհաւատութեան
պատճառով այնտեղ զօրաւոր շատ գործեր
չարեց:

14 Այն ժամանակ Հերովդէս չորրորդապետը
լսեց Յիսուսի համբաւը եւ իր ծառաներին
ասաց. 2 «Նա՛ է Յովհաննէս Մկրտիչը.
մեռելներից յարութիւն է առել, եւ դրա
համար նրա միջոցով զօրաւոր գործեր են
լինում»: 3 Արդարեւ Հերովդէսը ձերբակալել էր
Յովհաննէսին, նրան կապել եւ բանտի մէջ էր
դրել իր եղբօր՝ Փիլիպպոսի կնոջ՝ Հերովդիայի
պատճառով. 4 որովհետեւ Յովհաննէսը նրան
ասում էր. «Օրինաւոր չէ, որ դու նրան իբրեւ
կին ունենաս»: 5 Եւ կամենում էր նրան սպանել,
բայց վախենում էր ժողովրդից, քանի որ նրան
որպէս մարգարէ էին ընդունում: 6 Եւ երբ
Հերովդէսի ծննդեան տարեդարձը հասաւ,
Հերովդիայի դուստրը հրաւիրեալների առաջ
պարեց. եւ հաճելի թուաց Հերովդէսին. 7
ուստի եւ՝ նա երդումով խոստացաւ նրան
տալ, ինչ էլ որ ուզի: 8 Եւ նա, առաջուց
խրատուած լինելով իր մօրից, ասաց. «Տո՛ւր
ինձ այստեղ, սկուտեղի վրայ, Յովհաննէս
Մկրտչի գլուխը»: 9 Եւ թագաւորը տխրեց,
բայց երդման եւ սեղանակիցների պատճառով
հրամայեց նրան տալ այդ: 10 Եւ մարդ ուղարկեց,
գլխատել տուեց Յովհաննէսին բանտի մէջ: 11
Եւ նրա գլուխը բերուեց սկուտեղով ու տրուեց
աղջկան: Եւ սա տարաւ այն իր մօրը: 12 Իսկ
Յովհաննէսի աշակերտները եկան վերցրին
մարմինը եւ թաղեցին. եւ եկան պատմեցին
Յիսուսին: 13 Երբ Յիսուս այդ լսեց, այնտեղից
նաւակով առանձին գնաց մի ամայի տեղ: Երբ
ժողովրդի բազմութիւնը լսեց այս, քաղաքներից
հետիոտն նրա յետեւից գնաց: 14 Եւ երբ
նա ցամաք ելաւ, տեսաւ բազում ժողովուրդ,
գթաց նրանց եւ բժշկեց նրանց հիւանդներին:
15 Երեկոյեան դէմ, աշակերտները մօտեցան
նրան եւ ասացին. «Այս տեղը ամայի է, եւ
օրը տարաժամել է. արձակի՛ր այդ ժողովրդի
բազմութիւնը, որպէսզի գնայ շրջակայ գիւղերը
իր համար ուտելիք գնի»: 16 Եւ Յիսուս
ասաց. «Հարկ չկայ, որ նրանք գնան, դո՛ւք

նրանց ուտելու բան տուէք»: 17 Եւ նրանք
ասացին նրան. «Այստեղ ուրիշ բան չունենք,
բացի հինգ նկանակից եւ երկու ձկից»: 18 Եւ
նրանց ասաց. «Այստե՛ղ բերէք այդ»: 19 Եւ
հրամայեց ժողովրդի բազմութիւնը նստեցնել
խոտի վրայ. եւ վերցնելով հինգ նկանակն ու
երկու ձկները՝ նայեց դէպի երկինք, օրհնեց,
կտրեց եւ նկանակները աշակերտներին տուեց.
իսկ աշակերտները՝ ժողովրդին: 20 Բոլորը
կերան ու յագեցան: Եւ տասներկու սակառ
լիքը կտորտանքների մնացորդներ վերցրին:
21 Եւ նրանք, որ կերան, մօտ հինգ հազար հոգի
էին՝ չհաշուած կանանց եւ երեխաներին: 22 Եւ
նա իսկոյն իր աշակերտներին ստիպեց նաւակ
մտնել եւ առաջանալ դէպի միւս կողմը, մինչեւ
որ ինքը ժողովրդի բազմութիւնն արձակի: 23
Եւ երբ ժողովրդի բազմութիւնն արձակեց,
առանձին լեռ բարձրացաւ աղօթելու համար:
Եւ երբ երեկոյ եղաւ, այնտեղ էր, մենակ: 24
Նաւակը ցամաքից մղոններով հեռացել էր՝
դէս ու դէն քշուելով ալիքներից, քանի որ
քամին դիմացից էր: 25 Եւ գիշերուայ ուշ
ժամին Յիսուս եկաւ նրանց մօտ՝ քայլելով
ծովի վրայ: 26 Երբ աշակերտները նրան տեսան
ծովի վրայ քայլելիս, տագնապահար եղան եւ
ասացին. «Ինչ-որ ուրուական է». ու սարսափից
աղաղակեցին: 27 Յիսուս իսկոյն խօսեց
նրանց հետ ու ասաց. «Սրտապնդուեցէք,
ես եմ, մի՛ վախեցէք»: 28 Պետրոսը նրան
պատասխանեց ու ասաց. «Տէ՛ր, եթէ դու ես,
հրամայի՛ր ինձ ջրի վրայով քեզ մօտ գալ»: 29
Եւ նա ասաց՝ արի՛: Եւ Պետրոսը նաւակից
իջնելով՝ քայլեց ջրի վրայով ու եկաւ Յիսուսի
մօտ: 30 Սակայն տեսնելով ուժգին քամին՝
վախեցաւ: Եւ երբ սկսեց սուզուել, աղաղակեց
ու ասաց. «Տէ՛ր, փրկի՛ր ինձ»: 31 Եւ իսկոյն
Յիսուս երկարեց իր ձեռքը, բռնեց նրան ու
ասաց. «Թերահաւատ, ինչո՞ւ երկմտեցիր»: 32
Եւ երբ նրանք նաւակ բարձրացան, քամին
հանդարտուեց: 33 Եւ նրանք, որ նաւակի
մէջ էին, մօտեցան, երկրպագեցին նրան
ու ասացին. «Արդարեւ Աստծու Որդին ես
դու»: 34 Եւ կտրել անցնելով՝ ցամաք ելան
Գեննեսարէթում: 35 Եւ երբ այդ տեղի մարդիկ
նրան ճանաչեցին, մարդ ուղարկեցին ամբողջ
գաւառով մէկ ու բոլոր հիւանդներին նրա մօտ
բերեցին: 36 Եւ աղաչում էին նրան, որ գոնէ
միայն նրա զգեստի քղանցքներին դիպչեն. եւ
նրանք, որ մի անգամ դիպան, բժշկուեցին:

15 Այն ժամանակ Յիսուսին մօտեցան
փարիսեցիներ ու օրէնսգէտներ, որոնք
Երուսաղէմից էին, եւ ասացին. 2 «Ինչո՞ւ քո
աշակերտները նախնիների աւանդութիւնը
զանց են անում, քանի որ, երբ հաց են ուտում,
ձեռքները չեն լուանում»: 3 Նա պատասխան
տուեց եւ ասաց նրանց. «Իսկ դուք ինչո՞ւ
զանց էք անում Աստծու պատուիրանը՝
ձեր աւանդութեան պատճառով. 4 քանի որ
Աստուած ասաց. «Մեծարի՛ր քո հօրը եւ մօրը».
5 եւ ով վատաբանում է հօրը կամ մօրը,
մահուամբ պիտի պատժուի: 6 Իսկ դուք
ասում էք. ով իր հօրը կամ մօրը ասի, թէ՝ այն,
ինչ ինձնից օգտուելու ես, Աստծուն ընծայ
է, այլեւս չի մեծարի իր հօրը կամ իր մօրը.
ուրեմն՝ Աստծու խօսքը արհամարհում էք ձեր
աւանդութեան պատճառով: 7 Կեղծաւորնե՛ր,
Եսային լաւ է մարգարէացել ձեր վրայ եւ
ասել. 8 «Այս ժողովուրդը շրթունքներով է
ինձ մեծարում, բայց իրենց սիրտը հեռացած
բաժանուած է ինձնից. 9 զուր են ինձ
պաշտում. մարդկանց կողմից պատուիրուած
վարդապետութիւններ են ուսուցանում»: 10 Եւ
Յիսուս իր մօտ կանչելով ժողովրդին՝ ասաց.
«Լսեցէ՛ք եւ իմացէ՛ք. 11 ոչ թէ՝ ինչ որ բերանով
է մտնում, այն է պղծում մարդուն, այլ ինչ որ
ելնում է բերանից՝ այն է պղծում մարդուն»: 12
Այն ժամանակ նրա աշակերտները մօտեցան
եւ ասացին նրան. «Գիտե՞ս, որ փարիսեցիները,
երբ այդ խօսքը լսեցին, գայթակղուեցին»: 13 Նա
պատասխանեց նրանց եւ ասաց. «Ամէն տունկ,
որ իմ երկնաւոր Հայրը չի տնկել, արմատախիլ
պիտի արուի: 14 Թողէ՛ք նրանց. կոյրեր են,
կոյրերի առաջնորդ. երբ կոյրն է առաջնորդում
կոյրին, սխալւում է, եւ երկուսն էլ փոսն են
ընկնում»: 15 Պետրոսը պատասխան տուեց
նրան եւ ասաց. «Այս առակը բացատրի՛ր մեզ»:
16 Յիսուս ասաց. «Դեռեւս դո՞ւք էլ անհասկացող
էք. 17 չէ՞ք իմանում, թէ ամէն ինչ, որ բերան է
մտնում, որովայն է գնում եւ դուրս է ելնում: 18
Իսկ ինչ ելնում է բերանից, սրտից է գալիս, եւ
այն է մարդուն պղծում, 19 քանի որ սրտից է, որ
ելնում են չար խորհուրդներ, սպանութիւններ,

շնութիւններ, պոռնկութիւններ, գողութիւններ,
սուտ վկայութիւններ, հայհոյանքներ: 20 Այս
բոլորն են, որ պղծում են մարդուն. իսկ անլուայ
ձեռքերով ուտելը մարդուն չի պղծում»: 21
Յիսուս այդտեղից ելնելով՝ գնաց Տիւրոսի եւ
Սիդոնի կողմերը: 22 Եւ ահա, այդ շրջաններից
եկած քանանացի մի կին աղաղակում էր
ու ասում. «Ողորմիր ինձ, Տէր, Դաւթի Որդի,
աղջիկս չարաչար դիւահարւում է»: 23 Բայց
նա նրան պատասխան չտուեց, եւ նրա
աշակերտները մօտենալով՝ աղաչում էին նրան
ու ասում. «Արձակիր նրան, որովհետեւ մեր
յետեւից աղաղակում է»: 24 Նա պատասխան
տուեց եւ ասաց. «Այլ տեղ չեմ ուղարկուած,
եթէ ոչ Իսրայէլի տան կորուսեալ ոչխարների
մօտ»: 25 Իսկ կինը մօտենալով՝ երկրպագում
էր նրան ու ասում. «Տէր, օգնիր ինձ»: 26
Նա պատասխանեց նրան եւ ասաց. «Լաւ չէ
մանուկների հացն առնել ու շներին գցել»: 27
Եւ նա ասաց. «Այո՛, Տէր, որովհետեւ շներն
էլ կերակրւում են իրենց տիրոջ սեղանից
ընկած փշրանքներով»: 28 Այն ժամանակ նրան
պատասխանեց եւ ասաց. «Ո՛վ կին, մեծ է քո
հաւատը, թող քեզ լինի՝ ինչպէս որ կամենում
ես»: Եւ նրա դուստրը նոյն ժամին բժշկուեց:
29 Եւ Յիսուս մեկնելով այդտեղից՝ եկաւ
Գալիլիայի ծովեզերքը եւ, լեռը բարձրանալով,
նստեց այնտեղ: 30 Նրան մօտեցաւ բազում
ժողովուրդ. նրանց մէջ կային կաղեր, կոյրեր,
համրեր, հաշմուածներ եւ ուրիշ շատեր: Սրանց
բերին գցեցին նրա ոտքերի առջեւ, եւ նա նրանց
բժշկեց. 31 այնպէս որ, ժողովուրդը զարմանում
էր՝ տեսնելով, որ համրերը խօսում են, կաղերը՝
քայլում, հաշմանդամները՝ բժշկւում, կոյրերը՝
տեսնում. եւ փառք էին տալիս Իսրայէլի
Աստծուն: 32 Եւ Յիսուս իր մօտ կանչելով
աշակերտներին՝ ասաց. «Խղճում եմ այս
ժողովրդին, որովհետեւ ահա երեք օր է,
որ ինձ մօտ են եւ բան չունեն, որ ուտեն.
եւ նրանց չեմ կամենում սոված արձակել.
գուցէ ճանապարհին ուժասպառ լինեն»: 33
Աշակերտները նրան ասացին. «Իսկ այժմ, այս
ամայութեան մէջ որտեղի՞ց է մեզ այնչափ հաց՝
այսքան ժողովուրդ կշտացնելու համար»: 34 Եւ
Յիսուս նրանց ասաց. «Քանի՞ նկանակ ունէք»:
Եւ նրանք ասացին՝ եօթը, եւ մի քանի ձուկ:
35 Եւ նա հրամայեց ժողովրդին, որ նստեն
գետնի վրայ: 36 Եւ վերցնելով եօթը նկանակն
ու ձկները՝ գոհութիւն յայտնեց Աստծուն եւ
կտրեց ու տուեց աշակերտներին, եւ նրանք
էլ՝ ժողովրդին: 37 Բոլորը կերան ու յագեցան.
եւ եօթը լիքը զամբիւղ կտորտանքների
մնացորդներ վերցրին: 38 Եւ նրանք, որ
կերան, մօտ չորս հազար հոգի էին՝ չհաշուած
կանանց ու երեխաներին: 39 Երբ նա ժողովրդի
բազմութիւնը արձակեց, նաւակ բարձրացաւ
ու եկաւ Մագդաղիայի սահմանները:

16 Փարիսեցիներն ու սադուկեցիները
մօտեցան ու փորձելով՝ նրանից ուզում
էին, որ ցոյց տայ իրենց երկնային մի նշան:
3 Իսկ նա պատասխան տուեց եւ ասաց
նրանց. 4 «Չար եւ շնացող մի սերունդ նշան
է ուզում, եւ սակայն նրան նշան չպիտի
տրուի, բացի Յովնան մարգարէի նշանից»:
Եւ նրանց թողեց ու գնաց: 5 Աշակերտներն
էլ գնացին ծովի այն կողմը, բայց մոռացան
հաց վերցնել: 6 Յիսուս նրանց ասաց. «Տեսէք,
զգոյշ եղէք սադուկեցիների եւ փարիսեցիների
խմորից»: 7 Աշակերտները իրենց մէջ խորհում
էին ու ասում. «Որովհետեւ հաց չենք
վերցրել»: 8 Յիսուս այդ իմացաւ ու ասաց.
«Թերահաւատնե՛ր, ինչո՞ւ էք ձեր մտքում
խորհում, թէ հաց չունէք: 9 Դեռեւս չէ՞ք իմանում
եւ չէ՞ք յիշում հինգ նկանակը, որ կերակրեց
հինգ հազարին. եւ քանի՞ սակառ վերցրիք. 10 ոչ
էլ եօթը նկանակը՝ չորս հազարին. եւ քանի՞
սակառ վերցրիք: 11 Արդ, ինչպէ՞ս չէք իմանում,
թէ հացի համար չէ, որ ձեզ ասացի՝ զգոյշ լինել
փարիսեցիների եւ սադուկեցիների խմորից»:
12 Այն ժամանակ իմացան, թէ չէր ասել, որ
զգուշանան խմորից, այլ՝ փարիսեցիների եւ
սադուկեցիների ուսուցումից: 13 Եւ Յիսուս
Փիլիպպեան Կեսարիայի կողմերը գնալով՝
հարցրեց աշակերտներին ու ասաց. «Մարդիկ
իմ մասին ի՞նչ են ասում, ո՞վ է մարդու Որդին»:
14 Եւ նրանք ասացին. «Մէկը, թէ՝ Յովհաննէս
Մկրտիչը, եւ ուրիշներ՝ Եղիան, իսկ ոմանք,
թէ՝ Երեմիան, կամ մարգարէներից մէկը»:
15 Յիսուս նրանց ասաց. «Իսկ դուք իմ
մասին ի՞նչ էք ասում, ո՞վ եմ ես»: 16 Սիմոն
Պետրոսը պատասխանեց ու ասաց. «Դու

ես Քրիստոսը՝ կենդանի Աստծու Որդին»:
17 Յիսուս պատասխանեց եւ նրան ասաց.
«Երանի՜ է քեզ, Սիմո՛ն, Յովնանի՜ որդի,
որովհետեւ մարմինը եւ արիւնը չէ, որ յայտնեց
քեզ, այլ՝ իմ Հայրը, որ երկնքում է: 18 Եւ ես
քեզ ասում եմ, որ դու վէմ ես, եւ այդ վէմի
վրայ պիտի շինեմ իմ եկեղեցին, ու դժոխքի
դռները այն չպիտի յաղթահարեն: (Hadēs g86) 19
Եւ քեզ պիտի տամ երկնքի արքայութեան
բանալիները, եւ ինչ որ մի անգամ կապես
երկրի վրայ, կապուած պիտի լինի երկնքում:
Եւ ինչ որ արձակես երկրի վրայ, արձակուած
պիտի լինի երկնքում»: 20 Այն ժամանակ խստիւ
պատուիրեց աշակերտներին, որ ոչ ոքի չասեն,
թէ ինքն է Քրիստոսը: 21 Դրանից յետոյ Յիսուս
սկսեց յստակօրէն յայտնել աշակերտներին,
թէ պէտք է, որ ինքը Երուսաղէմ գնայ,
բազում չարչարանքներ կրի եւ անարգուի
քահանայապետներից, օրէնսգէտներից,
ժողովրդի ծերերից, սպանուի եւ երրորդ օրը
յարութիւն առնի: 22 Եւ Պետրոսը նրան մի կողմ
տանելով՝ սկսեց վիճել նրա հետ ու ասել. «Քա՛ւ
լիցի քեզ, Տէ՛ր, այդ քեզ չի պատահի»: 23 Եւ նա
դառնալով Պետրոսին՝ ասաց. «Ետե՛ւս գնա,
սատանա՛յ, դու գայթակղութիւն ես ինձ համար.
որովհետեւ քո խորհուրդը Աստծունը չէ, այլ՝
մարդկանցը»: 24 Այն ժամանակ Յիսուս իր
աշակերտներին ասաց. «Եթէ մէկը կամենում է
հետեւել ինձ, թող ուրանայ իր անձը, վերցնի
իր խաչը եւ գայ իմ յետեւից. 25 որովհետեւ ով
կամենայ իր անձը փրկել, այն կը կորցնի. եւ ով
ինձ համար իր անձը կորցնի, կը գտնի այն: 26
Ինչ օգուտ կ’ունենայ մարդ, եթէ այս ամբողջ
աշխարհը շահի, բայց իր անձը կործանի: Կամ՝
մարդ իր անձի փոխարէն ինչ փրկանք պիտի
տայ. 27 քանի որ մարդու Որդին գալու է իր Հօր
փառքով՝ իր հրեշտակների հետ միասին. եւ
այն ժամանակ իւրաքանչիւրին կը հատուցի
ըստ իր գործերի: 28 Ճշմարիտ եմ ասում ձեզ, որ
այստեղ գտնուողների մէջ կան ոմանք, որոնք
մահը չեն ճաշակի, մինչեւ որ չտեսնեն մարդու
Որդուն՝ եկած իր արքայութեամբ»:

17 Եւ վեց օր յետոյ Յիսուս իր հետ
վերցրեց Պետրոսին, Յակոբոսին եւ նրա
եղբօրը՝ Յովհաննէսին եւ նրանց հանեց,
առանձին, մի բարձր լեռ 2 եւ նրանց առաջ
պայծառակերպուեց. եւ նրա դէմքը փայլեց
ինչպէս արեգակը. եւ նրա զգեստները դարձան
սպիտակ ինչպէս լոյսը: 3 Եւ ահա նրանց
երեւացին Մովսէսն ու Եղիան, որ խօսում էին
նրա հետ: 4 Պետրոսը պատասխան տուեց եւ
ասաց Յիսուսին. «Տէ՛ր, լաւ է, որ մենք այստեղ
ենք. եթէ կամենաս, երեք տաղաւարներ շինենք,
մէկը՝ քեզ համար, մէկը՝ Մովսէսի, մէկն էլ՝
Եղիայի»: 5 Եւ մինչ նա դեռ խօսում էր,
ահա մի լուսաւոր ամպ նրանց վրայ հովանի
եղաւ. ամպից մի ձայն եկաւ ու ասաց. «Դա՛
է իմ սիրելի Որդին, որին հաւանեցի, դրա՛ն
լսեցէք»: 6 Երբ աշակերտները այս լսեցին, իրենց
երեսի վրայ ընկան եւ սաստիկ վախեցան:
7 Եւ Յիսուս, մօտենալով, դիպաւ նրանց ու
ասաց. «Ոտքի՛ ելէք եւ մի՛ վախեցէք»: 8 Նրանք
աչքները բարձրացրին եւ Յիսուսից բացի ոչ
ոքի չտեսան: 9 Եւ մինչ լեռից իջնում էին, Յիսուս
նրանց պատուիրեց ու ասաց. «Այդ տեսիլքը
մարդու չասէք, մինչեւ որ մարդու Որդին
մեռելներից յարութիւն առնի»: 10 Աշակերտները
նրան հարցրին եւ ասացին. «Հապա ինչո՞ւ
օրէնսգէտներն ասում են, թէ նախ Եղիան
պիտի գայ»: 11 Յիսուս պատասխանեց եւ ասաց
նրանց. «Եղիան կը գայ եւ կը վերահաստատի
ամէն ինչ. 12 բայց ձեզ ասում եմ, որ Եղիան
արդէն իսկ եկել է. բայց նրան չճանաչեցին, այլ,
ինչ որ կամեցան, արեցին նրան. նոյնպէս եւ
մարդու Որդին նրանց ձեռքով չարչարուելու է»:
13 Այն ժամանակ աշակերտները հասկացան,
թէ Յովհաննէս Մկրտչի մասին էր ասել իրենց:
14 Երբ ժողովրդի մէջ եկան, մի մարդ մօտեցաւ,
ծնկի եկաւ եւ ասաց. 15 «Տէ՛ր, ողորմի՛ր իմ որդուն,
որովհետեւ լուսնոտութիւնից է տառապում
եւ չարաչար տանջւում է. շատ անգամ կրակի
մէջ է ընկնում եւ երբեմն՝ ջրի մէջ: 16 Նրան քո
աշակերտների մօտ տարայ, եւ չկարողացան
բժշկել»: 17 Յիսուս պատասխան տուեց ու
ասաց. «Ո՜վ անհաւատ եւ մոլորուած սերունդ,
մինչեւ ե՞րբ ձեզ հետ պիտի լինեմ, մինչեւ ե՞րբ
ձեզ պիտի հանդուրժեմ. նրան ինձ մօտ բեր»: 18
Եւ Յիսուս նրան սաստեց, դեւը նրանից դուրս
եկաւ, եւ մանուկը հէնց այդ րոպէից բժշկուեց:
19 Այն ժամանակ աշակերտները, առանձին,
մօտեցան եւ Յիսուսին ասացին. «Մենք ինչո՞ւ
այն հանել չկարողացանք»: 20 Եւ Յիսուս

նրանց ասաց. «Ձեր թերահաւատութեան պատճառով. ճշմարիտ եմ ասում ձեզ, եթէ
մանանեխի հատիկի չափ հաւատ ունենաք,
այս լերանը կ'ասէք՝ տեղափոխուիր այստեղից
այնտեղ, եւ կը տեղափոխուի. եւ որեւէ բան
ձեզ համար անհնարին չի լինի: 21 Բայց այս
տեսակ դեւը այլ կերպ դուրս չի ելնում, եթէ ոչ
աղօթքով ու ծոմապահութեամբ»: 22 Եւ մինչ
նրանք Գալիլիայում դեռ շրջում էին, Յիսուս
իր աշակերտներին ասաց. «Մարդու Որդին
մատնուելու է մարդկանց ձեռքը, 23 ու նրան
պիտի սպանեն, եւ նա երրորդ օրը յարութիւն
պիտի առնի»: Եւ նրանք շատ տխրեցին: 24 Երբ
նրանք Կափառնայում եկան, երկդրամեան
տուրքը պահանջողները մօտեցան Պետրոսին
եւ ասացին. «Ձեր վարդապետը երկդրամեանը
չի՞ տալիս»: Եւ Պետրոսն ասաց՝ այո՛: 25 Եւ
երբ տուն մտան, Յիսուս կանխեց նրան ու
ասաց. «Քեզ ինչպէ՞ս է թւում, Սիմո՛ն. ազգերի
թագաւորները հարկերը կամ տուրքը ումի՞ց են
առնում, իրենց որդիների՞ց, թէ՞ օտարներից»:
26 Եւ երբ ասաց՝ օտարներից, Յիսուս նրան
ասաց. «Ապա ուրեմն որդիներն ազատ են: 27
Բայց որպէսզի նրանց չգայթակղեցնենք, գնա՛
ծով ու կարթ գցի՛ր, եւ առաջին ձուկը, որ դուրս
կ'ելնի, վերցրո՛ւ ու բաց նրա բերանը եւ մի
արծաթ դրամ կը գտնես. այն առ եւ իմ ու քո
տեղ նրանց կը տաս»:

18 Այն օրը աշակերտները մօտեցան
Յիսուսին եւ ասացին. «Մեզնից ո՞վ է մեծ
երկնքի արքայութեան մէջ»: 2 Եւ Յիսուս իր
մօտ կանչեց մի մանուկ, կանգնեցրեց նրան
նրանց մէջ 3 ու ասաց. «Ճշմարիտ եմ ասում
ձեզ, եթէ չդառնաք ու չլինէք մանուկների պէս,
երկնքի արքայութիւնը չէք մտնի: 4 Արդ, ով իր
անձը խոնարհեցնում է ինչպէս այս մանուկը,
երկնքի արքայութեան մէջ նա՛ է մեծ: 5 Եւ ով որ
իմ անունով մի այսպիսի մանուկ ընդունելու
լինի, ի՛նձ կ'ընդունի: 6 Եւ ով որ ինձ հաւատացող
այս փոքրիկներից մէկին գայթակղեցնի, նրա
համար լաւ կը լինի, որ նրա պարանոցից էշի
երկանաքար կախուի, եւ նա սուզուի ծովի
խորքը: 7 Վա՜յ աշխարհին՝ գայթակղութիւնների
պատճառով. գայթակղութիւններ պէտք է որ
գան, բայց վա՜յ այն մարդուն, որի միջոցով կը
գայ գայթակղութիւնը: 8 Եթէ քո ձեռքը կամ
ոտքը քեզ գայթակղեցնում է, կտրի՛ր այն եւ
դէ՛ն գցիր քեզնից. լաւ է, որ դու մէկ ձեռքով
կամ կաղ մտնես կեանք, քան երկու ձեռք
ու երկու ոտք ունենաս եւ յաւիտենական
կրակի մէջ ընկնես: (aiōnios g166) 9 Եւ եթէ քո
աչքն է գայթակղեցնում քեզ, հանի՛ր այն եւ դէ՛ն
գցիր քեզնից. լաւ է, որ դու միականի մտնես
կեանք, քան երկու աչք ունենաս եւ ընկնես
գեհենի կրակը: (Geenna g1067) 10 Զգո՛յշ եղէք, որ այս
փոքրիկներից մէկին չարհամարհէք. ասում
եմ ձեզ, որ երկնքում նրանց հրեշտակները
մշտապէս տեսնում են երեսն իմ Հօր, որ
երկնքում է. 11 որովհետեւ մարդու Որդին եկաւ
փրկելու կորածը»: 12 «Ձեզ ինչպէ՞ս է թւում. եթէ
մի մարդ հարիւր ոչխար ունենայ, եւ նրանցից
մէկը մոլորուի, իննսունինը ոչխարը լերան
վրայ չի՞ թողնի ու գնայ որոնելու մոլորուածին:
13 Եւ եթէ պատահի, որ այն գտնի, ճշմարիտ եմ
ասում ձեզ, թէ նրա վրայ աւելի կ'ուրախանայ,
քան իննսունիննի վրայ, որ մոլորուած չեն:
14 Այսպէս՝ իմ երկնաւոր Հօր կամքը չէ, որ
այս փոքրիկներից մէկը կորչի»: 15 «Եթէ
եղբայրդ քո դէմ մեղանչի, գնա՛ յանդիմանի՛ր
նրան, երբ դու եւ նա մենակ էք. եթէ քեզ
լսի, քո եղբօրը շահեցի՛ր: 16 Իսկ եթէ քեզ
չլսի, առ՛ քեզ հետ մէկին եւ կամ երկուսին,
որպէսզի երկու կամ երեք վկաների բերանով
հաստատուի ամէն ինչ: 17 Իսկ եթէ նրանց էլ
չլսի, կ'ասես հաւատացեալների ժողովում.
իսկ եթէ նրանց էլ չլսի, թող նա քեզ համար
լինի ինչպէս հեթանոսը եւ մաքսաւորը: 18
Ճշմարիտ եմ ասում ձեզ, ինչ որ կապէք երկրի
վրայ, կապուած պիտի լինի երկնքում: Եւ ինչ
որ արձակէք երկրի վրայ, թող արձակուած
լինի երկնքում: 19 Դարձեալ ձեզ ասում եմ.
եթէ ձեզնից երկուսը միաբանուեն երկրի
վրայ որեւէ խնդրանքի համար, ինչ էլ որ
խնդրեն, կը կատարուի նրանց համար իմ
Հօր կողմից, որ երկնքում է. 20 որովհետեւ
ուր երկու կամ երեք հոգի հաւաքուած
լինեն իմ անունով, այնտեղ եմ ես, նրանց
մէջ»: 21 Այն ժամանակ Պետրոսը մօտեցաւ
նրան ու ասաց. «Տէ՛ր, քանի՞ անգամ, եթէ
եղբայրս իմ դէմ մեղանչի, պէտք է ներեմ նրան.
մինչեւ եօթն անգամ»: 22 Յիսուս նրան ասաց.

«Քեզ չեմ ասում, թէ՝ մինչեւ եօթն անգամ,
այլ՝ մինչեւ եօթանասուն անգամ եօթը»: 23
«Այսպէս, երկնքի արքայութիւնը նմանւում է
մի թագաւորի, որ կամեցաւ ծառաների հետ իր
հաշիւները կարգադրել: 24 Եւ երբ սկսեց հաշիւն
ընդունել, նրա մօտ բերուեց տասը հազար
քանքարի մի պարտապան: 25 Եւ քանի որ նա
վճարելու բան չունէր, նրա տէրը հրամայեց
վաճառել նրան եւ նրա կնոջն ու որդիներին
եւ այն ամէնը, ինչ նա ունէր, եւ պարտքը
հատուցել: 26 Եւ ծառան գետին ընկնելով՝
երկրպագում էր նրան եւ ասում. «Համբերող
եղիր իմ հանդէպ, եւ բոլորը կը վճարեմ քեզ»: 27
Այդ ծառայի տէրը, գթալով, արձակեց նրան եւ
պարտքը նրան շնորհեց: 28 Իսկ ծառան դուրս
ելնելով՝ գտաւ իր ծառայակիցներից մէկին,
որ իրեն հարիւր դահեկան պարտք էր: Եւ
նրան բռնելով՝ խեղդում էր ու ասում. «Վճարիր
ինձ, ինչ որ պարտք ես»: 29 Իսկ ծառայակիցը,
ընկնելով նրա ոտքերը, աղաչում էր նրան
եւ ասում. «Համբերող եղիր իմ հանդէպ, եւ
կը վճարեմ քեզ»: 30 Իսկ սա չէր կամենում.
գնաց նրան բանտ նետել տուեց, մինչեւ որ
պարտքը վճարէր: 31 Նրա ծառայակիցները,
երբ տեսան եղածը, շատ տրտմեցին եւ եկան ու
իրենց տիրոջը պատմեցին այն ամէնը, ինչ եղել
էր: 32 Այն ժամանակ տէրը կանչեց նրան եւ
ասաց. «Չա՛ր ծառայ, քո ամբողջ պարտքը քեզ
շնորհեցի նրա համար, որ աղաչեցիր ինձ. 33 իսկ
պէտք չէ՞ր, որ դու էլ գթայիր քո ծառայակցին,
ինչպէս ես էլ քեզ գթացի»: 34 Եւ նրա տէրը
բարկանալով՝ նրան յանձնեց դահիճներին,
մինչեւ որ հատուցէր բոլոր պարտքերը: 35
Նոյնը պիտի անի ձեզ եւ իմ Հայրը, որ երկնքում
է, եթէ ձեզանից իւրաքանչիւրը սրտանց չների
իր եղբօրը՝ նրա յանցանքները»:

19 Եւ երբ Յիսուս աւարտեց այս խօսքերը,
Գալիլիայից տեղափոխուեց եւ եկաւ
Հրէաստանի սահմանները, Յորդանանի միւս
կողմը: 2 Եւ նրա յետեւից բազում ժողովուրդ
գնաց, եւ այնտեղ նրանց բժշկեց: 3 Եւ
փարիսեցիները, մօտենալով նրան, փորձեցին
եւ ասացին. «Օրինաւո՞ր է, որ մէկն իր կնոջը
արձակի ամէն մի յանցանքի պատճառով»: 4
Նա պատասխանեց նրանց եւ ասաց. «Դուք
չէ՞ք կարդացել, թէ նա, ով սկզբից ստեղծեց,
արու եւ էգ արեց նրանց եւ ասաց. 5 դրա
համար տղամարդը պիտի թողնի հօրը եւ
մօրը ու պիտի գնայ իր կնոջ յետեւից. եւ
երկուսը մէկ մարմին պիտի լինեն: 6 Ապա
ուրեմն՝ ոչ թէ երկու, այլ մէկ մարմին են:
Արդ, ինչ որ Աստուած միացրեց, մարդը թող
չբաժանի»: 7 Նրան ասացին. «Իսկ Մովսէսը
ինչո՞ւ մեզ պատուիրեց ապահարզանի թուղթ
տալ ու արձակել»: 8 Յիսուս նրանց ասաց.
«Մովսէսը ձեր խստասրտութեան պատճառով
ձեզ թոյլ տուեց արձակել ձեր կանանց, բայց
սկզբից այդպէս չի եղել: 9 Սակայն ասում
եմ ձեզ, թէ ով իր կնոջն արձակում է, եւ դա
պոռնկութեան պատճառով չէ, եւ ուրիշին է
առնում, շնանում է. շնանում է եւ նա, ով
արձակուածին է առնում»: 10 Իր աշակերտները
նրան ասացին. «Եթէ այդպիսին է պարագան
մարդու եւ կնոջ համար, լաւ է չամուսնանալ»:
11 Եւ նա նրանց ասաց. «Բոլորն ընդունակ
չեն այդ բանին, այլ՝ նրանք, որոնց տրուած
է. 12 որովհետեւ կան ներքինիներ, որոնք
իրենց մօր որովայնից այդպէս են ծնուել. կան
ներքինիներ էլ, որոնք մարդկանց կողմից են
ներքինի դարձել. ներքինիներ էլ կան, որոնք
երկնքի արքայութեան համար իրենք իրենց
ներքինիներ են դարձր»լ. ով կարող է տան»լ«
թող տանի»: 13 Այն ժամանակ նրա մօտ
մանուկներ բերուեցին, որ նրանց վրայ ձեռք
դնի ու աղօթք անի. իսկ նրա աշակերտները
սաստում էին բերողներին: 14 Յիսուս ասաց.
«Թո՛յլ տուէք այդ մանուկներին եւ մի՛ արգելէք,
որ նրանք ինձ մօտ գան, որովհետեւ երկնքի
արքայութիւնը այդպիսիներինն է»: 15 Եւ
նրանց վրայ ձեռք դրեց ու այդտեղից գնաց:
16 Եւ ահա մէկը մօտենալով նրան՝ ասաց.
«Բարի՛ վարդապետ, ի՞նչ բարիք գործեմ,
որ յաւիտենական կեանքն ունենամ»: (aiōnios
g166) 17 Եւ նա նրան ասաց. «Ինչո՞ւ ես
ինձ բարու մասին հարցնում. մէ՛կ է բարին.
եթէ կամենում ես յաւիտենական կեանքը
մտնել, պահի՛ր պատուիրանները»: 18 Նա
ասաց. «Որո՞նք»: Յիսուս նրան ասաց. «Մի
սպանիրը, մի շնանարը, մի գողանարը, սուտ
մի վկայիրը, 19 քո հօրն ու մօրը մեծարիրը եւ
քո ընկերոջը քո անձի պէս պիտի սիրեսը»:
20 Երիտասարդը նրան ասաց. «Այդ բոլորը

իմ մանկութիւնից ի վեր պահել եմ. արդ,
էլ ինչ բանով պակաս եմ դեռ»: 21 Յիսուս
նրան ասաց. «Եթէ կամենում ես կատարեալ
լինել, գնա վաճառիր քո ունեցուածքը ու
տուր աղքատներին. եւ երկնքում գանձեր
կ'ունենաս. եւ դու արի իմ յետեւից»: 22 Երբ
երիտասարդը այս խօսքը լսեց, տրտմած գնաց.
որովհետեւ շատ հարստութիւն ունէր: 23
Յիսուս աշակերտներին ասաց. «Ճշմարիտ եմ
ասում ձեզ, որ հարուստը դժուարութեամբ
կը մտնի երկնքի արքայութիւնը: 24 Դարձեալ
ասում եմ ձեզ՝ աւելի հեշտ է, որ պարանը ասեղի
ծակով մտնի, քան թէ հարուստը՝ Աստծու
արքայութիւնը»: 25 Երբ աշակերտները այս
լսեցին, շատ զարմացան ու ասացին. «Իսկ ո՞վ կը
կարողանայ փրկուել»: 26 Յիսուս նրանց նայեց
եւ ասաց. «Մարդկանց համար այդ անկարելի
է, բայց Աստծու համար ամէն ինչ կարելի է»: 27
Այն ժամանակ Պետրոսը պատասխան տուեց
ու ասաց նրան. «Ահաւասիկ, մենք թողեցինք
ամէն բան եւ եկանք քո յետեւից. արդ, մենք
ինչ կ'ունենանք»: 28 Յիսուս նրանց ասաց.
«Ճշմարիտ եմ ասում ձեզ, թէ դուք, որ եկաք իմ
յետեւից, երկրորդ գալստեան, երբ որ մարդու
Որդին իր փառքի աթոռին կը նստի, դուք
էլ կը նստէք տասներկու աթոռների վրայ՝
դատելու Իսրայէլի տասներկու ցեղերին: 29
Եւ ամէն ոք, որ թողել է տուն կամ եղբայրներ,
կամ քոյրեր, կամ հայր, կամ մայր, կամ կին,
կամ որդիներ, կամ ագարակներ՝ իմ անուան
համար, հարիւրապատիկ պիտի ստանայ եւ
յաւիտենական կեանքը պիտի ժառանգի: (aiōnios
g166) 30 Շատ առաջիններ վերջին պիտի լինեն,
եւ վերջիններ՝ առաջին»:

20 «Երկնքի արքայութիւնը նման է մի
տանուտէրի, որ առաւօտեան ելաւ
իր այգու համար մշակներ վարձելու: 2
Եւ մշակների օրավարձը մէկ դահեկան
սակարկելով՝ նրանց ուղարկեց իր այգին: 3 Եւ
առաւօտեան ժամը ինների մօտ դուրս ելնելով՝
տեսաւ ուրիշների, որ պարապ կանգնել էին
հրապարակում: 4 Նրանց էլ ասաց. «Դուք
էլ գնացէք իմ այգին, եւ ինչ որ արժան է, կը
տամ ձեզ»: 5 Նրանք եւս գնացին: Եւ դարձեալ
դուրս ելնելով կէսօրին ու կէսօրից յետոյ ժամը
երեքի մօտ՝ նոյն ձեւով արեց: 6 Եւ ժամը
հինգի մօտ դուրս ելնելով՝ գտաւ ուրիշների, որ
պարապ կանգնել էին. նրանց ասաց. «Ինչո՞ւ էք
այստեղ ամբողջ օրը պարապ կանգնել»: 7 Նրան
ասացին. «Որովհետեւ մեզ ոչ ոք չվարձեց»:
Նրանց ասաց. «Դուք էլ գնացէք այգին, եւ ինչ
որ արժան է, կը ստանաք»: 8 Եւ երբ երեկոյ
եղաւ, այգու տէրը իր գործավարին ասաց.
«Կանչիր մշակներին եւ տուր նրանց վարձը՝
սկսած վերջիններից մինչեւ առաջինները»: 9
Երբ եկան ժամը հինգի մօտ վարձուածները,
իւրաքանչիւրը մէկ դահեկան ստացաւ: 10
Առաջիններն էլ գալով՝ կարծում էին, թէ աւելի
կը ստանան, բայց նրանք էլ իւրաքանչիւրը
մէկ դահեկան ստացան: 11 Երբ առան,
տրտնջում էին տանտիրոջից ու ասում. 12
«Դրանք՝ այդ վերջինները, մէկ ժամ գործ
արեցին, իսկ դու դրանց հաւասար արեցիր
մեզ, որ տարանք օրուայ ծանրութիւնը եւ
տօթը»: 13 Նա պատասխանեց նրանցից մէկին
եւ ասաց. «Ընկեր, քեզ չեմ զրկում. չէ՞ որ
ինձ հետ մէկ դահեկանի սակարկեցիր. 14
ստացիր քոնը եւ գնա. այս վերջիններին
կամենում եմ տալ որքան եւ քեզ. 15
միթէ իրաւունք չունե՞մ իմ ունեցածի հետ
վարուելու, ինչպէս կամենում եմ: Կամ թէ՝
նախանձո՞ւմ ես, որ ես առատաձեռն եմ»: 16
Այսպէս, վերջինները առաջին պիտի լինեն, եւ
առաջինները՝ վերջին. որովհետեւ բազում են
կանչուածները, բայց սակաւ են ընտրեալները»:
17 Երբ Յիսուս Երուսաղէմ էր բարձրանում,
Տասներկուսին առանձին իր հետ վերցրեց եւ
ճանապարհին ասաց նրանց. 18 «Ահաւասիկ
Երուսաղէմ ենք բարձրանում, եւ մարդու
Որդին պիտի մատնուի քահանայապետերին
ու օրէնսգէտներին. եւ նրան մահուան պիտի
դատապարտեն 19 ու նրան հեթանոսներին
պիտի մատնեն՝ ծաղրուելու, ծեծուելու եւ խաչը
հանուելու համար, սակայն նա երրորդ օրը
յարութիւն պիտի առնի»: 20 Այն ժամանակ
նրան մօտեցաւ Զեբեդէոսի որդիների մայրը՝
իր որդիների հետ միասին. նա երկրպագում
էր ու նրանից մի բան ուզում: 21 Եւ նա նրան
ասաց. «Ի՞նչ ես ուզում»: Կինն ասաց նրան.
«Ասա՛, որ սրանք՝ իմ այս երկու որդիները,
նստեն քո արքայութեան մէջ, մէկը՝ քո աջ

կողմում եւ միւսը՝ ձախ կողմում»: 22 Յիսուս
պատասխանեց եւ ասաց. «Չէք իմանում՝ ինչ էք
խնդրում. կարո՞ղ էք խմել այն բաժակը, որը ես
խմելու եմ. կամ՝ մկրտուել այն մկրտութեամբ,
որով ես մկրտուելու եմ»: Նրան ասացին՝ կարող
ենք: 23 Յիսուս նրանց ասաց. «Իմ բաժակը կը
խմէք, եւ այն մկրտութեամբ, որով ես մկրտւում
եմ, կը մկրտուէք, բայց նստեցնել իմ աջ եւ ձախ
կողմերում՝ ես չէ, որ կը տամ, այլ այդ նրանց
համար է, որոնց տրուած է իմ Հօրից»: 24 Եւ
տասը աշակերտները, այս լսելով, բարկացան
երկու եղբայրների վրայ: 25 Յիսուս նրանց իր
մօտ կանչեց ու ասաց. «Գիտէք, որ ազգերի
իշխանաւորները տիրում են ազգերի վրայ,
եւ մեծամեծները իշխում են նրանց վրայ: 26
Ձեր մէջ եւս չպէտք է այդպէս լինի. այլ ձեզնից
ով կը կամենայ մեծ լինել, ձեր ծառան պիտի
լինի. 27 եւ ձեզնից ով կը կամենայ առաջին
լինել, ձեր ծառան պիտի լինի. 28 ինչպէս որ
մարդու Որդին չեկաւ ծառայութիւն ընդունելու,
այլ ծառայելու եւ իր անձը տալու որպէս
փրկանք շատերի փոխարէն»: 29 Եւ երբ նրանք
Երիքովից դուրս էին գալիս, Յիսուսի յետեւից
բազում ժողովուրդ գնաց: 30 Եւ ահա երկու
կոյրեր նստած էին ճանապարհի եզերքին: Երբ
լսեցին, թէ Յիսուս անցնում է, աղաղակեցին
ու ասացին. «Ողորմի՛ր մեզ, Յիսո՛ւս, Դաւթի՛
Որդի»: 31 Եւ ամբոխը յանդիմանեց նրանց, որ
լռեն: Իսկ նրանք առաւել եւս աղաղակում էին
ու ասում. «Ողորմի՛ր մեզ, Տէ՛ր, Դաւթի՛ Որդի»: 32
Յիսուս տեղում կանգ առաւ, կանչեց նրանց
եւ ասաց. «Ի՞նչ էք կամենում, որ ձեզ անեմ»:
33 Նրան ասացին. «Որ մեր աչքերը բացուեն,
Տէ՛ր»: 34 Եւ գթալով՝ Յիսուս դիպաւ նրանց
աչքերին, եւ նրանք իսկոյն տեսան ու գնացին
նրա յետեւից:

21 Երբ Երուսաղէմին մօտեցան եւ եկան
Բեթփագէ, Ձիթենեաց լերան մօտ,
այն ժամանակ Յիսուս իր աշակերտներից
երկուսին ուղարկեց ու նրանց ասաց. 2
«Գնացէ՛ք այդ գիւղը, որ ձեր դիմացն է, եւ
այնտեղ կը գտնէք կապուած մի էշ եւ նրա հետ՝
մի քուռակ. արձակեցէ՛ք բերէք ինձ: 3 Եւ եթէ
մէկը ձեզ բան ասի, կ՚ասէք, որ Տիրոջը պէտք
են. եւ նա իսկոյն դրանք կ՚ուղարկի»: 4 Բայց այս
բոլորը եղաւ, որպէսզի կատարուի մարգարէի
խօսքը, որ ասում է. 5 «Ասացէ՛ք Սիոնի դստերը,
ահա դէպի քեզ է գալիս քո թագաւորը՝ հեզ
եւ նստած էշի ու էշի քուռակի վրայ»: 6
Աշակերտները գնացին եւ արեցին, ինչպէս
Յիսուս իրենց հրամայել էր. 7 եւ էշն ու քուռակը
բերեցին, նրանց վրայ զգեստներ գցեցին. եւ նա
նստեց դրանց վրայ: 8 Եւ բազում ժողովուրդ
իրենց զգեստները փռեցին ճանապարհի վրայ,
իսկ ուրիշներ ծառերից ճիւղեր էին կտրում
ու սփռում ճանապարհի վրայ: 9 Առաջից եւ
յետեւից գնացող ժողովրդի բազմութիւնը
աղաղակում էր ու ասում. «Օրհնութի՛ւն Դաւթի
Որդուն, օրհնեա՛լ է նա, որ գալիս է Տիրոջ
անունով, օրհնութի՛ւն՝ բարձունքներում»:
10 Եւ երբ նա մտաւ Երուսաղէմ, ամբողջ
քաղաքը դղրդաց, եւ ասում էին՝ ո՞վ է սա: 11
Իսկ ժողովրդի բազմութիւնն ասում էր. «Սա
Յիսուս մարգարէն է, որ Գալիլիայի Նազարէթ
քաղաքից է»: 12 Եւ Յիսուս մտաւ տաճար
ու դուրս հանեց բոլոր նրանց, որ տաճարի
մէջ վաճառում ու գնումներ էին անում. նա
շուռ տուեց լումայափոխների սեղաններն
ու աղաւնեվաճառների աթոռները: 13 Եւ
նրանց ասաց. «Գրուած է՝ իմ տունը աղօթքի
տուն պիտի կոչուի, իսկ դուք աւազակների
որջ էք արել այդ»: 14 Տաճարի մէջ կոյրեր եւ
կաղեր Յիսուսին մօտեցան, եւ նա բժշկեց
նրանց: 15 Երբ քահանայապետներն ու
օրէնսգէտները տեսան այն սքանչելիքները,
որ նա արեց, եւ մանուկներին, որ տաճարի
մէջ աղաղակում էին ու ասում՝ օրհնութի՛ւն
Դաւթի Որդուն, բարկացան. 16 եւ ասացին
նրան. «Լսո՞ւմ ես՝ դրանք ինչ են ասում»:
Յիսուս նրանց ասաց. «Այո՛, դուք չէ՞ք
կարդացել, թէ՝ երեխաների ու ծծկերների
բերանով օրհնութիւն կատարեցիր»: 17 Եւ
նրանց թողնելով՝ ելաւ քաղաքից դուրս,
դէպի Բեթանիա. եւ այնտեղ գիշերեց: 18 Եւ
առաւօտեան երբ քաղաք վերադարձաւ, քաղց
զգաց: 19 Եւ ճանապարհի վրայ մի թզենի
տեսնելով՝ եկաւ դէպի այն եւ նրա վրայ ոչինչ
չգտաւ, այլ միայն՝ տերեւ: Եւ թզենուն ասաց.
«Այսուհետեւ քեզնից յաւիտեան պտուղ թող
չլինի»: Եւ նոյն պահին թզենին չորացաւ:
(aiōn g165) 20 Երբ աշակերտները այս տեսան,
զարմացան ու ասացին. «Ինչպէ՞ս թզենին

իսկոյն չորացաւ»: 21 Յիսուս պատասխանեց
եւ ասաց նրանց. «Ճշմարիտ եմ ասում ձեզ,
եթէ հաւատ ունենաք եւ չերկմտէք, ոչ միայն
կ'անէք այդ թզենուն պատահածը, այլ թէկուզ
եւ այդ լերանն ասէք՝ ելիր ու ծովն ընկիր, այն կը
կատարուի: 22 Եւ ամէն ինչ, որ ուզէք աղօթքի
մէջ հաւատով, կը ստանաք»: 23 Եւ երբ տաճար
եկաւ, մինչ ուսուցանում էր, նրան մօտեցան
քահանայապետները, ժողովրդի ծերերը եւ
ասացին. «Ինչ իշխանութեամբ ես այդ անում,
եւ ո՞վ տուեց քեզ այդ իշխանութիւնը»: 24
Յիսուս պատասխանեց եւ ասաց նրանց. «Ես
էլ ձեզ մի բան հարցնեմ. եթէ ինձ ասէք, ես էլ ձեզ
կ'ասեմ, թէ ինչ իշխանութեամբ եմ այս անում:
25 Յովհաննէսի մկրտութիւնը որտեղի՞ց էր՝
երկնքի՞ց, թէ՞ մարդկանցից»: Նրանք իրար մէջ
խորհուրդ էին անում ու ասում. «Եթէ ասենք՝
երկնքից, մեզ կ'ասի՝ իսկ ինչո՞ւ չհաւատացիք
նրան. 26 իսկ եթէ ասենք՝ մարդկանցից,
ժողովրդից վախենում ենք, որովհետեւ
բոլորն էլ Յովհաննէսին որպէս մարգարէ են
ընդունում»: 27 Պատասխանեցին Յիսուսին
ու ասացին՝ չգիտենք: Նա էլ նրանց ասաց.
«Ես էլ ձեզ չեմ ասի, թէ ինչ իշխանութեամբ
եմ այս անում»: 28 «Բայց ինչպէ՞ս է ձեզ
թւում. մի մարդ երկու որդի ունէր: Առաջինին
մօտենալով՝ նա ասաց. «Որդեա՛կ, գնա՛ այսօր
աշխատի՛ր այգում»: 29 Սա պատասխանեց
ու ասաց. «Գնում եմ, տէ՛ր». ու չգնաց: 30
Մօտեցաւ միւսին էլ եւ նոյնն ասաց: Սա
պատասխանեց ու ասաց. «Չեմ ուզում»: Բայց
յետոյ զղջաց եւ գնաց այգին: 31 Արդ, երկուսից
ո՞վ կատարեց հօր կամքը»: Նրանք ասացին՝
վերջինը: Յիսուս նրանց ասաց. «Ճշմարիտ եմ
ասում ձեզ, որ մաքսաւորներ ու պոռնիկներ
ձեզնից առաջ պիտի հասնեն արքայութիւն,
32 որովհետեւ Յովհաննէսը արդարութեան
ճանապարհով եկաւ, եւ նրան չհաւատացիք.
իսկ մաքսաւորներ ու պոռնիկներ հաւատացին
նրան. եւ դուք այդ տեսաք եւ յետոյ էլ չզղջացիք,
որ նրան հաւատայիք»: 33 «Լսեցէ՛ք մի այլ
առակ. մի տանուտէր կար, որ այգի տնկեց եւ
այն ցանկապատեց ու նրա մէջ հնձան փորեց
եւ աշտարակ շինեց. ապա այն վարձու տուեց
մշակներին եւ գնաց հեռու երկիր: 34 Երբ
պտղի ժամանակը մօտեցաւ, իր ծառաներին
ուղարկեց այն մշակների մօտ, որպէսզի
բերքից իր բաժինը առնեն: 35 Իսկ մշակները
նրա ծառաներին բռնելով՝ մէկին տանջեցին,
մէկին սպանեցին, մէկին քարկոծեցին: 36
Դարձեալ ուրիշ ծառաներ ուղարկեց՝ թուով
աւելի, քան առաջինները: Եւ սրանց էլ նոյնն
արեցին: 37 Յետոյ նրանց մօտ ուղարկեց
իր որդուն ու ասաց՝ թերեւս իմ այս որդուց
ամաչեն: 38 Իսկ մշակները, երբ տեսան որդուն,
իրենց մտքում ասացին՝ սա է ժառանգը, եկէք
սպանենք սրան եւ սրա ժառանգութիւնը
մենք սեփականացնենք: 39 Եւ նրան բռնեցին
հանեցին այգուց դուրս եւ սպանեցին: 40 Արդ,
երբ այգու տէրը գայ, այդ մշակներին ի՞նչ
կ'անի»: 41 Նրանք ասացին նրան. «Չարերին
չարաչար կ'ոչնչացնի եւ այգին կը տայ այլ
մշակների, որոնք նրան կը տան պտուղներն
իրենց ժամանակին»: 42 Յիսուս նրանց ասաց.
«Սուրբ Գրքերում երբեւիցէ չէ՞ք կարդացել՝ այն
վէմը, որ կառուցողները անարգեցին, նա՛ է, որ
եղաւ անկիւնաքար. Տիրոջից եղաւ այս, եւ մեր
աչքին սքանչելի է: 43 Դրա համար ասում եմ ձեզ,
որ ձեզնից կը վերցուի Աստծու արքայութիւնը
եւ կը տրուի այն ազգին, որ պտղաբեր կը
դարձնի այն: 44 Եւ ով այս վէմի վրայ ընկնի, կը
փշրուի, եւ ում վրայ այն ընկնի, նրան կը ճզմի»:
45 Երբ քահանայապետները եւ օրէնսգէտներ
ու փարիսեցիներ նրա առակները լսեցին,
իմացան, որ իրենց համար ասաց: 46 Եւ ուզում
էին նրան բռնել, բայց վախեցան ժողովրդից,
քանի որ իբրեւ մարգարէ էին ընդունում նրան:

22 Յիսուս դարձեալ պատասխանեց եւ
առակներով ասաց նրանց. 2 «Երկընքի
արքայութիւնը նմանուեց մի թագաւորի, որ
իր որդու համար հարսանիք արեց: 3 Եւ
ուղարկեց իր ծառաներին՝ հրաւիրուածներին
հարսանիքի կանչելու. ու նրանք չուզեցին
գալ: 4 Դարձեալ ուրիշ ծառաներ ուղարկեց՝
ասելով. «Հրաւիրուածներին ասացէ՛ք՝ ահա իմ
ճաշկերոյթը պատրաստեցի. իմ զուարակները
եւ իմ պարարտ անասունները մորթուած
են, ու ամէն ինչ պատրաստ է, եկէ՛ք
հարսանիքի»: 5 Սակայն նրանք, բանի տեղ
չդնելով, գնացին՝ մէկն իր ագարակը, մէկն
իր առեւտրին. 6 ուրիշներ էլ բռնեցին նրա
ծառաներին, անպատուեցին ու սպանեցին:

7 Իսկ թագաւորը երբ լսեց, բարկացաւ եւ իր
զօրքն ուղարկեց ու բնաջնջեց սպանողներին
եւ այրեց նրանց քաղաքը: 8 Ապա իր
ծառաներին ասաց. «Հարսանիքը պատրաստ
է, բայց հրաւիրուածները արժանի չէին:
9 Արդ, գնացէք հրապարակները եւ ում
որ գտնէք, կանչեցէք հարսանիքի»: 10 Եւ
ծառաները ճանապարհների վրայ ելնելով՝
հաւաքեցին բոլոր նրանց, ում գտան՝ եւ
չարերին, եւ բարիներին. եւ հարսանիքը լցուեց
հրաւիրուածներով: 11 Եւ երբ թագաւորը ներս
մտաւ հրաւիրուածներին նայելու, այնտեղ
տեսաւ մի մարդու, որ հարսանիքի զգեստ
չէր հագել, ու նրան ասաց. 12 «Ընկեր, որ
հարսանիքի զգեստ չունէիր, ինչպէս այստեղ
մտար»: Եւ նա պապանձուեց: 13 Այն ժամանակ
թագաւորը ծառաներին ասաց. «Կապեցէք
դրա ոտքերն ու ձեռքերը եւ դուրս հանեցէք
դրան, արտաքին խաւարը. այնտեղ կը լինի
լաց եւ ատամների կրճտում. 14 որովհետեւ
կանչուածները բազում են, իսկ ընտրեալները՝
սակաւ»: 15 Այն ժամանակ փարիսեցիները
գնացին խորհուրդ արեցին նրա մասին, թէ
ինչպէս խօսքերով նրան որոգայթ լարեն: 16 Եւ
նրա մօտ ուղարկեցին իրենց աշակերտներից
ոմանց՝ հերովդէականների հետ միասին
եւ ասացին. «Վարդապետ, գիտենք, որ
ճշմարտախօս ես եւ Աստծու ճանապարհը
ճշմարտութեամբ ես ուսուցանում. եւ ոչ մէկից
չես քաշւում ու ոչ մի մարդու աչառութիւն չ»ս
անում: 17 Արդ, ասա՛ մեզ, ինչպէ՞ս է քեզ թւում.
պէ՞տք է հարկ տալ կայսրին, թէ՞ ոչ»: 18 Յիսուս
հասկացաւ նրանց խորամանկութիւնն ու
ասաց. «Ինչո՞ւ էք ինձ փորձում, կեղծաւորնե՛ր,
19 ինձ հարկի դահեկա՛ն ցոյց տուէք»: Եւ նրանք
մի դահեկան բերեցին: 20 Եւ նա ասաց նրանց.
«Այս պատկերը կամ գիրը ո՞ւմն է»: 21 Նրանք
ասացին՝ կայսրինը: Այն ժամանակ նրանց
ասաց. «Գնացէք, տուէք կայսրինը՝ կայսեր
եւ Աստծունը՝ Աստծուն»: 22 Երբ այս լսեցին,
զարմացան եւ թողեցին նրան ու գնացին: 23
Նոյն օրը նրան մօտեցան սադուկեցիները,
որոնք ասում էին, թէ յարութիւն չկայ. հարց
տուեցին նրան ու ասացին. 24 «Վարդապետ,
Մովսէսն ասաց, որ՝ եթէ մէկն անժառանգ
մեռնի, նրա եղբայրը նրա կնոջը պիտի առնի եւ
իր եղբօրը զաւակ հասցնի: 25 Մեզ մօտ եօթը
եղբայրներ կային. առաջինը կին առաւ ու ապա
մեռաւ. եւ որովհետեւ զաւակ չունէր, կնոջն
իր եղբօրը թողեց: 26 Նոյնպէս եւ երկրորդը
եւ երրորդը, մինչեւ եօթներորդը: 27 Բոլորից
յետոյ կինն էլ մեռաւ: 28 Արդ, յարութեան
ժամանակ եօթից ո՞ւմ կին կը լինի նա, քանի
որ բոլորն էլ նրան իբրեւ կին ունեցան»: 29
Յիսուս պատասխանեց նրանց ու ասաց.
«Մոլորուածնե՛ր, ո՛չ Գրքերն էք հասկանում
եւ ո՛չ էլ Աստծու զօրութիւնը. 30 որովհետեւ
յարութեան ժամանակ ո՛չ կին են առնում եւ
ո՛չ էլ մարդու գնում, այլ կը լինեն՝ ինչպէս
հրեշտակները երկնքում: 31 Բայց մեռելների
յարութեան մասին չէ՞ք կարդացել Աստծուց
ձեզ ասուածը. 32 ես եմ Աբրահամի Աստուածը,
Իսահակի Աստուածը եւ Յակոբի Աստուածը.
եւ Աստուած՝ մեռելների Աստուածը չէ, այլ՝
կենդանիների»: 33 Երբ ժողովուրդը այս
լսեց, զարմացաւ նրա ուսուցման վրայ:
34 Իսկ փարիսեցիները երբ լսեցին, թէ
նա պապանձեցրեց սադուկեցիներին, ի մի
հաւաքուեցին. 35 եւ նրանցից մէկը նրան
փորձելով՝ հարցրեց ու ասաց. 36 «Վարդապետ,
Օրէնքի մէջ ո՞ր պատուիրանն է մեծ»: 37 Եւ
Յիսուս նրան ասաց. «Պիտի սիրես քո Տէր
Աստծուն քո ամբողջ սրտով, քո ամբողջ հոգով
ու քո ամբողջ մտքով: 38 Այս է մեծը եւ առաջին
պատուիրանը. 39 եւ երկրորդը սրա նման է.
պիտի սիրես քո ընկերոջը, ինչպէս քո անձը:
40 Այս երկու պատուիրաններից են կախուած
ամբողջ Օրէնքը եւ մարգարէները»: 41 Եւ
երբ փարիսեցիները հաւաքուեցին, Յիսուս
նրանց հարցրեց ու ասաց. 42 «Ի՞նչ կարծիք
ունէք Քրիստոսի մասին, ո՞ւմ որդին է»: Նրան
ասացին՝ Դաւթի: 43 Յիսուս նրանց ասաց.
«Իսկ Դաւիթն ինչպէ՞ս նրան Սուրբ Հոգով
կոչում է Տէր եւ ասում է. 44 «Տէրն իմ տիրոջն
ասաց՝ նստի՛ր իմ աջ կողմում, մինչեւ որ քո
թշնամիներին դնեմ քո ոտքերի տակ իբրեւ
պատուանդան»: 45 Իսկ եթէ Դաւիթը նրան Տէր
է կոչում, ինչպէ՞ս նրա որդին կը լինի»: 46 Եւ ոչ ոք
նրան մի բառ պատասխան չկարողացաւ տալ:
Եւ այդ օրուանից ոչ ոք չէր համարձակւում
նրան մի որեւէ բան հարցնել:

23 Այն ժամանակ Յիսուս խօսեց ժողովրդին
եւ իր աշակերտներին ու ասաց. 2 «Մովսէսի
աթոռի վրայ նստեցին օրէնսգէտներն ու
փարիսեցիները. 3 ամէն ինչ, որ նրանք ձեզ
ասեն, արէք եւ պահեցէք, բայց մի՛ արէք ըստ
նրանց գործերի, քանի որ ասում են, բայց չեն
անում: 4 Ծանր ու դժուարակիր բեռներ են
կապում եւ դնում մարդկանց ուսերի վրայ,
բայց իրենց մատով անգամ չեն կամենում
շարժել դրանք: 5 Եւ իրենց բոլոր գործերն
անում են՝ ի ցոյց մարդկանց. լայնացնում են
իրենց գրապանակները եւ երկարացնում
են իրենց զգեստների ծոպերը: 6 Սիրում են
ընթրիքների ժամանակ պատուոյ տեղերը,
ժողովարաններում՝ նախապատիւ աթոռները
եւ հրապարակներում ողջոյններ առնել 7 ու
մարդկանցից կոչուել՝ ռաբբի, որ նշանակում է
ուսուցիչ: 8 Բայց դուք որեւէ մէկին ուսուցիչ մի՛
կոչէք, որովհետեւ ձեր ուսուցիչը մէկ է, եւ դուք
բոլորդ եղբայրներ էք: 9 Եւ երկրի վրայ ոչ մէկին
ձեզ հայր մի՛ կոչէք, որովհետեւ մէկ է ձեր Հայրը,
որ երկնքում է: 10 Եւ ուսուցիչներ չկոչուէք,
որովհետեւ Քրիստոս է ձեր ուսուցիչը: 11 Եւ
ձեզնից մեծը ձեր սպասաւորը պիտի լինի: 12 Ով
իր անձը բարձրացնում է, կը խոնարհուի. եւ ով
խոնարհեցնում է իր անձը, կը բարձրանայ: 13
Վա՛յ ձեզ կեղծաւորներիդ՝ օրէնսգէտներիդ եւ
փարիսեցիներիդ, որ երկնքի արքայութիւնը
փակում էք մարդկանց առաջ. դուք չէք մտնում
եւ մտնողներին էլ թոյլ չէք տալիս, որ մտնեն:
15 Վա՛յ ձեզ կեղծաւորներիդ՝ օրէնսգէտներիդ
եւ փարիսեցիներիդ, որ շրջում էք ծովի ու
ցամաքի վրայ՝ անգամ մէկին նորահաւատ
դարձնելու համար, եւ երբ նա այդպիսին է
դառնում, նրան ձեզանից կրկնակի անգամ
աւելի գեհենի որդի էք դարձնում: (Geenna g1067) 16
Վա՛յ ձեզ, կո՛յր առաջնորդներ, որ ասում էք՝ ով
որ երդուի տաճարի վրայ, այդ երդումը ոչինչ
չի նշանակում. բայց ով որ երդուի տաճարի
մէջ եղած ոսկու վրայ, պարտաւորւում է այն
կատարել: 17 Յիմարնե՛ր եւ կոյրե՛ր, ի՞նչն է
մեծ՝ ոսկի՞ն, թէ՞ տաճարը, որ սրբացնում է
ոսկին: 18 Եւ՝ ով որ երդուի սեղանի վրայ,
այդ երդումը ոչինչ չի նշանակում. բայց ով
որ երդուի նրա վրայ գտնուող ընծայի վրայ,
պարտաւորւում է այն կատարել: 19 Յիմարնե՛ր
եւ կոյրե՛ր, ի՞նչն է մեծ՝ ընծա՞ն, թէ՞ սեղանը, որ
սրբագործում է ընծան: 20 Իսկ արդ, ով որ
երդուեց սեղանի վրայ, երդուած կը լինի նրա
վրայ եւ այն ամենի վրայ, որ սեղանի վրայ է: 21
Եւ ով երդուեց տաճարի վրայ, երդուած կը լինի
նրա եւ նրա մէջ բնակուող Աստծու վրայ: 22
Եւ ով երդուեց երկնքի վրայ, երդուած կը լինի
Աստծու աթոռի եւ նրա վրայ նստողի վրայ:
23 Վա՛յ ձեզ կեղծաւորներիդ՝ օրէնսգէտներիդ
եւ փարիսեցիներիդ, որ տալիս էք անանուխի
եւ սամիթի ու չամանի տասանորդը, բայց
թողել էք օրէնքի ամենից կարեւորները՝
արդարադատութիւնը, ողորմութիւնը եւ
հաւատը. հարկ էր այս անել եւ այն չթողն»: 24
Կո՛յր առաջնորդներ, որ մժղուկները քամում
էք եւ ուղտերը կուլ էք տալիս: 25 Վա՛յ
ձեզ կեղծաւորներիդ՝ օրէնսգէտներիդ եւ
փարիսեցիներիդ, որ բաժակի ու պնակի
դուրսը մաքրում էք, մինչ ներսից նրանք լի
են ձեր գողութեամբ եւ անժուժկալութեամբ:
26 Կո՛յր փարիսեցի, նախ մաքրի՛ր բաժակի
եւ պնակի ներսը, որպէսզի դրանց դուրսն
էլ մաքուր լինի: 27 Վա՛յ ձեզ կեղծաւորներիդ՝
օրէնսգէտներիդ եւ փարիսեցիներիդ, որ նման
էք սպիտակեցրած գերեզմանների, որոնք
դրսից գեղեցիկ են երեւում, մինչ ներսից
լի են մեռելների ոսկորներով եւ ամենայն
ապականութեամբ: 28 Նոյնպէս եւ դուք, դրսից
մարդկանց արդար էք երեւում, մինչ ներսից լի
էք կեղծաւորութեամբ եւ անօրէնութեամբ: 29
Վա՛յ ձեզ կեղծաւորներիդ՝ օրէնսգէտներիդ եւ
փարիսեցիներիդ, որ մարգարէների շիրիմներն
էք շինում եւ արդարների գերեզմաններն
էք զարդարում ու ասում էք. 30 «Եթէ մենք
մեր հայրերի օրօք լինէինք, մարգարէների
սպանութեանը մասնակից չէինք լինի»: 31
Ապա ուրեմն դուք ինքներդ ձեր մասին
վկայում էք, թէ որդիներն էք նրանց, որոնք
կոտորում էին մարգարէներին: 32 Ուրեմն դուք
էլ լրացրէք ձեր հայրերի արածը»: 33 «Օձե՛ր,
իժերի՛ ծնունդներ, ինչպէ՞ս պիտի փախչէք
գեհենի դատապարտութիւնից: (Geenna g1067) 34
Դրա համար ահա ես ձեզ մօտ ուղարկում եմ
մարգարէներ, իմաստուններ ու օրէնսգէտներ.
նրանցից ոմանց դուք պիտի սպանէք եւ
խաչը պիտի հանէք. նրանցից ոմանց էլ պիտի

տանջէք ձեր ժողովարաններում ու քաղաքից
քաղաք պիտի հալածէք, 35 որպէսզի ձեր
վրայ ընկնի մեղքը երկրի վրայ թափուած
ամէն արդար արեան՝ արդար Աբէլի արիւնից
մինչեւ արիւնը Բարաքիայի որդի Զաքարիայի,
որին սպանեցիք տաճարի եւ զոհասեղանի
միջեւ: 36 Ճշմարիտ եմ ասում ձեզ, այս
բոլորը պիտի գայ այս սերնդի վրայ»: 37
«Երուսաղէմ, Երուսաղէմ, որ կոտորում էիր
մարգարէներին եւ քարկոծում էիր քեզ մօտ
ուղարկուածներին. քանի՜ անգամ կամեցայ
հաւաքել քո մանուկներին, ինչպէս հաւն է
հաւաքում իր ձագերին թեւերի տակ, բայց
չկամեցաք: 38 Ահա ձեր տունը աւերակ կը
թողնուի ձեզ. 39 բայց ձեզ ասում եմ, որ
այսուհետեւ ինձ այլեւս չէք տեսնի, մինչեւ
որ ասէք՝ օրհնեա՛լ է նա, որ գալիս է Տիրոջ
անունով»:

24 Յիսուս տաճարից դուրս ելած՝ գնում էր.
եւ աշակերտները մօտեցան՝ նրան ցոյց
տալու տաճարի շինութիւնները: 2 Եւ նա
պատասխանեց ու նրանց ասաց. «Տեսնո՞ւմ էք
այդ ամէնը. ճշմարիտ եմ ասում ձեզ, այդտեղ
չպիտի մնայ քար քարի վրայ, որ չքանդուի»: 3
Եւ մինչ դեռ նստած էր Ձիթենեաց լերան վրայ,
աշակերտները առանձին մօտեցան նրան ու
ասացին. «Ասա՛ մեզ, այդ ե՞րբ կը լինի, եւ կամ քո
գալստեան ու այս աշխարհի վախճանի նշանն
ի՞նչ կը լինի»: (aiōn g165) 4 Յիսուս պատասխանեց
եւ ասաց նրանց. «Զգո՛յշ եղէք, գուցէ մէկը
ձեզ խաբի. 5 որովհետեւ շատերը կը գան իմ
անունով ու կ'ասեն, թէ՝ ես եմ Քրիստոսը.
եւ շատերին կը մոլորեցնեն: 6 Լսելու էք
պատերազմների ձայներ եւ պատերազմների
լուրեր. զգո՛յշ եղէք, չխռովուէք, որովհետեւ
պէտք է, որ այդ ամէնը լինի, բայց դա դեռ
վախճանը չէ: 7 Ազգ ազգի դէմ պիտի ելնի,
եւ թագաւորութիւն՝ թագաւորութեան դէմ, եւ
պիտի լինեն սով, համաճարակ ու տեղ-տեղ
երկրաշարժներ: 8 Սակայն այս ամէնը սկիզբն է
երկանց: 9 Այն ժամանակ ձեզ նեղութեան պիտի
մատնեն եւ պիտի սպանեն ձեզ. եւ իմ անուան
պատճառով բոլոր ազգերի կողմից ատելի
պիտի լինէք: 10 Եւ այն ժամանակ շատերը պիտի
գայթակղուեն եւ միմեանց պիտի մատնեն
ու միմեանց պիտի ատեն: 11 Եւ բազում
սուտ մարգարէներ պիտի ելնեն ու շատերին
պիտի մոլորեցնեն: 12 Եւ անօրինութեան
շատանալուց՝ շատերի սէրը պիտի ցամաքի:
13 Բայց ով մինչեւ վերջ համբերեց, նա պիտի
փրկուի: 14 Եւ արքայութեան այս Աւետարանը
պիտի քարոզուի ամբողջ աշխարհում՝ ի
վկայութիւն բոլոր հեթանոսների. եւ ապա
պիտի գայ վախճանը»: 15 «Արդ, երբ տեսնէք
սարսափելի սրբապղծութիւնը, - որի մասին
ասուած է Դանիէլ մարգարէի միջոցով, - որ
հաստատուած է սուրբ վայրում (ով ընթերցում
է, թող հասկանայ), 16 այն ժամանակ, ովքեր
Հրէաստանում կը լինեն, թող փախչեն լեռները.
17 եւ ով տանիքի վրայ կը լինի, իր տնից
բան վերցնելու համար թող ցած չիջնի. 18
եւ ով հանդում կը լինի, իր վերնազգեստը
վերցնելու համար թող յետ չդառնայ: 19 Բայց
վա՜յ այդ օրերին յղիներին ու ստնտուներին: 20
Աղօթեցէ՛ք, որ ձեր փախուստը չլինի ձմրանը եւ
ոչ էլ շաբաթ օրը. 21 որովհետեւ այդ ժամանակ
մեծ նեղութիւն պիտի լինի, որպիսին չի եղել
աշխարհի արարչագործութեան սկզբից մինչեւ
այժմ եւ այլեւս չի էլ լինի: 22 Եւ եթէ այդ օրերը
չկարճեցուէին, ոչ մի մարմին չէր ազատուի.
բայց ընտրեալների պատճառով այդ օրերը
պիտի կարճեցուեն: 23 Այն ժամանակ եթէ
մէկը ձեզ ասի՝ ահա՛ Քրիստոսը այստեղ է կամ
այնտեղ, չհաւատաք նրան. 24 որովհետեւ սուտ
քրիստոսներ եւ սուտ մարգարէներ պիտի ելնեն
եւ մեծամեծ նշաններ ու զարմանալի գործեր
պիտի ցոյց տան՝ Աստծու ընտրեալներին
անգամ մոլորեցնելու աստիճան, եթէ հնար լինի:
25 Ահա ձեզ առաջուց ասացի: 26 Ապա եթէ ձեզ
ասեն՝ ահա՛ անապատի մէջ է, չելնէք, կամ թէ՝
ահա՛ մառանում է, չհաւատաք. 27 որովհետեւ
ինչպէս փայլակը, որ ելնում է արեւելքից եւ
երեւում է մինչեւ արեւմուտք, մարդու Որդու
գալուստը այնպէս կը լինի: 28 Ուր որ դիակն
է, այնտե՛ղ կը հաւաքուեն արծիւները»: 29
«Այդ օրերի նեղութիւնից անմիջապէս յետոյ,
արեգակը պիտի խաւարի, եւ լուսինը իր
լոյսը չպիտի տայ, եւ աստղերը երկնքից
պիտի ընկնեն, ու երկնքի զօրութիւններ պիտի
շարժուեն: 30 Եւ ապա երկնքի վրայ մարդու
Որդու նշանը պիտի երեւայ, ու այդ ժամանակ
երկրի բոլոր ազգերը լացուկոծ պիտի անեն

եւ պիտի տեսնեն մարդու Որդուն, որ գալիս
է երկնքի ամպերի վրայով՝ զօրութեամբ եւ
բազում փառքով: 31 Եւ նա պիտի ուղարկի
իր հրեշտակներին մեծ շեփորով, ու պիտի
հաւաքեն նրա ընտրեալներին չորս կողմերից՝
երկնքի ծագերից մինչեւ միւս ծագերը»: 32
«Թզենուց սովորեցէք առակը. որովհետեւ,
երբ նրա ոստերը կակղեն, եւ տերեւը ցցուի,
կ'իմանաք, որ ամառը մօտ է: 33 Նոյնպէս եւ
դուք՝ երբ այս բոլորը տեսնէք, իմացէք, թէ
մօտ է Նա, դռների առաջ: 34 Ճշմարիտ եմ
ասում ձեզ, որ այս սերունդը չպիտի անցնի,
մինչեւ որ այս ամէնը կատարուի: 35 Երկինք եւ
երկիր պիտի անցնեն, բայց իմ խօսքերը չպիտի
անցնեն»: 36 «Բայց այդ օրուայ եւ ժամուայ
մասին ոչ ոք չգիտէ. ոչ երկնքի հրեշտակները
եւ ոչ էլ Որդին, այլ՝ միայն Հայրը: 37 Եւ ինչպէս
Նոյի օրերն էին, այնպէս պիտի լինի մարդու
Որդու գալստեանը. 38 որովհետեւ, ինչպէս
որ ջրհեղեղից առաջ եղած օրերն էին, - երբ
ուտում էին եւ խմում, կին էին առնում ու
մարդու էին գնում, մինչեւ այն օրը, երբ Նոյը
տապանը մտաւ, 39 ու նրանք բան չիմացան
մինչեւ որ ջրհեղեղը եկաւ ու վերցրեց տարաւ
բոլորին, - այնպէս պիտի լինի մարդու Որդու
գալստեանն էլ: 40 Այն ժամանակ, եթէ դաշտի
մէջ երկու հոգի լինեն, մէկը պիտի վերցուի,
եւ միւսը պիտի թողնուի: 41 Եւ եթէ երկու կին
աղան մի երկանքի վրայ, մէկը պիտի վերցուի,
եւ միւսը պիտի թողնուի: 42 Արթուն կացէք,
որովհետեւ չգիտէք, թէ որ ժամին կը գայ ձեր
Տէրը: 43 Ա՛յս իմացէք. եթէ տանտէրը գիտենար,
թէ որ ժամին գող կը գայ, կը հսկէր եւ չէր թողնի,
որ իր տունը ծակեն: 44 Դրա համար դուք
էլ պատրաստ եղէք, որովհետեւ այն ժամին,
երբ չէք սպասում, մարդու Որդին կը գայ»:
45 «Իսկ ո՞վ է այն հաւատարիմ եւ իմաստուն
ծառան, որին իր տէրը իր ծառաների վրայ
կարգեց՝ իր ժամին կերակուր տալու համար
նրանց: 46 Երանի՜ է այն ծառային, որին տէրը,
գալով, կը գտնի այդպէս արած: 47 Ճշմարիտ
եմ ասում ձեզ, որ նրան կը կարգի իր ամբողջ
ունեցուածքի վրայ: 48 Իսկ եթէ չար ծառան
իր մտքում ասի՝ իմ տէրը ուշանում է գալ, 49
եւ սկսի իր ծառայակիցներին հարուածել եւ
հարբեցողների հետ ուտի եւ խմի, 50 եւ այդ
ծառայի տէրը գայ այն օրը, երբ չէր սպասում, եւ
այն ժամին, երբ չէր իմանում, 51 նրան կը սպանի
եւ կեղծաւորների վախճանին կ'արժանացնի.
այնտեղ կը լինի լաց ու ատամների կրճտում»:

25 «Այն ժամանակ երկնքի արքայութիւնը
պիտի նմանեցուի տասը կոյսերի, որոնք
իրենց լապտերներն առած՝ փեսային եւ
հարսին դիմաւորելու ելան: 2 Նրանցից
հինգը յիմար էին, իսկ հինգը՝ իմաստուն:
3 Յիմարները լապտերներն առան, բայց
իրենց հետ պահեստի ձէթ չվերցրին: 4 Իսկ
իմաստունները իրենց լապտերների հետ
միասին ամաններով ձէթ վերցրին: 5 Եւ երբ
փեսան ուշացաւ, ամէնքն էլ նիրհեցին եւ քուն
մտան: 6 Եւ կէսգիշերին ձայն լսուեց՝ ահա՛
փեսան գալիս է, նրան դիմաւորելո՛ւ ելէք: 7
Այն ժամանակ բոլոր կոյսերը վեր կացան
եւ իրենց լապտերները կարգի բերեցին: 8
Յիմարները իմաստուններին ասացին. «Ձեր
այդ իւղից տուէ՛ք մեզ, որովհետեւ ահա մեր
լապտերները հանգչում են»: 9 Իմաստունները
պատասխան տուեցին եւ ասացին. «Գուցէ թէ՛
մեզ եւ թէ՛ ձեզ չբաւականացնի, ուստի գնացէ՛ք
վաճառողների մօտ եւ ձեզ համար գնեցէ՛ք»: 10
Երբ նրանք գնացին, որ գնեն, փեսան եկաւ, եւ
ովքեր պատրաստ էին, նրա հետ հարսանիքի
սրահը մտան, ու դուռը փակուեց: 11 Յետոյ
եկան միւս կոյսերն էլ ու ասացին. «Տէ՛ր, տէ՛ր,
բա՛ց արա»: 12 Նա պատասխան տուեց ու
ասաց. «Ճշմարիտ եմ ասում ձեզ, որ ձեզ չեմ
ճանաչում»: 13 Արթուն կացէք, որովհետեւ
չգիտէք ոչ օրը եւ ոչ էլ ժամը»: 14 «Նոյնպէս,
մի մարդ, հեռու երկիր գնալիս, կանչեց իր
ծառաներին եւ իր ունեցուածքը նրանց տուեց.
15 մէկին տուեց հինգ քանքար, միւսին՝ երկու
եւ մի ուրիշին՝ մէկ. իւրաքանչիւրին ըստ իր
կարողութեան. եւ գնաց: 16 Ով հինգն առաւ,
իսկոյն գնաց, դրանով գործ արեց եւ հինգ եւս
շահեց: 17 Նոյնպէս նա էլ, որ երկուսն առաւ,
երկու եւս շահեց: 18 Իսկ ով մէկն առաւ, գնաց
հողը փորեց եւ իր տիրոջ դրամը թաքցրեց: 19
Շատ ժամանակ անց, այն ծառաների տէրը
եկաւ եւ նրանց հետ հաշիւ տեսաւ: 20 Ով հինգ
քանքար էր առել, մօտենալով՝ հինգ քանքար
եւս տուեց ու ասաց. «Տէ՛ր, հինգ քանքար տուիր

ինձ. արդ, ահաւասիկ վրան հինգ քանքար եւս
շահեցի»: 21 Իր տէրը նրան ասաց. «Ապրէս,
բարի՛ եւ հաւատարի՛մ ծառայ, որովհետեւ այդ
քչի մէջ հաւատարիմ եղար, շատի վրայ կը
կարգեմ քեզ. մտի՛ր քո տիրոջ ուրախութեան
մէջ»: 22 Ով երկու քանքարն էր առել, նա էլ
մօտեցաւ ու ասաց. «Տէ՛ր, ինձ երկու քանքար
տուիր, ահաւասիկ երկու այլ քանքար եւս,
որ դրանց վրայ շահեցի»: 23 Իր տէրը նրան
ասաց. «Ապրէս, բարի՛ եւ հաւատարի՛մ ծառայ,
որովհետեւ այդ քչի մէջ հաւատարիմ եղար,
շատի վրայ կը կարգեմ քեզ. մտի՛ր քո տիրոջ
ուրախութեան մէջ»: 24 Մօտեցաւ նաեւ նա, որ
մէկ քանքար էր առել, ու ասաց. «Տէ՛ր, գիտէի,
որ դու մի խիստ մարդ ես, ինձում ես, ինչ որ չես
սերմանել, եւ հաւաքում ես այնտեղից, ուր չես
ցանել. 25 վախեցայ. գնացի եւ թաքցրի քո այս
քանքարը հողի մէջ: Արդ, ահա՛ւասիկ, քոնը՝
քեզ»: 26 Տէրը պատասխան տուեց եւ ասաց
նրան. «Չա՛ր եւ ծո՛յլ ծառայ, գիտէիր, որ հնձում
եմ, ուր չեմ սերմանել, եւ հաւաքում այնտեղից,
ուր չեմ ցանել. 27 դու պէտք է իմ այդ դրամը
լումայափոխների մօտ դնէիր, եւ ես, գալով,
տոկոսով միասին պահանջէի այն, ինչ որ իմն է:
28 Արդ, դրանից առէ՛ք այդ քանքարը եւ տուէ՛ք
նրան, ով տասը քանքար ունի. 29 քանի որ՝ ով
ունի, նրան պիտի տրուի եւ ունեցածը պիտի
աւելացուի, իսկ ով չունի, նրանից ունեցածն էլ
պիտի վերցուի: 30 Իսկ այդ անպիտան ծառային
հանեցէ՛ք դուրս, արտաքին խաւարը. այնտեղ
կը լինի լաց եւ ատամների կրճտում»: 31 «Արդ,
երբ որ մարդու Որդին գայ իր փառքով եւ
բոլոր հրեշտակները՝ իր հետ, այն ժամանակ
նա պիտի նստի իր փառքի գահի վրայ, 32 ու
նրա առաջ պիտի հաւաքուեն բոլոր ազգերը,
եւ նա նրանց միմեանցից պիտի զատի, ինչպէս
մի հովիւ, որ զատում է ոչխարները այծերից: 33
Եւ ոչխարները իր աջին պիտի կանգնեցնի, իսկ
այծերը՝ ձախին: 34 Այն ժամանակ թագաւորը
պիտի ասի նրանց, որ իր աջին են. «Եկէ՛ք, իմ Հօր
օրհնեալնե՛ր, ժառանգեցէ՛ք աշխարհի սկզբից
ձեզ համար պատրաստուած արքայութիւնը.
35 որովհետեւ քաղցած էի, եւ ինձ ուտելիք
տուիք, ծարաւ էի, եւ ինձ ջուր տուիք՝ խմելու.
օտար էի, եւ ինձ ներ մէջ առաք, 36 մերկ էի,
եւ ինձ հագցրիք, հիւանդ էի, եւ ինձ տեսնելու
եկաք, բանտում էի, եւ ինձ այցի եկաք»: 37 Այն
ժամանակ արդարները պիտի պատասխանեն
նրան ու ասեն. «Տէ՛ր, ե՞րբ տեսանք քեզ
քաղցած ու կերակրեցինք, կամ՝ ծարաւ եւ
ջուր տուեցինք. 38 ե՞րբ տեսանք քեզ օտար
եւ մեր մէջ առանք, կամ՝ մերկ եւ հագցրինք.
39 ե՞րբ տեսանք քեզ հիւանդ կամ բանտի մէջ
ու եկանք քեզ այցի»: 40 Թագաւորը պիտի
պատասխանի ու ասի նրանց. «Ճշմարիտ եմ
ասում ձեզ, քանի որ իմ այս փոքր եղբայրներից
մէկին արեցիք այդ՝ ինձ համար արեցիք»:
41 Այն ժամանակ նա պիտի ասի նրանց, որ
իր ձախին են. «Անիծեալնե՛ր, գնացէ՛ք ինձնից
յաւիտենական կրակը, որ պատրաստուած է
սատանայի եւ իր հրեշտակների համար. (aiōnios
g166) 42 որովհետեւ քաղցած էի, եւ ինձ ուտելիք
չտուիք, ծարաւ էի, եւ ինձ ջուր չտուիք, 43
օտար էի, եւ ինձ ներ մէջ չառաք, մերկ էի, եւ
ինձ չհագցրիք, հիւանդ էի ու բանտի մէջ, եւ
ինձ տեսնելու չեկաք»: 44 Այն ժամանակ նրանք
էլ պիտի պատասխանեն ու ասեն. «Տէ՛ր, ե՞րբ
տեսանք քեզ քաղցած, կամ ծարաւ, կամ օտար,
կամ մերկ, կամ հիւանդ, կամ բանտի մէջ ու
քեզ չծառայեցինք»: 45 Այն ժամանակ պիտի
պատասխանի նրանց ու ասի. «Ճշմարիտ եմ
ասում ձեզ, որովհետեւ այս փոքրերից մէկին
այդ չարեցիք, ինձ համար էլ չարեցիք»: 46
Եւ նրանք պիտի գնան դէպի յաւիտենական
տանջանք, իսկ արդարները՝ յաւիտենական
կեանք»: (aiōnios g166)

26 Երբ Յիսուս այս բոլոր խօսքերը
վերջացրեց, իր աշակերտներին ասաց.
2 «Գիտէք, որ երկու օր յետոյ զատիկ
է, եւ մարդու Որդին պիտի մատնուի
խաչը ելնելու համար»: 3 Այն ժամանակ
քահանայապետները եւ օրէնսգէտներն ու
ժողովրդի ծերերը հաւաքուեցին Կայիափա
անունով քահանայապետի դահլիճը 4 եւ
խորհուրդ արեցին, որպէսզի նենգութեամբ
բռնեն Յիսուսին ու սպանեն: 5 Բայց ասում
էին. «Ո՛չ այս տօնին, որպէսզի ժողովրդի
մէջ խռովութիւն չլինի»: 6 Երբ Յիսուս եկաւ
Բեթանիա, բորոտ Սիմոնի տունը, 7 նրան
մօտեցաւ մի կին, որ մի շիշ թանկարժէք իւղ
ունէր, եւ թափեց այն նրա գլխին, մինչ նա
սեղան էր նստել: 8 Երբ աշակերտներն այս

տեսան, բարկացան ու ասացին. «Ինչի՞ համար
է անուշահոտ իւղի այդ վատնումը, 9 քանի
որ կարելի էր մեծ գնով վաճառել այդ եւ տալ
աղքատներին»: 10 Յիսուս իմացաւ ու նրանց
ասաց. «Ինչո՞ւ էք նեղութիւն տալիս այդ կնոջը.
նա իմ հանդէպ մի բարի գործ կատարեց.
11 աղքատներին ամէն ժամ ձեզ հետ ունէք,
բայց ինձ միշտ ձեզ հետ չէք ունենայ: 12
Իմ մարմնի վրայ այդ իւղը թափելով՝ նա իմ
թաղուելը կանխանշեց: 13 Բայց ճշմարիտ
եմ ասում ձեզ, որ ամբողջ աշխարհում,
ուր էլ այս Աւետարանը քարոզուի, պիտի
պատմուի դրա յիշատակին, նաեւ ինչ որ դա
արեց»: 14 Այն ժամանակ Տասներկուսից մէկը՝
Յուդա Իսկարիովտացի կոչուածը, գնաց
քահանայապետների մօտ ու ասաց. 15 «Ի՞նչ կը
կամենաք ինձ տալ, որ ես նրան ձեզ մատնեմ»:
Եւ նրանք երեսուն արծաթ դրամ խոստացան
նրան: 16 Դրանից յետոյ նա առիթ էր որոնում,
որ նրան մատնի նրանց: 17 Եւ Բաղարջակերաց
տօնի առաջին օրը աշակերտները մօտեցան
Յիսուսին եւ ասացին. «Ո՞ւր ես կամենում՝
պատրաստենք քեզ համար զատկական
ընթրիքը, որ ուտես»: 18 Եւ Յիսուս նրանց
ասաց. «Գնացէք քաղաք այսինչ անձի մօտ եւ
նրան ասացէք. «Վարդապետն ասում է՝ իմ
ժամանակը մօտեցել է, քեզ մօտ եմ անելու
զատիկը իմ աշակերտների հետ միասին»: 19 Եւ
աշակերտները արեցին, ինչպէս Յիսուս իրենց
հրամայեց, ու պատրաստեցին զատկական
ընթրիքը: 20 Եւ երբ երեկոյ եղաւ, տասներկու
աշակերտների հետ սեղան էր նստել: 21 Եւ մինչ
նրանք դեռ ուտում էին, նա ասաց. «Ճշմարիտ
եմ ասում ձեզ, որ ձեզանից մէկն ինձ մատնելու
է»: 22 Եւ նրանք խիստ տխրեցին. նրանցից
իւրաքանչիւրն սկսեց ասել նրան. «Միթէ ե՞ս եմ,
Տէր»: 23 Նա պատասխան տուեց ու ասաց. «Ով
իր ձեռքն ինձ հետ պնակի մէջ մտցրեց, նա՛ է
ինձ մատնելու: 24 Մարդու Որդին կը գնայ այս
աշխարհից, ինչպէս նրա մասին գրուած է, բայց
վա՛յ այն մարդուն, ում ձեռքով կը մատնուի
մարդու Որդին: Աւելի լաւ կը լինէր նրա համար,
եթէ այդ մարդը ծնուած չլինէր»: 25 Յուդան, որ
մատնելու էր նրան, պատասխանեց ու ասաց.
«Միթէ ե՞ս եմ, Վարդապետ»: Նրան ասաց՝ դու
ասացիր: 26 Եւ մինչ նրանք դեռ ուտում էին,
Յիսուս հաց վերցրեց, օրհնեց ու կտրեց եւ
տուեց աշակերտներին ու ասաց. «Առէք, կերէք,
այս է իմ մարմինը»: 27 Եւ բաժակ վերցնելով՝
գոհութիւն յայտնեց, տուեց նրանց ու ասաց.
28 «Խմեցէք դրանից բոլորդ, որովհետեւ այդ
է նոր ուխտի իմ արիւնը, որ թափւում է
շատերի համար՝ իրենց մեղքերի թողութեան
համար: 29 Բայց ասում եմ ձեզ, այսուհետեւ ես
այլեւս որթատունկի բերքից չեմ խմի մինչեւ
այն օրը, երբ ձեզ հետ կը խմեմ նորը իմ Հօր
արքայութեան մէջ»: 30 Եւ օրհներգեցին ու
ելան Ձիթենեաց լեռը: 31 Այն ժամանակ Յիսուս
նրանց ասաց. «Դուք ամէնքդ այս գիշեր իմ
պատճառով գայթակղուելու էք. որովհետեւ
գրուած է, թէ՝ հովուին պիտի հարուածեմ,
եւ հօտի ոչխարները պիտի ցրուեն: 32
Եւ իմ յարութիւն առնելուց յետոյ, ձեզնից
առաջ պիտի գնամ Գալիլիա»: 33 Պետրոսը
պատասխանեց եւ ասաց նրան. «Թէպէտ
եւ ամէնքը քո պատճառով գայթակղուեն,
սակայն ես չեմ գայթակղուի»: 34 Յիսուս նրան
ասաց. «Ճշմարիտ եմ ասում քեզ, որ այս գիշեր,
դեռ աքաղաղը չկանչած, երեք անգամ ինձ
պիտի ուրանաս»: 35 Պետրոսը նրան ասաց.
«Թէ քեզ հետ մեռնել իսկ ինձ հասնի, քեզ չեմ
ուրանայ»: Նոյնն ասացին բոլոր աշակերտներն
էլ: 36 Այն ժամանակ Յիսուս նրանց հետ
եկաւ մի տեղ, որի անունը Գեթսեմանի էր,
եւ նրանց ասաց. «Նստեցէք այդտեղ, մինչեւ
որ գնամ աղօթեմ»: 37 Եւ իր հետ վերցնելով
Պետրոսին եւ Զեբեդէոսի երկու որդիներին՝
սկսեց տրտմել եւ տագնապել: 38 Այն ժամանակ
նրանց ասաց. «Հոգիս տխուր է մահու չափ.
այստեղ մնացէք եւ ինձ հետ հսկեցէք»: 39 Եւ մի
փոքր առաջ գնալով՝ ընկաւ իր երեսի վրայ,
աղօթեց ու ասաց. «Հայր իմ, եթէ կարելի է,
այս բաժակը թող ինձնից հեռու անցնի, բայց
ոչ՝ ինչպէս ես եմ կամենում, այլ՝ ինչպէս դու»:
40 Նա եկաւ աշակերտների մօտ եւ նրանց
քնի մէջ գտաւ ու Պետրոսին ասաց. «Այդպէս,
չկարողացա՞ք մէկ ժամ արթուն մնալ ինձ հետ:
41 Արթո՛ւն մնացէք եւ աղո՛թք արէք, որպէսզի
փորձութեան մէջ չընկնէք. հոգիս յօժար է,
բայց մարմինս՝ տկար»: 42 Դարձեալ, երկրորդ
անգամ, Յիսուս գնաց աղօթքի կանգնեց ու
ասաց. «Հայր իմ, եթէ կարելի չէ, որ այս բաժակը

ինձնից հեռու անցնի, ապա այն կը խմեմ. քո
կամքը թող լինի»: 43 Եւ գալով՝ դարձեալ նրանց
քնի մէջ գտաւ, որովհետեւ նրանց աչքերը
ծանրացել էին: 44 Թողեց նրանց ու երրորդ
անգամ գնաց աղօթքի կանգնեց. եւ դարձեալ
նոյն խօսքն ասաց: 45 Այն ժամանակ եկաւ
աշակերտների մօտ ու նրանց ասաց. «Ննջեցէք
այսուհետեւ ու հանգստացէք, քանի որ ահա
ժամը հասել է, եւ մարդու Որդին մեղաւորների
ձեռքն է մատնւում: 46 Վեր կացէք գնանք
այստեղից. որովհետեւ ահա հասաւ նա, ով
ինձ մատնելու է»: 47 Եւ մինչ նա դեռ այսպէս
խօսում էր, ահա Յուդան՝ Տասներկուսից մէկը,
եկաւ. ու նրա հետ՝ քահանայապետների եւ
ժողովրդի ծերերի կողմից բազում ամբոխ՝
սրերով ու մահակներով: 48 Եւ նա, որ նրան
մատնելու էր, նրանց նշան էր տուել ու ասել.
«Ում հետ ես համբուրուեմ, նա՛ է, նրան
կը բռնէք»: 49 Եւ սա իսկոյն մօտենալով
Յիսուսին՝ ասաց. «Ողջո՛յն, Վարդապե՛տ». ու
նրա հետ համբուրուեց: 50 Իսկ Յիսուս նրան
ասաց. «Ընկեր, սրա՞մ համար դու եկար»: Այն
ժամանակ, մօտենալով, ձեռք բարձրացրին
Յիսուսի վրայ ու նրան բռնեցին: 51 Եւ ահա
Յիսուսի հետ գտնուողներից մէկը ձեռքը
երկարեց եւ իր սուրը հանեց ու հարուածեց
քահանայապետի ծառային եւ նրա ականջը
կտրեց պոկեց: 52 Այն ժամանակ Յիսուս նրան
ասաց. «Քո սուրը ետ դիր իր տեղը, որովհետեւ,
ովքեր սուր են վերցնում, սրով կ'ընկնեն: 53
Եւ կամ կարծո՞ւմ ես, թէ չեմ կարող իմ Հօրն
աղաչել, որ նա հիմա ինձ համար այստեղ
հասցնի հրեշտակների աւելի քան տասներկու
գնդեր: 54 Էլ ինչպէ՞ս պիտի կատարուէին Սուրբ
Գրքերում գրուածները, թէ՝ այսպէս պէտք
է լինի»: 55 Այն ժամանակ Յիսուս ամբոխին
ասաց. «Սրերով եւ մահակներով իմ դէմ էք
ելել՝ բռնելու ինձ իբրեւ մի աւազակի՞: Միշտ ձեզ
մօտ, տաճարում նստում էի եւ ուսուցանում,
ու ինձ չբռնեցիք. 56 բայց այս բոլորը եղաւ,
որպէսզի մարգարէների Գրուածքները
կատարուեն»: Այն ժամանակ աշակերտները
բոլորն էլ թողեցին նրան ու փախան: 57 Իսկ
նրանք բռնելով Յիսուսին՝ տարան Կայիափա
քահանայապետի մօտ, ուր օրէնսգէտներն
ու ծերերը հաւաքուել էին: 58 Եւ Պետրոսը
հեռուից նրան հետեւելով՝ գնաց մինչեւ
քահանայապետի գաւիթը եւ ներս մտնելով՝
սպասաւորների հետ նստեց՝ տեսնելու համար
վախճանը: 59 Իսկ քահանայապետներն ու
ամբողջ ատեանը Յիսուսի մասին սուտ
վկայութիւն էին փնտռում, որպէսզի նրան
սպանեն, 60 բայց ներկայացող բազում սուտ
վկաների մէջ չէին գտնում այն: Յետոյ առաջ
եկան երկու սուտ վկաներ. 61 ասացին. «Սա
ասում էր՝ Աստծու տաճարը կարող եմ քանդել
եւ երեք օրում շինել»: 62 Եւ քահանայապետը
վեր կենալով՝ նրան ասաց. «Պատասխան չե՞ս
տալիս, քո մասին ի՞նչ ամբաստանութիւն են
անում դրանք»: 63 Եւ Յիսուս լուռ էր մնում:
Քահանայապետը խօսեց եւ նրան ասաց.
«Երդուեցնում եմ քեզ կենդանի Աստուծով,
որ մեզ ասես, թէ դո՞ւ ես Քրիստոսը՝ Աստծու
Որդին»: 64 Յիսուս նրան ասաց. «Դու ասացիր:
Բայց ասում եմ ձեզ. այսուհետեւ մարդու
Որդուն կը տեսնէք նստած ամենազօր Աստծու
աջ կողմում եւ եկած երկնքի ամպերի վրայով»:
65 Այն ժամանակ քահանայապետը պատռեց
իր զգեստներն ու ասաց. «Հայհոյեց, էլ ինչի՞
են պէտք մեզ վկաներ. ահա հիմա լսեցիք
նրա հայհոյանքը: 66 Ի՞նչ է ձեր կամքը»:
Նրանք պատասխանեցին ու ասացին՝
մահապարտ է: 67 Այն ժամանակ թքեցին նրա
երեսին, բռունցքով հարուածեցին նրան, եւ
ոմանք էլ ապտակեցին նրան ու ասացին. 68
«Մարգարէացի՛ր մեզ, դո՛ւ, Քրիստո՛ս, ո՞վ է, որ
քեզ հարուածեց»: 69 Իսկ Պետրոսը նստած
էր դուրսը՝ գաւթում. մի աղախին մօտեցաւ
նրան ու ասաց. «Դո՛ւ էլ գալիլիացի Յիսուսի
հետ էիր»: 70 Նա ուրացաւ բոլորի առաջ ու
ասաց. «Չգիտեմ՝ դու ինչ ես խօսում»: 71 Եւ
երբ նա գաւթից դուրս ելաւ, նրան տեսաւ մի
այլ կին եւ այնտեղ կանգնածներին ասաց.
«Սա էլ Յիսուս Նազովրեցու հետ էր»: 72 Եւ
դարձեալ նա երդումով ուրացաւ, թէ՝ այդ
մարդուն չեմ ճանաչում: 73 Եւ մի քիչ յետոյ
այնտեղ գտնուողները, մօտենալով, Պետրոսին
ասացին. «Իրօք, դու էլ նրանցից ես, քանի որ
քո խօսուածքն էլ քեզ յայտնի է անում»: 74
Այն ժամանակ նա սկսեց նզովք կարդալ ու
երդուել, թէ՝ այդ մարդուն չեմ ճանաչում: Եւ
իսկոյն աքաղաղը կանչեց: 75 Եւ Պետրոսը

յիշեց Յիսուսի խօսքը, որ նա ասել էր, թէ՝ դեռ
աքաղաղը չկանչած՝ երեք անգամ ինձ պիտի
ուրանաս: Եւ դուրս ելնելով՝ դառնապէս լաց
եղաւ:

27 Երբ առաւօտ եղաւ, բոլոր
քահանայապետները եւ ժողովրդի ծերերը
խորհուրդ արեցին Յիսուսի դէմ՝ նրան
սպանելու համար: 2 Նրան կապեցին, առան
գնացին եւ յանձնեցին պոնտացի Պիղատոս
կուսակալի ձեռքը: 3 Այն ժամանակ Յուդան, որ
Յիսուսին մատնել էր, տեսնելով, որ Յիսուս
դատապարտուեց, զղջաց, արծաթ դրամները
վերադարձրեց քահանայապետներին եւ
ժողովրդի ծերերին ու ասաց. 4 «Մեղանչեցի,
որովհետեւ արդար արիւն մատնեցի»: Իսկ
նրանք ասացին. «Մեր հոգը չէ, դո՛ւ գիտես»:
5 Եւ արծաթ դրամները նետեց տաճարի մէջ
եւ հեռացաւ ու գնաց ինքն իրեն կախեց: 6
Իսկ քահանայապետները արծաթ դրամները
վերցնելով՝ ասացին. «Օրինաւոր չէ դրանք
ընդունել տաճարի գանձանակի մէջ, քանի որ
արեան գին են»: 7 Եւ խորհուրդ անելով՝ դրանով
գնեցին բրուտի ագարակը՝ որպէս գերեզման
օտարների համար: 8 Այդ պատճառով այդ
ագարակը կոչուել է Արեան ագարակ՝ մինչեւ
այսօր: 9 Այն ժամանակ կատարուեց, ինչ ասուել
էր Երեմիա մարգարէի բերանով. «Եւ առան
երեսուն կտոր արծաթը՝ վաճառուածի գինը,
որ նշանակուել էր իսրայէլացիներից, 10 եւ այն
տուեցին բրուտի ագարակի համար, ինչպէս
Տէրը ինձ հրամայել էր»: 11 Եւ Յիսուս կանգնեց
կուսակալի առաջ. կուսակալը հարցրեց նրան
ու ասաց. «Դո՞ւ ես հրեաների թագաւորը»: Եւ
Յիսուս ասաց. «Դու ես ասում»: 12 Իսկ երբ
նա ամբաստանւում էր քահանայապետների
ու ծերերի կողմից, ոչինչ չպատասխանեց: 13
Այն ժամանակ Պիղատոսը նրան ասաց. «Չե՞ս
լսում, ինչքան դրանք քո դէմ են վկայում»:
14 Եւ նրան չպատասխանեց եւ ոչ մի բան,
այնպէս որ կուսակալը շատ զարմացաւ:
15 Սակայն կուսակալը սովորութիւն ունէր
տօնի առիթով ժողովրդի համար արձակել մի
բանտարկեալ, ում նրանք կամենային: 16 Այն
ժամանակ ունէին մի նշանաւոր բանտարկեալ,
որի անունը Յեսու Բարաբբա էր: 17 Երբ
հաւաքուեցին, Պիղատոսը նրանց ասաց. «Այս
երկուսից որի՞ն էք ուզում, որ ձեզ համար
արձակեմ. Յեսու Բարաբբայի՞ն, թէ՞ Յիսուսին՝
Քրիստոս կոչուածի՞ն». 18 քանի որ Պիղատոսը
գիտէր, որ նախանձից մատնել էին նրան: 19
Եւ մինչ նա ատեան էր նստում, իր կինը նրան
լուր ուղարկեց ու ասաց. «Քո եւ այդ արդարի
միջեւ ոչինչ չկայ, որովհետեւ այսօր երազումս
նրա պատճառով գլխովս շատ բաներ անցան»:
20 Իսկ քահանայապետներն ու ծերերը
համոզեցին ժողովրդին, որ Բարաբբային
ուզեն եւ Յիսուսին կորստեան մատնեն: 21
Կուսակալը պատասխան տուեց ու ասաց
նրանց. «Այս երկուսից որի՞ն էք ուզում, որ ձեզ
համար արձակեմ»: 22 Եւ նրանք ասացին՝
Բարաբբային: Պիղատոսը նրանց ասաց. «Իսկ
ի՞նչ անեմ Յիսուսին՝ Քրիստոս կոչուածին»: 23
Ամէնքը ասացին՝ թող խաչուի: Եւ նա ասաց.
«Ի՞նչ չար բան արեց»: Եւ նրանք առաւել եւս
աղաղակում էին ու ասում՝ թող խաչուի: 24 Եւ
Պիղատոսը տեսնելով, թէ ոչինչ չի օգնում, այլ
էլ աւելի խռովութիւն է լինում, ջուր վերցնելով՝
լուաց ձեռքերը ժողովրդի առաջ ու ասաց. «Այդ
արդարի արիւնից ես անմասն եմ. դո՛ւք գիտէք»:
25 Ամբողջ ժողովուրդը պատասխանեց ու
ասաց. «Դրա արիւնը՝ մեր վրայ եւ մեր
որդիների վրայ»: 26 Այն ժամանակ Պիղատոսը
նրանց համար արձակեց Բարաբբային եւ
Յիսուսին գանակոծել տալով՝ տուեց նրանց
ձեռքը, որ խաչուի: 27 Այն ժամանակ կուսակալի
զինուորները Յիսուսին վերցրին տարան
ապարանք եւ ամբողջ գունդը նրա գլխին
հաւաքեցին: 28 Մերկացրին նրան եւ նրա
վրայ կարմիր վերնազգեստ զցեցին: 29 Եւ
փշերից պսակ պատրաստելով՝ դրեցին նրա
գլխին եւ մի եղէգ՝ նրա աջ ձեռքին. նրա
առաջ ծնկի գալով՝ ծաղրում էին ու ասում.
«Ողջո՛յն, հրեաների՛ թագաւոր»: 30 Եւ թքելով
նրա վրայ՝ եղէգն առնում էին ու խփում
նրա գլխին: 31 Եւ երբ նրան ծաղրուծանակի
ենթարկեցին, նրա վրայից հանեցին քղամիդը
ու նրան հագցրին իր զգեստը. եւ տարան
նրան խաչը հանելու: 32 Եւ դուրս ելնելով՝
գտան կիւրենացի մի մարդ՝ Սիմոն անունով,
ու նրան ստիպեցին, որ նա խաչը կրի: 33
Եւ հասնելով Գողգոթա կոչուած տեղը, որ

նշանակում է կառափնատեղի, 34 Յիսուսին
լեղի խառնած գինի տուեցին խմելու, եւ երբ
համտեսեց, չկամեցաւ խմել: 35 Եւ նրան խաչը
հանելով՝ բաժանեցին նրա զգեստները՝ վիճակ
գցելով, որպէսզի կատարուի այն խօսքը, որ
ասուեց մարգարէի կողմից. «Իմ զգեստները
բաժանեցին իրենց մէջ եւ իմ պատմուճանի
վրայ վիճակ էին գցում»: 36 Ու նստած՝ նրան
պահպանում էին: 37 Եւ նրա գլխի վերեւը
դրեցին նրա յանցապարտութեան գիրը, թէ՝
սա է Յիսուսը՝ հրեաների թագաւորը: 38
Միեւնոյն ժամանակ նրա հետ խաչը հանեցին
երկու աւազակներ՝ մէկը նրա աջից, եւ միւսը՝
ձախից: 39 Եւ մօտով անցնողները հայհոյում
էին նրան, շարժում էին գլուխներն ու ասում. 40
«Վա՜հ, դու որ քանդում էիր տաճարը եւ երեք
օրից այն շինում, փրկի՛ր քեզ. եթէ Աստծու
Որդի ես, իջի՛ր այդ խաչից»: 41 Նոյնպէս եւ
քահանայապետները, օրէնսգէտներով ու
ծերերով հանդերձ, ծաղրում էին նրան ու
ասում. 42 «Ուրիշներին փրկեց, ինքն իրեն չի
կարողանում փրկել. եթէ Իսրայէլի թագաւոր
է, հիմա թող այդ խաչից իջնի. եւ դրան կը
հաւատանք: 43 Եթէ դա յոյսը դրել էր Աստծու
վրայ, թող նա այժմ դրան փրկի, եթէ ուզում
է դրան. քանի որ ասաց, թէ՝ Աստծու Որդի
եմ»: 44 Նրա հետ խաչուած աւազակներն
էլ էին նոյն ձեւով նախատում նրան: 45 Եւ
կէսօրին ամբողջ երկրի վրայ խաւար եղաւ
մինչեւ ժամը երեքը: 46 Ժամը երեքի մօտ
Յիսուս բարձր ձայնով գոչեց ու ասաց. «Էլի՛,
Էլի՛, լամա սաբաքթանի», այսինքն՝ Աստուա՛ծ
իմ, Աստուա՛ծ իմ, ինչո՞ւ թողեցիր ինձ: 47
Այնտեղ կանգնածներից ոմանք, երբ լսեցին,
ասացին. «Դա Եղիային է կանչում»: 48 Եւ
նրանցից մէկը իսկոյն վազեց, քացախով
թաթախուած սպունգ վերցրեց եւ մի եղէգի
վրայ անցկացնելով՝ տուեց նրան, որ խմի: 49
Իսկ ուրիշներ ասում էին. «Թո՛ղ, տեսնենք, թէ
Եղիան կը գա՞յ, որ դրան փրկի»: 50 Եւ Յիսուս
դարձեալ բարձր ձայնով աղաղակեց եւ հոգին
աւանդեց: 51 Եւ ահա տաճարի վարագոյրը
վերեւից մինչեւ ներքեւ երկուսի պատռուեց, եւ
երկիրը շարժուեց, եւ ժայռեր ճեղքուեցին, 52
եւ գերեզմանները բացուեցին, եւ ննջեցեալ
սրբերի բազում մարմիններ յարութիւն առան
53 ու նրա յարութիւնից յետոյ գերեզմաններից
ելնելով մտան սուրբ քաղաքը եւ շատերին
երեւացին: 54 Իսկ հարիւրապետը եւ նրանք,
որ իր հետ Յիսուսին պահպանում էին, երբ
տեսան երկրաշարժը եւ պատահածները,
սաստիկ վախեցան ու ասացին. «Արդարեւ,
Աստծու Որդի էր սա»: 55 Այնտեղ շատ կանայք
կային, որոնք կանգնած հեռուից նայում էին եւ
որոնք Գալիլիայից եկել էին Յիսուսի յետեւից՝
նրան ծառայելու համար. 56 նրանց մէջ էին
Մարիամ Մագդաղենացին, Յակոբի եւ Յովսէի
մայր Մարիամը եւ Զեբեդէոսի որդիների մայրը:
57 Երբ երեկոյ եղաւ, եկաւ Յովսէփ անունով
արիմաթիացի մի մեծահարուստ մարդ, որ
Յիսուսին աշակերտել էր: 58 Սա Պիղատոսի
մօտ գնալով՝ Յիսուսի մարմինը խնդրեց: Այն
ժամանակ Պիղատոսը հրամայեց, որ մարմինը
տրուի: 59 Եւ Յովսէփը, մարմինն առնելով,
պատեց մաքուր կտաւով 60 եւ դրեց նոր
գերեզմանի մէջ, որ փորել էր տուել ժայռի մէջ:
Եւ մի մեծ քար, որպէս կափարիչ, գերեզմանի
դռան առաջ գլորեց ու գնաց: 61 Այնտեղ էր
Մարիամ Մագդաղենացին եւ միւս Մարիամը.
նրանք նստած էին գերեզմանի դիմաց: 62
Եւ հետեւեալ օրը, որ ուրբաթի յաջորդ օրն
է, քահանայապետներն ու փարիսեցիները
հաւաքուեցին Պիղատոսի մօտ ու ասացին.
63 «Տէ՛ր, յիշեցինք, թէ այն մոլորեցնողը,
քանի կենդանի էր, ասում էր, թէ՝ երեք օրից
յարութիւն պիտի առնեմ: 64 Արդ, հրամայի՛ր, որ
մինչեւ երեք օր գերեզմանի ապահովութեանը
հոգ տարուի. գուցէ աշակերտները գիշերով
գան եւ գողանան նրան ու ժողովրդին ասեն,
թէ՝ մեռելներից յարութիւն առաւ. եւ վերջին
մոլորութիւնը աւելի վատ լինի, քան առաջինը»:
65 Պիղատոսը նրանց ասաց. «Զինուորներ
ունէք. գնացէ՛ք ապահովութեանը հոգ տարէք,
ինչպէս որ գիտէք»: 66 Եւ նրանք գնացին
գերեզմանի ապահովութեանը հոգ տանելու եւ
վէմը կնքեցին՝ զինուորներ նշանակելով:

28 Շաբաթ օրուայ երեկոյեան, երբ կիրակին
լուսանում էր, Մարիամ Մագդաղենացին
եւ միւս Մարիամը եկան գերեզմանը տեսնելու:
2 Եւ ահա մեծ երկրաշարժ եղաւ, որովհետեւ
Տիրոջ հրեշտակը երկնքից իջնելով՝ մօտեցաւ,

դռնից վէմը մի կողմ գլորեց ու նստեց նրա
վրայ: 3 Նրա տեսքը փայլակի նման էր, ու նրա
զգեստը՝ սպիտակ, ինչպէս ձիւնը: 4 Նրա ահից
պահապանները խռովուեցին եւ մեռելների
պէս եղան: 5 Հրեշտակը խօսեց ու կանանց
ասաց. «Դուք մի՛ վախեցէք, գիտեմ, որ փնտռում
էք Յիսուսին, որ խաչուեց. 6 այստեղ չէ նա,
քանի որ յարութիւն առաւ, ինչպէս ինքն ասել
էր. եկէ՛ք, տեսէ՛ք այն տեղը, ուր պառկած էր: 7 Եւ
իսկոյն գնացէ՛ք, ասացէ՛ք նրա աշակերտներին,
թէ յարութիւն առաւ. եւ ահա նա ձեզնից
առաջ գնում է Գալիլիա. այնտեղ նրան կը
տեսնէք: Ահա ասացի ձեզ»: 8 Եւ իսկոյն, ահով
եւ մեծ ուրախութեամբ, գերեզմանից դուրս
ելնելով՝ վազեցին աշակերտներին պատմելու:
9 Եւ յանկարծ Յիսուս նրանց դիմացը ելաւ ու
ասաց՝ ողջո՛յն ձեզ. եւ նրանք մօտենալով՝ նրա
ոտքերին փարուեցին ու երկրպագեցին նրան:
10 Այն ժամանակ Յիսուս նրանց ասաց. «Մի՛
վախեցէք. գնացէ՛ք ասացէք իմ եղբայրներին,
որ գնան Գալիլիա եւ այնտեղ ինձ տեսնեն»:
11 Երբ նրանք գնացին, ահա զինուորներից
ոմանք քաղաք եկան ու քահանայապետներին
պատմեցին այն բոլորը, ինչ որ պատահել էր: 12
Եւ նրանք ծերերի հետ միասին հաւաքուելով՝
խորհուրդ արեցին, շատ դրամ տուեցին
զինուորներին ու ասացին. 13 «Կ'ասէք, թէ
նրա աշակերտները, գիշերով գալով, գողացան
նրան, մինչ մենք քնի մէջ էինք: 14 Եւ եթէ
այդ լուրը կուսակալին հասնի, մենք նրան կը
գոհացնենք եւ ձեզ հոգսից կ'ազատենք»: 15
Եւ նրանք դրամն առնելով՝ արեցին այնպէս,
ինչպէս որ իրենց սովորեցրել էին: Եւ այս
զրոյցը տարածուած է հրեաների մէջ մինչեւ
այսօր: 16 Իսկ տասնմէկ աշակերտները
գնացին Գալիլիա, այն լեռը, ուր Յիսուս իրենց
հետ ժամադրուել էր: 17 Երբ նրան տեսան,
երկրպագեցին նրան, իսկ ոմանք երկմտեցին:
18 Եւ Յիսուս մօտենալով՝ խօսեց նրանց հետ
ու ասաց. «Ինձ է տրուած ամէն իշխանութիւն
երկնքում եւ երկրի վրայ. ինչպէս Հայրը ինձ
ուղարկեց, ես էլ ձեզ եմ ուղարկում: 19 Գնացէ՛ք
ուրեմն աշակերտ դարձրէ՛ք բոլոր ազգերին,
նրանց մկրտեցէ՛ք Հօր եւ Որդու եւ Սուրբ Հոգու
անունով: 20 Ուսուցանեցէ՛ք նրանց պահել այն
բոլորը, ինչ որ ձեզ պատուիրեցի: Եւ ահա ես
ձեզ հետ եմ բոլոր օրերում՝ մինչեւ աշխարհի
վախճանը»: (aiōn g165)

ՄԱՐԿՈՍ

1 Յիսուս Քրիստոսի՝ Աստծու Որդու
Աւետարանի սկիզբը: 2 Ինչպէս որ գրուած
է մարգարէների գրքերում. «Ահաւասիկ
ես ուղարկում եմ իմ պատգամաւորին քո
առաջից, որ կը պատրաստի քո ճանապարհը
քո առաջ»: 3 Անապատում կանչողի ձայնն
է. «Պատրաստեցէք Տիրոջ ճանապարհը եւ
հարթեցէք նրա շաւիղները»: 4 Յովհաննէսը
մկրտում էր անապատում եւ քարոզում
ապաշխարութեան մկրտութիւն՝ մեղքերի
թողութեան համար: 5 Ամբողջ Հրէաստանը
եւ բոլոր երուսաղէմացիները գնում էին
նրա մօտ եւ մկրտւում նրանից Յորդանան
գետում՝ խոստովանելով իրենց մեղքերը: 6 Եւ
Յովհաննէսը հագել էր ուղտի մազից զգեստ
եւ մէջքին՝ կաշուէ գօտի. եւ նրա կերակուրն
էր մորեխ եւ վայրի մեղր: 7 Նա քարոզում էր
եւ ասում. «Իմ յետեւից կը գայ ինձնից աւելի
հզօրը, որի առաջ արժանի չեմ խոնարհուելու՝
նրա կօշիկների կապերն արձակելու համար:
8 Ես ձեզ մկրտեցի ջրով, իսկ նա ձեզ կը
մկրտի Սուրբ Հոգով»: 9 Այն օրերին Յիսուս
եկաւ Գալիլիայի Նազարէթ քաղաքից եւ
Յովհաննէսից մկրտուեց Յորդանանում: 10 Եւ
նոյն ժամին, երբ ջրից դուրս էր գալիս, տեսաւ
երկինքը՝ պատռուած, եւ Աստծու Հոգին, որպէս
աղաւնի, որ իջնում էր իր վրայ: 11 Երկնքից մի
ձայն եկաւ, որն ասում էր. «Դու ես իմ սիրելի
Որդին, որ ունես իմ ամբողջ բարեհաճութիւնը»:
12 Եւ անմիջապէս Հոգին նրան հանեց տարաւ
դէպի անապատ: 13 Եւ նա այնտեղ էր
քառասուն օր՝ փորձուելով սատանայից: Եւ
նա գազանների հետ էր, իսկ հրեշտակները
ծառայում էին նրան: 14 Յովհաննէսի
բանտարկուելուց յետոյ Յիսուս Գալիլիա
եկաւ. քարոզում էր Աստծու Աւետարանը եւ
ասում. 15 «Ժամանակը հասել է, եւ մօտեցել
է Աստծու արքայութիւնը. ապաշխարեցէք
եւ հաւատացէք Աւետարանին»: 16 Երբ նա
անցնում էր Գալիլիայի ծովեզրով, տեսաւ
Սիմոնին եւ նրա եղբայր Անդրէասին, որոնք
ուռկանները ծովն էին գցել, որովհետեւ
ձկնորսներ էին: 17 Եւ Յիսուս նրանց ասաց.
«Իմ յետեւից եկէք, եւ ես ձեզ կը դարձնեմ
մարդկանց որսորդներ»: 18 Եւ իսկոյն
ուռկանները թողնելով՝ գնացին նրա հետ:
19 Այստեղից մի քիչ առաջ գնալով՝ տեսաւ
Զեբեդէոսի որդի Յակոբոսին եւ նրա եղբայր
Յովհաննէսին. սրանց էլ տեսաւ իրենց նաւակի
մէջ, մինչ ուռկաններն էին կարգի բերում: 20
Եւ կանչեց նրանց. եւ նրանք իսկոյն նաւակի
մէջ թողնելով իրենց հօրը՝ Զեբեդէոսին,
վարձկան ձկնորսների հետ միասին, գնացին
նրա յետեւից: 21 Եւ մտան Կափառնայում:
Եւ Յիսուս նոյն շաբաթ օրն իսկ ժողովարան
մտնելով՝ ուսուցանում էր նրանց: 22 Եւ
նրանք զարմանում էին նրա քարոզութեան
վրայ, որովհետեւ նրանց ուսուցանում էր
իշխանութեամբ եւ ոչ՝ ինչպէս օրէնսգէտները:
23 Արդ, նրանց ժողովարանում մի մարդ կար՝
պիղծ ոգուց բռնուած, որն աղաղակեց եւ
ասաց. 24 «Թո՛յլ տուր, ինչ ես ուզում մեզնից,
Յիսո՛ւս Նազովրեցի. մեզ կորստեան մատնելո՞ւ
եկար. գիտենք քեզ, թէ ով ես դու, Աստծու
Սուրբն ես»: 25 Յիսուս սաստեց նրան ու
ասաց. «Զայնդ կտրի՛ր եւ դո՛ւրս ել դրանից»:
26 Եւ պիղծ ոգին սաստիկ ցնցեց դիւահարին
եւ բարձրաձայն աղաղակելով՝ դուրս ելաւ
նրանից: 27 Եւ ամէնքը զարմացան, այնպէս
որ հարցնում էին իրար եւ ասում. «Այս ինչ
նոր վարդապետութիւն է, որ իշխանութեամբ
պիղծ ոգիներին էլ է սաստում, եւ նրանք
հնազանդւում են նրան»: 28 Եւ նրա համբաւը
տարածուեց Գալիլիայի բոլոր կողմերում: 29
Եւ ժողովարանից դուրս ելնելով, անմիջապէս
եկաւ Սիմոնի եւ Անդրէասի տունը՝ Յակոբոսի
եւ Յովհաննէսի հետ: 30 Սիմոնի զոքանչը
տաքութեան մէջ պառկած էր. իսկոյն ասացին
նրա մասին Յիսուսին: 31 Եւ նա մօտենալով՝
նրա ձեռքը բռնեց եւ նրան ոտքի կանգնեցրեց.
եւ տենդը նրան թողեց. եւ նա ծառայում էր
նրանց: 32 Երբ երեկոյ եղաւ, արեւի մայր
մտնելու ժամանակ, նրա մօտ էին բերում բոլոր
հիւանդներին եւ դիւահարներին: 33 Եւ ամբողջ
քաղաքը հաւաքուել էր դռների առաջ: 34
Եւ նա տեսակ-տեսակ հիւանդութիւններից
բազում հիւանդներ բժշկեց եւ բազում դեւեր
հանեց. եւ թոյլ չէր տալիս դեւերին խօսել,
որովհետեւ գիտէին նրան, որ Քրիստոսն է:
35 Եւ առաւօտեան մօտ, լոյսը բացուելուց

առաջ, վեր կացաւ եւ ելաւ գնաց ամայի մի
տեղ ու այնտեղ աղօթում էր: 36 Նրա յետեւից
նրան փնտռելու գնաց Սիմոնը եւ նրանք,
որ նրա հետ էին: 37 Եւ երբ գտան նրան,
ասացին. «Ամէնքը փնտռում են քեզ»: 38 Եւ
նրանց ասաց. «Եկէք գնանք այլ մօտակայ
գիւղաքաղաքներ եւս, որպէսզի այնտեղ էլ
քարոզեմ, որովհետեւ հէնց դրա համար եմ
եկել»: 39 Եւ ամբողջ Գալիլիայում նրանց
ժողովարաններում քարոզում եւ դեւեր էր
հանում: 40 Նրա մօտ եկաւ մի բորոտ. նա
ծնկի եկած աղաչում էր եւ ասում. «Տէր, եթէ
կամենաս, կարող ես ինձ մաքրել»: 41 Իսկ
Յիսուս գթալով՝ ձեռքը երկարեց, դիպաւ
նրան եւ ասաց. «Կամենում եմ, մաքրուի՛ր»:
42 Եւ երբ նրան այս ասաց, բորոտութիւնը
նրանից իսկոյն գնաց, եւ նա մաքրուեց: 43 Եւ
Յիսուս իսկոյն դուրս հանեց նրան եւ խստիւ
պատուիրեց. 44 «Զգոյշ եղիր, ոչ ոքի բան
չասես, այլ գնա՛, քեզ քահանային ցոյց տուր
եւ մաքրուելուդ համար ընծայ տուր այն, ինչ
հրամայել էր Մովսէսը՝ նրանց համար իբրեւ
վկայութիւն»: 45 Բայց նա դուրս գնալով՝ սկսեց
եռանդուն կերպով քարոզել եւ լուրը տարածել
այն աստիճան, որ Յիսուս չէր կարողանում
այլեւս յայտնապէս քաղաք մտնել, այլ դուրսը,
ամայի տեղերում էր մնում. եւ բոլոր կողմերից
ժողովուրդը նրա մօտ էր գալիս:

2 Մի քանի օր յետոյ, երբ նա դարձեալ
Կափառնայում մտաւ, լուր տարածուեց, թէ
տանն է. 2 եւ շատեր հաւաքուեցին, այնպէս
որ այլեւս տեղ չմնաց, ոչ իսկ դռան առջեւ:
Եւ նրանց քարոզում էր Աստծու խօսքը: 3 Եւ
եկան նրա մօտ՝ բերելով մի անդամալոյծի, որին
տանում էին չորս հոգով: 4 Եւ երբ ամբոխի
պատճառով Յիսուսին չկարողացան մօտենալ,
քանդեցին երդիկը այն տան, ուր գտնւում էր
նա. եւ բացելով առաստաղը, իջեցրին այն
մահիճը, որի մէջ էր անդամալոյծը: 5 Եւ Յիսուս,
տեսնելով նրանց հաւատը, անդամալոյծին
ասաց. «Որդեա՛կ, քո մեղքերը քեզ ներուած
են»: 6 Օրէնսգէտներից մի քանիսը, որ նստած
էին այնտեղ, իրենց մտքում խորհում էին. 7
«Այս ի՞նչ է խօսում, սա հայհոյում է. ո՞վ կարող
է մեղքերին թողութիւն տալ, եթէ ոչ՝ միայն
Աստուած»: 8 Եւ Յիսուս իր հոգում իմացաւ,
որ այնպէս են խորհում իրենց մտքում. ուստի
ասաց. «Ինչո՞ւ ձեր մտքում այդ էք խորհում.
9 ո՞րն է աւելի դիւրին. անդամալոյծին ասե՞լ՝
քո մեղքերը քեզ ներուած են, թէ՞ ասել՝ վեր
կաց, առ մահիճդ եւ գնա՛ քո տունը: 10 Բայց
որպէսզի իմանաք, որ մարդու Որդին երկրի
վրայ իշխանութիւն ունի ներելու մեղքերը, -
ասաց նա անդամալոյծին, - 11 քեզ եմ ասում,
վեր կաց, առ քո մահիճը եւ գնա՛ քո տունը»:
12 Եւ վեր կացաւ ու անմիջապէս վերցնելով
մահիճը՝ բոլորի առաջ դուրս ելաւ, այնպէս
որ ամէնքը զարմացան եւ փառք էին տալիս
Աստծուն ու ասում. «Այսպիսի բան երբեք
չենք տեսել»: 13 Եւ նա դարձեալ ծովեզերք
գնաց. եւ ամբողջ ժողովուրդը նրա մօտ էր
գալիս, եւ նա ուսուցանում էր նրանց: 14 Եւ
մինչ նա անցնում էր, տեսաւ Ալփէոսի որդի
Ղեւիին, որ մաքսատանը նստած գործի վրայ
էր, ու նրան ասաց՝ արի՛ իմ յետեւից: Եւ Ղեւին
վեր կացաւ գնաց նրա յետեւից: 15 Եւ երբ
Յիսուս նրա տանը սեղան նստեց, բազում
մաքսաւորներ եւ մեղաւորներ էլ Յիսուսի ու
նրա աշակերտների հետ սեղան նստեցին,
որովհետեւ շատերն էին նրա յետեւից գնում:
16 Իսկ օրէնսգէտներն ու փարիսեցիները երբ
տեսան, որ նա մաքսաւորների եւ մեղաւորների
հետ է ուտում, նրա աշակերտներին ասացին.
«Ինչո՞ւ էք մեղաւորների ու մաքսաւորների
հետ ուտում եւ խմում»: 17 Երբ Յիսուս լսեց,
նրանց ասաց. «Առողջներին բժիշկ պէտք չէ,
այլ՝ հիւանդներին. եւ ես չեմ եկել արդարներին
կանչելու, այլ՝ մեղաւորներին»: 18 Յովհաննէսի
աշակերտները եւ փարիսեցիները ծոմ էին
պահում. եկան եւ նրան ասացին. «Ինչո՞ւ
Յովհաննէսի աշակերտները եւ փարիսեցիները
ծոմ են պահում, իսկ քո աշակերտները
չեն պահում»: 19 Եւ Յիսուս նրանց ասաց.
«Միթէ կարելի՞ է, որ հարսանքաւորները ծոմ
պահեն, երբ փեսան նրանց հետ է. այնքան
ժամանակ, որ փեսան իրենց հետ է, պէտք
չէ, որ ծոմ պահեն: 20 Բայց կը գան օրեր,
երբ փեսան նրանցից կը վերցուի, եւ ապա
այն օրը նրանք էլ ծոմ կը պահեն: 21 Նոր,
չօգտագործուած կտաւի կտորը ոչ ոք հնացած
զգեստի վրայ չի կարկատի, ապա թէ ոչ նոր

կտորը ամբողջութեամբ հին զգեստից կը
պոկուի, եւ պատռուածքը աւելի վատ կը լինի: 22
Եւ ոչ ոք հին տիկերի մէջ նոր գինի չի լցնի, ապա
թէ ոչ նոր գինին կը պայթեցնի տիկերը, գինին կը
թափուի, եւ տիկերը կը փչանան: Այլ նոր գինին
նոր տիկերի մէջ պէտք լցուի: 23 Մի շաբաթ օրով
նա անցնում էր ցորենի արտերի միջով: Եւ
նրա աշակերտները գնալու ժամանակ սկսեցին
հասկ պոկել եւ ուտել: 24 Եւ փարիսեցիները
նրան ասացին. «Տե՛ս, քո աշակերտները շաբաթ
օրով ի՞նչ են անում, մի բան, որ օրինաւոր
չէ»: 25 Յիսուս նրանց ասաց. «Դուք երբեւիցէ
չէ՞ք կարդացել, թէ ինչ արեց Դաւիթը, երբ
կարիք ունեցաւ եւ քաղց զգաց ինքը եւ նրանք,
որ իր հետ էին. 26 թէ ինչպէս Աբիաթար
քահանայապետի օրով մտաւ Աստծու տունը
եւ կերաւ առաջաւորութեան հացը՝ տալով
նաեւ նրանց, որ իր հետ էին. մի բան, որ, բացի
քահանաներից, ուրիշների համար օրինաւոր
չէր ուտել»: 27 Եւ ասաց նրանց. «Շաբաթ օրը
մարդո՛ւ համար է, եւ ոչ թէ մարդը՝ շաբաթ
օրուայ համար. 28 ապա ուրեմն՝ մարդու Որդին
տէրն է եւ շաբաթ օրուայ»:

3 Եւ նա նորից ժողովարան մտաւ. այնտեղ
կար մի մարդ, որի ձեռքը չորացած էր: 2 Եւ
նրան ուշադրութեամբ դիտում էին՝ տեսնելու,
թէ շաբաթ օրով նրան կը բժշկի՞, որպէսզի
ամբաստանեն նրան: 3 Եւ Յիսուս ասաց
այն մարդուն, որի ձեռքը չորացած էր. «Վե՛ր
կաց, մէջտեղ արի»: 4 Ապա ասաց նրանց.
«Շաբաթ օրով ի՞նչ բան է օրինաւոր անել.
բարի գո՞րծ գործել, թէ՞ չարիք անել. մի հոգի՞
ազատել, թէ՞ կորստեան մատնել»: Եւ նրանք
լռեցին: 5 Եւ Յիսուս, ցասումով լցուած, նայելով
նրանց եւ տրտմելով նրանց սրտի կուրութեան
համար, ասաց մարդուն. «Երկարի՛ր ձեռքդ»:
Եւ նա երկարեց, ու նրա ձեռքը առողջացաւ:
6 Փարիսեցիները հերովդէականների հետ
իսկոյն դուրս ելան եւ խորհուրդ էին անում
նրա դէմ, թէ ինչպէս նրան կորստեան մատնեն:
7 Իսկ Յիսուս իր աշակերտների հետ միասին
գնաց ծովեզերք: Եւ Գալիլիայից բազում
ժողովուրդ էր գնում նրա յետեւից. 8 նաեւ
Հրէաստանից, Երուսաղէմից, Յորդանանի միւս
կողմից, ինչպէս նաեւ Տիւրոսի եւ Սիդոնի
շրջակայքից բազում ժողովուրդ, երբ լսում
էր, թէ նա ինչքան բան է անում, գալիս էր
նրա մօտ: 9 Եւ նա իր աշակերտներին ասաց,
որ իր համար մի նաւակ պատրաստ լինի
ամբոխի պատճառով, որպէսզի իրեն չնեղեն:
10 Քանի որ շատերին բժշկեց, ուստի ամէն
տեսակ հիւանդութիւններ ունեցող մարդիկ
գալիս էին, խռնւում նրա շուրջը, որպէսզի
դիպչեն նրան: 11 Եւ պիղծ ոգիները, երբ
տեսնում էին նրան, ընկնում էին նրա առաջ,
աղաղակում էին ու ասում. 12 «Դու Աստծու
Որդի ես»: Իսկ նա խստիւ պատուիրում էր
նրանց, որ իր ինքնութիւնը չյայտնեն: 13 Յիսուս
լեռը բարձրացաւ եւ իր մօտ կանչեց նրանց,
որոնց ինքը կամեցաւ. եւ նրանք գնացին
նրա մօտ: 14 Նա նշանակեց Տասներկուսին,
որ իր շուրջը լինեն, եւ նրանց քարոզելու
ուղարկի, 15 ու նրանք իշխանութիւն ունենան
ցաւեր բուժելու եւ դեւեր հանելու: 16 Եւ
Սիմոնի անունը Պետրոս դրեց 17 եւ Զեբեդէոսի
որդու՝ Յակոբոսի ու նրա եղբօր՝ Յովհաննէսի
անունները դրեց Բաներեգէս, որ նշանակում է՝
Որոտման որդիներ: 18 Նաեւ՝ Անդրէասին եւ
Փիլիպպոսին եւ Բարթողոմէոսին եւ մաքսաւոր
Մատթէոսին եւ Թովմասին եւ Ալփէոսի
որդի Յակոբոսին եւ Թադէոսին եւ Սիմոն
Կանանացուն 19 եւ Յուդա Իսկարիովտացուն,
որը եւ նրան մատնեց: 20 Նրանք տուն
վերադարձան. եւ ժողովուրդը նորից եկաւ
նրանց հետ, այնպէս որ նրանք հաց ուտելու
անգամ ժամանակ չունեցան: 21 Եւ երբ Յիսուսի
իւրայինները լսեցին, ելան եկան նրան բռնելու,
որովհետեւ կարծում էին, թէ խելքը կորցրել
է: 22 Իսկ Երուսաղէմից իջած օրէնսգէտներն
ասում էին, թէ դրա մէջ Բէեղզեբուղ կայ, եւ
դեւերի իշխանի ձեռքով է հանում դեւերին: 23
Եւ նա իր մօտ կանչելով նրանց՝ առակներով
էր խօսում նրանց հետ. «Ինչպէ՞ս կարող է
սատանան սատանային դուրս հանել: 24 Եւ
արդ, եթէ մի թագաւորութիւն ինքն իր մէջ
բաժանուի, այդ թագաւորութիւնը չի կարող
կանգուն մնալ: 25 Եւ եթէ մի տուն ինքն իր
մէջ բաժանուի, այդ տունը չի կարող կանգուն
մնալ: 26 Եւ եթէ սատանան ինքն իր դէմ դուրս
գայ եւ բաժանուած լինի, չի կարող կանգուն
մնալ, այլ նրա վախճանը հասել է: 27 Ոչ ոք չի

կարող հզօրի տունը մտնելով՝ նրա ունեցածը
կողոպտել, եթէ նախ չկապոտի հզօրին. եւ ապա
միայն կը կողոպտի նրա տունը: 28 Ճշմարիտ
եմ ասում ձեզ, որ մարդկանց որդիներին,
որքան էլ հայհոյեն, ամէն մեղք եւ հայհոյանք
կը ներուի. 29 բայց ով որ հայհոյի Սուրբ
Հոգուն, յաւիտեանս թողութիւն չի ունենայ, այլ
նա յանցապարտ պիտի մնայ յաւիտենական
մեղքով»: (aiōn g165, aiōnios g166) 30 Այսպէս խօսեց,
որովհետեւ ասում էին՝ նրա մէջ պիղծ դեւ կայ:
31 Եկան նրա եղբայրներն ու մայրը եւ դրսում
կանգնած՝ մարդ ուղարկեցին ու կանչեցին
նրան: 32 Եւ այնտեղ ժողովուրդը նստել էր նրա
շուրջը: Եւ երբ ասացին նրան՝ ահաւասիկ քո
մայրն ու քո եղբայրները դրսում են եւ քեզ են
ուզում, 33 նրանց պատասխանեց եւ ասաց.
«Ո՞վ է իմ մայրը կամ՝ իմ եղբայրները»: 34 Ապա
նայեց իր շուրջը, իր աշակերտներին, որոնք
նստած էին, եւ ասաց. «Ահաւասիկ իմ մայրը
եւ իմ եղբայրները. 35 որովհետեւ, ով Աստծու
կամքն է կատարում, նա է իմ եղբայրը եւ քոյրը
եւ մայրը»:

4 Նորից նա սկսեց ուսուցանել ծովեզերքի
մօտ, եւ նրա շուրջը խռնուեց բազում
ժողովուրդ, այնպէս որ նա մտաւ ու նստեց
մի նաւակի մէջ, ծովի վրայ, մինչ ամբողջ
ժողովուրդը ծովեզերքին շուրջանակի բռնել
էր ցամաքը: 2 Եւ նա առակներով նրանց շատ
բան էր ուսուցանում եւ նրանց ասում իր
քարոզութեան մէջ. 3 «Լսեցէ՛ք, ահաւասիկ մի
սերմանող սերմանելու ելաւ: 4 Եւ պատահեց,
որ սերմանելու ժամանակ սերմի մի մասն
ընկաւ ճանապարհի եզերքը, եւ թռչունները
եկան ու կերան այն: 5 Ուրիշ մի մաս ընկաւ
ապառաժի վրայ, որտեղ շատ հող չկար. եւ
շուտով բուսաւ, որովհետեւ հողը խորը չէր. 6
բայց երբ արեւը ծագեց, խանձուեց. եւ քանի
որ արմատներ չունէր, չորացաւ: 7 Մի ուրիշ
մաս ընկաւ փշերի մէջ. փշերը բարձրացան
եւ խեղդեցին այն, եւ պտուղ չտուեց: 8
Իսկ մի ուրիշ մաս էլ ընկաւ լաւ հողի վրայ,
բուսնելով աճեց ու պտուղ տուեց. մէկի դիմաց՝
երեսուն, մէկի դիմաց՝ վաթսուն եւ մէկի դիմաց՝
հարիւր»: 9 Եւ ասում էր. «Ով որ լսելու ականջ
ունի, թող լսի»: 10 Եւ երբ առանձին մնաց,
նրա շուրջը եղողները, աշակերտների հետ
միասին, հարցրին նրան այս առակի մասին:
11 Եւ նրանց ասաց. «Ձեզ է տրուած իմանալ
Աստծու արքայութեան խորհուրդները, բայց
նրանց համար, որ ձեզնից դուրս են, ամէն
ինչ առակներով կը լինի, 12 որպէսզի նայելով
հանդերձ չտեսնեն եւ լսելով հանդերձ չիմանան,
որ մի գուցէ երբեւէ դարձի գան, եւ իրենց
ներուի»: 13 Եւ ասաց նրանց. «Այս առակը չէ՞ք
հասկանում, ապա ինչպէ՞ս պիտի հասկանաք
բոլոր առակները: 14 Նա, որ սերմանում է,
Աստծու խօսքն է սերմանում: 15 Ճանապարհի
եզերքին սերմանուածները այն մարդիկ են,
որոնք լսում են խօսքը, եւ սատանան գալիս
է եւ դուրս է հանում նրանց սրտերի մէջ
սերմանուած խօսքը: 16 Ապառաժի վրայ
սերմանուածները այն մարդիկ են, որ, երբ լսում
են խօսքը, իսկոյն ուրախութեամբ ընդունում
են այն, 17 եւ որովհետեւ իրենց մէջ արմատներ
չունեն, այլ մի որոշ ժամանակի համար են, երբ
խօսքի պատճառով նեղութիւն կամ հալածանք
է վրայ հասնում, իսկոյն գայթակղւում են: 18
Իսկ նրանք, որ սերմանուեցին փշերի մէջ, այն
մարդիկ են, որ լսում են խօսքը, 19 սակայն
այս աշխարհի հոգսերը եւ հարստութեան
պատրանքները ներխուժում եւ խեղդում են
խօսքը, եւ այն անպտուղ է լինում: (aiōn g165) 20 Եւ
լաւ հողի մէջ սերմանուածները այն մարդիկ
են, որ լսում են խօսքը եւ ընդունում ու պտուղ
են տալիս. մէկի դիմաց՝ երեսուն, մէկի դիմաց՝
վաթսուն եւ մէկի դիմաց՝ հարիւր»: 21 Եւ նրանց
ասաց. «Միթէ ճրագը բերւում է, որ կաթսայի
կամ մահճի տակ դրուի: Չէ՞ որ աշտանակի
վրայ է դրւում: 22 Արդ, ծածուկ բան չկայ, որ
չայտնուի, եւ գաղտնի բան չի եղել, որ ի յայտ
չգայ: 23 Թէ մէկը լսելու ականջ ունի, թող լսի»:
24 Եւ նրանց ասաց. «Զգոյշ եղէք, թէ ինչ էք
լսում, եւ ինչ որ լսում էք, աւելին կը տրուի ձեզ.
ինչ չափով, որ չափում էք, նոյնով Աստուած
պիտի չափի ձեզ համար: 25 Ով որ ունի, նրան
պիտի տրուի. իսկ ով որ չունի, նրանից պիտի
վերցուի, ինչ էլ որ նա ունի»: 26 Եւ ասում էր.
«Այսպէս է Աստծու արքայութիւնը. որպէս թէ
մի մարդ հողի մէջ սերմեր ցանի. 27 եւ նա
ննջի թէ վեր կենայ, գիշեր եւ ցերեկ, սերմերը
կը բուսնեն ու կ’աճեն, 28 եւ նա չի իմանայ,

թէ հողը ինքն իրենից բերք է տալիս. նախ՝
խոտը, ապա՝ հասկը եւ ապա՝ ատոք ցորենը
հասկի մէջ: 29 Սակայն երբ սերմը իր պտուղը
տայ, իսկոյն մանգաղ է ուղարկում, որովհետեւ
հնձի ժամանակը հասել է»: 30 Եւ ասում էր.
«Ինչի՞ նմանեցնենք Աստծու արքայութիւնը
կամ ի՞նչ օրինակով ներկայացնենք այն. 31 նման
է մանանեխի հատիկին, որը, երբ սերմանւում
է հողի մէջ, աւելի մանր է լինում, քան
երկրի վրայ եղող բոլոր սերմերը. 32 իսկ
երբ սերմանուի, բուսնում եւ լինում է աւելի
մեծ, քան ամէն տունկ, եւ արձակում է մեծ
ճիւղեր, այնքան, որ երկնքի թռչունները նրա
հովանու տակ կարող են բնակուել»: 33 Եւ
այնպիսի առակներով էր նրանց ասում խօսքը,
որ կարողանային հասկանալ: 34 Եւ առանց
առակի նրանց հետ ոչինչ չէր խօսում, բայց
իր աշակերտների համար առանձին ամէն
ինչ մեկնում էր: 35 Այդ նոյն օրը, երեկոյեան
դէմ, աշակերտներին ասաց. «Եկէ՛ք անցնենք
ծովի միւս կողմը»: 36 Թողնելով ժողովրդին՝
նրան իրենց հետ տարան նաւակով, ինչպէս
նաեւ՝ միւս նաւակները, որ նրա հետ էին: 37
Եւ մեծ հողմամրրիկ բարձրացաւ ու ալիքները
նաւակի մէջ էր թափում, այնպէս որ նաւակը
գրեթէ լցւում էր: 38 Իսկ ինքը նաւախելի կողմը
բարձի վրայ ննջում էր. նրան արթնացրին
եւ ասացին. «Վարդապե՛տ, քեզ համար բնաւ
հոգ չէ՞, որ ահա մենք կորչում ենք»: 39 Եւ
նա, արթնանալով, սաստեց հողմին եւ ասաց
ծովին. «Դադարի՛ր, լռի՛ր»: Եւ հողմը դադարեց,
ու մեծ խաղաղութիւն եղաւ: 40 Եւ նրանց ասաց.
«Ինչո՞ւ այդպէս վախկոտ էք. դեռեւս հաւատ
չունէ՞ք»: 41 Եւ նրանք սաստիկ վախեցան եւ
միմեանց ասում էին. «Ո՞վ է արդեօք սա, որ թէ՛
հողմը, թէ՛ ծովը հնազանդւում են սրան»:

5 Եւ Յիսուս եկաւ ծովի հանդիպակաց կողմը,
գերգեսացիների երկիրը: 2 Եւ երբ նա
նաւակից դուրս ելաւ, գերեզմաններից նրա
դէմն ելաւ մի մարդ, որին բռնել էր մի
պիղծ ոգի, 3 եւ որի բնակութեան տեղն
իսկ գերեզմանների մէջ էր: Եւ ոչ ոք նրան
շղթաներով անգամ չէր կարող կապել, 4
որովհետեւ շատ անգամ ոտնակապերով եւ
շղթաներով կապուած էր, բայց շղթաները
փշրել էր ու ոտնակապերը՝ ջարդել: Ոչ ոք նրան
չէր կարողանում զսպել, 5 որովհետեւ միշտ,
գիշեր ու ցերեկ, գերեզմաններում եւ լեռներում,
աղաղակում էր եւ ինքն իրեն քարերով ծեծում:
6 Երբ նա Յիսուսին հեռուից տեսաւ, առաջ
վազեց ու երկրպագեց նրան. 7 բարձրաձայն
աղաղակեց եւ ասաց. «Ինչ ես ուզում ինձնից,
Յիսո՛ւս, բարձրեալ Աստծո՛ւ Որդի: Երդուեցնում
եմ քեզ Աստուծով, ինձ մի՛ տանջիր». 8 քանի
որ Յիսուս նրան ասում էր. «Պի՛ղծ ոգի, դո՛ւրս
ելիր այդ մարդուց»: 9 Եւ նրան հարցրեց.
«Անունդ ի՞նչ է»: Եւ նա ասաց նրան. «Իմ
անունը Լեգէոն է, քանի որ բազում ենք»: 10 Իսկ
պիղծ ոգիները սաստիկ աղաչում էին նրան,
որ այդ շրջանից դուրս չուղարկի իրենց: 11
Եւ այնտեղ, լերան լանջին, խոզերի մի մեծ
երամակ կար, որ արածում էր: 12 Բոլոր դեւերը
աղաչեցին նրան եւ ասացին. «Մեզ խոզերի
մէջ ուղարկի՛ր, որ մտնենք նրանց մէջ»: 13
Եւ նա հրամայեց նրանց: Երբ պիղծ ոգիները
դուրս ելան, մտան խոզերի մէջ, եւ երամակը,
թուով մօտ երկու հազար, դարաւանդից
դիմեց դէպի ծովը. եւ խեղդուեցին ծովում:
14 Խոզարածները փախան եւ քաղաքում ու
ագարակներում պատմեցին. եւ մարդիկ դուրս
ելան տեսնելու, թէ ի՞նչ էր կատարուել: 15
Եկան Յիսուսի մօտ եւ տեսան դիւահարին,
որ նստել էր՝ հագնուած եւ զգաստացած,
նրան, որ լեգէոն ունէր. եւ զարհուրեցին: 16 Եւ
ովքեր որ տեսել էին, պատմեցին նրանց, թէ
ինչ պատահեց այսահարին եւ ինչ՝ խոզերին:
17 Եւ սկսեցին աղաչել Յիսուսին, որ հեռանայ
իրենց սահմաններից: 18 Եւ երբ նաւակ մտաւ,
դիւահարը նրան աղաչում էր, որ նրա հետ լինի:
19 Բայց Յիսուս նրան թոյլ չտուեց, այլ ասաց.
«Գնա՛ քո տունը հարազատներիդ մօտ եւ
պատմի՛ր նրանց այն ամէնը, ինչ Տէրը քեզ արեց
եւ թէ ինչպէս խղճաց քեզ»: 20 Եւ նա գնաց ու
սկսեց տարածել Դեկապոլսում, ինչ որ Յիսուս
իր համար արել էր: Եւ ամէնքը զարմանում էին:
21 Եւ երբ Յիսուս նաւակով նորից ծովի միւս
կողմն անցաւ, նրա մօտ հաւաքուեց բազում
ժողովուրդ: Եւ ինքը ծովեզրին էր: 22 Ահա
եկաւ ժողովրդապետներից մէկը, որի անունը
Յայրոս էր. եւ երբ տեսաւ նրան, նրա ոտքերն
ընկաւ. 23 սաստիկ աղաչում էր նրան ու ասում,
որ իր դուստրը մահամերձ է, եւ որ նա գայ ու

նրա վրայ իր ձեռքը դնի, որպէսզի առողջանայ
եւ ապրի: 24 Եւ Յիսուս գնաց նրա հետ. նրա
յետեւից գնում էր նաեւ բազում ժողովուրդ
եւ նեղում էր նրան: 25 Եւ մի կին կար, որ
տասներկու տարուց ի վեր արիւնահոսութիւն
ունէր: 26 Նա շատ էր տառապել բազմաթիւ
բժիշկների ձեռքից եւ իր ամբողջ ունեցուածքը
ծախսել էր, բայց որեւէ օգուտ չէր գտել, այլ էլ
աւելի վատացել էր: 27 Նա երբ լսեց Յիսուսի
մասին, եկաւ ամբոխի մէջ նրա յետեւից եւ
ձեռքը դիպցրեց նրա զգեստին, 28 որովհետեւ
մտքում խորհում էր. «Եթէ միայն դիպչեմ նրա
զգեստներին, կը բժշկուեմ»: 29 Եւ իսկոյն նրա
արեան աղբիւրը չորացաւ, եւ իր մարմնի մէջ
զգաց, որ տանջանքներից բժշկուեց: 30 Եւ
Յիսուս իսկոյն ինքն իր մէջ իմանալով իրենից
դուրս ելած զօրութիւնը, դարձաւ դէպի ամբոխը
եւ ասաց. «Ո՞վ դիպաւ իմ զգեստներին»: 31 Եւ
աշակերտները նրան ասացին. «Տեսնում ես,
որ ամբոխը նեղում է քեզ, եւ ասում ես, թէ՝ ո՞վ
դիպաւ իմ զգեստներին»: 32 Եւ նա շուրջն էր
նայում՝ տեսնելու, թէ ո՞վ այդ արեց: 33 Եւ այդ
կինը, զարհուրած ու դողալով նրա համար, որ
գաղտնի էր արել, - որովհետեւ գիտէր, թէ ինչ
կատարուեց իր հետ, - եկաւ ընկաւ նրա առաջ
եւ ամէն ինչ ստուգութեամբ ասաց: 34 Եւ Յիսուս
նրան ասաց. «Դո՛ւստր, քո հաւատը քեզ փրկեց,
գնա՛ խաղաղութեամբ եւ քո տանջանքներից
բժշկուած եղիր»: 35 Մինչ Յիսուս այս բանն
էր խօսում, ժողովրդապետի տնից ոմանք
եկան եւ ասացին. «Քո դուստրը մեռաւ, էլ
ինչ ես նեղութիւն տալիս Վարդապետին»:
36 Իսկ Յիսուս, երբ լսեց ասուած խօսքը,
ժողովրդապետին ասաց. «Մի՛ վախեցիր, այլ
միայն հաւատա՛»: 37 Եւ ոչ ոքի թոյլ չտուեց իր
հետ գնալ, այլ միայն՝ Պետրոսին, Յակոբոսին
եւ նրա եղբօրը՝ Յովհաննէսին: 38 Յիսուս
ժողովրդապետի տունը եկաւ եւ տեսաւ մի
մեծ ամբոխ, լացուկոծ անողներ եւ աղմուկ-
աղաղակ: 39 Ապա ներս մտնելով՝ նրանց ասաց.
«Ինչո՞ւ էք խռովուած ու լաց էք լինում. մանուկը
մեռած չէ, այլ ննջում է»: 40 Սակայն նրանք
ծաղրում էին նրան: Իսկ նա, ամենքին դուրս
հանելով, վերցրեց իր հետ մանկան հօրն ու
մօրը եւ նրանց, որ իր հետ էին, եւ մտաւ այնտեղ,
ուր պառկած էր մանուկը: 41 Եւ բռնելով
մանկան ձեռքից՝ ասաց նրան՝ Տալի՛թա, կո՛ւմի,
որ նշանակում է՝ աղջի՛կ, դո՛ւ, քեզ եմ ասում, վե՛ր
կաց: 42 Եւ աղջիկը իսկոյն վեր կացաւ ու քայլում
էր, քանի որ մօտ տասներկու տարեկան էր:
Եւ ամէնքը մեծապէս զարմացան: 43 Իսկ նա
նրանց խստիւ պատուիրեց, որ ոչ ոք այդ բանը
չիմանայ. ու ասաց, որ նրան ուտելու բան տան:

6 Եւ այնտեղից ելաւ եկաւ իր գաւառը. եւ իր
աշակերտները գնում էին նրա յետեւից: 2
Երբ շաբաթ օր եղաւ, սկսեց ժողովարանում
ուսուցանել. եւ շատերը, երբ լսում էին նրան,
զարմանում էին նրա վարդապետութեան վրայ
եւ ասում. «Այս բաները որտեղի՞ց են սրան,
կամ ի՞նչ է այս իմաստութիւնը, որ տրուած
է սրան, որ սրա ձեռքով այսպիսի զօրաւոր
գործեր կատարուեն: 3 Սա հիւսնի տղան
եւ Մարիամի որդին չէ՞ միթէ, Յակոբոսի եւ
Յովսէի ու Յուդայի եւ Սիմոնի եղբայրը. եւ սրա
քոյրերը այստեղ մեզ մօտ չե՞ն»: Եւ նրանով
գայթակղւում էին: 4 Եւ Յիսուս նրանց ասաց.
«Մարգարէն յարգուած անձ է, բայց ոչ իր
գաւառում, իր ազգատոհմի եւ իր տան մէջ»: 5
Եւ չէր կարողանում այնտեղ որեւէ զօրաւոր
գործ կատարել, այլ քիչ թուով հիւանդների
վրայ ձեռք դնելով՝ նրանց բժշկում էր: 6 Եւ
նա զարմանում էր նրանց անհաւատութեան
վրայ: 7 Եւ շրջում էր շրջակայ գիւղերում
եւ ուսուցանում: 8 Նա իր մօտ կանչեց
Տասներկուսին եւ սկսեց ուղարկել նրանց
երկու-երկու ու պիղծ ոգիների վրայ նրանց
իշխանութիւն տուեց: 9 Նրանց պատուիրեց,
որ ճանապարհի համար գաւազանից բացի
այլ բան չվերցնեն. ո՛չ պարկ, ո՛չ հաց, ո՛չ դրամ
գօտիների մէջ, 10 այլ հագնեն հողաթափներ.
եւ ասաց. «Աւելորդ պարեգօտ մի՛ վերցրէք»:
11 Եւ ասում էր նրանց. «Ինչ տուն որ մտնէք,
այնտեղ օթեւանեցէ՛ք, մինչեւ որ այնտեղից
ելնէք: 12 Եւ ուր որ ձեզ չեն ընդունի ու ձեզ չեն
լսի, երբ որ այնտեղից ելնէք, ձեր ոտքերի փոշին
թա՛փ տուէք՝ իբրեւ նրանց դէմ վկայութիւն»:
13 Եւ նրանք ելան ու քարոզում էին, որպէսզի
մարդիկ ապաշխարեն: 14 Եւ բազում դեւեր էին
հանում, բազում հիւանդների օծում էին իւղով
ու նրանց բժշկում: 15 Եւ Հերովդէս արքան
լսեց այս բաները, որովհետեւ Յիսուսի անունը
յայտնի էր դարձել. եւ նա ասաց. «Յովհաննէս

Մկրտիչը յարութիւն է առել մեռելներից, եւ
դրա համար զօրութիւններ են գործւում նրա
միջոցով»: 16 Ուրիշներ ասում էին, թէ՝ Եղիան
է. իսկ միւսները, թէ՝ մարգարէ է կամ թէ՝
մարգարէների նման մէկը: 17 Երբ Հերովդէսը
այս լսեց, ասաց. «Յովհաննէսը, որի գլուխը
կտրեցի ես, սա նա՛ է. մեռելներից յարութիւն է
առել»: 18 Արդարեւ, ինքը՝ Հերովդէսն էր մարդ
ուղարկել, ձերբակալել էր Յովհաննէսին, կապել
նրան ու բանտարկել՝ իր եղբօր՝ Փիլիպպոսի
կնոջ՝ Հերովդիայի պատճառով, քանի որ
Հերովդէսը նրան իրեն կին էր դարձրել, 19 եւ
քանի որ Յովհաննէսը Հերովդէսին ասում էր.
«Քո եղբօր կնոջը քեզ կին առնելը օրինաւոր
չէ»: 20 Եւ Հերովդիան ոխ էր պահել նրա
դէմ ու ուզում էր նրան սպանել տալ, բայց
չէր կարողանում, 21 որովհետեւ Հերովդէսը
վախենում էր Յովհաննէսից, քանի որ նրան
գիտէր որպէս արդար եւ սուրբ մարդու, եւ
նրան հովանաւորում էր ու նրան անսալով՝
շատ բաներ էր անում եւ քաղցրութեամբ լսում
էր նրան: 22 Սակայն մի յարմար օր եկաւ, երբ
Հերովդէսը իր ծննդեան տարեդարձի ընթրիքն
էր տալիս իր նախարարներին, Գալիլիայի
մեծամեծներին եւ հազարապետներին: 23
Եւ երբ Հերովդիայի դուստրը ներս մտաւ
եւ սկսեց պարել, դուր եկաւ Հերովդէսին
եւ սեղանակիցներին. թագաւորը աղջկան
ասաց. «Ուզի՛ր ինձնից, ինչ որ կամենում ես,
եւ քեզ կը տամ»: 24 Եւ երդուեց նրան շատ
անգամ, թէ՝ դու ինձնից ինչ էլ որ ուզես, կը
տամ քեզ, մինչեւ իսկ իմ թագաւորութեան
կէսը: 25 Աղջիկը դուրս գնալով իր մօրն
ասաց՝ ի՞նչ ուզեմ: Եւ սա ասաց՝ Յովհաննէս
Մկրտչի գլուխը: 26 Եւ աղջիկը շտապով
վերստին մտնելով թագաւորի մօտ՝ ասաց.
«Ուզում եմ, որ հիմա ինձ տաս սկուտեղի վրայ
Յովհաննէս Մկրտչի գլուխը»: 27 Եւ թագաւորը
սաստիկ տրտմեց, բայց իր երդումների եւ
հրաւիրեալների պատճառով չուզեց նրան
մերժել: 28 Եւ թագաւորը իսկոյն դահիճ
ուղարկեց ու հրամայեց բերել Յովհաննէսի
գլուխը: Եւ սա գնաց գլխատեց նրան բանտում
29 ու նրա գլուխը սկուտեղով բերեց եւ տուեց
աղջկան, եւ աղջիկը տարաւ տուեց իր մօրը: 30
Երբ Յովհաննէսի աշակերտները լսեցին, եկան
վերցրին մարմինը եւ դրեցին գերեզմանի մէջ:
31 Առաքեալները հաւաքուեցին Յիսուսի մօտ
ու նրան պատմեցին այն ամէնը, ինչ որ արել
էին եւ ուսուցանել: 32 Եւ Յիսուս նրանց ասաց.
«Եկէ՛ք դուք առանձին մի ամայի տեղ ու մի քիչ
հանգստացէ՛ք». որովհետեւ եկող-գնացողները
շատ էին. եւ հաց ուտելու անգամ ժամանակ
չունէին: 33 Եւ նաւակով գնացին մի ամայի
տեղ՝ առանձին: 34 Սակայն մարդիկ տեսան
նրանց, որ գնում էին, եւ շատերը ճանաչեցին
նրանց ու բոլոր քաղաքներից հետիոտն,
խուռներամ այնտեղ վազեցին եւ մօտեցան
նրանց: 35 Եւ նա նաւակից դուրս ելնելով՝ մեծ
ամբոխ տեսաւ ու գթաց նրանց, որովհետեւ
նման էին ոչխարների, որոնք հովիւ չունեն.
եւ սկսեց նրանց ուսուցանել շատ բաներ:
36 Երբ շատ ժամեր անցան, աշակերտները,
մօտենալով, ասացին. «Սա ամայի տեղ է,
մինչ օրը դեռ չի վերջացել, 37 արձակի՛ր
այս ժողովրդին, որպէսզի գնան շրջակայքի
գաւառակներում եւ գիւղերում իրենց համար
ուտելիք գնեն, որովհետեւ այստեղ ուտելու
բան չունեն»: 38 Նա պատասխանեց նրանց
եւ ասաց. «Դո՛ւք նրանց ուտելիք տուէք»:
Ասացին նրան. «Գնանք գնե՞նք երկու հարիւր
դահեկանի հաց եւ նրանց տանք ուտելու»: 39
Ասաց նրանց. «Քանի՞ նկանակ ունէք, գնացէք
տեսէ՛ք»: Երբ իմացան, նրան ասացին. «Հինգ
նկանակ եւ երկու ձուկ»: 40 Եւ նա հրամայեց
խումբ-խումբ նստեցնել նրանց դալար խոտի
վրայ: 41 Եւ դաս-դաս նստեցին, տեղ-տեղ՝
հարիւր, տեղ-տեղ՝ յիսուն: 42 Եւ նա վերցնելով
հինգ նկանակը եւ երկու ձկները՝ նայեց դէպի
երկինք, օրհնեց, մանրեց նկանակները եւ
տուեց աշակերտներին, որպէսզի դնեն նրանց
առաջ: Եւ երկու ձկներն էլ բաժանեց բոլորին:
43 Կերան եւ յագեցան 44 եւ տասներկու սակառ
լիքը կտորտանքները վերցրին, ինչպէս նաեւ՝
ձկներից: 45 Եւ նրանք որ կերան, մօտ հինգ
հազար հոգի էին: 46 Իսկոյն եւեթ Յիսուս
շտապեցրեց աշակերտներին, որ նաւակ մտնեն
եւ իրենից առաջ գնան հանդիպակաց կողմը՝
դէպի Բեթսայիդա, մինչեւ ինքը ժողովրդին
արձակէր: 47 Եւ բաժանուելով նրանցից՝ լեռ
բարձրացաւ աղօթք անելու: 48 Երբ երեկոյ
եղաւ, նաւակը ծովի մէջտեղում էր, իսկ ինքը՝

ցամաքի վրայ: 49 Եւ տեսաւ նրանց, որ
հողմակոծ էին լինում թիավարելիս, որովհետեւ
քամին նրանց հակառակ կողմից էր. գիշերուայ
ուշ ժամին նա գալիս էր նրանց մօտ՝ ծովի
վրայ քայլելով, եւ ուզում էր նրանցից առաջ
անցնել գնալ: 50 Երբ նրանք տեսան, որ քայլում
է ծովի վրայ, կարծեցին, թէ մի ուրուական
է, եւ աղաղակ բարձրացրին, 51 որովհետեւ
ամէնքը տեսան նրան եւ խռովուեցին: Եւ
նա իսկոյն խօսեց նրանց հետ ու ասաց.
«Քաջալերուեցէք, ես եմ, մի՛ վախեցէք»: 52
Եւ նա նաւակ բարձրացաւ նրանց մօտ, եւ
քամին դադարեց: Եւ նրանք առաւել եւս ապշել
էին իրենց մտքում ու սաստիկ զարմանում
էին, 53 քանի որ մտքները բթացած լինելով՝
չէին հասկացել նաեւ այն, ինչ վերաբերում էր
հացի բազմացմանը: 54 Երբ դիմացի կողմն
անցան, Գեննեսարէթի ցամաքը ելան: 55 Եւ
երբ նաւակից դուրս ելան, տեղի մարդիկ
իսկոյն եւեթ նրան ճանաչեցին: 56 Եւ ամբողջ
գաւառում այս ու այն կողմ վազելով՝ սկսեցին
մահիճներով հիւանդներ բերել այնտեղ, ուր
լսում էին, թէ նա գտնւում է: Եւ ուր որ
մտնում էր՝ գիւղեր, քաղաքներ թէ ագարակներ,
հրապարակներում դնում էին ախտերով
տառապողներին եւ աղաչում նրան, որ գոնէ
իր զգեստի քղանցքներին դիպչեն: Եւ ովքեր մի
անգամ դիպան, բժշկուեցին:

7 Եւ նրա մօտ հաւաքուեցին փարիսեցիներն
ու օրէնսգէտներից ոմանք, որոնք եկել
էին Երուսաղէմից: 2 Նրանք տեսնելով, որ
նրա աշակերտներից ոմանք անմաքուր
ձեռքերով, այսինքն՝ անլուայ հաց էին ուտում,
բամբասեցին, 3 որովհետեւ փարիսեցիները
եւ բոլոր հրեաները, եթէ ձեռքները մի լաւ
չլուանան, հաց չեն ուտում, քանի որ հների
աւանդութիւնը պահում են: 4 Նաեւ՝ շուկայից
տուն մտնելով՝ եթէ նախ չլուացուեն, չեն
ուտում: Եւ ուրիշ շատ բաներ էլ կան, որ
աւանդաբար պահում են. ինչպէս՝ բաժակների,
սափորների, պղնձէ ամանների ու մահիճների
լուացումներ: 5 Ահա ինչու փարիսեցիները
եւ օրէնսգէտները հարց տուեցին նրան.
«Ինչո՞ւ քո աշակերտները նախնիների
աւանդութեան համաձայն չեն շարժւում, այլ
անմաքուր ձեռքերով են հաց ուտում»: 6 Նա
պատասխանեց եւ ասաց նրանց. «Եսային լաւ
մարգարէացաւ ձեր՝ կեղծաւորներիդ մասին՝
ասելով. «Այս ժողովուրդը ինձ շրթներով է
մեծարում, բայց նրանց սրտերը ինձնից հեռու
են. 7 ի զուր են ինձ պաշտում. ուսուցանում
են վարդապետութիւններ, որ մարդկանց
պատուիրածներն են»: 8 Աստծու պատուիրանը
թողած՝ մարդկանց աւանդութիւնն էք
պահում»: 9 Ապա աւելացրեց. «Աստծու
պատուիրանը լաւ էք անարգում, որպէսզի ձեր
աւանդութիւնը հաստատէք. 10 որովհետեւ
Մովսէսն ասում է. «Պատուի՛ր քո հօրն ու
մօրը. եւ ով որ չարախօսի իր հօր կամ մօր
մասին, մահուամբ թող պատժուի»: 11 Իսկ
դուք ասում էք. «Եթէ մէկը հօրը կամ մօրն
ասի. 'Ինչ ինձնից պիտի օգտուես, Կորբան
է', (այսինքն՝ Աստծուն տալու ընծայ), 12
դրանով իսկ այլեւս թոյլ չէք տալիս, որ նա իր
հօր կամ մօր համար որեւէ բան անի, 13 եւ
այդպէս անարգում էք Աստծու խօսքը նոյն
աւանդութեամբ, որ դուք փոխանցում էք
միմեանց: Եւ սրա նման ուրիշ շատ բաներ էք
անում»: 14 Եւ նա ամբողջ ժողովրդին իր մօտ
կանչելով՝ ասաց նրանց. «Ամէնքդ ինձ լսեցէք
եւ իմացէք. 15 չկայ որեւէ բան, որ մարդու մէջ
դրսից մտնելով կարողանայ նրան պղծել. այլ
այն, ինչ ելնում է նրանից, այն է, որ պղծում է
մարդուն: 16 Ով ականջներ ունի լսելու, թող
լսի»: 17 Եւ երբ ամբոխից բաժանուելով տուն
մտաւ, աշակերտները այդ առակի մասին
նրան հարցրին: 18 Եւ նրանց ասաց. «Դո՞ւք
էլ այդպէս անմիտ էք, չէ՞ք իմանում, թէ ամէն
բան, որ դրսից մարդու մէջ է մտնում, չի
կարող նրան պղծել, 19 որովհետեւ ոչ թէ նրա
սիրտն է մտնում, այլ՝ որովայնը եւ դուրս է
ելնում ու մաքրում բոլոր կերածները»: 20 Եւ
ասում էր. «Ինչ որ մարդուց դուրս է գալիս,
այն է, որ պղծում է մարդուն, 21 որովհետեւ
ներսից, մարդկանց սրտից են ելնում չար
խորհուրդները՝ շնութիւն, պոռնկութիւն,
22 գողութիւն, սպանութիւն, ագահութիւն,
չարութիւն, նենգութիւն, գիջութիւն, չար
նախանձ, հայհոյանք, ամբարտաւանութիւն,
անզգամութիւն: 23 Այս բոլոր չարիքները
ներսից են ելնում եւ պղծում մարդուն»: 24 Եւ

այնտեղից վեր կացաւ եկաւ Տիւրոսի ու Սիդոնի
սահմանները. եւ մի տուն մտնելով՝ չէր ուզում,
որ որեւէ մէկն իմանայ իր այնտեղ լինելը,
սակայն չկարողացաւ թաքնուած մնալ: 25 Նրա
մասին լսեց մի կին, որի դուստրը տառապում
էր պիղծ ոգուց. սա եկաւ ընկաւ նրա ոտքերը:
26 Այս կինը հեթանոս էր, փիւնիկ-ասորի ազգից.
աղաչում էր նրան, որ իր աղջկանից դեւը
հանի: 27 Եւ Յիսուս նրան ասաց. «Թո՛յլ տուր,
որ նախ մանուկները կշտանան, քանի որ լաւ
չէ մանուկների հացը առնել եւ շների առաջ
գցել»: 28 Կինը պատասխանեց եւ ասաց. «Տէ՛ր,
շներն էլ մանուկների սեղանի փշրանքներից
են կերակրւում»: 29 Եւ նա ասաց նրան. «Այդ
խօսքիդ համար գնա՛, դեւը քո աղջկանից
դուրս ելաւ»: 30 Կինը գնաց իր տունը եւ դեւին
ելած գտաւ, իսկ աղջկան՝ պառկած մահճի
վրայ: 31 Եւ դարձեալ դուրս ելնելով Տիւրոսի
եւ Սիդոնի սահմաններից, եկաւ Գալիլիայի
ծովեզրը, Դեկապոլսի սահմաններից ներս: 32
Նրա առաջ բերեցին մի խուլ ու համր մարդ
եւ աղաչեցին, որ իր ձեռքը դնի նրա վրայ: 33
Եւ Յիսուս նրան ամբոխից մի կողմ տանելով՝
իր մատները դրեց նրա ականջների մէջ եւ
այնտեղ թքեց. ապա բռնեց նրա լեզուից. 34
դէպի երկինք նայեց, հոգոց հանեց եւ ասաց՝
Եփփաթա, որ նշանակում է՝ բացուի՛ր: 35 Եւ
իսկոյն նրա լսողութիւնը բացուեց, եւ լեզուի
կապանքներն ընկան, եւ խօսում էր ուղիղ: 36
Եւ նա նրանց պատուիրեց, որ ոչ ոքի չասեն.
բայց ինչքան էլ նա պատուիրում էր նրանց,
նրանք էլ աւելի էին տարածում: 37 Եւ աւելի ու
աւելի էին զարմանում եւ ասում. «Սա ամէն ինչ
լաւ արեց, որովհետեւ խուլերին լսել է տալիս
եւ համրերին՝ խօսել»:

8 Այդ օրերին ժողովուրդը դարձեալ շատ էր,
եւ ուտելու բան չունէին: Յիսուս կանչեց իր
աշակերտներին եւ ասաց նրանց. 2 «Սիրտս
ցաւում է այս ժողովրդի համար, որովհետեւ
արդէն երեք օր է, որ ինձ մօտ են. եւ բան
չունեն, որ ուտեն: 3 Եթէ նրանց իրենց
տներն արձակեմ քաղցած, ճանապարհին
ուշագնաց կը լինեն, որովհետեւ նրանցից
ոմանք հեռուներից են եկել»: 4 Աշակերտները
նրան պատասխանեցին եւ ասացին. «Որտեղի՞ց
կարող ես նրանց հացով կշտացնել այս ամայի
վայրում»: 5 Եւ նա հարցրեց նրանց. «Քանի՞
նկանակ հաց ունէք»: Եւ նրանք ասացին՝
եօթը: 6 Եւ նա հրամայեց ժողովրդին նստել
գետնի վրայ. եւ վերցնելով եօթը նկանակները՝
գոհութիւն յայտնեց Աստծուն, կտրեց եւ տուեց
աշակերտներին, որ դնեն ժողովրդի առաջ.
եւ նրանք հացը ժողովրդի առաջ դրեցին: 7
Եւ քիչ թուով ձկներ էլ ունէին. եւ նա այդ
եւս օրհնեց ու հրամայեց նրանց առաջ դնել:
8 Կերան եւ կշտացան եւ եօթը զամբիւղ
աւելացած կտորտանքներ վերցրին: 9 Եւ
նրանք, որ կերան, մօտ չորս հազար հոգի էին. եւ
նրանց արձակեց: 10 Եւ իսկոյն աշակերտների
հետ նաւակ մտնելով՝ եկաւ Դաղմանունայի
կողմերը: 11 Եկան փարիսեցիները եւ սկսեցին
վիճել նրա հետ եւ նրան փորձելով՝ երկնքից
նշան էին ուզում նրանից: 12 Եւ նա իր հոգում
զայրացաւ եւ ասաց. «Ինչո՞ւ է այս սերունդը
նշան ուզում. ճշմարիտ եմ ասում ձեզ, որ այս
սերնդին նշան չի տրուի»: 13 Թողեց նրանց,
նորից նաւակ մտաւ եւ գնաց ծովի միւս կողմը:
14 Եւ աշակերտները մոռացան հաց վերցնել.
սակայն միայն մէկ նկանակ ունէին իրենց
նաւակի մէջ: 15 Եւ նա պատուիրեց նրանց ու
ասաց. «Զգո՛յշ եղէք փարիսեցիների խմորից
եւ հերովդէսականների խմորից»: 16 Իսկ
նրանք իրենց մէջ խորհում էին եւ ասում՝ հաց
չունենք: 17 Յիսուս իմացաւ նրանց խորհուրդը
եւ նրանց ասաց. «Թերահաւատնե՛ր, ինչո՞ւ էք
ձեր սրտերում խորհում, թէ հաց չունէք. դեռ
չէ՞ք հասկանում եւ չէ՞ք յիշում. ապշութի՞ւնն
է ձեր մտքերը պատել: 18 Աչքեր ունէք եւ
չէ՞ք տեսնում, ականջներ ունէք եւ չէ՞ք լսում
եւ դեռ չէ՞ք հասկանում ու չէ՞ք յիշում. 19 երբ
հինգ նկանակը բաժանեցի հինգ հազար հոգու,
կտորտանքներով լի քանի՞ սակառ վերցրիք»:
Եւ նրան պատասխանեցին՝ տասներկու: 20
«Եւ երբ եօթը նկանակը չորս հազար հոգու
բաժանեցի, կտորտանքների քանի՞ զամբիւղ
լիքը վերցրիք»: Եւ նրանք պատասխանեցին՝
եօթը: 21 Եւ նա նրանց ասաց. «Ապա ուրեմն
ինչպէ՞ս չէք հասկանում»: 22 Եկան Բեթսայիդա.
եւ նրա առաջ բերեցին մի կոյրի ու աղաչում
էին, որ դիպչի նրան: 23 Եւ նա բռնելով կոյրի
ձեռքից՝ գիւղից դուրս հանեց. նրա աչքերը

թքով թրջեց եւ ձեռքը նրա վրայ դրեց. եւ
հարցնում էր կոյրին, թէ բան տեսնո՞ւմ է: 24
Նա բացեց աչքերը եւ ասաց. «Տեսնում եմ
մարդկանց, որ շրջում են ինչպէս ծառեր»: 25 Նա
կրկին ձեռքերը դրեց նրա աչքերի վրայ. կոյրը
իր աչքերը բացեց եւ տեսնում էր. բժշկուեց եւ
ամէն ինչ յստակ տեսնում էր: 26 Նրան իր տունն
արձակեց եւ ասաց. «Գիւղ մի՛ մտիր, այլ գնա՛ քո
տունը, իսկ երբ գիւղ մտնես, գիւղում ոչ ոքի
չասես»: 27 Եւ Յիսուս իր աշակերտների հետ
միասին ելաւ գնաց Փիլիպպեան Կեսարիայի
գիւղերը. եւ ճանապարհին աշակերտներին
հարցնում էր եւ ասում. «Մարդիկ ինչ են ասում
իմ մասին՝ ո՞վ եմ ես»: 28 Նրանք պատասխան
տուեցին եւ ասացին. «Յովհաննէս Մկրտիչը, եւ
ոմանք՝ Եղիան, իսկ ուրիշներ՝ մարգարէներից
մէկը»: 29 Նրանց ասաց. «Իսկ դուք ինչ էք ասում
իմ մասին՝ ո՞վ եմ ես»: Պետրոսը պատասխան
տուեց եւ ասաց նրան. «Դու Քրիստոսն ես»: 30
Եւ նա խստիւ պատուիրեց նրանց, որ իր մասին
մարդու բան չասեն: 31 Եւ սկսեց ուսուցանել
աշակերտներին, թէ մարդու Որդին պէտք
է բազում չարչարանքներ կրի, անարգուի
երէցներից ու քահանայապետներից եւ
օրէնսգէտներից, մեռնի եւ երրորդ օրը
յարութիւն առնի: 32 Եւ այս խօսքը ասաց
բացայայտօրէն. եւ Պետրոսը նրան մի կողմ
տանելով՝ սկսեց յանդիմանել նրան: 33 Իսկ
նա դարձաւ տեսաւ աշակերտներին, սաստեց
Պետրոսին ու ասաց. «Ետե՛ւս գնա, սատանա՛յ,
որովհետեւ դու Աստծո՛ւ բաները չես խորհում,
այլ՝ մարդկանցը»: 34 Եւ նա իր մօտ կանչելով
ժողովրդին, աշակերտների հետ միասին, ասաց
նրանց. «Եթէ մէկը կամենում է գալ իմ յետեւից,
թող ուրանայ իր անձը, թող վերցնի իր խաչը եւ
գայ իմ յետեւից, 35 որովհետեւ ով կամենում է
ազատել իր անձը, այն պիտի կորցնի. իսկ ով
կորցնի իր անձը Աւետարանի համար, պիտի
ազատի այն: 36 Ի՞նչ օգուտ է մարդուն, եթէ
ամբողջ աշխարհը շահի, բայց իր անձը կորցնի.
37 որովհետեւ մարդ ինչ ունի տալու իր անձի
փոխարէն: 38 Ով որ ամօթ համարի ինձ եւ իմ
խօսքերը այս շնացող եւ մեղաւոր ազգի մէջ,
մարդու Որդին էլ նրան պիտի ամաչեցնի, երբ
գայ փառքովն իր Հօր եւ սուրբ հրեշտակների»:

9 Եւ նրանց ասաց. «Ճշմարիտ եմ ասում ձեզ,
թէ նրանցից, որ այստեղ են, կան ոմանք,
որոնք մահ չպիտի ճաշակեն, մինչեւ որ տեսնեն
Աստծու արքայութիւնը՝ զօրութեամբ եկած»:
2 Վեց օր յետոյ Յիսուս իր հետ վերցրեց
Պետրոսին, Յակոբոսին եւ Յովհաննէսին ու
առանձին նրանց հանեց մի բարձր լերան վրայ
եւ նրանց առաջ պայծառակերպուեց: 3 Եւ նրա
զգեստները փայլուն, խիստ սպիտակ դարձան,
այնպէս որ երկրի վրայ ոչ մի լուացք անող չի
կարող այդքան սպիտակեցնել: 4 Եւ նրանց
երեւաց Եղիան՝ Մովսէսի հետ մէկտեղ, ու
նրանք խօսում էին Յիսուսի հետ: 5 Պետրոսը
Յիսուսին ասաց. «Ռաբբի՛, լաւ է, որ մենք
այստեղ լինենք եւ երեք տաղաւարներ շինենք,
մէկը՝ քեզ, մէկը՝ Մովսէսի եւ մէկն էլ՝ Եղիայի
համար»: 6 Սակայն չգիտէր, թէ ինչ էր խօսում,
որովհետեւ զարհուրած էին: 7 Եւ մի ամպ
նրանց վրայ հովանի եղաւ. ամպից մի ձայն
եկաւ, որ ասում էր. «Դա՛ է իմ սիրելի Որդին,
դրա՛ն լսեցէք»: 8 Եւ յանկարծակի այս ու այն
կողմ նայելով՝ այլեւս ոչ մի տեղ ոչ ոքի չտեսան,
այլ միայն Յիսուսին՝ իրենց հետ: 9 Եւ մինչ
լեռնից իջնում էին, նա պատուիրեց նրանց, որ
իրենց տեսածը մարդու չպատմեն, մինչեւ որ
մարդու Որդին մեռելներից յարութիւն առնի: 10
Նրանք այս խօսքը իրենց մտքում պահում էին
եւ միմեանց հարցնում էին, թէ ի՞նչ է մեռելներից
յարութիւն առնելը: 11 Ապա հարցրին նրան
ու ասացին. «Այն ի՞նչ է, որ օրէնսգէտներն
ասում են, թէ նախ Եղիան պէտք է գայ»: 12 Նա
պատասխանեց նրանց եւ ասաց. «Եղիան նախ
պիտի գայ եւ ամէն բան կարգի պիտի դնի. իսկ
ինչո՞ւ մարդու Որդու մասին գրուած է, որ շատ
չարչարանքներ պիտի կրի ու անարգուի: 13
Բայց ես ասում եմ ձեզ, որ Եղիան եկաւ, եւ նրան
արեցին, ինչ որ կամեցան, ինչպէս որ գրուած
է նրա մասին»: 14 Եւ աշակերտների մօտ
գալով՝ նրանց շուրջը տեսաւ մեծ բազմութիւն
եւ օրէնսգէտներ, որոնք վիճում էին նրանց
հետ: 15 Եւ իսկոյն ամբողջ ժողովուրդը,
երբ տեսաւ նրան, զարմացաւ եւ, ընդառաջ
վազելով, ողջոյն էր տալիս նրան: 16 Յիսուս
աշակերտներին հարցրեց. «Ինչի՞ մասին էիք
վիճում նրանց հետ»: 17 Ժողովրդի միջից
մէկը պատասխանեց եւ ասաց. «Վարդապե՛տ,

քեզ մօտ բերեցի որդուս, որին մի համր
չար ոգի բռնել է. 18 եւ ուր պատահում
է, նրան գետին է զարկում. փրփրում է,
ատամներն է կրճտացնում եւ ապա չորանում
մնում է: Քո աշակերտներին ասացի, որ
հանեն, բայց չկարողացան հանել այն»: 19
Նա պատասխանեց նրանց եւ ասաց. «Ո՛վ
անհաւատ սերունդ, մինչեւ ե՞րբ ձեզ հետ պիտի
լինեմ, մինչեւ ե՞րբ ձեզ պիտի հանդուրժեմ.
բերէ՛ք նրան ինձ մօտ»: 20 Եւ նրան բերեցին
իր մօտ: Երբ չար ոգին նրան տեսաւ, իսկոյն
ուժգին ցնցեց տղային, որը, գետին ընկնելով,
թաւալւում էր ու փրփրում: 21 Յիսուս հարցրեց
նրա հօրը եւ ասաց. «Ինչքա՞ն ժամանակ է
անցել այն օրուանից, ինչ այդ նրան պատահել
է»: Եւ նա ասաց. «Մանկութիւնից: 22 Շատ
անգամ չար ոգին կրակի եւ ջրի մէջ է նետում
նրան, որ կործանի. արդ, եթէ մի կերպ կարող
ես, օգնի՛ր մեզ, Տէ՛ր, գթալով մեզ»: 23 Եւ
Յիսուս նրան ասաց. «Ասացի՝ եթէ կարող
ես. ամէն ինչ հնարաւոր է նրա համար, ով
հաւատում է»: 24 Երեխայի հայրը իսկոյն
աղաղակեց եւ ասաց. «Հաւատում եմ, օգնի՛ր իմ
անհաւատութեանը»: 25 Երբ Յիսուս տեսաւ, որ
ժողովուրդը իրար վրայ է հաւաքւում, սաստեց
պիղծ ոգուն եւ ասաց. «Դո՛ւ, համր եւ խո՛ւլ
ոգի, ես հրամայում եմ քեզ, դո՛ւրս ելիր նրանից
եւ այլեւս չմտնես դրա մէջ»: 26 Եւ չար ոգին
ճչաց, ուժգին ցնցեց նրան ու դուրս ելաւ. եւ
պատանին մեռելի պէս եղաւ, այն աստիճան,
որ շատերը ասացին, թէ մեռաւ: 27 Յիսուս
բռնեց նրա ձեռքից, բարձրացրեց նրան, եւ նա
ոտքի կանգնեց: 28 Եւ երբ Յիսուս տուն մտաւ,
աշակերտները, առանձին, հարցրին նրան.
«Ինչո՞ւ մենք չկարողացանք հանել դրան»:
29 Եւ նա նրանց ասաց. «Այդ տեսակը ուրիշ
բանով չի ելնի, եթէ ոչ ծոմապահութեամբ
ու աղօթքով»: 30 Այնտեղից ելնելով՝ նրանք
անցնում էին Գալիլիայի միջով, եւ Յիսուս չէր
կամենում, որ որեւէ մէկն իմանայ, 31 քանի
որ իր աշակերտներին ուսուցանում էր եւ
նրանց ասում. «Մարդու Որդին մատնուելու է
մարդկանց ձեռքը, նրանք պիտի սպանեն նրան.
եւ երբ նա սպանուի, երրորդ օրը յարութիւն
պիտի առնի»: 32 Բայց նրանք չէին հասկանում
այդ խօսքը եւ վախենում էին նրան հարցնել:
33 Եկաւ Կափառնայում եւ, երբ տուն մտաւ,
աշակերտներին հարցրեց. «Ճանապարհին
իրար հետ ինչի՞ մասին էիք վիճում»: 34 Եւ նրանք
լուռ էին մնում, որովհետեւ ճանապարհին
իրար հետ վիճում էին, թէ ո՞վ է մեծը: 35
Եւ երբ նստեց, կանչեց Տասներկուսին ու
նրանց ասաց. «Եթէ մէկն ուզում է առաջին
լինել, բոլորից վերջինը եւ բոլորի սպասաւորը
պիտի լինի»: 36 Եւ մի մանուկ վերցնելով՝
կանգնեցրեց նրանց մէջ եւ նրան իր գիրկն
առնելով՝ նրանց ասաց. 37 «Ով այսպիսի
մանուկներից մէկին ընդունում է իմ անունով,
ինձ է ընդունում, եւ ով ինձ է ընդունում,
ոչ թէ ինձ է ընդունում, այլ նրան, ով ինձ
ուղարկեց»: 38 Յովհաննէսը պատասխանեց
եւ ասաց. «Վարդապե՛տ, տեսանք մէկին, որը
քո անունով դեւեր էր հանում, բայց մեզ հետ
չէր շրջում, եւ արգելեցինք նրան»: 39 Եւ նա
ասաց. «Արգելք մի՛ եղէք նրան, որովհետեւ
չկայ մէկը, որ իմ անունով զօրաւոր գործեր
անի ու կարողանայ ինձ հայհոյել. 40 քանզի
ով մեզ հակառակ չէ, նա մեր կողմն է: 41 Եւ
ով որ ձեզ մի բաժակ ջուր խմեցնի յանուն
այն բանի, որ դուք Քրիստոսինն էք, ճշմարիտ
եմ ասում ձեզ, իր վարձը չպիտի կորցնի»: 42
«Եւ ով որ ինձ հաւատացող այս փոքրիկներից
մէկին գայթակղեցնի, նրա համար աւելի լաւ
կը լինէր, եթէ նրա պարանոցից կախուած
լինէր էշի մի երկանաքար, եւ ծով գցուէր: 43 Եւ
եթէ քեզ գայթակղեցնում է քո ձեռքը, կտրի՛ր
դէ՛ն գցի՛ր քեզնից, որովհետեւ քեզ համար
աւելի լաւ է խեղուած մտնել յաւիտենական
կեանքը, քան թէ երկու ձեռք ունենալ ու գնալ
գեհեն, անշէջ կրակի մէջ: (Geenna g1067) 45 Եւ
եթէ քո ոտքն է գայթակղեցնում քեզ, կտրի՛ր,
քեզնից դէ՛ն գցի՛ր այն. լաւ է, որ դու կաղ մտնես
յաւիտենական կեանքը, քան թէ երկու ոտք
ունենաս ու գեհեն ընկնես: (Geenna g1067) 47 Եւ եթէ
քո աչքն է գայթակղեցնում քեզ, քաշի՛ր հանի՛ր
այն. լաւ է, որ դու մէկ աչքով մտնես Աստծու
արքայութիւնը, քան թէ երկու աչք ունենաս ու
ընկնես գեհեն, (Geenna g1067) 48 ուր նրանց որդը չի
մեռնում, եւ կրակը չի հանգչում, 49 որովհետեւ
ամէն ինչ կրակով պիտի աղուի: 50 Աղը լաւ բան
է. բայց եթէ աղը անհամանայ, ինչո՞վ պիտի

համեմուի. արդ, դուք ձեր մէջ ունեցէք աղը եւ
իրար հետ խաղաղութեամբ ապրեցէք»:

10 Յիսուս այնտեղից վեր կացաւ եկաւ
Հրէաստանի սահմանները, Յորդանանի
միւս կողմը. եւ ժողովուրդը դարձեալ գնում
խռնւում էր նրա շուրջը, եւ նա, ինչպէս սովոր
էր, նորից ուսուցանում էր նրանց: 2 Իսկ
փարիսեցիները մօտեցան եւ նրան փորձելով՝
հարց տուին ու ասացին. «Օրինաւո՞ր է, որ
մարդ իր կնոջն արձակի»: 3 Նա պատասխան
տուեց նրանց եւ ասաց. «Մովսէսը ձեզ
ի՞նչ պատուիրեց»: 4 Եւ նրանք ասացին.
«Մովսէսը հրաման տուեց արձակելու թուղթ
գրել եւ արձակել»: 5 Յիսուս պատասխանեց
եւ ասաց նրանց. «Ձեր խստասրտութեան
պատճառով գրեց այդ պատուիրանը, 6 մինչդեռ
արարչագործութեան սկզբից Աստուած արու
եւ էգ ստեղծեց նրանց»: 7 Եւ ասաց. «Դրա
համար տղամարդը պիտի թողնի իր հօրն
ու մօրը եւ պիտի գնայ իր կնոջ յետեւից:
8 Եւ երկուսը մի մարմին պիտի լինեն, եւ
այլեւս երկու չեն, այլ՝ մէկ մարմին: 9 Արդ,
ինչ որ Աստուած միացրեց, մարդը թող
չբաժանի»: 10 Եւ աշակերտները տան մէջ
դարձեալ նոյնը հարցրին նրան: 11 Եւ նրանց
ասաց. «Եթէ մի մարդ արձակի իր կնոջը եւ
ուրիշին առնի, շնութիւն արած կը լինի: 12 Եւ
մի կին եթէ թողնի իր ամուսնուն եւ ուրիշ
մարդու կին լինի, շնութիւն արած կը լինի»:
13 Եւ նրան մանուկներ էին բերում, որպէսզի
ձեռքը դնի նրանց վրայ: Իսկ աշակերտները
յանդիմանում էին նրանց, ովքեր բերում էին:
14 Երբ Յիսուս այս տեսաւ, բարկանալով
սաստեց նրանց եւ ասաց. «Թո՛ղէք տուէք այդ
մանուկներին գալ ինձ մօտ եւ արգելք մի՛ եղէք
նրանց, որովհետեւ Աստծու արքայութիւնը
այդպիսիներինն է: 15 Ճշմարիտ եմ ասում ձեզ,
ով Աստծու արքայութիւնը չընդունի որպէս
մանուկ, նրա մէջ չի մտնելու»: 16 Եւ նա
վերցնելով նրանց իր գիրկը՝ նրանց վրայ ձեռքը
դրեց եւ օրհնեց նրանց: 17 Երբ նա այնտեղից
ճանապարհ ընկաւ, ահա մեծահարուստ մէկը
առաջ վազելով ծնկի իջաւ, հարցրեց նրան
ու ասաց. «Բարի՛ Վարդապետ, ի՞նչ պէտք է
անեմ, որ յաւիտենական կեանքը ժառանգեմ»:
(aiōnios g166) 18 Եւ Յիսուս նրան ասաց. «Ինչո՞ւ
ես ինձ բարի կոչում. բարի չէ ոչ ոք, այլ միայն՝
Աստուած: 19 Պատուիրանները գիտես. մի՛
շնանար, մի՛ սպանիր, մի՛ գողանար, սուտ մի՛
վկայիրպատուի՛ր քո հօրն ու մօրը»: 20 Նա
պատասխանեց եւ ասաց նրան. «Վարդապե՛տ,
այդ բոլորը իմ մանկութիւնից ի վեր արել եմ.
արդ, ի՞նչ եմ պակաս թողել»: 21 Եւ Յիսուս
նրան նայելով՝ սիրեց նրան եւ ասաց. «Քեզ
մէ՛կ բան է պակասում. եթէ կամենում ես
կատարեալ լինել, գնա վաճառի՛ր ինչ որ ունես
ու աղքատների՛ն տուր եւ երկնքում գանձեր
կ’ունենաս. եւ վերցրո՛ւ խաչդ եւ արի՛ իմ
յետեւից»: 22 Եւ մարդը այդ խօսքի վրայ
խոժոռուած՝ գնաց տրտում, որովհետեւ շատ
հարուստ էր: 23 Եւ Յիսուս այս կողմ, այն կողմ
նայելով՝ ասաց իր աշակերտներին. «Ինչքա՜ն
դժուարին է Աստծու արքայութիւն մտնել
նրանց համար, որ հարստութիւն ունեն»: 24 Եւ
աշակերտները զարմացած էին նրա խօսքերի
վրայ. իսկ Յիսուս դարձեալ պատասխանեց
նրանց եւ ասաց. «Զաւակնե՛րս, ինչքա՜ն դժուար
է Աստծու արքայութիւն մտնել նրանց համար,
որ իրենց յոյսը դրել են հարստութեան վրայ:
25 Աւելի՜ հեշտ է, որ պարանը ասեղի ծակից
անցնի, քան թէ մի մեծահարուստ Աստծու
արքայութիւնը մտնի»: 26 Եւ աշակերտները
առաւել եւս էին զարմանում ու միմեանց
ասում. «Ապա ուրեմն ո՞վ կարող է փրկուել»: 27
Նայելով նրանց՝ Յիսուս ասաց. «Մարդկանց
համար այդ անհնար է, բայց ո՛չ Աստծու
համար»: 28 Պետրոսն սկսեց նրան ասել.
«Ահաւասիկ մենք թողել ենք ամէն բան եւ եկել
ենք քո յետեւից»: 29 Յիսուս պատասխանեց
եւ ասաց. «Ճշմարիտ եմ ասում ձեզ, չկայ
մէկը, որ թողած լինի տուն, կամ եղբայրներ,
կամ քոյրեր, կամ հայր, կամ մայր, կամ
որդիներ, կամ ագարակներ ինձ համար կամ
Աւետարանի համար եւ այժմ, 30 այս ժամանակի
մէջ հարիւրապատիկը չստանայ՝ տներ եւ
եղբայրներ եւ քոյրեր եւ մայրեր եւ որդիներ եւ
ագարակներ՝ հալածանքներ կրելով հանդերձ,
եւ այն աշխարհում, որ գալու է՝ յաւիտենական
կեանք: (aiōn g165, aiōnios g166) 31 Սակայն շատեր,
որ առաջին են, պիտի լինեն վերջին, իսկ
վերջիններ՝ առաջին»: 32 Եւ Երուսաղէմ ելնելու
ճանապարհի վրայ էին. Յիսուս աշակերտներից

աւելի առաջ էր գնում. իսկ նրանք, որ
նրա յետեւից էին գնում, զարմացած էին
ու վախենում էին: Եւ նա նորից վերցնելով
Տասներկուսին՝ առանձին, սկսեց ասել նրանց,
թէ ինչ բաներ պիտի պատահեն իրեն: 33 «Ահա
ելնում ենք Երուսաղէմ. եւ մարդու Որդին
պիտի մատնուի քահանայապետներին ու
օրէնսգէտներին, եւ նրան մահուան պիտի
դատապարտեն ու հեթանոսներին պիտի
յանձնեն. 34 նրան պիտի ծաղրեն. նրան պիտի
ծեծեն ու նրա վրայ պիտի թքեն. եւ պիտի
սպանեն. եւ երրորդ օրը նա յարութիւն պիտի
առնի»: 35 Զեբեդէոսի որդիները՝ Յակոբոսը եւ
Յովհաննէսը, գնացին նրա մօտ եւ ասացին
նրան. «Վարդապետ, ինչ որ քեզնից պիտի
խնդրենք, կամենում ենք, որ անես մեզ համար»:
36 Եւ նա նրանց ասաց. «Ինչ էք կամենում
ինձնից, որ անեմ ձեզ համար»: 37 Եւ նրանք
ասացին նրան. «Շնորհ արա մեզ, որ նստենք
մէկս՝ քո աջում եւ միւսս՝ ձախում, քո փառքի
մէջ»: 38 Յիսուս պատասխանեց նրանց եւ
ասաց. «Չէք իմանում, թէ ինչ էք խնդրում.
կարող էք խմել այն բաժակը, որ ես խմելու
եմ, կամ մկրտուել այն մկրտութեամբ, որով ես
մկրտուելու եմ»: 39 Եւ նրանք ասացին նրան.
«Կարող ենք»: Եւ Յիսուս նրանց ասաց. «Այն
բաժակը, որ ես խմելու եմ, կը խմէք, եւ այն
մկրտութիւնը, որով ես մկրտուելու եմ, նրանով
կը մկրտուէք, 40 բայց իմ աջում եւ ձախում
նստեցնելը ես չէ, որ պիտի տամ, այլ տրուելու
է նրանց, որոնց համար պատրաստուած է»:
41 Այդ լսելով՝ տասը առաքեալները սկսեցին
բարկանալ Յակոբոսի եւ Յովհաննէսի վրայ:
42 Յիսուս նրանց իր մօտ կանչեց եւ ասաց.
«Գիտէք, որ հեթանոսների մէջ իշխանաւորներ
համարուածները տիրում են նրանց. եւ նրանց
մեծամեծներն իշխում են նրանց վրայ. 43 ձեր
մէջ այդպէս չպէտք է լինի. այլ ձեզնից ով
կամենայ մեծ լինել, թող լինի ձեր սպասաւորը.
44 եւ ձեզնից ով կամենայ առաջին լինել, բոլորին
ծառայ թող լինի. 45 որովհետեւ մարդու Որդին էլ
չեկաւ ծառայութիւն ընդունելու, այլ՝ ծառայելու
եւ տալու իր անձը որպէս փրկանք շատերի
փոխարէն»: 46 Եւ եկան Երիքով: Եւ մինչ նա
Երիքովից դուրս էր գալիս իր աշակերտներով
եւ բազում ժողովրդով, Տիմէի որդին՝ կոյր
Բարտիմէոսը, նստել մուրում էր ճանապարհի
եզրին: 47 Երբ լսեց, թէ անցնողը Յիսուս
Նազովրեցին է, սկսեց աղաղակել եւ ասել.
«Դաւթի Որդի, Յիսո՛ւս, ողորմի՛ր ինձ»: 48 Եւ
շատերը նրան սաստում էին, որ լռի, իսկ նա
առաւել եւս աղաղակում էր. «Դաւթի Որդի,
ողորմի՛ր ինձ»: 49 Յիսուս կանգնեց եւ հրամայեց,
որ նրան կանչեն: Կոյրին կանչեցին եւ նրան
ասացին. «Քաջալերուի՛ր, վե՛ր կաց, կանչում
է քեզ»: 50 Եւ նա, դէն գցելով իր զգեստները,
վեր կացաւ եկաւ Յիսուսի մօտ: 51 Յիսուս
նրան ասաց. «Ի՞նչ ես ուզում, որ քեզ անեմ»:
Կոյրը նրան ասաց. «Վարդապետ, աչքերս թող
բացուեն»: 52 Եւ Յիսուս նրան ասաց. «Գնա՛, քո
հաւատը քեզ փրկեց»: Եւ իսկոյն նրա աչքերը
բացուեցին, եւ ճանապարհին գնում էր նրա
յետեւից:

11 Երբ մօտեցան Երուսաղէմին, Բեթփագէին
եւ Բեթանիային, Ձիթենեաց լերան մօտ, նա
ուղարկեց աշակերտներից երկուսին եւ նրանց
ասաց. 2 «Դուք գնացէք այդ գիւղը, որ ձեր
դիմացն է. եւ հէնց որ այնտեղ մտնէք, կը գտնէք
մի կապուած աւանակ, որի վրայ ոչ մի մարդ
արարած չի նստել. արձակեցէք այն եւ բերէք: 3
Եւ եթէ մէկը ձեզ ասի. «Այդ աւանակը ինչո՞ւ էք
արձակում», կ'ասէք. «Տիրոջը պէտք է». եւ նա
իսկոյն դրան այստեղ կ'ուղարկի»: 4 Գնացին եւ
գտան աւանակը՝ կապուած դռան մօտ, դրսում,
փողոցի մէջ, եւ այն արձակեցին: 5 Եւ այնտեղ
կանգնածներից ոմանք ասացին նրանց. «Ինչ
էք անում, ինչո՞ւ էք այդ աւանակն արձակում»: 6
Եւ նրանք նրանց ասացին, ինչպէս Յիսուս ասել
էր. ու նրանց թոյլ տուին: 7 Աւանակը բերեցին
Յիսուսի մօտ. եւ դրա վրայ զգեստներ գցեցին,
եւ Յիսուս նստեց դրա վրայ: 8 Եւ շատեր
իրենց զգեստները փռում էին ճանապարհին. եւ
ուրիշներ ծառերից ճիւղեր էին կտրում ու գցում
ճանապարհի վրայ: 9 Եւ նրանք, որ առաջից
ու յետեւից էին գնում, աղաղակում էին եւ
ասում. «Ողսանա՛ Բարձրեալին, օրհնեա՛լ լինի
նա, որ գալիս է Տիրոջ անունով. 10 օրհնեա՛լ
լինի մեր հօր՝ Դաւթի թագաւորութիւնը,
որ գալիս է: Խաղաղութի՛ւն՝ երկնքում եւ
փա՛ռք՝ բարձունքներում»: 11 Եւ Յիսուս մտաւ
Երուսաղէմ, գնաց տաճար ու նայեց իր շուրջը,

ամէն ինչի վրայ. եւ որովհետեւ երեկոյի ժամ
էր, բարձրացաւ Բեթանիա՝ Տասներկուսի հետ
միասին: 12 Յաջորդ օրը, մինչ Բեթանիայից
դուրս էին գալիս, Յիսուս քաղցած էր: 13
Եւ հեռուից մի տերեւալից թզենի տեսնելով՝
եկաւ, որ թերեւս նրա վրայ մի բան գտնի.
եւ երբ նրան մօտեցաւ, ոչինչ չգտաւ, այլ
միայն՝ տերեւ, որովհետեւ տակաւին թզի
ժամանակը չէր: 14 Յիսուս խօսքը թզենուն
ուղղեց եւ ասաց. «Էլ քեզնից ոչ ոք պտուղ չուտի
յաւիտեան»: Եւ նրա աշակերտները լսում էին:
(aiōn g165) 15 Եկան Երուսաղէմ. եւ Յիսուս տաճար
մտնելով՝ սկսեց դուրս հանել տաճարում
գտնուող վաճառողներին ու գնորդներին
եւ լումայափոխների սեղանները ցրեց ու
աղաւնեվաճառների աթոռները շուռ տուեց.
16 եւ չէր թողնում, որ որեւէ մէկը տաճարի
միջով նոյնիսկ որեւէ բան անցկացնի: 17 Եւ
ուսուցանում էր նրանց ու ասում. «Գրուած
է՝ իմ տունը բոլոր ազգերի համար աղօթքի
տուն է կոչուելու, իսկ դուք այն դարձրել էք
աւազակների որջեր»: 18 Քահանայապետներն
ու օրէնսգէտները լսեցին այս եւ մի միջոց
էին փնտռում, թէ ինչպէս կորստեան մատնեն
նրան, բայց վախենում էին նրանից, որովհետեւ
ամբողջ ժողովուրդը զարմացած էր նրա
ուսուցման վրայ: 19 Երբ երեկոյ եղաւ, քաղաքից
դուրս ելան: 20 Յաջորդ օրը, առաւօտեան,
մինչ նոյն ճանապարհից էին անցնում, թզենին
արմատից չորացած տեսան: 21 Պետրոսը
յիշեց եւ ասաց նրան. «Ռաբբի՛, ահաւասիկ
թզենին, որին անիծեցիր, չորացել է»: 22 Յիսուս
պատասխանեց եւ ասաց նրան. «Եթէ Աստծու
հանդէպ հաւատ ունենաք, 23 ճշմարիտ եմ
ասում ձեզ, ով որ այս լեռանն ասի՝ ելի՛ եւ ծո՛վն
ընկի՛ր, եւ իր սրտում չկասկածի, այլ հաւատայ,
թէ ինչ որ ասում է, կը լինի, նա ինչ էլ ասի, կը
կատարուի: 24 Դրա համար ասում եմ ձեզ. ամէն
ինչ, որ աղօթք անելով խնդրէք եւ հաւատաք, թէ
կը ստանաք, կը տրուի ձեզ: 25 Եւ երբ աղօթքի
կանգնէք, թէ մէկի դէմ մի բան ունէք, ներեցէ՛ք,
որպէսզի ձեր Հայրն էլ, որ երկնքում է, ների ձեզ
ձեր յանցանքները»: 27 Դարձեալ Երուսաղէմ
եկան. եւ մինչ նա այնտեղ, տաճարում շրջում
էր, նրա մօտ եկան քահանայապետները,
օրէնսգէտները եւ ծերերը 28 ու ասացին նրան.
«Ի՞նչ իշխանութեամբ ես դու այդ անում, եւ
ո՞վ տուեց քեզ այդ իշխանութիւնը»: 29 Յիսուս
պատասխան տուեց եւ ասաց նրանց. «Ես էլ
ձեզ մի բան հարցնեմ, պատասխանեցէ՛ք ինձ, եւ
ես ձեզ կ'ասեմ, թէ ինչ իշխանութեամբ եմ այս
անում: 30 Յովհաննէսի մկրտութիւնը երկնքի՞ց
էր, թէ՞ մարդկանցից. պատասխանեցէ՛ք ինձ»:
31 Նրանք իրար միջեւ խորհում էին ու ասում.
«Եթէ ասենք՝ երկնքից, մեզ կ'ասի՝ իսկ ինչո՞ւ
նրան չհաւատացիք. 32 իսկ եթէ ասենք՝
մարդկանցից, ժողովրդից ենք վախենում».
որովհետեւ բոլորը գիտէին, թէ Յովհաննէսը
մարգարէ էր: 33 Պատասխան տուեցին եւ
Յիսուսին ասացին՝ չգիտենք. եւ Յիսուս նրանց
պատասխանեց ու ասաց. «Ես էլ ձեզ չեմ ասի,
թէ ինչ իշխանութեամբ եմ այս անում»:

12 Եւ սկսեց նրանց հետ առակներով խօսել
եւ ասել. «Մի մարդ այգի տնկեց եւ նրա
շուրջը ցանկապատ քաշեց, հնձանի փոս
փորեց եւ աշտարակ շինեց. ու այն յանձնեց
մշակներին եւ գնաց ուրիշ երկիր: 2 Երբ
ժամանակը հասաւ, մշակների մօտ մի ծառայ
ուղարկեց, որ այդ մշակներից վերցնի այգու
պտղից: 3 Եւ մշակները նրան բռնելով՝ ծեծեցին
ու ձեռնունայն արձակեցին: 4 Դարձեալ նա
մի ուրիշ ծառայ ուղարկեց, եւ նրա էլ գլխին
հարուածեցին եւ անարգելով արձակեցին:
5 Եւ վերստին մէկ ուրիշին ուղարկեց. սրան
էլ՝ սպանեցին. եւ ուրիշ շատերին ուղարկեց.
ոմանց ծեծում էին, ոմանց՝ սպանում: 6 Դեռեւս
նա մի սիրելի որդի ունէր. վերջում նրան
ուղարկեց նրանց մօտ՝ ասելով. «Թերեւս
իմ այս որդուց ամաչեն»: 7 Իսկ մշակները
երբ տեսան, որ նա գալիս է, իրար ասացին.
«Ժառանգը սա է, եկէք սպանենք սրան, եւ
ժառանգութիւնը մերը թող լինի»: 8 Եւ բռնելով
նրան՝ սպանեցին ու հանեցին գցեցին այգուց
դուրս: 9 Արդ, այգու տէրը ինչ կ'անի. կը գայ
եւ կը սպանի մշակներին ու այգին ուրիշների
ձեռքը կը յանձնի: 10 Դուք չէ՞ք կարդացել Գրքի
այն խօսքը, թէ՝ «Այն քարը, որ կառուցողները
անարգեցին, նա՛ եղաւ անկիւնաքար»: 11 Տիրոջ
կողմից եղաւ այս, եւ մեր աչքին սքանչելի
է»: 12 Եւ նրանք միջոց էին փնտռում՝ նրան
ձերբակալելու, բայց ժողովրդից վախեցան,

որովհետեւ հասկացան, թէ նա առակը իրենց
մասին ասաց: Եւ թողեցին նրան ու գնացին: 13
Եւ նրա մօտ ուղարկեցին փարիսեցիներից
եւ հերովդէականներից ոմանց, որպէսզի
նրան խօսքով որսան: 14 Եւ նրանք եկան ու
նենգութեամբ հարց էին տալիս եւ ասում.
«Վարդապետ, գիտենք, որ դու ճշմարտասէր ես
եւ չես քաշւում ոչ ոքից, որովհետեւ մարդկանց
աչառութիւն չես անում, այլ ճշմարտութեամբ
Աստծու ճանապարհն ես ուսուցանում. արդ,
ասա՛ մեզ, օրինաւո՞ր է հարկ տալ կայսրին,
թէ՞ ոչ. տա՞նք, թէ՞ չտանք»: 15 Յիսուս իմացաւ
նրանց կեղծաւորութիւնը եւ ասաց. «Ինչո՞ւ էք
ինձ փորձում, կեղծաւորնե՛ր. ինձ մի դահեկան
բերէք, որ տեսնեմ»: 16 Եւ նրանք բերեցին: Եւ
նրանց ասաց. «Ո՞ւմն է այս պատկերը կամ
գիրը»: Եւ նրանք ասացին նրան՝ կայսրինը:
17 Յիսուս պատասխան տուեց եւ ասաց
նրանց. «Գնացէ՛ք, տուէ՛ք կայսրինը՝ կայսեր
եւ Աստծունը՝ Աստծուն»: Եւ զարմացան նրա
վրայ: 18 Նրա մօտ եկան սադուկեցիները, որոնք
ասում են, թէ՝ յարութիւն չկայ. հարց էին տալիս
եւ ասում. 19 «Վարդապետ, Մովսէսը մեզ
համար գրել է. «Եթէ մէկի եղբայրը մեռնի եւ կին
թողնի, բայց որդի չթողնի, թող նրա եղբայրը
առնի նրա կնոջը եւ իր եղբօր համար զաւակ
հասցնի»: 20 Արդ, մեզ մօտ եօթը եղբայրներ
կային. առաջինը կին առաւ եւ մեռաւ ու զաւակ
չթողեց. 21 եւ երկրորդը նոյն կնոջն առաւ ու
մեռաւ. եւ նա էլ զաւակ չթողեց: Նոյն ձեւով
նաեւ երրորդը առաւ նոյն կնոջը: 22 Եւ եօթն
էլ զաւակ չթողեցին. ամենքից յետոյ մեռաւ
նաեւ կինը: 23 Արդ, յարութեան ժամանակ, երբ
յարութիւն առնեն, նրանցից ո՞ւմ կինը կը լինի.
քանի որ եօթն էլ նրան կին առան»: 24 Յիսուս
պատասխան տուեց եւ ասաց նրանց. «Հէնց
դրա համար չէ՞, որ մոլորուած էք. քանի որ
չգիտէք Գրքերը եւ ոչ էլ՝ Աստծու զօրութիւնը.
25 որովհետեւ, երբ մեռելներից յարութիւն
առնեն, ո՛չ տղամարդիկ կին կ'առնեն եւ ո՛չ
էլ կանայք մարդու կը գնան, այլ կը լինեն
հրեշտակների նման, որ երկնքում են: 26 Իսկ
գալով մեռելներին, թէ յարութիւն են առնում,
դուք չէ՞ք կարդացել Մովսէսի գրքում, մորենու
դրուագում, թէ ինչպէս Աստուած ասաց նրան.
«Ես եմ, - ասում է, - Աբրահամի Աստուածը,
Իսահակի Աստուածը եւ Յակոբի Աստուածը»:
27 Իսկ Աստուած մեռելների Աստուածը չէ, այլ՝
ողջերի. ուստի, դուք խիստ մոլորուած էք»:
28 Օրէնսգէտներից մէկը, մօտենալով, լսում
էր նրանց, մինչ վիճում էին. երբ նա տեսաւ,
թէ Յիսուս նրանց պատասխանը լաւ տուեց,
հարցրեց նրան եւ ասաց. «Ո՞ր պատուիրանն
է առաջինը»: 29 Եւ Յիսուս ասաց նրան.
«Ամենից առաջինն է՝ «Լսի՛ր, Իսրայէ՛լ, մեր Տէր
Աստուածը միակ Տէրն է. 30 եւ դու պիտի սիրես
քո Տէր Աստծուն քո ամբողջ սրտով, քո ամբողջ
հոգով, քո ամբողջ մտքով եւ քո ամբողջ
զօրութեամբ». սա՛ է առաջին պատուիրանը:
31 Եւ երկրորդը նման է սրան. «Դու պիտի
սիրես քո ընկերոջը քո անձի պէս». չկայ ուրիշ
պատուիրան աւելի մեծ, քան սրանք»: 32 Եւ
օրէնսգէտը նրան ասաց. «Լաւ է, Վարդապետ,
ճշմարտութեամբ ասացիր, թէ Աստուած մէկ է,
եւ բացի նրանից, ուրիշ Աստուած չկայ. 33 եւ
նրան ամբողջ սրտով, ամբողջ զօրութեամբ,
ամբողջ մտքով սիրելը, ինչպէս եւ ընկերոջն իր
անձի պէս սիրելը առաւել է, քան ողջակէզները
եւ զոհերը»: 34 Եւ Յիսուս տեսնելով, թէ նա
իմաստութեամբ պատասխան տուեց, նրան
ասաց. «Հեռու չես Աստծու արքայութիւնից»:
Եւ այլեւս ոչ ոք չէր համարձակւում նրան
բան հարցնել: 35 Մինչ Յիսուս ուսուցանում
էր տաճարում, հարց տուեց ժողովրդին ու
ասաց. «Ինչպէ՞ս են ասում օրէնսգէտները, թէ
Քրիստոս Դաւթի Որդի է, 36 մինչ Դաւիթն ինքը
Սուրբ Հոգով ասում է. «Տէրն իմ Տիրոջն ասաց.
նստի՛ր իմ աջում, մինչեւ որ քո թշնամիներին
քո ոտքերի համար պատուանդան դնեմ»:
37 Արդ, եթէ Դաւիթն ինքն իսկ նրան Տէր
է կոչում, ինչպէ՞ս նրա Որդին կը լինի»: Եւ
շատ ժողովուրդ նրան լսում էր սիրով: 38 Եւ
սովորեցնելով՝ նա իր ուսուցման ընթացքում
ասում էր. «Զգո՛յշ եղէք այդ օրէնսգէտներից,
որ ուզում են աչքի զարնող զգեստներով
ման գալ, հրապարակներում յարգանքի
ողջոյններ որոնել, 39 ժողովարաններում՝
առաջին աթոռները եւ ընթրիքների ժամանակ՝
պատուոյ տեղերը: 40 Նրանք ուտում
են այրիների տները, ցուցադրաբար
երկարացնում են աղօթքները, որպէսզի աւելի
խիստ դատաստան ընդունեն»: 41 Յիսուս

կանգնած էր գանձանակի դիմաց. դիտում էր,
թէ ինչպէս ժողովուրդը պղինձ դրամ է գցում
գանձանակի մէջ: Եւ շատ մեծահարուստներ
շատ բան գցեցին: 42 Մի այրի կին եկաւ եւ երկու
լումայ գցեց, որ մի գրոշ է: 43 Եւ Յիսուս իր մօտ
կանչելով իր աշակերտներին՝ նրանց ասաց.
«Ճշմարիտ եմ ասում ձեզ, որ այդ չքաւոր
այրին աւելի շատ գցեց, քան գանձանակի
մէջ միւս բոլոր դրամ գցողները, 44 քանի որ
ամէնքը իրենց աւելորդից գցեցին, իսկ նա, իր
չքաւորութիւնից, գցեց ամէն ինչ, որ ուներ՝ իր
ամբողջ ապրուստը»:

13 Երբ նա տաճարից դուրս էր գալիս,
իր աշակերտներից մէկը նրան ասաց.
«Վարդապետ, տես ինչպիսի՜ քարեր են սրանք,
եւ ինչպիսի՜ շինուածք»: 2 Յիսուս նրան
պատասխան տուեց եւ ասաց. «Տեսնո՞ւմ ես այդ
բոլոր շինութիւնները. ճշմարիտ եմ ասում ձեզ,
որ դրանց քարը քարի վրայ չպիտի թողնուի, որ
չքանդուի»: 3 Եւ մինչ նստած էր նա Ձիթենեաց
լերան վրայ, տաճարի դիմաց, Պետրոսն ու
Յակոբոսը եւ Յովհաննէսն ու Անդրէասը,
առանձին, հարցրին նրան. 4 «Ասա՛ մեզ, ե՞րբ
պիտի լինի այդ, եւ ի՞նչ կը լինի նշանը, երբ
կատարուելու լինի այդ բոլորը»: 5 Յիսուս
պատասխանեց եւ ասաց նրանց. «Զգո՛յշ կացէք,
ոչ ոք ձեզ չխաբի, 6 որովհետեւ շատեր պիտի
գան իմ անունով եւ պիտի ասեն՝ Ես եմ
Քրիստոսը, եւ շատերին պիտի մոլորեցնեն:
7 Սակայն երբ լսէք պատերազմների ձայներ
կամ պատերազմների լուրեր, չխռովուէք,
որովհետեւ այդ պէտք է որ լինի, բայց դեռ
աշխարհի վախճանը չէ: 8 Ազգ ազգի դէմ պիտի
ելնի եւ թագաւորութիւն՝ թագաւորութեան դէմ,
եւ տեղ-տեղ երկրաշարժներ պիտի լինեն, սով
եւ համաճարակ ու խռովութիւններ. բայց այդ
բոլորը սկիզբն է երկանց: 9 Եւ դեռ ձեզ էլ պիտի
մատնեն ատեանների, եւ ժողովարանների մէջ
պիտի տանջուէք. եւ ինձ համար կուսակալների
ու թագաւորների առաջ պիտի կանգնէք՝ ի
վկայութիւն նրանց: 10 Բայց նախ պէտք է, որ
Աւետարանը քարոզուի բոլոր հեթանոսների
մէջ: 11 Եւ երբ ձեզ տանեն յանձնելու, առաջուց
հոգ մի՛ արէք եւ մի՛ մտածէք, թէ ինչ պիտի
խօսէք, այլ, ինչ որ ձեզ տրուի այդ նոյն ժամին,
այն խօսեցէք, որովհետեւ դո՛ւք չէ, որ պիտի
խօսէք, այլ՝ Սուրբ Հոգին: 12 Եղբայրն իր
եղբօրը մահուան պիտի մատնի, եւ հայրը՝
որդուն. եւ որդիները հայրերի դէմ պիտի ելնեն
ու պիտի սպանեն նրանց: 13 Եւ իմ անուան
համար բոլորից պիտի ատուէք. բայց ով որ
մինչեւ վերջ համբերի, նա կը փրկուի»: 14
«Եւ երբ տեսնէք սարսափելի պղծութիւնը՝
տեղ գտած այնտեղ, ուր չպէտք է լինէր (ով
կարդում է, թող իմանայ), այն ժամանակ
նրանք, որ Հրէաստանում են, լեռները թող
փախչեն. 15 եւ ով տանիքի վրայ է, թող չիջնի
եւ տուն չմտնի՝ այնտեղից բան վերցնելու.
16 եւ ով արտի մէջ է, թող ետ չդառնայ՝ իր
զգեստները վերցնելու: 17 Բայց վա՜յ յղիներին
եւ ստնտուներին այն օրերին: 18 Աղօթեցէ՛ք, որ
ձմեռ ժամանակ չլինի դա: 19 Այդ օրերը պիտի
լինեն օրեր այնպիսի նեղութիւնների, որոնց
նմանը չի եղել երբեք արարչագործութեան
սկզբից մինչեւ այժմ եւ չի էլ լինի: 20 Եւ եթէ
Աստուած այդ օրերը իր ընտրեալների համար
չկարճէր, ոչ մի մարդ չէր ազատուի. բայց նա
իր ընտրեալների պատճառով, - որոնց ընտրեց,
- կարճեց այդ օրերը: 21 Այն ժամանակ եթէ
մէկը ձեզ ասի, թէ՝ «Ահա՛ այստեղ է Քրիստոսը
կամ այնտեղ», չհաւատաք. 22 որովհետեւ սուտ
Քրիստոսներ եւ սուտ մարգարէներ պիտի
ելնեն եւ նշաններ ու զարմանալի գործեր
պիտի ցոյց տան՝ մոլորեցնելու նպատակով,
եթէ հնար լինի, նոյնիսկ ընտրեալներին: 23
Բայց դուք զգո՛յշ եղէք. ահա առաջուց ձեզ
ամէն ինչ ասացի»: 24 «Բայց այդ օրերին,
այդ նեղութիւնից յետոյ, արեգակը պիտի
խաւարի, եւ լուսինն իր լոյսը չպիտի տայ: 25
Եւ աստղերը երկնքից վայր պիտի թափուեն,
եւ երկնքում զօրութիւնները պիտի շարժուեն:
26 Եւ այն ժամանակ պիտի տեսնեն մարդու
Որդուն՝ եկած ամպերի վրայով՝ զօրութեամբ
եւ բազում փառքով: 27 Եւ այն ժամանակ
պիտի ուղարկի իր հրեշտակներին ու պիտի
հաւաքի իր ընտրեալներին չորս կողմերից,
երկրի ծագերից մինչեւ երկնքի ծագերը»: 28
«Բայց դուք այդ թզենո՛ւց սովորեցէք առակը.
հէնց որ նրա ոստերը կակղեն, եւ նրա վրայ
տերեւ դուրս գայ, իմանում էք, որ ամառը
մօտ է. 29 նոյնպէս եւ դուք. երբ այս բոլորը
կատարուած տեսնէք, իմացէ՛ք, որ նա մօտ է,

դռների առջեւ: 30 Ճշմարիտ եմ ասում ձեզ, որ
չի անցնի այս սերունդը, մինչեւ որ այս բոլորը
կատարուեն: 31 Երկինք ու երկիր կ'անցնեն,
բայց իմ խօսքերը չեն անցնի»: 32 «Սակայն
այդ օրուայ եւ ժամի մասին ոչ ոք չգիտէ.
ոչ հրեշտակները երկնքում եւ ոչ էլ՝ Որդին,
այլ միայն՝ Հայրը: 33 Զգոյշ եղէք, հսկեցէք
ու աղօթեցէք, քանի որ չգիտէք, թէ երբ է
ժամանակը. 34 ինչպէս հեռու երկիր գնացած մի
մարդ, որ կը թողնի իր տունը եւ իր ծառաներին
իշխանութիւն կը տայ եւ իւրաքանչիւրին՝
իր գործը, եւ դռնապանին կը պատուիրի,
որ արթուն լինի: 35 Արդ, արթուն կացէք,
որովհետեւ չգիտէք, թէ տանտէրը երբ կը գայ՝
երեկոյեանն, թէ՞ կէսգիշերին, աքլորականչին,
թէ՞ առաւօտեան դէմ: 36 Գուցէ յանկարծակի
գալով՝ ձեզ քնի մէջ գտնի: 37 Բայց ինչ որ ձեզ եմ
ասում, ամենքին եմ ասում՝ արթուն կացէք»:

14 Եւ երկու օր յետոյ զատիկ
էր ու Բաղարջակերաց տօնը.
քահանայապետները եւ օրէնսգէտները հնար
էին որոնում, թէ ինչպէս նրան նենգութեամբ
բռնելով սպանեն: 2 Բայց ասում էին. «Ոչ այս
տօնին, որպէսզի ժողովրդի մէջ խռովութիւն
չլինի»: 3 Եւ մինչ նա Բեթանիայում էր, բորոտ
Սիմոնի տանը սեղան նստած, եկաւ մի կին, որ
հետն ունէր նարդոսի ազնիւ, մեծարժէք իւղի
մի շիշ. եւ շիշը կոտրելով՝ իւղը թափեց Յիսուսի
գլխին: 4 Աշակերտները զայրացան եւ ասացին.
«Այդ իւղը ինչո՞ւ այսպէս պիտի կորչէր. 5
կարելի էր այդ անուշահոտ իւղը վաճառել
աւելի քան երեք հարիւր դահեկանի եւ տալ
աղքատներին»: Եւ խիստ զայրանում էին կնոջ
վրայ: 6 Եւ Յիսուս նրանց ասաց. «Թո՛յլ տուէք
դրան. ինչո՞ւ էք նեղութիւն տալիս, որովհետեւ
նա ինձ համար մի բարի գործ արեց: 7 Ամէն ժամ
աղքատներին ձեզ հետ ունէք եւ երբ ուզենաք,
կարող էք նրանց բարիք անել: Բայց ինձ ամէն
ժամ ձեզ հետ չունէք: 8 Դա, ինչ որ կարող էր,
արեց. առաջուց խնկաւետեց իմ մարմինը ի
նշան պատանքուելու: 9 Ճշմարիտ եմ ասում
ձեզ, ուր էլ քարոզուի այս Աւետարանը ամբողջ
աշխարհում, ինչ որ նա արեց, այդ եւս պիտի
պատմուի նրա յիշատակի համար»: 10 Եւ
Յուդա Իսկարիովտացին՝ Տասներկուսից
մէկը, գնաց քահանայապետների մօտ, որ
Յիսուսին մատնի նրանց: 11 Երբ նրանք
լսեցին, ուրախացան եւ խոստացան նրան
դրամ տալ. եւ նա առիթ էր փնտռում, թէ
ինչպէս յարմար ժամանակ մատնի նրան: 12
Եւ Բաղարջակերաց տօնի առաջին օրը, երբ
զատկի գառն էին մորթում, աշակերտները
նրան ասացին. «Ո՞ւր ես ուզում գնանք
պատրաստենք, որ զատկական ընթրիքն
ուտես»: 13 Եւ նա աշակերտներից երկուսին
ուղարկեց ու նրանց ասաց. «Գնացէք այն
քաղաքը եւ երբ այն քաղաքը մտնէք, կը
պատահի ձեզ մի մարդ, որ ուսին ջրի
սափոր ունի. գնացէք նրա յետեւից: 14 Եւ
նա որ տունը որ մտնի, տանտիրոջը կ'ասէք.
«Վարդապետն ասում է՝ ո՞ւր է այն իջեւանը,
ուր իմ աշակերտների հետ զատկական
ընթրիքը պիտի ուտեմ»: 15 Եւ նա ձեզ ցոյց կը
տայ զարդարուած մի վերնատուն. այնտեղ
պատարաստեցէք մեզ համար»: 16 Եւ նրա
աշակերտները գնացին պատրաստելու.
եկան այն քաղաքը եւ գտան՝ ինչպէս որ
նա իրենց ասել էր. ու զատկական ընթրիքը
պատրաստեցին: 17 Երբ երեկոյ եղաւ, նա եկաւ
Տասներկուսի հետ միասին: 18 Եւ երբ սեղան
նստեցին ու դեռ ուտում էին, Յիսուս ասաց.
«Ճշմարիտ եմ ասում ձեզ, որ ձեզանից մէկը
մատնելու է ինձ. նա, որ ինձ հետ իսկ ուտում
է»: 19 Եւ նրանք սկսեցին տրտմել ու ասել մէկը
միւսի յետեւից՝ միթէ ե՞ս եմ. եւ միւսը՝ թէ՝ միթէ
ե՞ս եմ: 20 Նա պատասխան տուեց եւ ասաց.
«Տասներկուսիցդ մէկը, որ ձեռքը ինձ հետ
մտցրեց պնակի մէջ: 21 Ճիշտ է, մարդու Որդին
կը գնայ այս աշխարհից, ինչպէս որ նրա մասին
գրուած է. բայց վա՜յ այն մարդուն, որի ձեռքով
մարդու Որդին կը մատնուի. լաւ կը լինէր նրան,
եթէ այդ մարդը ծնուած անգամ չլինէր»: 22 Եւ
մինչ դեռ ուտում էին, Յիսուս հաց վերցնելով՝
օրհնեց եւ կտրեց, տուեց նրանց ու ասաց.
«Առէ՛ք, այս է իմ մարմինը»: 23 Եւ բաժակը
վերցնելով՝ գոհութիւն յայտնեց, տուեց նրանց,
եւ բոլորն էլ նրանից խմեցին: 24 Եւ Յիսուս
ասաց նրանց. «Այ՛ս է Նոր Ուխտի իմ արիւնը,
որ կը թափուի շատերի համար: 25 Ճշմարիտ եմ
ասում ձեզ, որ այլեւս որթատունկի բերքից չեմ
խմելու մինչեւ այն օրը, երբ կը խմեմ նոր գինին
Աստծու արքայութեան մէջ»: 26 Եւ գոհութիւն

մատուցելուց յետոյ ելան Ձիթենեաց լեռը: 27
Եւ Յիսուս նրանց ասաց. «Այս գիշեր ամէնքդ
գայթակղուելու էք իմ պատճառով, որովհետեւ
գրուած է. «Պիտի հարուածեմ հովուին, եւ
ոչխարները պիտի ցրուեն»: 28 Բայց իմ
յարութիւնից յետոյ ձեզնից առաջ Գալիլիա
պիտի գնամ»: 29 Պետրոսը պատասխանեց եւ
ասաց նրան. «Թէկուզ բոլորն էլ գայթակղուեն,
բայց ես չեմ գայթակղուի»: 30 Եւ Յիսուս
նրան ասաց. «Ճշմարիտ եմ ասում քեզ, որ
դու այս գիշեր իսկ, դեռ աքաղաղը չկանչած,
երեք անգամ պիտի ուրանաս ինձ»: 31 Իսկ
Պետրոսն առաւել եւս պնդում էր ու ասում.
«Թէ քեզ հետ մեռնել իսկ հարկ լինի, քեզ չեմ
ուրանայ»: Եւ ամէնքն էլ նոյնն էին ասում: 32
Եկան այն տեղը, որը Գեթսեմանի էր կոչւում:
Եւ նա աշակերտներին ասաց. «Նստեցէք
այստեղ, մինչեւ ես աղօթեմ»: 33 Եւ նա իր
հետ վերցրեց Պետրոսին, Յակոբոսին եւ
Յովհաննէսին եւ սկսեց տխրել ու տագնապել:
34 Այն ժամանակ նրանց ասաց. «Տխուր է
հոգիս մեռնելու աստիճան. մնացէք այստեղ եւ
արթուն կացէք»: 35 Եւ փոքր-ինչ առաջ գնալով՝
երեսի վրայ ընկաւ գետին. եւ աղօթում էր, որ,
եթէ կարելի է, այդ ժամը իրենից հեռանայ:
36 Եւ ասում էր. «Աբբա, Հայր, ամէն ինչ քեզ
կարելի է. այս բաժակը ինձնից հեռացրու, բայց
ոչ թէ ինչպէս ես եմ կամենում, այլ՝ ինչպէս
դու ես կամենում»: 37 Եւ Յիսուս եկաւ ու
նրանց քնած գտաւ. եւ Պետրոսին ասաց.
«Սիմոն, ննջո՞ւմ ես. չկարողացա՞ր մէկ ժամ
արթուն մնալ: 38 Արթուն կացէք եւ աղօթեցէք,
որպէսզի փորձութեան մէջ չընկնէք: Հոգին
յօժար է, բայց մարմինը՝ տկար»: 39 Եւ նորից
գնաց, աղօթքի կանգնեց ու նոյն բաներն
ասաց: 40 Կրկին անգամ դարձաւ այնտեղ
եւ նրանց քնի մէջ գտաւ. որովհետեւ նրանց
աչքերը ծանրացել էին, եւ չէին իմանում, թէ ինչ
պատասխան տան նրան: 41 Երրորդ անգամ
եկաւ եւ նրանց ասաց. «Քնեցէք այսուհետեւ
եւ հանգստացէք, քանի որ վախճանը հասել.
եկաւ ժամը, եւ ահա մարդու Որդին մատնւում
է մեղաւորների ձեռքը: 42 Օ՜ն, վե՛ր կացէք
գնանք, որովհետեւ ահա մօտեցաւ նա, ով ինձ
մատնելու է»: 43 Եւ մինչ նա դեռ խօսում էր
այս բաները, եկաւ Յուդա Իսկարիովտացին՝
Տասներկուսից մէկը, եւ իր հետ՝ սրերով,
մահակներով զինուած ամբոխ՝ ուղարկուած
քահանայապետների, օրէնսգէտների ու
ծերերի կողմից: 44 Մատնիչը նրանց նշան էր
տուել ասելով՝ ում հետ ես համբուրուեմ, նա է,
բռնեցէք նրան եւ տարէք զգուշութեամբ: 45
Եւ մօտենալով նրան՝ իսկոյն ասաց. «Ռաբբի՛,
Ռաբբի՛». եւ համբուրեց նրան: 46 Եւ նրանք
ձեռք դրեցին նրա վրայ ու բռնեցին: 47 Ապա
նրա շուրջը գտնուողներից մէկը սուրը քաշեց
եւ զարկեց քահանայապետի ծառային ու նրա
ականջը կտրեց: 48 Յիսուս դարձաւ եւ ասաց
նրանց. «Սրերով եւ մահակներով դուրս էք
եկել ինձ բռնելու որպէս աւազակի՞: 49 Ես միշտ
ձեզ մօտ էի եւ ուսուցանում էի տաճարում.
եւ ինձ չբռնեցիք. բայց այս եղաւ, որպէսզի
մարգարէների Գրուածքները կատարուեն»:
50 Այն ժամանակ աշակերտները բոլորն էլ
լքեցին նրան եւ փախան: 51 Եւ մի երիտասարդ
գնում էր նրա յետեւից՝ իր մերկ մարմնի վրայ
մի սաւան գցած: Երիտասարդները նրան
բռնեցին, 52 եւ նա թողնելով հագի կտորը՝ մերկ
փախաւ նրանցից: 53 Եւ Յիսուսին տարան
Կայիափա քահանայապետի մօտ. եւ նրա հետ
հաւաքուած էին բոլոր քահանայապետները,
օրէնսգէտներն ու ծերերը: 54 Իսկ Պետրոսը
հեռուից նրա յետեւից գնաց մինչեւ ներս,
քահանայապետի գաւիթը: Եւ նստած էր
սպասաւորների մօտ ու տաքանում էր կրակի
բոցի առջեւ: 55 Իսկ քահանայապետներն
ու ամբողջ ատեանը մի որեւէ վկայութիւն
էին փնտռում Յիսուսի դէմ, որպէսզի նրան
սպանեն, բայց չէին գտնում. 56 քանի որ նրա
դէմ շատեր սուտ վկայութիւն էին տալիս,
բայց վկայութիւնները իրար նման չէին: 57
Ոմանք վեր կենալով՝ սուտ էին վկայում նրա
դէմ ու ասում. 58 «Մենք լսեցինք դրանից, երբ
ասում էր. «Ես կը քանդեմ այս ձեռակերտ
տաճարը եւ երեք օրում կը շինեմ մէկ
ուրիշը՝ անձեռակերտ»: 59 Բայց եւ այնպէս
նրանց վկայութիւնը նոյնանման չէր: 60 Ապա
քահանայապետը կանգնելով մէջտեղում՝
Յիսուսին հարց տուեց ու ասաց. «Ոչինչ չե՞ս
պատասխանում. այդ ինչե՞ր են վկայում դրանք
քո դէմ»: 61 Եւ նա միայն լուռ էր մնում ու
պատասխան չէր տալիս: Քահանայապետը

կրկին անգամ հարցրեց նրան ու ասաց. «Դո՞ւ
ես Քրիստոսը՝ օրհնեալ Աստծու Որդին»: 62
Յիսուս պատասխանեց եւ ասաց նրան. «Դու
ասացիր, թէ ես եմ. բայց պիտի տեսնէք մարդու
Որդուն՝ ամենազօր Աստծու աջ կողմում
նստած եւ երկնքի ամպերի վրայով եկած»:
63 Եւ քահանայապետը իսկոյն պատռեց իր
պատմուճանը եւ ասաց. «Էլ ի՞նչ պէտք են
մեզ վկաներ: 64 Ահա ամէնքդ դրա բերանից
լսեցիք հայհոյութիւնը. ձեզ ինչպէ՞ս է թւում...»:
Եւ ամէնքը դատապարտեցին նրան, թէ
մահապարտ է: 65 Եւ ոմանք սկսեցին թքել նրա
երեսին, շորով գլուխը ծածկել, բռունցքով խփել
ու ասել. «Մարգարէացի՛ր մեզ, Քրիստո՛ւդ,
այն ո՞վ է, որ քեզ խփեց»: Եւ սպասաւորները
ապտակում էին նրան: 66 Եւ մինչ Պետրոսը դեռ
ներքեւում, գաւթում էր, քահանայապետի մի
աղախինը եկաւ եւ տեսաւ նրան տաքանալիս:
67 Նայեց նրան ու ասաց. «Դու էլ Յիսուս
Նազովրեցու հետ էիր»: 68 Նա ուրացաւ եւ
ասաց. «Չեմ ճանաչում նրան եւ չգիտեմ՝ ինչ
ես ասում դու»: Եւ երբ նա դրսի գաւիթը ելաւ,
աքաղաղը կանչեց: 69 Աղախինը նորից տեսաւ
նրան եւ սկսեց իր շուրջը գտնուողներին ասել.
«Սա էլ նրանցից է»: 70 Եւ Պետրոսը դարձեալ
ուրացաւ: Փոքր-ինչ յետոյ, նորից, նրանք, որ
շուրջը կանգնել էին, ասացին Պետրոսին.
«Իրօք, դու էլ նրանցից ես, քանի որ գալիլիացի
ես, եւ քո խօսուածքն էլ նման է»: 71 Եւ նա
սկսեց նզովք կարդալ, երդուել եւ ասել. «Չեմ
ճանաչում այն մարդուն, որի մասին դուք
խօսում էք»: 72 Եւ հէնց նոյն ժամին աքաղաղը
երկրորդ անգամ կանչեց: Եւ Պետրոսը յիշեց
այն խօսքը, որ Յիսուս ասել էր իրեն, թէ՝
«Աքաղաղը դեռ երկու անգամ չկանչած՝ դու
երեք անգամ ինձ պիտի ուրանաս». եւ սկսեց
լալ:

15 Եւ իսկոյն, վաղ առաւօտեան, ծերերի
եւ օրէնսգէտների հետ միասին,
քահանայապետները եւ ամբողջ ատեանը
խորհուրդ անելով՝ կապեցին Յիսուսին
եւ տարան յանձնեցին Պիղատոսին: 2
Պիղատոսը հարցրեց նրան եւ ասաց.
«Դո՞ւ ես հրեաների թագաւորը»: Յիսուս
պատասխան տուեց նրան եւ ասաց. «Դու
ասում ես»: 3 Եւ քահանայապետները նրան
շատ էին ամբաստանում, բայց նա ոչինչ չէր
պատասխանում: 4 Իսկ Պիղատոսը դարձեալ
հարցրեց նրան. «Ոչ մի պատասխան չե՞ս տալիս.
տե՛ս, ինչքա՞ն են քեզ ամբաստանում»: 5 Եւ
Յիսուս, այնուհետեւ, էլ ոչինչ չպատասխանեց,
այնպէս որ Պիղատոսը շատ զարմացաւ: 6
Սակայն տօնի առիթով Պիղատոսը նրանց
համար արձակում էր մի կալանաւոր, ում
որ նրանք ուզում էին: 7 Եւ Բարաբբա
անունով մէկը կար՝ բանտարկուած այն
խռովարարների հետ, որոնք խռովութեան
ժամանակ մի մարդ էին սպանել: 8 Ամբոխն
սկսեց բարձր ձայնով աղաղակել եւ պահանջել,
որ, ինչպէս սովորութիւն էր անել, Բարաբբային
արձակի: 9 Պիղատոսը պատասխանեց եւ
ասաց նրանց. «Ուզո՞ւմ էք, որ հրեաների
արքային արձակեմ ձեզ համար». 10 քանի որ
նա գիտէր, թէ նախանձից մատնեցին նրան
քահանայապետները, 11 որոնք եւ ամբոխին
համոզեցին, որ Բարաբբային արձակի իրենց
համար: 12 Պիղատոսը դարձեալ խօսք առաւ
եւ ասաց նրանց. «Իսկ ի՞նչ էք ուզում, որ
անեմ հրեաների արքային»: 13 Եւ նրանք,
քահանայապետներից դրդուած, դարձեալ
աղաղակեցին. «Խա՛չը հանի՛ր դրան»: 14
Պիղատոսը նրանց ասաց. «Ի՞նչ չար բան է
արել նա»: Եւ նրանք առաւել եւս աղաղակում
էին ու ասում. «Խա՛չը հանի՛ր դրան»: 15 Իսկ
Պիղատոսը, որովհետեւ ուզեց ամբոխին
գոհացնել, նրանց համար Բարաբբային
արձակեց: Իսկ Յիսուսին ծեծել տալով՝ նրանց
ձեռքը յանձնեց, որպէսզի խաչը հանուի:
16 Եւ զինուորները նրան ներսի գաւիթը
տարան, ուր պալատի բակն էր. մէկտեղ
կանչեցին ամբողջ գունդը, 17 եւ նրան հագցրին
կարմիր քղամիդ եւ ծիրանի ու նրա գլխին
փշերից պատրաստուած պսակ դրեցին 18 եւ
սկսեցին նրան ողջոյն տալ ու ասել. «Ողջո՛յն
քեզ, հրեաների թագաւո՛ր»: 19 Եւ եղէգով
հարուածում էին նրա գլխին, թքում էին երեսին
ու ծնկի գալով՝ երկրպագում էին նրան: 20 Եւ
նրան ծաղրուծանակի ենթարկելուց յետոյ,
քղամիդն ու ծիրանին հանեցին եւ նրան իր
զգեստները հագցրին ու դուրս տարան, որ
խաչը հանեն նրան: 21 Եւ ստիպեցին Սիմոն
Կիւրենացուն՝ Ալեքսանդրի եւ Ռուփոսի հօրը,

որը ագարակից էր գալիս ու այդ տեղով
էր անցնում, որ Յիսուսի խաչափայտը կրի:
22 Եւ նրան տարան Գողգոթա, մի տեղ, որ
թարգմանւում է կառափնատեղի: 23 Զմուռսով
խառնուած գինի տուին նրան, բայց նա
չվերցրեց: 24 Եւ նրան խաչը հանեցին: Եւ նրա
հագուստները բաժանեցին՝ դրանց վրայ վիճակ
գցելով, թէ ով ինչ պիտի վերցնի: 25 Առաւօտեան
ժամը ինն էր, երբ նրան խաչեցին: 26 Եւ կար
նրա դատապարտութեան մասին գրութիւն՝
գրուած այսպէս. «Հրեաների թագաւորն է»:
27 Եւ նրա հետ խաչեցին երկու աւազակներ,
մէկը՝ նրա աջում եւ միւսը՝ ձախում: 28 Եւ
կատարուեց գրուածը, թէ՝ «Անօրէնների հետ
դասուեց»: 29 Եւ ովքեր անցնում էին, հայհոյում
էին նրան, շարժում իրենց գլուխները եւ ասում.
«Վա՜հ, որ քանդում էիր տաճարը եւ երեք օրում
շինում, 30 ազատի՛ր ինքդ քեզ եւ իջի՛ր այդ
խաչից»: 31 Նոյնպէս եւ քահանայապետները,
իրենք իրենց մէջ, օրէնսգէտների հետ միասին,
ծաղր էին անում ու ասում. «Ուրիշներին
ազատեց, ինքն իրեն չի կարողանում ազատել:
32 Այդ Քրիստոսը՝ Իսրայէլի այդ թագաւորը,
թող այժմ իջնի խաչից, որպէսզի տեսնենք եւ
հաւատանք դրան»: Եւ նրա հետ խաչուածներն
էլ նախատում էին նրան: 33 Երբ կէսօր եղաւ,
խաւար պատեց ամբողջ երկիրը, մինչեւ
ժամը երեքը: 34 Եւ ժամը երեքին Յիսուս
բարձրաձայն աղաղակեց եւ ասաց. «Էլի՛, Էլի՛,
լա՜մա սաբաքթանի», որ թարգմանւում է՝
Աստուա՛ծ իմ, Աստուա՛ծ իմ, ինչո՞ւ թողեցիր
ինձ: 35 Եւ նրանցից ոմանք, որ նրա շուրջն
էին կանգնել, երբ լսեցին այդ, ասացին.
«Եղիային է կանչում»: 36 Եւ մէկը առաջ
վազելով՝ սպունգը թաթախեց քացախի մէջ,
անցկացրեց եղէգի ծայրին, տուեց նրան, որ
խմի, ու ասաց. «Թողէ՛ք տեսնենք, արդեօք
Եղիան կը գա՞յ նրան իջեցնելու»: 37 Եւ Յիսուս
բարձր ձայն արձակեց ու հոգին աւանդեց: 38 Եւ
տաճարի վարագոյրը վերեւից մինչեւ ներքեւ
երկուսի պատռուեց: 39 Եւ այնտեղ կանգնած
հարիւրապետը տեսնելով, թէ ինչպէս նա
աղաղակեց եւ հոգին աւանդեց, ասաց. «Իրօք
այս մարդը Աստծու Որդի էր»: 40 Կային եւ
կանայք, որոնք դիտում էին հեռուից: Նրանց
մէջ էին Մարիամ Մագդաղենացին, Կրտսեր
Յակոբոսի եւ Յովսէի մայրը՝ Մարիամը,
ինչպէս եւ Սաղոմէն, 41 որոնք, երբ Յիսուս
Գալիլիայում էր, նրա յետեւից էին գնում
եւ ծառայում նրան. կային նաեւ շատ այլ
կանայք, որոնք նրա հետ Երուսաղէմ էին
ելել: 42 Եւ երբ երեկոյ եղաւ, - քանի որ
ուրբաթ էր, եւ շաբաթամուտն էր սկսւում, -
43 արիմաթիացի Յովսէփը, որ մի պարկեշտ
մարդ էր ու հրեաների ժողովի անդամ եւ որ
ինքն էլ Աստծու արքայութեանն էր սպասում,
համարձակուեց մտնել Պիղատոսի մօտ եւ
ուզեց Յիսուսի մարմինը: 44 Եւ Պիղատոսը
զարմացաւ, որ Յիսուս այդչափ շուտ էր մեռել.
եւ իր մօտ կանչելով հարիւրապետին՝ հարցրեց
նրան ու ասաց. «Իրօք այդչափ շո՞ւտ մեռաւ»:
45 Երբ այդ ստուգեց հարիւրապետից, մարմինը
շնորհեց Յովսէփին: 46 Եւ Յովսէփը կտաւ
գնեց ու նրան իջեցնելով՝ պատեց այդ կտաւով
ու դրեց մի գերեզմանի մէջ, որ փորուած էր
ժայռի մէջ: Եւ մի քար գլորեց գերեզմանի դռան
առաջ: 47 Իսկ Մարիամ Մագդաղենացին եւ
Յակոբոսի ու Յովսէի մայր Մարիամը տեսան
այն տեղը, ուր նա դրուեց:

16 Եւ երբ շաբաթն անցաւ, Մարիամ
Մագդաղենացին, Յակոբոսի մայր
Մարիամը եւ Սաղոմէն գնացին խնկի
պատրաստութիւն տեսան, որպէսզի գան
եւ օծեն նրա մարմինը: 2 Եւ կիրակի օրը,
առաւօտեան, արեւածագին եկան գերեզման:
3 Եւ ասում էին միմեանց. «Քարը գերեզմանի
դռնից մեզ համար ո՞վ պիտի գլորի»: 4 Եւ
նայեցին ու տեսան, որ գերեզմանից քարը
գլորուած էր. եւ այն շատ մեծ էր: 5 Եւ ներս,
գերեզման մտնելով՝ տեսան մի երիտասարդի,
որ նստած էր աջ կողմը՝ սպիտակ պատմուճան
հագած. եւ զարհուրեցին: 6 Եւ նա ասաց նրանց.
«Մի՛ վախեցէք, դուք Յիսուսին էք փնտռում՝
խաչուած Նազովրեցուն. նա յարութիւն առաւ,
այստեղ չէ: Ահաւասիկ այն տեղը, ուր նրան
դրել էին: 7 Բայց գնացէք ասացէ՛ք նրա
աշակերտներին եւ Պետրոսին, թէ՝ ահա նա
ձեզնից առաջ գնում է Գալիլիա. այնտե՛ղ կը
տեսնէք նրան, ինչպէս ձեզ ասել էր»: 8 Եւ երբ
այս լսեցին, ելան ու փախան գերեզմանից,
քանի որ սարսափահար էին եղել. եւ ոչ ոքի

բան չասացին, որովհետեւ վախենում էին:
9 (note: The most reliable and earliest manuscripts do not include
Mark 16:9-20.) Կիրակի առաւօտեան յարութիւն
առած լինելով՝ Յիսուս նախ երեւաց Մարիամ
Մագդաղենացուն, որից եօթը դեւ էր հանել: 10
Եւ սա գնաց ու պատմեց նրանց, որ Յիսուսի
հետ էին եւ դեռեւս սգում ու լաց էին լինում:
11 Երբ նրանք լսեցին, թէ նա կենդանի է եւ
երեւացել է Մարիամին, չհաւատացին: 12
Յետոյ Յիսուս այլ կերպարանքով երեւաց
նրանց, որոնք հանդ էին գնում: 13 Սրանք էլ
եկան ու պատմեցին ուրիշների. բայց նրանք
էլ չհաւատացին: 14 Յետոյ, մինչ Տասնմէկը
սեղան էին նստել, Յիսուս նրանց երեւաց եւ
յանդիմանեց նրանց իրենց անհաւատութեան
եւ խստասրտութեան համար, որովհետեւ չէին
հաւատացել նրանց, որոնց ինքը երեւացել էր՝
մեռելներից յարութիւն առած: 15 Եւ նրանց
ասաց. «Գնացէք ամբողջ աշխարհով մէկ եւ
քարոզեցէք Աւետարանը բոլոր մարդկանց:
16 Ով հաւատայ եւ մկրտուի, պիտի փրկուի,
եւ ով չհաւատայ, պիտի դատապարտուի: 17
Սրանք են նշանները, որոնք պիտի ուղեկցեն
նրանց, որոնք հաւատում են. իմ անունով
դեւեր պիտի հանեն, լեզուներ պիտի խօսեն,
18 իրենց ձեռքերին օձեր պիտի բռնեն, եւ եթէ
մահացու թոյն խմեն, դա նրանց չպիտի վնասի.
հիւանդների վրայ ձեռք պիտի դնեն եւ բժշկեն»:
19 Եւ ինքը Տէր Յիսուս, նրանց հետ խօսելուց
յետոյ, դէպի երկինք վերացաւ եւ նստեց Հօր
աջ կողմը: 20 Իսկ նրանք ելան ու քարոզեցին
Աւետարանը ամբողջ աշխարհում՝ Տիրոջ
գործակցութեամբ. եւ իրենց ուղեկցող բոլոր
նշաններով հաստատում էին Խօսքը:

ՂՈՒԿԱՍ

1 Քանի որ շատերը ձեռնարկեցին շարադրել
մեզանում կատարուած դէպքերի
պատմութիւնը, 2 ինչպէս մեզ աւանդեցին
նրանք, որ սկզբից Խօսքի ականատեսներն
ու սպասաւորները եղան, 3 ես էլ, որ
սկզբից ստուգութեամբ հետամուտ էի
եղել ամէն բանի, կամեցայ կարգով քեզ
գրել, ո՛վ գերազանցդ Թէոփիլէ, 4 որպէսզի
ճանաչես ճշմարտութիւնն այն խօսքերի,
որոնց աշակերտեցիր: 5 Հրէաստանի Հերովդէս
թագաւորի օրով, Աբիայի քահանայական
ընտանիքից Զաքարիա անունով մի քահանայ
կար, որի կինը Ահարոնի դստերից էր. նրա
անունը Եղիսաբեթ էր: 6 Եւ երկուսն էլ Աստծու
առաջ արդար էին ու անարատ կերպով
ընթանում էին Տիրոջ բոլոր պատուիրանների
եւ օրէնքների ճանապարհով: 7 Նրանք որդի
չունէին, որովհետեւ Եղիսաբեթը ամուլ էր,
եւ երկուսն էլ իրենց առաջացած տարիքում
էին: 8 Եւ մինչ Զաքարիան Աստծու առջեւ
իր քահանայական պաշտօնն էր կատարում,
իր կարգի օրերը հասած լինելով՝ 9 ըստ
քահանայութեան օրէնքի նրան վիճակուեց
մտնել Տիրոջ տաճարը եւ խնկարկել: 10 Եւ
խնկարկութեան ժամին ժողովրդի ամբողջ
բազմութիւնը դրսում աղօթքի էր կանգնած: 11
Եւ Տիրոջ հրեշտակը երեւաց նրան՝ խնկերի
սեղանի աջ կողմում կանգնած: 12 Երբ
Զաքարիան նրան տեսաւ, խռովուեց, եւ
վախ ընկաւ նրա մէջ: 13 Տիրոջ հրեշտակը
նրան ասաց. «Մի՛ վախեցիր, Զաքարիա՛,
որովհետեւ քո աղօթքը լսելի եղաւ. քո կինը՝
Եղիսաբեթը, մի որդի կը ծնի քեզ, եւ նրա
անունը Յովհաննէս կը դնես: 14 Նա քեզ համար
ուրախութիւն եւ ցնծութիւն կը լինի, եւ շատերը
կ'ուրախանան իր ծննդով, 15 որովհետեւ նա
Տիրոջ առաջ մեծ կը լինի, գինի եւ օղի չի խմի
եւ մօր որովայնից սկսած Սուրբ Հոգով կը
լցուի 16 եւ Իսրայէլի որդիներից շատերին կը
դարձնի դէպի իրենց Տէր Աստուածը: 17 Նա
Եղիայի հոգով եւ զօրութեամբ պիտի գնայ
նրա առաջից, որպէսզի հայրերի սրտերը
որդիներին դարձնի ու անհնազանդներին՝
արդարների իմաստութեանը՝ Տիրոջ համար
պատրաստ մի ժողովուրդ կազմելու»: 18 Եւ
Զաքարիան ասաց հրեշտակին. «Ես ի՞նչ կերպ
կ'իմանամ այդ, քանի որ ես ծեր եմ, եւ կինս էլ
առաջացած տարիքում է»: 19 Հրեշտակը նրան
պատասխանեց եւ ասաց. «Ես Գաբրիէլն եմ, որ
կանգնում եմ Աստծու առաջ. ես ուղարկուեցի
խօսելու քեզ հետ եւ այդ բանը քեզ աւետելու: 20
Եւ ահա՛, դու համր կը լինես եւ չես կարողանայ
խօսել մինչեւ այն օրը, երբ այդ կատարուի,
քանի որ դու չհաւատացիր իմ խօսքերին,
որ կ'իրականան իրենց ժամանակին»: 21
Իսկ ժողովուրդը սպասում էր Զաքարիային.
զարմանում էին, որ տաճարում նա ուշանում
է: 22 Եւ երբ նա դուրս եկաւ, չէր կարողանում
խօսել նրանց հետ: Եւ նրանք իմացան,
թէ տաճարում տեսիլք էր տեսել. եւ նա
նշանացի էր խօսում նրանց հետ ու մնում
էր պապանձուած: 23 Եւ երբ պաշտամունքի
իր օրերը լրացան, գնաց իր տունը: 24 Այդ
օրերից յետոյ նրա կինը՝ Եղիսաբեթը յղիացաւ:
Հինգ ամիս նա թաքցնում էր ինքն իրեն եւ
ասում. 25 «Այս ինչ բան արեց Տէրը ինձ իմ այս
օրերին, երբ նայեց ինձ վրայ՝ վերացնելով իմ
նախատինքը մարդկանց միջից»: 26 Վեցերորդ
ամսին Գաբրիէլ հրեշտակը Աստծու կողմից
ուղարկուեց Գալիլիայի մի քաղաքը, որի
անունը Նազարէթ էր, 27 մի կոյսի մօտ, որ
նշանուած էր Յովսէփ անունով մի մարդու
հետ՝ Դաւթի տնից: Եւ այդ կոյսի անունը
Մարիամ էր: 28 Եւ հրեշտակը, գալով նրա մօտ,
ասաց. «Ուրախացի՛ր, ո՛վ շնորհընկալ, Տէրը
քեզ հետ է»: 29 Իսկ նա այս խօսքերի վրայ
խռովուեց եւ մտքում խորհում էր, թէ ինչ բան
էր այս ողջոյնը: 30 Եւ հրեշտակը նրան ասաց.
«Մի՛ վախեցիր, Մարիա՛մ, որովհետեւ Աստծուց
դու շնորհ գտար: 31 Եւ ահա՛ դու կը յղիանաս եւ
կը ծնես մի որդի ու նրա անունը Յիսուս կը
դնես: 32 Նա մեծ կը լինի եւ Բարձրեալի որդի
կը կոչուի: Եւ Տէր Աստուած նրան կը տայ
նրա հօր՝ Դաւթի աթոռը, 33 եւ նա յաւիտեան
կը թագաւորի Յակոբի տան վրայ, ու նրա
թագաւորութիւնը վախճան չի ունենայ»: (aiōn
g165) 34 Իսկ Մարիամը հրեշտակին ասաց.
«Ինչպէ՞ս այդ կը պատահի ինձ, քանի որ
ես տղամարդ չեմ ճանաչում»: 35 Հրեշտակը
պատասխանեց եւ նրան ասաց. «Սուրբ Հոգին

կը գայ քո վրայ, եւ Բարձրեալի զօրութիւնը
հովանի կը լինի քեզ, որովհետեւ նա, որ քեզնից
է ծնուելու, սուրբ է եւ Աստծու որդի կը կոչուի:
36 Եւ ահա քո ազգական Եղիսաբեթը. նա եւս
յղի է իր ծերութեան մէջ, եւ այս՝ յղիութեան
վեցերորդ ամիսն է նրա, որ ամուլ էր կոչուած.
37 որովհետեւ Աստծու համար անկարելի բան
չկայ»: 38 Եւ Մարիամն ասաց. «Ահաւասիկ
ես մնում եմ Տիրոջ աղախինը, թող քո խօսքի
համաձայն լինի ինձ»: Եւ հրեշտակը հեռացաւ
նրանից: 39 Այդ օրերին Մարիամը վեր կացաւ
եւ շտապով գնաց Յուդայի լեռնային շրջանի
քաղաքներից մէկը, 40 մտաւ Զաքարիայի
տունը ու Եղիսաբեթին ողջոյն տուեց: 41 Եւ երբ
Եղիսաբեթը Մարիամի ողջոյնը լսեց, մանուկը
խաղաց նրա որովայնում, եւ Եղիսաբեթը
լցուեց Սուրբ Հոգով 42 եւ բարձր ձայնով
աղաղակեց ու ասաց. «Օրհնեա՛լ ես դու
կանանց մէջ, եւ օրհնեա՛լ է քո որովայնի
պտուղը: 43 Որտեղի՞ց ինձ այս ուրախութիւնը,
որ իմ Տիրոջ մայրը ինձ մօտ գայ. 44 որովհետեւ
ահաւասիկ, երբ քո ողջոյնի ձայնը հասաւ
իմ ականջին, մանուկը ցնծալով խաղաց
իմ որովայնում: 45 Եւ երանի՜ նրան, որ կը
հաւատայ, թէ Տիրոջ կողմից իրեն ասուածները
կը կատարուեն»: 46 Եւ Մարիամն ասաց. 56
Մարիամը գրեթէ երեք ամիս մնաց Եղիսաբեթի
մօտ եւ դարձաւ իր տունը: 57 Եղիսաբեթի
ծննդաբերելու ժամանակը լրացաւ, եւ նա մի
որդի ծնեց. 58 եւ նրա շուրջը գտնուողներն
ու նրա ազգատոհմը լսեցին, որ Տէրն իր մեծ
ողորմութիւնը ցոյց տուեց նրա հանդէպ, եւ
ուրախանում էին նրա հետ: 59 Եւ ութերորդ
օրը եկան մանկանը թլփատելու. եւ նրան իր
հօր անունով Զաքարիա էին կոչում: 60 Բայց
նրա մայրը պատասխանեց եւ ասաց. «Ո՛չ, այլ
Յովհաննէս պէտք է կոչուի»: 61 Նրան ասացին.
«Սակայն քո ազգատոհմի մէջ չկայ մէկը,
որի անունը Յովհաննէս լինի»: 62 Նշանացի
ակնարկեցին նրա հօրը, թէ ի՞նչ կը կամենայ
նրան կոչել: 63 Իսկ նա մի տախտակ ուզեց եւ
վրան գրեց. «Դրա անունը Յովհաննէս է»: Եւ
բոլորը զարմացան: 64 Եւ իսկոյն նրա բերանը
բացուեց ու նրա լեզուն՝ նոյնպէս. եւ խօսում էր
ու օրհնում Աստծուն: 65 Եւ ահ ընկաւ բոլորի
մէջ, որ լսեցին այս, եւ նրանց մէջ, որ բնակւում
էին նրանց շուրջը: Եւ Հրէաստանի ամբողջ
լեռնակողմում այս բոլոր բաները պատմւում
էին: 66 Եւ բոլոր լսողները պահում էին իրենց
սրտում այս ամէնը եւ ասում էին. «Արդեօք
ի՞նչ կը լինի այս մանուկը»: Եւ Տիրոջ ձեռքը
նրա հետ էր: 67 Զաքարիան՝ նրա հայրը, Սուրբ
Հոգով լցուեց, մարգարէացաւ եւ ասաց. 80
Եւ մանուկը աճում ու զօրանում էր հոգով եւ
մնում էր ամայի տեղերում՝ մինչեւ Իսրայէլում
նրա երեւալու օրը:

2 Այն օրերին Օգոստոս կայսեր կողմից
հրաման ելաւ՝ ամբողջ երկրում
մարդահամար անելու համար: 2 Այս
առաջին մարդահամարը տեղի ունեցաւ,
երբ Կիւրենիոսը կուսակալ էր Ասորիքում:
3 Եւ բոլորը գնում էին արձանագրուելու
մարդահամարի՝ իւրաքանչիւրն իր քաղաքում:
4 Յովսէփն էլ Դաւթի տնից եւ ազգատոհմից
լինելով՝ Գալիլիայի Նազարէթ քաղաքից ելաւ
գնաց դէպի Հրէաստան՝ Դաւթի քաղաքը,
որը Բեթղեհէմ է կոչւում, 5 մարդահամարի
մէջ արձանագրուելու Մարիամի հետ, որ
նրա հետ նշանուած էր եւ յղի էր: 6 Եւ երբ
նրանք այնտեղ հասան, նրա ծննդաբերելու
օրերը լրացան, 7 եւ նա ծնեց իր անդրանիկ
որդուն, խանձարուրի մէջ փաթաթեց նրան
ու դրեց մսուրի մէջ, որովհետեւ իջեւանում
նրանց համար տեղ չկար: 8 Եւ այդ շրջանում
բացօթեայ բնակուող հովիւներ կային, որոնք
իրենց հօտերի գիշերային պահպանութիւնն
էին անում: 9 Եւ Տիրոջ հրեշտակը երեւաց
նրանց, Տիրոջ փառքը ծագեց նրանց շուրջը, ու
նրանք սաստիկ վախեցան: 10 Եւ հրեշտակը
ասաց նրանց. «Մի՛ վախեցէք, որովհետեւ
ահա ձեզ մեծ ուրախութիւն եմ աւետում, որը
ամբողջ ժողովրդինը կը լինի. 11 որովհետեւ
այսօր Դաւթի քաղաքում ձեզ համար ծնուեց
մի Փրկիչ, որ օծեալ Տէրն է: 12 Եւ սա՛ ձեզ համար
նշան կը լինի. խանձարուրով փաթաթած եւ
մսուրի մէջ դրուած մի մանուկ կը գտնէք»:
13 Եւ յանկարծակի այդ հրեշտակի հետ
երեւաց երկնային զօրքերի մի բազմութիւն,
որ օրհնում էր Աստծուն ու ասում. 14 «Փա՛ռք
Աստծուն՝ բարձունքներում, եւ երկրի վրայ
խաղաղութի՛ւն եւ հաճութի՛ւն՝ մարդկանց մէջ»:

15 Եւ երբ հրեշտակները նրանցից հեռանալով
երկինք բարձրացան, հովիւներն ասացին
միմեանց. «Եկէք գնանք մինչեւ Բեթղեհէմ եւ
տեսնենք, թէ ինչ բան է այս եղածը, որ Տէրը մեզ
ցոյց տուեց»: 16 Եւ նրանք շտապով եկան ու
գտան Մարիամին ու Յովսէփին եւ մսուրի մէջ
դրուած մանկանը: 17 Եւ ճանաչեցին նրան այն
խօսքից, որ իրենց ասուել էր մանկան մասին:
18 Եւ բոլոր լսողները զարմանում էին այն
բաների վրայ, որ հովիւները ասացին իրենց:
19 Իսկ Մարիամը այս բոլոր ասուածները
պահում էր իր մէջ եւ իր սրտում խորհում: 20
Եւ հովիւները վերադարձան. փառաւորում եւ
օրհնում էին Աստծուն այն ամենի համար, որ
լսեցին ու տեսան, ինչպէս իրենց պատմուել
էր: 21 Եւ երբ ութ օրերը լրացան, եւ նա
թլփատուեց, նրա անունը Յիսուս դրուեց,
ինչպէս հրեշտակի կողմից կոչուել էր, երբ
դեռ չէր յղացուել մօր որովայնում: 22 Երբոր
նրանց սրբագործման օրերը լրացան, Մովսէսի
Օրէնքի համաձայն՝ նրան Երուսաղէմ տարան՝
Տիրոջը ներկայացնելու համար, 23 ինչպէս
գրուած էր Տիրոջ Օրէնքում. «Ամէն արու
զաւակ, որ արգանդ է բացում, Տիրոջ համար
սուրբ պիտի կոչուի»: 24 Եւ Տիրոջ Օրէնքում
ասուածի համաձայն՝ ընծայ պէտք է տալ
մի զոյգ տատրակ կամ աղաւնու երկու ձագ:
25 Արդ, Երուսաղէմում Սիմէոն անունով
մի մարդ կար, եւ այդ մարդը արդար ու
աստուածավախ էր եւ ակնկալում էր Իսրայէլի
մխիթարութիւնը. եւ Սուրբ Հոգին էր նրա
մէջ: 26 Եւ Սուրբ Հոգուց հրամայուած էր
իրեն մահ չտեսնել, մինչեւ որ տեսնէր Տիրոջ
Օծեալին: 27 Նա Հոգով առաջնորդուած՝ եկաւ
տաճարը, եւ երբ ծնողները բերին Յիսուս
մանկանը՝ նրա վրայ կատարելու ինչ որ օրէնքի
սովորութեան համաձայն էր, 28 Սիմէոնը
նրան իր գիրկն առաւ, օրհնեց Աստծուն եւ
ասաց. 33 Եւ նրա հայրն ու մայրը զարմացած
էին այն խօսքերի համար, որ ասում էին
նրա մասին: 34 Սիմէոնը նրանց օրհնեց եւ
ասաց նրա մօրը՝ Մարիամին. «Ահա՛ սա
նա է, որ պատճառ է դառնալու Իսրայէլի
մէջ շատերի անկման ու բարձրացման եւ
նշան՝ հակառակութեան: 35 Իսկ քո հոգու
միջով էլ սուր պիտի անցնի, որպէսզի բազում
սրտերի խորհուրդներ յայտնի դառնան»: 36 Եւ
այնտեղ կար մի մարգարէուհի՝ Աննա անունով՝
Փանուէլի դուստրը, Ասերի ազգատոհմից. սա
տարիքով շատ առաջացած էր եւ ամուսնու
հետ միայն եօթը տարի էր ապրել՝ սկսած
իր կուսութիւնից: 37 Նա մօտ ութսունչորս
տարեկան մի այրի էր, որ չէր հեռանում
տաճարից, այլ ծոմապահութեամբ եւ աղօթքով
գիշեր-ցերեկ ծառայում էր Աստծուն: 38 Սա եւս
նոյն ժամին վեր կացաւ եկաւ, գոհութիւն էր
մատուցում Տիրոջը եւ խօսում էր մանկան
մասին բոլոր նրանց հետ, որոնք Երուսաղէմի
փրկութեանն էին սպասում: 39 Եւ երբ ամէն
ինչ կատարեցին Տիրոջ Օրէնքի համաձայն,
վերադարձան Գալիլիա, իրենց քաղաքը՝
Նազարէթ: 40 Եւ մանուկը աճում ու զօրանում
էր՝ լի իմաստութեամբ. եւ Աստծու շնորհները
նրա վրայ էին: 41 Արդ, նրա ծնողները ամէն
տարի, Զատկի տօնին, Երուսաղէմ էին գնում:
42 Եւ երբ նա տասներկու տարեկան եղաւ,
տօնի սովորութեան համաձայն՝ Երուսաղէմ
ելան: 43 Եւ երբ տօնական օրերը լրացան, ու
նրանք վերադարձան, մանուկ Յիսուսը մնաց
Երուսաղէմում, եւ նրա ծնողները այդ չիմացան:
44 Կարծում էին, թէ նա իրենց ուղեկիցների հետ
է. մի օրուայ չափ ճանապարհ եկան եւ նրան
փնտռեցին ազգականների ու ծանօթների մէջ:
45 Ու երբ չգտան, Երուսաղէմ վերադարձան՝
նրան փնտռելու համար: 46 Եւ երեք օր յետոյ
նրան գտան տաճարում. վարդապետների
հետ նստած՝ նա լսում էր նրանց եւ հարցեր
էր տալիս: 47 Եւ բոլորը, որ նրան լսում էին,
զարմանում էին նրա իմաստութեան եւ
պատասխանների վրայ: 48 Երբ ծնողները
նրան տեսան, հիացան. իսկ մայրը նրան ասաց.
«Որդի՛, այս ինչ արեցիր դու մեզ. ահաւասիկ
հայրդ ու ես տագնապած քեզ էինք փնտռում»:
49 Եւ նա պատասխանեց նրանց. «Ինչո՞ւ էիք
ինձ փնտռում, չգիտէի՞ք, թէ ես Հօրս տանը
պէտք է լինեմ»: 50 Բայց նրանք չհասկացան
այն խօսքը, որ նա իրենց ասաց: 51 Եւ Յիսուս
նրանց հետ իջաւ ու Նազարէթ գնաց. եւ նա
հնազանդ էր նրանց: Եւ նրա մայրը այս բոլոր
բաները պահում էր իր սրտում: 52 Իսկ Յիսուս
զարգանում էր իմաստութեամբ, հասակով եւ
շնորհով Աստծու ու մարդկանց առջեւ:

3 Տիբերիոս կայսեր իշխանութեան
տասնհինգերորդ տարում, երբ Պոնտացի
Պիղատոսը կուսակալ էր Հրէաստանի, եւ
Հերովդէսը՝ չորրորդապետ Գալիլիայի, եւ
նրա եղբայր Փիլիպպոսը՝ չորրորդապետ
Իտուրացիների ու Տրաքոնացիների
աշխարհի, Լիւսանիասը՝ չորրորդապետ
Աբիլենէի, 2 եւ Աննայի ու Կայիափայի
քահանայապետութեան օրով, Աստծու խօսքը
լսելի եղաւ Զաքարիայի որդի Յովհաննէսին
անապատում: 3 Եւ նա եկաւ Յորդանանի կողմը
ապաշխարութեան մկրտութիւն քարոզելու՝
մեղքերի թողութեան համար, 4 ինչպէս գրուած
է Եսայի մարգարէի պատգամների գրքում.
7 Եւ այն ժողովրդին, որ եկել էր իրենից
մկրտուելու, ասում էր. «Իժերի՛ ծնունդներ, ո՞վ
ձեզ սովորեցրեց փախչել բարկութիւնից, որ
գալու է: 8 Այսուհետեւ ապաշխարութեան
արժանի պտուղներ տուէ՛ք եւ մի՛ սկսէք ասել,
թէ Աբրահամին ունենք իբրեւ հայր. այս ասեմ
ձեզ, որ Աստուած կարող է այս քարերից
անգամ դուրս բերել Աբրահամի որդիներ: 9
Բայց ահաւասիկ կացինը ծառերի արմատի
վրայ է. ամէն ծառ, որ բարի պտուղ չի տալիս,
կտրւում եւ կրակն է նետւում»: 10 Ժողովուրդը
նրան հարցնում էր եւ ասում. «Իսկ արդ, ի՞նչ
պիտի անենք»: 11 Նա պատասխանեց նրանց
եւ ասաց. «Ով որ երկու զգեստ ունի, մէկը թող
տայ նրան, որ չունի, եւ ով որ ուտելիք ունի, նոյն
ձեւով թող անի»: 12 Մաքսաւորներն էլ եկան
մկրտուելու եւ հարցրին նրան. «Վարդապե՛տ,
մե՞նք ինչ անենք»: 13 Նա ասաց նրանց. «Ձեզ
հրամայուածներից աւելին մի՛ վերցրէք»: 14
Զինուորները նոյնպէս հարցնում էին նրան.
«Իսկ մե՞նք ինչ անենք»: Նա ասաց նրանց.
«Ոչ ոքի մի՛ նեղէք, ոչ ոքի մի՛ զրպարտէք,
ձեր ռոճիկը թող ձեզ բաւարար լինի»: 15
Ժողովուրդը սպասման մէջ էր, եւ բոլորն
իրենց սրտում Յովհաննէսի մասին հարց
էին տալիս, թէ՝ միթէ սա՞ է Քրիստոսը: 16 Նա
պատասխանեց բոլորին ու ասաց. «Ես ձեզ
մկրտում եմ ջրով, բայց գալիս է ինձնից աւելի
զօրաւորը, որի կօշիկները հանելու արժանի չեմ
ես. նա ձեզ կը մկրտի Սուրբ Հոգով եւ հրով. 17
նրա քամհարը իր ձեռքում է՝ մաքրելու իր կալը,
հաւաքելու ցորենը իր շտեմարանում, իսկ
յարդը կ'այրի անշէջ կրակով»: 18 Նա շատ ուրիշ
մխիթարիչ խօսքերով բարի լուրն էր աւետում
ժողովրդին: 19 Բայց Հերովդէս չորրորդապետը,
յանդիմանուած լինելով Յովհաննէսի կողմից,
իր եղբօր կնոջ՝ Հերովդիայի պատճառով եւ այն
բոլոր չարիքների համար, որ Հերովդէսը գործել
էր, 20 այդ բոլորի վրայ աւելացրեց եւ այն, որ
Յովհաննէսին բանտարկեց: 21 Եւ ամբողջ
ժողովրդի մկրտուելուց յետոյ, Յիսուս եւս
մկրտուեց ու երբ աղօթքի կանգնեց, երկինքը
բացուեց, 22 եւ Սուրբ Հոգին մարմնաւոր
տեսքով, որպէս աղաւնի իջաւ նրա վրայ.
եւ երկնքից ձայն եկաւ, որ ասում էր. «Դո՛ւ
ես իմ սիրելի Որդին, որ ունես իմ ամբողջ
բարեհաճութիւնը»: 23 Եւ ինքը Յիսուս
շուրջ երեսուն տարեկան էր, երբ սկսեց իր
գործունէութիւնը: Եւ, ինչպէս կարծում էին,
որդին էր Յովսէփի, եւ սա՝ Յակոբի, եւ սա՝
Հեղիի, եւ սա՝ Մատաթէի, 24 եւ սա՝ Ղեւիի, եւ
սա՝ Մեղքիի, եւ սա՝ Յաննէի, եւ սա՝ Յովսէփի,
25 եւ սա՝ Մատթէի, եւ սա՝ Ամոսի, եւ սա՝
Նաւումի, եւ սա՝ Էսղիի, եւ սա՝ Նանգէի, 26 եւ
սա՝ Մաաթի, եւ սա՝ Մատաթէի, եւ սա՝ Սեմէիի,
եւ սա՝ Յոսէքէի, եւ սա՝ Յոդայի, 27 եւ սա՝
Յովնանէի, եւ սա՝ Ռէսայի, եւ սա՝ Զորոբաբէլի,
եւ սա՝ Սաղաթիէլի, եւ սա՝ Ներիի, 28 եւ սա՝
Մեղքիի, եւ սա՝ Ադդէի, եւ սա՝ Կոսամի, եւ սա՝
Ելմոդադի, եւ սա՝ Երէի, 29 եւ սա՝ Յեսուի, եւ սա՝
Եղիազարի, եւ սա՝ Յորամի, եւ սա՝ Մատթէի, եւ
սա՝ Ղեւիի, 30 եւ սա՝ Սիմէոնի, եւ սա՝ Յուդայի,
եւ սա՝ Յովսէփի, եւ սա՝ Յովնամի, եւ սա՝
Եղիակիմի, 31 եւ սա՝ Մելլէի, եւ սա՝ Մենէի,
եւ սա՝ Մատտաթայի, եւ սա՝ Նաթանի, եւ սա՝
Դաւթի, 32 եւ սա՝ Յեսսէի, եւ սա՝ Օբէդի, եւ սա՝
Բոոսի, եւ սա՝ Սաղմանի, եւ սա՝ Նաասոնի,
33 եւ սա՝ Ամինադաբի, եւ սա՝ Արամի, եւ սա՝
Ադմէի, եւ սա՝ Առնէի, եւ սա՝ Եսրոնի, եւ սա՝
Փարէսի, եւ սա՝ Յուդայի, 34 եւ սա՝ Յակոբի,
եւ սա՝ Իսահակի, եւ սա, Աբրահամի, եւ սա՝
Թարայի, եւ սա՝ Նաքորի, 35 եւ սա՝ Սերուգի, եւ
սա՝ Ռագաւի, եւ սա՝ Փաղեկի, եւ սա՝ Եբերի,
եւ սա՝ Սաղայի, 36 եւ սա՝ Կայնանի, եւ սա՝
Արփաքսադի, եւ սա՝ Սէմի, եւ սա՝ Նոյի, եւ
սա՝ Ղամէքի, 37 եւ սա՝ Մաթուսաղայի, եւ սա՝
Ենոքի, եւ սա՝ Յարեդի, եւ սա՝ Մաղաղայէլի, եւ

սա՝ Կայնանի, 38 եւ սա՝ Ենոսի, եւ սա՝ Սէթի, եւ
սա՝ Ադամի, եւ սա՝ Աստծու:

4 Եւ Յիսուս Սուրբ Հոգով լի վերադարձաւ
Յորդանանից. եւ Հոգով անապատ
առաջնորդուեց 2 ու քառասուն օր փորձուեց
սատանայից: Չկերաւ եւ չխմեց այն օրերին. եւ
երբ քառասուն օրերը լրացան, քաղց զգաց:
3 Եւ սատանան նրան ասաց. «Եթէ Աստծու
Որդի ես, այդ քարին ասա՛, որ հաց լինի»:
4 Յիսուս նրան պատասխանեց եւ ասաց.
«Գրուած է. «Միայն հացով չէ, որ կ'ապրի
մարդ, այլ՝ Աստծու ամէն խօսքով»: 5 Եւ
սատանան տանելով նրան մի բարձր լեռ, մի
վայրկեանում նրան ցոյց տուեց աշխարհի
բոլոր թագաւորութիւնները: 6 Եւ սատանան
նրան ասաց. «Քեզ կը տամ այս ամբողջ
իշխանութիւնը եւ սրանց փառքը, որովհետեւ
ինձ է տրուած, եւ ում որ կամենամ, կը տամ այն:
7 Արդ, եթէ դու իմ առաջ ընկած երկրպագես,
բոլորը քոնը կը լինի»: 8 Յիսուս պատասխանեց
նրան եւ ասաց. «Գրուած է. «Քո Տէր Աստծուն
պիտի երկրպագես եւ նրա՛ն միայն պիտի
պաշտես»: 9 Եւ տարաւ նրան Երուսաղէմ,
կանգնեցրեց տաճարի աշտարակի վրայ ու
ասաց նրան. «Եթէ Աստծու Որդի ես, քեզ
այստեղից ցած գցիր, 10 որովհետեւ գրուած
է. «Իր հրեշտակներին պատուիրուած է քո
մասին, որ քեզ պահեն. 11 եւ իրենց ձեռքերի
վրայ կը բռնեն քեզ, որ քո ոտքը երբեք քարին
չխփես»: 12 Յիսուս պատասխանեց նրան
եւ ասաց. «Ասուած է. «Քո Տէր Աստծուն
պիտի չփորձես»: 13 Եւ սատանան կատարած
լինելով բոլոր փորձութիւնները՝ նրանից
միառժամանակ հեռու մնաց: 14 Եւ Յիսուս
Հոգու զօրութեամբ վերադարձաւ Գալիլիա,
ու գաւառի բոլոր կողմերում նրա համբաւը
տարածուեց: 15 Եւ նա ուսուցանում էր
նրանց ժողովարաններում՝ փառաւորուելով
բոլորից: 16 Եւ եկաւ Նազարէթ, ուր նա
սնուել մեծացել էր. եւ ըստ իր սովորութեան՝
շաբաթ օրը ժողովարան մտաւ: 17 Եւ նրան
տուին Եսայի մարգարէի գիրքը. եւ նա
վեր կացաւ ընթերցելու. եւ երբ գիրքը
բացեց, գտաւ այն տեղը, ուր գրուած էր.
18 «Տիրոջ Հոգին իմ վրայ է, դրա համար
իսկ օծեց ինձ, ինձ ուղարկեց աղքատներին
աւետարանելու, սրտով բեկեալներին բժշկելու,
19 գերիներին ազատում քարոզելու եւ
կոյրերին՝ տեսողութիւն, կեղեքուածներին
ազատ արձակելու, Տիրոջը ընդունելի տարին
հռչակելու»: 20 Եւ փակելով գիրքը՝ տուեց
պաշտօնեային ու նստեց. եւ ժողովարանում
գտնուողների բոլորի աչքերը նրա վրայ էին
սեւեռուած: 21 Սկսեց ասել նրանց. «Այսօր այս
գրուածքները կատարուեցին, երբ լսում էիք
ձեր ականջներով»: 22 Եւ բոլորը վկայում էին
ու զարմանում նրա բերանից ելած շնորհալի
խօսքերի վրայ ու ասում. «Սա Յովսէփի որդին
չէ՞»: 23 Եւ նա ասաց նրանց. «Անշուշտ, ինձ այս
առածը կ'ասէք. «Բժի՛շկ, բժշկի՛ր ինքդ քեզ»:
Այն ամէնը, ինչ արել ես Կափառնայումում,
որչափ որ լսեցինք, արա՛ եւ այստեղ, քո
գաւառում»: 24 Եւ նա ասաց. «Ճշմարիտ եմ
ասում ձեզ, որ մարգարէն ընդունելի չէ իր
քաղաքում: 25 Արդարեւ, ասում եմ ձեզ, որ
Եղիայի օրով Իսրայէլում բազում այրիներ
կային, երբ երկինքը փակուեց երեք տարի
ու վեց ամիս, եւ ամբողջ երկրի վրայ մեծ
սով եղաւ: 26 Սակայն նրանցից ոչ մէկի մօտ
Եղիան չուղարկուեց, այլ միայն՝ մի այրի կնոջ՝
սիդոնացիների Սարեփթա քաղաքում: 27
Նաեւ՝ Իսրայէլում Եղիսէ մարգարէի օրով
բազում բորոտներ կային, եւ սակայն նրանցից
ոչ մէկը չմաքրուեց, այլ միայն՝ Նէեման
ասորին»: 28 Երբ այս լսեցին, ժողովարանում
բոլորը լցուեցին բարկութեամբ. 29 եւ վեր
կենալով՝ նրան քաղաքից դուրս հանեցին ու
տարան մինչեւ դարաւանդը այն լերան, որի
վրայ շինուած էր իրենց քաղաքը, որպէսզի
նրան գահավէժ անեն: 30 Իսկ նա, անցնելով
նրանց միջով, գնաց: 31 Եւ իջաւ Գալիլիայի
Կափառնայում քաղաքը ու շաբաթ օրերը
ուսուցանում էր նրանց: 32 Նրա ուսուցման
վրայ զարմանում էին, որովհետեւ նրա խօսքը
լի էր հեղինակութեամբ: 33 Եւ ժողովարանում
մի մարդ կար, որին բռնել էր մի պիղծ դեւի չար
ոգին. սա բարձր ձայնով աղաղակեց եւ ասաց.
34 «Թո՛ղ տուր մեզ, Յիսո՛ւս Նազովրեցի, ի՞նչ
ես ուզում մեզնից. մեզ կորստեան մատնելո՞ւ
եկար. գիտենք, թէ ով ես, Աստծու Սուրբն
ես դու»: 35 Յիսուս սաստեց նրան եւ ասաց.
«Պապանձուի՛ր եւ դո՛ւրս ելիր դրանից»:

Դեւը մէջտեղում գետին զարկեց նրան եւ դուրս ելաւ նրանից ու որեւէ վնաս չտուեց նրան: 36 Եւ բոլորին զարմանք պատեց. իրար հետ խօսում էին ու ասում. «Ի՞նչ խօսք է այս, որ իշխանութեամբ եւ զօրութեամբ սաստում է պիղծ ոգիներին, եւ դրանք դուրս են գալիս»: 37 Եւ նրա հռչակը տարածւում էր գաւառի շրջակայքի բոլոր տեղերում: 38 Եւ նա ժողովարանից դուրս գալով՝ մտաւ Սիմոնի տունը: 39 Սիմոնի զոքանչը բարձր ջերմութեան մէջ տառապում էր: Նրա համար Յիսուսին աղաչեցին: 40 Նա կանգնեց նրա մօտ, սաստեց ջերմին, եւ ջերմը թողեց նրան: Հիւանդը անմիջապէս ոտքի ելաւ եւ սպասարկում էր նրանց: 41 Եւ երբ արեւը մայր էր մտնում, բոլոր նրանք, որոնք պէսպէս ցաւերով հիւանդներ ունէին, նրա մօտ էին բերում նրանց. եւ նա նրանցից իւրաքանչիւրի վրայ ձեռք էր դնում ու նրանց բժշկում: 42 Շատերի միջից դեւեր էլ էին ելնում, աղաղակում եւ ասում. «Դո՛ւ ես Աստծու Որդին»: Եւ նա սաստում էր ու թոյլ չէր տալիս նրանց խօսել. որովհետեւ գիտէին, թէ նա Քրիստոսն է: 43 Եւ երբ օրը լուսացաւ, նա ելաւ գնաց մի ամայի տեղ, իսկ ժողովուրդը փնտռում էր նրան. եկան մինչեւ նրա մօտ եւ չէին թողնում նրան, որ հեռանայ իրենցից: 44 Եւ նա նրանց ասաց. «Աստծու արքայութիւնը ես ուրիշ քաղաքների էլ պիտի աւետարանեմ, որովհետեւ դրա համար իսկ ուղարկուեցի»: Եւ նա քարոզում էր գալիլիացիների ժողովարաններում:

5 Եւ մինչ ժողովուրդը խռնւում էր նրա շուրջը՝ լսելու Աստծու խօսքը, նա կանգնած էր Գեննեսարէթի ծովակի ափին: 2 Եւ տեսաւ երկու նաւակներ, որ կանգնած էին ծովակի եզերքին. եւ ձկնորսները դրանց միջից դուրս եկած՝ ուռկաններն էին լուանում: 3 Նա մտաւ նաւակներից մէկի մէջ, որ Սիմոնինն էր, եւ խնդրեց նրան, որ ցամաքից փոքր-ինչ հեռացնի այն. նստեց ու նաւակի միջից ուսուցանում էր ժողովրդին: 4 Եւ երբ դադարեց խօսելուց, ասաց Սիմոնին. «Քշիր տա՛ր դէպի խորերը, եւ ձեր ուռկանները գցեցէ՛ք որսալու համար»: 5 Սիմոնը պատասխանեց եւ նրան ասաց. «Վարդապե՛տ, ամբողջ այս գիշեր չարչարուեցինք եւ ոչինչ չբռնեցինք, բայց քո խօսքի համար ուռկանները կը գցենք»: 6 Երբ այդ արեցին, մեծ քանակութեամբ ձկներ բռնեցին, այն աստիճան, որ նրանց ուռկանները պատռւում էին: 7 Նրանք նշան էին անում միւս նաւակի մէջ եղող իրենց որսակիցներին, որ գան իրենց օգնեն: Եւ նրանք եկան, եւ երկու նաւակներն էլ լցուեցին սուզուելու աստիճան: 8 Երբ Սիմոն Պետրոսն այս տեսաւ, Յիսուսի ծնկներին ընկաւ եւ ասաց. «Ինձնից հեռո՛ւ գնա, Տէ՛ր, որովհետեւ ես մեղաւոր մարդ եմ». 9 քանի որ վախը պատել էր նրան եւ բոլորին, որ նրա հետ էին, իրենց բռնած ձկների քանակի պատճառով. 10 նոյնպէս եւ՝ Զեբեդէոսի որդիներին՝ Յակոբոսին եւ Յովհաննէսին, որոնք Սիմոնի որսակիցներն էին. եւ Յիսուս Սիմոնին ասաց. «Մի՛ վախեցիր, այսուհետեւ դու մարդկանց պիտի որսաս կեանքի համար»: 11 Եւ նաւակը ցամաք հանելով՝ թողեցին ամէն ինչ ու նրան հետեւեցին: 12 Եւ երբ նա հասաւ քաղաքներից մէկը, բորոտութեամբ պատած մի մարդ, Յիսուսին տեսնելով, երեսի վրայ ընկած՝ աղաչեց նրան եւ ասաց. «Տէ՛ր, եթէ կամենաս, կարո՛ղ ես ինձ մաքրել»: 13 Նա մեկնեց իր ձեռքը, դիպաւ նրան եւ ասաց. «Կամենում եմ, մաքրուի՛ր»: Եւ իսկոյն բորոտութիւնը գնաց նրանից: 14 Յիսուս պատուիրեց նրան ոչ ոքի չասել, այլ՝ «Գնա՛, - ասաց, - դու քեզ ցո՛յց տուր քահանային եւ ընծայ տուր քո մաքրուելու համար, ինչպէս որ հրամայել էր Մովսէսը՝ ի վկայութիւն նրանց»: 15 Եւ նրա համբաւը աւելի ու աւելի էր տարածւում. եւ բազում ժողովուրդ էր հաւաքւում լսելու նրան ու իրենց հիւանդութիւնից բժշկուելու: 16 Իսկ նա խոյս էր տալիս դէպի ամայի տեղեր եւ աղօթքի էր կանգնում: 17 Մի օր ինքն ուսուցանում էր, իսկ փարիսեցիներն ու օրէնքի վարդապետները, որոնք հաւաքուել էին Գալիլիայի եւ Հրէաստանի բոլոր քաղաքներից ու Երուսաղէմից, նստած էին. եւ Տիրոջ զօրութիւնը նրա հետ էր ու նրա միջոցով բժշկում էր: 18 Եւ ահա մարդիկ մահիճով մի մարդ բերեցին, որ անդամալոյծ էր, եւ ուզում էին նրան ներս մտցնել ու դնել նրա առաջ: 19 Եւ երբ ամբոխի պատճառով նրան ներս մտցնելու միջոց չգտան, բարձրացան տանիք եւ կտուրի բացուածքից նրան վար

կախեցին ու մահիճով հանդերձ իջեցրին
մէջտեղ, Յիսուսի առաջ: 20 Տեսնելով նրանց
հաւատը՝ Յիսուս ասաց նրան. «Ո՛վ մարդ, թող
քո մեղքերը քեզ ներուեն»: 21 Օրէնսգէտներն ու
փարիսեցիները սկսեցին խորհել եւ ասացին.
«Ո՞վ է սա, որ հայհոյանքներ է ասում. ո՞վ կարող
է ներել մեղքերը, եթէ ոչ՝ Աստուած միայն»:
22 Յիսուս, գիտենալով նրանց մտածումները,
պատասխանեց նրանց եւ ասաց. «Ի՞նչ էք
մտմտում ձեր սրտերում. 23 ո՞րն է աւելի հեշտ,
ասել՝ քեզ ներուած լինեն քո մեղքե՞րը, թէ՞ ասել՝
վեր կաց եւ քայլի՛ր: 24 Բայց որպէսզի իմանաք,
թէ մարդու Որդին իշխանութիւն ունի երկրի
վրայ մեղքերը ներելու (ասաց անդամալոյծին)՝
քեզ եմ ասում, վեր կաց, վերցրո՛ւ քո մահիճը եւ
գնա՛ քո տունը»: 25 Եւ իսկոյն բոլորի առաջ վեր
կենալով՝ իր վրայ առաւ այն, ինչի վրայ ինքը
պառկել էր, գնաց իր տունը եւ փառաւորում
էր Աստծուն: 26 Բոլորին զարմանք պատեց,
եւ փառաւորում էին Աստծուն: Ահով լցուեցին
եւ ասում էին. «Այսօր արտասովոր բաներ
տեսանք»: 27 Դրանից յետոյ, դուրս ելաւ
այնտեղից եւ տեսաւ մի մաքսաւորի, որի
անունը Ղեւի էր, եւ որը մաքսատանը նստած՝
գործի վրայ էր: Յիսուս նրան ասաց. «Իմ
յետեւից արի՛»: 28 Եւ նա թողնելով ամէն ինչ,
վեր կացաւ գնաց նրա յետեւից: 29 Եւ Ղեւին իր
տան մէջ նրան մեծ ընդունելութիւն տուեց, եւ
մեծ թուով մաքսաւորներ եւ ուրիշներ նրանց
հետ սեղան էին նստել: 30 Փարիսեցիները
եւ օրէնսգէտները տրտնջում էին Յիսուսի
դէմ իր աշակերտների մօտ ու ասում. «Ինչո՞ւ
էք մաքսաւորների եւ մեղաւորների հետ
ուտում եւ խմում»: 31 Յիսուս պատասխանեց
նրանց եւ ասաց. «Առողջներին բժիշկներ
պէտք չեն, այլ՝ հիւանդներին: 32 Ես չեմ եկել
արդարներին կանչելու, այլ՝ մեղաւորներին՝
ապաշխարութեան»: 33 Եւ նրանցից ոմանք
ասացին նրան. «Ինչո՞ւ Յովհաննէսի, ինչպէս եւ
փարիսեցիների աշակերտները ծոմ են պահում
յաճախ եւ աղօթք անում, իսկ քո աշակերտները
ուտում են ու խմում»: 34 Եւ նա ասաց
նրանց. «Միթէ կարո՞ղ էք հարսանքաւորներին
հրամայել, որ ծոմ պահեն, որքան ժամանակ որ
փեսան նրանց հետ է: 35 Կը գան օրեր, երբ որ
փեսան նրանցից կը վերցուի, ապա այդ օրերին
ծոմ կը պահեն»: 36 Եւ նրանց մի առակ էլ ասաց.
«Ոչ ոք հնացած ձորձի վրայ նոր զգեստից կտոր
չի դնի, ապա թէ ոչ՝ եւ նորը կը պատռուի, եւ
նոր զգեստից վերցրած կտորը չի յարմարուի
հնի հետ: 37 Եւ ոչ ոք նոր գինին հին տիկերի
մէջ չի լցնի, ապա թէ ոչ՝ նոր գինին հին տիկերը
կը պայթեցնի. գինին կը թափուի, եւ տիկերը
կը փչանան: 38 Այլ՝ նոր գինին նոր տիկերի
մէջ պէտք է լցուի, եւ երկուսն էլ կը պահուեն:
39 Եւ ոչ ոք, երբ հինը խմի, նորը կ'ուզենայ,
որովհետեւ կ'ասի, թէ՝ հինը աւելի լաւն է»:

6 Առաջին ամսուայ երկրորդ շաբաթ օրը,
երբ նա անցնում էր արտերի միջով, նրա
աշակերտները հասկ էին պոկում, շփում իրենց
ափի մէջ եւ ուտում: 2 Եւ փարիսեցիներից
ոմանք ասացին նրանց. «Ինչո՞ւ էք անում
այն, ինչ օրինաւոր չէ անել շաբաթ օրով»:
3 Յիսուս նրանց պատասխանեց եւ ասաց.
«Դուք չէ՞ք կարդացել, թէ ինչ արեց Դաւիթը,
երբ քաղց զգաց ինքը եւ նրանք, որ նրա
հետ էին. 4 թէ ինչպէս նա մտաւ Աստծու
տունը, կերաւ առաջաւորութեան հացը եւ
տուեց նրանց, որ իր հետ էին. մինչդեռ,
բացի քահանայապետներից, ոչ ոքի չէր
թոյլատրուած ուտել այն»: 5 Եւ Յիսուս նրանց
ասաց. «Մարդու Որդին նաեւ շաբա՛թ օրուայ
տէրն է»: 6 Եւ մի ուրիշ շաբաթ օր նա մտաւ
ժողովարան եւ ուսուցանում էր. եւ այնտեղ
կար մի մարդ, որի աջ ձեռքը չորացած էր: 7
Օրէնսգէտներն ու փարիսեցիները հետեւում
էին՝ տեսնելու, թէ արդեօք շաբաթ օրը կը բժշկի՞.
որպէսզի նրան ամբաստանելու համար բան
գտնեն: 8 Եւ նա գիտէր նրանց մտածումները:
Չորացած ձեռքով մարդուն ասաց. «Վեր կաց,
մէջտեղ արի»: Նա վեր կացաւ կանգնեց:
9 Յիսուս նրանց ասաց. «Ես ձեզ մի բան
հարցնեմ. շաբաթ օրը ի՞նչ բան է օրինաւոր
անել՝ բարի՞ գործ անել, թէ՞՝ չար գործ, մի
հոգի՞ փրկել, թէ՞ կորստեան մատնել»: 10 Եւ իր
շուրջը բոլորի վրայ զայրագին նայելով՝ ասաց
նրան. «Ձեռքդ երկարի՛ր». եւ նա երկարեց,
եւ նրա չորացած ձեռքը առողջացաւ միւսի
նման: 11 Նրանք լցուեցին կատաղութեամբ
եւ միմեանց հետ խօսում էին, թէ ի՞նչ անեն
Յիսուսին: 12 Եւ այդ օրերին Յիսուս լեռ

բարձրացաւ աղօթելու եւ ամբողջ գիշերն
անցկացրեց Աստծուն աղօթելով: 13 Եւ երբ
լոյսը բացուեց, կանչեց իր աշակերտներին
եւ ընտրեց նրանցից տասներկուսին, որոնց
եւ առաքեալներ անուանեց. 14 Սիմոնին,
որին էլ Պետրոս կոչեց, եւ Անդրէասին՝
նրա եղբօրը, Յակոբոսին, Յովհաննէսին, 15
Փիլիպպոսին, Բարթողոմէոսին, Մատթէոսին,
Թովմասին, Ալփէոսի որդի Յակոբոսին,
Սիմոնին՝ Նախանձայոյզ կոչուածին, 16
Յակոբի որդի Յուդային եւ Իսկարիովտացի
Յուդային, որը եւ մատնիչ եղաւ: 17 Եւ
նրանց հետ միասին իջաւ մի տափարակ
տեղ, ուր նրա աշակերտների խումբը եւ
ամբողջ Հրէաստանից ու Երուսաղէմից եւ այն
կողմերից եւ Տիւրոսի ու Սիդոնի ծովեզրից
18 շատ մեծ բազմութիւն եկել էր լսելու նրան
եւ բժշկուելու իրենց հիւանդութիւններից: Եւ
պիղծ ոգիներից տառապողները բժշկւում էին:
19 Եւ ամբողջ ժողովուրդն ուզում էր նրան
դիպչել, որովհետեւ նրանից մեծ զօրութիւն էր
դուրս գալիս եւ բժշկում բոլորին: 20 Եւ Յիսուս
աչքերը բարձրացրեց իր աշակերտների վրայ
ու ասաց. Երանի՜ հոգով աղքատներիդ,
որովհետեւ Աստծու արքայութիւնը ձերն է: 21
Երանի՜ նրանց, որ քաղցած են այժմ, որովհետեւ
պիտի յագենան: Երանի՜ նրանց, որ այժմ լալիս
են, որովհետեւ պիտի ծիծաղեն: 22 Երանի՜ է ձեզ,
երբ որ մարդիկ ձեզ ատեն եւ երբ որ ձեզ մերժեն
եւ նախատեն ու մարդու Որդու պատճառով
ձեր մասին չար անուն հանեն: 23 Ուրախացէ՛ք
այդ օրը եւ ցնծացէ՛ք, որովհետեւ ձեր վարձը
մեծ է երկնքում. նրանց հայրերը նոյն ձեւով
էին վարւում մարգարէների հանդէպ: 24 Բայց
վա՜յ ձեզ՝ հարուստներիդ, որովհետեւ դուք
ձեր մխիթարութիւնը ստացել էք: 25 Վա՜յ ձեզ,
որ այժմ յագեցած էք, որովհետեւ քաղցած
պիտի մնաք: Վա՜յ ձեզ, որ այժմ ծիծաղում էք,
որովհետեւ պիտի սգաք ու պիտի լաք: 26
Վա՜յ ձեզ, երբ որ բոլոր մարդիկ լաւ խօսեն
ձեր մասին, որովհետեւ նրանց հայրերը սուտ
մարգարէներին այդպէս էին անում: 27 «Բայց
ասում եմ ձեզ, դո՛ւք, որ լսում էք ինձ. սիրեցէ՛ք
ձեր թշնամիներին, ձեզ ատողներին բարութի՛ւն
արէք. 28 օրհնեցէ՛ք ձեզ անիծողներին, ձեզ
նեղողների համար աղօթեցէ՛ք: 29 Ով խփում է
քո ծնօտին, նրան մի՛ւսն էլ մօտեցրու. եւ ով որ
քեզնից քո բաճկոնը բռնի է վերցնում, նրան
մի՛ արգելիր, որ վերցնի շապիկդ էլ: 30 Ամէն
մարդու, որ քեզնից ուզում է, տո՛ւր, եւ ինչ որ
մէկը քեզնից վերցնի, ետ մի՛ պահանջիր: 31 Եւ
ինչպէս կամենում էք, որ անեն ձեզ մարդիկ,
այնպէս արէ՛ք եւ դուք նրանց: 32 Եւ եթէ դուք
ձեզ սիրողներին սիրէք, ո՞րն է ձեր արած շնորհը,
որովհետեւ մեղաւորներն էլ են սիրում իրենց
սիրողներին: 33 Եւ եթէ ձեր բարերարներին
բարութիւն անէք, ո՞րն է ձեր արած շնորհը,
որովհետեւ մեղաւորներն էլ նոյնն են անում:
34 Եւ եթէ փոխ էք տալիս նրանց, որոնցից
յետ առնելու ակնկալութիւն ունէք, ո՞րն է ձեր
արած շնորհը, որովհետեւ մեղաւորներն էլ
են փոխ տալիս մեղաւորներին, որպէսզի նոյն
չափով յետ առնեն: 35 Բայց դուք սիրեցէ՛ք
ձեր թշնամիներին եւ բարութի՛ւն արէք ձեզ
ատողներին ու փո՛խ տուէք նրան, ումից յետ
առնելու ակնկալութիւն չունէք: Եւ ձեր վարձը
շատ կը լինի, եւ դուք Բարձրեալի որդիները
կը լինէք, որովհետեւ նա բարեհաճ է չարերի
եւ ապերախտների հանդէպ: 36 Գթասի՛րտ
եղէք, ինչպէս որ ձեր Հայրը գթասիրտ է»:
37 «Մի՛ դատէք, որ Աստծուց չդատուէք, մի՛
դատապարտէք, եւ չպիտի դատապարտուէք,
ներեցէ՛ք, եւ ներում պիտի գտնէք Աստծուց, 38
տուէ՛ք, եւ պիտի տրուի ձեզ. ձեր գոգը պիտի
լցնեն առատ չափով՝ թաթաղուն, շարժուն,
զեղուն. այն չափով, որով չափում էք, նո՛ւյն
չափով պիտի չափուի ձեզ համար»: 39 Նրանց
մի առակ էլ ասաց. «Միթէ կարո՞ղ է կոյրը կոյրին
առաջնորդել. չէ՞ որ երկուսն էլ փոսը կ'ընկնեն:
40 Աշակերտը մեծ չէ, քան իր վարդապետը.
ամէն կատարեալ աշակերտ իր վարդապետի
պէս կը լինի: 41 Ինչո՞ւ քո եղբօր աչքի միջի
շիւղը տեսնում ես, իսկ քո աչքի միջի գերանը
չես նշմարում: 42 Եւ կամ՝ ինչպէ՞ս կարող ես
եղբօրդ ասել՝ եղբա՛յր, թող որ քո աչքից այդ
շիւղը հանեմ, իսկ դու քո աչքի միջի գերանը չես
տեսնում: Կեղծաւո՛ր, նախ քո աչքից գերանը
հանի՛ր եւ ապա լաւ կը տեսնես՝ քո եղբօր աչքից
շիւղը հանելու համար»: 43 «Որովհետեւ չկայ
բարի ծառ, որ չար պտուղ տայ. եւ դարձեալ՝
չկայ չար ծառ, որ բարի պտուղ տայ. 44
որովհետեւ իւրաքանչիւր ծառ իր պտղից է

ճանաչուում: Փշերից թուզ չեն քաղում եւ ոչ էլ մորենուց՝ խաղող: 45 Բարի մարդը իր սրտի բարի գանձերից բարին է բխեցնում, իսկ չար մարդը՝ չարն է բխեցնում. որովհետեւ սրտի աւելցուկից է, որ խօսում է նրա բերանը»: 46 «Ինչո՞ւ ինձ «Տէր, Տէր» էք կոչում, իսկ ինչ ասում եմ՝ չէք անում: 47 Ամէն մարդ, որ ինձ է գալիս եւ լսում է իմ խօսքերն ու կատարում դրանք, ձեզ ցոյց տամ, թէ ում է նման: 48 Նման է տուն շինող այն մարդուն, որ հողը փորեց ու խորացրեց եւ հիմքը դրեց ժայռի վրայ. եւ երբ հեղեղ բարձրացաւ, գետը զարկեց տանը եւ չկարողացաւ շարժել այն, որովհետեւ նրա հիմքը ժայռի վրայ էր հաստատուած: 49 Իսկ ով իմ խօսքերը լսում է եւ չի կատարում, նման է այն մարդուն, որ հողի վրայ առանց հիմքի տուն է շինում. գետը զարկեց, եւ այն իսկոյն փուլ եկաւ, եւ այդ տան կործանումը մեծ եղաւ»:

7 Եւ երբ Յիսուս վերջացրեց իր բոլոր խօսքերը, եւ ժողովուրդը նրան լսեց, Կապառնայում մտաւ: 2 Այնտեղ մի հարիւրապետի ծառայ, որ շատ սիրելի էր նրա համար, ծանր հիւանդացել էր եւ մեռնելու մօտ էր: 3 Երբ լսեց Յիսուսի մասին, հրեաներից աւագներին ուղարկեց, որ աղաչեն նրան, որպէսզի գայ եւ բժշկի իր ծառային: 4 Եւ նրանք Յիսուսի մօտ գալով՝ թախանձագին աղաչում էին նրան եւ ասում. «Արժանի է նա, որին այս շնորհը պիտի անես, 5 որովհետեւ նա սիրում է մեր ազգը եւ ժողովարանը նա՛ շինեց մեզ համար»: 6 Յիսուս գնաց նրանց հետ. երբ տնից շատ հեռու չէր, հարիւրապետը նրա մօտ բարեկամներ ուղարկեց՝ ասելով. «Տէր, նեղութիւն մի՛ կրիր, որովհետեւ արժանի չեմ, որ իմ յարկի տակ մտնես. 7 դրա համար էլ ինձ արժանի չհամարեցի քեզ մօտ գալու. այլ՝ խօսքով ասա՛, եւ իմ ծառան կը բժշկուի. 8 որովհետեւ ինքս էլ իշխանութեան ենթակայ մարդ եմ, իմ ձեռքի տակ զինուորներ ունեմ. սրան ասում եմ՝ գնա՛, եւ գնում է, իսկ միւսին, թէ՝ արի՛, եւ գալիս է, եւ իմ ծառային, թէ՝ արա՛ այս բանը, եւ նա անում է»: 9 Եւ երբ Յիսուս այս լսեց, զարմացաւ. դարձաւ ժողովրդին, որ հետեւում էր իրեն, եւ ասաց. «Ճշմարիտ եմ ասում ձեզ, որ Իսրայէլի մէջ անգամ այսչափ հաւատ չգտայ»: 10 Պատգամաւորները տուն վերադարձան եւ հիւանդ ծառային գտան բժշկուած: 11 Հետեւեալ օրը Յիսուս գնում էր մի քաղաք, որ Նային էր կոչւում. նրա հետ էին գնում նաեւ իր աշակերտները եւ բազում ժողովուրդ: 12 Երբ քաղաքի դարպասին մօտեցաւ, ահա դուրս էր բերւում մի մեռել, միակ որդին իր մօր, որ մի այրի կին էր. եւ քաղաքից բազում ժողովուրդ նրա հետ էր: 13 Երբ Տէրը կնոջը տեսաւ, խղճաց նրան եւ ասաց. «Մի՛ լար»: 14 Մօտենալով՝ դագաղին դիպաւ: Դագաղը տանողները կանգ առան: Եւ նա ասաց. «Քեզ եմ ասում, ո՛վ պատանի, վե՛ր կաց»: 15 Մեռելը վեր կացաւ, նստեց եւ սկսեց խօսել: Եւ Յիսուս նրան մօրը տուեց: 16 Եւ ահը պատեց բոլորին. փառաւորում էին Աստծուն եւ ասում. «Մի մեծ մարգարէ է յայտնուել մեր մէջ», եւ՝ «Աստուած այցելութիւն է տուել իր ժողովրդին բարութեամբ»: 17 Եւ նրա մասին այս զրոյցը տարածուեց ամբողջ Հրէաստանում եւ երկրի բոլոր կողմերում: 18 Եւ Յովհաննէսին այս բոլորի մասին պատմեցին իր աշակերտները: 19 Եւ Յովհաննէսն իր աշակերտներից մի երկուսին իր մօտ կանչեց ու նրանց ուղարկեց Տիրոջ մօտ՝ ասելու. «Դո՞ւ ես, որ գալու էիր, թէ՞ ուրիշին սպասենք»: 20 Եւ այդ մարդիկ գալով նրա մօտ՝ ասացին. «Յովհաննէս Մկրտիչը մեզ ուղարկեց քեզ մօտ եւ ասում է. «Դո՞ւ ես, որ գալու էիր, թէ՞ ուրիշին սպասենք»: 21 Եւ նոյն ժամին նա շատերին բժշկեց հիւանդութիւններից, ցաւերի հարուածներից, չար ոգիներից եւ բազմաթիւ կոյրերի տեսողութիւն շնորհեց: 22 Նա պատասխանեց նրանց եւ ասաց. «Գնացէք պատմեցէ՛ք Յովհաննէսին, ինչ որ դուք տեսաք եւ լսեցիք. որ կոյրերը տեսնում են, կաղերը՝ քայլում, բորոտները մաքրւում են, խուլերը՝ լսում, մեռելները յարութիւն են առնում, աղքատները Բարի լուրն են լսում. 23 եւ երանի՜ նրան, որ իմ պատճառով չի գայթակղուի»: 24 Եւ երբ Յովհաննէսի պատգամաւորները գնացին, նա սկսեց ժողովրդին խօսել Յովհաննէսի մասին. «Ի՞նչ տեսնելու համար դուրս եկաք անապատ. քամուց շարժուող մի եղէ՞գ: 25 Հապա ի՞նչ տեսնելու համար դուրս եկաք. փափուկ զգեստներով զարդարուած մի մա՞րդ. ահաւասիկ նրանք, որ փառաւոր

զգեստներով են եւ փափուկ կենցաղով են
ապրում, արքունիքներում են լինում: 26
Հապա ինչ տեսնելու համար դուրս եկաք. մի
մարգարէ. այո՛, ասում եմ ձեզ, առաւել քան
մի մարգարէ. 27 որովհետեւ Յովհաննէսը նա
է, որի մասին գրուած է. «Ահա քո առաջից
ուղարկում եմ իմ պատգամաւորին, որպէսզի
քո առաջ քո ճանապարհը պատրաստի»:
28 Ճշմարիտ եմ ասում ձեզ, կանանցից
ծնուածների մէջ չկայ աւելի մեծ մարգարէ, քան
Յովհաննէսը. բայց Աստծու արքայութեան
մէջ ամենափոքրը աւելի մեծ է, քան թէ նա»:
29 Եւ երբ ամբողջ ժողովուրդը լսեց, նոյնպէս
եւ մաքսաւորները, ընդունեցին Աստծու
արդարութիւնը՝ մկրտուելով Յովհաննէսի
մկրտութեամբ: 30 Իսկ փարիսեցիները
եւ օրինականները իրենց հոգիներում
Աստծու խորհուրդն անարգեցին նրանով,
որ Յովհաննէսից չմկրտուեցին: 31 «Արդ, ո՞ւմ
նմանեցնեմ այս սերնդի մարդկանց, եւ ո՞ւմ
են նման: 32 Նրանք նման են մանուկների,
որոնք նստում են հրապարակներում, ձայն են
տալիս միմեանց եւ ասում. «Փող զարկեցինք
ձեզ համար, եւ չպարեցիք. ողբ ասացինք,
եւ դուք լաց չեղաք»: 33 Եկաւ Յովհաննէս
Մկրտիչը, չէր ուտում եւ չէր խմում. եւ
դուք ասացիք՝ նրա մէջ դեւ կայ: 34 Եկաւ
մարդու Որդին. ուտում է եւ խմում. եւ դուք
ասում էք. «Ահա ուտող եւ խմող մի մարդ,
մաքսաւորների եւ մեղաւորների բարեկամ»:
35 Եւ իմաստութիւնը արդարացուեց իր
որդիներից»: 36 Փարիսեցիներից մէկը աղաչում
էր նրան, որ իր հետ ճաշ ուտի. եւ նա մտնելով
փարիսեցու տունը՝ սեղան նստեց: 37 Եւ
քաղաքում մի մեղաւոր կին կար. երբ նա
իմացաւ, որ փարիսեցու տանը սեղան է նստել,
մի շիշ ազնիւ իւղ բերելով, 38 կանգնեց Յիսուսի
յետեւ, նրա ոտքերի մօտ. եւ լաց էր լինում ու
սկսեց արտասուքներով թրջել նրա ոտքերը
եւ իր գլխի մազերով սրբում էր. համբուրում
էր նրա ոտքերը եւ այդ իւղով օծում: 39 Իսկ
փարիսեցին, որ նրան հրաւիրել էր, տեսնելով
այդ, իր մտքում ասում էր. «Եթէ սա մարգարէ
լինէր, ապա կ'իմանար, թէ ով կամ ինչպիսի
մի կին է մօտենում իրեն, որովհետեւ նա
մեղաւոր է»: 40 Յիսուս պատասխանեց նրան եւ
ասաց. «Սիմո՛ն, քեզ ասելու բան ունեմ»: Եւ սա
ասաց. «Ասա՛, Վարդապե՛տ»: Եւ Յիսուս ասաց.
41 «Մի փոխատու երկու պարտապաններ
ունէր. մէկը հինգ հարիւր դահեկան պարտք
ունէր, իսկ միւսը՝ յիսուն: 42 Եւ քանի որ
նրանք հատուցելու ոչինչ չունէին, երկուսին էլ
պարտքը շնորհեց. հիմա ասա՛, ո՞վ աւելի շատ
կը սիրի նրան»: 43 Սիմոնն ասաց. «Ինձ այնպէս
է թւում, թէ նա՝ ում աւելի շատը շնորհուեց»:
Եւ Յիսուս ասաց նրան. «Ուղի՛ղ դատեցիր»:
44 Եւ դառնալով կնոջ կողմը՝ Սիմոնին ասաց.
«Տեսնո՞ւմ ես այս կնոջը. մտայ քո տունը,
ոտքերիս համար ջուր չտուիր, իսկ սա իր
արտասուքներով թրջեց իմ ոտքերը եւ իր
մազերով սրբեց: 45 Դու ինձ մի համբոյր էլ
չտուիր, սակայն սա ահա տուն մտնելուցս
ի վեր չի դադարում ոտքերս համբուրելուց:
46 Դու իւղով իմ գլուխը չօծեցիր, սա անուշ
իւղով ոտքերս օծեց: 47 Դրա համար քեզ ասում
եմ. իր անհամար մեղքերը կը ներուեն սրան,
որովհետեւ ուժգին սիրեց. քանզի ում շատ է
ներւում, շատ է սիրում, եւ ում սակաւ՝ սակաւ»:
48 Եւ ասաց այն կնոջը. «Քո մեղքերը քեզ
ներուած են»: 49 Եւ նրանք, որ նրա հետ սեղան
էին նստել, սկսեցին ասել իրենց մտքում. «Ո՞վ է
սա, որ մեղքերին թողութիւն է տալիս»: 50 Եւ
նա ասաց այդ կնոջը. «Քո հաւատը քեզ փրկեց,
գնա՛ խաղաղութեամբ»:

8 Դրանից յետոյ Յիսուս շրջում էր
քաղաքներում եւ գիւղերում, քարոզում էր
եւ աւետարանում Աստծու արքայութիւնը:
Եւ նրա հետ էին Տասներկուսը 2 եւ մի
քանի կանայք, որոնք բժշկուել էին չար
ոգիներից ու հիւանդութիւններից. Մարիամը,
որ կոչւում էր Մագդաղենացի, եւ որից եօթը
դեւ էր դուրս եկել, 3 Յովհաննան՝ Հերովդէսի
վերակացուի՝ Քուզայի կինը, եւ Շուշանն ու
շատ ուրիշներ, որոնք իրենց ունեցուածքից
մատակարարում էին նրան: 4 Երբ շատ
ժողովուրդ եւ բազմաթիւ քաղաքներից նրա
մօտ եկածներ հաւաքուեցին, առակով նրանց
ասաց. 5 «Մի սերմնացան ելաւ սերմեր ցանելու:
Եւ երբ նա սերմանում էր, մի մաս սերմ ընկաւ
ճանապարհի եզերքը եւ ոտնակոխ եղաւ, եւ
երկնքի թռչունները այն կերան: 6 Եւ ուրիշ

մի մաս ընկաւ ապառաժի վրայ. երբ բուսաւ,
չորացաւ՝ խոնաւութիւն չլինելու պատճառով:
7 Եւ ուրիշ մի մաս ընկաւ փշերի մէջ. եւ փշերը
նրա հետ բուսնելով՝ այն խեղդեցին: 8 Եւ
ուրիշ մի մաս ընկաւ լաւ ու պարարտ հողի
վրայ եւ, բուսնելով, հարիւրապատիկ պտուղ
տուեց»: Երբ այս խօսեց, ասաց. «Ով որ լսելու
ականջ ունի, թող լսի»: 9 Աշակերտները նրան
հարցնում էին, թէ այդ առակն ինչ է նշանակում:
10 Եւ նա ասաց. «Ձեզ տրուած է գիտենալ
Աստծու արքայութեան խորհուրդները, իսկ
ուրիշներին՝ առակներով, որպէսզի նայեն, բայց
չտեսնեն, լսեն, բայց չիմանան: 11 Իսկ առակը
այս է նշանակում. սերմը Աստծու խօսքն է: 12
Որոնք որ ճանապարհի եզերքին են, այդ նրանք
են, որ լսում են, եւ ապա սատանան գալիս
հանում է խօսքը նրանց սրտից, որպէսզի
չհաւատան եւ չփրկուեն: 13 Եւ որոնք որ
ապառաժի վրայ են, այդ նրանք են, որ, երբ
լսեն, խնդութեամբ են ընդունում խօսքը, բայց
արմատ չեն բռնում. սրանք միառժամանակ
հաւատում են, իսկ փորձութեան ժամանակ՝
հեռանում: 14 Իսկ այն, որ փշերի մէջ ընկաւ, այդ
նրանք են, որ, երբ լսում են խօսքը, աշխարհի
հոգսերով, հարստութեամբ եւ զուարճութեամբ
գբաղուած լինելով՝ խեղդւում ու անպտուղ
են լինում: 15 Իսկ այն, որ պարարտ հողի
վրայ է, նրանք են, որ բարի եւ զուարթագին
սրտով լսելով խօսքը՝ ընդունում են այն եւ
յարատեւելով պտուղ են տալիս»: 16 «Ո՛չ ոք
ճրագ չի վառի եւ կաթսայի տակ չի թաքցնի
կամ մահճի տակ չի դնի, այլ կը դնի աշտանակի
վրայ, որպէսզի, ովքեր մտնեն, լոյսը տեսնեն:
17 Ծածուկ ոչինչ չկայ, որ չյայտնուի, ոչ էլ
գաղտնի բան, որ չիմացուի եւ ի յայտ չգայ: 18
Այսուհետեւ զգոյշ եղէք, թէ ինչպէս էք դուք
լսում. որովհետեւ ով որ ունի, նրան կը տրուի,
իսկ ով որ չունի, եւ այն, ինչ որ նա կարծում
է, թէ ունի, կը վերցուի նրանից» 19 Նրա
մօտ եկան իր մայրն ու եղբայրները եւ չէին
կարողանում նրան մօտենալ բազմութեան
պատճառով: 20 Իմաց տուին նրան եւ ասացին.
«Քո մայրը եւ քո եղբայրները դրսում կանգնել
են եւ ուզում են քեզ տեսնել»: 21 Եւ նրանց
ասաց. «Իմ մայրը եւ եղբայրները սրանք են, որ
Աստծու խօսքը լսում են եւ կատարում»: 22 Մի
օր ինքը նաւակ նստեց իր աշակերտների հետ
եւ նրանց ասաց. «Եկէք ծովակի միւս կողմն
անցնենք»: Եւ գնացին: 23 Մինչ նաւարկում
էին, նա քուն մտաւ: Եւ ծովակի վրայ քամու
մի մրրիկ իջաւ. ծովը ուռչում էր, նաւակը
ջրով լցնում. եւ նրանք տագնապի էին
մատնուել: 24 Մօտեցան արթնացրին նրան եւ
ասացին. «Վարդապետ, Վարդապետ, ահա
կորչում ենք»: Եւ նա վեր կենալով՝ սաստեց
քամուն ու աղմկայոյզ կոհակներին, եւ նրանք
հանդարտուեցին, եւ խաղաղութիւն տիրեց: 25
Եւ նրանց ասաց. «Ո՞ւր է ձեր հաւատը»: Եւ
նրանք սարսափած՝ զարմացան եւ ասում էին
միմեանց. «Ո՞վ է արդեօք սա, որ հողմերին
ու ջրերին անգամ հրաման է տալիս, եւ
դրանք հնազանդւում են սրան»: 26 Ապա
նաւարկեցին իջան գերգեսացիների երկիրը,
որը Գալիլիայի հանդիպակաց կողմն է: 27
Եւ երբ նա ցամաք ելաւ, նրան պատահեց
քաղաքից մի մարդ, որի մէջ դեւեր կային. նա
երկար ժամանակ հագուստ չէր հագել եւ ոչ էլ
տան մէջ էր բնակուել, այլ՝ գերեզմանների: 28
Եւ տեսնելով Յիսուսին՝ աղաղակեց, ընկաւ
նրա առաջ եւ բարձր ձայնով ասաց. «Ինչ ես
ուզում ինձնից, Յիսո՛ւս, բարձրեալ Աստծու
Որդի, աղաչում եմ քեզ, ինձ մի՛ տանջիր». 29
որովհետեւ Յիսուս հրաման էր տալիս պիղծ
ոգուն, որ դուրս գայ այդ մարդուց, քանի որ
շատ անգամ տիրացել էր նրան, եւ նա կապւում
էր շղթաներով, պահւում էր երկաթների մէջ,
բայց կոտրում էր կապանքները եւ դեւից
քշւում էր անբնակ վայրեր: 30 Յիսուս հարցրեց
նրան եւ ասաց. «Անունդ ինչ է»: Եւ նա ասաց.
«Լեգէոն». որովհետեւ նրա մէջ շատ դեւեր
էին մտել. 31 աղաչում էին նրան, որ հրաման
չտայ իրենց, որ անդունդ գնան: (Abyssos g12) 32 Եւ
այնտեղ մեծ թուով խոզերի մի երամակ կար,
որ արածում էր լերան վրայ: Աղաչեցին նրան,
որ հրաման տայ իրենց՝ գնալ մտնել նրանց մէջ:
Եւ նա թոյլատրեց նրանց, 33 եւ դեւերը դուրս
եկան այդ մարդուց ու մտան խոզերի մէջ. եւ
երամակը գահաւանդից դիմեց դէպի ծովակ
ու խեղդուեց: 34 Երբ խոզարածները տեսան
պատահածները, փախան եւ պատմեցին
քաղաքում ու ագարակներում: 35 Եւ երբ
մարդիկ դուրս եկան կատարուածները

տեսնելու եւ եկան Յիսուսի մօտ ու գտան այն
մարդուն, որից դեւերը ելել էին, - որը հագնուած
եւ զգաստացած՝ նստած էր Յիսուսի ոտքերի
մօտ, - վախեցան: 36 Նրանք, որ ականատես էին
եղել, պատմեցին նրանց, թէ ինչպէս փրկուեց
դիւահարը: 37 Եւ գերգեսացիների երկրի
շրջակայքում գտնուող ամբողջ բնակչութիւնը
աղաչում էր Յիսուսին՝ հեռու գնալ իրենց
սահմաններից, որովհետեւ մեծ վախով
տագնապում էին: Եւ նա նաւակ նստելով՝
վերադարձաւ: 38 Այն մարդը, որից դեւերը
դուրս էին եկել, աղաչում էր նրան, որ ինքը
նրա հետ շրջի: Բայց Յիսուս արձակեց նրան եւ
ասաց. 39 «Վերադարձիր քո տունը եւ պատմիր,
ինչ որ Աստուած արեց քեզ համար»: Նա գնաց
քաղաք եւ տարածում էր այն, ինչ Յիսուս արեց
իրեն: 40 Եւ երբ Յիսուս վերադարձաւ ծովի
միւս կողմը, ժողովուրդը նրան լաւ ընդունեց,
որովհետեւ ամէնքը նրան սպասում էին: 41 Եւ
ահա եկաւ մի մարդ, որի անունը Յայրոս էր,
եւ որը ժողովրդապետ էր: Յիսուսի ոտքերն
ընկնելով՝ նա աղաչում էր նրան, որ իր տունը
մտնի, 42 որովհետեւ նա մօտ տասներկու
տարեկան մի միամօրիկ դուստր ունէր, որ
մահամերձ էր: Եւ երբ Յիսուս գնում էր,
ժողովուրդը նրան նեղում էր: 43 Եւ մի կին, որ
տասներկու տարուց ի վեր արիւնահոսութիւն
ունէր եւ հնար չէր եղել նրան որեւէ մէկից
բժշկուել, 44 յետեւից մօտեցաւ եւ դիպաւ
նրա զգեստի քղանցքին, եւ նոյն ժամին նրա
արիւնահոսութիւնը դադարեց: 45 Եւ Յիսուս
ասաց. «Ո՞վ էր, որ ինձ դիպաւ»: Եւ երբ բոլորը
ուրանում էին, Պետրոսը եւ նրա հետ եղողները
ասացին. «Վարդապետ, ժողովուրդն է, որ
սեղմում ու նեղում է քեզ»: 46 Եւ Յիսուս
ասաց. «Մէկն ինձ դիպաւ, որովհետեւ զգացի,
որ ինձնից զօրութիւն դուրս եկաւ»: 47 Երբ
կինը տեսաւ, որ այդ ծածուկ չմնաց նրանից,
դողալով եկաւ եւ ընկաւ նրա առաջ ու ամբողջ
ժողովրդի առջեւ պատմեց, թէ ինչ բանի համար
դիպաւ նրան եւ թէ ինչպէս իսկոյն բժշկուեց:
48 Եւ նա ասաց. «Քաջալերուի՛ր, դո՛ւստր, քո
հաւատը փրկեց քեզ, գնա՛ խաղաղութեամբ»:
49 Եւ մինչ նա խօսում էր, ժողովրդապետի
տնից մէկն եկաւ եւ Յայրոսին ասաց. «Աղջիկդ
մեռաւ, յոգնութիւն մի՛ պատճառիր դրան»: 50
Իսկ երբ Յիսուս լսեց, նրան պատասխանեց
եւ ասաց. «Մի՛ վախեցիր, միայն հաւատա՛, եւ
նա կ'ապրի»: 51 Եւ նրա տունը մտնելով՝ ոչ
ոքի չթողեց ներս մտնել, բացի Պետրոսից,
Յակոբոսից, Յովհաննէսից եւ երեխայի հօրից
ու մօրից: 52 Ամէնքը լալիս եւ ողբում էին նրա
վրայ: Եւ նա ասաց. «Լաց մի՛ եղէք, որովհետեւ
մեռած չէ, այլ ննջում է»: 53 Իսկ նրանք ծաղրում
էին նրան, որովհետեւ գիտէին, որ մեռած էր:
54 Եւ ամենքին դուրս հանելով՝ բռնեց նրա
ձեռքից, գոչեց եւ ասաց. «Վե՛ր կաց, կանգնի՛ր,
ո՛վ մանուկ»: 55 Եւ նրա հոգին վերադարձաւ,
եւ մանուկը իսկոյն կանգնեց: Եւ Յիսուս
հրամայեց, որ նրան ուտելու բան տան: 56 Եւ
նրա ծնողները զարմացած մնացին, իսկ նա
պատուիրեց, որ ոչ ոքի չասեն, ինչ որ եղել էր:

9 Եւ նա կանչելով տասներկու
առաքեալներին՝ նրանց զօրութիւն եւ
իշխանութիւն տուեց բոլոր դեւերի վրայ, նաեւ՝
բժշկելու հիւանդութիւնները: 2 Եւ ուղարկեց
նրանց քարոզելու Աստուծոյ արքայութիւնը եւ
բժշկելու ախտերով վարակուածներին: 3 Եւ
ասաց նրանց. «Ճանապարհի համար ոչինչ մի՛
վերցրէք. ո՛չ գաւազան եւ ո՛չ մախաղ, ո՛չ հաց եւ
ո՛չ արծաթ դրամ. երկու հագուստ մի՛ ունեցէք. 4
որ տունն էլ մտնէք, այնտե՛ղ գիշերեցէք եւ ապա
այնտեղից գնացէ՛ք: 5 Եւ նրանք, որ ձեզ չեն
ընդունի, որպէս վկայութիւն նրանց դէմ՝ ձեր
ոտքերի փոշին թօթափեցէ՛ք, երբ այդ քաղաքից
դուրս ելնէք»: 6 Եւ նրանք ելան եւ շրջում էին
քաղաքներում ու գիւղերում, աւետարանում
էին եւ բժշկում ամէն տեղ: 7 Հերովդէս
չորրորդապետը լսեց այս բոլոր գործերը եւ
զարմանում էր ոմանց ասածի վրայ, 8 թէ՝
Յովհաննէսը մեռելներից յարութիւն է առել,
իսկ ոմանց ասածի վրայ, թէ՝ Եղիան յայտնուեց,
եւ ուրիշների՝ թէ՝ նախկին մարգարէներից
մէկը յարութիւն է առել: 9 Հերովդէսն ասաց.
«Յովհաննէսին ես գլխատեցի, իսկ սա ո՞վ է, որի
մասին այսպիսի բաներ եմ լսում»: Եւ ուզում էր
նրան տեսնել: 10 Առաքեալները վերադարձան
եւ Յիսուսին պատմեցին այն ամէնը, ինչ որ
արեցին. եւ նա նրանց հետն առնելով՝ քաշուեց
առանձնացաւ ամայի մի տեղ, մօտակայքը մի
քաղաքի, որ Բեթսայիդա էր կոչւում: 11 Եւ երբ

ժողովուրդը իմացաւ, գնաց նրա յետեւից. եւ
նա ընդունելով նրանց՝ խօսում էր նրանց հետ
Աստծու արքայութեան մասին. եւ որոնք որ
բժշկուելու կարիք ունէին, բժշկում էր նրանց:
12 Եւ օրն սկսեց տարաժամել: Տասներկուսը
մօտեցան եւ նրան ասացին. «Արձակի՛ր այս
ժողովրդին, որպէսզի գնան շրջակայ գիւղերը
եւ ագարակները, հանգստանան եւ կերակուր
գտնեն, որովհետեւ այստեղ ամայի վայրում
ենք»: 13 Նա ասաց նրանց. «Դո՛ւք տուէք նրանց
ուտելու բան»: Եւ նրանք ասացին. «Մենք հինգ
նկանակից եւ երկու ձկից աւելին չունենք, եթէ
չգնանք եւ այս ժողովրդի համար բաւարար
ուտելիք չգնենք». 14 որովհետեւ շուրջ հինգ
հազար մարդ կար: Նա աշակերտներին ասաց.
«Նստեցրէ՛ք դրանց խումբ-խումբ, յիսուն-
յիսուն»: 15 Եւ այդպէս արեցին ու ամենքին
նստեցրին: 16 Եւ նա վերցնելով հինգ նկանակը
եւ երկու ձուկը՝ նայեց դէպի երկինք, օրհնեց,
կտրեց եւ աշակերտներին տուեց, որպէսզի
ժողովրդի առաջ դնեն: 17 Ամէնքը կերան
եւ յագեցան. իսկ կտորտանքները վերցրին՝
տասներկու սակառ լիքը: 18 Եւ երբ նա
առանձին աղօթքի էր կանգնել, նրա հետ էին
նաեւ իր աշակերտները: Նրանց հարցրեց եւ
ասաց. «Ժողովուրդը իմ մասին ի՞նչ է ասում.
ո՞վ եմ»: 19 Եւ նրանք պատասխանեցին եւ
ասացին. «Յովհաննէս Մկրտիչը. եւ ոմանք,
թէ՝ Եղիան, իսկ ուրիշներ, թէ՝ նախնիներից
մի մարգարէ յարութիւն է առել»: 20 Ասաց
նրանց. «Դո՛ւք իմ մասին ի՞նչ էք ասում. ո՞վ
եմ»: Պետրոսը պատասխանեց եւ ասաց.
«Աստծու Քրիստոսը»: 21 Նա սաստեց նրանց եւ
պատուիրեց ոչ ոքի չասել այդ: 22 Ապա ասաց.
«Մարդու Որդին պէտք է շատ չարչարուի եւ
անարգուի քահանայապետներից եւ ծերերից
ու օրէնսգէտներից. եւ սպանուի ու երրորդ
օրը յարութիւն առնի»: 23 Եւ ամենքին ասում
էր. «Եթէ մէկը կամենում է իմ յետեւից գալ,
թող ուրանայ իր անձը եւ իր խաչը մշտապէս
վերցնի եւ գայ իմ յետեւից. 24 որովհետեւ,
ով որ կամենայ իր անձը փրկել, այն պիտի
կորցնի, իսկ ով որ իր անձը ինձ համար կորցնի,
այն պիտի փրկի: 25 Ի՞նչ օգուտ է մարդուն,
եթէ աշխարհը շահի, բայց իր անձը կորցնի
ու տուժի. 26 որովհետեւ, ով որ ինձ եւ իմ
խօսքերը ամօթ կը համարի, նրան մարդու
Որդին էլ ամօթահար պիտի անի, երբ գայ իր
եւ Հօր եւ սուրբ հրեշտակների փառքով: 27
Բայց, արդարեւ, ասում եմ ձեզ, թէ այստեղ
գտնուողների մէջ կան ոմանք, որոնք մահ
չպիտի ճաշակեն, մինչեւ որ չտեսնեն Աստծու
արքայութիւնը»: 28 Եւ այս խօսքերից մօտ
ութ օր յետոյ, իր հետ վերցնելով Պետրոսին,
Յակոբոսին եւ Յովհաննէսին, նա լեռ ելաւ
աղօթքի կանգնելու: 29 Եւ երբ աղօթքի էր
կանգնած, նրա երեսի տեսքը այլակերպուեց,
նրա զգեստը փոխուեց եւ փայլուն-սպիտակ
դարձաւ: 30 Եւ ահա երկու մարդիկ խօսում
էին նրա հետ: Նրանք Մովսէսն ու Եղիան
էին, 31 որոնք փառքով երեւալով՝ խօսում
էին նրա վախճանի մասին, որ տեղի պիտի
ունենար Երուսաղէմում: 32 Իսկ Պետրոսը
եւ նրա հետ գտնուողները քնի ծանրութեան
տակ՝ արթնացան ու տեսան նրա փառքը եւ
երկու մարդկանց, որոնք նրա մօտ կանգնած
էին: 33 Եւ երբ դրանք նրանից հեռանում էին,
Պետրոսը Յիսուսին ասաց. «Վարդապե՛տ,
լաւ է, որ մենք այստեղ ենք. երեք տաղաւար
շինենք, մէկը՝ քեզ, մէկը՝ Մովսէսի եւ մէկը՝
Եղիայի համար»: Եւ չէր իմանում, թէ ինչ էր
խօսում: 34 Եւ երբ այս ասում էր, մի ամպ
եկաւ ու նրանց վրայ հովանի եղաւ. եւ երբ
նրանք ամպի տակ ընկան, վախեցան: 35
Ամպից մի ձայն եկաւ, որ ասում էր. «Դա՛ է իմ
ընտրեալ Որդին, լսեցէ՛ք դրան»: 36 Եւ մինչ
խօսքի ձայնը դեռ գալիս էր, Յիսուս միայնակ
գտնուեց. եւ նրանք լսեցին ու այդ օրերին ոչ
ոքի չպատմեցին իրենց տեսածներից եւ ոչ
մի բան: 37 Յաջորդ օրը, երբ նրանք իջնում
էին լեռնից, Յիսուսին ընդառաջ գնաց մի մեծ
բազմութիւն: 38 Եւ ահա ժողովրդի միջից մի
մարդ աղաղակեց եւ ասաց. «Վարդապե՛տ,
աղաչում եմ քեզ, նայի՛ր իմ որդուն, որովհետեւ
իմ մէկ հատիկն է. 39 ահա չար ոգին դէսուդէն
է զարնւում նրա մէջ եւ յանկարծ գոչում է.
եւ նրան սաստիկ ցնցում է, թաւալեցնում,
փրփրեցնում եւ, խորտակելով նրան, հազիւ է
հեռանում նրանից: 40 Ես քո աշակերտներին
աղաչեցի, որ հանեն չար ոգուն, բայց նրանք
չկարողացան»: 41 Յիսուս պատասխանեց եւ
ասաց. «Ո՜վ անհաւատ եւ մոլորուած սերունդ,

մինչեւ ճրբ ձեզ հետ պիտի լինեմ եւ ձեզ հանդուրժեմ. բեր այստեղ քո որդուն»: 42 Եւ մինչդեռ նա մօտենում էր, դեւը գետին խփեց նրան ու ցնցեց: 43 Յիսուս սաստեց պիղծ ոգուն, բժշկեց մանկանը եւ տուեց նրան նրա հօրը: 44 Եւ ամէնքը զարմանում էին Աստծու մեծագործութիւնների վրայ: Եւ մինչդեռ բոլորը զարմանում էին այն ամենի վրայ, որ նա կատարում էր, նա իր աշակերտներին ասաց. «Ձեր ականջների մէջ պահեցէք դուք այս խօսքերը. որ մարդու Որդին մատնուելու է մարդկանց ձեռքը»: 45 Սակայն նրանք չէին ըմբռնում այս խօսքը, եւ դա ծածկուած էր նրանցից, որ չիմանան. եւ վախենում էին այդ խօսքի մասին հարց տալ նրան: 46 Աշակերտների մէջ մի վէճ առաջ եկաւ, թէ արդեօք իրենցից ո՞վ է մեծ: 47 Երբ Յիսուս իմացաւ նրանց սրտի խորհուրդները, վերցրեց մի մանուկ, կանգնեցրեց նրանց մէջ իր մօտ 48 եւ ասաց նրանց. «Ով որ այս մանկանը ընդունի իմ անունով, ինձ է ընդունում. իսկ ով որ ինձ ընդունի, ընդունում է ինձ ուղարկողին. որովհետեւ, ով որ ձեր մէջ փոքրագոյնն է, նա՛ է մեծ»: 49 Յովհաննէսը պատասխանեց եւ ասաց. «Վարդապե՛տ, տեսանք մէկին, որ քո անունով դեւեր էր հանում, եւ արգելեցինք նրան, որովհետեւ մեզ հետ չի շրջում»: 50 Յիսուս ասաց նրանց. «Մի՛ արգելէք նրան, որովհետեւ, ով որ ձեր թշնամին չէ, ձեր կողմն է»: 51 Եւ երբ աշխարհից նրա վերանալու օրերը լրանում էին, հաստատապէս որոշեց գնալ Երուսաղէմ: 52 Եւ իրենից առաջ պատգամաւորներ ուղարկեց, որոնք, երբ գնացին, մտան սամարացիների մի գիւղ՝ նրա համար պատրաստութիւն տեսնելու: 53 Բայց սրանք չընդունեցին նրան, որովհետեւ նա ուղեւորւում էր դէպի Երուսաղէմ: 54 Երբ նրա աշակերտները՝ Յակոբոսը եւ Յովհաննէսը, այդ տեսան, ասացին. «Տէ՛ր, կամենո՞ւմ ես, որ ասենք, եւ երկնքից կրակ իջնի ու բնաջինջ անի նրանց»: 55 Նա դարձաւ սաստեց նրանց եւ ասաց. «Չգիտէք ի՞նչ հոգուց էք դուք. 56 որովհետեւ մարդու Որդին չեկաւ մարդկանց հոգիները կորստեան մատնելու, այլ՝ փրկելու»: Եւ մի ուրիշ գիւղ գնացին: 57 Եւ մինչդեռ նրանք գնում էին, ճանապարհի վրայ մէկը նրան ասաց. «Կը գամ քո յետեւից, ինչ տեղ էլ գնաս»: 58 Յիսուս նրան ասաց. «Աղուէսները որջեր ունեն, եւ երկնքի թռչունները՝ հանգստանալու տեղ, բայց մարդու Որդին գլուխը դնելու տեղ չունի»: 59 Մի ուրիշի էլ ասաց. «Արի՛ իմ յետեւից»: Եւ սա ասաց. «Տէ՛ր, հրաման տուր ինձ՝ գնալ նախ թաղել իմ հօրը»: 60 Յիսուս նրան ասաց. «Թող որ մեռածները թաղեն իրենց մեռելներին, իսկ դու գնա՛ քարոզիր Աստծու արքայութիւնը»: 61 Մէկ ուրիշն էլ ասաց. «Քո յետեւից կը գամ, Տէ՛ր, բայց նախ թո՛յլ տուր ինձ, որ հրաժեշտ տամ իմ տանը»: 62 Յիսուս նրան ասաց. «Ո՛չ ոք իր ձեռքը մաճի վրայ կը դնի եւ ապա յետ կը նայի, եթէ յարմար է Աստծու արքայութեանը»:

10 Այնուհետեւ Տէրը նշանակեց ուրիշ եօթանասուներկու հոգի եւս եւ նրանց իրենից առաջ երկու-երկու ուղարկեց այն բոլոր քաղաքներն ու վայրերը, ուր ինքը գնալու էր: 2 Եւ նրանց ասաց. «Հունձն առատ է, իսկ մշակները՝ սակաւ: Արդ, խնդրեցէք հնձի տիրոջը, որ մշակներ ուղարկի իր հնձի համար: 3 Գնացէք, ահա ուղարկում եմ ձեզ իբրեւ գառներ գայլերի մէջ: 4 Մի՛ վերցրէք ո՛չ քսակ, ո՛չ մախաղ, ո՛չ կօշիկներ եւ ճանապարհին ոչ ոքի ողջոյն մի՛ տուէք: 5 Որ տունը մտնէք, նախ ասացէք. «Խաղաղութի՛ւն այս տանը». 6 եթէ այնտեղ կայ խաղաղասէր մարդ, ձեր խաղաղութիւնը նրա վրայ կը հանգչի. ապա թէ ոչ՝ ձե՛զ կը վերադառնայ: 7 Նոյն տանը գիշերեցէք, կերէք եւ խմեցէք նրանց ունեցածից, որովհետեւ մշակը արժանի է իր վարձին. տնից տուն մի՛ տեղափոխուէք: 8 Ո՛ր քաղաքը որ մտնէք եւ ձեզ ընդունեն, կերէ՛ք, ինչ որ ձեր առաջ դնեն: 9 Եւ բժշկեցէ՛ք դրա մէջ եղած հիւանդներին եւ նրանց ասացէ՛ք. «Մօտեցել է ձեզ Աստծու արքայութիւնը»: 10 Իսկ ո՛ր քաղաքը որ մտնէք եւ ձեզ չընդունեն, երբ դուրս գաք նրա հրապարակները, ասացէ՛ք. 11 «Ձեր քաղաքից մեր ոտքերին կպած փոշին անգամ թօթափում ենք ձեր վրայ. բայց իմացէ՛ք, որ մօտեցել է Աստծու արքայութիւնը»: 12 Ասում եմ ձեզ, որ սոդոմայեցիների համար դատաստանի օրը աւելի տանելի պիտի լինի, քան այն քաղաքի համար»: 13 «Վա՛յ քեզ, Քորազի՛ն, վա՛յ քեզ, Բեթսայիդա՛, որովհետեւ եթէ Տիւրոսում եւ

Սիդոնում եղած լինէին այն զօրաւոր գործերը,
որ կատարուեցին ձեր մէջ, արդարեւ վաղուց
իսկ քուրձերի մէջ ու մոխրի վրայ նստած՝
ապաշխարած կը լինէին: 14 Բայց Տիւրոսի
եւ Սիդոնի համար, դատաստանի ժամանակ,
աւելի տանելի կը լինի, քան ձեզ համար: 15
Եւ դու, Կապառնայո՛ւմ, որ մինչեւ երկինք
ես բարձրացել, պիտի իջնես մինչեւ դժոխք:
(Hadēs g86) 16 Ով որ ձեզ լսում է, ինձ է լսում,
եւ ով որ ձեզ է մերժում, ինձ է մերժում, եւ
ով որ ինձ է մերժում, ինձ ուղարկողին է
մերժում, եւ ով որ ինձ է լսում, լսում է նրան,
ով ինձ ուղարկեց»: 17 Եօթանասուներկուսը
վերադարձան խնդութեամբ եւ ասացին. «Տէ՛ր,
դեւերն էլ են մեզ հնազանդւում քո անունով»:
18 Եւ նրանց ասաց. «Տեսնում էի սատանային
երկնքից ընկնելիս, ինչպէս փայլակը: 19
Ահա ձեզ իշխանութիւն տուի կոխելու օձերի,
կարիճների եւ թշնամու ամբողջ զօրութեան
վրայ: Եւ ձեզ բոլորովին չեն վնասելու: 20 Բայց
մի՛ ուրախացէք այն բանի համար, որ դեւերը
ձեզ հնազանդւում են, այլ ուրախացէ՛ք, որ ձեր
անունները գրուած են երկնքում»: 21 Նոյն
ժամին Յիսուս ցնծաց Սուրբ Հոգով եւ ասաց.
«Գոհութի՛ւն քեզ, Հա՛յր, Տէ՛ր երկնքի եւ երկրի,
որ ծածկեցիր այս բանը իմաստուններից ու
գիտուններից եւ յայտնեցիր մանուկներին.
այո՛, Հա՛յր, որովհետեւ այսպէս հաճելի եղաւ
քեզ: 22 Ամէն ինչ ինձ տրուեց իմ Հօրից. եւ ոչ
ոք չգիտէ, թէ ո՛վ է Որդին, եթէ ոչ՝ Հայրը, եւ
թէ՝ ո՛վ է Հայրը, եթէ ոչ՝ Որդին եւ նա, ում կը
կամենայ Որդին յայտնել»: 23 Եւ դառնալով
աշակերտներին՝ առանձին ասաց. «Երանի՛ այն
աչքերին, որ կը տեսնեն այն, ինչ դուք տեսնում
էք: 24 Ասում եմ ձեզ, որ բազում մարգարէներ
եւ թագաւորներ կամեցան տեսնել այն, ինչ
դուք տեսնում էք, բայց չտեսան, եւ լսել՝ ինչ
դուք լսում էք, բայց չլսեցին»: 25 Եւ ահա
օրինականներից մէկը վեր կացաւ, փորձում
էր նրան եւ ասում. «Վարդապե՛տ, ի՞նչ պէտք է
անեմ, որ յաւիտենական կեանքը ժառանգեմ»:
(aiōnios g166) 26 Եւ նա նրան ասաց. «Օրէնքում
ի՞նչ է գրուած, ինչպէ՞ս ես ընթերցում»: 27
Սա պատասխանեց եւ ասաց. «Պիտի սիրես
քո Տէր Աստծուն քո ամբողջ սրտով եւ քո
ամբողջ հոգով եւ քո ամբողջ զօրութեամբ
եւ քո ամբողջ մտքով. եւ պիտի սիրես քո
ընկերոջը, ինչպէս քո անձը»: 28 Եւ Յիսուս
նրան ասաց. «Ճիշտ պատասխան տուեցիր,
այդ արա՛ եւ կը փրկուես»: 29 Եւ նա կամենալով
ինքն իրեն արդարացնել, ասաց Յիսուսին. «Իսկ
ո՞վ է իմ ընկերը»: 30 Յիսուս պատասխանեց
եւ ասաց. «Մի մարդ Երուսաղէմից Երիքով
էր իջնում եւ ընկաւ աւազակների ձեռքը,
որոնք նրան մերկացրին, վիրաւորեցին եւ
կիսամեռ թողեցին ու գնացին: 31 Պատահեց,
որ մի քահանայ նոյն ճանապարհով իջնի.
նրան տեսաւ եւ թողեց անցաւ. 32 նոյնպէս եւ
մի ղեւտացի նոյն տեղով անցնելիս, տեսաւ
եւ թողեց անցաւ: 33 Մի սամարացի, որ
ճանապարհորդում էր, եկաւ նոյն տեղով
նրա մօտ եւ տեսնելով նրան՝ գթաց: 34 Եւ
մօտենալով՝ կապեց նրա վէրքերը, վրան ձէթ ու
գինի ածեց եւ դնելով նրան իր գրաստի վրայ՝
տարաւ մի իջեւան եւ խնամեց նրան: 35 Եւ
յաջորդ օրը, երբ դուրս էր գալիս այնտեղից,
իջեւանատիրոջը երկու դահեկան հանեց
տուեց եւ ասաց. «Խնամի՛ր նրան եւ ինչ որ
ծախսես դրա վրայ, իմ միւս անգամ գալուն կը
հատուցեմ քեզ»: 36 Արդ, ըստ քեզ, այդ երեքից
ո՞րը մերձաւորի պէս վերաբերուեց նրան, ով
աւազակների ձեռքն էր ընկել»: 37 Եւ սա ասաց.
«Նա, ով նրան բարիք արեց»: Յիսուս նրան
ասաց. «Գնա՛ եւ դու նո՛յն ձեւով արա»: 38 Եւ
մինչ նրանք գալիս էին, Յիսուս մտաւ մի գիւղ,
եւ Մարթա անունով մի կին նրան ընդունեց
իր տան մէջ: 39 Եւ սա մի քոյր ունէր, որի
անունը Մարիամ էր, որ եկաւ նստեց Տիրոջ
ոտքերի առաջ եւ լսում էր նրա խօսքերը: 40
Իսկ Մարթան, որ զբաղուած էր տնային շատ
գործերով, եկաւ կանգնեց նրա մօտ եւ ասաց.
«Տէ՛ր, քեզ փոյթ չէ՞, որ քոյրս ինձ մենակ է թողել
ծառայութեան գործի մէջ. արդ, ասա՛ դրան, որ
օգնի ինձ»: 41 Յիսուս պատասխանեց ու ասաց.
«Մարթա՛, Մարթա՛, դու հոգս ես անում եւ շատ
բաներով ես զբաղուած, 42 բայց այստեղ քիչ
բան է պէտք. Մարիամը ընտրել է լաւ մասը, որ
նրանից չպիտի վերցուի»:

11 Եւ եղաւ որ Յիսուս մի տեղ աղօթքի
էր կանգնած. եւ երբ վերջացրեց, նրա
աշակերտներից մէկն ասաց նրան. «Տէ՛ր, մեզ
աղօթել սովորեցրո՛ւ, ինչպէս Յովհաննէսը

սովորեցրեց իր աշակերտներին»: 2 Նա նրանց
ասաց. «Երբ աղօթքի կանգնէք, ասացէք. 5
Եւ Յիսուս նրանց ասաց. «Ձեզնից ո՞վ է, որ
բարեկամ ունենայ, գնայ նրա մօտ կէսգիշերին
եւ ասի նրան. բարեկա՛մ, ինձ երեք նկանակ
փո՛խ տուր, 6 որովհետեւ իմ բարեկամը
ճանապարհից եկաւ ինձ մօտ, եւ ես նրա
առաջ դնելու ոչինչ չունեմ: 7 Իսկ նա ներսից
պատասխանի եւ ասի. «Ինձ նեղութիւն մի՛
տուր, որովհետեւ դռները փակուած են, եւ
երեխաներս ինձ հետ անկողնում են, չեմ կարող
վեր կենալ եւ քեզ հաց տալ»: 8 Ասում եմ ձեզ, եթէ
բարեկամութեան համար էլ վեր չկենայ եւ հաց
չտայ նրան, նրա թախանձանքի՛ պատճառով
վեր կենալով կը տայ նրան, ինչ որ պէտք է: 9 Եւ
ես ասում եմ ձեզ. խնդրեցէք, եւ Աստծուց կը
տրուի ձեզ, փնտռեցէք, եւ կը գտնէք, բախեցէք,
եւ կը բացուի ձեզ համար, 10 որովհետեւ, ով
որ խնդրում է, առնում է, ով որ փնտռում է,
գտնում է, եւ ով որ բախում է, բացւում է
նրա առաջ: 11 Ձեզնից ո՞վ է այն հայրը, որի
որդին եթէ ձուկ ուզի, միթէ ձկան փոխարէն
օ՞ձ կը տայ նրան. 12 եւ կամ ձու ուզի, միթէ
կարի՞ճ կը տայ նրան: 13 Իսկ եթէ դուք, որ
չար էք, գիտէք բարի պարգեւներ տալ ձեր
որդիներին, որչա՞փ եւս առաւել ձեր երկնաւոր
Հայրը բարիքներ կը տայ նրանց, որոնք ուզում
են իրենից»: 14 Եւ Յիսուս մի համր դեւ էր
հանում. եւ երբ դեւը ելաւ, համրը խօսեց. եւ
ամբողջ ժողովուրդը զարմացաւ: 15 Եւ նրանցից
ոմանք ասացին. «Դա դեւերին հանում է դեւերի
իշխան Բէեղզեբուղի միջոցով»: 16 Իսկ ուրիշներ
փորձում էին նրան եւ երկնքից նշան էին
ուզում նրանից: 17 Իսկ նա իմանալով նրանց
մտածումները՝ ասաց նրանց. «Ինքն իր մէջ
բաժանուած ամէն թագաւորութիւն աւերւում
է, եւ ինքն իր մէջ բաժանուած ամէն տուն՝
կործանւում: 18 Արդ, եթէ սատանան էլ ինքն
իր մէջ բաժանուեց, նրա թագաւորութիւնը
ինչպէ՞ս կարող է կանգուն մնալ. որովհետեւ իմ
մասին ասում էք, թէ՝ «Դա դեւերին հանում է
դեւերի իշխան Բէեղզեբուղի միջոցով»: 19 Եթէ
ես դեւերին հանում եմ Բէեղզեբուղի միջոցով,
ձեր հետեւորդները ինչո՞վ պիտի հանեն. դրա
համար նրա՞նք պիտի լինեն ձեր դատաւորները:
20 Իսկ եթէ Աստծու մատով եմ հանում դեւերին,
ապա Աստծու արքայութիւնը հասել է ձեր վրայ:
21 Երբոր զինուած հզօր մի մարդ պահպանում
է իր տունը, նրա ինչքը ապահով է: 22 Բայց եթէ
նրանից աւելի հզօրը գայ նրա վրայ եւ յաղթի
նրան, նրանից կը հանի այն զէնքերը, որոնց
վրայ յոյս էր դրել, եւ նրա աւարը կը բաժանի:
23 Ով ինձ հետ չէ, հակառակ է ինձ, եւ ով ինձ
հետ չի հաւաքում, ցրում է»: 24 «Երբ պիղծ դեւը
ելնում է մարդուց, շրջում է անջրդի տեղերում,
հանգիստ է փնտռում. եւ երբ չի գտնում, ասում
է՝ «Վերադառնամ իմ տունը, որտեղից ելայ»: 25
Եւ գալիս է ու գտնում այն՝ մաքրուած եւ կարգի
բերուած: 26 Այն ժամանակ գնում եւ վերցնում
է իրենից աւելի չար եօթը այլ դեւեր եւ մտնում,
բնակւում է այնտեղ. եւ այն մարդու վերջին
վիճակը լինում է աւելի վատ, քան նախկինը»:
27 Եւ մինչդեռ Յիսուս այս բանն էր խօսում,
ժողովրդի միջից մի կին ձայն բարձրացրեց
եւ ասաց. «Երանի՞ է այն կնոջը, որ յղացաւ եւ
դիեցրեց քեզ»: 28 Եւ նա ասաց. «Մանաւանդ
երանի՞ է նրանց, որ լսում են Աստծու խօսքը
եւ կը պահեն»: 29 Եւ երբ ժողովուրդը նրա
շուրջը խռնուեց, սկսեց ասել. «Այս սերունդը
չար սերունդ է. նշան է ուզում, եւ նրան
երկնքից այլ նշան չի տրուի, բացի Յովնանի
նշանից. 30 որովհետեւ, ինչպէս Յովնանը նշան
եղաւ նինուէացիների համար, նոյնպէս մարդու
Որդին նշան կը լինի այս սերնդի համար: 31
Հարաւի դշխոն դատաստանի ժամանակ վեր
պիտի կենայ այս սերնդի մարդկանց հետ
եւ պիտի դատապարտի նրանց, որովհետեւ
նա երկրի ծագերից եկաւ լսելու Սողոմոնի
իմաստութիւնը. եւ ահա Սողոմոնից մեծը կայ
այստեղ: 32 Նինուէի մարդիկ դատաստանի
ժամանակ վեր պիտի կենան այս սերնդի հետ
եւ պիտի դատապարտեն նրան, որովհետեւ
Յովնանի քարոզութեան վրայ ապաշխարեցին.
եւ ահա Յովնանից մեծը կայ այստեղ»: 33 «Ոչ
ոք ճրագ վառելով ծածուկ տեղ չի դնի, այլ
կը դնի աշտանակի վրայ, որպէսզի մտնողը
լոյս տեսնի: 34 Մարմնի ճրագը աչքն է. երբ
աչքը առողջ է, ամբողջ մարմինը լուսաւոր
կը լինի, իսկ երբ աչքը պղտոր է, մարմինն էլ
խաւար կը լինի: 35 Արդ, զգո՛յշ եղիր, գուցէ
այն լոյսը, որ քո մէջ է, խաւար լինի: 36 Եթէ
քո ամբողջ մարմինը լուսաւոր է, եւ նրա

մէջ խաւարի մաս չկայ, ամէն ինչ այնպէս
լուսաւոր կը լինի, ինչպէս երբ ճրագը իր
շողերով լուսաւորի քեզ»: 37 Եւ մինչդեռ նա
խօսում էր այս բաները, մի փարիսեցի աղաչում
էր նրան, որ իր մօտ ճաշի: Եւ նա մտնելով՝
սեղան նստեց: 38 Երբ փարիսեցին տեսաւ,
զարմացաւ, որովհետեւ Յիսուս ճաշից առաջ
չլուացուեց: 39 Տէրը նրան ասաց. «Այժմ
դուք՝ փարիսեցիներդ, բաժակի եւ պնակի
արտաքինն էք մաքրում, իսկ ձեր ներքինը
լի է յափշտակութեամբ եւ չարութեամբ: 40
Անմիտներ, չէ՞ որ նա, ով արտաքինը ստեղծեց,
նաեւ ներքինը ստեղծեց: 41 Բայց տեսէք, թէ
ինչն է իսկապէս արժան. ողորմութիւն տուէք,
եւ ահա ձեր ամէն ինչը մաքուր կը լինի: 42 Բայց
վայ ձեզ՝ փարիսեցիներիդ, որ տասանորդ էք
տալիս անանուխի, փեգենայի եւ ամէն տեսակ
բանջարեղէնի, բայց զանց էք անում Աստծու
արդարութիւնն ու սէրը. այս բաները պէտք էր
անել, բայց միւսները զանց չանել: 43 Վայ ձեզ՝
փարիսեցիներիդ, որ ժողովարաններում բարձր
գահերն էք սիրում եւ հրապարակներում՝
առաջին ողջոյնները ստանալ: 44 Վայ ձեզ,
որ անյայտ գերեզմանների պէս էք. մարդիկ
քայլում են նրանց վրայով եւ չգիտեն»: 45
Օրէնսգէտներից մէկը պատասխանեց եւ
ասաց նրան. «Վարդապետ, այդ բաներն
ասելով՝ մեզ էլ ես նախատում»: 46 Եւ նա ասաց.
«Վայ ձեզ եւս, օրէնսգէտներ, որ մարդկանց
դժուարակիր բեռներ էք բարձում, բայց դուք
ինքներդ մէկ մատով իսկ բեռներին չէք դիպչում:
47 Վայ ձեզ, որ մարգարէներին շիրիմներ էք
շինում, իսկ ձեր հայրերը նրանց սպանեցին: 48
Դրանով իսկ դուք վկայում էք, թէ կամակից
էք ձեր հայրերի գործերին, որովհետեւ նրանք
կոտորեցին մարգարէներին, իսկ դուք նրանց
գերեզմաններ էք շինում: 49 Դրա համար
Աստծու իմաստութիւնն ասաց. նրանց մէջ
մարգարէներ եւ առաքեալներ կ'ուղարկեմ, եւ
նրանցից ոմանց պիտի սպանեն եւ հալածեն,
50 որպէսզի այդ սերնդից պահանջուի արիւնը
բոլոր մարգարէների՝ թափուած աշխարհի
սկզբից՝ 51 Աբէլի արիւնից մինչեւ արիւնը
Զաքարիայի, որը կորստեան մատնուեց
խորանի եւ տաճարի միջեւ. այո, ասում եմ ձեզ,
պիտի պահանջուի այդ սերնդից: 52 Վայ ձեզ՝
օրէնսգէտների՛դ, որ թաքցնում էք գիտութեան
բանալիները. դուք չէք մտնում եւ մտնողներին
էլ արգելում էք»: 53 Եւ երբ այս բոլորը նրանց
ասաց ամբողջ ժողովրդի առաջ, ամօթահար
եղան. եւ օրէնսգէտներն ու փարիսեցիները
սկսեցին խիստ չարանալ եւ բանավէճի բռնուել
նրա հետ՝ շատ բաների համար: 54 Եւ սպասում
էին նրա բերանից ինչ-ինչ խօսքեր որսալ,
որպէսզի չարախօսեն նրա մասին:

12 Մինչ Յիսուսի շուրջը բիւրաւոր ժողովուրդ
հաւաքուեց՝ իրար կոխոտելու աստիճան,
նա սկսեց նախ իր աշակերտներին ասել. «Նախ
դուք ձեզ զգոյշ պահեցէք փարիսեցիների
խմորից, որ կեղծաւորութիւնն է, 2 որովհետեւ
չկայ ծածուկ բան, որ չյայտնուի, եւ գաղտնի
բան, որ չիմացուի, 3 քանի որ, ինչ որ խաւարի
մէջ ասէք, լսելի պիտի լինի լոյսի մէջ. եւ ինչ
որ շտեմարաններում փսփսաք ականջների
մէջ, պիտի քարոզուի տանիքների վրայ: 4 Բայց
ասում եմ ձեզ՝ իմ սիրելիներին, մի՛ զարհուրէք
նրանցից, որ մարմինն են սպանում եւ դրանից
յետոյ աւելի բան անել չեն կարող, 5 այլ ցոյց
կը տամ ձեզ, թէ ումի՛ց պէտք է վախենաք:
Վախեցէք նրանից, ով սպանելուց յետոյ գեհեն
նետելու իշխանութիւն ունի: Այո՛, ասում եմ ձեզ,
վախեցէք նրանից: (Geenna g1067) 6 Չէ՞ որ հինգ
ճնճղուկը երկու դահեկանի է վաճառւում, եւ
նրանցից ոչ մէկը Աստծու առաջ մոռացուած չէ:
7 Նոյնիսկ ձեր գլխի բոլոր մազերը հաշուուած
են. մի՛ վախեցէք, որովհետեւ դուք շատ աւելի
յարգի էք, քան ճնճղուկները»: 8 «Ասում եմ
ձեզ, ով որ մարդկանց առաջ խոստովանի
ինձ, մարդու Որդին էլ նրան կը խոստովանի
Աստծու հրեշտակների առաջ: 9 Իսկ ով որ
մարդկանց առաջ ինձ կ'ուրանայ, Աստծու
հրեշտակների առաջ պիտի ուրացուի: 10 Եւ
ով որ մարդու Որդու դէմ բան ասի, նրան
պիտի ներուի, բայց ով որ Սուրբ Հոգուն
հայհոյի, նրան չպիտի ներուի: 11 Իսկ երբ ձեզ
տանեն ժողովարանների, կառավարիչների եւ
իշխանաւորների առաջ, մի՛ մտահոգուէք, թէ
ինչպէս կամ ինչ պատասխան պիտի տաք եւ
կամ ինչ պիտի ասէք, 12 որովհետեւ Սուրբ
Հոգին նոյն ժամին կը սովորեցնի ձեզ, թէ ինչ
պէտք է խօսել»: 13 Ժողովրդի միջից մէկը
նրան ասաց. «Վարդապետ, ասա եղբօրս, որ

ժառանգութիւնը ինձ հետ բաժանի»: 14 Եւ նա
նրան ասաց. «Ո՛վ մարդ, ինձ ո՞վ դատաւոր
կամ բաժանարար կարգեց ձեր վրայ»: 15 Ապա
ժողովրդին ասաց. «Տեսէք, որ զգոյշ լինէք ամէն
տեսակ ագահութիւնից, որովհետեւ մարդու
կեանքը իր կուտակած հարստութեան մէջ
չէ»: 16 Եւ նրանց մի առակ պատմեց ու ասաց.
«Մի մեծահարուստի արտերը առատ բերք
տուեցին. 17 եւ նա խորհեց իր մտքում ու
ասաց. «Տեսնեմ ինչ կարող եմ անել, քանի
որ բերքս կուտակելու տեղ չկայ: 18 Գիտեմ,
- ասաց նա, - թէ ինչ պէտք է անեմ. կը
քանդեմ իմ շտեմարանները եւ աւելի մեծերը
կը շինեմ ու այնտեղ կը հաւաքեմ ցորենը եւ իմ
ամբողջ բարիքները. 19 ու ինքս ինձ կ'ասեմ՝ ո՛վ
մարդ, շատ տարիների համար ամբարուած
բազում բարիքներ ունես, հանգի՛ստ արա, կե՛ր,
խմի՛ր եւ ուրա՛խ եղիր»: 20 Աստուած նրան
ասաց. «Անմի՛տ, հէնց այս գիշեր հոգիդ քեզնից
պահանջելու են, իսկ ինչ որ պատրաստել ես,
ո՞ւմն է լինելու»: 21 Նոյնպէս է նաեւ նա, ով իր
անձի համար գանձ կը հաւաքի եւ Աստուծով
չի հարստանայ»: 22 Եւ իր աշակերտներին
ասաց. «Դրա համար էլ ասում եմ ձեզ. հոգ մի՛
արէք ձեր հոգու համար, թէ ինչ էք ուտելու,
ոչ էլ մարմնի համար, թէ ինչ էք հագնելու, 23
որովհետեւ հոգին առաւել է, քան կերակուրը,
եւ մարմինը՝ քան հագուստը: 24 Նայեցէ՛ք
ագռաւներին, որոնք ո՛չ սերմանում են եւ ո՛չ
հնձում, որոնք ո՛չ շտեմարաններ ունեն եւ ո՛չ
էլ ամբարներ, բայց Աստուած կերակրում է
նրանց. որքա՞ն եւս առաւել ձեզ, որ շատ աւելի
յարգի էք, քան թռչունները: 25 Ձեզնից ո՞վ,
հոգս անելով, կը կարողանայ իր հասակի վրայ
մէկ կանգուն աւելացնել: 26 Արդ, եթէ փոքր
բանի մէջ անկարող էք, այլ բաների համար
ինչո՞ւ էք հոգս անում: 27 Նայեցէ՛ք շուշանին՝
ինչպէս է աճում. ո՛չ աշխատում է եւ ո՛չ հիւսում:
Ասում եմ ձեզ՝ Սողոմոնն իսկ իր ամբողջ
փառքի մէջ նրանցից մէկի նման չհագնուեց:
28 Իսկ եթէ խոտը, որ այսօր բաց դաշտի մէջ
է, իսկ վաղը հնոց է նետուելու, Աստուած
այդպէ՞ս է հագցնում, որչա՞փ եւս առաւել ձեզ
պիտի հագցնի, թերահաւատնե՛ր: 29 Եւ դուք մի՛
մտահոգուէք, թէ ի՞նչ էք ուտելու կամ ի՞նչ էք
խմելու, եւ մի՛ մտատանջուէք, 30 որովհետեւ
այդ ամէնը աշխարհի հեթանոսներն են, որ
փնտռում են: Իսկ ձեր Հայրը գիտէ, որ այդ
ամէնը պէտք է ձեզ: 31 Այլ դուք հետամո՛ւտ
եղէք Աստծու արքայութեանը, եւ այդ ամէնը
աւելիով կը տրուի ձեզ»: 32 «Մի՛ վախեցիր,
փոքրի՛կ հօտ, որովհետեւ ձեր Հայրը հաճեց
տալ ձեզ արքայութիւնը: 33 Վաճառեցէ՛ք ձեր
ինչքերը եւ ողորմութիւն տուէք. եւ ձեզ համար
շինեցէ՛ք չհնացող քսակներ եւ անհատնում
գանձեր երկնքում, ուր ո՛չ գողն է մօտենում,
եւ ո՛չ ցեցը՝ փչացնում. 34 որովհետեւ, ուր որ
ձեր գանձն է, այնտեղ եւ ձեր սրտերը կը լինեն»:
35 «Թող ձեր գօտիները մէջքներիդ պնդուած
լինեն, եւ ճրագներդ՝ վառուած: 36 Եւ դուք
նմանուեցէ՛ք այն ծառաներին, որոնք սպասում
են իրենց տիրոջը, թէ երբ կը վերադառնայ
հարսանիքից, որպէսզի, երբ գայ եւ բախի
դուռը, իսկոյն բաց անեն: 37 Երանի՛ այն
ծառաներին, որոնց արթուն կը գտնի տէրը,
երբ գայ: Ճշմարիտ եմ ասում ձեզ, որ նա
գօտի կը կապի մէջքին, սեղան կը նստեցնի
նրանց եւ կ'անցնի նրանց սպասարկելու: 38
Եւ եթէ տէրը գայ կէսգիշերին եւ կամ աւելի
ուշ ու գտնի նրանց այդպէս, երանելի են այդ
ծառաները: 39 Բայց այն էլ իմացէ՛ք, որ եթէ
տանտէրը գիտենար, թէ ո՞ր ժամին գող կը գայ,
թոյլ չէր տայ, որ իր տունը կտրեն: 40 Դուք
էլ պատրաստ եղէք, որովհետեւ այն ժամին,
երբ չէք սպասի, կը գայ մարդու Որդին»: 41
Պետրոսն ասաց. «Տէ՛ր, մե՞զ համար ասացիր
այդ առակը, թէ՞ բոլորի համար»: 42 Եւ Տէրն
ասաց. «Ո՞վ է այն հաւատարիմ եւ իմաստուն
տնտեսը, որին իր տէրը իր ծառաների վրայ
վերակացու կարգեց՝ ժամանակի՛ն կերակուր
տալու համար: 43 Երանի՛ է այն ծառային, որին
իր տէրը, երբ որ գայ, այդպէս արած կը գտնի:
44 Արդարեւ, ասում եմ ձեզ, որ նրան իր բոլոր
ինչքերի վրայ վերակացու կը կարգի: 45 Իսկ
եթէ այդ ծառան իր սրտում ասի՝ «Իմ տէրը
ուշանում է գալ», եւ սկսի ծեծել ծառաներին
եւ աղախիններին, ուտել, խմել եւ հարբել, 46
այդ ծառայի տէրը կը գայ այն օրը, երբ նա չէր
սպասում, եւ այն ժամին, որ չէր իմանում. նրան
մէջքից երկու կտոր կ'անի եւ նրա բաժինը
անհաւատների հետ կը դնի: 47 Իսկ այն ծառան,
որ գիտէ իր տիրոջ կամքը, բայց նրա կամքի

համաձայն չի պատրաստի, շատ ծեծ կ'ուտի:
48 Եւ այն ծառան, որ չգիտէ իր տիրոջ կամքը
եւ ծեծի արժանի գործ է կատարում, քիչ ծեծ
կ'ուտի. նրան, ում շատ է տրուած, նրանից
շատ էլ կ'ուզուի, եւ ում շատ է վստահուած,
նրանից աւելին կը պահանջեն»: 49 «Երկրի վրայ
կրակ գցելու եկայ. եւ ինչքա՜ն եմ կամենում,
որ արդէն իսկ բորբոքուած լինի: 50 Եւ մի
մկրտութիւն ունեմ մկրտուելու եւ ինչպէ՜ս եմ
շտապում, որ կատարուի: 51 Կարծում էք,
թէ երկրին խաղաղութի՞ւն տալու եկայ. ո՛չ,
ասում եմ ձեզ, այլ՝ բաժանում. 52 որովհետեւ
մէկ տան մէջ այսուհետեւ հինգ հոգի իրարից
բաժանուած պիտի լինեն. երեքը՝ երկուսի դէմ,
եւ երկուսը՝ երեքի: 53 Հայրը պիտի բաժանուի
որդու դէմ, եւ որդին՝ հօր, մայրը՝ աղջկայ դէմ,
եւ աղջիկը՝ մօր, կեսուրը՝ հարսի դէմ, եւ հարսը՝
իր կեսրոջ»: 54 Ժողովրդին էլ ասաց. «Երբ
տեսնէք, որ արեւմուտքից ամպ է ելնում, իսկոյն
կ'ասէք, թէ՝ անձրեւ կը գայ: Այդպէս էլ լինում
է: 55 Եւ երբ հարաւի քամին փչի, կ'ասէք, թէ՝
խորշակ կը լինի: Եւ այդպէս էլ լինում է: 56
Կեղծաւորնե՛ր, երկնքի եւ երկրի երեւոյթները
քննել գիտէք, իսկ այս ներկայ ժամանակը
ինչպէ՞ս չէք քննում: 57 Ինչո՞ւ դուք անձնապէս
արժանին չէք ընտրում: 58 Երբ քո թշնամու
հետ գնաս իշխանի մօտ, ճանապարհին հաշիւդ
մաքրի՛ր, որ նրանից ազատուես, որովհետեւ
գուցէ նա քեզ քարշ տայ դատաւորի մօտ, եւ
դատաւորը քեզ բանտապահի ձեռքը յանձնի,
եւ բանտապահն էլ՝ բանտ նետի: 59 Ասում
եմ քեզ, այնտեղից դուրս չես գայ, մինչեւ որ
չվճարես վերջին գրոշը»:

13 Այդ նոյն ժամանակ ոմանք եկան եւ
պատմեցին նրան այն գալիլիացիների
մասին, որոնց արիւնը Պիղատոսը խառնեց
իրենց զոհերի արեան հետ: 2 Նա
պատասխանեց նրանց եւ ասաց. «Կարծո՞ւմ
էք, թէ այն գալիլիացիները, որոնք այդպիսի
պատահարների ենթարկուեցին, աւելի
մեղաւոր էին քան բոլոր գալիլիացիները: 3 Ո՛չ,
ասում եմ ձեզ, սակայն, եթէ չապաշխարէք,
ամէնքդ էլ նոյնպէս պիտի կորչէք: 4 Կամ
նրանք՝ այն տասնութ մարդիկ, որոնց վրայ
Սիլոամում աշտարակը փուլ եկաւ եւ սպանեց
նրանց, կարծում էք, թէ աւելի մեղապա՞րտ
էին, քան Երուսաղէմում բնակուող բոլոր
մարդիկ: 5 Ո՛չ, ասում եմ ձեզ, սակայն եթէ
չապաշխարէք, ամէնքդ էլ նոյնպէս պիտի
կորչէք»: 6 Պատմեց եւ այս առակը. «Մի մարդ
իր այգում մի թզենի էր տնկել. եւ երբ պտղի
ժամանակը հասաւ, նա եկաւ նրա վրայ պտուղ
փնտռելու ու չգտաւ: 7 Այգեգործին ասաց.
«Ահա երեք տարի է, որ գալիս եմ այդ թզենու
վրայ պտուղ փնտռելու եւ չեմ գտնում. արդ,
կտրի՛ր այդ. ինչո՞ւ է հողն զբաղեցնում»: 8
Այգեգործը պատասխանեց եւ ասաց. «Տէ՛ր իմ,
նրան այս տարի էլ թո՛ղ, մինչեւ որ նրա շուրջը
փորեմ եւ աղբ գցեմ. 9 գուցէ թէ պտուղ տայ.
ապա թէ ոչ՝ մի տարուց յետոյ կը կտրես այդ»:
10 Եւ մի շաբաթ օր Յիսուս մի ժողովարանում
ուսուցանում էր: 11 Եւ ահա այնտեղ կար մի
կին, որին չար դեւը տասնութ տարի բռնած
էր պահում. եւ կուչ էր եկած ու ամենեւին
վեր նայել չէր կարողանում: 12 Եւ Յիսուս
նրան տեսնելով՝ կանչեց իր մօտ եւ ասաց.
«Ո՛վ կին, բժշկուած ես քո հիւանդութիւնից»:
13 Եւ ձեռքը դրեց նրա վրայ, ու նոյն ժամին
հիւանդը ուղղուեց եւ Աստծուն փառք էր
տալիս: 14 Ժողովրդապետը բարկացաւ, թէ
ինչո՞ւ Յիսուս շաբաթ օրով բուժեց. եւ ասաց
ժողովրդին. «Վեց օր կայ, երբ արժան է գործել,
այդ օրերին եկէք բուժուեցէք եւ ոչ թէ շաբաթ
օրը»: 15 Տէրը նրան պատասխանեց եւ ասաց.
«Կեղծաւորնե՛ր, ձեզնից իւրաքանչիւր ոք
շաբաթ օրով իր եզը կամ էշը մսուրից չի՞
արձակում եւ չի՞ տանում ջուր տալու: 16 Իսկ
սա Աբրահամի դուստրն էր, որին սատանան
ահա տասնութ տարի է, ինչ կապել էր, -
արժանի չէ՞ր միթէ շաբաթ օրով արձակել
նրան կապանքներից»: 17 Եւ երբ այս ասաց,
ամաչեցին նրանք, որոնք հակառակում էին
նրան. իսկ ամբողջ ժողովուրդը ուրախանում
էր այն բոլոր փառաւոր գործերի համար, որ
կատարւում էին Յիսուսի կողմից: 18 Եւ ասաց.
«Ինչի՞ նման է Աստծու արքայութիւնը, եւ
ինչի՞ նմանեցնեմ այն: 19 Նման է մանանեխի
հատիկին, որ մի մարդ վերցրեց եւ նետեց իր
պարտէզը: Սա աճեց եւ ծառ եղաւ, եւ երկնքի
թռչունները ապրում էին նրա ճիւղերի վրայ»: 20
Եւ դարձեալ ասաց. «Ինչի՞ նմանեցնեմ Աստծու
արքայութիւնը. 21 նման է այն խմորին, որ մի

կին, վերցնելով, խառնեց երեք գրիւ ալիւրի
մէջ, մինչեւ որ ամբողջը խմորուեց»: 22 Եւ
Յիսուս շրջում էր քաղաքներով ու գիւղերով եւ
ուսուցանում էր: Երբ ճանապարհ էր ընկել
դէպի Երուսաղէմ, 23 մէկը նրան ասաց. «Տէր,
սակաւաթիւ են նրանք, որ փրկուելու են»: 24
Եւ նա նրանց ասաց. «Ձանացէք մտնել նեղ
դռնով. ասում եմ ձեզ, որ շատերը կ'ուզենան
մտնել, բայց չեն կարողանայ: 25 Այն բանից
յետոյ, երբ տանտէրը մտնի եւ դուռը փակի,
դուք, դրսում կանգնած, կը սկսէք դուռը բախել
եւ ասել. «Տէր, տէր, բաց մեզ համար». իսկ
նա պատասխանելով կ'ասի ձեզ. «Չգիտեմ,
թէ որտեղից էք»: 26 Այն ժամանակ կը սկսէք
ասել. «Մենք քո առաջ կերանք եւ խմեցինք,
եւ դու հրապարակներում ուսուցանեցիր»: 27
Եւ տանտէրը կ'ասի. «Ասում եմ՝ ձեզ չգիտեմ,
թէ որտեղից էք. հեռացէք ինձնից դուք՝
բոլոր անիրաւ մշակներդ»: 28 Այնտեղ կը լինի
լաց եւ ատամների կրճտում, երբ տեսնէք
Աբրահամին, Իսահակին, Յակոբին եւ բոլոր
մարգարէներին Աստծու արքայութեան մէջ,
իսկ ձեզ՝ դուրս հանուած: 29 Եւ կը գան մարդիկ
արեւելքից եւ արեւմուտքից, հիւսիսից եւ
հարաւից ու կը բազմեն Աստծու արքայութեան
մէջ: 30 Եւ ահա վերջիններ կան, որ առաջին կը
լինեն, եւ առաջիններ՝ որ կը լինեն վերջին»: 31
Նոյն օրը մի քանի փարիսեցիներ մօտեցան
եւ ասացին նրան. «Վեր կաց, գնա այստեղից,
որովհետեւ Հերովդէսն ուզում է քեզ սպանել»:
32 Եւ Յիսուս նրանց ասաց. «Գնացէք ասացէք
այն աղուէսին, թէ ահա դեւեր եմ հանում,
բուժումներ եմ կատարում այսօր եւ վաղը, իսկ
երրորդ օրը գործս կ'աւարտեմ: 33 Բայց պէտք
է այսօր, վաղը եւ միւս օրը գնալ. որովհետեւ
մարգարէն պէտք չէ, որ Երուսաղէմից դուրս
կորստեան մատնուի»: 34 «Երուսաղէմ,
Երուսաղէմ, որ կոտորում էիր մարգարէներին
եւ քարկոծում էիր քեզ մօտ ուղարկուածներին.
քանի՜ քանի՜ անգամ կամեցայ հաւաքել քո
որդիներին, ինչպէս հաւը իր ձագերին՝ թեւերի
տակ, բայց դու չկամեցար: 35 Ահա ձեր տունը
ձեզ պիտի թողնուի աւերակ. բայց ասում եմ
ձեզ, որ ինձ այլեւս չէք տեսնի, մինչեւ որ չասէք՝
«Օրհնեալ է նա, որ գալիս է Տիրոջ անունով»:

14 Երբ մի շաբաթ օր նա մտաւ
փարիսեցիների իշխանաւորներից մէկի
տունը հաց ուտելու, նրանք դիտում էին նրան:
2 Եւ ահա այնտեղ, նրա առաջ ջրգողով հիւանդ
մի մարդ կար: 3 Յիսուս պատասխանեց
օրէնսգէտներին ու փարիսեցիներին եւ ասաց.
«Շաբաթ օրով բժշկելը օրինաւո՞ր է, թէ՞ ոչ»: 4
Նրանք լուռ մնացին: Յիսուս նրան բռնելով՝
բուժեց եւ արձակեց: 5 Եւ նրանց ասաց.
«Ձեզնից ո՞ւմ եզը կամ էշը ընկնի ջրհորի
մէջ, նա իսկոյն այն չի հանի շաբաթ օրով»:
6 Եւ այդ մասին նրան պատասխան տալ
չկարողացան: 7 Հրաւիրուածներին էլ մի
առակ ասաց՝ տեսնելով, թէ ինչպէս նրանք
պատուոյ տեղերն էին ընտրում: 8 Նրանց
ասաց. «Երբ մէկը քեզ հարսանիքի կամ
հրաւէրքի կանչի, առաջին տեղը մի՛ նստիր,
գուցէ քեզնից աւելի պատուական մէկը նրա
կողմից կանչուած լինի: 9 Եւ քեզ ու նրան
կանչողը գայ ու քեզ ասի՝ «Սրան տե՛ղ տուր»:
Եւ ապա սկսես ամօթով վերջին տեղը գրաւել:
10 Այլ, երբ հրաւիրուես, գնա բազմի՛ր վերջին
տեղը, որպէսզի, երբ քեզ կանչողը գայ եւ քեզ
ասի՝ «Բարեկամ, աւելի վե՛ր մօտեցիր», այն
ժամանակ քո սեղանակիցների առաջ դու
փառաւորուես. 11 որովհետեւ նա, ով ինքն
իրեն բարձրացնում է, պիտի խոնարհուի, եւ
նա, ով ինքն իրեն խոնարհեցնում է, պիտի
բարձրանայ»: 12 Իրեն հրաւիրողին էլ ասաց.
«Երբ ճաշ կամ ընթրիք ես տալիս, մի՛ կանչիր
ո՛չ քո բարեկամներին, ո՛չ քո եղբայրներին,
ո՛չ քո ազգականներին եւ ո՛չ էլ քո հարուստ
հարեւաններին, որպէսզի նրանք էլ փոխարէնը
քեզ չհրաւիրեն, եւ քեզ հատուցում լինի:
13 Այլ, երբ ընդունելութիւն անես, կանչի՛ր
աղքատներին, խեղանդամներին, կաղերին ու
կոյրերին 14 եւ երանելի կը լինես, որովհետեւ
փոխարէնը քեզ հատուցելու ոչինչ չունեն: Եւ
դրա փոխարէն քեզ կը հատուցուի արդարների
յարութեան օրը»: 15 Երբ սեղանակիցներից
մէկը այս լսեց, ասաց նրան. «Երանի՜ նրան,
ով ճաշ կ'ուտի Աստծու արքայութեան մէջ»:
16 Եւ Յիսուս ասաց. «Մի մարդ ընթրիք
սարքեց եւ հրաւիրեց շատերին: 17 Եւ ընթրիքի
ժամին իր ծառային ուղարկեց՝ կանչելու
հրաւիրուածներին, թէ՝ «Եկէք, որովհետեւ

ահա ամէն ինչ պատրաստ է»: 18 Եւ ամէնքը
մէկ-մէկ սկսեցին հրաժարուել: Առաջինն
ասաց. «Ագարակ գնեցի եւ պէտք է, որ գնամ
տեսնեմ. խնդրում եմ քեզ, ինձ հրաժարուած
համարիր»: 19 Եւ միւսն ասաց. «Հինգ լուծ եզներ
գնեցի. գնում եմ դրանք փորձելու. խնդրում
եմ քեզ, ինձ հրաժարուած համարիր»: 20 Իսկ
միւսն ասաց. «Կին եմ առել, դրա համար էլ չեմ
կարող գալ»: 21 Եւ ծառան եկաւ ու իր տիրոջը
պատմեց այս: Այդ ժամանակ, բարկանալով,
տանտէրն իր ծառային ասաց. «Իսկոյն դուրս
եկ քաղաքի հրապարակներն ու փողոցները
եւ աղքատներին, խեղանդամներին, կաղերին
ու կոյրերին բեր մտցրու այստեղ»: 22 Եւ
ծառան ասաց. «Տէր, ինչ հրամայեցիր՝
կատարուեց եւ էլի տեղ կայ»: 23 Եւ տէրը
ծառային ասաց. «Դուրս եկ ճանապարհներն
ու ցանկապատների առաջ եւ մարդկանց
այստեղ մտցրու, որպէսզի տունս լցուի»: 24
Ասում եմ ձեզ, որ այդ հրաւիրուածներից ոչ
ոք իմ ընթրիքից չի ճաշակի»: 25 Եւ նրա հետ
շատ ժողովուրդ էր գնում. նա դարձաւ եւ
ասաց նրանց. 26 «Եթէ մէկը ինձ մօտ գայ եւ
չնախընտրի ինձ իր հօրից ու մօրից, կնոջից
ու որդիներից, եղբայրներից ու քոյրերից,
նոյնիսկ իր անձից անգամ, չի կարող իմ
աշակերտը լինել. 27 որովհետեւ, ով որ չվերցնի
իր խաչը եւ իմ յետեւից չգայ, չի կարող իմ
աշակերտը լինել: 28 Ձեզնից ո՞վ, եթէ կամենայ
աշտարակ շինել, նախ նստելով չի հաշուի իր
ծախսերը, թէ աւարտելու համար բաւական
դրամ ունի՞, 29 որպէսզի, գուցէ, երբ հիմը դնի
եւ չկարողանայ աւարտել, բոլոր նրանք, որ
տեսնեն, չսկսեն նրան ծաղրել 30 եւ ասել, թէ՝
«Այս մարդը սկսեց կառուցել եւ չկարողացաւ
աւարտել»: 31 Կամ ո՞ր թագաւորը, եթէ գնայ
պատերազմելու մի այլ թագաւորի դէմ, նախ
չի նստի եւ խորհի, թէ տասը հազարով կը
կարողանա՞յ դիմադրել նրան, որ իր վրայ քսան
հազարով է գալիս: 32 Ապա թէ ոչ, մինչ սա դեռ
հեռու է, պատգամաւորութիւն ուղարկելով՝
խաղաղութիւն կը խնդրի: 33 Արդ, այսպէս
էլ՝ ձեզնից ով որ իր ամբողջ ունեցուածքից
չհրաժարուի, չի կարող իմ աշակերտը լինել»: 34
«Աղը լաւ բան է, բայց եթէ աղն էլ անհամանայ,
ինչո՞վ այն պիտի համեմուի: 35 Ո՛չ հողի համար
է պիտանի եւ ո՛չ էլ՝ պարարտանիւթի, այլ՝
դուրս թափելու: Ով որ ականջ ունի լսելու, թող
լսի»:

15 Եւ բոլոր մաքսաւորներն ու մեղաւորները
նրա մօտն էին, որպէսզի լսեն նրան: 2
Փարիսեցիներն ու օրէնսգէտները տրտնջում
էին եւ ասում. «Ինչո՞ւ է սա ընդունում
մեղաւորներին եւ ուտում նրանց հետ»: 3
Յիսուս նրանց այս առակն ասաց. 4 «Ձեզնից ո՞վ
է այն մարդը, որ, երբ հարիւր ոչխար ունենայ
եւ կորցնի նրանցից մէկը, արօտավայրում
չի թողնի իննսունիններին եւ չի գնայ կորածի
յետեւից, մինչեւ որ այն գտնի: 5 Եւ երբ այն
գտնի, կը դնի այն իր ուսերի վրայ խնդութեամբ
6 եւ կը գնայ տուն, կը կանչի բարեկամներին եւ
հարեւաններին ու նրանց կ'ասի. ուրախացէք
ինձ հետ, որովհետեւ գտայ իմ կորած ոչխարը:
7 Ասում եմ ձեզ, որ այսպէս ուրախութիւն
կը լինի երկնքում մի մեղաւորի համար, որն
ապաշխարում է, քան իննսունինը արդարների
համար, որոնց ապաշխարութիւն պէտք չէ:
8 Կամ՝ ո՞վ է այն կինը, որ, երբ տասը դրամ
ունենայ եւ մի դրամ կորցնի, ճրագ չի վառի եւ
չի աւլի տունը փութով ու չի փնտռի, մինչեւ որ
գտնի: 9 Եւ երբ գտնի, կը կանչի բարեկամներին
եւ հարեւաններին ու կ'ասի. «Ուրախացէք ինձ
հետ, որովհետեւ գտայ իմ կորցրած դրամը»: 10
Ասում եմ ձեզ, Աստծու հրեշտակների առաջ
այսպէս ուրախութիւն կը լինի մէկ մեղաւորի
համար, որն ապաշխարում է»: 11 Եւ ասաց. «Մի
մարդ երկու որդի ունէր. 12 նրանցից կրտսերը
հօրն ասաց. «Հայր, տո՛ւր քո ունեցուածքից
ինձ ընկնող բաժինը»: Եւ նա ունեցուածքը
բաժանեց նրանց: 13 Քիչ օրեր յետոյ, կրտսեր
որդին, փողի վերածելով ամէն ինչ, գնաց հեռու
աշխարհ եւ այնտեղ վատնեց իր ունեցուածքը,
որովհետեւ անառակ կեանքով էր ապրում: 14
Եւ երբ ամէն ինչ սպառեց, այդ երկրում սաստիկ
սով եղաւ, եւ նա սկսեց չքաւոր դառնալ: 15 Գնաց
դիմեց այդ երկրի քաղաքացիներից մէկին,
եւ սա ուղարկեց նրան իր ագարակը՝ խոզեր
արածեցնելու: 16 Եւ նա ցանկանում էր իր
որովայնը լցնել եղջերենու պտղով, որ խոզերն
էին ուտում, բայց ոչ ոք այդ նրան չէր տալիս:
17 Ապա խելքի եկաւ եւ ասաց. «Քանի՞ վարձու
աշխատաւորներ կան իմ հօր տանը, որ առատ

հաց ունեն, եւ ես այստեղ սովամահ կորչում եմ:
18 Վեր կենամ գնամ իմ հօր մօտ եւ նրան ասեմ.
հայր, մեղանչեցի երկնքի դէմ ու քո առաջ 19
եւ այլեւս արժանի չեմ քո որդին կոչուելու,
ինձ վերցրու իբրեւ քո աշխատաւորներից
մէկը»: 20 Եւ վեր կացաւ եկաւ իր հօր մօտ.
եւ մինչ դեռ հեռու էր, հայրը տեսաւ նրան եւ
գթաց. վեր կացաւ եւ վազեց նրան ընդառաջ,
ընկաւ նրա պարանոցով եւ համբուրեց նրան:
21 Եւ որդին ասաց նրան. «Հայր, մեղանչեցի
երկնքի դէմ եւ քո առաջ, այլեւս արժանի չեմ
քո որդին կոչուելու»: 22 Հայրը իր ծառաներին
ասաց. «Անմիջապէս հանեցէք նրա նախկին
պատմուճանը եւ հագցրէք նրա, մատանին
նրա մատը դրէք եւ նրա ոտքերին՝ կօշիկներ.
23 բերէք պարարտ եզը, մորթեցէք, ուտենք եւ
ուրախ լինենք, 24 որովհետեւ իմ այս որդին
մեռած էր եւ կենդանացաւ, կորած էր եւ
գտնուեց». եւ սկսեցին ուրախանալ: 25 Իսկ նրա
աւագ որդին ագարակում էր. եւ մինչ գալիս էր
եւ տանը մօտեցաւ, լսեց երգերի եւ պարերի
ձայնը. 26 եւ իր մօտ կանչելով ծառաներից
մէկին՝ հարցրեց, թէ այդ ինչ է: 27 Եւ սա նրան
ասաց. «Քո եղբայրը եկել է, եւ քո հայրը մորթեց
պարարտ եզը, որովհետեւ ողջ առողջ ընդունեց
նրան»: 28 Նա բարկացաւ եւ չէր ուզում ներս
մտնել. իսկ հայրը դուրս ելնելով՝ աղաչում էր
նրան: 29 Որդին պատասխանեց եւ ասաց հօրը.
«Այս քանի՛ տարի է, որ ծառայում եմ քեզ եւ
երբեք քո հրամանները զանց չեմ արել. ինձ
երբեք մի ուլ չտուիր, որ բարեկամներիս հետ
ուրախութիւն անէի: 30 Երբ եկաւ քո այդ որդին,
որը քո ունեցուածքը կերաւ պոռնիկների հետ,
պարարտ եզը նրա համար մորթեցիր»: 31 Հայրը
նրան ասաց. «Որդեակ, դու միշտ ինձ հետ ես,
եւ ամէն ինչ, որ իմն է, քոնն է. 32 բայց պէտք
էր ուրախ լինել եւ ցնծալ, որովհետեւ քո այս
եղբայրը մեռած էր եւ կենդանացաւ, կորած էր
եւ գտնուեց»:

16 Եւ Յիսուս իր աշակերտներին ասաց. «Մի
մեծահարուստ մարդ կար, որ մի տնտես
ունէր. եւ նրա մասին ամբաստանութիւն եղաւ,
որպէս թէ վատնում է իր տիրոջ ունեցուածքը:
2 Տէրը կանչեց նրան եւ ասաց. «Այս ինչ եմ
լսում քո մասին. տո՛ւր քո տնտեսութեան
հաշիւը, որովհետեւ այլեւս տնտես լինել չես
կարող»: 3 Տնտեսը իր մտքում ասաց. «Ինչ
պէտք է անեմ, քանի որ իմ տէրը տնտեսութիւնս
ինձնից վերցնում է. հողի վրայ աշխատել չեմ
կարող, մուրալ ամաչում եմ: 4 Գիտեմ, թէ ինչ
պիտի անեմ, որպէսզի, երբ տնտեսութիւնիցս
հեռացուեմ, ընդունեն ինձ իրենց տները»: 5 Եւ
իր տիրոջ պարտապաններից իւրաքանչիւրին
մէկ առ մէկ իր մօտ կանչելով՝ առաջինին ասում
է՝ «Իմ տիրոջը ինչքա՞ն պարտք ունես»: 6
Եւ սա ասում է՝ «Հարիւր տակառիկ ձէթ». եւ
տնտեսը նրան ասում է՝ «Ա՛ռ քո մուրհակը
եւ նստի՛ր ու անմիջապէս գրի՛ր՝ յիսուն»: 7
Ապա դարձեալ միւսին ասում է՝ «Դու ինչքա՞ն
պարտք ունես». եւ սա ասաց՝ «Հինգ հարիւր
պարկ ցորեն»: Տնտեսը նրան ասաց՝ «Ա՛ռ քո
մուրհակը եւ նստի՛ր ու գրի՛ր՝ չորս հարիւր»: 8
Եւ տէրը գովեց անիրաւ տնտեսին, որովհետեւ
հնարամտութեամբ գործեց, քանի որ այս
աշխարհի որդիները աւելի հնարամիտ են, քան
լոյսի որդիները իրենց սերնդի մէջ»: (aiōn g165)
9 «Եւ ես ձեզ ասում եմ. անիրաւ մամոնայից
ձեզ համար բարեկամներ արէք, որպէսզի,
երբ այն պակասի, յաւիտենական յարկերի
տակ ընդունեն ձեզ: (aiōnios g166) 10 Քիչ բանի մէջ
հաւատարիմը շատի մէջ էլ հաւատարիմ է. իսկ
քչի մէջ անիրաւը, շատի մէջ էլ անիրաւ է: 11
Արդ, եթէ անիրաւ մամոնայի մէջ հաւատարիմ
չեղաք, ձեզ ո՞վ կը վստահի ճշմարիտը: 12 Եւ եթէ
օտարինը եղող բանի մէջ հաւատարիմ չեղաք,
ձերը ո՞վ կը տայ ձեզ: 13 Ոչ մի ծառայ երկու
տիրոջ ծառայել չի կարող. որովհետեւ, եթէ
մէկին ատի, միւսին կը սիրի. կամ եթէ մէկին
մեծարի, միւսին էլ կ'արհամարհի: Չէք կարող
ե՛ւ Աստծուն ծառայել, ե՛ւ մամոնային»: 14 Երբ
փարիսեցիները լսում էին այս բոլորը, նրան
պախարակում էին, քանի որ արծաթասէր էին:
15 Եւ նրանց ասաց. «Դուք էք, որ մարդկանց
առաջ ձեզ արդար էք ձեւացնում, սակայն
Աստուած ձեր սրտերը գիտէ. որովհետեւ այն,
որ մարդկանց առաջ բարձր է, Աստծու առաջ
զզրելի է: 16 Օրէնքն ու մարգարէները մինչեւ
Յովհաննէսն էին. այնուհետեւ աւետարանւում
է Աստծու արքայութիւնը, եւ ամէն ոք բռնի
է ուզում ձեռք բերել այն: 17 Աւելի հեշտ է, որ
երկինք ու երկիր անցնեն, քան թէ օրէնքից մէկ
նշանախեց ընկնի: 18 Ով որ իր կնոջն արձակում

է եւ մի ուրիշին առնում, շնանում է. իսկ ով
որ արձակուածին է առնում, շնանում է»: 19
«Մի մեծահարուստ մարդ կար, որ բեհեզ ու
ծիրանի էր հագնում եւ ամէն օր առատապէս
ուրախութիւն էր անում: 20 Եւ Ղազարոս
անունով մի աղքատ մարդ ընկած էր նրա դռան
առաջ՝ վէրքերով ծածկուած: 21 Եւ ցանկանում
էր լցնել իր որովայնը այն փշրանքներով, որոնք
թափւում էին մեծահարուստի սեղանից: Եւ
դեռ շներն էլ գալիս էին ու լիզում նրա վէրքերը:
22 Երբ աղքատը մեռաւ, հրեշտակները նրան
տարան Աբրահամի գոգը. մեծահարուստն
էլ մեռաւ եւ թաղուեց: 23 Եւ դժոխքում,
մինչ սա տանջանքների մէջ էր, բարձրացրեց
իր աչքերը, հեռուից տեսաւ Աբրահամին եւ
Ղազարոսին էլ՝ նրա գրկում հանգստացած:
(Hadēs g86) 24 Եւ նա աղաղակեց ու ասաց.
«Հայր Աբրահամ, ողորմիր ինձ եւ ուղարկիր
Ղազարոսին, որ իր մատի ծայրը թրջի ջրով
եւ զովացնի լեզուս, որովհետեւ այս տապից
պապակում եմ»: 25 Եւ Աբրահամը նրան
ասաց. «Որդեակ, յիշիր, որ դու ստացար քո
բարիքները այնտեղ, քո կեանքի ընթացքում,
իսկ Ղազարոսն էլ՝ չարչարանքները. այժմ
սա այստեղ մխիթարւում է, իսկ դու այդտեղ
պապակում ես: 26 Եւ այս բոլորից բացի,
մեծ վիհ կայ մեր եւ ձեր միջեւ. եթէ ուզենան
այստեղից ձեզ մօտ անցնել, չեն կարողանայ. ոչ
էլ այդտեղից մէկը կարող է մեզ մօտ անցնել»:
27 Մեծահարուստն ասաց. «Արդ, աղաչում եմ
քեզ, հայր, որ Ղազարոսին ուղարկես իմ հօր
տունը, - 28 որտեղ ես հինգ եղբայրներ ունեմ, -
որպէսզի նրանց վկայութիւն տայ, որ նրանք
էլ չգան տանջանքների այս վայրը»: 29 Եւ
Աբրահամն ասաց. «Նրանք ունեն Մովսէս եւ
մարգարէներ, թող նրանց լսեն»: 30 Եւ նա ասաց.
«Ո՛չ, հայր Աբրահամ. բայց եթէ մեռելներից
մէկը նրանց մօտ գնայ, նրանք կ'ապաշխարեն»:
31 Եւ Աբրահամը նրան ասաց. «Եթէ Մովսէսին
եւ մարգարէներին չեն լսում, մեռելներից մէկն
էլ եթէ յարութիւն առնի, չպիտի համոզուեն»:

17 Յիսուս ասաց նաեւ իր աշակերտներին.
«Անկարելի է, որ գայթակղութիւն չգայ,
բայց վա՛յ նրան, որի ձեռքով կը գայ: 2 Նրա
համար լաւ կը լինէր, եթէ իր պարանոցից
երկանաքար վէմ կախուէր, եւ նա ծովը
գցուէր, քան թէ այս փոքրիկներից մէկին
գայթակղեցնէր: 3 Զգո՛յշ եղէք ձեր անձերի
համար»: 4 «Եթէ քո եղբայրը մեղանչի, սաստի՛ր
նրան. եւ եթէ զղջայ, ների՛ր նրան: 5 Եւ
եթէ եօթն անգամ մեղանչի քո դէմ եւ եօթն
անգամ դառնայ քեզ եւ ասի՝ զղջում եմ,
ների՛ր նրան»: 6 Եւ առաքեալները Տիրոջն
ասացին. «Աւելացրո՛ւ մեր հաւատը»: 7 Եւ
Տէրն ասաց. «Եթէ մանանեխի հատիկի չափ
հաւատ ունենաք եւ այս թթենուն ասէք՝
«Արմատախի՛լ եղիր եւ տնկուի՛ր ծովի մէջ»,
նա՛ իսկ կը հնազանդուի ձեզ»: 8 «Իսկ ձեզնից
ո՞վ, որ հողագործ կամ հովիւ ծառայ ունի,
երբ սա ագարակից տուն մտնի, նրան կ'ասի
իսկոյն՝ «Անցի՛ր սեղան նստի՛ր». 9 այլ նրան
չի՞ ասի՝ «Պատրաստի՛ր, ինչ ընթրելու եմ,
եւ գօտի կապած՝ ծառայի՛ր ինձ, մինչեւ որ
ուտեմ եւ խմեմ, եւ ապա կ'ուտես եւ կը
խմես դու»: 10 Միթէ տէրը շնորհապա՞ռտ կը
լինի այդ ծառային, որ իր բոլոր հրամանները
կատարեց: 11 Նոյնպէս եւ դուք, երբ կատարէք
այն բոլորը, որ ձեզ հրամայուած է, ասացէք, թէ՝
«Անպիտան ծառաներ ենք. ինչ որ պարտաւոր
էինք անել, այն արեցինք»: 12 Եւ մինչ նա
դէպի Երուսաղէմ էր գնում, անցնում էր
Սամարիայի եւ Գալիլիայի միջով: 13 Եւ
երբ մի գիւղ էր մտնում, նրան հանդիպեցին
տասը բորոտներ, որոնք հեռու կանգնեցին, 14
բարձրացրին իրենց ձայնը եւ ասացին. «Յիսո՛ւս
վարդապետ, ողորմի՛ր մեզ»: 15 Եւ երբ նրանց
տեսաւ, ասաց նրանց. «Գնացէ՛ք դուք ձեզ
քահանաներին ցոյց տուէք»: Երբ գնում էին,
նոյն ժամին մաքրուեցին: 16 Նրանցից մէկը,
երբ տեսաւ, թէ բժշկուեց, վերադարձաւ եւ
բարձր ձայնով փառաւորում էր Աստծուն. 17
երեսի վրայ ընկաւ Յիսուսի ոտքերի առաջ
եւ շնորհակալութիւն էր յայտնում նրան. եւ
ինքը սամարացի էր: 18 Յիսուս պատասխանեց
եւ ասաց. «Սրանք տասն էլ չմաքրուեցի՞ն.
իսկ արդ, ինչնը ո՞ւր են, 19 որ չվերադարձան՝
փառք տալու համար Աստծուն, բացի միայն
այս օտարազգի մարդուց»: 20 Եւ ասաց նրան.
«Վե՛ր կաց գնա, որովհետեւ քո հաւատը
քեզ փրկեց»: 21 Երբ փարիսեցիների կողմից
հարց տրուեց, թէ ե՞րբ պիտի գայ Աստծու

արքայութիւնը, նա պատասխանեց եւ ասաց.
«Աստծու արքայութիւնը դրսից տեսանելի
կերպով չի գալիս, 22 եւ չեն ասի, թէ՝ ահաւասիկ
այստեղ է կամ այնտեղ, որովհետեւ ահա
Աստծու արքայութիւնը ներսում, ձեր մէջ է»: 23
Իսկ իր աշակերտներին ասաց. «Կը գան օրեր,
երբ դուք կ'ուզենաք մարդու Որդու օրերից
մէկը տեսնել, եւ չէք տեսնի: 24 Եւ եթէ ձեզ ասեն,
թէ՝ «Ահաւասիկ այստեղ է կամ այնտեղ», մի՛
շտապէք գնալու, 25 որովհետեւ, ինչպէս որ
փայլակը երկնքի ներքեւից փայլատակելով՝
երկնքի երեսը լուսաւորում է, այնպէս էլ կը
լինի մարդու Որդին՝ իր օրում: 26 Բայց նախ
նա պէտք է շատ չարչարուի եւ մերժուի այս
սերնդից: 27 Եւ ինչպէս եղաւ Նոյի օրով, այնպէս
կը լինի եւ մարդու Որդու օրով: 28 Ուտում
էին, խմում, կին էին առնում եւ մարդու էին
գնում, մինչեւ այն օրը, երբ Նոյը տապան
մտաւ, եւ ջրհեղեղը եկաւ ու բոլորին կորստեան
մատնեց: 29 Նոյնպէս, ինչպէս Ղովտի օրով
էլ եղաւ. ուտում էին, խմում, առնում էին ու
վաճառում, տնկում էին, շինում: 30 Եւ այն օրը,
երբ Ղովտը Սոդոմից դուրս ելաւ, երկնքից
կրակ եւ ծծումբ տեղաց ու բոլորին կորստեան
մատնեց: 31 Նոյն ձեւով է լինելու այն օրն էլ, երբ
մարդու Որդին է յայտնուելու: 32 Այն օրը, ով որ
տանիքում է, եւ իր կարասին՝ տանը, թող չիջնի
առնելու այն. եւ ով որ հանդում է, նոյնպէս թող
յետ չդառնայ: 33 Յիշեցէք Ղովտի կնոջը: 34 Ով որ
ուզի իր անձը փրկել, պիտի կորցնի այն, իսկ ով
որ կորցնի իր անձը, պիտի փրկի այն: 35 Ասում
եմ ձեզ, այն գիշերը, եթէ երկու հոգի լինեն մի
մահճի մէջ, մէկը պիտի վերցուի, իսկ միւսը՝
թողնուի: 36 Եւ եթէ երկու կին միասին աղալիս
լինեն, մէկը պիտի վերցուի, իսկ միւսը՝ թողնուի:
Եւ եթէ հանդում երկու հոգի լինեն, մէկը պիտի
վերցուի, իսկ միւսը՝ թողնուի»: 37 Պատասխան
տուին եւ ասացին նրան. «Որտե՞ղ, Տէր»: Եւ նա
ասաց նրանց. «Ուր որ մարմինն է, այնտեղ էլ
կը հաւաքուեն արծիւները»:

18 Մի առակ էլ ասաց նրանց այն մասին,
թէ նրանք ամէն ժամ պէտք է աղօթեն
ու չձանձրանան: 2 Ասաց. «Մի քաղաքում մի
դատաւոր կար. Աստծուց չէր վախենում եւ
մարդկանցից չէր ամաչում: 3 Եւ նոյն քաղաքում
մի այրի կար, որ գալիս էր նրա մօտ եւ ասում.
«Իմ ոսոխի դէմ իմ դատը տես»: 4 Եւ դատաւորը
երկար ժամանակ չէր ուզում. դրանից յետոյ իր
մտքում ասաց. «Թէեւ Աստծուց չեմ վախենում
եւ մարդկանցից չեմ ամաչում, 5 բայց այն
բանի համար, որ այրի կինը ինձ յոգնեցնում
է, նրա դատը տեսնեմ, որպէսզի անընդհատ
չգայ եւ ինձ չանհանգստացնի»: 6 Եւ Տէրն
ասաց. «Լսեցէ՛ք, թէ ինչ էր ասում անիրաւ
դատաւորը: 7 Իսկ Աստուած արդարութիւն
չի՞ անի իր այն ծառաներին, որոնք գիշեր եւ
ցերեկ աղաղակում են. եւ նրանց հանդէպ
միայն համբերատա՞ր կը լինի: 8 Այո՛, ասում
եմ ձեզ, նրանց իսկոյն արդարութիւն կ'անի.
իսկ երբ մարդու Որդին գայ, արդեօք երկրի
վրայ հաւատ կը գտնի՞»: 9 Այս առակն էլ ասաց
ոմանց, որոնք իրենք իրենցով պարծենում
էին, թէ արդար են, եւ արհամարհում էին
ուրիշ շատերին: 10 «Երկու մարդ տաճար
ելան աղօթքի կանգնելու. մէկը՝ փարիսեցի,
միւսը՝ մաքսաւոր: 11 Փարիսեցին կանգնած
էր մեկուսի եւ, ինքն իրեն, այս աղօթքն
էր ասում. «Աստուած իմ, շնորհակալ եմ
քեզնից, որ ես նման չեմ ուրիշ մարդկանց,
ինչպէս՝ յափշտակողները, անիրաւներն ու
շնացողները, եւ կամ ինչպէս այս մաքսաւորը.
12 այլ շաբաթը երկու անգամ ծոմ եմ պահում եւ
տասանորդ եմ տալիս իմ ամբողջ եկամտից»:
13 Իսկ մաքսաւորը կանգնած էր մեկուսի
եւ չէր իսկ կամենում իր աչքերը երկինք
բարձրացնել, այլ ծեծում էր կուրծքը եւ ասում.
«Աստուա՛ծ, ների՛ր ինձ՝ մեղաւորիս»: 14 Ասում
եմ ձեզ, սա՛ իջաւ իր տունը արդարացած, ոչ
թէ միւսը. որովհետեւ, ով որ բարձրացնում
է իր անձը, կը խոնարհուի, եւ ով որ
խոնարհեցնում է իր անձը, կը բարձրացուի»:
15 Մանուկներին էլ մօտեցնում էին նրան,
որպէսզի նրանց դիպչի. երբ աշակերտները այդ
տեսան, սաստեցին բերողներին: 16 Իսկ Յիսուս
կանչելով մանուկներին իր մօտ՝ ասաց. «Թո՛ղ
տուէք այդ մանուկներին, որ ինձ մօտ գան, եւ մի՛
արգելէք նրանց, որովհետեւ այդպիսիներինն
է Աստծու արքայութիւնը: 17 Ճշմարիտ եմ
ասում ձեզ, ով որ Աստծու արքայութիւնը
չընդունի ինչպէս մի մանուկ, այնտեղ չի մտնի»:
18 Մի իշխանաւոր նրան հարցրեց եւ ասաց.

«Բարի՞ Վարդապետ, ի՞նչ պիտի անեմ, որ յաւիտենական կեանքը ժառանգեմ»: (aiōnios g166)
19 Յիսուս նրան ասաց. «Ինչո՞ւ ինձ բարի ես
կոչում. ոչ ոք բարի չէ, այլ միայն՝ Աստուած:
20 Պատուիրանները գիտես՝ մի՞ շնացիր, մի՞
սպանիր, մի՞ գողացիր, սուտ մի՞ վկայիր,
մեծարի՞ր քո հօրը եւ մօրը»: 21 Եւ նա ասաց.
«Այդ բոլորը պահել եմ իմ մանկութիւնից»: 22
Երբ Յիսուս այս լսեց, ասաց նրան. «Դեռ մի
բան պակաս է քեզ. ինչ որ ունես, վաճառի՛ր
եւ տո՛ւր աղքատներին եւ երկնքում գանձեր
կ'ունենաս, եւ արի՛ իմ յետեւից»: 23 Երբ նա
այս լսեց, տրտմեց, որովհետեւ չափազանց
հարուստ էր: 24 Երբ Յիսուս նրան տեսաւ
տրտմած, ասաց. «Ինչքա՜ն դժուարութեամբ
Աստծու արքայութիւնը կը մտնեն նրանք,
որոնք հարստութիւն ունեն: 25 Աւելի հեշտ է,
որ պարանը ասեղի ծակից անցնի, քան թէ մի
մեծահարուստ Աստծու արքայութիւնը մտնի»:
26 Եւ նրանք, որ լսեցին, ասացին. «Իսկ ո՞վ կարող
է փրկուել»: 27 Եւ նա ասաց. «Ինչ որ անհնար է
մարդկանց համար, Աստծու համար հնարաւոր
է»: 28 Եւ Պետրոսն ասաց. «Ահա մենք մեր ամէն
ինչը թողեցինք եւ եկանք քո յետեւից»: 29 Եւ
Յիսուս ասաց նրանց. «Ճշմարիտ եմ ասում
ձեզ, չկայ մէկը, որ թողած լինի տունը, կամ
ծնողներին, կամ եղբայրներին, կամ կնոջը,
կամ զաւակներին՝ Աստծու արքայութեան
համար, 30 եւ այս ներկայ ժամանակում
բազմապատիկ չստանայ ու յաւիտենական
կեանքը չժառանգի այն աշխարհում, որ գալու
է»: (aiōn g165, aiōnios g166) 31 Եւ Տասներկուսին,
առանձին, մի կողմ տանելով՝ նրանց ասաց.
«Ահաւասիկ ելնում ենք դէպի Երուսաղէմ, եւ
մարգարէների միջոցով մարդու Որդու մասին
բոլոր գրուածները պիտի կատարուեն. 32
որովհետեւ նա պիտի մատնուի հեթանոսներին
եւ պիտի ծաղրուի. 33 նրան պիտի ծաղկեն
ու սպանեն, եւ երրորդ օրը յարութիւն պիտի
առնի»: 34 Եւ առաքեալները այս բոլորից ոչինչ
չիմացան, այլ խօսքը նրանցից ծածկուած էր,
եւ ասուածները չէին ըմբռնում: 35 Եւ երբ նա
մօտենում էր Երիքովին, ճանապարհի վրայ
նստել էր մի կոյր մուրացկան: 36 Երբ սա լսեց,
որ ժողովուրդը անցնում է, հարցրեց, թէ՝ այդ
ինչ է: 37 Եւ նրան պատմեցին, թէ անցնում է
Յիսուս Նազովրեցին: 38 Նա աղաղակեց եւ
ասաց. «Յիսո՛ւս, Դաւթի՛ Որդի, ողորմի՛ր ինձ»:
39 Եւ առջեւից գնացողները սաստեցին նրան,
որ լռի: Իսկ նա առաւել եւս աղաղակում էր.
«Դաւթի՛ Որդի, ողորմի՛ր ինձ»: 40 Յիսուս տեղում
կանգնեց եւ հրամայեց իր մօտ բերել նրան.
եւ երբ կոյրը մօտեցաւ, նրան հարցրեց եւ
ասաց. 41 «Ի՞նչ ես կամենում դու, որ ես քեզ
համար անեմ»: Եւ սա ասաց. «Որ բացուեն
աչքերս, եւ տեսնեմ, Տէ՛ր»: 42 Եւ Յիսուս նրան
ասաց. «Նայի՛ր. քո հաւատը քեզ փրկեց»: 43
Եւ իսկոյն կոյրը տեսաւ. գնում էր Յիսուսի
յետեւից եւ փառք էր տալիս Աստծուն: Եւ
ամբողջ ժողովուրդը տեսնելով այս՝ Աստծուն
գոհութիւն էր տալիս:

19 Եւ Յիսուս մտել էր Երիքով ու շրջում էր:
2 Եւ ահա մի մարդ, Զակքէոս անունով, որ
մաքսապետ էր ու մեծահարուստ, 3 ուզում էր
տեսնել, թէ ո՞վ է Յիսուս, բայց բազմութեան
պատճառով չէր կարողանում, որովհետեւ
կարճահասակ էր: 4 Եւ առաջ վազելով՝
բարձրացաւ ժանտաթզենու վրայ, որպէսզի
տեսնի նրան, որովհետեւ նա հէնց այդտեղով
էր անցնելու: 5 Երբ այդ տեղը եկաւ, Յիսուս
վեր նայեց եւ ասաց. «Զակքէո՛ս, շտապի՛ր իջի՛ր
այդտեղից, որովհետեւ այսօր պէտք է, որ ես
քո տանը գիշերեմ»: 6 Զակքէոսը շտապեց
իջաւ եւ նրան ընդունեց ուրախութեամբ:
7 Երբ ամէնքը այս տեսան, տրտնջում էին
եւ ասում, թէ մեղաւոր մարդու մօտ մտաւ
գիշերելու: 8 Իսկ Զակքէոսը եկաւ կանգնեց
եւ ասաց Տիրոջը. «Տէ՛ր, ահա իմ ինչքերի կէսը
կը տամ աղքատներին, եւ եթէ որեւէ մէկին
զրկել եմ, քառապատիկ կը հատուցեմ»: 9 Եւ
Յիսուս նրան ասաց. «Այսօր այս տան համար
փրկութիւն եղաւ, քանի որ սա եւս Աբրահամի
որդի է, 10 որովհետեւ մարդու Որդին եկաւ
փնտռելու եւ փրկելու կորածին»: 11 Եւ մինչ
նրանք լսում էին այս, Յիսուս մի առակ էլ
աւելացրեց նրա համար, որ ինքը մօտենում
էր Երուսաղէմին, եւ նրանք կարծում էին, թէ
Աստծու արքայութիւնը շուտով յայտնուելու
է: 12 Նա ասաց. «Մի ազնուական մարդ
գնաց հեռու աշխարհ՝ իր թագաւորութիւնը
ստանալու եւ վերադառնալու համար: 13
Եւ կանչելով իր ծառաներին՝ նրանց տասը

մնաս տուեց եւ ասաց. «Շահարկեցէք դրանք, մինչեւ որ գամ»: 14 Բայց նրա համաքաղաքացիները ատում էին նրան. պատգամաւորներ ուղարկեցին նրա յետեւից եւ ասացին. «Մենք չենք կամենում, որ դա մեր վրայ թագաւորի»: 15 Եւ ազնուականը վերադարձաւ՝ իր թագաւորութիւնն ստացած, եւ կանչեց այն ծառաներին, որոնց տուել էր դրամը, որպէսզի իմանայ, թէ ով ինչ էր շահել: 16 Եկաւ առաջինը եւ ասաց. «Տէր, քո մէկ մնասը տասը մնաս բերեց»: 17 Եւ տէրը նրան ասաց. «Ազնիւ եւ բարի ծառայ, քանի որ այդ փոքր բանի մէջ հաւատարիմ եղար, իշխանութիւն ունեցիր տասը քաղաքների վրայ»: 18 Եկաւ երկրորդը եւ ասաց. «Քո մէկ մնասը հինգ մնաս բերեց»: 19 Տէրը նրան ասաց. «Դու էլ՝ հինգ քաղաքների վրայ»: 20 Միւսն էլ եկաւ եւ ասաց. «Տէր, ահա քո մնասը, որ թաշկինակի մէջ ծրարած պահում էի. 21 վախենում էի քեզնից, որովհետեւ խիստ մարդ ես. վերցնում ես, ինչ որ չես դրել, եւ հնձում ես, ինչ որ չես սերմանել»: 22 Եւ տէրը նրան ասաց. «Հէնց քո բերանով քեզ պիտի դատեմ, անհաւատարիմ ծառայ. գիտէիր, որ ես մի խիստ մարդ եմ, վերցնում եմ, ինչ որ չեմ դրել եւ հնձում եմ՝ ուր չեմ սերմանել: 23 Հապա ինչո՞ւ իմ դրամը լումայափոխներին չտուիր, որպէսզի ես, գալով, տոկոսներով միասին պահանջէի այն»: 24 Եւ սպասաւորներին ասաց. «Վերցրէք դրանից մէկ մնասը եւ տարէք տուէք նրան, ով տասը մնաս ունի»: 25 Եւ ծառաները ասացին նրան. «Տէր, արդէն նա տասը մնաս ունի»: 26 - Ասում եմ ձեզ, թէ՝ «Ով որ ունի, նրան պիտի տրուի, իսկ նրանից, որ չունի, պիտի վերցուի եւ այն, ինչ որ ունի: 27 Բայց իմ այն թշնամիներին, որոնք չէին կամենում, որ ես թագաւորեմ իրենց վրայ, բերէք այստեղ եւ սպանեցէք իմ առաջ»: 28 Եւ երբ այս ասաց, առաջ գնաց՝ Երուսաղէմ ելնելու համար: 29 Եւ երբ մօտեցաւ Բեթփագէին եւ Բեթանիային, այն լերան մօտ, որ կոչւում է Ձիթենեաց, ուղարկեց իր աշակերտներից երկուսին 30 եւ ասաց. «Գնացէք այն գիւղը, որ մեր դիմացն է. երբ այնտեղ մտնէք, կը գտնէք կապուած մի աւանակ, որի վրայ ոչ մի մարդ երբեք չի նստել. արձակեցէք այն եւ բերէք: 31 Եւ եթէ մէկը ձեզ հարցնի, թէ ինչու էք արձակում, նրան այսպէս ասացէք. «Իր տիրոջը պէտք է»: 32 Երբ գնացին նրանք, որ ուղարկուել էին, գտան այնպէս, ինչպէս ասել էր նրանց. աւանակը կար: 33 Եւ մինչ աւանակն արձակում էին, նրա տէրերը ասացին նրանց. «Աւանակն ինչո՞ւ էք արձակում»: 34 Եւ աշակերտները ասացին. «Իր տիրոջը պէտք է»: 35 Եւ այն բերին Յիսուսի մօտ. զգեստներ գցեցին նրա վրայ եւ Յիսուսին նստեցրին: 36 Եւ մինչ նա առաջանում էր, մարդիկ իրենց զգեստները փռում էին ճանապարհի վրայ: 37 Եւ երբ նա մօտեցաւ Ձիթենեաց լերան զառիվայրին, աշակերտների ամբողջ բազմութիւնը ուրախութեամբ եւ բարձրաձայն սկսեց օրհնել Աստծուն՝ կատարուած բոլոր զօրութիւնների համար, որ տեսան: 38 Եւ ասում էին. «Օրհնեա՛լ է այդ թագաւորը, որ գալիս է Տիրոջ անունով. խաղաղութի՛ւն երկնքում եւ փա՛ռք բարձունքներում»: 39 Իսկ փարիսեցիներից ոմանք ամբոխի միջից ասացին նրան. «Վարդապե՛տ, սաստի՛ր քո աշակերտներին»: 40 Նա պատասխանեց եւ ասաց. «Ասում եմ ձեզ, որ եթէ դրանք լռեն էլ, այդ քարերը կ'աղաղակեն»: 41 Եւ երբ մօտեցաւ, տեսնելով քաղաքը՝ լաց եղաւ նրա վրայ եւ ասաց. 42 «Գոնէ այս օրերին գիտենայի՛ր դու քո խաղաղութիւնը. բայց այժմ ծածկուեց քո տեսողութիւնից. 43 որովհետեւ օրեր պիտի գան վրադ, երբ թշնամիներդ քո շուրջը պատնէշ պիտի կանգնեն եւ պիտի պաշարեն քեզ, պիտի նեղեն քեզ բոլոր կողմերից 44 ու հիմնայատակ պիտի անեն քեզ եւ սպանեն քո մէջ քո որդիներին. եւ քարը քարի վրայ բնաւ չպիտի թողնեն, քանի որ քո այցելութեան ժամանակը չճանաչեցիր»: 45 Եւ տաճար մտնելով՝ սկսեց դուրս հանել աղաւնեվաճառներին ու գնողներին եւ լումայափոխների սեղանները ցրեց 46 ու ասաց նրանց. «Գրուած է՝ «Իմ տունը պէտք է աղօթքի տուն լինի», իսկ դուք աւազակների որջերի էք վերածել այդ»: 47 Եւ նա ամէն օր նրանց ուսուցանում էր տաճարում, իսկ քահանայապետները, օրէնսգէտները եւ ժողովրդի գլխաւորները հնար էին փնտռում նրան կորստեան մատնելու, 48 բայց չէին գտնում, թէ ինչ անեն, որովհետեւ ամբողջ ժողովուրդը, նրանով տարուած, լսում էր նրան:

20 Եւ այն օրերից մէկում, մինչ
տաճարում ուսուցանում էր ժողովրդին
եւ աւետարանում, վրայ հասան
քահանայապետներն ու օրէնսգէտները՝
ծերերով հանդերձ, 2 եւ ասացին նրան. «Ասա՛
մեզ, ի՞նչ իշխանութեամբ ես դու անում այդ,
կամ ո՞վ է, որ քեզ տուեց այդ իշխանութիւնը»: 3
Յիսուս պատասխան տուեց նրանց եւ ասաց.
«Ես էլ ձեզ մի բան հարցնեմ, եւ դուք ինձ
ասացէ՛ք. 4 Յովհաննէսի մկրտութիւնը երկնքի՞ց
էր, թէ՞ մարդկանցից»: 5 Եւ նրանք իրենց
մտքում խորհեցին եւ ասացին. 6 «Եթէ ասենք՝
երկնքից էր, կ'ասի՝ իսկ ինչո՞ւ չհաւատացիք
նրան. եւ եթէ ասենք՝ մարդկանցից, ամբողջ
ժողովուրդը մեզ կը քարկոծի, որովհետեւ
իրենց մտքում Յովհաննէսի մասին հաստատ
համոզում կայ, թէ նա մարգարէ է»: 7 Եւ
պատասխան տուեցին, թէ չգիտեն որտեղից է: 8
Եւ Յիսուս նրանց ասաց. «Ես էլ ձեզ չեմ ասի, թէ
ինչ իշխանութեամբ եմ անում այս»: 9 Եւ սկսեց
ժողովրդին ասել այս առակը. «Մի մարդ այգի
տնկեց եւ այն յանձնեց մշակներին, իսկ ինքը
երկար ժամանակով ճանապարհորդութեան
գնաց: 10 Եւ յարմար ժամանակին մշակների
մօտ մի ծառայ ուղարկեց, որպէսզի այգու
պտղից իր բաժինը տան նրան. իսկ մշակները
ծեծեցին նրան ու ձեռնունայն արձակեցին: 11
Տէրը դարձեալ մէկ ուրիշ ծառայ եւս ուղարկեց.
նրանք սրան եւս ծեծեցին, անարգեցին եւ
ձեռնունայն ճամբու դրին: 12 Ապա ուղարկեց
նաեւ մի երրորդի. նրանք սրան էլ վիրաւորեցին
եւ այգուց դուրս հանեցին: 13 Այգու տէրն
ասաց. «Ի՞նչ անեմ. ուղարկեմ իմ սիրելի որդուն,
թերեւս նրանից կը պատկառեն»: 14 Երբ
մշակները նրան տեսան, իրար հետ խորհուրդ
արին եւ ասացին. «Սա՛ է ժառանգը, սպանենք
սրան, որպէսզի ժառանգութիւնը մերը լինի»: 15
Եւ նրան այգուց դուրս հանեցին ու սպանեցին:
Արդ, այգու տէրը նրանց ի՞նչ կ'անի: 16 Չէ՞
որ կը գայ ու կորստեան կը մատնի այդ
մշակներին եւ այգին ուրիշներին կը տայ»:
17 Երբ այս լսեցին, ասացին. «Քա՛ւ լիցի»: Եւ
Յիսուս նրանց նայելով՝ ասաց. «Իսկ ի՞նչ է այն,
որ գրուած է, թէ՝ «Այն վէմը, որ անարգեցին
շինողները, նա՛ է, որ անկիւնաքար եղաւ»: 18
Ով որ այս վէմին բախուի, կը խորտակուի, եւ
ում վրայ որ այն ընկնի, կը ճզմի նրան»: 19 Եւ
օրէնսգէտներն ու քահանայապետները նոյն
պահին ուզում էին նրա վրայ ձեռք դնել, բայց
ժողովրդից վախեցան, որովհետեւ հասկացան,
թէ այն առակը իրենց մասին ասաց: 20
Եւ ապա յարմար առիթի սպասեցին եւ
ուղարկեցին խաբեբաներ, որոնք իրենք իրենց,
կեղծաւորութեամբ, արդար էին ձեւացնում,
որպէսզի նրան խօսքերով բռնեն՝ մատնելու
համար պետութեան եւ իշխանութեան
կուսակալին: 21 Հարցրին նրան եւ ասացին.
«Վարդապետ, գիտենք, որ ճիշտ ես խօսում
ու ուսուցանում եւ աչառութիւն չես անում,
այլ ճշմարտութեամբ Աստծու ճանապարհն
ես սովորեցնում: 22 Օրինաւո՞ր է մեզ համար
կայսրին հարկ տալ, թէ՝ ոչ»: 23 Եւ նկատելով
նրանց խորամանկութիւնը՝ ասաց նրանց.
24 «Ցո՛յց տուէք ինձ դահեկանը»: Եւ նրանք
ցոյց տուին: 25 Եւ նա ասաց. «Ո՞ւմ պատկերը
եւ գիրը ունի դա»: Պատասխանեցին եւ
ասացին՝ կայսրինը: Եւ նա նրանց ասաց.
«Արդ, գնացէ՛ք տուէք կայսրինը՝ կայսեր, իսկ
Աստծունը՝ Աստծուն»: 26 Եւ չկարողացան
նրան խօսքերով բռնել ժողովրդի առաջ
ու զարմանալով նրա պատասխանի վրայ՝
լռեցին: 27 Սադուկեցիներից ոմանք, որոնք
հակառակում էին, թէ յարութիւն չկայ,
մօտենալով հարցրին նրան եւ ասացին. 28
«Վարդապետ, Մովսէսը մեզ համար գրել է.
«Եթէ մէկի եղբայրը, որը կին ունի, մեռնի, եւ նա
անժառանգ լինի, թող նրա եղբայրը առնի այդ
կնոջը եւ իր եղբօր համար զաւակ հասցնի»:
29 Արդ, եօթը եղբայրներ կային. առաջինը
կին առաւ եւ անժառանգ մեռաւ: 30 Նրան
առաւ նաեւ երկրորդը. եւ նա էլ անժառանգ
մեռաւ: 31 Նրան առաւ նաեւ երրորդը. եւ նոյն
ձեւով՝ եօթն էլ... Եւ ժառանգներ չթողեցին: 32
Մեռաւ եւ կինը: 33 Արդ, յարութեան ժամանակ
նրանցից ո՞ւմ կինը կը լինի, որովհետեւ եօթն էլ
նրան կին առան»: 34 Յիսուս պատասխանեց
նրանց եւ ասաց. «Այս աշխարհի որդիները
կին են առնում եւ մարդու են գնում. (aiōn g165) 35 իսկ նրանք, որոնք արժանի կը լինեն
այն աշխարհին հասնելու եւ մեռելներից
յարութիւն առնելու, ո՛չ կին են առնում եւ
ո՛չ էլ մարդու են գնում, (aiōn g165) 36 քանի որ

այլեւս մեռնել անգամ չեն կարող, որովհետեւ
հրեշտակների նման են եւ Աստծու որդիներ,
քանի որ յարութեան որդիներ են: 37 Իսկ թէ
մեռելները յարութիւն են առնում, Մովսէսն
էլ այդ գուշակեց մորենու օրինակի մէջ,
ինչպէս որ ասում է Տիրոջ մասին՝ «Աստուած
Աբրահամի, Աստուած Իսահակի եւ Աստուած
Յակոբի»: 38 Իսկ Աստուած մեռելների
Աստուածը չէ, այլ՝ ողջերի, որովհետեւ բոլորը
նրա համար կենդանի են»: 39 Օրէնսգէտներից
ոմանք նրան պատասխանեցին եւ ասացին.
«Վարդապետ, լաւ ասացիր»: 40 Եւ այլեւս ոչ ոք
չէր համարձակւում նրան որեւէ բան հարցնել:
41 Յիսուս նրանց էլ ասաց. «Քրիստոսի համար
ինչպէ՞ս են ասում, թէ Դաւթի որդին է. 42
քանի որ Դաւիթն ինքը Սաղմոսների գրքում
ասում է. «Տէրն ասաց իմ Տիրոջը՝ նստիր իմ
աջ կողմում, 43 մինչեւ որ քո թշնամիներին
ոտքերիդ պատուանդան դնեմ»: 44 Իսկ արդ,
եթէ Դաւիթը նրան Տէր է կոչում, Նա ինչպէ՞ս
նրա որդին կը լինի»: 45 Եւ մինչ ամբողջ
ժողովուրդը լսում էր, ասաց իր աշակերտներին.
46 «Զգուշացէք օրէնսգէտներից, որոնք ուզում
են պատմուճաններով շրջել եւ սիրում են
ողջոյններ ընդունել հրապարակներում ու
առաջին աթոռները գրաւել ժողովարաններում
եւ պատուոյ տեղերը նստել ընթրիքների
ժամանակ, 47 որոնք իւրացնում են այրիների
տները եւ ձեւականօրէն երկարում են իրենց
աղօթքները: Նրանք աւելի խիստ դատավճիռ
պիտի ստանան»:

21 Եւ Յիսուս նայեց ու տեսաւ
մեծահարուստներին, որոնք տաճարի
գանձանակի մէջ իրենց նուէրներն էին գցում:
2 Տեսաւ եւ մի աղքատ այրի կնոջ, որ երկու
լումայ գցեց այնտեղ: 3 Եւ ասաց. «Ճշմարիտ
եմ ասում ձեզ, որ այդ աղքատ այրին աւելի
գցեց, քան բոլորը: 4 Նրանք ամէնքը իրենց
կուտակածներից գցեցին Աստծուն տրուած
նուէրների մէջ, իսկ նա իր կարօտութեան
մէջ իր ունեցած ամբողջ ապրուստը գցեց»:
5 Եւ երբ ոմանք տաճարի մասին ասում էին,
թէ գեղեցիկ քարերով եւ աշտարակներով է
զարդարուած, նա ասաց. 6 «Այդ բոլորը, որ
տեսնում էք, պիտի գան օրեր, երբ այնտեղ
չպիտի թողնուի քար քարի վրայ, որ չքանդուի»:
7 Հարցրին նրան եւ ասացին. «Վարդապետ,
ե՞րբ կը լինի այդ, եւ ի՞նչ կը լինի նշանը, երբ
այդ պատահելու լինի»: 8 Եւ նա ասաց. «Զգոյշ
կացէք, չխաբուէք. որովհետեւ շատերը պիտի
գան իմ անունով եւ պիտի ասեն թէ՝ ես եմ
Քրիստոսը, եւ թէ՝ ժամանակը մօտեցաւ. նրանց
յետեւից չգնաք: 9 Եւ երբ լսէք պատերազմների
եւ խռովութիւնների մասին, չզարհուրէք.
որովհետեւ պէտք է, որ նախ այդ բաները
պատահեն. բայց աշխարհի վախճանը շուտով
չի լինելու»: 10 Այն ժամանակ ասաց նրանց.
«Ազգ ազգի դէմ պիտի ելնի, եւ թագաւորութիւն՝
թագաւորութեան դէմ. 11 եւ մեծ երկրաշարժներ
ու տարբեր տեղերում սով ու ժանտախտ պիտի
լինեն. պիտի լինեն արհաւիրքներ եւ մեծամեծ
նշաններ երկնքից: 12 Բայց այս բոլորից առաջ
ձեր վրայ ձեռք պիտի դնեն եւ պիտի հալածեն,
ժողովարանների ու բանտերի պիտի մատնեն
ձեզ եւ կուսակալների ու թագաւորների
առաջ պիտի տանեն ձեզ իմ անուան համար:
13 Եւ ձեզ համար այդ պիտի լինի առիթ
վկայութեան: 14 Արդ, ձեր մտքում դրէք սա.
նախօրօք մի՛ մտահոգուէք պատասխան
տալու համար, 15 որովհետեւ ես ձեզ կը տամ
բերան եւ իմաստութիւն, որին չեն կարողանայ
հակառակել կամ պատասխան տալ ձեր
բոլոր հակառակորդները: 16 Դուք պիտի
մատնուէք եւ ծնողներից, եւ եղբայրներից,
եւ ազգականներից, եւ բարեկամներից, ու
ձեզնից ոմանց պիտի սպանեն: 17 Եւ պիտի
ատուէք բոլորից իմ անուան համար: 18 Բայց
ձեր գլխից մի մազ անգամ չպիտի կորչի: 19
Եւ ձեր համբերութեամբ պիտի շահէք ձեր
հոգիները»: 20 «Բայց երբ տեսնէք Երուսաղէմը՝
շրջապատուած զօրքերով, այն ժամանակ
իմացէք, որ նրա աւերումը մօտ է: 21 Այն
ժամանակ նրանք, որ Հրէաստանում են, թող
փախչեն լեռները, եւ նրանք, որ Երուսաղէմի
մէջ են, թող խոյս տան, իսկ նրանք, որ
գաւառներում են, թող քաղաք չմտնեն, 22
որովհետեւ դրանք վրէժխնդրութեան օրեր
են, որպէսզի կատարուեն բոլոր գրուածները:
23 Բայց այն օրերին վայ է յղիներին եւ
ստնտուներին, որովհետեւ մեծ տագնապ
պիտի լինի երկրի վրայ եւ բարկութիւն՝
այս ժողովրդի հանդէպ: 24 Նրանք սրի

պիտի քաշուեն, զերի պիտի տարուեն բոլոր
հեթանոսներից. եւ Երուսաղէմը ոտքի կոխան
պիտի լինի ազգերից, մինչեւ որ լրանան
հեթանոսների ժամանակները»: 25 «Եւ նշաններ
պիտի լինեն արեգակի, լուսնի եւ աստղերի
վրայ: Եւ երկրի վրայ պիտի լինի հեթանոսների
տագնապ՝ ծովի եւ խռովութեան նման ահեղ
ձայնի պատճառով, 26 աշխարհի վրայ գալիք
պատահարների վախից եւ նախազգացումից
մարդիկ պիտի մեռնեն, որովհետեւ երկնքի
զօրութիւնները պիտի շարժուեն: 27 Եւ այն
ժամանակ պիտի տեսնեն մարդու Որդուն
եկած՝ ամպերի վրայ, զօրութեամբ եւ մեծ
փառքով: 28 Եւ երբ սկսուի այս բանը լինել,
վեր կացէք եւ ձեր գլուխները բարձրացրէք,
որովհետեւ մօտ է ձեր փրկութիւնը»: 29 Եւ
նրանց ասաց մի առակ. «Նայեցէք թզենուն եւ
ամէն մի ծառի. 30 երբ իրենց բողբոջը ցոյց են
տալիս, տեսնում էք այն ու դրանից իմանում
էք, որ մօտ է ամառը: 31 Նոյնպէս եւ դուք, երբ
տեսնէք այս բոլորը կատարուած, իմացէք, որ
Աստծու արքայութիւնը մօտ է: 32 Ճշմարիտ եմ
ասում ձեզ, որ այս սերունդը չպիտի անցնի,
մինչեւ որ այս բոլորը կատարուի: 33 Երկինքը
եւ երկիրը կ'անցնեն, բայց իմ խօսքերը չեն
անցնի»: 34 «Զգոյշ եղէք ինքներդ ձեզնից. գուցէ
ձեր սրտերը ծանրանան զեխութեամբ եւ
հարբեցողութեամբ ու աշխարհիկ հոգսերով.
եւ յանկարծակի հասնի ձեր վրայ այն օրը. 35
որովհետեւ այդ օրը որոգայթի նման պիտի
հասնի այն ամենքի վրայ, որոնք բնակւում են
երկրագնդի ամբողջ երեսին: 36 Արթուն կացէք
այսուհետեւ, ամէն ժամ աղօթք արէք, որպէսզի
կարողանաք զերծ մնալ այն ամենից, որ լինելու
է, եւ արժանի լինէք կանգնելու մարդու Որդու
առաջ»: 37 Եւ ցերեկը ուսուցանում էր տաճարի
մէջ, իսկ գիշերները ելնում էր, մնում այն լերան
վրայ, որը կոչւում էր Ձիթենեաց: 38 Եւ ամբողջ
ժողովուրդը առաւօտները վաղ շտապում էր
նրա մօտ՝ տաճարում նրան լսելու համար:

22 Մօտեցաւ Բաղարջակերաց տօնը,
որը կոչւում էր Պասեք: 2 Իսկ
քահանայապետներն ու օրէնսգէտները հնար
էին փնտռում, թէ ինչպէս սպանեն նրան,
բայց վախենում էին ժողովրդից: 3 Ապա
սատանան մտաւ Իսկարիովտացի կոչուած
Յուդայի մէջ, որ Տասներկուսի թւում էր: 4
Սա գնաց բանակցեց քահանայապետների,
օրէնսգէտների եւ ժողովրդի իշխանաւորների
հետ, որ Յիսուսին նրանց մատնի: 5 Նրանք
ուրախացան եւ խոստացան նրան արծաթ
տալ: 6 Եւ նա յանձն առաւ ու պատեհ
առիթ էր փնտռում՝ նրան մատնելու նրանց՝
ամբոխից մեկուսի: 7 Եկաւ Բաղարջակերաց
օրը, երբ օրէնք էր մորթել Պասեքը: 8 Եւ
նա ուղարկեց Պետրոսին եւ Յովհաննէսին
ու ասաց. «Գնացէք, պատրաստեցէք մեզ
համար Պասեքի ընթրիքը, որ ուտենք»: 9
Եւ նրանք ասացին. «Ո՞ւր ես ուզում, որ
պատրաստենք»: 10 Եւ նրանց ասաց. «Ահա՛,
երբ քաղաք մտնէք, ձեզ կը հանդիպի մի մարդ՝
ջրի սափորը բարձած. գնացէք նրա յետեւից
այն տունը, ուր նա կը մտնի: 11 Եւ կ'ասէք
տանտիրոջը. «Վարդապետը քեզ ասում է՝ ո՞ւր
է այն հիւրասրահը, որտեղ աշակերտներիս
հետ պիտի ուտեմ Պասեքի ընթրիքը»: 12 Եւ
նա ձեզ ցոյց կը տայ զարդարուած մի մեծ
վերնատուն, եւ այնտեղ կը պատրաստէք»: 13
Եւ աշակերտները գնացին գտան, ինչպէս որ
իրենց ասել էր. եւ պատրաստեցին Պասեքը:
14 Եւ երբ ժամը հասաւ, սեղան նստեց, եւ
տասներկու առաքեալներն էլ՝ իր հետ: 15 Եւ
նրանց ասաց. «Յոյժ ցանկացայ այս Պասեքի
ընթրիքը ուտել ձեզ հետ, քանի դեռ չեմ
չարչարուել: 16 Բայց ասում եմ ձեզ, թէ այլեւս
չեմ ուտելու սրանից, մինչեւ որ Պասեքը
կատարուի Աստծու արքայութեան մէջ»: 17
Եւ, բաժակը վերցնելով, գոհութիւն յայտնեց
Աստծուն եւ ասաց. «Առէք այս եւ բաժանեցէք
ձեր մէջ. 18 ասում եմ ձեզ, թէ այսուհետեւ
որթատունկի բերքից չեմ խմելու, մինչեւ որ գայ
Աստծու արքայութիւնը»: 19 Եւ հաց վերցնելով՝
գոհութիւն յայտնեց Աստծուն, կտրեց, տուեց
նրանց եւ ասաց. «Այս է իմ մարմինը, որ շատերի
համար է տրուած. այս արէք իմ յիշատակի
համար»: 20 Նոյնպէս եւ բաժակը վերցրեց
ընթրիքից յետոյ եւ ասաց. «Այս բաժակը նոր
Ուխտ է իմ արիւնով՝ ձեզ համար թափուած:
21 Բայց ահաւասիկ իմ մատնիչի ձեռքը ինձ
հետ այս սեղանի վրայ է: 22 Եւ մարդու Որդին
աշխարհից կը գնայ ըստ սահմանուածի, բայց

վայ այն մարդուն, ում ձեռքով կը մատնուի»:
23 Եւ նրանք սկսեցին հարցնել իրար մէջ, թէ
իրենցից ո՞վ է, որ այդ անելու է: 24 Եւ նրանց
մէջ հակաճառութիւն առաջացաւ, թէ իրենցից
ո՞վ պիտի մեծ համարուի: 25 Եւ նա նրանց
ասաց. «Ազգերի թագաւորները տիրում են
իրենց ժողովուրդների վրայ, եւ նրանք, որ
իշխում են նրանց վրայ, բարերարներ են
կոչւում: 26 Բայց դուք այդպէս չլինէք, այլ՝ ով
որ մեծ է ձեր մէջ, թող լինի ինչպէս կրտսերը,
իսկ առաջնորդը՝ ինչպէս սպասաւորը: 27
Ո՞վ է մեծ. սեղան նստո՞ղը, թէ՞ սպասաւորը:
Չէ՞ որ՝ սեղան նստողը: Բայց ես ձեր մէջ եմ
իբրեւ սպասաւոր»: 28 «Եւ դուք էք, որ իմ
փորձութիւնների մէջ ինձ հետ էիք մնում
մինչեւ այժմ: 29 Եւ ես խոստանում եմ ձեզ, -
ինչպէս եւ իմ Հայրը ինձ խոստացաւ տալու
արքայութիւնը, - 30 որ ուտէք եւ խմէք իմ
սեղանից իմ արքայութեան մէջ եւ նստէք
տասներկու գահերի վրայ՝ դատելու Իսրայէլի
տասներկու ցեղերը»: 31 Եւ Տէրն ասաց.
«Սիմո՛ն, Սիմո՛ն, ահա սատանան ուզեց ձեզ
ցորենի նման մաղել: 32 Բայց ես աղօթեցի քեզ
համար, որպէսզի քո հաւատը չպակասի, եւ
դու, երբ վերադառնաս ինձ, հաստատես քո
եղբայրներին»: 33 Եւ Պետրոսն ասաց. «Տէ՛ր,
պատրաստ եմ քեզ հետ գնալ եւ բանտ, եւ դէպի
մահ»: 34 Եւ նա նրան ասաց. «Ասում եմ քեզ,
Պետրո՛ս, այսօր դեռ աքաղաղը կանչած չպիտի
լինի, մինչեւ որ դու երեք անգամ ուրանաս՝
ասելով, թէ ինձ չես ճանաչում»: 35 Եւ նրանց
ասաց. «Երբ ուղարկեցի ձեզ առանց քսակի,
մախաղի եւ կօշիկների, մի՞թէ որեւէ բանի
կարօտ մնացիք»: 36 Եւ նրանք ասացին՝ եւ ո՛չ
մի բանի: Ապա ասաց. «Իսկ այժմ՝ ով որ քսակ
ունի, թող վերցնի այն, նոյնպէս եւ՝ մախաղ. իսկ
ով որ չունի, թող վաճառի իր վերարկուն եւ
իր համար սուր գնի: 37 Բայց ասում եմ ձեզ,
այս եւս, որ գրուած է, պէտք է, որ կատարուի
իմ վրայ, թէ՝ «Անօրէնների հետ դասուեց».
որովհետեւ, ինչ որ ինձ համար է գրուած,
կատարուելու վրայ է»: 38 Եւ նրանք ասացին.
«Տէ՛ր, ահաւասիկ այստեղ երկու սուր կայ»: Եւ
նրանց ասաց. «Բաւական են»: 39 Եւ Յիսուս
ըստ իր սովորութեան ելաւ գնաց Ձիթենեաց
լեռը. նրա յետեւից գնացին եւ աշակերտները:
40 Երբ տեղ հասաւ, ասաց նրանց. «Աղօթքի՛
կանգնեցէք, որ փորձութեան մէջ չընկնէք»: 41
Եւ ինքը հեռացաւ նրանցից մօտ մի քարընկեց,
ծնրադրեց, աղօթում էր եւ ասում. 42 «Հայր, եթէ
կամենում ես, այս բաժակը ինձնից հեռացրո՛ւ,
բայց ոչ թէ իմ կամքը, այլ քո՛նը թող լինի»:
43 Եւ նրան երկնքից երեւաց մի հրեշտակ եւ
ուժ էր տալիս նրան. նա տագնապի մէջ էր եւ
ամբողջ հոգով էր աղօթում: 44 « Եւ նրանից
քրտինքը հոսում էր արեան կաթիլների նման՝
շիթ-շիթ գետին թափուելով: 45 Եւ վեր կենալով
աղօթքից՝ եկաւ աշակերտների մօտ, նրանց
քնած գտաւ տրտմութիւնից 46 եւ նրանց
ասաց. «Ինչո՞ւ էք քնել. վե՛ր կացէք, աղօթեցէ՛ք,
որպէսզի փորձութեան մէջ չընկնէք»: 47
Եւ մինչ նա դեռ խօսում էր, ահա երեւաց
մի ամբոխ. եւ նա, որ Յուդա էր կոչւում,
Տասներկուսից մէկը, առաջնորդում էր նրանց.
երբ Յուդան մօտեցաւ Յիսուսին, համբուրեց
նրան, որովհետեւ այն նշանն էր տուել նրանց,
թէ՝ «Ում հետ ես համբուրուեմ, նա՛ է, նրա՛ն
բռնեցէք»: 48 Յիսուս նրան ասաց. «Յուդա՛,
համբուրելո՞վ ես մատնում մարդու Որդուն»:
49 Երբ նրա շուրջը գտնուողները տեսան
եղածը, նրան ասացին. «Տէ՛ր, սրով նրանց
հարուածե՞նք»: 50 Եւ աշակերտներից մէկը
հարուածեց քահանայապետի ծառային եւ
կտրեց դէն գցեց նրա աջ ականջը: 51 Յիսուս
պատասխանեց եւ ասաց. «Թո՛ղ տուէք, բաւ է
եղածը»: Եւ դիպչելով ականջին՝ այն բժշկեց:
52 Եւ իր վրայ եկած քահանայապետներին,
տաճարի իշխանաւորներին եւ ծերերին ասաց.
«Ինչպէս աւազակի՞ վրայ էք գալիս սրերով ու
մահակներով. 53 միշտ ձեզ հետ էի տաճարում,
եւ դուք ինձ վրայ ձեռք չերկարեցիք. սակայն
այս է ձեր ժամը եւ խաւարի իշխանութեան
զօրութիւնը»: 54 Եւ բռնելով նրան՝ տարան
եւ մտցրին քահանայապետի տունը. իսկ
Պետրոսը հեռուից գնում էր նրա յետեւից: 55
Երբ գաւթի մէջ կրակ վառեցին եւ նստեցին
շուրջը, Պետրոսն էլ նստեց նրանց մէջ: 56
Մի աղախին տեսաւ նրան կրակի լոյսի մօտ
նստած, հայեացքը սեւեռեց նրան եւ ասաց.
«Սա էլ էր նրանցից, որ նրա հետ էին» 57 Իսկ
Պետրոսն ուրացաւ ու ասաց. «Ես նրան չեմ
ճանաչում, ո՛վ կին»: 58 Եւ քիչ յետոյ մէկ ուրիշը

տեսաւ նրան եւ ասաց. «Դո՛ւ էլ նրանցից ես»:
Պետրոսն ասաց. «Ո՛վ մարդ, ես նրանցից չեմ»:
59 Եւ երբ մի ժամ էլ անցաւ, մէկ ուրիշը վիճում
էր եւ ասում. «Ճիշտ որ սա էլ նրա հետ էր,
որովհետեւ գալիլիացի է»: 60 Պետրոսն ասաց.
«Ո՛վ մարդ, չգիտեմ այդ ի՞նչ ես խօսում»: Եւ
նոյն պահին, մինչ նա այս ասում էր, աքաղաղը
կանչեց: 61 Տէրը դարձաւ եւ նայեց Պետրոսին.
եւ Պետրոսը յիշեց Տիրոջ խօսքը, որ ասել էր
իրեն. «Դեռ աքաղաղը չկանչած՝ երեք անգամ
պիտի ուրանաս, թէ ինձ չես ճանաչում»: 62 Եւ
Պետրոսը դուրս ելնելով՝ դառնօրէն լաց եղաւ:
63 Եւ այն մարդիկ, որ նրան պահպանում էին,
ծիծաղում էին նրա վրայ եւ խփում, 64 ծածկում
էին նրա երեսը եւ տանջում, հարցնում էին
նրան եւ ասում. «Մարգարէացի՛ր՝ ո՞վ է, որ քեզ
խփեց»: 65 Եւ հայհոյելով՝ ուրիշ շատ բաներ
էլ էին ասում նրա երեսին: 66 Եւ երբ լոյսը
բացուեց, հաւաքուեց ժողովրդի ծերակոյտը՝
քահանայապետներ եւ օրէնսգէտներ, եւ
Յիսուսին քաշեցին բերին իրենց ատեանի
առաջ եւ ասացին. «Եթէ դու ես Քրիստոսը,
ասա՛ մեզ»: 67 Նրանց ասաց. «Եթէ ձեզ ասեմ
իսկ, չէք հաւատայ: 68 Եւ եթէ ես ձեզ հարցնեմ,
ինձ պատասխան չէք տայ կամ չէք արձակի
ինձ: 69 Բայց սրանից յետոյ մարդու Որդին
պիտի նստի Աստծու զօրութեան աջին»: 70
Եւ ամէնքը միասին ասացին. «Ուրեմն դու
Աստծու Որդի՞ն ես»: Եւ նա նրանց ասաց. «Դուք
ասում էք, թէ ես եմ»: 71 Եւ նրանք ասացին. «Էլ
ի՞նչ վկայութիւն է պէտք մեզ, որովհետեւ մենք
ինքներս լսեցինք նրա բերանից»:

23 Եւ նրանց ամբողջ բազմութիւնը, վեր
կենալով, նրան տարաւ Պիղատոսի մօտ:
2 Եւ սկսեցին ամբաստանել նրան եւ ասել.
«Գտանք սրան, որ մոլորեցնում էր մեր
ազգը, արգելում էր կայսրին հարկեր տալ
եւ ինքն իր մասին ասում էր, թէ՝ Քրիստոսն
է, թագաւոր»: 3 Իսկ Պիղատոսը հարցրեց
նրան եւ ասաց. «Հրեաների թագաւորը դո՞ւ
ես»: Նա պատասխանեց նրան եւ ասաց. «Դու
ասացիր»: 4 Պիղատոսը քահանայապետներին
եւ ժողովրդին ասաց. «Այս մարդու մէջ ես
որեւէ յանցանք չեմ գտնում»: 5 Իսկ նրանք
պնդում էին եւ ասում, թէ ըմբոստութեան
է մղում ժողովրդին, քարոզում է ամբողջ
Հրէաստանում՝ Գալիլիայից սկսած մինչեւ
այստեղ: 6 Իսկ Պիղատոսը, երբ լսեց Գալիլիայի
մասին, հարցրեց, թէ այդ մարդը գալիլիացի՞ է: 7
Եւ երբ իմացաւ, թէ Հերովդէսի իշխանութիւնից
է, յանձնեց, որ նրան տանեն Հերովդէսի մօտ,
որովհետեւ այդ օրերին նա էլ Երուսաղէմում
էր: 8 Եւ երբ Հերովդէսը տեսաւ Յիսուսին, շատ
ուրախացաւ, որովհետեւ երկար ժամանակից
ի վեր ցանկանում էր նրան տեսնել, քանի որ
յաճախ լսում էր նրա մասին եւ ակնկալութիւն
ունէր նրա ձեռքով կատարուած որեւէ նշան
տեսնել: 9 Հերովդէսը նրան հարցաքննեց
շատ խօսքերով, իսկ Յիսուս նրան ոչ մի
պատասխան չտուեց: 10 Քահանայապետներն
ու օրէնսգէտները վեր էին կենում եւ նրան
բուռն կերպով ամբաստանում: 11 Հերոդէսն էլ,
իր զօրականներով հանդերձ, արհամարհեց
նրան եւ ծիծաղելով նրա վրայ՝ սպիտակ
զգեստներ հագցնել տուեց նրան ու վերստին
յանձնեց, որ տանեն նրան Պիղատոսի մօտ:
12 Եւ Պիղատոսն ու Հերովդէսը այդ օրերին
բարեկամներ եղան, որովհետեւ առաջ իրար
թշնամիներ էին: 13 Պիղատոսը կանչեց
քահանայապետներին, իշխանաւորներին եւ
ժողովրդին ու ասաց. 14 «Այս մարդուն
բերեցիք ներկայացրիք ինձ, որպէս ժողովրդին
մոլորեցնողի. եւ ահաւասիկ ձեր առաջ
դատաքննութիւն արեցի եւ այս մարդու մէջ
չգտայ մէկն այն յանցանքներից, որոնցով
դուք ամբաստանում էք նրան: 15 Եւ ոչ էլ՝
Հերովդէսը, որի մօտ հրամայեցի, որ Յիսուսին
տանեն: 16 Արդ, նա մահուան արժանի ոչինչ
չի արել, նրան գանահարել կը տամ եւ
կ'արձակեմ» 17 (որովհետեւ հարկաւոր էր
իւրաքանչիւր տօնի առթիւ մի բանտարկեալ
արձակել նրանց համար): 18 Եւ նրանք ամբողջ
բազմութեամբ աղաղակում էին եւ ասում.
«Նրան վերացրո՛ւ եւ արձակի՛ր մեզ համար
Բարաբբային» 19 (որը քաղաքում պատահած
մի խռովութեան եւ սպանութեան համար
բանտարկուել էր): 20 Պիղատոսը նորից սկսեց
խօսել, որովհետեւ կամենում էր Յիսուսին
արձակել: 21 Եւ նրանք կրկին աղաղակում
էին ու ասում. «Խա՛չը հանի՛ր նրան»: 22 Եւ նա
երրորդ անգամ ասաց նրանց. «Ի՞նչ չար բան է
արել սա. նրա վրայ մահուան արժանի որեւէ

յանցանք չգտայ. սրան գանահարել կը տամ
եւ կ՚արձակեմ»: 23 Իսկ նրանք բարձրաձայն
ստիպում էին եւ ուզում, որ նրան խաչը հանի:
Եւ նրանց ու քահանայապետների ձայները
աւելի ուժեղանում էին: 24 Եւ Պիղատոսը
հաւանութիւն տուեց, որ նրանց պահանջը
կատարուի: 25 Նա արձակեց Բարաբբային, որը
խռովութեան եւ սպանութեան համար բանտ
էր նետուած, եւ որին էլ հէնց ուզում էին. իսկ
Յիսուսին յանձնեց նրանց կամքին: 26 Երբ նրան
առան գնացին, բռնեցին Սիմոն Կիւրենացի
անունով մէկին, որը հանդից էր գալիս. նրա
վրայ դրեցին խաչը, որ այն բերի Յիսուսի
յետեւից: 27 Եւ նրա յետեւից գնում էր ժողովրդի
մի մեծ բազմութիւն եւ կանայք, որոնք կոծում
էին ու ողբում նրան: 28 Յիսուս դարձաւ եւ
ասաց նրանց. «Երուսաղէմի դուստրեր, ինձ
վրայ լաց մի՛ եղէք, այլ լա՛ց եղէք ձեր եւ ձեր
որդիների վրայ, 29 որովհետեւ օրեր պիտի
գան, երբ մարդիկ պիտի ասեն՝ «Երանի՛ չբեր
կանանց եւ նրանց, որոնք բնաւ չծնեցին եւ
չդիեցրին»: 30 Այն ժամանակ մարդիկ պիտի
սկսեն ասել լեռներին, թէ՝ ընկէ՛ք մեր վրայ, եւ
բլուրներին, թէ՝ ծածկեցէ՛ք մեզ, 31 որովհետեւ,
երբ դալա՛ր փայտին այսպէս անեն, չորի՛ն ինչ
կը պատահի»: 32 Ուրիշ երկու չարագործներ
էլ բերեցին՝ նրա հետ սպանելու համար: 33
Երբ հասան Գագաթ կոչուած տեղը, այնտեղ
նրան խաչը հանեցին. եւ չարագործներին էլ՝
մէկին աջ կողմը, միւսին ձախ կողմը՝ խաչեցին:
34 Եւ Յիսուս ասաց. «Հայր, ների՛ր դրանց,
որովհետեւ չգիտեն, թէ ինչ են անում»: Եւ նրա
զգեստները բաժանելու համար վիճակ գցեցին:
35 Իսկ ժողովուրդը դիտում էր. իշխանաւորները
նրանց հետ միասին ծաղրում էին նրան եւ
ասում. «Ուրիշներին ազատեց, թող ինքն իրեն էլ
ազատի, եթէ դա է Քրիստոսը՝ Աստծու ընտրեալ
Որդին»: 36 Զինուորներն էլ ծաղրում էին նրան.
առաջ էին գալիս, քացախ էին մատուցում նրան
եւ ասում. 37 «Եթէ դու ես հրեաների թագաւորը,
փրկի՛ր ինքդ քեզ»: 38 Եւ նրա խաչի վրայ մի
գրութիւն կար՝ գրուած յունարէն, լատիներէն
եւ եբրայերէն գրերով, թէ՝ սա է հրեաների
արքան: 39 Իսկ կախուած չարագործներից
մէկը հայհոյում էր նրան եւ ասում. «Դու չէ՞ս
Քրիստոսը. փրկի՛ր ինքդ քեզ եւ մեզ»: 40 Նրա
ընկերը նրան սաստելով՝ պատասխան տուեց
եւ ասաց. «Աստծուց չե՞ս վախենում, դու, որ նոյն
պատիժն ես կրում: 41 Եւ մենք իրաւացիօրէն
արժանի հատուցումն ենք ստանում այն
գործերի համար, որ կատարեցինք, իսկ սա
որեւէ վատ բան չի արել»: 42 Եւ ասաց
Յիսուսին. «Յիշի՛ր ինձ, Տէ՛ր, երբ գաս քո
թագաւորութեամբ»: 43 Եւ Յիսուս նրան ասաց.
«Ճշմարիտ եմ ասում քեզ, այսօր ինձ հետ
դրախտում կը լինես»: 44 Եւ համարեա կէսօր
էր. եւ խաւար եղաւ ամբողջ երկրի վրայ
մինչեւ ժամը երեքը. արեգակը խաւարեց: 45 Եւ
տաճարի վարագոյրը մէջտեղից պատռուեց:
46 Եւ Յիսուս բարձրաձայն աղաղակեց եւ
ասաց. «Հայր, քո ձեռքն եմ աւանդում իմ
հոգին»: Երբ այս ասաց, հոգին աւանդեց: 47 Եւ
հարիւրապետը, տեսնելով ինչ որ պատահեց,
փառաւորեց Աստծուն եւ ասաց. «Իսկապէս
այս մարդը արդար էր»: 48 Եւ ամբողջ
ժողովուրդը, որ եկել էր ու դիտում էր այս
տեսարանն ու կատարուածը, ծեծում էր
կուրծքը եւ վերադառնում: 49 Նրա բոլոր
ծանօթներն էլ կանգնել էին հեռուում. եւ կանայք,
որոնք Գալիլիայից նրա յետեւից էին եկել,
տեսնում էին այս բաները: 50 Եւ ահա Յովսէփ
անունով մի մարդ կար հրեաների Արիմաթէ
քաղաքից: Նա հրեաների խորհրդի անդամ
էր, բարեգործ եւ արդար մի մարդ 51 (սա
չէր միաբանել նրանց մտադրութիւններին ու
գործերին): Եւ ինքն էլ էր սպասում Աստծու
թագաւորութեանը: 52 Սա Պիղատոսի մօտ
գալով՝ ուզեց Յիսուսի մարմինը: 53 Եւ նրան
խաչից իջեցնելով՝ փաթաթեց պատանքով
ու դրեց վիմափոր գերեզմանի մէջ, որտեղ
բնաւ ոչ ոք չէր դրուած: 54 Եւ օրը ուրբաթ
էր, ու լուսանում էր շաբաթը: 55 Եւ Յովսէփի
յետեւից գնում էին կանայք, որոնք Գալիլիայից
էին եկել Յիսուսի հետ. նրանք տեսան
գերեզմանը, եւ թէ ինչպէս նրա մարմինը
այնտեղ դրուեց: 56 Վերադարձան, խնկեր եւ
իւղեր պատրաստեցին ու շաբաթ օրը, օրէնքի
համաձայն, հանգիստ արեցին:

24 Բայց կիրակի օրը, առաւօտեան շատ վաղ,
կանայք գերեզման եկան՝ բերելով իրենց
պատրաստած խնկերը. նրանց հետ եւ ուրիշ
կանայք: 2 Եւ քարը գերեզմանից գլորած գտան

3 ու ներս մտնելով՝ Տէր Յիսուսի մարմինը
չգտան: 4 Եւ մինչ նրանք զարմացած էին
այդ բանի վրայ, ահա լուսաւոր զգեստներով
երկու մարդիկ հասան նրանց մօտ: 5 Եւ երբ
կանայք զարհուրեցին ու իրենց երեսը գետին
խոնարհեցրին, մարդիկ ասացին. «Ինչո՞ւ ողջին
մեռելների մէջ էք փնտռում: 6 Այստեղ չէ, այլ՝
յարեաւ: Յիշեցէք՝ ինչպէս խօսեց նա ձեզ հետ,
երբ Գալիլիայում էր. 7 ասում էր, թէ պէտք է,
որ մարդու Որդին մեղաւոր մարդկանց ձեռքը
մատնուի, խաչուի եւ երրորդ օրը յարութիւն
առնի»: 8 Եւ նրանք յիշեցին նրա խօսքերը: 9
Եւ վերադարձան ու պատմեցին այս ամէնը
Տասնմէկին եւ բոլոր միւսներին: 10 Եւ Մարիամ
Մագդաղենացին, Յովհաննան, Յակոբի մայր
Մարիամը եւ նրանց հետ ուրիշ կանայք էին, որ
այս բաները պատմեցին առաքեալներին: 11
Բայց նրանց խօսքերը բարբաջանք թուացին
աշակերտներին, եւ չէին հաւատում նրանց: 12
Սակայն Պետրոսը վեր կացաւ եւ վազեց դէպի
գերեզման, նայեց ու տեսաւ, որ կտաւները
միայն կային: Եւ գնաց՝ մտքում զարմացած, թէ
ինչ էր եղել: 13 Եւ ահա նոյն օրը աշակերտներից
երկուսը գնում էին մի գիւղ, որի անունը
Էմմաւուս էր, եւ որը Երուսաղէմից հեռու
էր մօտ տասնմէկ կիլոմետր: 14 Եւ նրանք
միմեանց հետ խօսում էին կատարուած բոլոր
անցուդարձերի մասին: 15 Եւ մինչ նրանք
խօսում էին ու վիճում, ինքը՝ Յիսուս մօտեցաւ
ու գնում էր նրանց հետ: 16 Բայց նրանց աչքերը
բռնուած էին, որպէսզի նրան չճանաչեն: 17 Եւ
նրանց ասաց. «Այդ ի՞նչ բաներ են, որոնց համար
քայլելիս վիճում էք միմեանց հետ եւ տրտմած
էք»: 18 Նրանցից մէկը, որի անունը Կղէոպաս
էր, ասաց նրան. «Երուսաղէմում միայն դո՞ւ ես,
որ չես իմացել, թէ ինչեր կատարուեցին այնտեղ
այս օրերին»: 19 Եւ նրանց ասաց՝ ի՞նչ: Եւ նրանք
ասացին Յիսուս Նազովրեցու մասին, որ եղաւ
մարգարէ մարդ, հզօր՝ գործերով եւ խօսքերով,
Աստծու եւ ամբողջ ժողովրդի առաջ, 20
եւ թէ ինչպէս մեր քահանայապետները եւ
իշխանաւորները նրան մատնեցին մահուան
դատաստանի ու խաչը հանեցին նրան: 21
Մենք ակնկալում էինք, թէ նա է, որ փրկելու է
Իսրայէլը. սակայն, այս բոլորով հանդերձ, այս
երրորդ օրն է, որ այդ բաները կատարուեցին:
22 Այլ նաեւ մեզ զարմացրին մեր միջից մի քանի
կանայք, որոնք վաղ առաւօտեան գերեզման
էին գնացել 23 եւ նրա մարմինը չէին գտել.
նրանք եկան եւ ասացին, թէ նաեւ մի տեսիլ էլ
էին տեսել հրեշտակների, որոնք ասում էին նրա
մասին, թէ կենդանի է: 24 Ապա մեզնից ոմանք
էլ գերեզման գնացին եւ գտան այնպէս, ինչպէս
կանայք ասել էին: Բայց նրան չտեսան: 25 Եւ
նա ասաց նրանց. «Ո՜վ անմիտ եւ թուլասիրտ
մարդիկ, որ դժուարանում էք հաւատալ այն
ամենին, որ ասացին մարգարէները: 26 Չէ՞ որ
Քրիստոս պէտք է նոյն այդ չարչարանքները
կրէր եւ այնպէս մտնէր իր փառքի մէջ»: 27 Եւ
սկսած Մովսէսից ու բոլոր մարգարէներից՝
մեկնում էր նրանց այն բոլորը, ինչ գրուած է
իր մասին բոլոր Գրքերում: 28 Երբ մօտեցան
այն գիւղին, ուր գնում էին, Յիսուս պատճառ
բռնեց, թէ ինքը գնալու է աւելի հեռու տեղ: 29
Իսկ նրանք շատ ստիպեցին նրան ու ասացին.
«Մեզ մօտ գիշերիր, որովհետեւ երեկոյ է, եւ
օրը տարաժամել է»: Եւ նա ներս մտաւ՝ նրանց
հետ այնտեղ գիշերելու: 30 Եւ երբ նա սեղան
նստեց նրանց հետ, հաց վերցնելով՝ օրհնեց,
կտրեց այն եւ տուեց նրանց: 31 Եւ նրանց
աչքերը բացուեցին ու ճանաչեցին նրան, իսկ
ինքը նրանց աչքին աներեւոյթ եղաւ: 32 Եւ
նրանք ասացին միմեանց. «Մեր սրտերն էլ միթէ
չէ՞ին ճմլւում մեր մէջ, մինչ նա ճանապարհին
խօսում էր մեզ հետ. եւ ինչպէ՞ս էր մեզ
բացատրում Գրքերը»: 33 Ապա անմիջապէս
վեր կացան ու Երուսաղէմ վերադարձան եւ
հաւաքուած գտան Տասնմէկին եւ նրանց
հետ եղածներին, 34 որոնք ասում էին, թէ՝
«Իսկապէս յարեաւ Տէրը եւ երեւաց Սիմոնին»:
35 Իսկ երկուսը պատմեցին այն, ինչ պատահել
էր ճանապարհին, եւ թէ ինչպէ՞ս Յիսուս
իրեն ճանաչել էր տուել նրանց՝ հաց կտրելու
ժամանակ: 36 Մինչ դեռեւս նրանք այս էին
խօսում, Յիսուս ինքը եկաւ կանգնեց նրանց
մէջ եւ ասաց. «Խաղաղութի՛ւն ձեզ, ես եմ,
մի՛ վախեցէք»: 37 Իսկ նրանք զարհուրած
վախենում եւ կարծում էին, թէ մի ոգի են
տեսնում: 38 Եւ նրանց ասաց. «Ինչո՞ւ էք
խռովուած, եւ ինչո՞ւ ձեր սրտերում կասկածներ
են ծագում. 39 տեսէ՛ք իմ ձեռքերն ու ոտքերը,
որովհետեւ նոյն ինքն ես եմ. շօշափեցէ՛ք ինձ եւ

տեսէք, որովհետեւ ոգին մարմին եւ ոսկորներ
չունի. ինչպէս տեսնում էք, 40 ես ունեմ»: 41 Եւ
այս ասելով՝ ցոյց տուեց նրանց իր ձեռքերն ու
ոտքերը: 42 Եւ մինչ դեռեւս ուրախութիւնից
չէին հաւատում եւ զարմացած էին, ասաց
նրանց. «Այստեղ ուտելու բան ունէ՞ք»: 43 Եւ
նրանք տուին նրան խորոված ձկան մի կտոր
եւ մեղրախորիսխ: 44 Եւ նա առաւ կերաւ
նրանց առաջ, իսկ մնացածները տուեց նրանց
ու ասաց. 45 «Սրանք այն խօսքերն են, որ
խօսեցի ձեզ հետ, մինչ ձեզ հետ էի, թէ՝ պէտք
է կատարուեն այն ամէնը, որ գրուած են իմ
մասին Մովսէսի օրէնքում, մարգարէների մէջ
եւ սաղմոսներում»: 46 Այն ժամանակ բացեց
նրանց մտքերը, որ հասկանան Գրքերը: 47 Եւ
ասաց նրանց. «Այսպէս պէտք է չարչարուէր
Քրիստոս, յարութիւն առնէր մեռելներից
երրորդ օրը, 48 եւ քարոզուէր նրա անունով
ապաշխարութիւն եւ մեղքերի թողութիւն բոլոր
ազգերի մէջ՝ Երուսաղէմից սկսած: 49 Եւ
այս բաների վկաներ էք դուք: 50 Եւ ահա ես
ուղարկում եմ Ձեզ իմ Հօր խոստումը, իսկ դուք
նստեցէք Երուսաղէմ քաղաքում, մինչեւ որ
երկնքից զօրութեամբ զգեստաւորուէք»: 51
Ապա նրանց տարաւ հանեց մինչեւ Բեթանիա
եւ, բարձրացնելով իր ձեռքերը, օրհնեց նրանց:
52 Եւ մինչ նա օրհնում էր նրանց, բաժանուեց
նրանցից եւ դէպի երկինք էր վերանում: 53
Իսկ նրանք երկրպագեցին Յիսուսին եւ մեծ
ուրախութեամբ վերադաձան Երուսաղէմ:
Եւ միշտ տաճարում էին, գովաբանում եւ
օրհնաբանում էին Աստծուն:

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ

1 Սկզբից էր Բանը, եւ Բանը Աստծու մօտ
էր, եւ Բանը Աստուած էր: 2 Նա սկզբից
Աստծու մօտ էր: 3 Ամէն ինչ նրանով եղաւ. եւ
առանց նրան չեղաւ ոչինչ, որ եղել է: 4 Կեանքը
նրանով էր: Եւ այդ կեանքը մարդկանց համար
լոյս էր: 5 Եւ լոյսը խաւարի մէջ լուսաւորում
է, եւ խաւարը նրան չնուաճեց: 6 Կար մի
մարդ՝ Աստծուց ուղարկուած. նրա անունը՝
Յովհաննէս: 7 Սա եկաւ որպէս վկայ, որպէսզի
վկայի լոյսի մասին, որ բոլորը նրա միջոցով
հաւատան: 8 Ինքը լոյսը չէր, այլ եկել էր, որ
վկայի լոյսի մասին: 9 Այդ լոյսն էր ճշմարիտ
լոյսը, որ լուսաւորում է ամէն մարդու, որ
գալու է աշխարհ: 10 Նա աշխարհի մէջ էր, եւ
աշխարհը նրանով եղաւ, սակայն աշխարհը
նրան չճանաչեց: 11 Իւրայինների մօտ եկաւ,
բայց իւրայինները նրան չընդունեցին: 12 Իսկ
ովքեր նրան ընդունեցին, նրանց իշխանութիւն
տուեց լինելու Աստծու որդիներ, նրանց, որոնք
իր անունանը կը հաւատան: 13 Նրանք ոչ
արիւնից, ոչ մարմնի կամքից եւ ոչ էլ մարդու
կամքից, այլ Աստծուց ծնուեցին: 14 Եւ Բանը
մարմին եղաւ ու բնակուեց մեր մէջ, եւ
տեսանք նրա փառքը, նման այն փառքի,
որ Հայրն է տալիս Միածնին՝ լի շնորհով ու
ճշմարտութեամբ: 15 Յովհաննէսը վկայում էր
նրա մասին, աղաղակում եւ ասում. «Սա է,
որի մասին ասացի: Նա, որ իմ յետեւից էր
գալու, ինձնից մեծ եղաւ, որովհետեւ ինձնից
առաջ կար»: 16 Մենք բոլորս նրա լրիւութիւնից
ստացանք շնորհ՝ շնորհի փոխարէն. 17
որովհետեւ օրէնքը Մովսէսի միջոցով տրուեց,
իսկ շնորհը եւ ճշմարտութիւնը Յիսուս
Քրիստոսի միջոցով եղան: 18 Աստծուն ոչ ոք
երբեք չի տեսել, բացի միայն միածին Որդուց,
որ Հօր ծոցում է. նա յայտնեց Նրան: 19 Եւ
Յովհաննէսի վկայութիւնը այս է. երբ հրեաները
Երուսաղէմից քահանաներ ու ղեւտացիներ
ուղարկեցին նրա մօտ, որպէսզի հարցնեն
նրան՝ դու ո՞վ ես, 20 նա խոստովանեց առանց
վարանելու. խոստովանեց, թէ՝ ես Քրիստոսը
չեմ: 21 Ու նրան հարցրին՝ իսկ դու ո՞վ ես,
Եղիա՞ն ես: Եւ նա ասաց՝ ոչ, չեմ: Իսկ դու
մարգարէ՞ն ես: Նա պատասխանեց՝ ոչ: 22 Իսկ
ասա՛ մեզ՝ դու ո՞վ ես, որպէսզի պատասխան
տանենք նրանց, որոնք մեզ ուղարկեցին.
ի՞նչ ես ասում քո մասին: 23 Նա ասաց. «Ես
անապատում կանչողի ձայնն եմ, հարթեցէ՛ք
Տիրոջ ճանապարհը, ինչպէս ասաց Եսայի
մարգարէն»: 24 Եւ եկողները փարիսեցիների
կողմից էին: 25 Նրանք հարցրին նրան ու
ասացին. «Իսկ դու ինչո՞ւ ես մկրտում, եթէ դու
չես Քրիստոսը, ոչ էլ Եղիան եւ ոչ էլ մարգարէն»:
26 Յովհաննէսը պատասխան տուեց նրանց ու
ասաց. «Ես ձեզ մկրտում եմ ջրով. ձեր մէջ կայ
մէկը, որին դուք չէք ճանաչում, 27 որ գալու է իմ
յետեւից, եւ որի կօշիկների կապերը արձակելու
արժանի չեմ ես»: 28 Այս բանը պատահեց
Բեթաբրիայում, Յորդանանի միւս կողմում,
ուր գտնւում էր Յովհաննէսը եւ մկրտում: 29
Հետեւեալ օրը նա տեսաւ Յիսուսին, որ գալիս
էր դէպի իրեն, ու ասաց. «Ահա՛ Գառն Աստուծոյ,
որ վերացնում է աշխարհի մեղքը: 30 Սա՛ է նա,
որի մասին ես ասում էի՝ իմ յետեւից գալիս է
մէկը, որ ինձնից մեծ եղաւ, որովհետեւ ինձնից
առաջ կար: 31 Եւ ես չէի ճանաչում նրան, բայց
որպէսզի յայտնի լինի Իսրայէլին, դրա համար
ես եկայ ջրով մկրտելու»: 32 Յովհաննէսը
վկայեց եւ ասաց. «Տեսայ Հոգին, որ իջնում
էր երկնքից որպէս աղաւնի եւ հանգչում նրա
վրայ: 33 Եւ ես չէի ճանաչում նրան. սակայն
նա, ով ինձ ուղարկեց ջրով մկրտելու, նա ինձ
ասաց. «Ում վրայ տեսնես, որ Հոգին իջնում եւ
մնում է, նա՛ է, որ մկրտում է Սուրբ Հոգով»: 34 Եւ
ես տեսայ ու վկայեցի, թէ սա՛ է Աստծու Որդին»:
35 Հետեւեալ օրը դարձեալ այնտեղ կանգնած
էր Յովհաննէսը. նաեւ՝ իր աշակերտներից
երկուսը: 36 Եւ նայելով Յիսուսին, որ անցնում
գնում էր, ասաց. «Ահաւասիկ Քրիստոսը՝ Գառն
Աստուծոյ»: 37 Երկու աշակերտները նրանից
լսեցին, ինչ որ խօսեց, եւ գնացին Յիսուսի
յետեւից: 38 Երբ Յիսուս յետ դարձաւ եւ տեսաւ
նրանց, որ գալիս էին իր յետեւից, ասաց
նրանց. «Ի՞նչ էք ուզում»: Նրանք ասացին նրան.
«Ռաբբի՛ (որ թարգմանւում է՝ վարդապետ), ո՞ւր
է քո օթեւանը»: 39 Նա նրանց ասաց. «Եկէ՛ք
եւ տեսէ՛ք»: Եկան եւ տեսան, թէ որտեղ էր
նրա օթեւանը. եւ այն օրը նրա մօտ գիշերեցին,
որովհետեւ մօտ ժամը չորսն էր: 40 Սիմոն
Պետրոսի եղբայր Անդրէասը մէկն էր այն

երկուսից, որոնք լսեցին Յովհաննէսի ասածը
եւ գնացին Յիսուսի յետեւից: 41 Սա նախ
գտնում է իր եղբայր Սիմոնին ու նրան ասում
է. «Գտանք Մեսիային» (որ թարգմանւում է՝
Քրիստոս): 42 Սա նրան տարաւ Յիսուսի մօտ:
Նայելով նրան՝ Յիսուս ասաց. «Դու Յովնանի
որդի Սիմոնն ես. դու պիտի կոչուես Կեփաս»
(որ թարգմանւում է՝ Պետրոս): 43 Յաջորդ
օրը Յիսուս որոշեց Գալիլիա մեկնել. գտաւ
Փիլիպպոսին ու նրան ասաց. «Արի՛ իմ յետեւից»:
44 Եւ Փիլիպպոսը Բեթսայիդայից էր, Անդրէասի
եւ Պետրոսի քաղաքից: 45 Փիլիպպոսը գտնում
է Նաթանայէլին ու նրան ասում. «Ում մասին
որ Մովսէսը օրէնքի մէջ եւ մարգարէները գրել
են, գտանք նրան՝ Յիսուսին՝ Յովսէփի որդուն,
Նազարէթ քաղաքից»: 46 Նաթանայէլը նրան
ասաց. «Իսկ կարելի՞ է, որ Նազարէթից մի
որեւիցէ լաւ բան դուրս գայ»: Փիլիպպոսը նրան
ասաց. «Արի՛ եւ տես»: 47 Երբ Յիսուս տեսաւ
Նաթանայէլին, որ իր մօտ էր գալիս, ասաց նրա
մասին. «Ահա՛ իսկական մի իսրայէլացի, որի
մէջ նենգութիւն չկայ»: 48 Նաթանայէլը նրան
ասաց. «Որտեղի՞ց ես ինձ ճանաչում»: Յիսուս
պատասխանեց եւ ասաց նրան. «Փիլիպպոսը
դեռ քեզ չկանչած, երբ թզենու տակ էիր, տեսայ
քեզ»: 49 Նաթանայէլը պատասխան տուեց
նրան ու ասաց. «Ռաբբի՛, դո՛ւ ես Աստծու
Որդին, դո՛ւ ես Իսրայէլի թագաւորը»: 50 Յիսուս
պատասխան տուեց նրան ու ասաց. «Նրա
համա՞ր ես հաւատում, որ քեզ ասացի, թէ՝
թզենու տակ տեսայ քեզ. դրանից շատ աւելի
մեծ բաներ պիտի տեսնես»: 51 Եւ ասաց
նրան. «Ճշմարիտ, ճշմարիտ եմ ասում ձեզ,
պիտի տեսնէք երկինքը բացուած եւ Աստծու
հրեշտակներին՝ բարձրանալիս եւ իջնելիս
մարդու Որդու վրայ»:

2 Գալիլիա հասնելու երրորդ օրը Կանա
քաղաքում հարսանիք կար: Եւ Յիսուսի
մայրը այնտեղ էր: 2 Հարսանիքի հրաւիրուեցին
նաեւ Յիսուս եւ իր աշակերտները: 3 Եւ երբ
գինին պակասեց, մայրը Յիսուսին ասաց.
«Գինի չունեն»: 4 Եւ Յիսուս նրան ասաց. «Ինչ
ես ուզում ինձնից, ո՛վ կին, իմ ժամանակը դեռ
չի հասել»: 5 Նրա մայրը սպասաւորներին
ասաց. «Ինչ որ ձեզ ասի, արէ՛ք»: 6 Այնտեղ
կային քարէ վեց թակոյկներ՝ հրեաների
սովորութեան համաձայն մաքրուելու համար.
նրանցից իւրաքանչիւրը շուրջ հարիւր լիտր
տարողութիւն ունէր: 7 Յիսուս նրանց ասաց.
«Լցրէ՛ք այդ թակոյկները ջրով»: Եւ լցրին
բերնէբերան: 8 Եւ ասաց նրանց. «Հիմա
վերցրէ՛ք եւ տարէ՛ք սեղանապետին»: Եւ նրանք
տարան: 9 Եւ երբ սեղանապետը ճաշակեց գինի
դարձած ջուրը ու չէր իմանում, թէ որտեղից
է (բայց սպասաւորները, որոնք ջուր լցրին,
գիտէին), 10 խօսեց փեսայի հետ ու ասաց.
«Ամէն մարդ նախ ընտիր գինին է մատուցում,
եւ երբ հարբած են, այն ժամանակ՝ վատը:
Իսկ դու ընտիր գինին մինչեւ հիմա պահել
ես»: 11 Յիսուս այս առաջին նշանն արեց
Գալիլիայի Կանա քաղաքում որպէս սկիզբը
նշանների եւ յայտնեց իր փառքը, ու նրա
աշակերտները հաւատացին նրան: 12 Սրանից
յետոյ Յիսուս Կափառնայում իջաւ իր մօր եւ
իր եղբայրների հետ. եւ այնտեղ մնաց միայն
մի քանի օր: 13 Հրեաների զատիկը մօտ էր, եւ
Յիսուս Երուսաղէմ ելաւ: 14 Եւ տաճարի մէջ
գտաւ նրանց, որ վաճառում էին արջառներ,
ոչխարներ եւ աղաւնիներ, ինչպէս նաեւ՝
լումայափոխներ, որ նստած էին: 15 Եւ չուանից
խարազան շինեց ու բոլորին տաճարից դուրս
հանեց. նաեւ՝ ոչխարներն ու արջառները.
իսկ լումայափոխների պղնձադրամները ցիր
ու ցան արեց եւ նրանց սեղանները շուռ
տուեց: 16 Իսկ աղաւնի վաճառողներին
ասաց. «Դրանք այստեղից վերցրէ՛ք եւ իմ Հօր
Տունը վաճառատան մի՛ վերածէք»: 17 Նրա
աշակերտները յետոյ յիշեցին, որ գրուած է. «Քո
Տան նկատմամբ իմ նախանձախնդրութիւնը
ինձ պիտի ուտի»: 18 Հրեաները նրան ասացին.
«Ի՞նչ նշան ցոյց կը տաս մեզ, թէ իրաւունք
ունես այդ բանն անելու»: 19 Պատասխանեց
նրանց Յիսուս եւ ասաց. «Քանդեցէ՛ք այդ
տաճարը, եւ երեք օրուայ ընթացքում այն կը
վերականգնեմ»: 20 Հրեաները նրան ասացին.
«Քառասունվեց տարում շինուեց այս տաճարը,
իսկ դու երե՞ք օրում այն վերականգնում ես»:
21 Բայց նա իր մարմնի տաճարի մասին էր
խօսում: 22 Իսկ երբ մեռելներից յարութիւն
առաւ, նրա աշակերտները յիշեցին, թէ այդ
է, որ ասել էր. եւ հաւատացին Գրքին ու այն
խօսքին, որ Յիսուս ասել էր: 23 Եւ երբ Յիսուս

զատկի տօնին Երուսաղէմում էր գտնուում,
շատեր հաւատացին նրան, քանի որ տեսնում
էին այն նշանները, որ կատարում էր: 24
Բայց Յիսուս անձամբ վստահութիւն չունէր
նրանց նկատմամբ, որովհետեւ ինքն ամենքին
ճանաչում էր 25 եւ կարիք չկար, որ որեւէ մէկը
վկայէր մարդու մասին, քանի որ ինքն արդէն
գիտէր, թէ ինչ կար մարդու հոգու մէջ:

3 Եւ փարիսեցիների մէջ Նիկոդեմոս անունով
մի մարդ կար, որ հրեաների իշխանաւոր
էր: 2 Սա գիշերով եկաւ նրա մօտ ու նրան
ասաց. «Ռաբբի՛, գիտենք, որ Աստծուց ես եկել
որպէս վարդապետ, որովհետեւ ոչ ոք չի կարող
կատարել այն նշանները, որ դու ես անում,
եթէ Աստուած նրա հետ չլինի»: 3 Յիսուս
պատասխանեց եւ ասաց նրան. «Ճշմարիտ,
ճշմարիտ եմ ասում քեզ, եթէ մէկը վերստին
չծնուի, չի կարող Աստծու արքայութիւնը
տեսնել»: 4 Նիկոդեմոսը նրան ասաց. «Ինչպէ՞ս
կարող է ծնուել մի մարդ, որ ծեր է. միթէ կարելի՞
է իր մօր որովայնը կրկին անգամ մտնել ու
ծնուել»: 5 Յիսուս պատասխան տուեց եւ
ասաց. «Ճշմարիտ, ճշմարիտ եմ ասում քեզ, եթէ
մէկը ջրից ու Հոգուց չծնուի, չի կարող Աստծու
արքայութիւնը մտնել. 6 որովհետեւ մարմնից
ծնուածը մարմին է, իսկ Հոգուց ծնուածը՝ հոգի:
7 Դու մի՛ զարմացիր, որ քեզ ասացի՝ պէտք է
ձեզ վերստին ծնուել. 8 որովհետեւ քամին ուր
ուզում է՝ փչում է, եւ նրա ձայնը լսում ես, բայց
չգիտես որտեղից է գալիս կամ ուր է գնում.
այսպէս է եւ ամէն ոք, որ Հոգուց է ծնուած»:
9 Նիկոդեմոսը հարցրեց նրան. «Այդ ինչպէ՞ս
կարող է լինել»: 10 Յիսուս պատասխանեց եւ
ասաց նրան. «Դո՞ւ ես Իսրայէլի վարդապետ եւ
այդ չգիտե՞ս: 11 Ճշմարիտ, ճշմարիտ եմ ասում
քեզ, խօսում ենք, ինչ որ գիտենք, եւ վկայում
ենք, ինչ որ տեսել ենք, եւ մեր վկայութիւնը չէք
ընդունում: 12 Իսկ արդ, եթէ երկրաւոր բաներ
ասացի ձեզ, եւ չէք հաւատում, ապա ինչպէ՞ս
պիտի հաւատաք, եթէ երկնաւոր բաներ ասեմ:
13 Արդ, ոչ ոք երկինք չի ելել, եթէ ոչ նա, որ
իջաւ երկնքից՝ մարդու Որդին, որ երկնքից
էր: 14 Եւ ինչպէս որ Մովսէսը անապատում
բարձրացրեց օձը, այնպէս էլ մարդու Որդին
պէտք է բարձրանայ, 15 որպէսզի, ով նրան
հաւատում է, յաւիտենական կեանքն ընդունի.
(aiōnios g166) 16 քանի որ Աստուած այնքան
սիրեց աշխարհը, որ մինչեւ իսկ իր միածին
Որդուն տուեց, որպէսզի, ով նրան հաւատում
է, չկորչի, այլ ընդունի յաւիտենական կեանքը.
(aiōnios g166) 17 որովհետեւ Աստուած իր
Որդուն չուղարկեց աշխարհ, որ դատապարտի
աշխարհը, այլ՝ որպէսզի աշխարհը նրանով
փրկուի: 18 Ով նրան հաւատում է, չպիտի
դատապարտուի, եւ ով նրան չի հաւատում,
արդէն իսկ դատապարտուած է, քանի որ
Աստծու միածին Որդու անունանը չհաւատաց:
19 Եւ դատաստանը այսպէ՞ս իսկ է. որ լոյսը
եկաւ աշխարհ, սակայն մարդիկ խաւարն աւելի
սիրեցին, քան լոյսը, որովհետեւ իրենց գործեր
ը չար էին. 20 որովհետեւ, ով չարիք է գործում,
ատում է լոյսը եւ չի գալիս դէպի լոյսը, որպէսզի
նրա գործերը իր երեսովը չտան: 21 Իսկ ով
կատարում է այն, ինչ ճշմարիտ է, գալիս է դէպի
լոյսը, որպէսզի նրա գործերը յայտնի լինեն,
թէ Աստուծով կատարուեցին»: 22 Այնուհետեւ
Յիսուս եւ իր աշակերտները Հրէաստանի
երկիրը եկան, եւ նա այնտեղ շրջում էր նրանց
հետ ու մկրտում: 23 Յովհաննէսն էլ մկրտում
էր Այենոնում, Երուսաղէմի մօտ, որովհետեւ
այնտեղ շատ ջրեր կային, եւ մարդիկ գալիս ու
մկրտուում էին, 24 քանի դեռ Յովհաննէսին չէին
բանտարկել: 25 Եւ Յովհաննէսի աշակերտների
ու մի հրեայի միջեւ մաքրութեան մասին մի
հարց ծագեց: 26 Նրանք եկան Յովհաննէսի մօտ
եւ նրան ասացին. «Ռաբբի՛, նա, որ Յորդանանի
միւս կողմում քեզ հետ էր, եւ որի մասին
դու վկայեցիր, ահաւասիկ նա մկրտում է, եւ
ամէնքը գալիս են նրա մօտ»: 27 Յովհաննէսը
պատասխանեց եւ ասաց. «Մարդն իրենից
որեւէ բան անել չի կարող, եթէ նրան ի
վերուստ՝ երկնքից այդ տրուած չէ: 28 Դուք
ինքներդ էք վկայում ինձ, որ ձեզ ասացի.
ես Քրիստոսը չեմ, այլ ուղարկուած եմ նրա
առաջից: 29 Ով հարս ունի, նա՛ է փեսան.
իսկ փեսայի բարեկամը, որ կանգնած լսում
է նրան, մեծապէս ուրախանում է փեսայի
ձայնի համար. արդ, այս ուրախութիւնը, որ
իմն է, կատարեալ է: 30 Պէտք է, որ նա
մեծանայ, իսկ ես՝ նուազեմ»: 31 «Նա, որ ի
վերուստ է գալիս, վեր է ամենքից. նա, որ այս
երկրից է, երկրաւոր է եւ երկրաւոր բաների

մասին է խօսում: 32 Նա, որ երկնքից է գալիս,
վկայում է, ինչ որ տեսել ու լսել է, սակայն
նրա վկայութիւնը ոչ ոք չի ընդունում: 33 Ով
ընդունում է նրա վկայութիւնը, հաստատած կը
լինի, որ Աստուած ճշմարիտ է, 34 քանի որ նա,
ում Աստուած ուղարկեց, Աստծու խօսքերն է
խօսում. որովհետեւ Աստուած Հոգին տալիս
է առանց չափի: 35 Հայրը սիրում է Որդուն եւ
ամէն ինչ տուել է նրա ձեռքը: 36 Ով հաւատում
է Որդուն, ընդունում է յաւիտենական կեանքը,
իսկ ով չի հնազանդւում Որդուն, կեանք
չի տեսնի, այլ նրա վրայ կը մնայ Աստծու
բարկութիւնը»: (aiōnios g166)

4 Երբ Յիսուս իմացաւ, որ փարիսեցիները
լսել են, թէ ինքն աւելի շատ աշակերտներ
է դարձնում եւ մկրտում, քան Յովհաննէսը
2 (թէպէտեւ ոչ թէ Յիսուս ինքն էր մկրտում,
այլ՝ նրա աշակերտները), 3 թողեց Հրէաստան
երկիրը եւ վերստին եկաւ Գալիլիա: 4 Եւ
անհրաժեշտ էր, որ նա անցնէր Սամարիայով:
5 Նա գալիս է Սամարիայի մի քաղաքը, որի
անունն էր Սիւքար, մօտիկ այն գիւղին, որ
Յակոբը տուել էր իր որդուն՝ Յովսէփին: 6
Եւ այնտեղ Յակոբի աղբիւրը կար: Եւ Յիսուս
ճանապարհից յոգնած՝ նստեց աղբիւրի մօտ.
կէսօր էր: 7 Սամարիայից մի կին է գալիս ջուր
հանելու. Յիսուս նրան ասում է. 8 «Ինձ խմելու
ջուր տուր» (քանի որ նրա աշակերտները
գնացել էին քաղաք, որպէսզի ուտելիք գնեն):
9 Սամարացի կինը նրան ասում է. «Դու,
որ հրեայ ես, ինչպէ՞ս ինձնից՝ սամարացի
կնոջից, խմելու ջուր ես ուզում» (որովհետեւ
հրեաները սամարացիների հետ երբեք շփում
չեն ունենում): 10 Յիսուս նրան պատասխանեց
եւ ասաց. «Եթէ դու գիտենայիր Աստծու
պարգեւները, եւ թէ ով է, որ քեզ ասում է՝
«Ինձ խմելու ջուր տուր», գուցէ ինքդ արդարեւ
նրանից կ'ուզէիր, եւ նա քեզ կենդանի ջուր
կը տար»: 11 Կինը նրան ասաց. «Տէր, սակայն
դու դոյլ իսկ չունես, եւ այս ջրհորը խորն է.
ուրեմն դու որտեղի՞ց կ'ունենաս կենդանի ջուր:
12 Միթէ դու աւելի մեծ մէկն ես, քան մեր հայրը՝
Յակոբը, որ այս ջրհորը մեզ տուել է եւ ինքն
էլ խմել է սրանից. նաեւ՝ իր որդիներն ու իր
հօտերը»: 13 Յիսուս նրան պատասխանեց
եւ ասաց. «Ով որ այս ջրից խմի, նորից կը
ծարաւի, 14 բայց ով որ խմի այն ջրից, որ ես եմ
տալու նրան, յաւիտեան չպիտի ծարաւի: Իսկ
այն ջուրը, որ ես նրան տալու եմ, նրա մէջ կը
լինի բխող ջրի աղբիւր յաւիտենական կեանքի
համար»: (aiōn g165, aiōnios g166) 15 Կինը ասաց նրան.
«Տէր, տո՛ւր ինձ այդ ջուրը, որպէսզի չծարաւեմ
եւ այստեղ չգամ ջուր հանելու»: 16 Յիսուս
նրան ասաց. «Գնա, ամուսնուդ կանչի՛ր եւ արի՛
այստեղ»: 17 Կինը պատասխան տուեց նրան
եւ ասաց. «Ամուսին չունեմ»: Յիսուս նրան
ասաց. «Լաւ ասացիր, թէ՝ ամուսին չունեմ,
18 որովհետեւ հինգ մարդ ես փոխել եւ ում
հետ, որ այժմ ապրում ես, քո ամուսինը չէ. այդ
ճիշտ ասացիր»: 19 Կինը նրան ասաց. «Տէր, ինձ
թւում է, թէ դու մարգարէ ես: 20 Մեր հայրերը
այս լերան վրայ երկրպագութիւն արեցին, իսկ
դուք ասում էք, թէ միայն Երուսաղէմն է այն
տեղը, ուր արժան է երկրպագել»: 21 Յիսուս
նրան ասաց. «Ո՛վ կին, հաւատա՛ ինձ, որ կը
գայ ժամանակը, երբ ո՛չ այս լերան վրայ եւ
ո՛չ էլ Երուսաղէմում կ'երկրպագեն Հօրը: 22
Դուք երկրպագում էք նրան, ում չգիտէք, իսկ
մենք երկրպագում ենք նրան, ում գիտենք,
որովհետեւ փրկութիւնը հրեաներից է: 23 Բայց
կը գայ ժամանակը, եւ արդէն իսկ եկել է, երբ
ճշմարիտ երկրպագուները կ'երկրպագեն Հօրը
հոգով եւ ճշմարտութեամբ, քանի որ Հայրն էլ
իրեն այդպիսի երկրպագուներ է ուզում: 24 Հոգի
է Աստուած, եւ նրա երկրպագուները պէտք
է հոգով եւ ճշմարտութեամբ երկրպագեն»:
25 Կինը ասաց նրան. «Գիտեմ, որ Մեսիան՝
Քրիստոս կոչուածը, կը գայ. երբ նա գայ, մեզ
ամէն ինչ կը պատմի»: 26 Յիսուս նրան ասաց.
«Այդ ես եմ, որ խօսում եմ քեզ հետ»: 27 Եւ
այդ խօսքի վրայ նրա աշակերտները եկան եւ
զարմանում էին, որ նա խօսում էր այդ կնոջ
հետ, բայց նրանցից ոչ ոք չասաց, թէ՝ ի՞նչ ես
ուզում կամ ի՞նչ ես խօսում նրա հետ: 28 Կինը
թողեց իր սափորը եւ քաղաք գնաց ու ասաց
մարդկանց. 29 «Եկէք տեսէք մի մարդու, որ
ինձ ասաց այն բոլորը, ինչ արել եմ. արդեօք
նա՞մ է Քրիստոսը»: 30 Նրանք ելան քաղաքից
եւ գալիս էին նրա մօտ: 31 Եւ մինչ նրանք դեռ
չէին եկել, աշակերտներն աղաչում էին նրան
ու ասում. «Ռաբբի՛, հա՛ց կեր»: 32 Նա ասաց
նրանց. «Ես ունեմ ուտելու կերակուր, որ դուք

չգիտէք»: 33 Աշակերտները իրար մէջ ասում
էին՝ արդեօք մէկը դրան ուտելու բա՞ն է բերել:
34 Յիսուս նրանց ասաց. «Իմ կերակուրն այն
է, որ կամքը կատարեմ նրա, ով ինձ ուղարկել
է, եւ կատարեմ նրա գործը: 35 Չէ՞ որ դուք
էք ասում, թէ չորս ամիս եւս կայ, որ հունձը
գայ. ահա ես ձեզ ասում եմ. բարձրացրէք ձեր
աչքերը եւ տեսէք արտերը, որ սպիտակել են
եւ հասել հնձի համար: 36 Եւ ով հնձում է, վարձ
է ստանում ու յաւիտենական կեանքի համար
պտուղ է կուտակում, որպէսզի սերմանողն ու
հնձողը հաւասարապէս ցնծան: (aiōnios g166) 37
Հէնց սրանով է ճշմարիտ այն խօսքը, թէ՝ այլ է
սերմանողը եւ այլ՝ հնձողը: 38 Ես ուղարկեցի
ձեզ հնձելու այն, որի վրայ աշխատանք չէիք
թափել. ուրիշներ աշխատանք թափեցին,
իսկ դուք նրանց վաստակի մէջ մտաք»: 39
Եւ սամարացիների այդ քաղաքից շատեր
հաւատացին նրան այն կնոջ խօսքի համար,
որ վկայեց, թէ՝ ինձ ասաց այն բոլորը, ինչ ես
արել էի: 40 Իսկ երբ սամարացիները նրա մօտ
եկան, աղաչում էին, որ իրենց մօտ մնայ. եւ
նա այնտեղ մնաց երկու օր: 41 Ուրիշ շատեր էլ
նրան հաւատացին՝ իր խօսքի համար. 42 եւ
կնոջն ասում էին. «Այսուհետեւ քո խօսքերի
համար չէ, որ հաւատում ենք, որովհետեւ
մենք ինքներս լսեցինք նրանից եւ գիտենք,
թէ նա՛ է ճշմարտապէս Փրկիչն աշխարհի»:
43 Եւ երկու օր յետոյ նա ելաւ այնտեղից եւ
գնաց Գալիլիա. 44 քանի որ Յիսուս ինքն իսկ
վկայել էր, թէ մարգարէն իր գաւառում պատիւ
չունի: 45 Սակայն, երբ նա Գալիլիա եկաւ,
գալիլիացիները նրան ընդունեցին, որովհետեւ
նրանք եւս տեսել էին այն բոլոր նշանները,
որ նա արեց Երուսաղէմում՝ տօնի ժամանակ,
քանի որ նրանք էլ էին եկել տօնին: 46 Յիսուս
դարձեալ եկաւ Գալիլիայի Կանա քաղաքը,
ուր ջուրը գինու էր վերածել: Պալատական
մի պաշտօնատար կար, որի որդին հիւանդ
էր Կափառնայումում: 47 Երբ նա լսեց, թէ
Յիսուս Հրէաստանից Գալիլիա է եկել, եկաւ
նրա մօտ եւ աղաչում էր, որ Կափառնայում
իջնի ու իր որդուն բժշկի, քանի որ մերձիմահ
էր: 48 Յիսուս նրան ասաց. «Եթէ նշաններ եւ
զարմանալի գործեր չտեսնէք, չէք հաւատում»:
49 Պաշտօնատարը նրան ասաց. «Տէր, իջի՛ր,
քանի դեռ իմ որդին չի մեռել»: 50 Յիսուս նրան
ասաց. «Գնա՛, քո որդին կենդանի է»: Եւ մարդը
հաւատաց Յիսուսի ասած խօսքին ու գնաց:
51 Եւ մինչդեռ նա իջնում էր, նրա ծառաները
ընդառաջ ելան նրան, աւետիս տուեցին եւ
ասացին, թէ նրա տղան կենդանի է: 52 Նա
հարցրեց նրանց, թէ ո՞ր ժամին ապաքինուեց:
Նրան ասացին. «Երէկ, յետմիջօրէի ժամը մէկին
ջերմը նրան թողեց»: 53 Հայրը գիտակցեց, որ
այդ ժամին էր, երբ Յիսուս նրան ասաց՝ քո
որդին կենդանի է: Եւ հաւատաց ինքը, ու իր
ամբողջ ընտանիքը: 54 Այս դարձեալ երկրորդ
նշանն է, որ արեց Յիսուս՝ Հրէաստանից
Գալիլիա գալուց յետոյ:

5 Դրանից յետոյ հրեաների տօնն էր, եւ Յիսուս
Երուսաղէմ ելաւ: 2 Եւ Երուսաղէմում,
Ոչխարների աւազանի մօտ մի տեղ կար,
որ եբրայերէն անուանւում էր Բեթհեզդա՝
հինգ սրահներով, 3 որոնց մէջ պառկած էր
մի մեծ բազմութիւն հիւանդների, կոյրերի,
կաղերի եւ գօսացածների, որոնք սպասում էին
ջրերի խառնուելուն: 4 Եւ Տիրոջ հրեշտակը
ժամանակ առ ժամանակ իջնում էր աւազանը
եւ ջրերը խառնում. եւ ով ջրերի խառնուելու
ժամանակ առաջինն էր իջնում, բժշկւում էր՝
հիւանդութիւնից նշան անգամ չպահելով: 5
Այնտեղ կար մի մարդ, որ երեսունութ տարուց
ի վեր հիւանդ էր: 6 Երբ Յիսուս տեսաւ, որ
նա պառկած ընկած է, եւ իմացաւ, որ դա շատ
ժամանակից ի վեր էր, նրան ասաց. «Կամենո՞ւմ
ես առողջ լինել»: 7 Հիւանդը պատասխանեց
նրան. «Տէր, ոչ ոք չունեմ, որ, երբ ջրերը
խառնուեն, ինձ աւազանի մէջ իջեցնի. եւ
մինչ ես դանդաղում եմ, մէկ ուրիշն ինձնից
աւելի առաջ է իջնում»: 8 Յիսուս նրան ասաց.
«Վե՛ր կաց, վերցրո՛ւ քո մահիճը եւ գնա՛»: 9
Եւ մարդը առողջացաւ, վեր կացաւ, վերցրեց
իր մահիճը եւ ման էր գալիս. եւ այն օրը
շաբաթ էր: 10 Հրեաները բժշկուած մարդուն
ասացին. «Շաբաթ օր է եւ օրինաւոր չէ, որ
վերցնես մահիճդ»: 11 Նա նրանց ասաց. «Նա,
որ ինձ բժշկեց, նա՛ ինձ ասաց՝ վերցրո՛ւ քո
մահիճը եւ գնա՛»: 12 Նրան հարցրին ու ասացին.
«Ո՞վ է այն մարդը, որ քեզ ասաց՝ վերցրո՛ւ
քո մահիճը եւ շրջի՛ր»: 13 Իսկ բժշկուածը չէր
իմանում, թէ ո՞վ է նա, որովհետեւ Յիսուս

այդտեղից ամբոխի պատճառով հեռացել էր: 14
Այնուհետեւ Յիսուս նրան գտաւ տաճարում
ու ասաց նրան. «Ահաւասիկ առողջացար,
այլեւս մի՛ մեղանչիր, որպէսզի մի աւելի չար
բան չպատահի քեզ»: 15 Մարդը գնաց եւ
հրեաներին պատմեց, թէ՝ Յիսուս էր, որ ինձ
բժշկեց: 16 Եւ հրեաները Յիսուսին հալածում
էին նրա համար, որ շաբաթ օրով էր անում այդ
բաները: 17 Սակայն Յիսուս պատասխանեց
նրանց եւ ասաց. «Իմ Հայրը մինչեւ այժմ
գործում է, ուրեմն ես եւս գործում եմ»: 18 Դրա
համար հրեաները առաւել եւս ուզում էին
նրան սպանել, որովհետեւ ոչ միայն չէր պահում
շաբաթը, այլ նաեւ Աստծուն կոչում էր իր Հայրը
եւ իր անձը Աստծուն հաւասար էր դասում: 19
Յիսուս ասաց նրանց. «Ճշմարիտ, ճշմարիտ եմ
ասում ձեզ, մարդու Որդին ինքն իրենից ոչինչ
չի կարող անել, այլ անում է այն, ինչ տեսնում
է, թէ Հայրը կատարում է, որովհետեւ ինչ որ
Հայրն է անում, նոյնը նրա նման եւ Որդին է
գործում, 20 քանի որ Հայրը սիրում է Որդուն,
եւ այն ամէնը, ինչ ինքն է անում, ցոյց է տալիս
նրան. եւ նրան ցոյց կը տայ սրանից շատ աւելի
մեծ գործեր, որոնց վրայ դուք կը զարմանաք.
21 որովհետեւ, ինչպէս որ Հայրը յարութիւն
է տալիս մեռելներին եւ կենդանացնում է,
նոյնպէս եւ Որդին կենդանացնում է՝ ում
կամենայ: 22 Սակայն Հայրը ոչ մէկին չի դատում,
այլ ամէն դատաստան տուել է իր Որդուն, 23
որպէսզի ամէնքը պատուեն Որդուն, ինչպէս
պատուում են Հօրը: Ով Որդուն չի պատուում,
չի պատուում եւ Հօրը՝ նրան առաքողին: 24
Ճշմարիտ, ճշմարիտ եմ ասում ձեզ, որ, ով իմ
խօսքը լսում է ու հաւատում է նրան, ով ինձ
առաքեց, ընդունում է յաւիտենական կեանքը
եւ չի դատապարտուում, այլ մահուանից կեանք
անցաւ: (aiōnios g166) 25 Ճշմարիտ, ճշմարիտ եմ
ասում ձեզ, որ կը գայ ժամանակ, եւ արդէն
իսկ եկել է, երբ մեռելները կը լսեն Աստծու
Որդու ձայնը, եւ նրանք, որ կը լսեն, կ'ապրեն,
26 որովհետեւ, ինչպէս Հայրն ինքն իր մէջ
կեանք ունի եւ կեանք է տալիս, նոյնպէս եւ
Որդուն տուեց ինքն իր մէջ կեանք ունենալ
եւ տալ: 27 Եւ նրան իշխանութիւն տուեց
դատաստան անելու, քանի որ մարդու Որդի է.
28 դրա վրայ ինչո՞ւ էք զարմանում, որովհետեւ
կը գայ ժամանակ, երբ բոլոր նրանք, որ
գերեզմաններում են, կը լսեն նրա ձայնը 29 եւ
դուրս կը գան. ովքեր բարի գործեր են արել՝
կեանքի յարութեան համար, իսկ ովքեր չար
գործեր են արել՝ դատաստանի յարութեան
համար: 30 Ես ինքս ինձնից ոչինչ անել չեմ
կարող, այլ, ինչպէս լսում եմ Հօրից՝ դատում
եմ, եւ իմ դատաստանը արդար է, որովհետեւ
ոչ թէ իմ կամքն եմ որոնում, այլ նրա կամքը,
ով ինձ առաքեց»: 31 «Եթէ ես եմ վկայում
իմ մասին, իմ վկայութիւնը հաւաստի չէ: 32
Ուրիշն է, որ վկայում է իմ մասին. եւ դուք
գիտէք, որ հաւաստի է այն վկայութիւնը,
որ նա վկայեց իմ մասին: 33 Յովհաննէսի
մօտ դուք մարդ ուղարկեցիք, եւ նա վկայեց
ճշմարտութիւնը: 34 Բայց ես մարդկանցից չէ,
որ վկայութիւն եմ առնում, այլ այս ասում եմ,
որ դուք փրկուէք: 35 Յովհաննէսն էր ճրագը,
որ վառուած էր եւ լոյս էր տալիս, եւ դուք
կամեցաք միառժամանակ ցնծալ նրա լոյսով:
36 Բայց ես աւելի մեծ վկայութիւն ունեմ, քան
Յովհաննէսինը. այն գործերը, որ Հայրն ինձ
տուեց, որ կատարեմ, այդ նոյն գործերն իսկ, որ
անում եմ, վկայում են իմ մասին, թէ Հայրն է
ուղարկել ինձ: 37 Եւ Հայրը, որ ինձ ուղարկեց,
նա՛ է վկայել իմ մասին. դուք ո՛չ նրա ձայնն էք
երբեւէ լսել եւ ո՛չ էլ նրա երեսն էք տեսել: 38
Եւ ո՛չ էլ նրա խօսքն ունէք ձեր մէջ բնակուած,
որովհետեւ, ում նա ուղարկեց, դուք նրան
չէք հաւատում: 39 Քննեցէ՛ք Գրքերը, քանի որ
կարծում էք, թէ նրանցով յաւիտենական կեանք
կ'ունենաք: Բայց այդ Գրքերն իսկ վկայում են
իմ մասին, որովհետեւ դուք կարծում էք, թէ
յաւիտենական կեանք ունէք: (aiōnios g166) 40 Եւ
դուք չէք կամենում դէպի ինձ գալ, որպէսզի
կեանք ունենաք: 41 Ես մարդկանցից փառք
չեմ առնում: 42 Բայց գիտեմ ձեզ, որ Աստծու
հանդէպ սէր չունէք ձեր մէջ: 43 Ես եկայ իմ Հօր
անունով, եւ ինձ չէք ընդունում: Եթէ ուրիշ մէկը
գայ իր անունով, նրան կ'ընդունէք: 44 Դուք
ինչպէ՞ս կարող էք հաւատալ, քանի որ իրարից
էք փառք առնում եւ չէք որոնում այն փառքը,
որ միակ Աստծուց է գալիս: 45 Մի՛ կարծէք,
որ ես Հօր մօտ ձեզ պիտի ամբաստանեմ. կայ
մէկը, որ որպէս ամբաստանող կը կանգնի ձեր
դէմ՝ Մովսէսը, որի վրայ դուք յոյս էք դրել. 46

որովհետեւ, եթէ դուք հաւատայիք Մովսէսին,
կը հաւատայիք այդ դէպքում ուրեմն եւ ինձ,
քանի որ նա հէնց իմ մասին է գրել. 47 իսկ եթէ
նրա գրածներին չէք հաւատում, իմ խօսքերին
ինչպէ՞ս պիտի հաւատաք»:

6 Այնուհետեւ Յիսուս Գալիլիայի՝ Տիբերական
ծովի հանդիպակաց կողմն անցաւ. 2 եւ
նրա յետեւից բազում ժողովուրդ էր գնում,
որովհետեւ տեսնում էին այն նշանները, որ
նա կատարում էր հիւանդների վրայ: 3
Յիսուս լեռ բարձրացաւ եւ նստեց այնտեղ իր
աշակերտների հետ: 4 Եւ մօտ էր զատիկը՝
հրեաների տօնը: 5 Յիսուս իր աչքերը վեր
բարձրացրեց եւ տեսաւ, որ բազում ժողովուրդ
է գալիս իր մօտ: Փիլիպպոսին ասաց. «Որտեղի՞ց
հաց պիտի գնենք, որ դրանք ուտեն»: 6
Այս ասում էր՝ նրան փորձելու համար,
բայց ինքը գիտէր, թէ ինչ էր անելու: 7
Փիլիպպոսը նրան պատասխանեց. «Երկու
հարիւր դահեկանի հաց դրանց չի բաւարարի,
թէկուզ եւ իւրաքանչիւր ոք մի կտոր վերցնի»:
8 Նրա աշակերտներից մէկը՝ Անդրէասը,
Սիմոն Պետրոսի եղբայրը, ասաց նրան. 9
«Այստեղ մի պատանի կայ, որ հինգ գարեհաց
ունի եւ երկու ձուկ. բայց այդքանն ի՞նչ է
այսչափ մարդկանց համար»: 10 Յիսուս ասաց.
«Նստեցրէ՛ք մարդկանց»: Այնտեղ առատ խոտ
կար: Եւ շուրջ հինգ հազար մարդիկ նստեցին:
11 Եւ Յիսուս հացն առաւ ու գոհութիւն
յայտնեց Աստծուն եւ բաշխեց նստածներին:
Նոյն ձեւով եւ ձկներից՝ որչափ որ կամեցան:
12 Եւ երբ կշտացան, աշակերտներին ասաց.
«Հաւաքեցէ՛ք այդ մնացած կտորները, որպէսզի
ոչ մի բան չկորչի»: 13 Հաւաքեցին եւ լցրին
տասներկու սակառ այն հինգ գարեհացի
կտորտանքով, որ ավելացել էր ուտողներից: 14
Իսկ մարդիկ, երբ տեսան այն նշանները, որ նա
արեց, ասացին. «Սա՛ է ճշմարիտ մարգարէն, որ
աշխարհ էր գալու»: 15 Երբ Յիսուս իմացաւ,
որ գալու են իրեն բռնել տանելու, որպէսզի
իրեն թագաւոր անեն, դարձեալ միայնակ դէպի
լեռը գնաց: 16 Եւ երբ երեկոյ եղաւ, նրա
աշակերտները ծովեզերք իջան: 17 Եւ նաւակ
նստելով՝ գալիս էին դէպի ծովի միւս կողմը,
դէպի Կափառնայում: Եւ երբ մութն ընկաւ,
Յիսուս դեռ իրենց մօտ չէր եկել. 18 եւ ծովը
հողմի ուժգին փչելուց փոթորկւում էր: 19 Երբ
շուրջ հինգ կամ վեց կիլոմետր թիավարելուց
յետոյ տեսան Յիսուսին, որ քայլում էր ծովի
վրայով եւ նաւակին մօտեցել էր, սաստիկ
վախեցան: 20 Եւ նա ասաց նրանց. «Ես եմ, մի՛
վախեցէք»: 21 Եւ ուզում էին նրան նաւակի մէջ
առնել. եւ նաւակը շուտով հասաւ այն տեղը,
ուր գնում էին: 22 Յաջորդ օրը, ժողովուրդը, որ
մնացել էր ծովի այն կողմը, տեսաւ, որ այնտեղ
այլ նաւակ չկայ, բացի միայն մէկից, որի մէջ
մտել էին Յիսուսի աշակերտները, իսկ Յիսուս
իր աշակերտների հետ նաւակ չէր մտել, այլ
միայն իր աշակերտներն էին գնաց»: 23 Սակայն
Տիբերիայից ուրիշ նաւակներ էլ գալիս էին մօտ
այն տեղին, ուր հացն էին կերել: 24 Ուրեմն,
երբ ժողովուրդը տեսաւ, որ Յիսուս այդտեղ
չէ եւ ոչ էլ՝ նրա աշակերտները, նաւակներ
նստեցին եւ եկան Կափառնայում՝ Յիսուսին
փնտռելու: 25 Եւ երբ նրան գտան ծովի միւս
կողմում, ասացին նրան. «Ռաբբի՛, ե՞րբ եկար
այստեղ»: 26 Յիսուս պատասխանեց նրանց
եւ ասաց. «Ճշմարիտ, ճշմարիտ եմ ասում ձեզ,
դուք ինձ փնտռում էք ոչ թէ նրա համար, որ
նշաններ տեսաք, այլ որովհետեւ կերաք այն
հացից եւ կշտացաք: 27 Գնացէք աշխատեցէ՛ք
ոչ թէ կորստեան ենթակայ կերակրի համար,
այլ այն կերակրի, որը մնում է յաւիտենական
կեանքի համար, եւ որը մարդու Որդին կը տայ
ձեզ, քանի որ նրան իր կնիքով հաստատել է
Հայրը՝ Աստուած»: (aiōnios g166) 28 Նրան ասացին.
«Ի՞նչ անենք, որ Աստծու ուզած գործերը
գործենք»: 29 Յիսուս պատասխանեց եւ ասաց
նրանց. «Աստծու ուզած գործը այս է. որ
հաւատաք նրան, ում նա ուղարկեց»: 30 Նրան
ասացին. «Ի՞նչ նշան կ'անես, որ տեսնենք եւ
հաւատանք, ի՞նչ գործ կը գործես: 31 Մեր
հայրերը անապատում մանանան կերան,
ինչպէս որ գրուած է. «Երկնքից նրանց հաց
տուեց ուտելու»»: 32 Յիսուս նրանց ասաց.
«Ճշմարիտ, ճշմարիտ եմ ասում ձեզ, Մովսէսը
չէ, որ ձեզ երկնքից հաց տուեց, այլ իմ Հայրն է,
որ տալիս է ձեզ ճշմարիտ հացը երկնքից. 33
որովհետեւ Աստծուց է այն հացը, որ իջնում
է երկնքից եւ կեանք է տալիս աշխարհին»: 34
Նրան ասացին. «Տէ՛ր, ամէն ժամ տո՛ւր մեզ այդ

հացը»: 35 Յիսուս նրանց ասաց. «Ես եմ կենաց
հացը. ով դէպի ինձ գայ, քաղց չի զգայ, եւ ով
ինձ հաւատայ, երբեք չի ծարաւի: 36 Բայց ես
ձեզ ասել եմ, թէ ինձ տեսաք եւ չէք հաւատում:
37 Բոլոր նրանք, ում Հայրն ինձ տալիս է, կը գան
ինձ մօտ, եւ ով որ ինձ մօտ կը գայ, դուրս չեմ
անի. 38 որովհետեւ ես երկնքից իջայ ոչ թէ իմ
կամքը կատարելու համար, այլ՝ կամքը նրա, ով
ինձ ուղարկեց: 39 Այս է կամքը իմ Հօր, որ ինձ
ուղարկեց. բոլոր նրանք, ում Հայրն ինձ տուել
է, նրանցից ոչ մէկին չկորցնեմ, այլ վերջին օրը
յարութիւն առնել տամ նրանց: 40 Այս է իմ Հօր
կամքը. ամէն ոք, ով տեսնի Որդուն եւ հաւատայ
նրան, ունենայ յաւիտենական կեանք. եւ ես
նրան վերջին օրը յարութիւն առնել տամ»:
(aiōnios g166) 41 Հրեաները տրտնջում էին նրանից,
որովհետեւ ասել էր՝ ես եմ երկնքից իջած հացը:
42 Եւ ասում էին. «Սա Յիսուսը չէ՞ Յովսէփի
որդին, որի հօրն ու մօրը մենք ճանաչում ենք:
Իսկ արդ, ինչպէ՞ս է ասում՝ ես երկնքից իջայ»:
43 Յիսուս պատասխանեց եւ ասաց նրանց.
«Մի՛ քրթմնջէք իրար մէջ. 44 ոչ ոք չի կարող
գալ դէպի ինձ, եթէ նրան չձգի Հայրը, որ ինձ
ուղարկեց, եւ ես նրան վերջին օրը յարութիւն
առնել կը տամ: 45 Մարգարէների գրքերում
գրուած է. «Եւ ամէնքը Աստծուց ուսած կը
լինեն»: Ամէն ոք, որ լսում է Հօրից եւ ուսանում
է, գալիս է դէպի ինձ: 46 Սակայն ոչ ոք Հօրը չի
տեսել, այլ միայն նա, որ Աստծուց է, նա՛ է տեսել
Հօրը: 47 Ճշմարիտ, ճշմարիտ եմ ասում ձեզ, որ,
ով հաւատում է, ունենում է յաւիտենական
կեանքը: (aiōnios g166) 48 Ես եմ կենաց հացը: 49
Ձեր հայրերը անապատում մանանան կերան,
սակայն մեռան: 50 Այս է երկնքից իջած հացը,
որպէսզի, ով որ սրանից ուտի, չմեռնի: 51 Ես եմ
կենդանի հացը, որ երկնքից է իջած. թէ մէկն
այս հացից ուտի, յաւիտենապէս կ'ապրի. եւ
այն հացը, որ ես կը տամ, իմ մարմինն է, որը ես
կը տամ, որպէսզի աշխարհը կեանք ունենայ»:
(aiōn g165) 52 Հրեաները իրար հետ բուռն կերպով
վիճում էին եւ ասում. «Սա ինչպէ՞ս կարող է իր
մարմինը մեզ տալ՝ ուտելու»: 53 Յիսուս նրանց
ասաց. «Ճշմարիտ, ճշմարիտ եմ ասում ձեզ,
եթէ չուտէք մարդու Որդու մարմինը եւ չըմպէք
նրա արիւնը, ձեր մէջ կեանք չէք ունենայ: 54 Ով
ուտում է իմ մարմինը եւ ըմպում իմ արիւնը,
յաւիտենական կեանք ունի. եւ ես նրան վերջին
օրը յարութիւն առնել պիտի տամ, (aiōnios g166) 55
քանի որ իմ մարմինը ճշմարիտ կերակուր է, եւ
իմ արիւնը՝ ճշմարիտ ըմպելիք: 56 Ով ուտում է
իմ մարմինը եւ ըմպում իմ արիւնը, կը բնակուի
իմ մէջ, եւ ես՝ նրա մէջ: 57 Ինչպէս Հայրը, որ
ինձ ուղարկեց, ապրում է, ես էլ ապրում եմ Հօր
միջոցով. եւ ով ուտում է ինձ, նա էլ կ'ապրի իմ
միջոցով: 58 Այս է հացը, որ երկնքից է իջած. ոչ
այնպէս, ինչպէս մանանան, որը ձեր հայրերը
կերան եւ մեռան. ով այս հացն ուտում է,
կ'ապրի յաւիտեան»: (aiōn g165) 59 Նա այս բաներն
ասաց Կափառնայումի մէջ ժողովարանում
ուսուցանելիս: 60 Եւ աշակերտներից շատերը,
երբ լսեցին, ասացին. «Խիստ է այդ խօսքը.
ո՞վ կարող է այն լսել»: 61 Յիսուս երբ ինքն
իրենից իմացաւ, որ իր աշակերտները դրա
համար տրտնջում են, նրանց ասաց. «Այդ ձեզ
գայթակղեցնո՞ւմ է. 62 իսկ արդ, եթէ տեսնէք
մարդու Որդուն բարձրանալիս այնտեղ, ուր
առաջ էր...»: 63 «Հոգին է կենդանարար. մարմինը
ոչ մի բան չի կարող անել: Այն խօսքը, որ ես
ձեզ ասացի, հոգի է եւ կեանք: 64 Բայց ձեր
մէջ կան ոմանք, որ չեն հաւատում»: Քանի որ
Յիսուս սկզբից գիտէր, թէ ովքեր են նրանք,
որ չեն հաւատում, եւ ով է նա, որ մատնելու
է իրեն, ասաց. 65 «Դրա համար ձեզ ասացի,
թէ ոչ ոք չի կարող գալ ինձ մօտ, եթէ այդ
իմ Հօրից տրուած չէ նրան»: 66 Դրա վրայ՝
նրա աշակերտներից շատերը յետ քաշուեցին
եւ այլեւս նրա հետ չէին շրջում: 67 Յիսուս
տասներկու աշակերտներին ասաց. «Միթէ
դո՞ւք էլ ուզում էք գնալ»: 68 Սիմոն Պետրոսը
նրան պատասխանեց. «Տէ՛ր, ո՞ւմ մօտ պիտի
գնանք: Դու յաւիտենական կեանքի խօսքեր
ունես: (aiōnios g166) 69 Եւ մենք հաւատացինք եւ
ճանաչեցինք, որ դու ես Քրիստոսը՝ Աստծու
Որդին»: 70 Յիսուս նրանց պատասխանեց.
«Չէ՞ որ ես եմ ընտրել ձեզ՝ Տասներկուսիդ. եւ
ձեզանից մէկը սատանայ է»: 71 Նա խօսում
էր Իսկարիովտացու՝ Սիմոնի որդի Յուդայի
մասին, որովհետեւ հէնց նա էր մատնելու նրան.
եւ Տասներկուսից մէկն էր:

7 Դրանից յետոյ Յիսուս շրջում էր
Գալիլիայում, քանի որ չէր կամենում
Հրէաստանում շրջել, որովհետեւ հրեայ

առաջնորդները ուզում էին սպանել նրան:
2 Հրեաների Տաղաւարահարաց տօնը մօտ
էր: 3 Եւ նրա եղբայրներն ասացին նրան.
«Այստեղից անցիր գնա՛ Հրէաստան, որպէսզի
քո աշակերտներն էլ տեսնեն այն գործերը,
որ դու անում ես. 4 որովհետեւ չկայ մէկը, որ
թաքուն գործի եւ դեռ ուզենայ իրեն համարձակ
ներկայացնել. եթէ այդ գործերն անում ես,
ուրեմն յայտնի՛ր քեզ աշխարհին». 5 քանի որ
եղբայրներն իսկ դեռեւս չէին հաւատացել
նրան: 6 Յիսուս նրանց ասաց. «Իմ ժամանակը
դեռ չի հասել, բայց ձեր ժամանակը միշտ
պատրաստ է: 7 Աշխարհը չի կարող ձեզ ատել,
բայց ինձ ատում է, որովհետեւ ես վկայում
եմ աշխարհի մասին, թէ մարդկանց գործերը
չար են: 8 Դուք գնացէ՛ք այդ տօնին, ես այդ
տօնին չեմ գնում, որովհետեւ իմ ժամանակը
դեռ չի լրացել»: 9 Երբ այս ասաց, ինքը մնաց
այնտեղ, Գալիլիայում: 10 Երբ նրա եղբայրները
գնացին, ապա ինքն էլ գնաց տօնին, բայց ոչ
յայտնապէս, այլ՝ թաքուն: 11 Իսկ հրեաները
նրան փնտռում էին այդ տօնի ժամանակ
եւ ասում էին՝ ո՞ւր է նա: 12 Եւ ժողովրդի
բազմութեան մէջ նրա մասին քրթմնջիւն կար.
ոմանք ասում էին՝ լաւն է, ուրիշներ ասում էին՝
չէ, ընդհակառակը, ժողովրդին մոլորեցնում է:
13 Եւ հրեայ առաջնորդների վախի պատճառով
ոչ ոք նրա մասին համարձակ չէր խօսում: 14
Տօնակատարութեան կէսին Յիսուս տաճար
ելաւ եւ ուսուցանում էր: 15 Հրեաները
զարմանում էին ու ասում. «Սա ինչպէ՞ս գիտէ
Գրուածքները, քանի որ բնաւ չի սովորել»: 16
Յիսուս նրանց պատասխան տուեց ու ասաց.
«Իմ ուսուցումն իմը չէ, այլ՝ նրանը, ով ինձ
ուղարկեց: 17 Եթէ մէկը ուզում է նրա կամքը
կատարել, կ'իմանայ այս ուսուցման մասին,
թէ Աստծո՞ւց է արդեօք, թէ՞ ես ինքս ինձնից
եմ խօսում: 18 Ով ինքն իրենից է խօսում, իր
համար է փառք փնտռում, իսկ ով փնտռում է
նրա՛ փառքը, ով իրեն ուղարկել է, նա ճշմարիտ
է, եւ նրա մէջ սուտ բան չկայ: 19 Օրէնքը
ձեզ Մովսէսը չտուե՞ց, բայց ձեզնից ոչ ոք
Օրէնքը չի կատարում: 20 Ինչո՞ւ էք ուզում
ինձ սպանել»: Ժողովուրդը պատասխան
տուեց ու ասաց. «Քո մէջ դեւ կայ, ո՞վ է
ուզում քեզ սպանել»: 21 Յիսուս պատասխան
տուեց նրանց ու ասաց. «Մի գործ արեցի, եւ
ամէնքդ զարմացել էք: 22 Մովսէսը դրա համար
ձեզ տուեց թլփատութիւնը (թէեւ այդ ոչ թէ
Մովսէսից էր, այլ՝ հայրերից): 23 Եւ շաբաթ
օրով մարդ էք թլփատում: Իսկ արդ, եթէ
մարդը շաբաթ օրով թլփատւում է, որպէսզի
Մովսէսի Օրէնքը չխախտուի, իմ վրա՞յ էք
բարկացած, որ շաբաթ օրով մի ամբողջ մարդ
բժշկեցի: 24 Աչքներիդ երեւացածի պէս մի՛
դատէք, այլ ուղի՛ղ դատաստան արէք»: 25
Երուսաղէմացիներից ոմանք ասում էին.
«Սա չէ՞ նա, որին ուզում էին սպանել: 26
Իսկ ահաւասիկ բացայայտօրէն խօսում է,
եւ դրան բան չեն ասում. գուցէ արդարեւ
իշխանաւորներն էլ ճանաչեցին, թէ սա՛ է
Քրիստոսը: 27 Բայց մենք սրան գիտենք, թէ
որտեղից է. իսկ Քրիստոս երբ որ գայ, ոչ
ոք չի գիտենայ, թէ որտեղից է»: 28 Յիսուս
աղաղակեց տաճարի մէջ, ուսուցանում էր եւ
ասում. «Եւ ինձ գիտէք, եւ գիտէք որտեղից
եմ. ինքս ինձ չեմ եկել, այլ ճշմարիտ է նա, ով
ինձ ուղարկեց. նա, որին դուք չգիտէք: 29 Ես
գիտեմ նրան, որովհետեւ նրանից իսկ եմ, եւ
նա՛ ուղարկեց ինձ»: 30 Ուզում էին նրան բռնել,
բայց ոչ ոք նրա վրայ ձեռք չդրեց, որովհետեւ
նրա ժամանակը դեռ չէր հասել: 31 Սակայն
բազմութեան միջից շատերը հաւատացին
նրան եւ ասում էին. «Երբ Քրիստոսը գայ,
միթէ աւելի՞ նշաններ պիտի անի, քան սա է
անում»: 32 Եւ փարիսեցիները նրա մասին
ժողովրդի մէջ եղած քրթմնջիւնները լսեցին.
եւ քահանայապետներն ու փարիսեցիները
սպասաւորներ ուղարկեցին, որպէսզի բռնեն
նրան: 33 Յիսուս ասաց. «Մի փոքր ժամանակ
էլ ձեզ հետ եմ եւ ապա գնում եմ նրա մօտ,
ով ինձ ուղարկեց: 34 Ինձ կը փնտռէք եւ չէք
գտնի, եւ ուր ես եմ գնում, դուք չէք կարող
գալ»: 35 Հրեայ առաջնորդներն իրար ասում
էին. «Իսկ դա ո՞ւր պիտի գնայ, որ մենք դրան
չգտնենք. միթէ հեթանոսների մէջ ցրուած
հրեաների՞ մօտ պիտի գնայ եւ հեթանոսների՞ն
պիտի ուսուցանի: 36 Ի՞նչ է այն խօսքը, որ նա
ասաց՝ կը փնտռէք ինձ եւ չէք գտնի, եւ ուր
ես եմ գնում, դուք չէք կարող գալ»: 37 Մեծ
տօնի վերջին օրը Յիսուս կանգնած էր եւ
աղաղակում էր՝ ասելով. «Եթէ մէկը ծարաւ է,

թող ինձ մօտ գայ եւ խմի: 38 Ով ինձ հաւատում
է, - ինչպէս Գիրքն է ասում, - նրա ներսից
կենդանի ջրերի գետեր պիտի բխեն»: 39 Նա այս
ասում էր Հոգու մասին, որին ընդունելու էին
իրեն հաւատացողները. քանի որ Հոգին դեռեւս
չկար, որովհետեւ Յիսուս դեռ փառաւորուած
չէր: 40 Ժողովրդից ոմանք, երբ լսում էին
այս խօսքերը, ասում էին՝ սա է ճշմարիտ
մարգարէն. 41 ուրիշներն ասում էին՝ սա է
Քրիստոսը. իսկ դեռ ուրիշներ ասում էին՝ միթէ
Քրիստոս Գալիլիայից է գալու. 42 չէ՞ որ Գիրքն
ասում է, թէ Քրիստոս գալու է Դաւթի սերնդից
եւ Բեթղեհէմ գիւղից, որտեղից Դաւիթն
էր: 43 Եւ ժողովրդի մէջ նրա պատճառով
պառակտում եղաւ: 44 Եւ նրանցից ոմանք
ուզեցին բռնել նրան, բայց ոչ ոք նրա վրայ ձեռք
չդրեց: 45 Իսկ սպասաւորները վերադարձան
քահանայապետների եւ փարիսեցիների
մօտ. եւ սրանք նրանց ասացին. «Ինչո՞ւ
նրան այստեղ չբերեցիք»: 46 Սպասաւորները
պատասխանեցին ու ասացին. «Ոչ մի մարդ
երբեք այնպէս չի խօսել, ինչպէս այն մարդը»:
47 Փարիսեցիները ասացին. «Միթէ դո՞ւք էլ
էք մոլորուել: 48 Միթէ իշխանաւորներից
կամ փարիսեցիներից որեւէ մէկը հաւատա՞ց
նրան, 49 բացի այն խաժամուժ ամբոխից, որ
օրէնք չգիտէ եւ նզովեալ է»: 50 Նիկոդեմոսը,
որ նախապէս գիշերով եկել էր նրա մօտ եւ
նրանցից մէկն էր, նրանց ասաց. 51 «Միթէ մեր
օրէնքը դատապարտո՞ւմ է մարդուն, եթէ նախ
նրանից լսած եւ կամ իմացած չլինի, թէ ինչ
է գործել նա»: 52 Նրան պատասխանեցին ու
ասացին. «Միթէ դո՞ւ էլ Գալիլիայից ես. քննի՛ր
ու տե՛ս, որ Գալիլիայից մարգարէ դուրս չի
գալիս»: 53 Ապա ամէն ոք իր տունը գնաց:

8 Իսկ Յիսուս գնաց Ձիթենեաց լեռը: 2
Առաւօտեան նորից տաճար եկաւ. ամբողջ
ժողովուրդը գալիս էր նրա մօտ, եւ ինքն
ուսուցանում էր նրանց: 3 Օրէնսգէտներն
ու փարիսեցիները բերեցին շնութեան
մէջ բռնուած մի կին եւ նրան մէջտեղ
կանգնեցնելով՝ ասացին Յիսուսին. 4
«Ցանցանքի մէջ բռնուած այս կինը յայտնապէս
շնացել է, 5 իսկ Օրէնքում Մովսէսը մեզ
պատուիրել է այսպիսիներին քարկոծել. արդ,
դու դրա մասին ի՞նչ ես ասում»: 6 Նրանք այս
ասում էին՝ նրան փորձելու համար, որպէսզի
նրան ամբաստանելու պատճառ ունենան:
Իսկ Յիսուս, ցած նայելով, մատով գետնի
վրայ գրում էր: 7 Իսկ երբ նրան ստիպեցին
հարցնելով, վեր նայեց ու նրանց ասաց. «Ձեր
միջից անմեղը նախ թող քար գցի դրա վրայ»: 8
Եւ դարձեալ ցած նայելով՝ գետնի վրայ գրում
էր: 9 Եւ այս լսելով՝ մէկ առ մէկ ելնում գնում էին՝
տարիքաւորներից մինչեւ փոքրերը: Եւ Յիսուս
միայն մնաց ու կինը՝ կանգնած նրա առաջ: 10
Յիսուս նրան ասաց. «Ո՛վ կին, ո՞ւր են. քեզ ոչ ոք
չդատապարտե՞ց»: 11 Եւ սա ասաց՝ ո՛չ, Տէ՛ր: Եւ
Յիսուս ասաց. «Ես էլ քեզ չեմ դատապարտում.
գնա՛, այսուհետեւ մի՛ մեղանչի՛ր»: 12 Յիսուս
դարձեալ խօսեց ժողովրդի հետ ու ասաց. «Ես
եմ աշխարհի լոյսը. ով իմ յետեւից է գալիս,
խաւարի միջով չի քայլի, այլ կ'ընդունի կենաց
լոյսը»: 13 Փարիսեցիները նրան ասացին. «Դու
քո անձի մասին ես վկայում, եւ քո վկայութիւնը
հաւաստի չէ»: 14 Յիսուս պատասխանեց եւ
ասաց նրանց. «Թէպէտ ես վկայում եմ իմ
անձի մասին, իմ վկայութիւնը ճշմարիտ է,
որովհետեւ գիտեմ, թէ որտեղից եկայ եւ ուր եմ
գնում: Բայց դուք չգիտէք՝ որտեղից եմ գալիս
կամ ուր եմ գնում: 15 Դուք ըստ մարմնի էք
դատում, ես ոչ ոքի չեմ դատում. 16 թէկուզ եւ
մէկին դատեմ էլ, իմ դատաստանը ճշմարիտ
է, որովհետեւ մենակ չեմ, այլ՝ ես եմ եւ ինձ
հետ է նաեւ իմ Հայրը, որ ինձ ուղարկեց: 17 Եւ
ձեր օրէնքում իսկ գրուած է, թէ երկու մարդու
վկայութիւնը ճշմարիտ է: 18 Ես նա եմ, որ
վկայում եմ իմ մասին, եւ վկայում է իմ մասին
Հայրը, որ ինձ ուղարկեց»: 19 Նրան ասացին.
«Ո՞ւր է քո Հայրը»: Յիսուս պատասխան տուեց
եւ ասաց նրանց. «Ո՛չ ինձ էք ճանաչում եւ ո՛չ էլ
իմ Հօրը. եթէ ինձ ճանաչէիք, թերեւս իմ Հօրն էլ
կը ճանաչէիք»: 20 Յիսուս այս խօսքերը խօսեց
գանձատանը, երբ ուսուցանում էր տաճարում.
սակայն ոչ ոք նրան չբռնեց, որովհետեւ նրա
ժամը դեռ չէր հասել: 21 Յիսուս դարձեալ նրանց
ասաց. «Ես գնում եմ, եւ դուք ինձ կը փնտռէք
եւ ձեր մեղքերի մէջ կը մեռնէք, քանի որ, ուր ես
եմ գնում, դուք չէք կարող գալ»: 22 Հրեաները
ասացին. «Միթէ անձնասպանութեա՞ն կը դիմի,
քանի որ ասում է, թէ՝ ուր ես եմ գնում, դուք չէք

կարող գալ»: 23 Եւ նրանց ասաց. «Դուք այս
ներքեւից էք, իսկ ես՝ այն վերեւից. դուք այս
աշխարհից էք, ես այս աշխարհից չեմ: 24 Բայց
ասացի ձեզ, որ ձեր մեղքերի մէջ կը մեռնէք.
արդարեւ, եթէ չհաւատաք, որ ես եմ, կը մեռնէք
ձեր մեղքերի մէջ»: 25 Նրան ասացին՝ ո՞վ ես
դու: Յիսուս նրանց ասաց. «Նա, որ սկզբից
եւեթ խօսում էր ձեզ հետ: 26 Շատ բաներ ունեմ
ձեր մասին խօսելու եւ դատելու: Բայց նա, ով
ինձ ուղարկեց, ճշմարիտ է. եւ ես, ինչ որ լսել
եմ նրանից, այն եմ խօսում աշխարհում»: 27
Եւ նրանք չիմացան, թէ Հօր մասին էր ասում
իրենց: 28 Յիսուս նրանց ասաց. «Երբ մարդու
Որդուն բարձրացնէք, այն ժամանակ պիտի
իմանաք, թէ ես եմ. եւ ես ինքս ինձնից ոչինչ չեմ
անում, այլ՝ ինչպէս իմ Հայրն ինձ սովորեցրեց,
այն եմ խօսում: 29 Եւ ով ինձ ուղարկեց, ինձ հետ
է. ինձ միայնակ չթողեց, որովհետեւ ես միշտ
անում եմ, ինչ որ նրան է հաճելի»: 30 Երբ այս
բաները խօսեց, շատերը հաւատացին նրան: 31
Եւ Յիսուս հաւատացեալ հրեաներին ասաց.
«Եթէ դուք իմ ուսուցմանը հաւատարիմ մնաք,
իմ ճշմարիտ աշակերտները կը լինէք: 32 Եւ կը
ճանաչէք ճշմարտութիւնը, եւ ճշմարտութիւնը
ձեզ կ'ազատի»: 33 Նրան պատասխանեցին ու
ասացին. «Աբրահամի որդիներ ենք եւ երբեք
ոչ ոքի չենք ծառայել. ինչպէ՞ս ես ասում, թէ՝
ազատ կը լինէք»: 34 Յիսուս պատասխանեց
նրանց. «Ճշմարիտ, ճշմարիտ եմ ասում ձեզ, թէ
ամէն ոք, որ մեղք է գործում, մեղքին ծառայ է:
35 Եւ ծառան յաւիտեան տան մէջ չի մնում, իսկ
որդին յաւիտեան մնում է: (aiōn g165) 36 Իսկ արդ,
եթէ Որդին ձեզ ազատի, ճշմարտապէս ազատ
կը լինէք: 37 Գիտեմ, որ Աբրահամի որդիներ էք,
բայց ուզում էք ինձ սպանել, որովհետեւ իմ
խօսքը տեղ չունի ձեր մէջ: 38 Ես խօսում եմ այն,
ինչ տեսայ իմ Հօր մօտ, իսկ դուք անում էք, ինչ
ձեր հօրից էք լսել»: 39 Նրան պատասխանեցին
ու ասացին. «Մեր հայրը Աբրահամն է»: Յիսուս
նրանց ասաց. «Եթէ Աբրահամի որդիներ
լինէիք, Աբրահամի գործերը կը գործէիք: 40
Իսկ այժմ ուզում էք սպանել մի մարդու՝ ինձ,
որ ձեզ ասացի ճշմարտութիւնը, որը լսել եմ
իմ Հօրից. այդպիսի բան Աբրահամը չարեց.
41 դուք ձեր հօր գործերն էք անում»: Նրան
ասացին. «Մենք պոռնկութիւնից չենք ծնուել.
մեր Հայրը մէկ է՝ Աստուած»: 42 Յիսուս նրանց
ասաց. «Եթէ Աստուած ձեր Հայրը լինէր, ինձ
իրապէս կը սիրէիք, որովհետեւ ես Աստծուց
ելայ ու եկայ. եւ ոչ թէ ինքս ինձ եկայ, այլ նա՛
ուղարկեց ինձ: 43 Ինչո՞ւ դուք իմ խօսածը
չէք հասկանում. որովհետեւ իմ խօսքը չէք
կարող լսել: 44 Դուք հօր կողմից սատանայի
զաւակներ էք, եւ ձեր հօր ցանկութիւններն
էք ուզում կատարել, թէեւ նա ի սկզբանէ
մարդասպան էր եւ ճշմարտութեան մէջ չմնաց,
որովհետեւ նրա մէջ ճշմարտութիւն չկար: Երբ
որ նա սուտ խօսի, ինքն իրենից է խօսում,
քանի որ նա սուտ է »ւ ստի հայր: 45 Իսկ
ես, որ ճշմարտութիւնն եմ ասում, ինձ չէք
հաւատում: 46 Ձեզնից ո՞վ կը յանդիմանի ինձ
մեղքի համար. եթէ ճշմարիտ եմ ասում ձեզ,
ինձ ինչո՞ւ չէք հաւատում: 47 Ով Աստծուց է,
Աստծու խօսքերն է լսում, իսկ դուք չէք լսում
նրա համար, որ Աստծուց չէք»: 48 Հրեաները
պատասխանեցին եւ ասացին նրան. «Մենք
լաւ չե՞նք ասում, թէ՝ սամարացի ես դու, եւ
քո մէջ դեւ կայ»: 49 Յիսուս պատասխանեց
եւ ասաց. «Իմ մէջ դեւ չկայ, այլ պատուում եմ
իմ Հօրը, իսկ դուք անարգում էք ինձ: 50 Ես
իմ փառքը չեմ փնտռում. կայ մէկը, որ այն
փնտռում է եւ դատում: 51 Ճշմարիտ, ճշմարիտ
եմ ասում ձեզ. եթէ մէկը իմ խօսքը պահի, մահ
չի տեսնի յաւիտեան»: (aiōn g165) 52 Հրեաները
նրան ասացին. «Այժմ իմացանք, որ քո մէջ դեւ
կայ: Աբրահամը մեռաւ, նաեւ՝ մարգարէները,
իսկ դու ասում ես, թէ՝ ով իմ խօսքը պահի,
յաւիտեան մահ չի ճաշակի: (aiōn g165) 53 Միթէ դու
աւելի մե՞ծ ես, քան մեր հայրը՝ Աբրահամը, որ
մեռաւ. մեռան եւ մարգարէները. արդ, դու քեզ
ո՞ւմ տեղ ես դնում»: 54 Յիսուս պատասխանեց.
«Եթէ ես փառաւորեմ իմ անձը, իմ փառքը ոչինչ
է. Հայրն է, որ ինձ փառաւորում է, եւ որի մասին
դուք ասում էք, թէ՝ մեր Աստուածն է. 55 ու չէք
ճանաչում նրան: Բայց ես ճանաչում եմ նրան.
եւ եթէ ասեմ, թէ նրան չեմ ճանաչում, ձեզ նման
ստախօս կը լինեմ. բայց ես ճանաչում եմ նրան
եւ նրա խօսքը պահում եմ: 56 Աբրահամը՝
ձեր հայրը, ցանկացաւ իմ աշխարհ գալու օրը
տեսնել. տեսաւ եւ ուրախացաւ»: 57 Հրեաները
նրան ասացին. «Դեռ յիսուն տարեկան չկաս
դու եւ Աբրահամի՞ն ես տեսել»: 58 Յիսուս

նրանց ասաց. «Ճշմարիտ, ճշմարիտ եմ ասում
ձեզ, ես եմ, նախքան Աբրահամի լինելը»: 59
Նրանք քարեր վերցրին, որ գցեն նրա վրայ,
բայց Յիսուս խոյս տուեց եւ տաճարից ելաւ
գնաց:

9 Եւ մինչ անցնում էր, ի ծնէ կոյր մի մարդու
տեսաւ. 2 իր աշակերտները հարցրին նրան
եւ ասացին. «Ռաբբի՛, մեղքը ո՞ւմն է, որ կոյր է
ծնուել, սրա՞ն է, թէ՞ հօրն ու մօրը»: 3 Յիսուս
պատասխանեց. «Ո՛չ դրա մեղքն է եւ ոչ էլ իր
հօր ու մօր, այլ՝ որպէսզի դրա վրայ Աստծու
գործերը յայտնի լինեն: 4 Եւ քանի դեռ ցերեկ
է, ես պէտք է կատարեմ գործերը նրա, ով ինձ
ուղարկեց. կը գայ գիշերը, երբ ոչ ոք չի կարող
գործել: 5 Քանի դեռ աշխարհում եմ, աշխարհի
լոյսն եմ»: 6 Երբ այս ասաց, թքեց գետնին
եւ թքով կաւ շինեց, եւ կաւը ծեփեց կոյրի
աչքերի վրայ ու ասաց նրան. 7 «Գնա՛ լուացուիր
Սիլոամի աւազանի մէջ» (որ թարգմանւում
է՝ առաքուած): Գնաց լուացուեց, եկաւ եւ
տեսնում էր: 8 Իսկ հարեւանները եւ նրանք, որ
նախապէս տեսել էին նրան, որ մուրացիկ էր,
ասում էին. «Սա չէ՞ր, որ նստում էր եւ մուրում»:
9 Ոմանք ասում էին՝ նա է. ուրիշներ ասում էին՝
ո՛չ, բայց նման է նրան: Իսկ ինքն ասում էր՝ ես
եմ: 10 Նրան ասացին. «Իսկ ինչպէ՞ս բացուեցին
քո աչքերը»: 11 Նա պատասխանեց. «Մի մարդ,
որին ասում են՝ Յիսուսն է, կաւ շինեց եւ ծեփեց
իմ աչքերը եւ ինձ ասաց. «Գնա՛ Սիլոամ եւ
լուացուի՛ր»: Գնացի, լուացուեցի եւ տեսնում
եմ»: 12 Նրան ասացին՝ ո՞ւր է նա: Նրանց ասաց՝
չգիտեմ: 13 Նրան, որ մի ժամանակ կոյր էր,
բերին փարիսեցիների մօտ 14 (օրը շաբաթ էր,
երբ Յիսուս կաւ շինեց եւ կոյրի աչքերը բացեց):
15 Փարիսեցիներն էլ կրկին հարցրին նրան.
«Ինչպէ՞ս ես տեսնում»: Եւ նա նրանց ասաց.
«Կաւ դրեց աչքերիս վրայ, եւ լուացուեցի
ու տեսնում եմ»: 16 Փարիսեցիներից ոմանք
ասացին. «Այդ մարդը Աստծուց չէ, քանի որ
շաբաթ օրը չի պահում»: Ոմանք ասում էին.
«Իսկ մեղաւոր մի մարդ ինչպէ՞ս կարող է
այսպիսի նշաններ կատարել»: Եւ նրանց մէջ
պառակտում կար: 17 Դարձեալ կոյրին ասացին.
«Դո՛ւ ինչ ես ասում նրա մասին, քանի որ նա
քո աչքերը բացեց»: Եւ նա ասաց՝ մարգարէ
է: 18 Եւ հրեաները չէին հաւատում, թէ նա
կոյր էր, եւ բացուեց, մինչեւ որ կանչեցին
աչքերը բացուածի ծնողներին, 19 հարցրին
նրանց ու ասացին. «Սա՞մ է ձեր որդին, որի
մասին ասում էիք, թէ՝ կոյր ծնուեց. իսկ այժմ
ինչպէ՞ս է, որ տեսնում է»: 20 Նրա ծնողները
պատասխանեցին եւ ասացին. «Գիտենք, որ սա
մեր որդին է, եւ որ կոյր ծնուեց. 21 բայց թէ այժմ
ինչպէ՞ս է, որ տեսնում է, չգիտենք, կամ թէ՝ ո՞վ
բացեց դրա աչքերը, մենք չգիտենք. հէնց իրե՛ն
հարցրէք. ինքն արդէն չափահաս է. իր մասին
ինքը թող խօսի»: 22 Նրա ծնողները այսպէս
ասացին, որովհետեւ հրեաներից վախենում
էին, քանի որ հրեաները երդուել էին, որ, եթէ
մէկը նրան Քրիստոս խոստովանի, հեռացուի
ժողովարանից: 23 Դրա համար է, որ նրա
ծնողներն ասացին. «Ինքն արդէն չափահաս
է, հէնց իրե՛ն հարցրէք»: 24 Նորից կրկին
անգամ կանչեցին այդ մարդուն, որ կոյր էր,
եւ նրան ասացին. «Աստծուն փա՛ռք տուր.
մենք գիտենք, որ այն մարդը մեղաւոր է»: 25
Իսկ նա ասաց. «Թէ մեղաւոր է, ես չգիտեմ,
բայց այն գիտեմ, որ կոյր էի եւ հիմա տեսնում
եմ»: 26 Դարձեալ ասացին նրան. «Քեզ ի՞նչ
արեց, քո աչքերը ինչպէ՞ս բացեց»: 27 Նրանց
պատասխանեց. «Նոր ձեզ ասացի, եւ չէք
լսում, ինչո՞ւ էք ուզում նորից լսել. միթէ դո՞ւք
էլ էք կամենում նրան աշակերտել»: 28 Նրանք
նախատում էին նրան ու ասում. «Դո՛ւ եղիր
նրան աշակերտ. մենք Մովսէսի աշակերտներն
ենք: 29 Մենք գիտենք, որ Աստուած Մովսէսի
հետ խօսեց. իսկ սրան չգիտենք, թէ որտեղից
է»: 30 Մարդը պատասխանեց նրանց եւ ասաց.
«Զարմանալին էլ այն է, որ դուք չգիտէք, թէ
նա որտեղից է, եւ սակայն իմ աչքերը բացեց:
31 Գիտենք, որ Աստուած մեղաւորներին չի
լսում, բայց եթէ մէկը աստուածապաշտ է եւ
նրա կամքը կատարում է, նրան լսում է: 32
Աշխարհի սկզբից ոչ ոք չի լսել, թէ մէկը ի ծնէ
կոյր ծնուած կոյրի աչքերը բացած լինի: (aiōn
g165) 33 Եթէ այդ մարդը Աստծուց չլինէր, որեւէ
բան անել չէր կարող»: 34 Պատասխանեցին
եւ ասացին նրան. «Ամբողջովին մեղքի մէջ
ես ծնուած եւ դու մեր գլխին վարդապե՞տ
ես դարձել»: Եւ նրան դուրս հանեցին: 35
Յիսուս լսեց, թէ նրան դուրս են հանել. եւ

երբ նրան գտաւ, ասաց. «Դու Աստծու Որդուն հաւատո՞ւմ ես»: 36 Նա պատասխան տուեց
եւ ասաց. «Տէր, ո՞վ է, որ նրան հաւատամ»:
37 Յիսուս նրան ասաց. «Եւ տեսար նրան, եւ
նա է, ով խօսում է քեզ հետ»: 38 Ու նա ասաց.
«Հաւատում եմ, Տէր»: Եւ երկրպագեց նրան: 39
Եւ Յիսուս ասաց. «Դատաստանի համար եկայ
այս աշխարհը, որպէսզի, ովքեր չեն տեսնում,
տեսնեն, եւ ովքեր տեսնում են, կուրանան»: 40
Փարիսեցիներից ոմանք, որ Յիսուսի հետ էին,
այդ լսեցին ու նրան ասացին. «Միթէ մե՞նք էլ
կոյր ենք»: 41 Յիսուս նրանց ասաց. «Եթէ կոյր
լինէիք, դուք մեղք չէիք ունենայ, բայց հիմա
ասում էք, թէ՝ տեսնում ենք. եւ ձեր մեղքը ձեր
մէջ հաստատ է մնում»:

10 «Ճշմարիտ, ճշմարիտ եմ ասում ձեզ, ով
ոչխարների փարախը դռնով չի մտնում,
այլ ուրիշ տեղով է բարձրանում, նա գող է եւ
աւազակ. 2 իսկ ով դռնով է մտնում, հովիւ է
ոչխարների: 3 Դռնապանը նրա համար բացում
է դուռը, եւ ոչխարները լսում են նրա ձայնը.
նա իր ոչխարներին անուններով է կանչում
եւ նրանց դուրս է հանում: 4 Եւ երբ իր բոլոր
ոչխարներին հանի, նրանց առջեւից է գնում,
եւ ոչխարները հետեւում են նրան, որովհետեւ
ճանաչում են նրա ձայնը: 5 Օտարի յետեւից չեն
գնայ, այլ կը փախչեն նրանից, որովհետեւ չեն
ճանաչում օտարների ձայնը»: 6 Յիսուս նրանց
այս առակն ասաց, իսկ նրանք չէին իմանում, թէ
ինչ էր այն, որ նա իրենց ասում էր: 7 Դարձեալ
Յիսուս նրանց ասաց. «Ճշմարիտ, ճշմարիտ
եմ ասում ձեզ, որ ես եմ ոչխարների դուռը: 8
Բոլոր նրանք, որ ինձնից առաջ եկան, գողեր
էին ու աւազակներ, ուստի ոչխարները նրանց
չլսեցին: 9 Ես եմ դուռը. եթէ մէկը իմ միջով մտնի,
կը փրկուի. կը մտնի ու կ'ելնի եւ ճարակելու
բան կը գտնի: 10 Գողը գալիս է միայն, որպէսզի
գողանայ, սպանի եւ կորստեան մատնի. ես
եկայ, որպէսզի կեանք ունենան եւ՝ առաւել
եւս ունենան: 11 Ես եմ լաւ հովիւը. լաւ հովիւը
իր կեանքն է տալիս ոչխարների համար: 12
Իսկ վարձկանը, որ հովիւ չէ, եւ ոչխարներն
էլ իրենը չեն, երբ տեսնում է, որ գայլը գալիս
է, թողնում է ոչխարներին եւ փախչում է: Եւ
գայլը յափշտակում է նրանց ու ցրում է. 13
քանի որ վարձկան է, եւ ոչխարների համար
հոգ չի անում: 14 Ես եմ լաւ հովիւը. եւ ճանաչում
եմ իմ ոչխարներին ու ճանաչւում նրանցից: 15
Ինչպէս Հայրը ինձ ճանաչում է, ես էլ ճանաչում
եմ Հօրը. եւ իմ կեանքը կը տամ իմ ոչխարների
համար: 16 Ես ունեմ նաեւ այլ ոչխարներ,
որոնք այս փարախից չեն. նրանց եւս պէտք
է այստեղ բերեմ. եւ իմ ձայնը պիտի լսեն.
եւ պիտի լինի մի հօտ եւ մի հովիւ: 17 Նրա
համար է իմ Հայրն ինձ սիրում, որ ես իմ
կեանքն եմ տալիս, որպէսզի վերստին այն
առնեմ: 18 Այն ինձնից ոչ ոք չի վերցնի, այլ ես
ինքս եմ այն տալիս. իշխանութիւն ունեմ այն
տալու եւ իշխանութիւն ունեմ վերստին այն
առնելու. այս պատուէրը իմ Հօրից ստացայ»:
19 Այս խօսքերի պատճառով հրեաների մէջ
դարձեալ պառակտում եղաւ: 20 Եւ նրանցից
շատերն ասում էին. «Նրա մէջ դեւ կայ եւ
մոլեգնում է. ինչո՞ւ էք նրան լսում»: 21 Ոմանք էլ
ասում էին. «Սրանք դիւահարի խօսքեր չեն,
միթէ դեւը կարո՞ղ է կոյրի աչքերը բանալ»:
22 Այն ժամանակ Երուսաղէմում տաճարի
Նաւակատիքի տօն էր, եւ ձմեռ էր: 23 Եւ Յիսուս
շրջում էր տաճարի մէջ, Սողոմոնի սրահում:
24 Հրեաները նրա շուրջը հաւաքուեցին ու
ասացին. «Մինչեւ ե՞րբ մեր հոգին պիտի հանես.
եթէ դու ես Քրիստոսը, համարձակ ասա՛ մեզ»:
25 Յիսուս պատասխանեց նրանց եւ ասաց.
«Ձեզ ասացի, եւ ինձ չէք հաւատում. այն
գործերը, որ ես անում եմ իմ Հօր անունով,
դրանք վկայում են իմ մասին: 26 Բայց դուք
չէք հաւատում, որովհետեւ իմ ոչխարներից
չէք. 27 իմ ոչխարներն իմ ձայնը լսում են, եւ ես
ճանաչում եմ նրանց. եւ նրանք գալու են իմ
յետեւից. 28 եւ ես նրանց կը տամ յաւիտենական
կեանք. եւ նրանք չեն կորչի յաւիտեան. եւ ոչ
ոք նրանց իմ ձեռքից չի յափշտակի: (aiōn g165,
aiōnios g166) 29 Իմ Հայրը, որ նրանց ինձ տուեց,
ամենքից մեծ է. եւ իմ Հօր ձեռքից ոչ ոք չի
կարող ոչինչ յափշտակել: 30 Ես եւ իմ Հայրը մի
ենք»: 31 Հրեաները քարեր վերցրին, որ նրան
քարկոծեն: 32 Յիսուս պատասխանեց նրանց.
«Բազում բարի գործեր ցոյց տուի ձեզ իմ Հօրից.
դրանցից ո՞ր գործի համար էք ինձ քարկոծում»:
33 Հրեաները նրան պատասխանեցին. «Քեզ
բարի գործի համար չենք քարկոծում, այլ
հայհոյութեան համար եւ նրա համար, որ դու

մարդ ես, բայց ինքդ քեզ Աստծու տեղ ես դնում»: 34 Յիսուս նրանց պատասխանեց. «Ձեր
օրէնքում չէ՞, որ գրուած է. «Ես ասացի, թէ
աստուածներ էք»: 35 Իսկ եթէ աստուածներ
է կոչում նրանց, որոնց ուղղուած էր Աստծու
խօսքը (եւ հնարաւոր չէ, որ Գիրքը ջնջուի),
36 ուրեմն՝ ո՞ւմ Հայրը սրբացրեց եւ աշխարհ
ուղարկեց, դուք ասում էք, թէ՝ հայհոյում ես,
նրա համար, որ ասացի, թէ՝ Աստծու Որդի
եմ: 37 Եթէ իմ Հօր գործերը չեմ անում, ինձ
մի՛ հաւատացէք: 38 Իսկ եթէ անում եմ, թէ
ինձ էլ չէք հաւատում, գործերի՛ն հաւատացէք,
որպէսզի իմանաք եւ ճանաչէք, որ Հայրը իմ
մէջ է, եւ ես՝ Հօր մէջ»: 39 Դարձեալ ուզում էին
նրան բռնել, բայց նա նրանց ձեռքից դուրս
պրծաւ: 40 Եւ վերստին գնաց Յորդանանի
միւս կողմը, այնտեղ, ուր Յովհաննէսն էր
նախապէս գտնւում եւ մկրտում. եւ այնտեղ
էր մնում: 41 Շատեր նրա մօտ եկան եւ ասում
էին. «Յովհաննէսը որեւէ նշան չարեց, բայց
այն ամէնը, որ Յովհաննէսն ասել էր նրա
մասին, ճշմարիտ էր»: 42 Եւ այնտեղ շատերը
հաւատացին նրան:

11 Եւ մի հիւանդ կար, Ղազարոս անունով,
Բեթանիայից՝ Մարիամի եւ նրա քոյր
Մարթայի գիւղից: 2 Սա այն Մարիամն էր, որ
իւղով օծեց Տիրոջը եւ իր մազերով սրբեց նրա
ոտքերը: Եւ սրա եղբայր Ղազարոսը հիւանդ
էր: 3 Սրա քոյրերը նրա մօտ մարդ ուղարկեցին
եւ ասացին. «Տէ՛ր, ահաւասիկ նա, ում դու
սիրում էիր, հիւանդացել է»: 4 Երբ Յիսուս լսեց,
ասաց. «Այդ հիւանդութիւնը մահաբեր չէ, այլ
Աստծու փառքի համար է, որպէսզի դրանով
Աստծու Որդին փառաւորուի»: 5 Յիսուս սիրում
էր Մարիամին, նրա քրոջը՝ Մարթային, եւ
Ղազարոսին: 6 Լսելուց յետոյ, թէ Ղազարոսը
հիւանդացել է, նա տակաւին երկու օր մնաց
այնտեղ, ուր գտնւում էր: 7 Ապա դրանից յետոյ
իր աշակերտներին ասաց. «Եկէ՛ք վերստին
գնանք Հրէաստան»: 8 Աշակերտները նրան
ասացին. «Ռաբբի՛, հրեաները դեռ նոր էին
ուզում քեզ քարկոծել, եւ նորից այնտե՞ղ ես
գնում»: 9 Յիսուս պատասխանեց. «Ցերեկը
տասներկու ժամ չունի՞. եթէ մէկը ցերեկն
է քայլում, չի սայթաքում, որովհետեւ այս
աշխարհի լոյսը տեսնում է, 10 իսկ եթէ մէկը
գիշերն է քայլում, սայթաքում է, որովհետեւ
հետը լոյս չունի»: 11 Այս բաներն ասելուց
յետոյ նորից ասաց նրանց. «Մեր բարեկամ
Ղազարոսը ննջել է, սակայն ես գնում եմ,
որ նրան արթնացնեմ»: 12 Աշակերտները
նրան ասացին. «Տէ՛ր, եթէ ննջել է, ապա
կ'առողջանայ»: 13 Բայց Յիսուս նրա մահուան
մասին էր ասում, մինչդեռ նրանց այնպէս
թուաց, թէ նա քնով ննջելու մասին է խօսում:
14 Այն ժամանակ Յիսուս նրանց յայտնապէս
ասաց. «Ղազարոսը մեռաւ. 15 բայց ես ուրախ
եմ ձեզ համար, որ այնտեղ չէի. որպէսզի
դուք ինձ հաւատաք: Արդ, եկէ՛ք գնանք նրա
մօտ»: 16 Թովմասը, որ Երկուորեակ էր կոչւում,
աշակերտակիցներին ասաց. «Եկէ՛ք մենք էլ
գնանք, որ նրա հետ մեռնենք»: 17 Յիսուս եկաւ,
նրան գտաւ չորս օրից ի վեր գերեզմանի մէջ:
18 Եւ Բեթանիան Երուսաղէմի մօտ էր շուրջ
երեք կիլոմետր: 19 Հրեաներից շատերը եկել էին
Մարթայի եւ Մարիամի մօտ, որպէսզի նրանց
մխիթարեն իրենց եղբօր մահուան համար: 20
Երբ Մարթան լսեց, որ Յիսուս գալիս է, նրան
ընդառաջ գնաց. իսկ Մարիամը տանը նստած
էր: 21 Մարթան Յիսուսին ասաց. «Տէ՛ր, եթէ
դու այստեղ եղած լինէիր, իմ եղբայրը մեռած
չէր լինի. 22 բայց հիմա էլ գիտեմ, թէ ինչ էլ որ
Աստծուց ուզես, Աստուած քեզ կը տայ»: 23
Յիսուս նրան ասաց. «Քո եղբայրը յարութիւն
կ'առնի»: 24 Մարթան նրան ասաց. «Գիտեմ, որ
յարութեան ժամանակ վերջին օրը յարութիւն
կ'առնի»: 25 Յիսուս նրան ասաց. «Ես իսկ եմ
յարութիւն եւ կեանք. ով հաւատում է ինձ,
թէպէտ եւ մեռնի, կ'ապրի. 26 եւ ով կենդանի
է ու ինձ հաւատում է, յաւիտեան չի մեռնի:
Հաւատո՞ւմ ես այս բանին»: (aiōn g165) 27 Նա
ասաց նրան. «Այո՛, Տէ՛ր, ես հաւատում եմ, որ
դո՛ւ ես Քրիստոսը՝ Աստծու Որդին, որ աշխարհ
էիր գալու»: 28 Եւ այս ասելուց յետոյ, գնաց
գաղտնաբար կանչեց իր քրոջը՝ Մարիամին եւ
ասաց. «Վարդապետն է եկել եւ քեզ է կանչում»:
29 Երբ նա լսեց, իսկոյն վեր կացաւ եւ եկաւ նրա
մօտ: 30 Յիսուս դեռ գիւղ չէր հասել, այլ դեռեւս
այն տեղում էր, ուր Մարթան նրան ընդառաջ
էր ելել: 31 Իսկ այն հրեաները, որ նրա հետ
տանն էին եւ նրան մխիթարում էին, երբ տեսան

Մարիամին, որ վեր կացաւ իսկոյն ու գնաց,
իրենք եւս նրա յետեւից գնացին. կարծում էին,
թէ գերեզման է գնում, որ այնտեղ լաց լինի: 32
Իսկ Մարիամը, երբ եկաւ այնտեղ, ուր Յիսուս
կանգնած էր, ու տեսաւ նրան, ընկաւ նրա
ոտքերն ու ասաց. «Տէր, եթէ այստեղ եղած
լինէիր, իմ եղբայրը մեռած չէր լինի»: 33 Երբ
Յիսուս տեսաւ, որ նա լալիս է, եւ նրա հետ եղող
հրեաներն էլ լալիս են, սաստիկ խռովուեց իր
հոգում եւ ասաց. 34 «Ո՞ւր դրիք նրան»: Նրան
ասացին. «Տէր, արի՛ եւ տես»: 35 Եւ Յիսուս
արտասուեց: 36 Հրեաներն ասացին. «Տեսէք
ինչքան էր սիրում նրան»: 37 Նրանցից ոմանք
ասում էին. «Սա, որ կոյրի աչքերը բացեց, չէ՞ր
կարող նաեւ այնպէս անել, որ սա չմեռնէր»:
38 Յիսուս, դարձեալ խռովուելով ինքն իր մէջ,
եկաւ գերեզմանը: Սա մի քարայր էր, որի
վրայ մի քար էր դրուած: 39 Եւ Յիսուս ասաց.
«Այդ քարը մի կողմ դրէք»: Մարթան՝ մեռածի
քոյրը, նրան ասաց. «Տէր, հիմա արդէն նեխած
կը լինի, քանի որ չորս օրուայ է»: 40 Յիսուս
նրան ասաց. «Քեզ չասացի՞. եթէ հաւատաս,
կը տեսնես Աստծու փառքը»: 41 Երբ քարը
վերցրին, Յիսուս աչքերը վեր բարձրացրեց
ու ասաց. «Հայր, գոհութիւն եմ տալիս քեզ,
որ ինձ լսեցիր. 42 եւ ես գիտէի, որ ամէն
ժամ լսում ես ինձ, բայց այս անում եմ շուրջս
կանգնած այս ժողովրդի համար, որպէսզի
հաւատան, որ դո՛ւ ինձ ուղարկեցիր»: 43 Երբ այս
ասաց, բարձր ձայնով աղաղակեց եւ ասաց.
«Ղազարո՛ս, վե՛ր կաց, դո՛ւրս արի»: 44 Եւ մեռելը
ելաւ՝ կապուած ոտքերով, ձեռքերը երիզով
ամրացուած եւ երեսը վարշամակով պատած:
Եւ Յիսուս նրանց ասաց. «Արձակեցէ՛ք դրան եւ
թողէ՛ք, որ գնայ»: 45 Հրեաներից շատերը, որոնք
եկել էին Մարիամենց մօտ, երբ տեսան, ինչ
որ Յիսուս արեց, հաւատացին նրան: 46 Իսկ
նրանցից ոմանք գնացին փարիսեցիների մօտ
եւ պատմեցին նրանց, ինչ որ Յիսուս արեց:
47 Քահանայապետներն ու փարիսեցիները
ատեան գումարեցին եւ ասացին. «Ի՞նչ անենք,
քանի որ այդ մարդը բազում նշաններ է անում:
48 Եթէ նրան այնպէս թողնենք, ամէնքը կը
հաւատան նրան, եւ հռոմէացիները կը գան ու
կը վերացնեն մեր ազգն ու մեր սրբավայրը»:
49 Նրանցից մէկը՝ Կայիափա անունով, որ
այդ տարուայ քահանայապետն էր, նրանց
ասաց. 50 «Դուք ոչինչ չգիտէք, ոչ իսկ խորհել
էք, թէ մեզ համար աւելի լաւ է, որ մէկ մարդ
մեռնի ժողովրդի համար, քան թէ ամբողջ ազգը
կորչի»: 51 Այս բանը նա ինքն իրենից չասաց,
այլ, քանի որ այդ տարուայ քահանայապետն
էր, մարգարէացաւ, որ Յիսուս մեռնելու էր
ազգի համար: 52 Եւ ոչ միայն ազգի համար, այլ՝
որպէսզի նաեւ Աստծու ցրուած որդիներին ի
մի հաւաքի: 53 Ապա այն օրուանից խորհուրդ
արեցին, որ նրան սպանեն: 54 Եւ Յիսուս
այնուհետեւ այլեւս համարձակ չէր շրջում
հրեաների մէջ, այլ այնտեղից գնաց մի շրջան,
որ մօտ էր անապատին. գնաց մի քաղաք, որի
անունն էր Եփրայիմ, եւ իր աշակերտների հետ
այդտեղ էր մնում: 55 Եւ հրեաների զատիկը
մօտ էր. եւ այդ գաւառից շատերը Երուսաղէմ
բարձրացան զատկից առաջ, որպէսզի իրենք
իրենց մաքրեն: 56 Յիսուսին փնտռում էին.
եւ մինչ տաճարի մէջ էին, միմեանց ասում
էին. «Ինչպէ՞ս է ձեզ թւում, արդեօք այս
տօնին չի՞ գայ»: 57 Քահանայապետներն ու
փարիսեցիները հրահանգել էին, որ, եթէ մէկն
իմանայ, թէ նա որտեղ է, յայտնի, որպէսզի
նրան ձ»րբակալ»ն:

12 Իսկ Յիսուս զատկից վեց օր առաջ
եկաւ Բեթանիա, ուր ապրում էր մեռած
Ղազարոսը, որին մեռելներից վեր էր կացրել: 2
Եւ այնտեղ նրան ընթրիք տուին. սպասարկում
էր Մարթան, իսկ Ղազարոսը նրա հետ սեղան
նստածներից մէկն էր: 3 Իսկ Մարիամը մի լիտր
ազնիւ նարդոսի թանկարժէք իւղ վերցնելով՝
օծեց Յիսուսի ոտքերը. եւ իր մազերով էլ
սրբում էր նրա ոտքերը. եւ տունը լցուեց
իւղի բուրմունքով: 4 Աշակերտներից մէկը՝
Յուդա Իսկարիովտացին, որ մատնելու էր
նրան, ասաց. 5 «Ինչո՞ւ այդ իւղը չվաճառուեց
երեք հարիւր արծաթ դահեկանի եւ չտրուեց
աղքատներին»: 6 Նա այս ասաց ոչ թէ նրա
համար, որ աղքատների համար էր հոգում,
այլ որովհետեւ գող էր եւ գանձարկղը ինքն
էր պահում, եւ ինչ որ այնտեղ դրւում էր,
ինքն էր վերցնում: 7 Յիսուս ասաց նրան.
«Թո՛ղ տուէք նրան, որպէսզի իմ թաղման
օրուայ համար պահի այդ: 8 Աղքատներին
ամէն ժամ ձեզ հետ ունէք: Ինձ միշտ ձեզ հետ

չունէք»: 9 Երբ հրեաներից բազում ժողովուրդ
իմացաւ, որ նա այնտեղ է, եկաւ. ոչ միայն
Յիսուսի պատճառով, այլ՝ որպէսզի տեսնի
նաեւ Ղազարոսին, որին մեռելներից վեր էր
կացրել: 10 Քահանայապետները խորհուրդ
արեցին, որ Ղազարոսին էլ սպանեն, 11 քանի
որ շատերը հեռանում էին հրեաներից եւ
հաւատում էին Յիսուսին: 12 Յաջորդ օրը,
ժողովրդի բազմութիւնը, որ զատկի տօնին էր
եկել, երբ լսեց, թէ Յիսուս Երուսաղէմ է գալիս,
13 արմաւենիների ճիւղեր վերցրեց եւ Յիսուսին
ընդառաջ ելաւ: Աղաղակում էին ու ասում.
«Ովսաննա՛, օրհնեա՛լ լինես դու, որ գալիս ես
Տիրոջ անունով, ո՛վ թագաւոր Իսրայէլի»: 14
Եւ Յիսուս մի էշ գտնելով, նստեց նրա վրայ,
ինչպէս որ գրուած է. 15 «Մի՛ վախեցիր, ո՛վ
դուստրդ Սիոնի, ահա քո թագաւորը գալիս
է՝ նստած մի էշի քուռակի վրայ»: 16 Եւ նրա
աշակերտները սկզբում այն չհասկացան, բայց
երբ Յիսուս փառաւորուեց, այն ժամանակ
յիշեցին, թէ այդ նրա մասին էր գրուած, եւ
իրենք այդ էին արել նրան: 17 Իսկ ժողովուրդը,
որ նրա հետ էր, վկայում էր, որ Ղազարոսին
հէնց գերեզմանից կանչեց եւ նրան մեռելներից
կենդանացրեց: 18 Եւ դրա համար էլ նրան
ընդառաջ ելաւ ժողովուրդը, որովհետեւ լսել
էին, որ այդ նշաններն էր արել: 19 Իսկ
փարիսեցիները միմեանց ասում էին. «Տեսնում
էք, որ ոչ մի օգուտ չէք ստանում. ահաւասիկ
ամբողջ աշխարհը նրա յետեւից գնաց»: 20
Այնտեղ կային նաեւ որոշ թուով հեթանոսներ՝
նրանց մէջ, որ Երուսաղէմ էին եկել, որպէսզի
տօնի ժամանակ երկրպագութիւն անեն: 21
Նրանք մօտեցան Փիլիպպոսին, որ Գալիլիայի
Բեթսայիդա քաղաքից էր. աղաչում էին
նրան ու ասում. «Տէ՛ր, ուզում ենք Յիսուսին
տեսնել»: 22 Փիլիպպոսը եկաւ եւ Անդրէասին
ասաց: Անդրէասը եւ Փիլիպպոսն էլ Յիսուսին
ասացին: 23 Եւ Յիսուս նրանց պատասխանեց
ու ասաց. «Հասաւ ժամը, որ փառաւորուի
մարդու Որդին: 24 Ճշմարիտ, ճշմարիտ եմ
ասում ձեզ. եթէ ցորենի հատիկը հողի մէջ
ընկնելով չմեռնի, միայն հատիկն ինքը կը մնայ,
իսկ եթէ մեռնի, բազում արդիւնք կը տայ: 25 Ով
սիրում է իր անձը, կը կորցնի այն, իսկ ով այս
աշխարհում իր անձն ատում է, այն կը պահի
յաւիտենական կեանքի համար: (aiōnios g166) 26
Եթէ մէկն ինձ ծառայի, իմ յետեւից կը գայ. եւ
ուր ես եմ, այնտեղ կը լինի եւ իմ ծառան. եթէ
մէկը ինձ ծառայի, նրան կը պատուի իմ Հայրը:
27 Բայց այժմ հոգիս խռովուած է. եւ ի՞նչ ասեմ.
Հայր, փրկի՛ր ինձ այս ժամից: Բայց ես հէնց
այս բանի համար եմ եկել այս ժամին: 28 Հայր,
փառաւորի՛ր քո անունը»: Երկնքից մի ձայն
եկաւ. «Եւ փառաւորեցի, եւ դարձեա՛լ պիտի
փառաւորեմ»: 29 Եւ ժողովուրդը, որ կանգնած
էր ու լսում էր, ասում էր, թէ՝ որոտմունք
է լինում: Ոմանք էլ ասացին. «Նրա հետ մի
հրեշտակ խօսեց»: 30 Յիսուս պատասխանեց
ու ասաց. «Այս ձայնը ինձ համար չէ, որ եկաւ,
այլ՝ ձեզ համար: 31 Հիմա՛ է այս աշխարհի
դատաստանը, հիմա՛ է, որ այս աշխարհի
իշխանը դուրս կը նետուի: 32 Եւ երբ ես
բարձրանամ երկրից, ամենքին դէպի ինձ կը
ձգեմ»: 33 Այս ասում էր նշելու համար, թէ
ի՞նչ մահով էր մեռնելու: 34 Ժողովուրդը նրան
պատասխանեց. «Օրէնքից մենք լսել ենք,
թէ Քրիստոս յաւիտեան կը մնայ, իսկ դու
ինչպէ՞ս ես ասում, թէ մարդու Որդին պէտք
է բարձրանայ. ո՞վ է այդ մարդու Որդին»:
(aiōn g165) 35 Յիսուս նրանց ասաց. «Մի փոքր
ժամանակ եւս լոյսը ձեզ հետ է. քայլեցէ՛ք,
քանի դեռ լոյսն ունէք, որպէսզի խաւարը ձեզ
չկլանի, քանի որ, ով քայլում է խաւարի մէջ,
չի իմանում, թէ ուր է գնում: 36 Քանի դեռ
լոյսը ձեզ հետ ունէք, հաւատացէ՛ք լոյսին,
որպէսզի լոյսի որդիներ լինէք»: Յիսուս այս
խօսեց եւ գնաց նրանցից թաքնուեց: 37
Թէպէտ եւ նա այնքան նշաններ էր արել
նրանց առաջ, նրանք չէին հաւատում նրան,
38 որպէսզի կատարուէր Եսայի մարգարէի
խօսքը, որ ասաց. «Տէ՛ր, ո՞վ հաւատաց
մեր տուած լուրին, եւ Տիրոջ բազուկը ո՞ւմ
յայտնուեց»: 39 Չէին կարողանում հաւատալ
եւ այն բանի համար, որ Եսային վերստին
ասում է. 40 «Նրանց աչքերը կուրացրեց
եւ նրանց սրտերը կարծրացրեց, որպէսզի
աչքերով չտեսնեն ու սրտերով չիմանան եւ
դարձի չգան, ու ես նրանց չբժշկեմ»: 41 Եսային
այս ասաց, որովհետեւ տեսաւ նրա փառքը
եւ խօսեց նրա մասին: 42 Բայց մինչեւ անգամ
հրեայ իշխանաւորներից շատեր հաւատացին

նրան, բայց փարիսեցիների պատճառով չէին
յայտնում, որպէսզի ժողովարանից դուրս
չհանուեն. 43 քանի որ մարդկանցից տրուած
փառքը աւելի սիրեցին, քան Աստծուց տրուած
փառքը: 44 Յիսուս աղաղակում էր ու ասում.
«Ով ինձ է հաւատում, ինձ չէ, որ հաւատում
է, այլ նրան, ով ինձ ուղարկեց: 45 Եւ ով ինձ է
տեսնում, տեսնում է նրան, ով ինձ ուղարկեց:
46 Ես որպէս լոյս եկայ աշխարհ, որպէսզի ամէն
ոք, որ ինձ հաւատում է, խաւարում չմնայ: 47
Եւ եթէ մէկը լսի իմ խօսքերը եւ չպահի դրանք,
ես նրան չեմ դատապարտի, քանի որ չեկայ,
որ աշխարհը դատապարտեմ, այլ՝ որպէսզի
փրկեմ աշխարհը: 48 Ով անարգում է ինձ եւ
իմ խօսքերը չի ընդունում, կայ մէկը, որ նրան
դատում է. այն խօսքը, որ ես խօսեցի, դա պիտի
դատապարտի նրան վերջին օրը, 49 որովհետեւ
ես ինքս ինձնից չխօսեցի, այլ Հայրը, որ ինձ
ուղարկեց, նա՛ ինձ պատուիրեց, թէ ինչ պիտի
ասեմ եւ ինչ պիտի խօսեմ: 50 Եւ գիտեմ, որ
այն պատուիրանը յաւիտենական կեանք է:
Արդ, ինչ որ ես եմ խօսում, այնպէս եմ խօսում,
ինչպէս Հայրն ինձ ասաց»: (aiōnios g166)

13 Զատկի տօնից առաջ Յիսուս իմացաւ, որ
հասել է իր ժամը, որպէսզի այս աշխարհից
Հօր մօտ փոխադրուի. սիրեց իւրայիններին, որ
այս աշխարհում են, իսպառ սիրեց նրանց: 2
Եւ ընթրիքի ժամանակ, երբ սատանան արդէն
իսկ Սիմոնի որդի Իսկարիովտացի Յուդայի
սրտի մէջ դրել էր, որ մատնի նրան, 3 Յիսուս
իմացաւ, որ Հայրը ամէն բան իր ձեռքն էր
յանձնել, եւ որ ինքը Աստծուց էր ելել եւ Աստծու
մօտ էր գնում: 4 Նա վեր կացաւ ընթրիքի
սեղանից, մի կողմ դրեց զգեստները եւ մի
սրբիչ վերցնելով՝ մէջքին կապեց: 5 Եւ ապա
ջուր վերցնելով՝ ածեց կոնքի մէջ եւ սկսեց
իր աշակերտների ոտքերը լուանալ եւ սրբել
մէջքին կապած սրբիչով: 6 Մօտեցաւ Սիմոն
Պետրոսին, եւ սա ասաց նրան. «Տէր, դո՞ւ ես իմ
ոտքերը լուանում»: 7 Յիսուս պատասխանեց
նրան ու ասաց. «Ինչ որ ես անում եմ, դու
հիմա չես իմանում, բայց յետոյ կ'իմանաս»: 8
Պետրոսը նրան ասաց. «Իմ ոտքերը յաւիտեան
չես լուանայ»: Յիսուս պատասխանեց. «Եթէ
քեզ չլուանամ, ինձ հետ մաս չունես»: (aiōn
g165) 9 Սիմոն Պետրոսն ասաց նրան. «Տէր,
ոչ թէ միայն իմ ոտքերը, այլեւ իմ ձեռքերն
ու գլուխն էլ լուա՛»: 10 Յիսուս նրան ասաց.
«Լուացուածին ուրիշ բան պէտք չէ, բայց միայն
ոտքերը լուանալ, քանի որ ամբողջութեամբ
մաքուր է. եւ դուք մաքուր էք, բայց ոչ բոլորդ»:
11 Քանի որ նա գիտէր նրան, ով իրեն մատնելու
էր, դրա համար ասաց. «Բոլորդ չէ, որ մաքուր
էք»: 12 Եւ երբ նրանց ոտքերը լուաց, վերցրեց
իր զգեստները եւ դարձեալ սեղան նստեց ու
ասաց նրանց. «Գիտէ՞ք, թէ այդ ինչ արեցի ձեզ:
13 Դուք ինձ Վարդապետ եւ Տէր էք կոչում. եւ
լաւ էք անում, քանի որ իսկապէս եմ. 14 իսկ
արդ, եթէ ես՝ Տէրս եւ Վարդապետս, լուացի
ձեր ոտքերը, դուք էլ պարտաւոր էք միմեանց
ոտքերը լուանալ. 15 որովհետեւ մի օրինակ
տուի ձեզ, որ, ինչպէս ես ձեզ արեցի, դուք
էլ նոյն ձեւով անէք: 16 Ճշմարիտ, ճշմարիտ
եմ ասում ձեզ, ծառան աւելի մեծ չէ, քան
իր տէրը, եւ ոչ էլ ուղարկուածը՝ աւելի մեծ,
քան նա, ով նրան ուղարկեց: 17 Եթէ այս
բաները գիտէք, առաւել երանելի էք, եթէ դրանք
կատարէք: 18 Ձեր բոլորի համար չէ, որ ասում
եմ, որովհետեւ ես գիտեմ նրանց, որոնց ընտրել
եմ, այլ որպէսզի կատարուի գրուածը, թէ՝ ով
ինձ հետ հաց էր ուտում, իմ դէմ դարձաւ. 19
հէնց այժմուանից ասում եմ ձեզ, քանի դեռ չի
եղել, որպէսզի, երբ որ լինի, հաւատաք, որ ես
եմ: 20 Ճշմարիտ, ճշմարիտ եմ ասում ձեզ, ով
որ ընդունի նրան, ում ես կ'ուղարկեմ, ինձ է
ընդունում, եւ ով ինձ է ընդունում, ընդունում է
նրան, ով ինձ ուղարկեց»: 21 Երբ Յիսուս այս
բաներն ասաց, խռովուեց իր հոգում, վկայեց ու
ասաց. «Ճշմարիտ, ճշմարիտ եմ ասում ձեզ, որ
ձեզնից մէկն ինձ մատնելու է»: 22 Աշակերտներն
իրար էին նայում տարակուսելով, թէ ո՞ւմ մասին
է ասում: 23 Եւ աշակերտներից մէկը, որին
Յիսուս սիրում էր, նստել էր նրա մօտ: 24 Սիմոն
Պետրոսը սրան ակնարկ արեց՝ հարցնելով,
թէ այդ ո՞ւմ մասին է ասում: 25 Եւ սա Յիսուսի
կրծքովն ընկաւ ու ասաց նրան. «Տէր, ո՞վ է»:
26 Յիսուս պատասխանեց եւ ասաց. «Նա է,
որի համար ես այս պատառը կը թաթախեմ
եւ կը տամ իրեն»: Եւ թաթախելով պատառը՝
տալիս է Իսկարիովտացի Յուդային: 27 Եւ երբ
նա պատառն առաւ, սատանան մտաւ նրա

մէջ: Յիսուս նրան ասաց. «Հիմա ինչ որ անելու
ես, իսկոյն արա՛»: 28 Եւ սեղանակիցներից
ոչ ոք չիմացաւ, թէ նա ինչի՞ համար այդ
նրան ասաց. 29 որովհետեւ ոմանք կարծում
էին, թէ, քանի որ Յուդան էր գանձանակը
պահում, Յիսուս նրան ասաց. «Գնի՛ր, ինչ
որ մեզ տօնի ժամանակ պէտք է» եւ կամ՝
որ մի բան տայ աղքատներին: 30 Իսկ նա
պատառը վերցնելով՝ իսկոյն դուրս ելաւ: Եւ
գիշեր էր... 31 Եւ երբ նա դուրս ելաւ, Յիսուս
ասաց. «Այժմ մարդու Որդին փառաւորուեց,
եւ Աստուած փառաւորուեց նրանով, 32 քանի
որ, եթէ Աստուած փառաւորուեց նրանով,
Աստուած էլ նրան կը փառաւորի իրենով. եւ
իսկոյն կը փառաւորի նրան: 33 Որդեակներս,
մի քիչ ժամանակ դեռ ձեզ հետ եմ. ինձ պիտի
փնտռէք, եւ ինչպէս ասացի հրեաներին՝ ուր ես
եմ գնում, դուք չէք կարող գալ, - այժմ այդ ձեզ էլ
եմ ասում: 34 Նոր պատուիրան եմ տալիս ձեզ,
որ սիրէք միմեանց. ինչպէս ես ձեզ սիրեցի, դուք
էլ միմեանց սիրեցէք: 35 Եթէ դուք միմեանց
սիրէք, դրանով բոլորը պիտի իմանան, որ դուք
իմ աշակերտներն էք»: 36 Սիմոն Պետրոսը
նրան ասաց. «Տէ՛ր, ո՞ւր ես գնում»: Յիսուս
պատասխանեց. «Ուր ես եմ գնում, դու այժմ իմ
յետեւից չես կարող գալ, բայց յետոյ կը գաս իմ
յետեւից»: 37 Պետրոսը նրան ասաց. «Տէ՛ր, ինչո՞ւ
այժմ չեմ կարող քո յետեւից գալ. այժմուանից
իսկ իմ կեանքը քեզ համար կը տամ»: 38 Յիսուս
պատասխանեց. «Ինձ համար կեա՞նքդ կը տաս.
ճշմարիտ, ճշմարիտ եմ ասում քեզ, աքաղաղը
դեռ կանչած չի լինի, երբ դու երեք անգամ ինձ
ուրացած կը լինես»:

14 Ապա Յիսուս ասաց իր աշակերտներին.
«Թող ձեր սրտերը չխռովուեն.
հաւատացէք Աստծուն, հաւատացէք եւ ինձ:
2 Իմ Հօր տան մէջ բազում օթեւաններ կան.
թէ չէ ես ձեզ կ'ասէի, թէ գնում եմ ձեզ համար
էլ տեղ պատրաստելու. 3 եւ եթէ գնամ եւ ձեզ
համար էլ տեղ պատրաստեմ, դարձեալ կը գամ
եւ ձեզ կը վերցնեմ ինձ մօտ, որպէսզի, ուր ես
լինեմ, դուք եւս այնտեղ լինէք: 4 Եւ թէ ուր եմ
գնում, այդ գիտէք, գիտէք եւ ճանապարհը»: 5
Թովմասը նրան ասաց. «Տէ՛ր, չգիտենք՝ ուր ես
գնում, ուրեմն ինչպէ՞ս կարող ենք գիտենալ
ճանապարհը»: 6 Յիսուս նրանց ասաց. «Ես եմ
Ճանապարհը եւ Ճշմարտութիւնը եւ Կեանքը:
Ոչ ոք չի գայ Հօր մօտ, եթէ ոչ՝ ինձանով: 7
Եթէ ինձ ճանաչէիք, ապա կը ճանաչէիք եւ իմ
Հօրը. այսուհետեւ կը ճանաչէք նրան. եւ տեսել
էք նրան»: 8 Փիլիպպոսն ասաց նրան. «Տէ՛ր,
Հօրը մեզ ցո՛յց տուր, եւ այդ բաւական է մեզ»:
9 Յիսուս նրան ասաց. «Այսքան ժամանակ
ձեզ հետ եմ, Փիլիպպո՛ս, եւ ինձ չճանաչեցի՞ր.
ով ինձ տեսաւ, տեսաւ Հօրը. իսկ դու ինչպէ՞ս
ես ասում, թէ՝ Հօրը մեզ ցո՛յց տուր: 10 Չե՞ս
հաւատում, որ ես Հօր մէջ եմ, եւ Հայրը՝ իմ
մէջ: Այն խօսքերը, որ ես ասում եմ ձեզ, ինքս
ինձնից չեմ խօսում, այլ Հայրը, որ բնակւում է
իմ մէջ, նա՛ է անում գործերը: 11 Հաւատացէք
ինձ, որ ես Հօր մէջ եմ, եւ Հայրը՝ իմ մէջ.
եթէ ոչ՝ գոնէ գործերի՞ համար հաւատացէք
ինձ: 12 Ճշմարիտ, ճշմարիտ եմ ասում ձեզ,
թէ ով հաւատում է ինձ, ինքն էլ կ'անի այն
գործերը, որ ես եմ անում. եւ դրանցից աւելի
մեծերը կ'անի, որովհետեւ ես գնում եմ Հօր
մօտ: 13 Եւ ինչ որ ուզէք իմ անունով, այն
կ'անեմ, որպէսզի Հայրը փառաւորուի Որդու
միջոցով»: 15 «Եթէ ինձ սիրում էք, կը պահէք
իմ պատուիրանները. 16 եւ ես պիտի աղաչեմ
Հօրը, եւ նա մի այլ Մխիթարիչ պիտի տայ
ձեզ, որպէսզի յաւիտեան ձեզ հետ բնակուի.
(aiōn g165) 17 Ճշմարտութեան Հոգին, որին այս
աշխարհը չի կարող ընդունել, որովհետեւ
նրան չի տեսնում եւ նրան չի ճանաչում, բայց
դուք ճանաչում էք նրան, որովհետեւ ձեզ
մօտ պիտի բնակուի եւ ձեր մէջ պիտի լինի:
18 Ձեզ որբ չեմ թողնի, կը գամ ձեզ մօտ: 19
Մի փոքր ժամանակ եւս, եւ այս աշխարհը
ինձ չի տեսնի, բայց դուք ինձ կը տեսնէք,
որովհետեւ ես կենդանի եմ, եւ դուք կենդանի
էք լինելու: 20 Այն օրը դուք պիտի իմանաք, որ
ես իմ Հօր մէջ եմ, եւ դուք՝ իմ մէջ. ու ես՝ ձեր
մէջ: 21 Ով իմ պատուիրաններն ընդունում եւ
դրանք պահում է, նա՛ է, որ ինձ սիրում է. եւ
ով ինձ սիրում է, պիտի սիրուի իմ Հօրից. ես
էլ նրան պիտի սիրեմ եւ ինձ պիտի յայտնեմ
նրան»: 22 Յուդան (ոչ Իսկարիովտացին) ասաց
նրան. «Տէ՛ր, ինչպէ՞ս եղաւ, որ քեզ պիտի
յայտնես մեզ եւ ոչ թէ աշխարհին»: 23 Յիսուս
պատասխանեց եւ ասաց նրան. «Եթէ մէկը
սիրում է ինձ, իմ խօսքը կը պահի, եւ իմ Հայրը

նրան կը սիրի. եւ մենք նրա մօտ կը գանք ու
նրա մօտ կ՚օթեւանենք: 24 Եւ ով ինձ չի սիրում,
իմ խօսքերը չի պահում. եւ իմ խօսքը, որ լսում
էք, իմը չէ, այլ՝ Հօրը, որ ինձ ուղարկեց: 25
Այս բաները ասացի ձեզ, մինչ ձեզ հետ եմ: 26
Իսկ Մխիթարիչը՝ Սուրբ Հոգին, որին Հայրը
կ՚ուղարկի իմ անունով, նա ձեզ ամէն բան
կ՚ուսուցանի եւ ձեզ կը յիշեցնի այն ամէնը, ինչ
ես ասացի ձեզ»: 27 «Խաղաղութիւն եմ թողնում
ձեզ, իմ խաղաղութիւնն եմ տալիս ձեզ. ձեզ չեմ
տալիս այնպէս, ինչպէս այս աշխարհն է տալիս.
ձեր սրտերը թող չխռովուեն, եւ չվախենաք:
28 Լսեցիք, որ ձեզ ասացի, թէ՝ գնում եմ եւ կը
գամ ձեզ մօտ. եթէ ինձ սիրէիք, ապա դուք
ուրախ պիտի լինէիք, որ ես Հօր մօտ եմ գնում,
որովհետեւ իմ Հայրը մեծ է, քան ես: 29 Եւ հիմա
ասացի ձեզ, երբ դեռ չի եղել, որպէսզի, երբ լինի,
հաւատաք: 30 Այլեւս երկար չեմ խօսի ձեզ հետ.
գալիս է աշխարհի իշխանը եւ իմ վրայ ոչ մի
իշխանութիւն չունի: 31 Իսկ որպէսզի աշխարհը
գիտենայ, որ ես սիրում եմ Հօրը, այնպէս եմ
անում, ինչպէս որ Հայրը պատուիրեց ինձ. դէհ,
վեր կացէք գնանք այստեղից»:

15 «Ես եմ ճշմարիտ որթատունկը, եւ իմ Հայրը
մշակն է: 2 Ամէն ճիւղ, որ իմ վրայ է եւ պտուղ
չի տալիս, նա կտրում է այն. եւ այն ամէնը, որ
պտուղ է տալիս, էտում է, որպէսզի առաւել եւս
պտղաբեր լինի: 3 Դուք արդէն իսկ մաքուր էք
այն խօսքի համար, որ ձեզ ասացի: 4 Մնացէք
իմ մէջ, եւ ես՝ ձեր մէջ. ինչպէս ճիւղը, որ ինքն
իրեն չի կարող պտուղ տալ, եթէ որթատունկի
վրայ հաստատուած չլինի, նոյնպէս եւ դուք՝
եթէ իմ վրայ հաստատուած չլինէք: 5 Ես եմ
որթատունկը, իսկ դուք՝ ճիւղերը: Ով բնակւում
է իմ մէջ, եւ ես՝ նրա մէջ, նա շատ պտուղ է
տալիս, որովհետեւ առանց ինձ ոչինչ անել չէք
կարող: 6 Եթէ մէկը իմ վրայ հաստատուած
չէ, նա ճիւղի նման դուրս կը նետուի եւ կը
չորանայ, եւ այն կը հաւաքեն ու կրակը կը
նետեն, եւ կ՚այրուի: 7 Եթէ իմ մէջ մնաք, եւ իմ
խօսքերն էլ մնան ձեր մէջ, ինչ որ ուզենաք,
խնդրեցէք Աստծուց, եւ ձեզ կը տրուի: 8 Իմ
Հայրը փառաւորուած կը լինի նրանով, որ
դուք շատ պտուղ տաք եւ իմ աշակերտները
լինէք: 9 Ինչպէս իմ Հայրն ինձ սիրեց, ես
էլ ձեզ սիրեցի. իմ սիրոյ մէջ հաստատուն
մնացէք: 10 Եթէ իմ պատուիրանները պահէք,
կը մնաք իմ սիրոյ մէջ, ինչպէս ես իմ Հօր
պատուիրանները պահեցի եւ մնում եմ նրա
սիրոյ մէջ: 11 Այս բաները ձեզ ասացի, որպէսզի
իմ ուրախութիւնը ձեր մէջ լինի, եւ ձեր
ուրախութիւնը լիակատար լինի: 12 Այս է իմ
պատուէրը. որ սիրէք միմեանց, ինչպէս որ ես
սիրեցի ձեզ: 13 Աւելի մեծ սէր ոչ ոք չունի, քան
այն, որ մէկն իր կեանքը տայ իր բարեկամների
համար: 14 Դուք իմ բարեկամներն էք, եթէ
անէք այն, ինչ ես ձեզ պատուիրում եմ: 15
Այլեւս ձեզ ծառաներ չեմ կոչում, որովհետեւ
ծառան չգիտէ, թէ տէրն ինչ է անում. այլ ձեզ
բարեկամներ կոչեցի, որովհետեւ այն բոլորը,
ինչ իմ Հօրից լսեցի, յայտնեցի ձեզ: 16 Ոչ թէ
դուք ինձ ընտրեցիք, այլ ես ձեզ ընտրեցի եւ
ձեզ կարգեցի, որ դուք գնաք եւ պտղաբեր
լինէք, եւ ձեր պտուղը մնայ, եւ ինչ էլ որ իմ
անունով Հօրիցս խնդրէք, ձեզ տայ: 17 Այս
եմ ձեզ պատուիրում. որ սիրէք միմեանց»: 18
«Եթէ աշխարհը ձեզ ատում է, իմացէք, որ նախ
ինձ է ատել: 19 Եթէ այս աշխարհից լինէիք,
աշխարհն արդէն, որպէս իրենը, ձեզ սիրած կը
լինէր. բայց որովհետեւ այս աշխարհից չէք,
այլ ես ձեզ ընտրեցի աշխարհից, դրա համար
աշխարհը ձեզ ատում է: 20 Յիշեցէք այն խօսքը,
որ ես ձեզ ասացի, թէ՝ ծառան մեծ չէ, քան
իր տէրը. եթէ ինձ հալածեցին, ապա ձեզ էլ
կը հալածեն. եթէ իմ խօսքը պահեցին, ապա
ձերն էլ կը պահեն: 21 Բայց նոյն բաները ձեզ
պիտի անեն իմ անուան համար, որովհետեւ
չեն ճանաչում նրան, ով ինձ ուղարկել է: 22
Եթէ ես եկած եւ նրանց հետ խօսած չլինէի,
նրանք որեւէ մեղք ունեցած չէին լինի. բայց
հիմա իրենց մեղքի համար ոչ մի արդարացում
չկայ: 23 Ով ինձ է ատում, ատում է եւ իմ
Հօրը. 24 եթէ ես նրանց մէջ արած չլինէի այն
գործերը, որ ուրիշ ոչ ոք չարեց, նրանք որեւէ
մեղք չէին ունենայ. բայց այժմ տեսան գործերը
եւ ատեցին թէ՛ ինձ, թէ՛ իմ Հօրը: 25 Եւ այդ
նրա համար, որ կատարուի նրանց օրէնքում
գրուած այն խօսքը, թէ՝ առանց պատճառի ինձ
ատեցին: 26 Բայց երբ գայ Մխիթարիչը, որին ես
ձեզ կ՚ուղարկեմ Հօրից, Ճշմարտութեան Հոգին,
որ ելնում է Հօրից, նա՛ կը վկայի իմ մասին. 27 կը

վկայէք եւ դուք, որովհետեւ սկզբից ինձ հետ
էք»:

16 «Այս բաները ասացի ձեզ, որպէսզի
գայթակղութիւնից յետ մնաք: 2 Իրենց
ժողովարաններից դուրս պիտի հանեն ձեզ.
մինչեւ իսկ ժամանակը կը գայ, երբ, ով
ձեզ սպանի, պիտի համարի, թէ Աստծուն
պաշտամունք է մատուցում: 3 Եւ այդ բանը
պիտի անեն ձեզ էլ, որովհետեւ չճանաչեցին
ոչ Հօրը եւ ոչ էլ ինձ: 4 Սակայն այս բաները
ձեզ ասացի, որպէսզի երբ ժամանակը գայ,
յիշէք, որ ես ձեզ ասել եմ: Այս բաները սկզբից
ձեզ չասացի, քանի որ ձեզ հետ էի»: 5
«Բայց այժմ ես գնում եմ ինձ ուղարկողի
մօտ, եւ ձեզնից ոչ ոք ինձ չի հարցնում,
թէ՝ ո՞ւր ես գնում: 6 Բայց որովհետեւ ձեզ
այս բաներն ասացի, տրտմութիւնը լցրեց
ձեր սրտերը: 7 Բայց ես ճշմարիտն եմ
ասում ձեզ. լաւ է ձեզ համար, որ ես գնամ.
որովհետեւ, եթէ ես չգնամ, Մխիթարիչը
ձեզ մօտ չի գայ. իսկ եթէ գնամ, նրան
կ'ուղարկեմ ձեզ մօտ: 8 Եւ նա գալով՝ պիտի
ապացուցի աշխարհին, որ նա սխալ է մեղքի
եւ արդարութեան հարցում եւ դատաստանի
հարցում: 9 Մեղքի հարցում՝ որովհետեւ ինձ
չեն հաւատում. 10 արդարութեան հարցում՝
որովհետեւ իմ Հօր մօտ եմ գնում, եւ
այլեւս ինձ չէք տեսնի. 11 դատաստանի
հարցում՝ որովհետեւ այս աշխարհի իշխանը
դատապարտուած է: 12 Դեռ շատ բաներ ունեմ
ձեզ ասելու, բայց այժմ չէք կարող տանել:
13 Երբ որ գայ նա՝ Ճշմարտութեան Հոգին,
ամենայն ճշմարտութեամբ կ'առաջնորդի ձեզ.
որովհետեւ ոչ թէ ինքն իրենից կը խօսի, այլ
ինչ լսի, այն կը խօսի. եւ գալիք բաների մասին
կը պատմի ձեզ: 14 Նա ինձ պիտի փառաւորի,
որովհետեւ ինչ որ առնում է ինձանից, կը
յայտնի ձեզ: 15 Ամէն ինչ որ Հայրն ունի, իմն
է. դրա համար ձեզ ասացի, թէ ինչ որ առնում
է ինձանից, կը յայտնի ձեզ»: 16 «Մի փոքր
ժամանակ, եւ այլեւս ինձ չէք տեսնի. եւ ապա
մի քիչ եւս՝ եւ ինձ նորից կը տեսնէք. եւ ես
գնում եմ Հօր մօտ»: 17 Աշակերտներից ոմանք
միմեանց ասում էին. «Ի՞նչ է այս, որ մեզ ասում
է, թէ՝ մի քիչ եւս, եւ ինձ չէք տեսնի. եւ դարձեալ,
թէ՝ մի քիչ եւս, եւ ինձ կը տեսնէք եւ թէ՝ ես
գնում եմ իմ Հօր մօտ»: 18 Եւ ասում էին. «Ի՞նչ է
այն «մի քիչ եւս» -ը. չենք հասկանում, թէ ինչ է
խօսում»: 19 Յիսուս իմացաւ, որ ուզում են իրեն
հարց տալ, եւ նրանց ասաց. «Դրա համար էիք
միմեանց հարցնում, որ ասացի, թէ՝ մի փոքր
ժամանակ, եւ ինձ չէք տեսնի. եւ դարձեալ՝
մի քիչ եւս, եւ կը տեսնէք ինձ: 20 Ճշմարիտ,
ճշմարիտ եմ ասում ձեզ, որ դուք պիտի լաք եւ
պիտի ողբաք, իսկ աշխարհը ուրախ պիտի լինի.
դուք պիտի տրտմէք, բայց ձեր տրտմութիւնը
ուրախութեան պիտի փոխուի: 21 Երբ կինը
ծննդաբերում է, նրա համար տրտմութիւն է,
որովհետեւ նրա ժամը հասած է. բայց երբ
մանկանը ծնի, այլեւս չի յիշում նեղութիւնը՝
ուրախութեան պատճառով, որ աշխարհում
մի մարդ ծնուեց: 22 Դուք էլ այժմ տրտմութիւն
ունէք, բայց ես դարձեալ ձեզ պիտի տեսնեմ,
ու ձեր սրտերը ուրախ պիտի լինեն. եւ ձեր
ուրախութիւնը ոչ ոք ձեզնից չպիտի խլի: 23 Եւ
այն օրը ինձ ոչինչ չպիտի հարցնէք: Ճշմարիտ,
ճշմարիտ եմ ասում ձեզ, որ, ինչ իմ անունով իմ
Հօրից ուզէք, պիտի տայ ձեզ: 24 Մինչեւ հիմա
իմ անունով ոչինչ չխնդրեցիք. խնդրեցէք եւ
պիտի ստանաք, որպէսզի ձեր ուրախութիւնը
լիակատար լինի»: 25 «Այս բաները առակներով
ասացի ձեզ. պիտի գայ ժամանակ, երբ այլեւս
առակներով չպիտի խօսեմ ձեզ հետ, այլ
յայտնապէս Հօր մասին պիտի պատմեմ ձեզ: 26
Այն օրը իմ անունով պիտի խնդրէք. եւ ձեզ չեմ
ասում, թէ՝ ես պիտի աղաչեմ Հօրը ձեզ համար,
27 քանի որ Հայրը ինքն իսկ սիրում է ձեզ.
որովհետեւ դուք սիրեցիք ինձ եւ հաւատացիք,
որ ես Աստծուց ելայ: 28 Ելայ Հօրից եւ եկայ
աշխարհ. դարձեալ թողնում եմ աշխարհը
եւ գնում Հօր մօտ»: 29 Աշակերտները նրան
ասացին. «Ահա հիմա բացայայտ ես խօսում
եւ ոչ մի առակ չես ասում: 30 Հիմա գիտենք,
որ ամէն ինչ գիտես, եւ պէտք չկայ, որ մէկը
քեզ բան հարցնի. դրա համար հաւատում ենք,
որ Աստծուց ելար»: 31 Յիսուս պատասխանեց
նրանց եւ ասաց. «Այժմ հաւատո՞ւմ էք. 32 ահա
պիտի գայ ժամանակ եւ արդէն իսկ եկել է, երբ
պիտի ցրուէք իւրաքանչիւրդ իր տեղը, եւ ինձ
միայնակ պիտի թողնէք. սակայն ես միայնակ
չեմ, որովհետեւ Հայրն ինձ հետ է: 33 Այս բաները
ասացի ձեզ, որպէսզի ինձնով խաղաղութիւն

ունենաք: Այստեղ, աշխարհում նեղութիւն
պիտի ունենաք, սակայն քաջալերուեցէք,
որովհետեւ ես յաղթեցի աշխարհին»:

17 Յիսուս երբ այս բաները խօսեց, աչքերը
երկինք բարձրացրեց եւ ասաց. «Հայր,
հասել է ժամը, փառաւորիր քո Որդուն,
որպէսզի քո Որդին էլ քեզ փառաւորի. 2
ինչպէս որ նրան իշխանութիւն տուեցիր բոլոր
մարդկանց վրայ, որպէսզի յաւիտենական
կեանք տայ այն ամենքին, որ նրան տուեցիր:
(aiōnios g166) 3 Յաւիտենական կեանքը այս է.
որ ճանաչեն քեզ միակ ճշմարիտ Աստուած,
նաեւ Յիսուս Քրիստոսին, որ դու ուղարկեցիր:
(aiōnios g166) 4 Ես քեզ փառաւորեցի երկրի վրայ.
լրացրի այն գործը, որն ինձ տուիր, որ անեմ. 5
եւ դու այժմ փառաւորիր ինձ, Հայր, քեզ մօտ
եղող այն փառքով, որ ունէի քեզ մօտ՝ նախքան
աշխարհի լինելը: 6 Քո անունը յայտնեցի այն
մարդկանց, որոնց ինձ տուեցիր աշխարհից.
նրանք քոնն էին, եւ ինձ տուեցիր նրանց, ու
նրանք քո խօսքը պահեցին: 7 Հիմա իմացան, որ
այն ամէնը, ինչ ինձ տուիր, ես նրանց տուեցի.
8 եւ նրանք ընդունեցին ու ճշմարտութեամբ
ճանաչեցին, որ ես քո մօտից ելայ. եւ նրանք
հաւատացին, որ դուն ուղարկեցիր ինձ: 9 Արդ,
ես նրանց համար եմ աղաչում. ես չեմ աղաչում
աշխարհի համար, այլ՝ նրանց համար, որոնց
դու ինձ տուեցիր, որովհետեւ նրանք քոնն են:
10 Եւ ինչ որ իմն է, բոլորը քոնն է, եւ ինչ որ քոնն
է, այն իմն է, ու ես նրանց մէջ փառաւորուած
եմ: 11 Եւ ես այլեւս աշխարհի մէջ չեմ, իսկ
նրանք աշխարհի մէջ են. եւ ես դէպի քեզ եմ
գալիս: Սո՛ւրբ Հայր, պահի՛ր նրանց քո անունով,
որով ինձ տուեցիր, որպէսզի լինեն մի, ինչպէս
մենք էլ մի ենք: 12 Մինչ աշխարհում նրանց հետ
էի, ես պահում էի նրանց քո անունով, որով
ինձ տուեցիր. եւ ես պահեցի. ու նրանցից ոչ ոք
չկորաւ, բացի կորստեան դատապարտուած
մարդուց, որպէսզի գրուածը կատարուի: 13
Բայց հիմա քեզ մօտ եմ գալիս եւ այս բաները
խօսում եմ աշխարհում, որպէսզի նրանք իրենց
մէջ իմ լիակատար ուրախութիւնն ունենան:
14 Ես նրանց տուի քո խօսքը, եւ աշխարհը
նրանց ատեց, որովհետեւ նրանք աշխարհից
չեն, ինչպէս ես էլ աշխարհից չեմ: 15 Այս
աղաչում եմ ոչ թէ նրա համար, որ նրանց
վերացնես աշխարհից, այլ որպէսզի նրանց
պահես չարից: 16 Նրանք այս աշխարհից չեն,
ինչպէս ես էլ աշխարհից չեմ: 17 Սրբացրո՛ւ
նրանց քո ճշմարտութեամբ, որովհետեւ քո
խօսքը ճշմարտութիւն է: 18 Ինչպէս դու ինձ
ուղարկեցիր աշխարհ, ես էլ նրանց ուղարկեցի
աշխարհ: 19 Եւ ես ինձ սրբացնում եմ
նրանց համար, որպէսզի նրանք էլ սրբացուեն
ճշմարտութեամբ: 20 Սակայն միայն նրանց
համար չէ, որ աղաչում եմ, այլեւ նրանց խօսքի
միջոցով բոլոր ինձ հաւատացողների համար,
21 որպէսզի ամէնքը մի լինեն. ինչպէս դու, Հայր,
իմ մէջ, եւ ես՝ քո մէջ, որպէսզի նրանք էլ մեր մէջ
լինեն, եւ որպէսզի աշխարհն էլ հաւատայ, թէ
դո՛ւ ուղարկեցիր ինձ: 22 Եւ ես տուեցի նրանց
այն փառքը, որ դու ինձ տուեցիր, որպէսզի մի
լինեն, ինչպէս եւ մենք մի ենք: 23 Ես՝ նրանց
մէջ, եւ դու՝ իմ մէջ, որպէսզի կատարեալ լինեն
միութեան մէջ: Եւ աշխարհը գիտենայ, որ
դո՛ւ ուղարկեցիր ինձ. եւ ես սիրեցի նրանց,
ինչպէս դու ինձ սիրեցիր: 24 Հայր, ում որ ինձ
տուիր, կամենում եմ, որ, ուր ես եմ, նրանք էլ
ինձ հետ լինեն, որպէսզի տեսնեն իմ փառքը,
որ դու ինձ տուեցիր, քանի որ ինձ սիրեցիր՝
նախքան աշխարհի լինելը: 25 Արդա՛ր Հայր,
թէեւ աշխարհը քեզ չճանաչեց, բայց ես քեզ
ճանաչեցի, եւ իմացան նրանք, որ դու ես ինձ
ուղարկել: 26 Եւ ճանաչեցրի նրանց քո անունը
ու պիտի ճանաչեցնեմ, որպէսզի այն սէրը, որով
ինձ սիրեցիր, նրանց մէջ լինի, եւ ես՝ նրանց
մէջ»:

18 Երբ Յիսուս այսպէս խօսեց,
աշակերտներով հանդերձ ելաւ գնաց
Կեդրոնի ձորի միւս կողմը. այնտեղ մի
պարտէզ կար, ուր մտան ինքը եւ իր
աշակերտները: 2 Յուդան էլ, որ նրան
մատնելու էր, գիտէր այն տեղը, որովհետեւ
Յիսուս ու իր աշակերտները շատ անգամ
այնտեղ հաւաքուել էին: 3 Եւ Յուդան իր հետ
վերցնելով գունդը եւ պահակներ՝ ուղարկուած
քահանայապետներից ու փարիսեցիներից,
այնտեղ եկաւ ջահերով, լապտերներով ու
զէնքերով: 4 Իսկ Յիսուս իր վրայ եկող այս
ամէնը տեսնելով՝ դուրս ելաւ ու նրանց ասաց.
«Ո՞ւմ էք փնտռում»: 5 Նրան պատասխանեցին՝
Յիսուս Նազովրեցուն: Յիսուս նրանց ասաց՝

ես եմ: Նրանց հետ էր եւ Յուդան, որ մատնում
էր նրան: 6 Երբ Յիսուս ասաց՝ ես եմ, յետ-
յետ գնացին եւ գետին ընկան: 7 Դարձեալ
նրանց հարցրեց՝ ո՞ւմ էք փնտռում: Նրանք
ասացին՝ Յիսուս Նազովրեցուն: 8 Յիսուս
նրանց պատասխանեց. «Ձեզ ասացի, թէ՝ ես եմ.
արդ, եթէ ինձ էք փնտռում, նրանց թո՛յլ տուէք
գնալ». 9 որպէսզի կատարուի խօսքը, որ ասել
էր, թէ՝ նրանց, որոնց ինձ տուեցիր, նրանցից
եւ ոչ մէկին չկորցրի: 10 Իսկ Սիմոն Պետրոսը,
որովհետեւ սուր ունէր, քաշեց այն եւ զարկեց
քահանայապետի ծառային ու նրա աջ ականջը
կտրեց: Եւ այն ծառայի անունը Մաղքոս էր: 11
Յիսուս Պետրոսին ասաց. «Այդ սուրդ նորից իր
պատեանի մէջ դիր. այն բաժակը, որ Հայրն
է ինձ տուել, չպիտի՞ խմեմ»: 12 Իսկ գունդը,
հազարապետը եւ հրեաների պահակները
բռնեցին Յիսուսին եւ կապեցին: 13 Եւ նախ
նրան տարան Աննայի մօտ, որը Կայիափայի՝
այդ տարուայ քահանայապետի աներն էր: 14
Սա այն Կայիափան էր, որ հրեաներին խրատ
տուեց, թէ աւելի լաւ է, որ ժողովրդի համար մէկ
մարդ մեռնի: 15 Եւ Յիսուսի յետեւից գնում էին
Սիմոն Պետրոսը եւ միւս աշակերտը: Եւ քանի
որ այդ աշակերտը քահանայապետին ծանօթ
էր, Յիսուսի հետ մտաւ քահանայապետի տան
գաւիթը: 16 Իսկ Պետրոսը կանգնել էր դռան
մօտ, դուրսը: Միւս աշակերտը, որ ծանօթ էր
քահանայապետին, դուրս ելաւ, դռնապանին
ասաց եւ Պետրոսին ներս մտցրեց: 17 Այն
աղջիկը, որ դռնապանն էր, Պետրոսին ասաց.
«Մի՞թէ դու էլ այդ մարդու աշակերտներից ես»:
Եւ նա ասաց՝ ո՛չ, չեմ: 18 Այնտեղ կային ծառաներ
եւ պահակներ, որոնք խարոյկ էին արել եւ
տաքանում էին, քանի որ ցուրտ էր: Պետրոսն
էլ նրանց հետ կանգնել էր ու տաքանում էր: 19
Իսկ քահանայապետը հարց տուեց Յիսուսին
նրա աշակերտների եւ վարդապետութեան
մասին: 20 Յիսուս նրան պատասխանեց.
«Ես բացայայտ ասացի բոլորին. ես միշտ
ուսուցանել եմ ժողովարանում եւ տաճարի
մէջ, ուր հաւաքւում էին բոլոր հրեաները.
եւ ծածուկ ոչինչ չեմ խօսել: 21 Ինձ ինչո՞ւ
ես հարցուփորձ անում. հարցուփորձ արա
նրանց, ովքեր լսել են, թէ ես նրանց հետ ինչ
եմ խօսել. ահա՛, նրանք գիտեն, թէ ինչ եմ
ասել»: 22 Երբ նա այս ասաց, այնտեղ կանգնած
պահակներից մէկը մի ապտակ տուեց
Յիսուսին ու ասաց. «Այդպէ՞ս ես պատասխան
տալիս քահանայապետին»: 23 Եւ Յիսուս նրան
ասաց. «Եթէ վատ խօսեցի, վկայի՛ր վատի
մասին, իսկ եթէ լաւ՝ ինձ ինչո՞ւ ես խփում»: 24
Եւ Աննան նրան կապած ուղարկեց Կայիափա
քահանայապետի մօտ: 25 Եւ Սիմոն Պետրոսը
այնտեղ կանգնած էր ու տաքանում էր. նրան
ասացին. «Մի՞թէ դու էլ նրա աշակերտներից
ես»: Նա ուրացաւ եւ ասաց՝ ո՛չ, չեմ: 26 Եւ
քահանայապետի ծառաներից մէկը՝ նրա՛
ազգականը, որի ականջը Պետրոսը կտրել
էր, ասաց. «Չէ՞ որ ես ինքս տեսայ քեզ նրա
հետ պարտէզում»: 27 Պետրոսը դարձեալ
ուրացաւ. եւ իսկոյն մի աքաղաղ կանչեց:
28 Կայիափայի տնից Յիսուսին տարան
կուսակալի ապարանքը: Այգաբաց էր: Բայց
նրանք ապարանք չմտան, որպէսզի չպղծուեն
եւ որպէսզի զատկական ընթրիքը կարողանան
ուտել: 29 Ուստի Պիղատոսն ինքը դուրս ելաւ
նրանց մօտ եւ ասաց. «Այս մարդու մասին
ի՞նչ ամբաստանութիւն էք ներկայացնում»: 30
Նրան պատասխանեցին եւ ասացին. «Եթէ
այս մարդը չարագործ չլինէր, ապա նրան քո
ձեռքը չէինք մատնի»: 31 Պիղատոսը նրանց
ասաց. «Դուք վերցրէ՛ք նրան եւ ձեր օրէնքի
համաձայն նրան դատեցէ՛ք»: Հրեաները նրան
ասացին. «Մեզ համար որեւէ մէկին սպանել
օրինաւոր չէ» 32 (որպէսզի կատարուի Յիսուսի
այն խօսքը, որ նա ասաց՝ նշելով, թէ ինչ մահով
էր ինքը մեռնելու): 33 Պիղատոսը դարձեալ
ապարանք մտաւ, կանչեց Յիսուսին եւ ասաց
նրան. «Դո՞ւ ես հրեաների թագաւորը»: 34
Յիսուս պատասխանեց. «Դու քեզնի՞ց ես այդ
ասում, թէ ուրիշներ իմ մասին քեզ ասացին»:
35 Պիղատոսը պատասխանեց. «Մի՞թէ ես էլ
հրեա՞յ եմ. քո ազգը եւ քահանայապետները
մատնեցին քեզ իմ ձեռքը. դու ի՞նչ ես արել»: 36
Յիսուս պատասխանեց. «Իմ թագաւորութիւնը
այս աշխարհից չէ. եթէ իմ թագաւորութիւնը
այս աշխարհից լինէր, իմ հետեւորդները կը
մարտնչէին արդէն, որպէսզի հրեաների ձեռքը
չմատնուեմ. բայց, արդ, իմ թագաւորութիւնը
այստեղից չէ»: 37 Պիղատոսը նրան ասաց.
«Թէ որ այդպէս է, ուրեմն դու թագաւո՞ր ես»:

Յիսուս նրան պատասխանեց. «Դու ես ասում,
որ թագաւոր եմ, բայց ես դրա համար իսկ
ծնուել եմ եւ դրա համար իսկ եկել եմ աշխարհ,
որպէսզի ճշմարտութեան համար վկայեմ:
Ամէն մարդ, որ ճշմարտութիւնից է« իմ ձայնը
լսում է»: 38 Պիղատոսը նրան ասաց. «Ինչ է
ճշմարտութիւնը»: Երբ այս ասաց, դարձեալ
դուրս ելաւ, հրեաների մօտ, ու ասաց նրանց.
«Ես նրա մէջ ոչ մի յանցանք չեմ գտնում: 39
Բայց դուք սովորութիւն ունէք, որ զատկին
ձեզ համար մի բանտարկեալ արձակեմ. արդ,
ուզո՞ւմ էք, որ ձեզ համար արձակեմ հրեաների
թագաւորին»: 40 Բոլորը աղաղակեցին եւ
ասացին՝ ո՛չ դրան, այլ՝ Բարաբբային: Եւ այն
Բարաբբան աւազակ էր:

19 Այն ժամանակ Պիղատոսը հրամայեց
Յիսուսին վերցնել եւ նրան գանակոծել: 2
Իսկ զինուորները փշէ պսակ շինելով՝ դրեցին
նրա գլխին ու նրան ծիրանի զգեստ հագցրին:
3 Եւ գալիս էին նրա մօտ ու ասում՝ ողջո՛ւն,
հրեաների՛ արքայ: Եւ նրան ապտակում էին:
4 Պիղատոսը դարձեալ դուրս ելաւ ու ասաց
նրանց. «Ահա նրան դուրս, ձեզ մօտ եմ բերում,
որպէսզի իմանաք, թէ ես նրա մէջ որեւէ
յանցանք չեմ գտնում»: 5 Յիսուս դուրս ելաւ.
եւ փշէ պսակ ունէր եւ ծիրանի զգեստ: Եւ
նրանց ասաց. «Ահա ձեր մարդը՝ ձեզ»: 6
Երբ քահանայապետներն ու պահակները
նրան տեսան, աղաղակ բարձրացրին եւ
ասացին. «Խա՛չը հանիր, խա՛չը հանիր դրան»:
Պիղատոսը նրանց ասաց. «Դո՛ւք առէք նրան
ձեր մէջ եւ ինքնե՛րդ խաչը հանեցէք, քանի որ
ես դրա մէջ որեւէ յանցանք չեմ գտնում»: 7
Հրեաները նրան պատասխանեցին. «Մենք
օրէնք ունենք, եւ ըստ մեր օրէնքի պէտք է
նա մեռնի, որովհետեւ իրեն Աստծու Որդի
դարձրեց»: 8 Երբ Պիղատոսը այս խօսքերը
լսեց, աւելի եւս վախեցաւ: 9 Դարձեալ, մի
անգամ եւս մտաւ ապարանքը եւ Յիսուսին
ասաց՝ որտեղի՞ց ես դու: Եւ Յիսուս նրան
պատասխան չտուեց: 10 Պիղատոսը նրան
ասաց. «Ինձ հետ չե՞ս խօսում, չգիտե՞ս, որ
իշխանութիւն ունեմ քեզ խաչը հանելու. եւ
իշխանութիւն ունեմ քեզ ազատ արձակելու»:
11 Յիսուս պատասխանեց. «Դու իմ վրայ ոչ
մի իշխանութիւն էլ չէիր ունենայ, եթէ քեզ
ի վերուստ տրուած չլինէր. դրա համար էլ,
ով ինձ քո ձեռքը մատնեց, նրա մեղքը աւելի
մեծ է»: 12 Սրանից յետոյ Պիղատոսը ուզում
էր նրան ազատ արձակել: Իսկ հրեաները
աղաղակում էին ու ասում. 13 «Եթէ դրան
արձակես, կայսրին բարեկամ չես: Ամենայն ոք,
որ ինքն իրեն թագաւոր է կոչում, հակառակ է
կայսեր»: 14 Իսկ երբ Պիղատոսը այս խօսքերը
լսեց, Յիսուսին դուրս բերեց, նստեց բեմի
վրայ, այն տեղը, որ Քարայատակ էր կոչւում,
իսկ եբրայերէն՝ Կապպաթա: 15 Զատկի
նախօրէն էր, եւ կէսօրուայ մօտ էր: Եւ նա
հրեաներին ասաց. «Ահա ձեր թագաւորը՝
ձեզ»: 16 Իսկ նրանք աղաղակում էին.
«Վերացրո՛ւ մեր միջից, վերացրո՛ւ մեր միջից
եւ խա՛չը հանիր նրան»: Պիղատոսը նրանց
ասաց. «Ես ձեր թագաւորին խա՞չը հանեմ»:
Քահանայապետները պատասխանեցին.
«Չունենք մենք այլ թագաւոր, բացի կայսրից»:
17 Այն ժամանակ Յիսուսին յանձնեց նրանց
ձեռքը, որպէսզի խաչը հանուի: 18 Եւ նրանք
առան Յիսուսին եւ տարան: Եւ խաչափայտը
նա ինքն էր վերցրել եւ բարձրացնում էր
այն տեղը, որի անունն էր Գագաթ, իսկ
եբրայերէն կոչւում էր Գողգոթա, 19 որտեղ
եւ խաչը հանեցին նրան ու նրա հետ երկու
ուրիշների՝ այս եւ այն կողմից, իսկ մէջտեղում՝
Յիսուսին: 20 Պիղատոսը մի տախտակ էլ
գրեց եւ դրեց խաչի վրայ. եւ գրուած էր.
«Յիսուս Նազովրեցի՝ հրեաների թագաւոր»:
21 Այդ տախտակը հրեաներից շատերը
կարդացին, որովհետեւ այն տեղը, ուր Յիսուս
խաչուեց, քաղաքին մօտ էր (եւ գրուած
էր եբրայերէն, լատիներէն եւ յունարէն): 22
Հրեաների քահանայապետները Պիղատոսին
ասացին. «Մի՛ գրիր՝ հրեաների թագաւոր,
այլ՝ ինչ նա ասաց՝ թագաւոր եմ հրեաների»:
23 Պիղատոսը պատասխանեց. «Ինչ գրեցի,
գրեցի»: 24 Իսկ զինուորները, երբ Յիսուսին
խաչը հանեցին, վերցրին նրա զգեստները եւ
չորս մաս արեցին. իւրաքանչիւր զինուորի՝
մէկ մաս: Իսկ քանի որ պատմուճանը առանց
կարի էր, վերեւից ներքեւ ամբողջովին հիւսած
շուրջանակի, 25 ուստի միմեանց ասացին. «Այդ
չպատռտենք, այլ դրա վրայ վիճակ զցենք,
ում որ ելնի», որպէսզի կատարուի գրուածը,

որ ասում է. «Իմ զգեստները բաժանեցին
իրար մէջ եւ իմ պատմուճանի վրայ վիճակ
գցեցին»: Զինուորներն այս բանն արեցին:
ուստի միմեանց ասացին. «Այդ չպատռտենք,
այլ դրա վրայ վիճակ գցենք, ում որ ելնի»,
որպէսզի կատարուի գրուածը, որ ասում
է. «Իմ զգեստները բաժանեցին իրար մէջ
եւ իմ պատմուճանի վրայ վիճակ գցեցին»:
Զինուորներն այս բանն արեցին: 26 Իսկ
Յիսուսի խաչի մօտ կանգնած էին նրա մայրը
եւ նրա մօրաքոյրը՝ Կղէոպասի կին Մարիամը
եւ Մարիամ Մագդաղենացին: 27 Երբ Յիսուս
տեսաւ մօրը եւ այն աշակերտին, որ մօտ
էր կանգնած, որին նա սիրում էր, մօրն
ասաց. «Ո՛վ կին, ահա՛ քո որդին»: 28 Ապա
աշակերտին ասաց. «Ահա՛ քո մայրը»: Եւ այդ
պահից աշակերտը նրան իր մօտ առաւ: 29
Այնուհետեւ Յիսուս, գիտենալով, թէ ահա
ամէն ինչ կատարուած է, որպէսզի կատարուի
գրուածը, ասաց՝ ծարաւ եմ: 30 Եւ այնտեղ
քացախով լի մի աման կար. զինուորները
լեղախառն քացախով մի սպունգ թրջեցին
եւ այն դրին եղէգի ծայրին ու մօտեցրին
նրա բերանին: 31 Երբ Յիսուս լեղախառն
քացախը բերանն առաւ, ասաց. 32 «Ամէն ինչ
կատարուած է»: Եւ գլուխը կախելով՝ հոգին
աւանդեց: 33 Իսկ քանի որ ուրբաթ էր, որպէսզի
մարմինները չմնան խաչի վրայ մինչեւ շաբաթ
օրը, - որովհետեւ այն շաբաթը տօնական մեծ
օր էր, - հրեայ առաջնորդները Պիղատոսին
աղաչեցին, որ կոտրեն նրանց սրունքները
եւ վերցնեն նրանց: 34 Զինուորները եկան եւ
առաջինի սրունքները կոտրեցին, նոյնպէս
եւ միւսինը, որ նրա հետ խաչ էր հանուել:
35 Բայց երբ եկան Յիսուսի մօտ եւ տեսան, որ նա
արդէն մեռած էր, նրա սրունքները չկոտրեցին,
36 այլ զինուորներից մէկը տէզով խոցեց նրա
կողը, եւ իսկոյն արիւն եւ ջուր ելաւ: 37 Եւ ով
այս բանը տեսաւ, վկայեց. եւ նրա վկայութիւնը
ճշմարիտ է, եւ նա գիտէ, որ ճշմարիտ է
ասում, որպէսզի դուք էլ հաւատաք: 38 Այս
պատահեց, որպէսզի կատարուի գրուածը, թէ՝
նրա ոսկորը չպիտի փշրուի: 39 Եւ դարձեալ
միւս գրուածն ասում է. «Պիտի նայեն նրան,
ում խոցեցին»: 40 Այնուհետեւ Յովսէփը,
որ արիմաթիացի էր եւ Յիսուսի թաքուն
աշակերտն էր հրեաների վախի պատճառով,
Պիղատոսին աղաչեց, որ Յիսուսի մարմինը
վերցնի: Եւ Պիղատոսը հրաման տուեց. ուստի
Յովսէփն ու Նիկոդեմոսը եկան եւ նրան
վերցրին: 41 Նիկոդեմոսը, որ առաջին անգամ
գիշերով Յիսուսի մօտ էր եկել, բերեց մօտ
հարիւր լիտր զմուռս՝ հալուէի հետ խառնուած:
42 Վերցրին Յիսուսի մարմինը եւ պատեցին
կտաւներով՝ խնկերով հանդերձ, ինչպէս որ
հրեաների սովորութիւնն էր՝ պատել: Եւ այն
տեղում, ուր նա խաչուեց, պարտէզ կար. եւ այդ
պարտէզում՝ մի նոր գերեզման, որի մէջ երբեք
որեւէ մէկը չէր դրուած: Եւ քանի որ գերեզմանը
մօտ էր, հրեաների ուրբաթի պատճառով,
այնտեղ դրեցին Յիսուսի մարմինը:

20 Եւ կիրակի օրը Մարիամ Մագդաղենացին
առաւօտեան արշալոյսին գերեզման է
գալիս եւ տեսնում է, որ քարը գերեզմանի դռնից
վերցուած է: 2 Ապա վազում է եւ գալիս Սիմոն
Պետրոսի եւ այն միւս աշակերտի մօտ, որին
Յիսուս սիրում էր, ու նրանց ասում է. «Տիրոջը
վերցրել են գերեզմանից, եւ չգիտենք, թէ ո՞ւր
են դրել նրան»: 3 Պետրոսը եւ միւս աշակերտը
ելան եւ գերեզման էին գալիս: 4 Երկուսով
միասին վազում էին, բայց միւս աշակերտը
առաջ անցաւ Պետրոսից եւ աւելի շուտ վազեց
ու առաջինը գերեզման եկաւ: 5 Եւ կռանալով՝
տեսաւ, որ կտաւները այնտեղ էին, բայց ներս
չմտաւ: 6 Եկաւ նաեւ Սիմոն Պետրոսը, որ նրա
յետեւից էր գալիս. մտաւ գերեզմանը եւ տեսաւ,
որ կտաւները այնտեղ էին, 7 եւ վարշամակը,
որ նրա գլխին էր, միւս կտաւների հետ չէր,
այլ առանձին ծալուած՝ մի կողմ էր: 8 Այն
ժամանակ մտաւ եւ միւս աշակերտը, որ աւելի
առաջ էր եկել գերեզման. տեսաւ ու հաւատաց.
9 քանի որ դեռ չէին հասկացել գրուածքը,
թէ՝ մեռելներից պէտք է յարութիւն առնի: 10
Աշակերտները, վերադառնալով, գնացին իրենց
տեղերը: 11 Բայց Մարիամը կանգնած էր
գերեզմանի դուրսը ու լաց էր լինում. եւ մինչ
դեռ լաց էր լինում, կռացաւ դէպի գերեզմանը
12 եւ տեսաւ երկու հրեշտակներ՝ սպիտակների
մէջ, որոնք նստել էին՝ մէկը՝ սնարին, եւ միւսը՝
ոտքերի մօտ, այնտեղ, ուր Յիսուսի մարմինն
էր եղել: 13 Եւ նրան ասացին. «Ո՛վ կին, ինչո՞ւ
ես լալիս»: Նա նրանց ասաց. «Որովհետեւ իմ

Տիրոջը գերեզմանից վերցրել են, եւ չգիտեմ՝
նրան ուր են դրել»: 14 Երբ այս ասաց, դէպի
յետեւի կողմը դարձաւ եւ տեսաւ Յիսուսին, որ
կանգնած էր. բայց չէր իմանում, թէ Յիսուսն է:
15 Յիսուս նրան ասաց. «Ո՞վ կին, ինչո՞ւ ես լալիս,
ո՞ւմ ես փնտռում»: Նրան այնպէս թուաց, թէ
պարտիզպանն է. եւ ասաց նրան. «Տէր, եթէ դու
ես նրան վերցրել, ասա՛ ինձ՝ ուր ես դրել նրան,
որպէսզի ես նրան վերցնեմ»: 16 Յիսուս նրան
ասաց՝ Մարիա՛մ: Եւ նա դարձաւ ու եբրայերէն
նրան ասաց՝ Ռաբբունի՛ (որ թարգմանւում է՝
վարդապետ): 17 Յիսուս նրան ասաց. «Ինձ
մի՛ մօտեցիր, քանի որ դեռ Հօրս մօտ չեմ
բարձրացել. ուրեմն գնա՛ դու իմ եղբայրների
մօտ ու նրանց ասա՛, որ ես բարձրանում
եմ դէպի իմ Հայրը եւ ձեր Հայրը, դէպի իմ
Աստուածը եւ ձեր Աստուածը»: 18 Մարիամ
Մագդաղենացին եկաւ ու աշակերտներին
պատմեց, թէ ինքը Տիրոջը տեսել է, եւ նա
իրեն այս բաներն է ասել: 19 Նոյն կիրակի
օրուայ երեկոյեան աշակերտները հաւաքուած
էին մի տան մէջ, որի դռները փակուած
էին հրեաների վախի պատճառով: Յիսուս
եկաւ, կանգնեց նրանց մէջտեղն ու նրանց
ասաց. «Խաղաղութի՛ւն ձեզ»: 20 Այս ասելով՝
նրանց ցոյց տուեց իր ձեռքերը եւ կողը.
եւ աշակերտներն ուրախացան, երբ տեսան
Տիրոջը: 21 Նա դարձեալ նրանց ասաց.
«Խաղաղութի՛ւն ձեզ. ինչպէս իմ Հայրն ինձ
ուղարկեց, ես էլ ուղարկում եմ ձեզ»: 22 Երբ
այս ասաց, նրանց վրայ փչեց եւ ասաց. «Առէ՛ք
Սուրբ Հոգին: 23 Եթէ մէկի մեղքերը ներէք,
նրանց ներուած կը լինի. եթէ մէկի մեղքերը
չներէք, ներուած չի լինի»: 24 Իսկ Թովմասը՝
Տասներկուսից մէկը՝ Երկուորեակ կոչուածը,
նրանց հետ չէր, երբ Յիսուս եկաւ: 25 Միւս
աշակերտները նրան ասացին, թէ՝ Տիրոջը
տեսանք: Եւ նա նրանց ասաց. «Եթէ չտեսնեմ
նրա ձեռքերի վրայ մեխերի նշանը եւ իմ
մատները մեխերի տեղերը չդնեմ ու իմ ձեռքը
նրա կողի մէջ չխրեմ, չեմ հաւատայ»: 26 Ութ
օր յետոյ աշակերտները դարձեալ ներսում
էին. եւ Թովմասը՝ նրանց հետ: Յիսուս եկաւ
փակ դռներով, կանգնեց մէջտեղ ու ասաց՝
խաղաղութի՛ւն ձեզ: 27 Ապա Թովմասին ասաց.
«Բե՛ր քո մատները եւ դի՛ր այստեղ ու տե՛ս իմ
ձեռքերը. եւ բե՛ր քո ձեռքը ու մտցրո՛ւ իմ կողի
մէջ. անհաւատ մի՛ եղիր, այլ՝ հաւատացեալ»: 28
Թովմասը պատասխան տուեց ու նրան ասաց՝
Տէ՛ր իմ եւ Աստուա՛ծ իմ: 29 Յիսուս նրան ասաց.
«Որովհետեւ դու ինձ տեսար, հաւատացիր.
երանի՜ նրանց, որոնք չեն տեսել եւ սակայն կը
հաւատան»: 30 Իր աշակերտների առաջ Յիսուս
բազում այլ նշաններ էլ արեց, որոնք այս գրքում
գրուած չեն: 31 Այլ այսքանը գրուեց, որ դուք
հաւատաք, թէ Յիսուս Քրիստոսն է՝ Աստծու
Որդին. նաեւ՝ որպէսզի հաւատաք ու նրա
անունով յաւիտենական կեանքն ընդունէք:

21 Սրանից յետոյ Յիսուս դարձեալ իրեն
յայտնեց իր աշակերտներին Տիբերիայի
ծովեզերքի մօտ. եւ յայտնեց այսպէս. 2
միասին էին Սիմոն Պետրոսը, Թովմասը՝
Երկուորեակ կոչուածը, Նաթանայէլը, որ
Գալիլիայի Կանա քաղաքից էր, Զեբեդէոսի
որդիները եւ աշակերտներից ուրիշ երկու հոգի:
3 Սիմոն Պետրոսը նրանց ասաց. «Գնում եմ
ձուկ որսալու»: Նրան ասացին. «Մենք էլ ենք
գալիս քեզ հետ»: Գնացին եւ նաւակը մտան.
եւ այդ գիշեր ոչինչ չբռնեցին: 4 Երբ առաւօտ
եղաւ, Յիսուս կանգնած էր ծովի եզերքին.
բայց աշակերտները չիմացան, որ Յիսուսն է: 5
Յիսուս նրանց ասաց. «Տղանե՛ր, ուտելու բան
չունե՞ք»: Նրան պատասխանեցին՝ ո՛չ: 6 Նրանց
ասաց. «Ուռկանը գցեցէ՛ք նաւակի աջ կողմը եւ
կը գտնէք»: Գցեցին. եւ ձկների բազմութիւնից
չէին կարողանում այն դուրս քաշել: 7 Այն
աշակերտը, որին Յիսուս սիրում էր, Պետրոսին
ասաց՝ Տէրն է: Երբ Սիմոն Պետրոսը լսեց,
թէ Տէրն է, հագուստը վրան գցեց, քանի որ
մերկ էր, եւ իրեն նետեց ծովի մէջ: 8 Միւս
աշակերտներն էլ նաւակով եկան. եւ քանի
որ ցամաքից հեռու չէին, այլ երկու հարիւր
կանգունի չափ միայն, քաշում էին ուռկանը
ձկներով հանդերձ: 9 Երբ ցամաք ելան, տեսան
վառուած ածուխի մի կրակատեղ՝ մի ձուկ
նրա վրայ եւ հաց: 10 Յիսուս նրանց ասաց.
«Բերէ՛ք այն ձկներից, որ դուք հիմա որսացիք»:
11 Սիմոն Պետրոսը նաւակ մտաւ եւ ցամաք
քաշեց ուռկանը, որ լիքն էր հարիւր յիսուներեք
մեծ-մեծ ձկներով: 12 Թէեւ այնչափ բան կար,
բայց ուռկանը չպատռուեց: 13 Յիսուս նրանց
ասաց՝ եկէք ճաշեցէ՛ք: Եւ աշակերտներից

ոչ ոք չէր համարձակւում հարցնել, թէ՝ դու
ո՞վ ես, որովհետեւ գիտէին, որ Տէրն է: 14
Եկաւ Յիսուս, առաւ հացը եւ տուեց նրանց.
նոյնպէս եւ ձուկը: 15 Այս երրորդ անգամն
էր, որ Յիսուս երեւաց իր աշակերտներին՝
մեռելներից յարութիւն առնելուց յետոյ: 16 Եւ
երբ ճաշեցին, Յիսուս Սիմոն Պետրոսին ասաց.
«Սիմո՛ն, որդի՛ Յովնանի, սիրո՞ւմ ես ինձ աւելի,
քան դրանք»: Սա ասաց նրան. «Այո՛, Տէ՛ր, եւ
դու գիտես, որ սիրում եմ քեզ»: Նրան ասաց՝
արածացրո՛ւ իմ գառներին: 17 Դարձեալ ասաց
նրան. «Սիմո՛ն, որդի՛ Յովնանի, սիրո՞ւմ ես ինձ»:
Նա ասաց նրան. «Այո՛, Տէ՛ր, եւ դու գիտես, որ
սիրում եմ քեզ»: Նրան ասաց՝ արածացրո՛ւ
իմ ոչխարներին: 18 Երրորդ անգամ նրան
ասաց. «Սիմո՛ն, որդի՛ Յովնանի, սիրո՞ւմ ես
ինձ»: Պետրոսը տխրեց, որ երրորդ անգամ
իրեն ասաց, թէ՝ սիրո՞ւմ ես ինձ: Ու նրան
պատասխանեց. «Տէ՛ր, դու ամէն ինչ գիտես. դու
ինքդ ճանաչում ես բոլորին եւ գիտես, թէ սիրում
»մ ք»զ»: Յիսուս նրան ասաց. «Արածացրո՛ւ
իմ ոչխարն»րին: 19 Ճշմարիտ, ճշմարիտ եմ
ասում քեզ, որ մինչ դու երիտասարդ էիր,
ինքդ էիր զօտիդ կապում եւ գնում էիր՝ ուր եւ
կամենում էիր. սակայն երբ ծերանաս, ձեռքերդ
վեր կը բարձրացնես, եւ ուրիշները քեզ զօտի
կը կապեն ու կը տանեն՝ ուր չես կամ»նայ»:
20 Այս ասաց, նշելով, թէ ինչ մահով նա պիտի
փառաւորի Աստծուն: Եւ երբ այս ասաց,
աւելացրեց՝ արի՛ իմ յետեւից: 21 Պետրոսը
դարձաւ եւ տեսաւ, որ այն աշակերտը, ում
Յիսուս սիրում էր, գալիս է յետեւից. նա, որ
ընկել էր նրա կրծքովն ու ասել. «Տէ՛ր, ո՞վ է, որ
մատնելու է քեզ»: 22 Պետրոսը, նրան տեսնելով,
ասաց Յիսուսին. «Տէ՛ր, իսկ սա ի՞նչ կը լինի»: 23
Յիսուս նրան ասաց. «Եթէ ես կամենում եմ,
որ դա ապրի, մինչեւ որ ես գամ, այդ քեզ ի՞նչ
հոգ, դու արի՛ իմ յետեւից»: 24 Եւ այս խօսքը
տարածուեց եղբայրների մէջ. եւ կարծեցին, թէ
այն աշակերտը չպիտի մեռնի: Բայց Յիսուս
նրան չասաց, թէ չպիտի մեռնի, այլ թէ՝ ես
կամենում եմ, որ դա ապրի, մինչեւ որ ես գամ:
25 Այս աշակերտն է, որ վկայում է այս բաների
մասին, որ եւ գրեց իսկ դրանք. եւ գիտենք, որ
նրա վկայութիւնը ճշմարիտ է: Բայց ուրիշ շատ
բաներ էլ կան, որ Յիսուս արեց, որոնք, եթէ
մէկը մէկ առ մէկ գրած լինէր, կարծում եմ, թէ
աշխարհն իսկ բաւական չէր լինի պարփակելու
այդ գրքերը, եթէ դրանք գրուած լինէին:

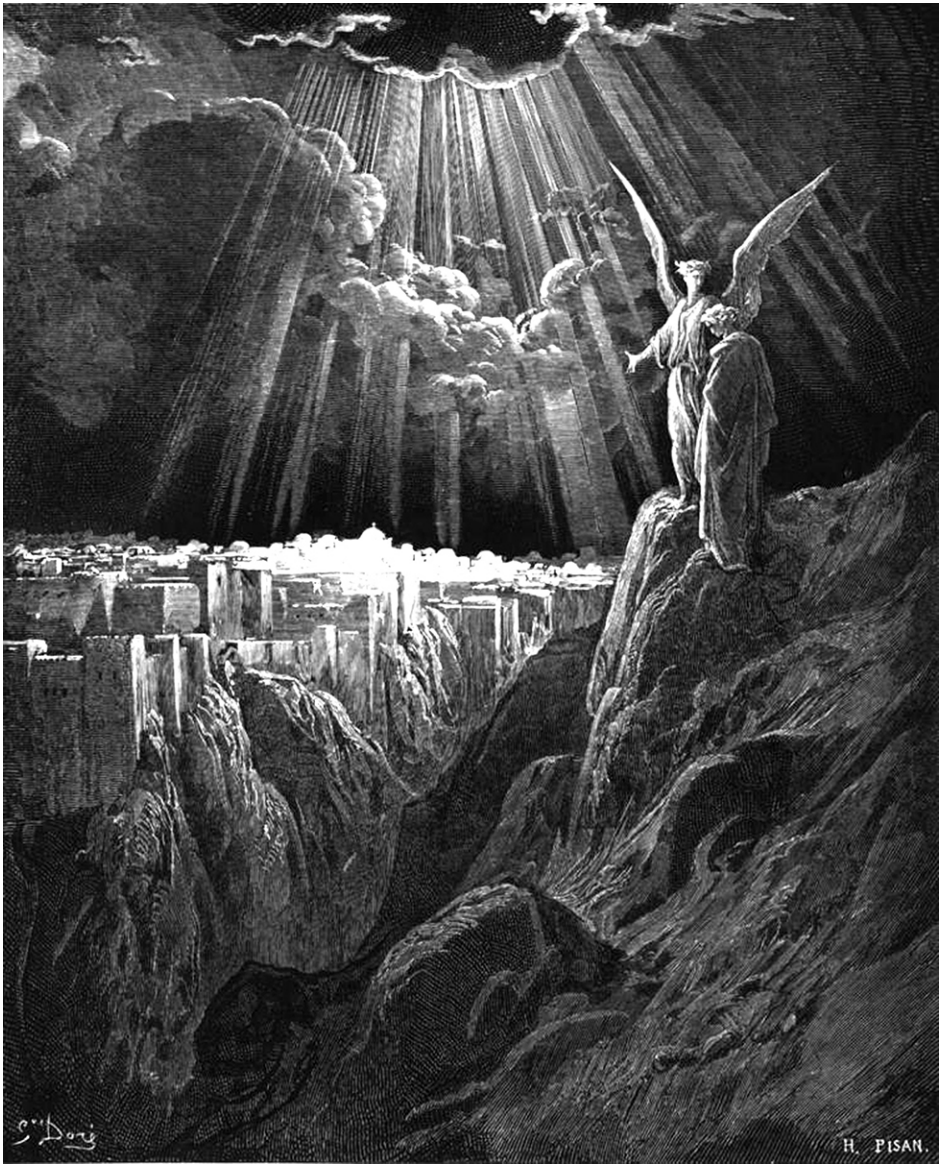

Եւ տեսայ սուրբ քաղաքը՝ նոր Երուսաղէմը, որ իջնում էր Աստծուց եւ երկնքից՝ պարդարուած ու պատրաստուած, ինչպէս հարսը իր փեսայի համար: Եւ երկնքից լսեցի մի ձայն, որ ասում էր. «Ահաւասիկ Աստծու խորանը, որ մարդկանց մէջ է. նա պիտի բնակուի նրանց հետ, եւ նրանք պիտի լինեն նրա ժողովուրդը, եւ նա էլ՝ նրանց Աստուածը.

Յայտնութիւն 21:2-3

ընթերցողի ուղեցույց

Արեւելահայերեն at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, *"As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him."* Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, *"And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned."* So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, *"Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth."* 2 Timothy 2:15. *"God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,"* 2 Peter 1:4-8.

Բառարան

Արեւելահայերեն at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God’s love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12

Greek: proper noun, place
Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses
Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aïdios g126

Greek: adjective
Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6
Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165

Greek: noun
Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses
Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166

Greek: adjective
Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses
Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653

Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular
Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32
Meaning:

To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possiblity, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067
Greek: proper noun, place
Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses
Meaning:
Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hadēs g86
Greek: proper noun, place
Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses
Meaning:
Synonomous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442
Greek: proper noun, place
Usage: Phrase 5 times in the New Testament
Meaning:
Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585
Hebrew: proper noun, place
Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses
Meaning:
The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020
Greek: proper noun, place
Usage: 1 time in 2 Peter 2:4
Meaning:
Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

բառարան +

AionianBible.org/Bibles/Armenian---Armenian-Bible-Eastern/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

ՂՈՒԿԱՍ 8:31
ՀՌՈՎՄԱՅԵՑԻՍ 10:7
ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 9:1
ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 9:2
ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 9:11
ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 11:7
ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 17:8
ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 20:1
ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 20:3

aïdios

ՀՌՈՎՄԱՅԵՑԻՍ 1:20
ՅՈՒԴԱՅԻ 1:6

aiōn

ՄԱՏԹԷՈՍ 12:32
ՄԱՏԹԷՈՍ 13:22
ՄԱՏԹԷՈՍ 13:39
ՄԱՏԹԷՈՍ 13:40
ՄԱՏԹԷՈՍ 13:49
ՄԱՏԹԷՈՍ 21:19
ՄԱՏԹԷՈՍ 24:3
ՄԱՏԹԷՈՍ 28:20
ՄԱՐԿՈՍ 3:29
ՄԱՐԿՈՍ 4:19
ՄԱՐԿՈՍ 10:30
ՄԱՐԿՈՍ 11:14
ՂՈՒԿԱՍ 1:33
ՂՈՒԿԱՍ 1:55
ՂՈՒԿԱՍ 1:70
ՂՈՒԿԱՍ 16:8
ՂՈՒԿԱՍ 18:30
ՂՈՒԿԱՍ 20:34
ՂՈՒԿԱՍ 20:35
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 4:14
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 6:51
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 6:58
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 8:35
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 8:51
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 8:52
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 9:32
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 10:28
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 11:26
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 12:34
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 13:8
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 14:16
ԳՈՐԾՔ ԱՌԱՔԵԼՈՑ 3:21
ԳՈՐԾՔ ԱՌԱՔԵԼՈՑ 15:18
ՀՌՈՎՄԱՅԵՑԻՍ 1:25
ՀՌՈՎՄԱՅԵՑԻՍ 9:5
ՀՌՈՎՄԱՅԵՑԻՍ 11:36
ՀՌՈՎՄԱՅԵՑԻՍ 12:2
ՀՌՈՎՄԱՅԵՑԻՍ 16:27
ԱՌԱՋԻՆ ԿՈՐՆԹԱՅԻՍ 1:20
ԱՌԱՋԻՆ ԿՈՐՆԹԱՅԻՍ 2:6
ԱՌԱՋԻՆ ԿՈՐՆԹԱՅԻՍ 2:7
ԱՌԱՋԻՆ ԿՈՐՆԹԱՅԻՍ 2:8
ԱՌԱՋԻՆ ԿՈՐՆԹԱՅԻՍ 3:18
ԱՌԱՋԻՆ ԿՈՐՆԹԱՅԻՍ 8:13
ԱՌԱՋԻՆ ԿՈՐՆԹԱՅԻՍ 10:11
ԵՐԿՐՈՐԴ ԿՈՐՆԹԱՅԻՍ 4:4
ԵՐԿՐՈՐԴ ԿՈՐՆԹԱՅԻՍ 9:9
ԵՐԿՐՈՐԴ ԿՈՐՆԹԱՅԻՍ 11:31
ԳԱՂԱՏԱՅԻՍ 1:4
ԳԱՂԱՏԱՅԻՍ 1:5
ԵՓԵՍԱՅԻՍ 1:21
ԵՓԵՍԱՅԻՍ 2:2
ԵՓԵՍԱՅԻՍ 2:7
ԵՓԵՍԱՅԻՍ 3:9
ԵՓԵՍԱՅԻՍ 3:11
ԵՓԵՍԱՅԻՍ 3:21
ԵՓԵՍԱՅԻՍ 6:12
ՓԻԼԻՊՊԵՑԻՍ 4:20
ԿՈՂՈՍԱՅԻՍ 1:26
ԱՌԱՋԻՆ ՏԻՄՈԹԷՈՍ 1:17
ԱՌԱՋԻՆ ՏԻՄՈԹԷՈՍ 6:17
ԵՐԿՐՈՐԴ ՏԻՄՈԹԷՈՍ 4:10
ԵՐԿՐՈՐԴ ՏԻՄՈԹԷՈՍ 4:18
ՏԻՏՈՍ 2:12
ԵԲՐԱՅԵՑԻՍ 1:2
ԵԲՐԱՅԵՑԻՍ 1:8
ԵԲՐԱՅԵՑԻՍ 5:6
ԵԲՐԱՅԵՑԻՍ 6:5
ԵԲՐԱՅԵՑԻՍ 6:20
ԵԲՐԱՅԵՑԻՍ 7:17
ԵԲՐԱՅԵՑԻՍ 7:21
ԵԲՐԱՅԵՑԻՍ 7:24
ԵԲՐԱՅԵՑԻՍ 7:28
ԵԲՐԱՅԵՑԻՍ 9:26
ԵԲՐԱՅԵՑԻՍ 11:3
ԵԲՐԱՅԵՑԻՍ 13:8
ԵԲՐԱՅԵՑԻՍ 13:21
ԱՌԱՋԻՆ ՊԵՏՐՈՍԻ 1:23
ԱՌԱՋԻՆ ՊԵՏՐՈՍԻ 1:25
ԱՌԱՋԻՆ ՊԵՏՐՈՍԻ 4:11
ԱՌԱՋԻՆ ՊԵՏՐՈՍԻ 5:11
ԵՐԿՐՈՐԴ ՊԵՏՐՈՍԻ 3:18
ԱՌԱՋԻՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 2:17
ԵՐԿՐՈՐԴ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 1:2
ՅՈՒԴԱՅԻ 1:13
ՅՈՒԴԱՅԻ 1:25
ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 1:6
ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 1:18
ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 4:9
ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 4:10
ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 5:13
ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 7:12
ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 10:6
ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 11:15
ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 14:11
ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 15:7
ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 19:3
ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 20:10
ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 22:5

aiōnios

ՄԱՏԹԷՈՍ 18:8
ՄԱՏԹԷՈՍ 19:16
ՄԱՏԹԷՈՍ 19:29
ՄԱՏԹԷՈՍ 25:41
ՄԱՏԹԷՈՍ 25:46
ՄԱՐԿՈՍ 3:29
ՄԱՐԿՈՍ 10:17
ՄԱՐԿՈՍ 10:30
ՂՈՒԿԱՍ 10:25
ՂՈՒԿԱՍ 16:9
ՂՈՒԿԱՍ 18:18
ՂՈՒԿԱՍ 18:30
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 3:15
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 3:16
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 3:36
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 4:14
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 4:36
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 5:24
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 5:39
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 6:27
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 6:40
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 6:47
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 6:54
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 6:68

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 10:28
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 12:25
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 12:50
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 17:2
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 17:3
ԳՈՐԾՔ ԱՌԱՔԵԼՈՑ 13:46
ԳՈՐԾՔ ԱՌԱՔԵԼՈՑ 13:48
ՀՌՈՎՄԱՅԵՑԻՍ 2:7
ՀՌՈՎՄԱՅԵՑԻՍ 5:21
ՀՌՈՎՄԱՅԵՑԻՍ 6:22
ՀՌՈՎՄԱՅԵՑԻՍ 6:23
ՀՌՈՎՄԱՅԵՑԻՍ 16:25
ՀՌՈՎՄԱՅԵՑԻՍ 16:26
ԵՐԿՐՈՐԴ ԿՈՐՆԹԱՑԻՍ 4:17
ԵՐԿՐՈՐԴ ԿՈՐՆԹԱՑԻՍ 4:18
ԵՐԿՐՈՐԴ ԿՈՐՆԹԱՑԻՍ 5:1
ԳԱՂԱՏԱՑԻՍ 6:8
ԵՐԿՐՈՐԴ ԹԵՍԱՂՈՆԻԿԵՑԻՍ 1:9
ԵՐԿՐՈՐԴ ԹԵՍԱՂՈՆԻԿԵՑԻՍ 2:16
ԱՌԱՋԻՆ ՏԻՄՈԹԷՈՍ 1:16
ԱՌԱՋԻՆ ՏԻՄՈԹԷՈՍ 6:12
ԱՌԱՋԻՆ ՏԻՄՈԹԷՈՍ 6:16
ԵՐԿՐՈՐԴ ՏԻՄՈԹԷՈՍ 1:9
ԵՐԿՐՈՐԴ ՏԻՄՈԹԷՈՍ 2:10
ՏԻՏՈՍ 1:2
ՏԻՏՈՍ 3:7
ՓԻԼԻՄՈՆ 1:15
ԵԲՐԱՅԵՑԻՍ 5:9
ԵԲՐԱՅԵՑԻՍ 6:2
ԵԲՐԱՅԵՑԻՍ 9:12
ԵԲՐԱՅԵՑԻՍ 9:14
ԵԲՐԱՅԵՑԻՍ 9:15
ԵԲՐԱՅԵՑԻՍ 13:20
ԱՌԱՋԻՆ ՊԵՏՐՈՍԻ 5:10
ԵՐԿՐՈՐԴ ՊԵՏՐՈՍԻ 1:11
ԱՌԱՋԻՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 1:2
ԱՌԱՋԻՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 2:25
ԱՌԱՋԻՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 3:15
ԱՌԱՋԻՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 5:11
ԱՌԱՋԻՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 5:13
ԱՌԱՋԻՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 5:20
ՅՈՒԴԱՅԻ 1:7
ՅՈՒԴԱՅԻ 1:21
ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 14:6

eleēsē

ՀՌՈՎՄԱՅԵՑԻՍ 11:32

Geenna

ՄԱՏԹԷՈՍ 5:22
ՄԱՏԹԷՈՍ 5:29
ՄԱՏԹԷՈՍ 5:30
ՄԱՏԹԷՈՍ 10:28
ՄԱՏԹԷՈՍ 18:9
ՄԱՏԹԷՈՍ 23:15
ՄԱՏԹԷՈՍ 23:33
ՄԱՐԿՈՍ 9:43
ՄԱՐԿՈՍ 9:45
ՄԱՐԿՈՍ 9:47
ՂՈՒԿԱՍ 12:5
ՅԱԿՈԲՈՒ 3:6

Hadēs

ՄԱՏԹԷՈՍ 11:23
ՄԱՏԹԷՈՍ 16:18
ՂՈՒԿԱՍ 10:15
ՂՈՒԿԱՍ 16:23
ԳՈՐԾՔ ԱՌԱՔԵԼՈՑ 2:27
ԳՈՐԾՔ ԱՌԱՔԵԼՈՑ 2:31
ԱՌԱՋԻՆ ԿՈՐՆԹԱՑԻՍ 15:55
ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 1:18
ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 6:8
ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 20:13
ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 20:14

Limnē Pyr

ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 19:20
ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 20:10
ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 20:14
ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 20:15
ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 21:8

Sheol

ԾՆՆԴՈՑ 37:35
ԾՆՆԴՈՑ 42:38
ԾՆՆԴՈՑ 44:29
ԾՆՆԴՈՑ 44:31
ԹՈՒԵՐ 16:30
ԹՈՒԵՐ 16:33
ԵՐԿՐՈՐԴ ՕՐԷՆՔ 32:22
ԹԱԳԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ Ա 2:6
ԹԱԳԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ Բ 22:6
ԹԱԳԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ Գ 2:6
ԹԱԳԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ Գ 2:9
ՅՈԲ 7:9
ՅՈԲ 11:8
ՅՈԲ 14:13
ՅՈԲ 17:13
ՅՈԲ 17:16
ՅՈԲ 21:13
ՅՈԲ 24:19
ՅՈԲ 26:6
ՍԱՂՄՈՍ 6:5
ՍԱՂՄՈՍ 9:17
ՍԱՂՄՈՍ 16:10
ՍԱՂՄՈՍ 18:5
ՍԱՂՄՈՍ 30:3
ՍԱՂՄՈՍ 31:17
ՍԱՂՄՈՍ 49:14
ՍԱՂՄՈՍ 49:15
ՍԱՂՄՈՍ 55:15
ՍԱՂՄՈՍ 86:13
ՍԱՂՄՈՍ 88:3
ՍԱՂՄՈՍ 89:48
ՍԱՂՄՈՍ 116:3
ՍԱՂՄՈՍ 139:8
ՍԱՂՄՈՍ 141:7
ԱՌԱԿՆԵՐ 1:12
ԱՌԱԿՆԵՐ 5:5
ԱՌԱԿՆԵՐ 7:27
ԱՌԱԿՆԵՐ 9:18
ԱՌԱԿՆԵՐ 15:11
ԱՌԱԿՆԵՐ 15:24
ԱՌԱԿՆԵՐ 23:14
ԱՌԱԿՆԵՐ 27:20
ԱՌԱԿՆԵՐ 30:16
ԺՈՂՈՎՈՂ 9:10
ԵՐԳ ԵՐԳՈՑ 8:6
ԵՍԱՅԻ 5:14
ԵՍԱՅԻ 7:11
ԵՍԱՅԻ 14:9
ԵՍԱՅԻ 14:11
ԵՍԱՅԻ 14:15
ԵՍԱՅԻ 28:15
ԵՍԱՅԻ 28:18
ԵՍԱՅԻ 38:10
ԵՍԱՅԻ 38:18
ԵՍԱՅԻ 57:9
ԵԶԵԿԻԷԼ 31:15
ԵԶԵԿԻԷԼ 31:16
ԵԶԵԿԻԷԼ 31:17
ԵԶԵԿԻԷԼ 32:21
ԵԶԵԿԻԷԼ 32:27
ՕՍԷԷ 13:14
ԱՄՈՍ 9:2
ՅՈՎՆԱՆ 2:2
ԱՄԲԱԿՈՒՄ 2:5

Tartaroō

ԵՐԿՐՈՐԴ ՊԵՏՐՈՍԻ 2:4

Questioned

None yet noted

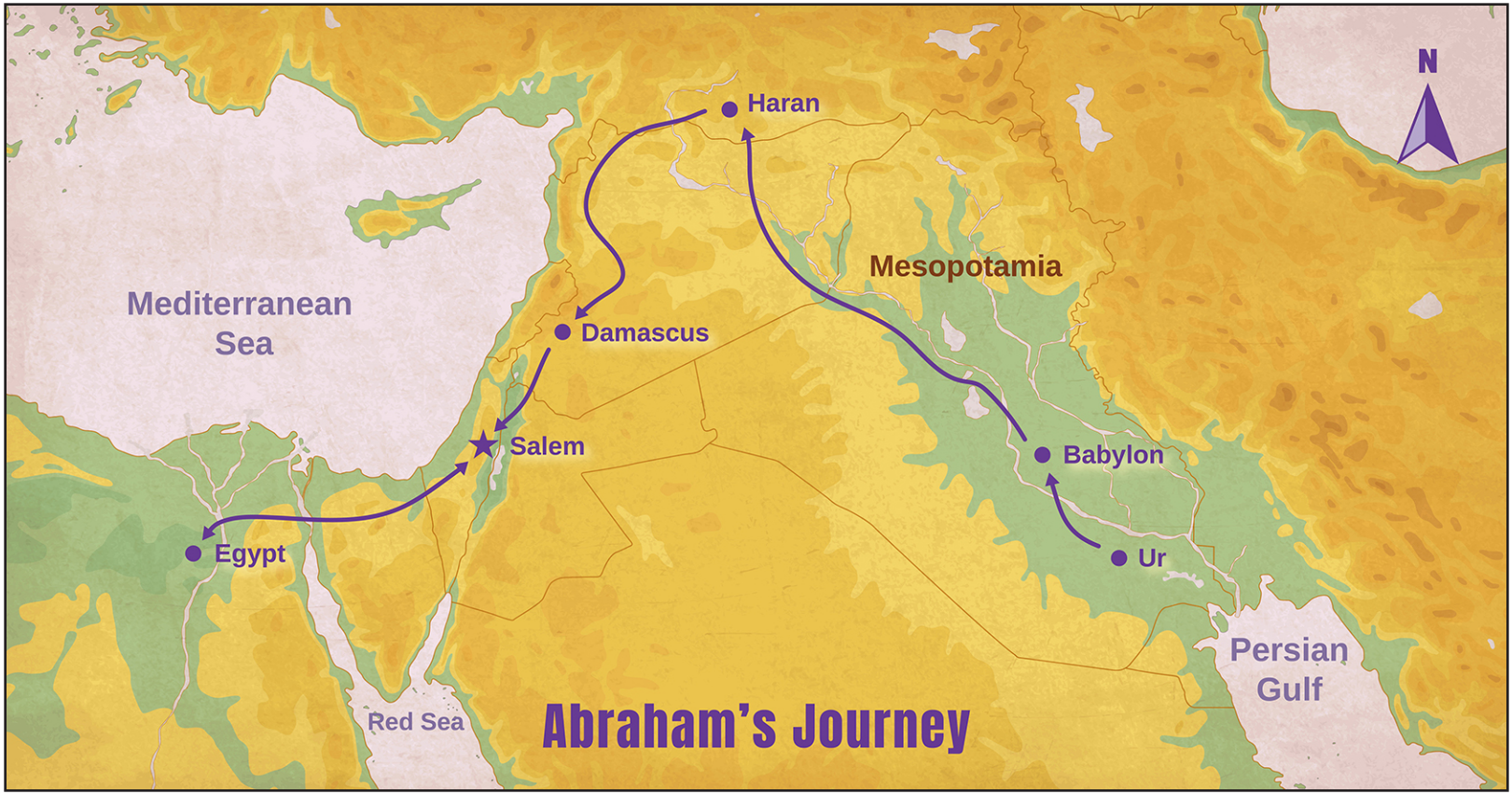

Հաւատով է, որ Աբրահամը, երբ կանչուեց, հնազանդուեց եւ գնաց այն տեղը, որն ստանալու էր որպէս ժառանգութիւն. ելաւ գնաց. եւ չգիտէր՝ ուր էր գնում. - Եբրայեցիներ 11:8

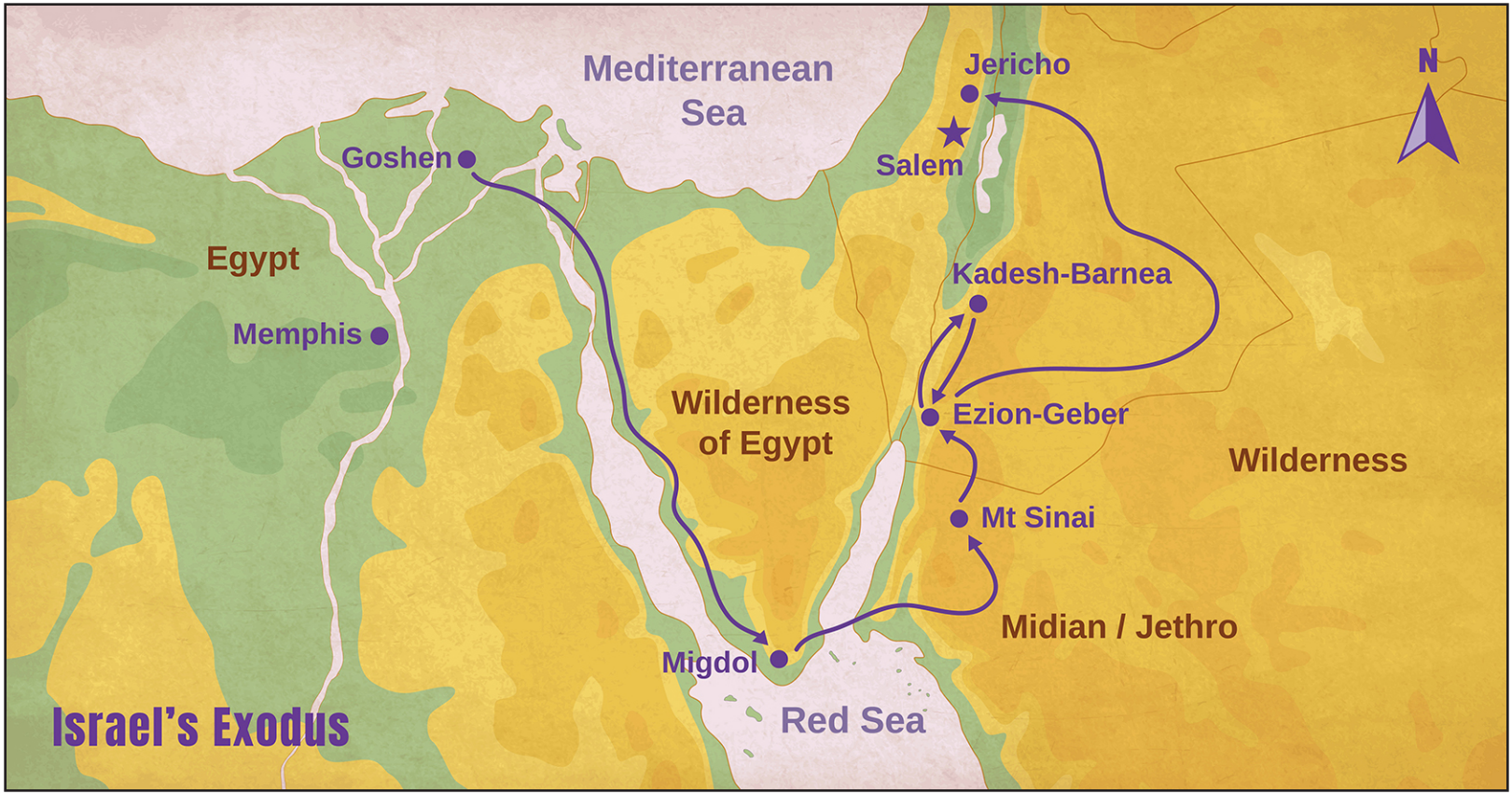

Երբ փարաւոնն արձակեց ժողովրդին, Աստուած նրանց կարճ ճանապարհով՝ Փղշտացիների երկրով չառաջնորդեց, որովհետեւ Աստուած մտածեց, թէ ժողովուրդը պատերազմի բռնուելով՝ գուցէ վախենայ ու Եգիպտոս վերադառնայ: - ԵԼՔ 13:17

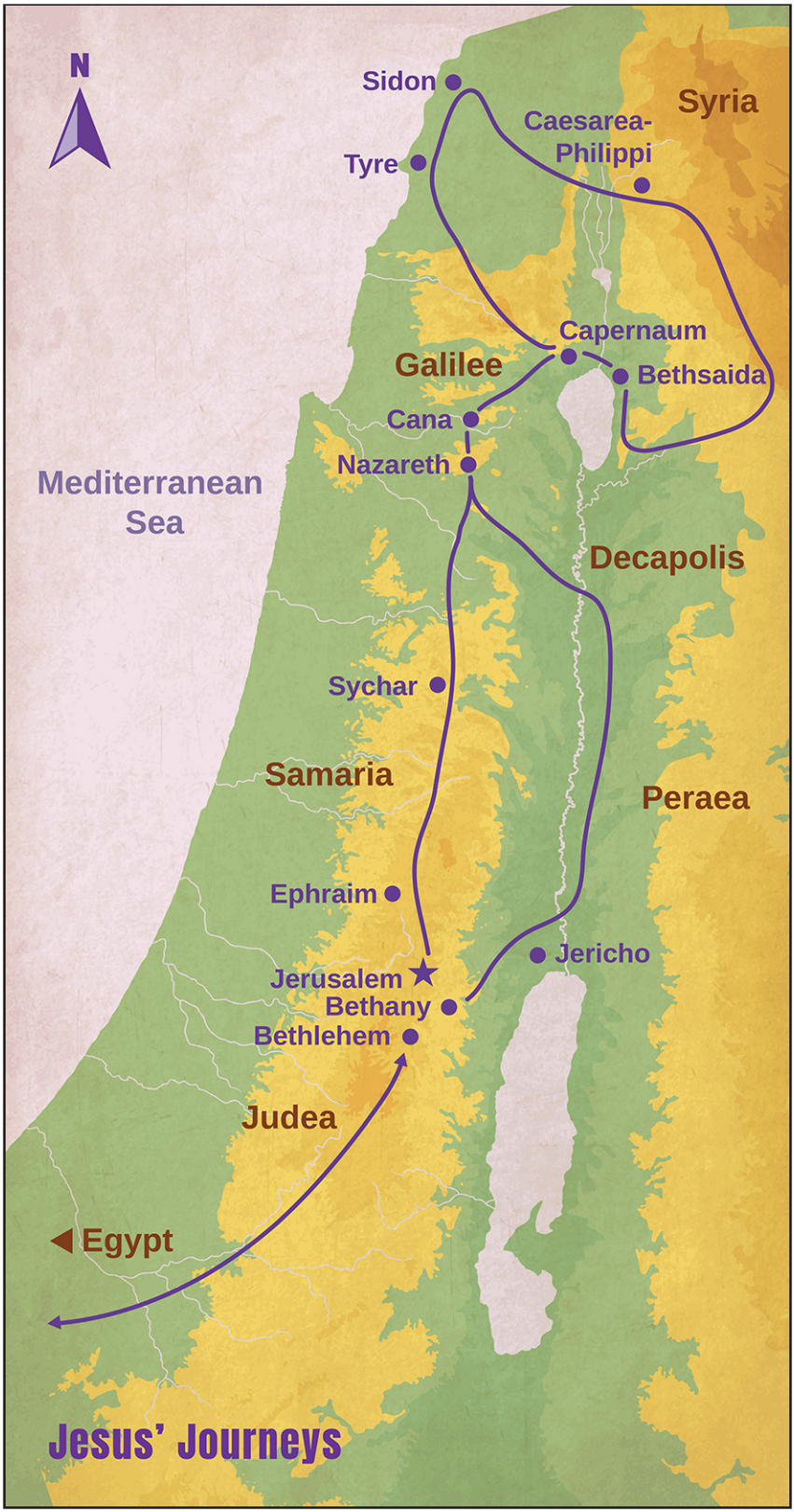

- ՄԱՐԿՈՍ 10:45

Եվ դարձեալ նստեցուցանելով զամբոխն երկրի վրայ՝ նստաւ ի ծովակն. եւ ամենայն զամբոխն տեսանէր զի ցամաք էր։

Պօղոսը՝ Յիսուս Քրիստոսի ծառան, կոչումով առաքեալ, ընտրուած քարոզելու Աստծու Աւետարանը: - Հռոմէացիներ 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophecies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Uusher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

	Christ returns for his people
1956	Jim Elliot martyrd in Ecuador
1830	John Williams reaches Polynesia
1731	Zinzendorf leads Moravian mission
1614	Japanese kill 40,000 Christians
1572	Jesuits reach Mexico
1517	Martin Luther leads Reformation
1455	Gutenberg prints first Bible
1323	Franciscans reach Sumatra
1276	Ramon Llull trains missionaries
1100	Crusades tarnish the church
1054	The Great Schism
997	Adalbert marytyrd in Prussia
864	Bulgarian Prince Boris converts
716	Boniface reaches Germany
635	Alopen reaches China
569	Longinus reaches Alodia / Sudan
432	Saint Patrick reaches Ireland
397	Carthage ratifies Bible Canon
341	Ulfilas reaches Goth / Romania
325	Niceae proclaims God is Trinity
250	Denis reaches Paris, France
197	Tertullian writes Christian literature
70	Titus destroys the Jewish Temple
61	Paul imprisoned in Rome, Italy
52	Thomas reaches Malabar, India
39	Peter reaches Gentile Cornelius
33	Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

Where?			When?							
			Innocence		Fallen				Glory	
			Eternity Past	4000 BC Creation	Fall to Sin No Law	1500 BC Moses' Law	Advent of Christ 0-33 AD	Church Age Kingdom Age	Great White Throne	New Heaven and Earth
Who?	God	Father	God's Perfect Fellowship John 10:30	God's Perfect Fellowship with Adam in the Garden of Eden No Fall No Death Gen 1:31	Living in Unapproachable Light, 1 Timothy 6:16				God's Perfectly Restored Fellowship with All Mankind in the Holy City No Hades No Dead Rev 20:3	All Restored Acts 3:21
		Son			Pre-Incarnate, John 8:58		Incarnate, John 1:14	Paradise, Luke 23:43		
		Holy Spirit			Everywhere, Psalm 139:7		Indwelling Believers, John 14:17			
	Mankind	Living Mankind	No Creation No people Gen 1:1		Serving the Savior or Satan on Earth, Ephesians 2:1-5					
		Deceased Believing Mankind			Blessed in Paradise, Luke 16:22					
		Deceased Unbelieving Mankind			Punished in Hades until the final judgment, Luke 16:23 and Rev 20:13					
	Angels	Holy Angels			Serving Mankind at God's Command, Hebrews 1:14					
		Imprisoned Angels		No Fall No Unholy Angels Gen 1:31	Imprisoned in Tartarus, 2 Peter 2:4 and Jude 6				Lake of Fire Prepared for the Devil and his Angels Mat 25:41 Rev 20:10	Fallen Angels Forgiven? Col 1:20 Yes? Heb 2:16 No?
		Fugitive Angels			Rebelling Against Christ Accusing Mankind 1 Peter 5:8 and Revelation 12:10			Thalaasa, Rev 20:13		
		First Beast Demon						Lake of Fire Revelation 19:20		
		False Prophet Demon								
		Satan						Abyss Revelation 20:2		

ճակատագիր

Արեւելահայերեն at AionianBible.org/Destiny

The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, *"the gates of Hades will not prevail,"* Matthew 16:18. Paul asks, *"Hades where is your victory?"* 1 Corinthians 15:55. John wrote, *"Hades gives up,"* Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, *"Do not be afraid,"* because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our *Good News* sounds like a warning to *"be afraid"* because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarrantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, *"out of the frying pan, into the fire?"* Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, *"Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'"* Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. *"If the first fruit is holy, so is the lump,"* Romans 11:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

Գնացէք ուրեմն աշակերտ դարձրէք բոլոր ազգերին, նրանց մկրտեցէք Հօր եւ Որդու եւ Սուրբ Հոգու անունով:

- ՄԱՏԹԷՈՍ 28:19